CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GISSENSI PROFESSORE P. O.

LIPSIAE,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

VIRIS

SUMME VENERANDIS, AMPLISSIMIS, ERUDITISSIMIS,
THEOLOGIAE DOCTORIBUS ET IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORIBUS PUBLICIS ORDINARIIS

FRIDERICO TUCH,
CAROLO FRIDERICO AUGUSTO KAHNIS,
BRUNONI BRÜCKNER,
CHRISTOPHORO ERNESTO LUTHARDT,
RUDOLPHO ANGER,
GOTTHARDO VICTORI LECHLER,

DELATOS SIBI NUPER

SUMMOS IN THEOLOGIA HONORES

OFFICII REVERENTIAE ET GRATI ANIMI SIGNIFICATIONE

REMUNERATURUS

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Chrestomathiam edituri sumus quae et juvenibus Geez linguam addiscentibus et viris doctioribus nova quaedam studiorum adjumenta praebere possit. Ea continentur specimina literarum Aethiopicarum inedita, varii generis, neque indigna quae arte typographica divulgata pluribus tam philologis quam theologis innotescant et legantur. Plurima eorum ex aliis linguis in Geez translata sunt et stylum sive Graecum sive Arabicum redolent, pauciora in Abyssinia ipsa composita sunt; alia antiquitatis Christianae monumenta sunt satis memorabilia, alia sermonis et ingenii quo Abyssini medio aevo exeunte utebantur documenta; alia plana aperta emendata, alia difficiliora, nonnumquam corrupta et criticae quoque arti exercendae idonea.

Primum ducunt agmen specimina quaedam orationis historicae, videlicet liber Baruchi apocryphus et narratiunculae de viris sanctis, quae, quamquam ad interpretandum faciliores, tamen cum aetate et dicendi genere inferiores sint, post librum Baruchi collocandae videbantur.

1) *Liber Baruchi*, cui inscriptum est: „Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent“, unum est e scriptorum pseudepigraphorum numero quibus Abyssini gaudent. Reperitur in omnibus [1] Bibliorum Aethiopicorum voluminibus manu exaratis, scriptis Jeremiae annexus. Libro enim vaticiniorum Jeremiae appingere solent a) librum Baruchi illum qui Graece apud LXX exstat, quamquam breviorem et in compendium quasi redactum, b) Threnos, c) Epistolam Jeremiae apocrypham secundum LXX, d) fragmentum prophetiae pusillum, manifesto confictum, quo verba Matthaei Cap. XXVII, 9 ab errore liberentur,[2] e) Reliqua verborum Baruchi seu hunc ipsum librum de quo hic loquimur. Ei subscriptum est: ወትሩፋት ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ፡ ነዋ ፡ ጽሕፍት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡, deinde: ተፈጸመ ፡ በዝየ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡ ወትሩፋት ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ። Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet. Ejus notitiam quandam publicam fecimus anno 1860 in Herzog

---

[1] exceptis Brucianis; J. Bruce enim Britannus nimio ecclesiae suae zelo praestrictus mirae illi scriptorum apocryphorum despicientiae eo usque indulgebat, ut ne unum quidem a suis librariis Abyssinis transcribendum curaret.

[2] Quod cum brevissimum sit, hic apponere liceat: ትንቢት ፡ ዘኤርምያስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለፋክሶር ፡ ከማሁ ፡ አንትሙሰ ፡ በኵሉ ፡ መዋዕሊክሙ ፡ ትትቃረንዋ ፡ ለጽድቅ ፡ ምስለ ፡ አበዊክሙ ፡ ወደቂቅክሙኒ ፡ እለ ፡ ይመጽኡ ፡ እምድኅሬክሙ ። ወእሙንቱሰ ፡ ይገብሩ ፡ ኃጢአተ ፡ ምንንተ ፡ ፈድፋደ ፡ እምኔክሙ ። እሙንቱ ፡ ይሠይጥዎ ፡ ለዘ ፡ አልቦ ፡ ሤጥ ፡ ወያሐምምዎ ፡ ለዘ ፡ ይፌውስ ፡ ሕማማተ ፡ ወይኴንንዎ ፡ ለዘ ፡ ይሰሪ ፡ ኃጢአተ ፡ ወይነሥኡ ፡ ፴ ብሩረ ፡ ሤጠ ፡ ለክቡር ፡ ዘይሠይጥዎ ፡ ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ወይሁብዎ ፡ ለውእቱ ፡ ብሩር ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ለብሓዊ ፤ በከመ ፡ አዘዘኒ ፡

Realencyclopädie für protestantische Theologie und Kirche Bd. XII p. 314. Fabulae quae in eo expromuntur aliae quidem etiam aliis in libris tam Judaicis quam Christianis (ut in 2 Macc. 2, maxime in Epistola illa Baruchi apocrypha quae Syriace in Polyglottis Parisiensibus et Londinensibus edita est) quamquam non plane eaedem inveniuntur; aliae (ut narratiuncula de Ebedmelech) singulares videntur; permulta autem quae ibi perhibentur (ex. gr. de Barucho in vicinitate Hierosolymorum et Jeremia in Babylonia per totum exsilii Babylonici tempus superstite, de Jeremia cum exsulibus in patriam redeunte et connubia Judaeorum cum peregrinis juncta impugnante, denique martyrium in Palaestina subeunte, de Samaritarum origine, al.) veritati historicae tam vehementer repugnant, ut auctorem non possimus non suspicari satis rudem et commentorum vanorum magis quam rerum sacrarum peritum. Eum Christi religioni addictum fuisse non est quod uberius exponamus. Etiam quid in libello suo compilando sibi proposuerit, haud dubium videtur. Nam sicut in antiqua ecclesia multis Veteris Testamenti viris et vatibus scripta pseudepigrapha supponebantur (vid. Herzog l. c. p. 312 — 319), quibus sive dogmata sive commenta inferioris aetatis confirmarentur

---

እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እኑብብ። ወበእንተዝ፡ይወርድ፡ላዕሌሆሙ፡ኵነኔ፡ወሙስና፡እስከ፡ለዓለም፡ወላዕለ፡ውሉዶሙ፡እስከ፡ድኅሬሆሙ፡እስመ፡ከዐዉ፡ደመ፡ንጹሐ፡ውስተ፡ኵነኔ፡ i. e. Prophetia Jeremiae. Et dixit Jeremias ad Paschur ita: vos autem omnibus diebus vestris repugnatis veritati cum patribus vestris et filiis vestris qui post vos venturi sunt. Ii autem peccatum facient magis reprobandum quam vos: ii vendent eum cujus nullum est pretium, et dolore afficient eum qui dolores sanaturus est, et condemnabunt eum qui peccatum remissurus est, et accipient triginta argenteos, pretium honorati, quem vendituri sunt filii Israëlis, et dabunt istam pecuniam in agrum figuli. Sicut me jussit Dominus, ita loquor. Et propterea demittetur super eos judicium et perditio usque in aeternum et super filios eorum usque post eos, quia in judicio sanguinem innocentem effuderunt.“

et in ipsa Christianismi incunabula referrentur, ita noster quoque auctor quaequae sua aetate vel sua in patria de Jeremia ejusque sociis ficta circumferebantur literis consignare et Jeremiae quoque praedicta in Jesum Christum magis aperta et perspicua, quam quae in Vetere Testamento legerentur, subjicere voluit. Baruchum autem, Jeremiae scribam, quod auctorem libri finxit, satis consentaneum erat: nam Jeremias, qui in ipso vaticinio praenuntiando lapidibus obrutus esse dicitur, sua verba quomodo conscribere potuisset? Sed aetatem libri difficilius erit accurate definire. Quamquam cum in eo alius libri pseudepigraphi, qui Ascensio, rectius Visio Isaiae inscriptus est, certe quinque ejus capitum priorum diserta habeatur ratio (p. 15), ejusque ut tota indoles ita singula verba (ex. gr. Dilectus, quo nomine Messias significatur) illi assimilata sint, nos quidem eum Visione Isaiae inferiorem et ad saeculum tertium vel quartum referendum esse censemus. — Libellum exscripsimus e tribus codicibus manuscriptis 1) A sive cod. Abbadiano XXXV; 2) B sive cod. Abbadiano LV; 3) C sive cod. Francofurtensi quo scripta Jeremiae continentur. — De loco p. 14 l. 9 et 10 hic annotare juvat, numerum 303 vel 330 vel 333 (cfr. numerum 332 in Asc. Jes. 4, 14), etiamsi singularum hebdomadum dies septingenos statueris, cum solito temporum computo haud quadrare, neque emendatione nostra, qua 30003 simplices dierum hebdomades substituuntur, multum profici.

2) Narratiunculae *de Viris Sanctis* septem sumtae sunt e Synaxariorum Aethiopicorum codice Tubingensi. Quinta (de Salâmâ) et septima (de Tacla-Haimânôt) collatae sunt cum libro qui inscriptus est Viaggio e Missione Cattolica fra i Mensâ i Bogos e gli Habab, di Giuseppe Sapeto, Rom. 1857, ubi eaedem, e codice msc. alio petitae, typis impressae sunt; sexta autem (de Jared) cum apographo eo, quod quondam Oxonii e codice Bodleiano in nostrum usum fe-

cimus, comparata est. Primae earum (de Melchisedec) exponendae consuli possunt „das christliche Adambuch des Morgenlandes" in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft Vol. V 1853 et Clemens Aethiopicus Msc., ubi eaedem fabulae uberius narrantur. Synaxaria cum e sermone Arabico translata sint, stylus totius operis ad Arabismum vergit, etiam earum illius partium quae ad viros Abyssinos pertinent.

3) Quae sequuntur *Sententiae*, intellectu satis faciles, orationis philosophicae ejusdemque arabizantis specimen exhibent. Excerptae sunt e መጽሐፈ፡ፈላስፋ፡ጠቢባን፡ seu „libro philosophorum", qui ex Arabica lingua translatus collectaneas continet philosophorum, physicorum aliorumque virorum sententias, sapienter vel lepide et facete dictas. Usum fecimus non codicis illius chartacei Tubingensis qui nobis in elaborando lexico nostro praesto fuerat, sed melioris membranacei Francofurtensis (quem Rüppell in suo libro Reise in Abyssinien Bd. II. p. 409 parum recte descripsit) nitidi, 110 foliorum, in binis columnis bene exarati, in quo singulae sententiae adscriptis numeris et rubricatis verbis initialibus signatae sunt. Quos sententiarum numeros in chrestomathia quoque adjecimus, ut quicumque voluerit eas cum codice ipso conferre possit. Caeterum iste codex multis in lectionibus a Tubingensi differt.

Has Sententias excipiunt quaedam Liturgica, eleganter conscripta et satis antiqua, sc. Preces officii matutini et Oratio eucharistica.

4) *Preces officii matutini* cum e libro ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ haustae sunt, et ipsae ኪዳን፡ዘነግህ፡ „testamentum horae matutinae" appellari solent et in permultis codicibus transscriptae reperiuntur. Eorum usi sumus tribus, qui in Museo Britannico asservantur, sc. 1) A sive Cod. LXX; 2) B sive Cod. XXI; 3) C sive Cod. XX.

5) *Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi* suppeditata est codice Bodleiano Oxoniensi XVII. Aliae hujus generis orationes typis editae sunt in Novo Testamento Aeth., Romae impresso, et in J. Ludolfi Comment. ad Histor. Aeth. De iis diligenter disputavit Renaudot in Collectione Liturgiarum Orientalium. Par. 1716.

6) *Regulas Pachomii* exscripsimus e codice Abbadiano CLXXIV (eodem e quo nuper liber Hermae editus est) eumque siglo A notavimus; pars earum tertia (p. 63—69) continetur etiam in codice Musei Britannici XVIII f. 139—146, cujus apographum, siglo B insignitum, comparavimus. Regulae constant tribus partibus quae quamvis origine diversae sint, tamen in libro Msc. uno tenore conscriptae sunt. Earum prima perantiquum est monumentum quod etiamnum Graece exstat in Palladii historia Lausiaca C. XXXIX et XL; pars secunda Graece typis nondum impressa est, sed manuscripta invenitur in codice quodam Florentino, ejusque versionem Latinam invenies in Actis Sanctorum (Venet. 1738) sub die XIV[a] Maii p. 346 et 347; partis tertiae, recentioris utique sed scite compositae, archetypum nos quidem reperire non potuimus. Harum regularum partes duae priores etsi passim corruptae et mancae sunt, tamen a nobis impetrare nequivimus, ut monumentum tam rarum e nostra anecdoton collectione excluderemus. Sed ne lectores in illis locis haererent, lectiones Graecas vel Latinas, e quibus emendare licet, in annotationibus subjiciendas esse censuimus.

7) *Epistolae* et 8) *Homiliae* omnes continentur libro Cyrilli Aethiopico, cujus exemplaribus usi sumus duobus, videlicet B i. e. Tubingensi et A i. e. Londinensi illo, quod quondam in bibliotheca Societatis Indiae orientali imperantis repositum erat. Epistolae nec non Severi, Juvenalis, Eusebii, Theodoti, Firmi homiliae ad concilium Ephesi a. 431 habitum pertinent. Epistola utraque, sc. Joannis Antiocheni ad Cyrillum Alexandrinum et Cyrilli Al. per

Paulum Emesae episcopum ad Joannem Ant. missa, Graece exstat in Sacrorum Conciliorum Nova Collectione a Mansi edita tom. V c. 289 — 292 et 301 — 309. At homiliae octo quas selegimus omnes, quamquam et ipsae e Graeco in Geez versae, quantum nos quidem scimus, Graece nondum typis editae sunt. Et epistolae et homiliae intellectu quidem difficiliores, sed orationis genere purissimo et antiquissimo insignes sunt et dignae, quae a viris Aethiopicae linguae studiosis pertractentur. Ex iisdem scriptorum quae ad theologiam dogmaticam et exegeticam pertinent stylum addiscere licet. Homilias Severiani et Cyrilli, cum magis apertae et ad exponendum faciliores sint, contra auctoritatem codicum ante caeteras posuimus.

In chrestomathia in qua varia literarum genera exemplis illustranda sint poësis deesse nequit. Ejus species apud Aethiopes sunt duae: alia constat carminibus quae fere omnia in res sacras vel personas sanctas dicta sunt, alia hymnis et antiphonis quae praeter psalmos vel psalmis intermixtae diebus festis in aedibus sacris cantari solebant. Haec Aethiopibus prius exculta fuisse videtur quam illa; certe carmina quotquot supersunt linguae sunt documenta degeneris, non nativae illius quae in ore populi quondam viva erat, sed facticiae cujusdam et ornatae, quae ultimis medii aevi saeculis in scholis literatorum efficta nonnisi ad libros conscribendos usurpata erat.

9) E *Carminibus* selegimus praestantiora quaedam et quae Abyssinis ipsis maxime sunt in deliciis, quamquam ab ea quae nostrae artis poëticae legibus praecipitur elegantia et venustate longe aliena. Carmen primum, Tabîba Tabîbân inscriptum, centuria [1] versuum seu stropharum constat, in quibus Deus ex historia

[1] Numerus 102 quem in lexico nostro c. XI statuimus, errore nititur,

biblica et ex fabulis apud auctores librorum apocryphorum et in ecclesia antiqua obviis laudatur. Depromptum est e codice Bodleiano Oxoniensi XVIII f. 1 — 34 = A, cui collati sunt B i. e. codex Musei Britannici LVI f. 5 — 46 et C = codex ejusdem LVII f. 3 — 25. Secundo, Mâchbara Me'manân, communio sacramenti altaris celebratur; nobis suppeditatum est codicibus duobus, sc. A seu Bodleiano XVIII f. 35 — 42 et B seu Musei Brit. LVII f. 37 — 41. Tertio, Malke'a Mariam, exemplum exhibetur eorum poëmatum, in quibus per singulos versus singula Sanctorum membra vel virtutes laudari solent, quibusque prae ceteris gaudent; transscriptum est ex A i. e. codice Bodl. XVIII f. 47 — 62 et collatum cum B i. e. codice Mus. Brit. LVII f. 44 — 56. Quartum et quintum, quae ad aliud genus rhythmicum pertinent, sumsimus e codice Bodleiano XVIII f. 62 — 63 et f. 34 — 35.

10) *Antiphonarum* quae in libris **መዋሥእት፡** vel **ድጓ፡** inscriptis continentur hucusque nulla typis edita est. At cum pretiosissimis literarum Aethiopicarum monumentis annumerandae sint, earum quoque specimen addere placuit, quo eruditorum animi ad illum ecclesiae Abyssinicae thesaurum adverterentnr. Selegimus primam, transscriptam e Deguâ quod Londini in bibliotheca Societatis ad Biblia sacra in Britannia et apud exteras gentes evulganda institutae asservatur, eamque, exceptis locis paucis qui insani videbantur, totam exhibuimus. Notas musicas, quibus singula singulorum hymnorum verba in hymnologiis Msc. munita esse solent, omisimus: neque enim quid singulae valeant adhuc explanatum est, neque typographica subsidia nostra ad eas imitandas sufficiunt. Voces

---

inde orto, quod in apographo nostro versuum numeros adscribentes lapsu calami a numero 47 ad numerum 50 progressi sumus. Cujus erroris veniam petimus.

autem technicas quae multae ibi occurrunt, vel sigla, quamquam et ipsa nondum satis explicari possunt, praetermittere noluimus. Verba lineis subnotatis distincta in codice Msc. rubro colore delineata sunt.

Haec hactenus. *Glossarium* adjectum ita institutum est, ut iis qui lexicon non possident inopiam quodammodo supplere possit. Quare in eo non illae tantum voces et formae, quae in chrestomathia leguntur, receptae sunt, sed etiam alia vocabula usitatissima et notatu dignissima nec non radices fere omnes recensentur. Sed ne liber ultra fines propositos excresceret, significationes parcius adscripsimus, etyma autem ubique praetermisimus; quae si quis cognoscere voluerit, lexicon magnum a nobis editum adeat. Locos difficillimos in glossario invenient tirones Latine versos; aliis in locis, ubi vis verborum obscurior videri possit, acumini discentium in glossario ita subventum est, ut significationes illis verbis convenientes numeris paginarum et linearum annotatis insignirentur. Pauca quaedam vocabula, ut ሐመሰ፡, ኋሂላ፡, ኀዕላ፡, in glossario accuratius exposuimus quam in lexico.

Denique de rebus *grammaticis* pauca sunt monenda. Bis in hac chrestomathia legitur Imperfecti forma ይንጠላዕ፡ p. 51 et 133; eam a ተንጠልዐ፡ i. e. Passivo stirpis quintae (አንጠልዐ፡) derivatam et e ይትንጠላዕ፡ transformatam esse, in glossario annotavimus, unde suppleas, quae in gramm. § 87 et 100 de hac Passivi forma perraro obvia exposita sunt. Praeterea quae in gramm. § 185 p. 364 de statu nominis constructo praecepta sunt dupliciter emendanda sunt. Primo enim cum in lectione phrasis በቊዔ፡ጸጋዌ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ (pro በቊዔ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወጸጋዊሁ፡) p. 47 l. 5 et ኅታሚ፡መራሒ፡ሕይወት፡ p. 48 l. 16 omnes codices consentiant, nos quidem non amplius dubitamus, quin etiam in Geez sermone, sicut in Hebraico (Ewald ausführliches Lehrbuch der hebr. Sprache 1863

§ 289, c), inter nomen determinatum et determinans aliud interponi potuerit, quod determinati tamquam permutativum sit. Deinde id quod jam J. Ludolfus in sua grammatica asseruerat, nos autem, quia exemplo nobis nondum probatum erat, in nostra grammatica (l. c. annot. 1) negavimus, verum esse ex duobus chrestomathiae locis apparet, licentiam dico, qua sumta poëtae nomen determinans ante nomen determinatum et in statu constructo positum collocare haud dubitant: exempla inveniuntur p. 36 l. 9 et p. 147 l. 10 (at locus p. 137 l. 18 inde exponitur, quod **ውቃቢ፡** vim Infinitivi habet). Denique monere velimus, legem in gramm. § 189, 3, a praeceptam, e qua Subjecto nomen in Accusativo apponere licet, multis chrestomathiae exemplis firmari, ut p. 50. 88. 99 al.

Dabam Gissae Cattorum
die IX Octobris MDCCCLXV.

A. Dillmann.

1. Liber Baruch.

ተረፈ፡ነገር፡ዘባሮክ፡ዘኢኮነ፡ኀቡአ፡ዘአመ፡ይፄወዉ[1]፡ባቢሎን።

ወኮነ፡ሶበ፡ፄወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ንጉሠ፡ከላዴዎን፡ነበበ፡
እግዚአብሔር፡ለኤርምያስ፡ወይቤሎ፡ኤርምያስ፡ኅሩይየ፡ተንሥእ፡ወ
ፃእ፡እምዛቲ፡ሀገር፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡እምብ
ዝኀ፡ኀጢአቶሙ፡ለእለ፡ይነብሩ፡ውስቴታ፤እስመ፡ጸሎትክሙ፡ከመ፡ዐ
ምድ፡ጽኑዕ፡በማእከለ፡ሀገር፡ወከመ፡ቅጽር፡ዘአድማስ፡ዐውዳ[2]፤ወይእ
ዜኒ፡ተንሥኡ፡ወሖሩ፡ወፃኡ፡ዘእንበለ፡ይምጻእ፡ኀይለ፡ከላዴዎን፡ወ
ይዑዳ፡ለሀገር። ወነበበ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቍዐከ፡እግዚ
እየ፡አዝዝ፡ለገብርከ፡ከመ፡ይትናገር፡ቅድሜከ፡ወይቤሎ፡እግዚአብ
ሔር፡ንብብ፡ኅሩይየ፡ኤርምያስ። ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡እግዚኦ፡
ዘኵሎ፡ትእኅዝ፡ትሜጡኑ፡ዛተ፡ሀገረ፡ኅሪተ፡ውስተ፡እዴሆሙ፡ለከላ
ዴዎን፡ከመ፡ይዘኀር፡ንጉሥ፡ምስለ፡ሕዝቢሁ፡ወይበል፡ተኀየልኩ፡ው
እተ[3]፡ሀገረ[3]፡ዘአምላክ፤ሐሰ፡እግዚኦ፡እመሰ፡ፈቀድከ፡ውእቱ፡በእ
ዴከ፡ታማስና። ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡እስመ፡ኅሩይየ፡አንተ፡
ተንሥእ፡ወፃኡ፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡በኀጢአቶሙ፡
ለእለ፡ይነብሩ፡ውስቴታ፤ወኢንጉሥ፡ወኢኀይለ፡ዚአሁ፡ኢይክል፡በ
ዊአ፡ውስተ፡ሀገር፡ለእመ፡አነ፡ኢቀደምኩ፡ወኢያርኀውኩ፡አናቅጺሃ፤

---

[1] ፄወዉ፡ BC. [2] Jer. 1, 18. 15, 20. [3] ውስተ፡ሀገር፡ BC.

ትንሥእ፡ ይእዜኒ፡ ወሖር፡ ኀበ፡ ባሮክ፡ ወዜንዎ፡ ዘንተ፡ ነገረ፤ ወትንሢአ
ክሙ፡ ሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰዓት፡ ዘሌሊት፡ ንዑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወ
እነ፡ አርእየክሙ፡ ወለእመ፡ እነ፡ ኢቀደምኩ፡ አማስኖታ፡ ለሀገር፡ ኢይ
ክሉ፡ በዊኦታ ። ወዘንተ፡ ብሂሎ፡ እግዚእ፡ ኀለፈ፡ እምኀበ፡ ኤርምያስ ።
ወኤርምያስ፡ ሶቤሃ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡ ወወደየ፡ ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡
ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ ። ወርእዮ[1]፡ ባሮክ፡ ለኤርምያስ፡ እንዘ፡ ም
ሉእ፡ መሬተ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወአልባሲሁኒ፡ ሥጡጥ፡ ጸርኀ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፡ ወአየ፡ ኀጢአተ፡ ገብሩ፡
ሕዝብ ። እስመ፡ ሶበ፡ ይኤብሱ፡ ሕዝብ፡ የሐዝን፡ ኤርምያስ፡ ወይወዲ፡
ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወይጼሊ፡ በእንተ፡ ሕዝብ፡ እስከ፡ ይትኀደግ፡ ሎሙ፡
አበሳሆሙ፡ ለሕዝብ ። ወተስእሎ፡ ባሮክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርም
ያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፡ ወምንተ፡ ኮኑ፡ ሕዝብ ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ዕቀብ፡
ከመ፡ ኢንሥጥጥ[2]፡ አልባሲነ[2]፡ አላ፡ ንሥጥጥ፡ አልባቢነ[3]፡ ወኢንደይ፡
ማየ፡ ውስተ፡ ምዕቃላት፡ ከመ፡ ንብኪ፡ ርቱዐ፡ እስከ፡ ንመልአሙ፡ አን
ብዐ፡ እስመ፡ እምይእዜ፡ ኢይምሕርዎ፡ ለዝ፡ ሕዝብ ። ወይቤ፡ ባሮክ፡ አ
ቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፤ ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ እስመ፡ አምላክ፡ ይ
ሜጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እዴሁ፡ ለንጉሠ፡ ከላዴዎን፡ እስመ፡ ይዔውዎሙ፡
ለሕዝብ፡ በእኪት ። ወሰሚዖ፡ ዘንተ፡ ኰሎ፡ ባሮክ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡
ወይቤ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ለአኩ፡ ለከ ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ጽ
ናሕ፡ ምስሌየ፡ እስከ፡ ስድስቱ፡ ሰዐት፡ ዘሌሊት፡ ከመ፡ ታእምር፡ ዘአማን፡
ነገር ። ወነበሩ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ እንዘ፡ ይበክዩ ። ወሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰ
ዐት፡ ዘሌሊት፡ ዘይቤሎ፡ እግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ከመ፡ ይፃእ፡ ምስለ፡ ባ
ሮክ፡ ወበጽሑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይጸንሑ ። ወኮነ፡
ቃለ፡ ቀርን፡ ወወፅኡ፡ መላእክት፡ እምሰማይ፡ ወበእደዊሆሙ፡ ይጸውሩ፡
ብርሃናተ፡ እሳት፡ ወቆሙ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር ። ወሶቤሃ፡[4] ኤርምያስ፡

---

[1] ወርኢዮ፡ A. [2] ኢትሥጥጥ፡ አልባሲከ፡ A, nec non C per emend. [3] Joel 2, 13. [4] ወሶበ፡ ርእይዎሙ፡ BC.

ወባሮክ፡በከዩ፡እንዘ፡ይብሉ፡እስመ፡ይእዜ፡አእመርነ፡ከመ፡አማን፡
ነገር። ወአስተብቍዖሙ፡ኤርምያስ፡ለመላእክት፡እንዘ፡ይብል፡አስተ
በቍዐክሙ፡ኵሎ፡ኢታህጕሉ፡ሀገረ፡እስከ፡እስእሎ፡ለእግዚአብሔር፡
አሐተ፡ነገረ፤ ወነበቦሙ፡እግዚእ፡ለመላእክት፡እንዘ፡ይብል፡ኢታህ
ጕሉ፡ሀገረ፡እስከ፡እትናገር፡ምስለ፡ኤርምያስ፡ኅሩይዮ። ወሶቤሃ፡ተና
ገረ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቍዐከ፡እግዚእየ፡አዝዝ፡ሊተ፡
ከመ፡እትናገር፡ምስሌከ፤ ወይቤሎ፡ንብብ፡ኅሩይየ፡ኤርምያስ፡ዘትፈ
ቅድ። ወይቤሎ፡ኤርምያስ፡ናሁ፡ይእዜ፡አእመርነ፡እግዚእየ፡ከመ፡
ትሜጥዋ፡ለሀገር፡ውስተ፡እደ፡ጸላእታ፡ወይነሥኡ፡ሕዝብ፡ዘእምባቢ
ሎን፤ ወምንተ፡ትፈቅድ፡ከመ፡[1]እግበር፡ቅድስተ፡ቅኔነ፡በኀቡእ፡ዘንት
ቀነይ፡ወምንተ፡ትፈቅድ፡[1]እግበር፡ዲቤሆሙ። ወይቤሎ፡እግዚእ፡ንሥ
አሙ፡ወመጥዋ፡ለምድር፡ወለቤት፡[2]መቅደስ፡እንዘ፡ትብል፡ወአንቲኒ፡
ምድር፡ስምዒ፡ቃለ፡ፈጣሪኪ፡ዘፈጠረኪ፡በኀይለ፡ማያት፡ዘኅተመኪ፡
በ፯ማኅተምት፡ተመጠዊ፡ሥነኪ፡ወዕቀቢ፡ንዋየ፡ቅኔኪ፡እስከ፡ምጽ
አቱ፡ለፍቁር። ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡አስተበቍዐከ፡እግዚእየ፡አ
ርእየኒ፡ዘእገብር፡ለአቤሜሌክ፡[3] ኢትዮጵያዊ፡ዘውእቱ፡ብዙኀ፡ዐቀ
በሙ፡ለሕዝብ፡ወለገብርከኒ፡ኤርምያስ፡ፈድፋደ፡እምኵሉ፡ሰብአ፡ሀ
ገር፡ወውእቱ፡አውፅአኒ፡እምውስተ፡ዐዘቅተ፡ዐምዐም፡ወኢይፈቅድ፡
ሎቱ፡ይርአይ፡ሙስናሃ፡ወሀጕላ፡ለሀገር፡ከመ፡ኢይሕዘን።[4] ወይቤሎ፡እ
ግዚእ፡ለኤርምያስ፡ፈንዎ፡ውስተ፡ዐጸደ፡ወይን፡ዘሀግሪጳስ፡በፍኖት፡ዘደ
ብር፡ወአነ፡እከድኖ፡እስከ፡አገብኦሙ፡ለሕዝብ፡ውስተ፡ሀገር፤ ወአንተ፡
ኤርምያስ፡ሖር፡ምስለ፡ሕዝብ፡[5] እስከ፡ትበጽሑ፡ምድረ፡ባቢሎን፡ወን
በር፡ትትኔበይ፡ሎሙ፡እስከ፡አገብኦሙ፡ውስተ፡ሀገሮሙ፤ ወለባሮክሂ፡

---

[1] Verba ከመ፡እ"፡ቅ"፡ቅ"፡በ"፡ዘ"፡ወ"፡ት"፡ desunt in A; an ንዋየ፡ቅኔነ፡ legendum pro ቅኔነ፡በኀቡእ፡? [2] Emendaverim በቤተ፡ [3] Jer. 38, 7 seq.; 39, 16. [4] ኢይሕዝን፡ BC. [5] Addunt ውስተ፡ ዐዘቅት፡ AC.

ኅድጎ፡ ሀየ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም ። ወነገሮ፡ እግዚእ፡ ዘንተ፡ ኵሎ፡ ለኤር
ምያስ፡ ወኀለፈ፡ እምኀበ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ሰማይ ። ወኤርምያስ፡ ወባ
ሮክ፡ ቦኡ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወኵሎ፡ ንዋየ፡ ዘቅኔሆሙ፡ መጠ
ውዋ፡ ለምድር፡ በከመ፡ አዘዘሙ፡ እግዚእ፡ ወሶቤሃ፡ ሠረበቶ፡ ምድር፡ ወ
ነበሩ፡ ክልኤሆሙ፡ ወበከዩ ። ወበሳኒታ፡ ጸቢሐ፡ ፈነዎ፡ ኤርምያስ፡ ለአቤ
ሜሌክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ንሣእ፡ ከረበ፡ ወሖር፡ እንተ፡ ፍኖተ፡ ደብር፡ ው
ስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ ወአምጽእ፡ ንስቲተ፡ በለሰ፡ ለድውያን፡
ሕዝብ፡ እስመ፡ ትፍሥሕተ፡ እግዚእ፡ ሀሎ፡ ውስተ፡ ርእስከ፡ ወስብሐቱ፤
ወሖረ፡ ውእቱኒ፡ በከመ፡ አዘዘ ። ወበሳኒታ፡ ጸቢሐ፡ ኀይለ፡ ከላዴዎን፡ ዖ
ድዋ፡ ለሀገር፡ ወነፍኀ፡ በቀርን፡ ዐቢይ፡ መልአክ፡ ወይቤ፡ ውእቱ፡ ባኡ፡
ኀይለ፡ ከላዴዎን፡ ናሁ፡ ይትረኀው፡ ለክሙ፡ አናቅጽ ። ወሶቤሃ፡ ቦአ፡ ን
ጉሥ፡ ምስለ፡ ሰራዊቱ፡ ወፄወዉ፡ ኵሎ፡ ሕዝበ ። ወሶቤሃ፡ ኤርምያስ፡
ነሥአ፡ መራኁተ፡ ዘቤተ፡ መቅደስ፡ ወወፅአ፡ አፍአ፡ እምሀገር፡ ወወገሮ፡
ለዝንቱ፡ መራኁት፡ ቅድመ፡ ፀሓይ፡ እንዘ፡ ይብል፡ለከ፡[1] እብለከ፡[1] ፀሓይ፡
ንሣእ፡ መራኁተ፡ ዘቤተ፡ አምላክ፡ ወዕቀቦሙ፡ እስከ፡ መዋዕል፡ ዘይሴእ
ለከ፡ እግዚአብሔር፡ በእንቲአሁ፤ እስመ፡ ለነ፡ ኢኮነ፡ ድልወተ፡[2] ልደትነ፡[2]
ለዐቂቦቱ፡ እስመ፡ ተረከብነ፡ ንሕነሰ፡ እንዘ፡ ነሐፅና፡ ለኀጢአትነ ። ወእ
ንዘ፡ ይበኪ፡ ኤርምያስ፡ ለሕዝብ፡ አውፅእዎ፡ እንዘ፡ ያቴክልዎ፡ ወነድ
እዎ፡[3] ምስለ፡ ሕዝብ፡ እስከ፡ ባቢሎን ። ወባሮክሰ፡ ነሥአ፡ ሐመደ፡ ወወ
ደየ፡ ውስተ፡ ርእሱ፡ ወነበረ፡ ወአስቆቀወ፡ ዘንተ፡ ሰቆቃወ፡ ወይቤ፡ በእ
ንተ፡ ምንት፡ ማሰነት፡ ኢየሩሳሌም፡ አላ፡ በእንተ፡ ኀጢአቱ፡ ለፍቁር፡ ሕ
ዝብ፡ ወተውህበት፡ በእደ፡ ጸላኢሃ፡ በእንተ፡ ኀጢአትነ፡ ወዘሕዝብ፤ አላ፡
ከመ፡ ኢይዘኀሩ፡ ኃጥአን፡ ወኢይበሉ፡ ክህልነ፡ ነሚኢታ፡ ለሀገረ፡ አም
ላክ፡ በኀይልነ፡ ኢኮነ፡ በጽንዕክሙ፡ ዘክህልክምዋ፡ አላ፡ በኀጢአትነ፡ ተ
ውህበት፡ ለክሙ፤ ወአምላክነ፡ ይምሕረነ፡ ወያገብአነ፡ ውስተ፡ ሀገርነ፡

---

[1] deest in A. [2] ድልወት፡ ለልደትነ፡ B, ድልወት፡ ለተድ
ላነ፡ C. [3] ወነድእዎሙ፡ AB.

ወለክሙስ፡ሕይወት፡አልቦ፤ ብፁዓን፡እሙንቱ፡አበዊነ፡አብርሃም፡ወ
ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡እስመ፡ወፅኡ፡እምዝ፡ዓለም፡ወኢርእዩ፡ሙስናሃ፡
ለዛቲ፡ሀገር። ወእምድኅረ፡ዘንተ፡ተናገረ፡ወፅአ፡እንዘ፡ይበኪ፡ወይቤ፡
አሐዝን፡በእንቲአኪ፡ኢየሩሳሌም፡ወወፅአ፡እምሀገር፡ወኀደረ፡ው
ስተ፡መቃብር፤ ወይመጽኡ፡መላእክት፡ወይዜንውዎ፡በእንተ፡ኵሉ።

ወአቤሜሌክኒ፡አምጽአ፡በለሰ፡ጊዜ፡ቀትር፡እምኀበ፡ለአኮ፡ኤር
ምያስ፡ወረከበ፡ዕፀ፡ጽፍቅተ፡ወነበረ፡ወአጽለለ፡ከመ፡ያዕርፍ፡ንስቲተ፡
ወአስመከ፡ርእሶ፡ዲበ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወኖመ፡ስሳ፡ወስድስተ፡ዓመተ፡
ወኢነቅሀ፡እምንዋሙ። ወእምድኅረዝ፡መዋዕል፡ተንሥአ፡ወነቅሀ፡
እምንዋሙ፡ወይቤ፡ዓዲ፡ሶበ፡ኖምኩ፡ንስቲተ፡እስመ፡ዓዲ፡ይከብዱኒ፡
ርእስየ፡ወኢጥዲኩ፡[1] ንዋመ። ወከሠተ፡ዝኰ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወረከበ፡
ዝኰ፡በለሰ፡[2] ሐዲሳነ፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊበነ። ወፈቀደ፡ይኑም፡ዳግመ፡
እስመ፡ይከብዶ፡ርእሱ፡ወኢጥዕየ፡[3] ድቃስ፤[4] ወይቤ፡እፈርህ፡ከመ፡ኢ
ይኑም፡ወኢይጐንዲ፡ከመ፡ኢይሔሰኒ፡አቡየ፡ኤርምያስ፡እስመ፡ጽ
ሂቆ፡ፈነወኒ፡በነግሀ፤ ወይእዜኒ፡እትነሣእ፡ወአሐውር፡እስመ፡ሞቀሰ፡
ዋዕይ፡ወአልቦ፡ሶበ፡የኀድግ፡በኵለሄ። ወተንሥአ፡ወነሥአ፡ሙዳየ፡
በለሱ፡ወቦአ፡ውስተ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወኢያእመረ፡ሀገረ፡ወኢቤቶ፡
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋፄ፡ወረደ፡ላዕሌሁ።
ወይቤ፡አኮኑ፡ዛቲ፡ይእቲ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፤ የጊ፡እጌጊ፡እስመ፡እ
ንተ፡ፍኖተ፡ደብር፡መጻእኩ፤ ወእመ፡አኮ፡እስመ፡ይከብዱኒ፡ርእስየ፡
ወኢጥዒኩ፡[1] ንዋመ፡ወይዘነግዐኒ፡ልብየ፤ ወእፎ፡እዜኑ፡ዘንተ፡ነገረ፡
በኀበ፡ኤርምያስ፡ዘከመ፡ተባዐደተኒ፡[5] ሀገር። ወኀሠሠ፡ኵሎ፡ትእም
ርተ፡ዘሀሎ፡ውስተ፡ሀገር፡ከመ፡ያእምር፡ለእመኑ፡ኢየሩሳሌም፡ይእቲ።
ወገብአ፡ካዕበ፡ውስተ፡ሀገር፡ወኀሠሠ፡ለእመቦ፡ዘያአምሮ፡ወኀጥአ።
ወይቤ፡ቡሩክ፡አንተ፡እግዚኦ፡እስመ፡ዐቢይ፡ድንጋፄ፡ወድቀ፡ላዕሌየ፤

---

[1] ወኢጥዕይኩ፡ C, ወኢጠዐይኩ፡ A. [2] በለሳተ፡ B, per emend. [3] ወኢጠዐየ፡ A. [4] ድቃሰ፡ C. [5] ትትበዐደኒ፡ AC.

ወወፅአ፡ ከዕበ፡ እምሀገር፡ ርሑቀ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ የሐዝን፡ ወእንዘ ፡ ኀበ፡
የሐውር፡ ኢያአምር ። ወአንበረ፡ ዝኬ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወይቤ ፡ እነብር፡
ዝየ፡ እስከ፡ ያአትት፡ እግዚአብሔር ፡ ዘንተ ፡ ህየተ፡[1] እምላዕሌየ ። ወእ
ምድኅረዝ፡ ነቢሮ፡ ርእየ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ የአቱ፡ እምሐቅል፡ ወይቤሎ፡ አ
ቤሜሌክ፡ ለከ፡ እብለከ፡ አንተ፡ ልሂቅ፡ አይቴ፡[2] ይእቲ፡ ዛቲ፡ ሀገር፡ ወይ
ቤሎ ፡ አረጋይ ፡ ኢየሩሳሌም፡ ይእቲ ። ወይቤሎ ፡ አቤሜሌክ ፡ አይቴ፡
ሀሎ፡ ኤርምያስ፡ ካህን፡ ወባሮክ፡ ሌዋዊ፡ ወኵሉ፡ ሕዝበዝ፡ ሀገር፡ እስመ፡
አልቦ፡ ዘረከብኩ ። ወይቤሎ፡ አረጋይ፡ አኮኑ፡ እምዛቲ፡ ሀገር፡ አንተ ፤ ወ
ይእዜኒመ፡ ትዜከር፡[3] ለኤርምያስ፡ ከመ ፡ ትሰአል ፡ በእንቲአሁ ፡ ዘንተ፡
ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ነቢረከ ፤ ኤርምያስሰኬ፡ ውስተ፡ ባቢሎን ፡ ሀሎ ፡ ምስለ፡
ሕዝብ፡ እስመ፡ ተፄወወ፡ ወተውህበ፡ ውስተ ፡ እዴሁ ፡ ለናቡከደነጾር ፡ ን
ጉሠ፡ ፋርስ፡ ወሖረ፡ ህየ፡ ከመ፡ ይትነበይ፡ ሎሙ ። ወአሚሃ፡ ሰምዐ፡ አቤ
ሜሌክ፡ እምኀበ ፡ ውእቱ ፡ አረጋይ ፡ ወይቤሎ ፡ አቤሜሌክ ፡ ሶበ ፡ አኮ፡
ብእሲ ፡ ልሂቅ ፡[4] አንተ ፡ እምጸዐልኩከ፡ ወእምሠሐቁ ፡ ላዕሌከ፡ እላ፡ ኢ
ይከውን ፡ ከመ ፡ ያስተሐቅሩ ፡ ሰብአ ፡ ወብእሴ ፡[5] ልሂቀ ፤ ወሶበ ፡ አኮ፡
ዘከመዝ ፡ እምእቤ ፡ ዘንጋዕከ ። ወበአንተሰ ፡ ዘትቤ ፡ ሕዝብ ፡ ተፄወዉ፡
ውስተ ፡ ባቢሎን፡ አስራብ፡ ሰማይ ፡ ጥቀ ፡ ለእመ ፡ ወረደ ፡ ዲቤሆሙ ፡[6] ኢ
ኮነ፡ ጊዜሁ፡ ከመ፡ ይሖሩ፡ ውስተ ፡ ባቢሎን ፤ ወአንተሰ ፡ ትቤ ፡ ተፄወዉ፡
ውስተ፡ ባቢሎን ። ወአንሰ፡ በከመ፡ ፈነወኒ ፡ አቡየ ፡ ኤርምያስ ፡ ሖርኩ፡
ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በእንተ ፡ ኅዳጥ፡ በለስ፡ ከመ፡ ነሀብ፡ ለድ
ውያን፡ እለ፡ ውስተ፡ ሕዝብ ። ሖርኩ፡ ወበጻሕኩ፡ ህየ፡ ወነሣእኩ፡ ዘአዘ
ዘኒ፡ ወተመየጥኩ፡ ወእንዘ፡ አሐውር፡ ረከብኩ፡ ዕፀ፡ ወነበርኩ ፡ ታሕቴሃ፡
ከመ፡ አጽልል፡ እስመ፡ ጊዜ ፡ ቀትር ፡ ውእቱ ፡ ወእምህየ ፡ አስመኩ ፡ ው
ስተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወኖምኩ ፡ ወነቂህየ ፡ መሰለኒ ፡ ዘጐንደይኩ ፡ ወከሠ

---

[1] ሕጸተ፡ C per emend.; ህየንተ፡ A. [2] Legas አይ፡ vel አይኑ ። [3] ትዜክሮ፡ C. [4] ሶበ፡ አኮ፡ እመ፡ ኢኮንከ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ AB. [5] ብእሴ፡ sine ወ, C. [6] 4 Reg. 7, 2.

ትኩ፡ዘንተ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወረከብኩ፡እንዘ፡ያንጸፈጽፍ፡ሐሊብ፡በ
ከመ፡ነሣእክዎሙ፡ኀሪይየ፡ወነዋ፡ትብል፡አንተሰ፡ተጼወዉ፡ሕዝብ፡
ውስተ፡ባቢሎን፤ወነዋ፡ርኢ፡ከመ፡ኢጸምሀየየ፡በለስኒ። ወከሡተ፡
ሎቱ፡ሙዳየ፡በለስ፡ወአርአዮ፤ወነጸረ፡አረጋይ፡ከመ፡ሐዲስ፡ውእቱ፡
በለስ፡ወያንጸፈጽፍ፡ሐሊቡ። ወሶቤሃ፡አንከረ፡ውእቱ፡አረጋይ፡ወይ
ቤሎ፡ለአቤሜሌክ፡ጻድቅ፡አንተ፡ወልድየ፡እስመ፡ኢፈቀደ፡አምላክ፡
ያርኢከ፡ሙስናሃ፡ለሀገር፡ወአምጽአ፡አምላክ፡ኑዛዜ፡ላዕሌከ፡ወአሀየ
የከ፡[1] ናሁ፡ዮም፡ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡ከነ፡እምአመ፡ተጼወዉ፡ሕ
ዝብ፡ውስተ፡ባቢሎን። ወእመ፡ትፈቱ፡ታእምር፡ወትጠይቅ፡ወልድየ፡
ነጽር፡ወርኢ፡ውስተ፡ገራውህ፡ከመ፡ሠርጸ፡አዝርእቲሃ፡ወለበለስኒ፡
ከመ፡ኢኮነ፡ጊዜሁ፤ወአእመረ፡ከመ፡ኢኮነ፡ዘመኑ፡ለዝ፡ኵሉ። ሶቤሃ፡
አቤሜሌክ፡ይቤ፡በዐቢይ፡ቃል፡እባርከከ፡እግዚኦ፡አምላኪየ፤አም
ላከ፡ሰማይ፡ወምድር፤ዕረፍቶሙ፡ለነፍስ፡ጻድቃን፡በኵሉ፡በሓውርት።
ወይቤሎ፡ለአረጋይ፡አይ፡ውእቱ፡ዝንቱ፡ወርኅ፡ወይቤሎ፡ዐሡሩ፡ወሰ
ኑዩ፡ለወርኀ፡ኔሳን፡ዘውእቱ፡ሚያዝያ። ወእምድኅረ፡ዝንቱ፡ወሀቦ፡አ
ቤሜሌክ፡ለዝንቱ፡አረጋይ፡እምዲበ፡ዝንቱ፡አብላስ፡ወይቤሎ፡አም
ላክ፡ይምራሕከ፡እንተ፡ላዕሉ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም። ወተንሥአ፡አቤሜ
ሌክ፡ወወፅአ፡አፍኣ፡እምሀገር፡ወጸለየ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡ወናሁ፡
መጽአ፡መልአክ፡ወመርሖ፡ኀበ፡ባሮክ፡ወረከቦ፡ውስተ፡መቃብር፡እ
ንዘ፡ይነብር።

ወሶበ፡ተአምኁ፡ወተባከዩ፡በበይናቲሆሙ፡ወተሳዐሙ፡ወርእየ፡
በለሰ፡ውስተ፡ሙዳዩ፡ወአልዐለ፡አዕይንቲሁ፡ውስተ፡ሰማይ፡ወጸለየ፡
እንዘ፡ይብል፡ዐቢይ፡ውእቱ፡አምላክ፡ዘይሁቦሙ፡ዐስቦሙ፡ለጻድቃ
ኒሁ፤ተደለዊ፡ነፍስየ፡ወተፈሥሒ፡እንዘ፡ትነግሪ፡ለበድን፡ዘሥጋ፡ለ
ቤት፡ቅዱስ፡[2] ወላሕኪ፡ይትመየጥ፡ውስተ፡ብርሃን፡ወእምድኅረዝ፡ይ
መጽእ፡ምእመን፡ወያገብአኪ፡ውስተ፡በድንኪ፤ሐውጺ፡ውስተ፡

---

[1] ወአሕየወከ፡ C. [2] hic locus corruptus esse videtur.

ዘዚአኪ፡ድንግልና፡ሃይማኖት፡ወእመኒ፡ተሐይዊ፤ሐውጺ፡[1] ውስተ፡ዝ፡
በለስ፡ነዋ፡ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡እምአመ፡ተቀሥሙ፡ወኢማሰኑ፡ወ
ኢጼኡ፡አላ፡ሐሊቦሙ፡ያንጸፈጽፉ፡እስከ፡ይእዜ፤ከመዝ፡ይትገበር፡
ዲቤኪ፡ሥጋየ፡እስመ፡[2] ዐቀብኪ፡ትእዛዘኪ፡[3] እምኀበ፡መልአክ፡[4] ጽ
ድቅ፤[4] ዘዐቀበ፡ሙዳየ፡በለስ፡ውእቱ፡ካዕበ፡የዐቅበኪ፡በኀይለ፡ዚአሁ።
ወከመዝ፡ብሂሎ፡ባሮክ፡አውሥአ፡አቤሜሌክ፡ወይቤሎ፡ተንሥእ፡ካ
ዕበ፡ንጸሊ፡ከመ፡ያርእየነ፡እግዚእ፡ቃላተ፡ዘንጽሕፍ፡ለኤርምያስ፡ው
ስተ፡ባቢሎን፡ክድነተ፡ዘከደነኒ፡[5] ዲቤየ። ወጸለየ፡ባሮክ፡ወይቤ፡ኀይ
ልየ፡አምላክ፡እግዚእ፡ውእቱ፡ወብርሃን፡ዘይወፅእ፡እምአፉሁ፡አበ
ድር፡አስተበቍዐከ፡ወእገኒ፡ለኂሩትከ፤ዐቢይ፡ስምከ፡ወአልቦ፡ዘይክል፡
አእምሮቶ፤አፅምእ፡ጸሎተ፡ገብርከ፡ከመ፡እሙረ፡ይኩን፡[6] በልብየ፡ፈ
ቃደከ፡ለገቢር፡ወእፈኑ፡ለካህን፡ዚአከ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ባቢሎን።
ወእንዘ፡ዘንተ፡ይጼሊ፡መጽአ፡መልአክ፡ወይቤሎ፡ባሮክ፡መከሬ፡ብር
ሃን፡ኢትኅሊ፡ከመ፡ትፈኑ፡አንተ፡ኀበ፡ኤርምያስ፤ጌሰመ፡በሰዐተ፡ብር
ሃን፡ይመጽእ፡ኀቤከ፡ንስር፡ወአንተ፡ለሊከ፡ሐውጽ፡በእንተ፡ኤርም
ያስ፡ወጸሐፍ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ወበሎሙ፡ከመዝ፡ለውሉደ፡እስራ
ኤል፡ዘይከውን፡እንግዳ፡በውስቴትክሙ፡ይትፈለጥ፡[7] እንተ፡ባሕቲቱ፡
እስከ፡ዐሡር፡ወሐሙስ፡ዕለት፡ወእምድኅረዝ፡አበውአክሙ፡ውስተ፡
ሀገር፡ይቤ፡እግዚእ፤ዘኢተፈልጠ፡በዐሡር፡ወሐሙስ፡እምባቢሎን፡
ይባእ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ሀገር፡ወይዝልፎሙ፡ለሰብአ፡ባቢሎን፡ይቤ፡
እግዚእ። ወዘንተ፡ብሂሎ፡መልአክ፡ኀለፈ፡እምኀበ፡ባሮክ፡ወባሮክ፡
ፈነዎ፡እስከ፡መርሕብ፡ወአምጽአ፡ክርታስ፡ወማየ፡ሕመት፡ወጸሐፈ፡
እንዘ፡ይብል፡. . . .[8] ። ወተንሥአ፡ባሮክ፡ወወፅአ፡ጽሒፎ፡ከመዝ፡

---

[1] ወሐውጺ፡ AC. [2] Addunt አልብኪ፡ኀጢአት፡ወ BC.
[3] ዘተአዘዝኪ፡ C. [4] መልአክ፡ጽድቅ፡ BC, መልአክ፡ጻድቅ፡ A.
[5] Scriptum est ዘከደንከ፡ [6] እኩን፡ AC. [7] Addit እምውስቴት
ክሙ፡ B. [8] Verba epistolae, cum corrupta et manca sint, infra lineas

እመቃብር ። ወይቤሎ፡ንስር፡ባሐከ፡[1] ባሮክ፡መጋቤ፡ሃይማኖት፡ወይ ቤሎ፡ባሮክ፡እስመ፡ኅሩይ፡አንተ፡እምኵሉ፡አዕዋፈ፡ሰማይ፡ትትናገር፤ እምብርሃነ፡አዕይንቲከ፡እሙር፡አንተ፤ወይእዜኒ፡አርእየኒ፡ምንተ፡ትገ ብር፡በዝየ ። ወይቤሎ፡ንስር፡ተፈኖኩ፡ዝየ፡ከመ፡ኵሎ፡ቃለ፡ዘትፈ ቅድ፡ትልአከኒ፡ኪያየ ። ወይቤሎ፡ባሮክ፡ትክልኑ፡እላንተ፡ነገረ፡አብ ጽሖ፡ኀበ፡ኤርምያስ፡ውስተ፡ባቢሎን፤ወይቤሎ፡ንስር፡በእንተዝ፡ተፈ ነውኩ ። ወነሥአ፡ባሮክ፡መጽሐፈ፡ወ ፲ወ ፭ በለሰ፡[2] እምዝኩ፡ሙዳየ፡ በለስ፡ዘአምጽአ፡አቤሜሌክ፡ወአሰረ፡ውስተ፡ክሳዱ፡ለንስር ። ወይ ቤሎ፡ለከ፡እብል፡ንስር፡ንጉሦሙ፡ለኵሎሙ፡አዕዋፍ፡ሑር፡በሰላም፡ ወበሕይወት፤ዜና፡አምጽእ፡ለነ፤ወኢትትመሰሎ፡ለቋዕ፡ዘፈነዎ፡ኖኅ፡

---

reponenda censebamus: በእንተ፡ባሮክ፡ገብረ፡አምላክ፡ይጽሕፍ፡መጽ ሐፈ፡ለኤርምያስ፡ውስተ፡ዼዋ፡ባቢሎን፡ፍሥሓ፡ወሐሤት፡እስመ፡አ ምላክ፡ኢየኅድገነ፡ንፃእ፡ሕዙናኒነ፡በእንተ፡ጽዕለት፡ወሙስና፤በእን ተዝ፡አስተምሐረ፡እግዚእ፡ዲበ፡አንብዕነ፡ወተዘከረ፡ሥርዐተ፡ዘአቅ ደመ፡ምስለ፡አበዊነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ ። ወፈነወ፡መል አከ፡ኀቤየ፡ወነገረኒ፡እላንተ፡ነገረ፡(እ“፡ነ“፡ deest in A) ዘለአኩ፡ኀ ቤከ፡እላ፡እማንቱ፡ነገር፡ዘገብረ፡እግዚእ፡አምላከ፡እስራኤል፡(addit ዘ አውፅአነ፡ B, ዘአውፃእከነ፡ C) እምድረ፡ግብጽ፡ዘእሳት፡እስመ፡ኢዐ ቀብክሙ፡ኵሎ፡ጽድቃቲሁ፡አላ፡አልዐልክሙ፡ልበክሙ፡ወአግዘፍ ክሙ፡ክሳደክሙ፡ቅድሜሁ፡ወመጠወክሙ፡ውስተ፡እዴነ፡ባቢሎን፡ እስመ፡ኢሰማዕክሙ፡ቃልየ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፡እምአፈ፡ኤርምያስ፡ ቍልዔሁ ። ለእለ፡ሰምዑ፡አወፅአሙ፡እምባቢሎን፡ወኢይከውኑ፡ነ ግደ፡እምኢየሩሳሌም፡በባቢሎን ። ወእመሰ፡ትፈቱ፡ታእምሮሙ፡(addit ወታምክሮሙ፡ B) ፍኖቶሙ፡(ፍ“፡ deest C) ፍትኖሙ፡(ፍት“፡ deest A) በማየ፡ዮርዳኖስ፡ወዘኢይሰምዕ፡ይትአመር፡(ይ“፡ deest AC) በተ አምረ፡ዝንቱ፡ትእምርት፡ዘየዐቢ፡ማኅተም ።

[1] ባሕከ፡ A. [2] አብላሰ፡ C.

ወአበየ፡ገቢአ፡ዳግመ፡ኀቤሁ፡አላ፡ተመሰላ፡ለርግብ፡ዘሦልሰ፡አግብ
አት፡ቃለ፡ለኖኅ፤ከማሁ፡አንተኒ፡ንሣእ፡ዘንተ፡ቃላተ፡ሠናየ፡ለኤርም
ያስ፡ወለእለ፡ሀለዉ፡ምስሌሁ፡እስራኤል፡ከመ፡ሠናየ፡ይኩንከ፡ወን
ሣእ፡ዘንተ፡ትፍሥሕተ፡ለሕዝብ፡ኅሩያን፡አምላክ። ወእመኒ፡ዖዱከ፡
አዕዋፍ፡ኵሉ፡ወኵሎሙ፡ጸላእያኒሃ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ይፈቅዱ፡ይቅት
ሉከ፡ተባደር፡ወእግዚእ፡የሀብከ፡ኀይለ፡ወኢትትመየጥ፡ኢለየማን፡ወ
ኢለፀጋም፡አላ፡ከመ፡ሐጽ፡ዘየሐውር፡ርቱዐ፡ሖር፡በኀይለ፡አምላክ።
ወዘንተ፡ብሂሎ፡ባሮክ፡ሰረረ፡ንስር፡ምስለ፡መጽሐፍ፡ወሖረ፡ውስተ፡
ባቢሎን፡ወአዕረፈ፡ዲበ፡ዐምድ፡ዘአፍአ፡እምሀገር፡በመካን፡ዘገዳም፡
ወጸንሐ፡ህየ፡እስከ፡የኀልፍ፡ኤርምያስ፡ወባዕዳን፡ሕዝብ። ወኀለፉ፡እ
ንተ፡ህየ፡ከመ፡ይቅብሩ፡ብእሴ፡ዘሞተ፡እስመ፡ሰአሎ፡ኤርምያስ፡ለና
ቡከደነጾር፡እንዘ፡ይብል፡ሀበኒ፡ምድረ፡ኀበ፡እቀብር፡እምሕዝብየ፡ወ
ወሀበ። ወእንዘ፡የሐውሩ፡ወይበክዩ፡ላዕለ፡ዘሞተ፡በጽሑ፡ቅድመ፡
ዝኩ፡ንስር፡ወጸርኀ፡ንስር፡በዐቢይ፡ቃል፡ወይቤ፡ለከ፡እብለከ፡ኤርም
ያስ፡ኅሩየ፡አምላክ፡ሑር፡ወአስተጋብኦሙ፡ለኵሎሙ፡ሕዝብ፡ወይም
ጽኡ፡ዝየ፡ከመ፡ይስምዑ፡ሠናየ፡ዜና፡ዘአምጻእኩ።[1] ወሰሚዖ፡ዘንተ፡
ሰብሐ፡ለእግዚአብሔር፡ወሶቤሃ፡አስተጋብአ፡ኵሎ፡ሕዝበ፡ወአንስቲያ
ሆሙ፡ወደቂቆሙ፡ወበጽሑ፡ኀበ፡ሀሎ፡ንስር። ወወረደ፡ዝኩ፡ንስር፡
ኀበ፡በድን፡ወኬዶ፡ወሐይወ፡ወዘንተ፡ገብረ፡ከመ፡ይእመኑ፡ወአንከሩ፡
ኵሉ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ዘኮነ። ወይቤሉ፡ዮጊ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡አምላክ፡
ዘአስተርአዮሙ፡ለአበዊነ፡በገዳም፡ምስለ፡ሙሴ፡ወተመስለ፡[2] በአም
ሳለ፡ንስር፡ወአስተርአየ፡ለነ፡ከመ፡እንተ፡ንስር፡ዐቢይ። ወይቤሎ፡ን
ስር፡ለኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡ነዓ፡ወስማዕ፡ዘንተ፡መጽሐፈ፡ወአን
ብብ፡ለሕዝብ፡ወአንበበ፡ሎሙ። ወሶበ፡ሰምዑ፡ሕዝብ፡በከዩ፡ኵሎሙ፡
ኀቡረ፡ወወደዩ፡ሐመደ፡ውስተ፡ርእሶሙ፡ወይቤልዎ፡ለኤርምያስ፡አ
ድኅነነ፤ምንተ፡ንግበር፡ከመ፡ንግባእ፡ውስተ፡ሀገርነ። ወተንሥአ፡ኤር

---

[1] B addit እምኀበ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡ [2] ወተመሰለ፡ C.

ምያስ፡ወይቤሎሙ፡ኵሎ፡ዘሰማዕክሙ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ ከማሁ፡ ግ
በሩ፡ወያገብአክሙ፡ውስተ፡ሀገርክሙ። ወጸሐፈ፡ኤርምያስ፡መጽሐፈ፡
ለባሮክ፡ከመዝ፡እንዘ፡ይብል፡ወልድየ፡ፍቁር፡ኢትትሀከይ፡ጸሎተ፡ እ
ንዘ፡ትገኒ፡ለአምላክ፡በእንቲአነ፡ከመ፡ ይምርሐነ፡ ውስተ፡ ፍኖትነ፡ እ
ስከ፡ንወፅእ፡በትእዛዘ፡[1] ዝንቱ፡ንጉሥ፡ኃጥእ። ወአንተሰ፡ጽድቀ፡ረከ
ብከ፡በቅድመ፡አምላክ፡ዘኢኀደገከ፡ትምጻእ፡ምስሌነ፡ከመ፡ኢትርአይ፡
እኩየ፡ዘይትገበር፡ዲቤሆሙ፡ለሕዝብ፡በባቢሎን። በከመ፡ አብ፡ ዘቦ፡
ውሉደ፡[2] አሐደ፡[2] ወውእቱ፡ተውህበ፡ከመ፡ ይትኰነን፡ ወእለ፡ ሀለዉ፡
ኀበ፡አቡሁ፡እለ፡ይናዝዝዎ፡ይከድኑ፡ገጾሙ፡ከመ፡ ኢይርአይዎ፡ ለአ
ቡሁ፡[3] የኀስር፡በሐዘን፤ከመዝ፡ኪያከ፡ተሣህለከ፡አምላክ፡ወኢኀደገከ፡
ትምጻእ፡ባቢሎን፡ ከመ፡ ኢትርአይ፡[4] ምንዳቤ፡ ሕዝብ። እስመ፡ እም
አመ፡በጻሕነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ሀገር፡ኢያዕረፍነ፡እስከ፡ዮም፡ እምሐዘን፡
ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡ዮም፡እንዘ፡ነኀሥሥ፡ንርከብ፡እምሕዝብ፡ ስቁ
ላን፡እምኀበ፡ናቡከደነጾር፡ ንጉሥ፡እንዘ፡ይበክዩ፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፡
አምላክ፡ሶር፤[5] ወሶበ፡ሰማዕኩ፡ዘንተ፡ነገረ፡ ሐዘንኩ፡ ወበከይኩ፡ ሶበ፡
ይጼውዑ፡ከልአ፡አምላክ፡ስቁላን፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፤ወካዕበ፡እዜክር፡
አነ፡በዓል፡ዘገበርነ፡በኢየሩሳሌም፡ዘእንበለ፡ንፄወው፡ወተዘኪርየ፡ እገ
ብእ፡ውስተ፡ቤትየ፡እንዘ፡እጼዐር፡ወእበኪ። ወይእዜኒ፡አስተብቍዑ፡
ለአምላክነ፡በኀበ፡ሀለውክሙ፡ አንተ፡ ወአቤሜሌክ፡ በእንተ፡ ሕዝብ፡
ከመ፡ይስምዑ፡ቃልየ፡ወነገረ፡አፉየ፡ከመ፡ይፃኡ፡እምነ፡ፋርስ። ወይ
እዜኒ፡እብለከ፡ኵሎ፡መዋዕለ፡ዘነበርነ፡ዝየ፡አኀዙነ፡እንዘ፡ ይብሉ፡ ን
ግሩነ፡ማሕሌተ፡ ሐዲሰ፡[6] እመሓልዩሂ፡ ለጽዮን፡ መሓልየ፡[7] ዘአምላክ
ክሙ፡ወንቤሎሙ፡እፎ፡ነሐሊ፡ለክሙ፡እንዘ፡ሀሎነ፡ውስተ፡ ምድረ፡
ነኪር። ከመዝ፡ጽሒፎ፡ኤርምያስ፡ አሰረ፡ መጽሐፎ፡ ውስተ፡ ክሳደ፡

---

[1] exspectaveris እምትእዛዘ፡ [2] ውሉደ፡ sine አሐደ፡ A, ወልደ፡ ዋሕደ፡ C. [3] ወአቡሆሙ፡ A. [4] ትርአይ፡ B. [5] deest in A; ሶሮት፡ C; in margine B additum est ሳሮት፡ [6] Ps. 137. [7] ማሕልየ፡ C.

ንስር፡ወይቤሎ፡ሖር፡በሰላም፡ወእግዚእ፡የሐውጽ፡ላዕሌከ ።[1] ወሖረ፡ንስር፡ወሰረረ፡ወአብጽሖ፡መጽሐፈ፡ኀበ፡ባሮክ፡ወነሚእ፡ባሮክ፡አንበበ፡መጽሐፈ፡ወበከየ፡ሶበ፡ሰምዐ፡ሕማሞሙ፡ለሕዝብ፡ወምንዳቤሆሙ ። ወኤርምያስሰ፡ነሥአ፡ውእተ፡በለሰ፡ወወሀቦሙ፡ለድውያን፡ለእለ፡ውስተ፡ሕዝብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ኢይግበሩ፡ምግባሮሙ፡ለሕዝበ፡ባቢሎን ።

ወሶበ፡በጽሐ፡ዕለት፡በዘ፡ያወፅኦሙ፡እምላክ፡ለሕዝብ፡እምባቢሎን፡ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡ተንሥእ፡አንተ፡ወሕዝብከ፡ወንዑ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ወበሎሙ፡ለሕዝብ፡ይፈቅድ፡እግዚእ፡ይከድን፡[2] ምግባረ፡ዘሕዝበ፡ባቢሎን፤ወለተባዕት፡ዘአውሰበ፡አንስተ፡በዲቤክሙ፡ወአንስትኒ፡እለ፡አውሰባ፡እምኔሆሙ፡ንፍትኖሙ፤ወእለ፡ሰምዑከሰ፡አገብአሙ፡[3] ውስተ፡ኢየሩሳሌም፡ወለእለሰ፡ኢሰምዑከ፡ኢትኃድጎሙ፡ይባኡ፡ውስቴታ ። ወኤርምያስ፡ከመዝ፡አንበበ፡ሎሙ፡ዘንተ፡ኵሎ፡ወአምጽኦሙ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ይፍትኖሙ ። ወእንዘ፡ይነግሮሙ፡ዘንተ፡ነገረ፡ዘይቤሎ፡እግዚእ፡ናፈቁ፡እለ፡አውሰቡ፡ወኢፈቀዱ፡[4] ከመ፡ይስምዕዎ፡ለኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይቤልዎ፡ኢንኀድግ፡አንስቲያነ፡ለዓለም፡ንነሥአን፡ምስሌነ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ወኀለፉ፡እምዮርዳኖስ፡ወበጽሑ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም ። ወቆሙ፡ኤርምያስ፡ወባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኵሉ፡ብእሲ፡ዘአውሰበ፡እምባቢሎን፡ኢይበውእ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ወይቤሉ፡እለ፡አውሰቡ፡አንስተ፡ለቢጸሙ፡ተንሥኡ፡ንግባእ፡ውስተ፡ባቢሎን፡ወኀለፉ፡ወገብኡ ። ወሶበ፡ርእይዎሙ፡ሰብአ፡ባቢሎን፡ወፅኡ፡ከመ፡ኢይትቀበልዎሙ፡[5] ወኢኀደግዎሙ፡ከመ፡ይባኡ፡ውስተ፡ባቢሎን፡እንዘ፡ይብሉ፡አንትሙ፡ቅድመ፡ኪያነ፡

---

[1] ላዕሌነ፡ ABC; alia manu emendatum est ላዕሌከ፡ in BC. [2] ይኅድግ፡ B, item C inter lineas. [3] አግብአሙ፡ A. [4] C addit ወአዘዘሙ፡እንዘ፡ይብል፡; eadem verba exstant in B, sed expuncta sunt. [5] ይቅትልዎሙ፡ B; ወተቀበልዎሙ፡ C, omisso ከመ፡

ጸላእክሙ፡ ወበኀቡእ፡ ወፃእክሙ፡ እምኀቤነ፡ ወበእንተ፡ ዝንቱ፡ ኢትበ
ውኡ፡ ውስተ፡ ሀገርነ፡ እስመ፡ ተማሕልነ፡ በስመ፡ አምላክነ፡ ከመ፡ ኢያ
ክሙ፡ ወአዋልዲክሙ፡[1] ኢንትዌከፍ፡ እስመ፡ በኀቡእ፡ ኀለፍክሙ፡ እም
ኀቤነ ። ወሰሚዖሙ፡ ከመዝ፡ ገብኡ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወሐነጹ፡
ሎሙ፡ አህጉረ፡ ውስተ፡ አድያሚሃ፡ ለኢየሩሳሌም፡ ወሰመይዋ፡ ለዝኩ፡
ሀገር፡ ሰማርያ፡ ወፈነወ፡ ኀቤሆሙ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ነስሑ፡ ወ
ነዋ፡ ይመጽእ፡ መልአከ፡ ጽድቅ፡ ወያገብአክሙ፡ ውስተ፡ መካንክሙ፡
ዘነዋኀ ።

ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይትፌሥሑ፡ ወይሠውዑ፡ ሰቡዐ፡ ዕለተ፡ በእንተ፡
ሕዝብ ። ወአመ፡ ዐሡር፡ ዕለት፡ እምዝ፡ ተገብረ፡ ዝንቱ፡ አዕረገ፡ ኤርም
ያስ፡ መሥዋዕተ፡[2] በሕቲቱ ። ወጸለየ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ቅዱስ፡
ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ አንተ፡ መዐዛ፡ ጥዑም፡ ለሰብእ፡ ወብርሃን፡ ዘበአማን፡ ዘታ
በርህ፡ ሊተ፡ እስከ፡ አነ፡ እበጽሕ፡ ቅድሜከ፤ አስተበቍዐከ፡ በእንተ፡ ሕዝ
ብከ፡ ወእስእለከ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መዐርዒር፡ ዘሱራፌል፡ ወበእንተ፡ መዐዛ፡
ዕጣን፡ ዘኪሩቤል፤ እስእለከ፡ እወ፡ ማሕሌታይ፡ ሚካኤል፡ መልአከ፡ ጽ
ድቅ፡ ውእቱ፡ ዘያርኁ፡[3] አናቅጸ፡ ጽድቅ፡ እስከ፡ ይበውእዎን፤ አስተበቍ
ዐከ፡ እግዚእ፡ ለኵሉ፡ ወእግዚእ፡ ዘኵሎ፡ ይእኅዝ፡ ወኵሎ፡ ፈጠረ፡ ዘያ
ስተርኢ፡ ወዘኢተወልደ፡ ዘኵሎ፡ ፈጸመ፡ ወኵሉ፡ ፍጥረት፡ ኅቡእ፡ ሀሎ፡
ኀቤሁ፡ ዘእንበለ፡ ይትገበሩ፡ በኅቡእ ።[4] ወዘንተ፡ ጸለየ፡ ወፈጺሞ፡ ጸሎቶ፡
ቆመ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወምስሌሁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜ
ሌክ፡ ወኮነ፡ ኤርምያስ፡ ከመ፡ አሐዱ፡ ብእሲ፡ ዘወፅአ፡ ነፍሱ፡ እምላዕ
ሌሁ ። ወሶቤሃ፡ ወድቁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ ወዐውየዉ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
ወይቤሉ፡ ወይ፡ ለነ፡ አቡነ፡ ኤርምያስ፡ ካህነ፡ አምላክ፡ ኀለፈ፡ እምኔነ ።
ወሰሚዖሙ፡ ከመዝ፡ ሕዝብ፡ ሮጹ፡ ኀቤሁ፡ ወረከብዎ፡ ለኤርምያስ፡ ው
ዱቀ፡ ወምውተ፡ ወበከዩ፡ ወሠጠጡ፡ አልባሲሆሙ፡ ወወደዩ፡ ሐመደ፡

---

[1] ወውሉደክሙ፡ C. [2] deest in AB; expunctum est in C, inter lineas inscriptum in B. [3] Addit ሊተ፡ B, C in margine. [4] ወኅቡእ፡ AC.

ዲበ፡ርእሶሙ፡ወበከዩ፡ብካየ፡መሪረ ። ወእምድኅረ፡አስተዳለዉ፡በዘ፡ ይቀብርዎ፡መጽአ፡ቃል፡ዘይብል፡ኢትግንዝዎ ፤ ሕያው ፡ ውእቱ፡ ወነ ፍሱ፡ትገብእ፡ዲበ፡ሥጋሁ፡ ዳግመ ። ወሰሚዖሙ ፡ ዘንተ ፡ ቃለ ፡ ኢገነ ዝዎ፡ አላ፡ነበሩ፡እንዘ፡የዐቅብዎ፡ዐውዶ፡ሠሉሰ ፡ መዋዕለ ፡ እስከ ፡ ትገ ብእ፡ነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ ። ወኮነ፡[1] ቃል፡[1] በማእከለ፡ኵሎሙ፡ወይቤ፡ ሰብሕዎ፡በአሐዱ፡ቃል፡ሰብሕዎ፡ለአምላክ፡ወኵልክሙ፡ሰብሑ ፡ ለመ ሲሕ፡ወልደ፡አምላክ፡ዘያነቅሀክሙ፡ወይኴንነክሙ ፡ ኢየሱስ ፡ ወልደ፡ አምላክ፡ብርሃን፡ለኵሉ፡ዓለም ፡ ወማኅቶት ፡ ዘኢይጠፍእ ፡ ወሕይወት፡ ዘሃይማኖት ። ወይከውን፡እምድኅረዝ፡መዋዕል፡ ሠላስ ፡ ምእት፡[2] ወሠ ላስ፡[3] ሰንበታት፡ዘመዋዕል፡ለምጽአቱ፡ውስተ ፡ ምድር ፡ ዕፀ ፡ ሕይወት፡ ዘሀሎ፡ውስተ፡ገነት፡ወኢተተክለ፡ይሬስዮሙ፡ለኵሉ ፡ ዕፅ ፡ ዘያወፅእ፡ ፍሬ፡ ወይቡሳን፡ከመ፡ይምጽኡ፡ኀቤሁ፡ወይሬስዮሙ፡ከመ ፡ ይግበሩ፡ ፍሬ፡ወይሥረጹ፡ወፍሬሆሙ፡ይነብር፡ምስለ፡ መላእክት ። ወበእንተ፡ ተክለ፡[4] ዕፀው፡ከመ፡ይለምልሙ፡ወያንኑ፡[5] ነሀብ፡ጸባሕተ፡ለኢዮር፡[6] ከመ፡ ኢይይበስ ፡ ሥረዊሆሙ ፡ ከመ ፡ ተክል ፡ ዘኢአኀዘ ፡ ሥርዌ፡[7] ም ድረ ።[7] ወዘሕብረ፡ቀይሕ፡ያጸዐዱ፡ከመ፡ፀምር፡ወማይ ፡ ዘጥዑም ፡ መ ሪረ፡ይከውን፡ወመሪር፡ጥዑመ፡ይከውን፡በዐቢይ፡ሐሤት ፤ ወትፍሥሕ ታተ፡አምላክ፡ለደሰያት፡ከመ፡ይፍረዩ፡ፍሬ ፡ በነገረ ፡ አፉሁ ፡ ወልደ፡[8] ዚአሁ ።[8] ወውእቱ፡ለሊሁ፡ይበውእ፡ውስተ፡ዓለም፡ወየኀሪ፡ሎቱ፡ ሐ ዋርያተ፡ዐሠርተ፡ወክልኤተ፡ከመ፡ይትረአይ፡[9] ሎሙ ፡ ዘአነ ፡ ርኢኩ፡ ስርግወ፡ዘይትፌኖ፡እምኀበ፡አቡሁ፡ዘይመጽእ ፡ ውስተ ፡ ዓለም ፡ ወው ስተ፡ደብረ፡ዘይት ፡ ይከይድ፡ወያጸግብ ፡ ነፍሰ ፡ ርኁብተ ። ወከመዝ ፡ ነ ገረ፡ኤርምያስ፡በእንተ፡ወልደ፡አምላክ፡ከመ፡ይመጽእ፡ውስተ፡ዓለም ።

---

[1] ወአውሥአ፡ቃሎ፡ C. [2] Emendandum videtur ፻. [3] ወ፴ A; ወ፴ወ፫ C. [4] ዝንቱ፡ A. [5] ወያኑኑ፡ A, ወይኑኑ፡ C. [6] deest A, ለአየር፡ C. [7] ሥርወ፡ምድር፡ A. [8] deest in A; ለወልደ፡ዚአሁ፡ C. [9] ይትአመር፡ C.

ወሶበ፡ሰምዑ፡ዘንተ፡ሕዝብ፡ተምዑ፡በእንተ፡ዝንቱ፡ወይቤሉ፡ዝንቱ፡
ውእቱ፡ነገራት፡ዘኢሳይያስ፡ወልደ፡አሞጽ፡ዘይብል፡ርኢኩ፡አምላከ፡
ወልደ፡አምላክ፤[1] ይእዜኒ፡ተንሥኡ፡ንግበር፡ዲቤሁ፡በከመ፡ገበርነ፡
ዲበ፡ኢሳይያስ፡ወይቤሉ፡መንፈቆሙ፡አልቦ፤ዳእሙ፡በእብን፡ንወ
ግሮ።[2] ወጸርኁ፡ሎሙ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡በዛቲ፡ሞት፡
ኢትቅትልዎ። ወሐዘኑ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡በእንተ፡ኤርምያስ፡ወ
ዓዲ፡ኢኀደግዎ፡ይዜንዎሙ፡ኀቡአተ፡ዘርእየ። ወይቤሎሙ፡ኤርም
ያስ፡አርምሙ፡ኢትብክዩ፡እስመ፡ኢይክሉ፡ቀቲሎትየ፡እስከ፡እዜንወ
ክሙ፡ኵሎ፡ዘርኢኩ፤ወይእዜኒ፡አምጽኡ፡ሊተ፡አሐተ፡እብነ፡ወአም
ጽኡ፡ሎቱ፡እብነ፡አሐተ። ወአቀማ፡ወይቤ፡ብርሃን፡ዘለዓለም፡ረሲ
ዛተ፡እብነ፡ከመ፡ርእየተ፡ሰብእ፡ትኩን፤ወሶቤሃ፡ኮነ፡እብን፡በርእየተ፡
ኤርምያስ፡ዘይመስሎ። ወአኀዙ፡ይውግርዎ፡ለእብን፡እንዘ፡ይመስ
ሎሙ፡ኤርምያስሃ። ወኤርምያስ፡ዜነዎሙ፡ለባሮክ፡ወለአቤሜሌክ፡
ኵሎ፡ዘርእየ፡ኀቡአተ፡ወእምድኅረዝ፡ፈጺሞ፡ነጊሮቶሙ፡ሖረ፡ወ
ቆመ፡ማእከለ፡ሕዝብ፡ፈቂዶ፡ከመ፡ይፈጽም፡ምግበ። ወሶቤሃ፡ጸርኀ፡
ሎሙ፡ዝኩ፡እብን፡ወይቤ፡አአብዳን፡ደቂቀ፡እስራኤል፡በእንተ፡ም
ንት፡ትዌግሩኒ፡እንዘ፡ታመስሉኒ፡[3] ኤርምያስሃ፡ወኤርምያስ፡ነዋ፡ማእከ
ሌክሙ፡ይቀውም። ወሶበ፡ርእይዎ፡ሮጹ፡ምስለ፡ብዙኅ፡እብን፡ወፈ
ጸሙ፡[4] ዐልዎ፡[4] ወቀበርዎ፡ወነሥኡ፡ውእተ፡እብነ፡ወአንበሩ፡ውስተ፡
መቃብሪሁ፡ወረሰይዎ፡ከመ፡እንተ፡ማዕጸ፡ወጸሐፉ፡ውስቴቱ፡እንዘ፡
ይብሉ፡ነዋ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡ረድኤ፡ለኤርምያስ።

---

[1] Vid. Ascens. Jes. [2] ንውግሮ፡ C; ንዌግሮ፡ A. [3] ታሜስሉኒ፡ C. [4] ወፈጸመ፡ዐልዎ፡ A, ወፈጸመ፡(ዓለም፡ inter lineas) ቃሎሂ፡በህየ፡ C.

2. De viris sanctis.

E Synaxariis.

a) *De Melchisedec.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፫ ለጳጕሜን፡) ተዝካረ፡ ሞቱ፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ ። ወዝንቱሰ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወልደ፡ ቃይናን፡ ወልደ፡ ወልዱ፡ ለሴም ። ወሶበ፡ ኮኖ፡ ፲ወ፳ ዓመት፡ እምአመ፡ ተወልደ፡ አዘዘ፡ እግዚአብሔር፡ ለኖኅ፡ ከመ፡ ይፈንዎ፡ ለሴም፡ ወልዱ፡ ምስለ፡ ሥጋ፡ አቡነ፡ አዳም፡ ወያንብሮ፡ በማእከለ፡ ምድር፡ እንተ፡ ይእቲ፡ ቀራንዮ፡ ወአመሮ፡ ከመ፡ ይመጽእ፡ መድኅን፡ ዓለም፡ ወይሠዋዕ፡ ውስቴቱ፡ ወይትቤዘዎ፡ ለአዳም፡ በደሙ ። ወነሥአ፡ ሴም፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ እምቤተ፡ አቡሁ፡ በኅቡእ፡ ወበጽሑ፡ ህየ፡ እንዘ፡ ይመርሖሙ፡ መልአከ፡ እግዚአብሔር ። ወተሠይመ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ካህነ፡ ወነሥአ፡ ፲ወ፪ አእባነ፡ ወአዕረገ፡ ዲቤሆሙ፡ መሥዋዕተ፡ በኅብስት፡ ወወይን፡ ዘወረደ፡ ሎቱ፡ እምሰማይ፡ እንዘ፡ ያርኢ፡ ምስጢረ፡ ሕግ፡ ሐዲስ ። ወሲሳየኒ፡ ያመጽኡ፡ ሎቱ፡ መላእክት ፤ ወኮነ፡ ልብሱ፡ አንዳ፡ ወቅናቱ፡ ዘማእስ ፤ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይትለአክ፡ ቅድመ፡ ሥጋ፡ አቡነ፡ አዳም ። ወአመ፡ ተመይጠ፡ አብርሃም፡ እምጸብእ፡ መዊአ፡ ነገሥተ፡ አቅረበ፡ ሎቱ፡ ኅብስተ፡ ወወይነ፡ ወውእቱኒ፡ ወሀበ፡ ዓሥራተ፡ እምኵሉ፡ ንዋዩ ፤ ወተሰምየ፡ ካህነ፡ ወንጉሠ፡ ሳሌም ።

ሰላም፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ አምሳሉ፡ ወሱታፉ፡
ለዘመጽአ፡ ቃል፡ በደመና፡ ድንግል፡ ዐጽፉ፡
ጠቢባን፡ ግብሮ፡ በከመ፡ ጸሐፉ፡
ለሥጋ፡ አዳም፡ ኀበ፡ ተሐንጸ፡ ምዕራፉ፡
ዝንቱ፡ ካህን፡ ይነብር፡ ለዝሉፉ ።

b) *De Marco Evangelista.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፴ለሚያዝያ፡) ኮነ፡[1] ቅዱስ፡ማርቆስ፡ወንጌ
ላዊ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡እስክንድርያ ። ወዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡ስሙ፡
ለአቡሁ፡አርስው፡ጳውሎስ፡እምብሔረ፡፳አህጉር፡ወስማ፡ለእሙ፡ማ
ርያም፡ወይእቲ፡ዝክርት፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ግብረ፡ሐዋርያት ። ወኮነ፡
ስሙ፡ለዝንቱ፡ሐዋርያ፡ቀዳሚ፡ዮሐንስ፡በከመ፡መጽሐፈ፡ግብረ፡ሐ
ዋርያት፡እስመ፡ሐዋርያት፡ኮኑ፡ይጼልዩ፡ውስተ፡ቤተ፡ማርያም፡እሙ፡
ለዮሐንስ፡ዘተሰምየ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ ። ወዛቲ፡ብእሲት፡ኮነት፡ባዕ
ልተ፡ወመሀረቶ፡ለወልዳ፡ማርቆስ፡በልሳነ፡ዮናናዊያን፡ወበልሳነ፡አፍ
ርንጅ፡ወበልሳነ፡ዕብራይስጥ ። ወሶበ፡ልህቀ፡ነሥአ፡በርናባስ፡ምስሌሁ፡
ውስተ፡ስብከት፡ሶበ፡ሖረ፡ምስለ፡ጳውሎስ ፤ ወሶበ፡ርእየ፡ዘበጽሐ፡ላዕ
ሌሆሙ፡ምንዳቤ፡ወመቅሠፍት፡ውኅሳር፡ኀደጎሙ፡በሀገረ፡ጵንፍልያ፡
ወገብአ፡በሀገረ፡ኢየሩሳሌም ። ወሶበ፡ተመይጡ፡ሐዋርያት፡ኀበ፡ኢየ
ሩሳሌም፡ወተናገሩ፡በተመይጦሙ፡ለአሕዛብ፡ውስተ፡አሚነ፡እግዚ
እነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወዘከመ፡ገብረ፡እግዚአብሔር፡
በእደዊሆሙ፡ተአምራተ፡ወመንክራተ፡ሐዘነ፡ወነስሐ፡በእንተ፡ዘሖረ፡
እምኔሆሙ ። ወእምዝ፡ኀሠሠ፡ከመ፡ይሑር፡ምስሌሆሙ፡ወኢፈቀደ፡
ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ከመ፡ይንሥአ፡እስመ፡ውእቱ፡ኀደጎሙ ፤ አላ፡ነ
ሥአ፡[2] በርናባስ፡[2] ምስሌሁ፡እስመ፡ውእቱ፡ዘመዱ ። ወእምድኅረ፡ዕረ
ፍቱ፡ለበርናባስ፡ሖረ፡ኀበ፡ጴጥሮስ፡ሀገረ፡. . . .[3] ወኮነ፡ሎቱ፡ረድአ፡
ወበህየ፡ጸሐፈ፡ወንጌሎ፡ዘተርጐመ፡ሎቱ፡ጴጥሮስ፡ዘሰበከ፡ቦቱ፡ው
ስተ፡ሀገረ፡ሮሜ ። ወእምድኅረዝ፡ሖረ፡በትእዛዘ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወበትእዛዞሙ፡ለሐዋርያት፡ውስተ፡ሀገረ፡እ
ስክንድርያ፡ወሰበከ፡ውስቴታ፡በስብከተ፡ወንጌል፡ቅዱስ ። ወዓዲ፡ሰ

---

[1] sc. ስምዐ፡ [2] scriptum est ነሥአ፡በርናባስሃ፡ sed vid. Act. 15, 36—39. [3] nomen proprium deest; sine dubio ሮሜ፡

በከ፡በውስተ፡ሀገረ፡አፍሬቅያ፡ወበርቃ፡ወ፭አህጉር ። ወሶበ፡ቦአ፡ው
ስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወተበትከ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ ፤ ወ
ኮነ፡ኀበ፡አንቀጸ፡ሀገር፡፩ብእሲ፡ሰፋዪ፡ወወሀቦ፡ቅዱስ፡አሣእኒሁ፡ከመ፡
ይስፊ፡ሎቱ ። ወእንዘ፡ውእቱ፡ይሰፊ፡በመስፌ፡ተሠጥቀ፡አጻብዒሁ፡
ወውሕዘ፡ደም፡እምኔሁ ። ወይቤ፡በልሳነ፡ዮናናዊያን፡ኢስታዎስ፡ዘበ
ትርጓሜሁ፡፩እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ቦኑ፡ታአምሮ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡እልቦ፡አላ፡ንሰሚ፡ስሞ፡ባሕቲቶ፡ወኢና
አምሮ ። ወአኀዘ፡ይንግሮ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡እምጥንት፡ዘፈጠረ፡እግዚ
አብሔር፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወዘከመ፡ከነ፡ተዐድዎቱ፡ለአቡነ፡አዳም፡ወ
ምጽአቶ፡ለማየ፡አይኅ፡ወዘከመ፡አሰፈዎ፡እግዚአብሔር፡ለሙሴ፡ወ
አውፅኦሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡እምግብጽ፡ወወሀቦሙ፡ሕገ፡ወዘከመ፡
ፄወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ኀበ፡ሀገረ፡ባቢሎን፡[ወአግብኦሙ፡][1]ኀበ፡
ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወዘከመ፡ተሰብአ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ሎቱ፡ስብሐት፡ዘከመ፡ተነበዩ፡ነቢያት፡በእንተ፡ምጽአቱ ። ወእምዝ፡ወ
ረቀ፡ምራቀ፡ውስተ፡ጽቡር፡ወገብረ፡ዲበ፡እደዊሁ፡ዘውእቱ፡ሰፋይ፡ወ
ተፈወሰ፡ሶቤሃ ፤ ወኮነ፡ስሙ፡ለሰፋይ፡አንያኖስ ። ወወሰዶ፡ለቅዱስ፡ማር
ቆስ፡ኀበ፡ቤቱ፡ወአብጽሐ፡ሎቱ፡ወልዶ፡ወዘመዶ፡ወገሠጾሙ፡ለኵ
ሎሙ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ፡ወመሀሮሙ፡ወአጥመቆሙ፡ጥምቀተ፡ክርስ
ትና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ወሶበ፡በዝኑ፡መሃይ
ምናን፡እለ፡አምኑ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወሰ
ምዑ፡ሰብአ፡ሀገር፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ወተጋብኡ፡ወፈቀዱ፡
ከመ፡ይቅትልዎ ። ወሤሞ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ለአንያኖስ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡
ወለደቂቁ፡ቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ፡ወወፅአ፡ኀበ፡ሀገረ፡በርቃ፡ወኀበ፡
፭አህጉር፡ወሰበከ፡ውስቴቶሙ፡ወአጽንዖሙ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ርት
ዕት፡ወነበረ፡ኀቤሆሙ፡፪ዓመተ፡ወሤመ፡ሎሙ፡ኤጲስ፡ቆጶሳተ፡ወቀ
ሳውስተ፡ወዲያቆናተ ። ወእምዝ፡ተመይጠ፡ኀበ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡

[1] deest in Ms.

ወረከቦሙ፡ ለመሃይምናን፡ በዘተወሰኩ፡ ወሐነጹ፡ ሎሙ፡ ቤተ፡ ክርስቲ
ያን፡ ዘዕውቅት፡ ውስተ፡ መካን፡ ዐጸደ፡ አልህምት፡ ኀበ፡ ጽንፈ፡ ባሕር።
ወኮኑ፡ ከሓድያን፡ የኀሥሥዎ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ በኵሉ፡ ጻማ፡ ከመ፡ ይቅ
ትልዎ፡ ወኮነ፡ ውእቱ፡ በኵሉ፡ ጊዜ፡ ይሔውጽዎ፡ ለ፳አህጉር፡ ወይትመ
የጥ፡ ወይበውእ፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ በኅቡእ። ወበአሐቲ፡ ዕ
ለት፡ ተመይጠ፡ እም፳አህጉር፡ ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በበ
ዓለ፡ ዕለተ፡ ትንሣኤ፡ አመ፡ ፳ወ፱ ለወርኀ፡ መጋቢት፡ ወኵሎሙ፡ አሕ
ዛብ፡ የዐውድዎ። ወቦኡ፡ ከሓድያን፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወረሰዩ፡
አሕባለ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ ወሰሐብዎ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡
ሀገር፡ ወእሙንቱ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ዓዲ፡ ንስሐቦ፡ ለዳቤላ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡
ላህም፡ ወመልአ፡ ደሙ፡ ለቅዱስ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ ፍኖተ፡ ሀገር፡ ወዐውዱ፡
ወአጽናፊሃ። ወሶበ፡ ኮነ፡ ሌሊተ፡ አስተርአዮ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክር
ስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በአርአያ፡ ዘኮነ፡ ቦቱ፡ ምስለ፡ ሐዋርያት፡ ወወሀቦ፡
ሰላመ፡ ወአጽንዖ፡ ወተከየዶ፡ ወይቤሎ፡ ናሁ፡ አንተ፡ ኮንከ፡ ዕሩየ፡ ም
ስለ፡ ሐዋርያት፡ አኀዊከ፡ ወተፈሥሐት፡ ነፍሱ፡ ወተሐሥየት። ወበሳ
ኒታ፡ ካዕበ፡ ረሰዩ፡ አሕባለ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ [ወሰሐብዎ፡][1] ውስተ፡ ኵላ፡
ሀገር፤ በተፍጻሜተ፡ መዓልት፡ መጠወ፡ ነፍሶ። ወከሓድያንሰ፡ አንደዱ፡
እሳተ፡ ዐቢየ፡ ወወገሩ፡ ሥጋሁ፡ ለቅዱስ፡ ውስቴቱ፡ ወበሥምረቱ፡ ለእግ
ዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ኮነ፡ ጽልመት፡ ወነፍሰ፡ ቈሪር፡
ፀሐይኒ፡ ሰወረ፡ ብርሃኖ፡ ወኮነ፡ መብረቅ፡ ወነጐድጓድ፡ ወዝናም፡ ወአስ
ሐትያ፡ እስከ፡ ጐዩ፡ ከሓድያን። ወመጽኡ፡ ሰብእ፡ መሃይምናን፡ ወነ
ሥኡ፡ ሥጋሁ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ እንዘ፡ ጥዑይ፡ ውእቱ፡ ወአብጽሑ፡
ወኢምንትኒ፡ እሙስና፡ ወገነዝዎ፡ በሠናይ፡ አልባስ፡ ወአንበርዎ፡ ው
ስተ፡ መካን፡ ኅቡእ።

ሰላም፡ ለማርቆስ፡ ለማርያም፡ እጓላ፡
ዘሰሐብዎ፡ በአሕባል፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ስምዕ፡ ከመ፡ ዳቤላ፡

---

[1] deest in Ms.

አመ፡[1] አውዕዮቶ፡ ፈቀዱ፡[2] ለእሳት፡ በነበልባላ፡
ለዝናም፡[3] ወአስሐትያ፡ ያጠፍአ፡[4] ማዕበላ፡
ወመብረቅኒ፡ ለሥጋሁ፡ ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡ ፲ወ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ድዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡ እስክንድርያ፡ወውእቱ፡ እምኍልቆሙ፡ ለአበው፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ ፲ወ፬ ። ለዝንቱ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ኮኑ፡ አበዊሁ፡ አረማውያነ፡ወከሓድያነ ። ወውእቱ፡ተምህረ፡ትምህርተ፡ ብዙኃተ፡ እስመ፡ አቡሁ፡ ኮነ፡ እምዘመድ፡ ክቡር፡ ወኀለየ፡ ሎቱ፡ እምንእሱ፡ ወመሀሮ፡ ኵሎ፡ ጥበበ፡ ወትምህርተ፡ እስከ፡ ኮነ፡ መምህረ፡ ለጠቢባን፡ አረማውያን ። እንዘ፡ውእቱ፡ይነብር፡በአሐቲ፡ዕለት፡ወናሁ፡አሐቲ፡ ብእሲት፡ አረጋይት፡ክርስቲያናዊት፡ኀለፈት፡ቅድሜሁ፡ ወምስሌሃ፡ ፭ ጥራዝ፡ እመጽሐፈ፡መልእክቱ፡ለጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ወትቤሎ፡ተሣየጥ፡እምኔየ፡ ወንሥኢ፡ለይእቲ፡ጥራዝ ። ወሶበ፡አንበባ፡ረከበ፡ውስቴታ፡ቃለ፡ነኪረ፡ ወአእመሮ፡መድምመ፡ወይቤላ፡በሚመጠን፡ ትሠይጣ፡ ወትቤሎ፡ በ፭ ድርህመ፡ ወርቅ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወሕትቲ፡እመ፡ትረክቢ፡ ዘተርፈ፡ እምዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ወአምጽኢ፡ ሊተ ። ወሖረት፡ ወአምጽአት፡ ሎቱ፡ ፫ ጥራዛተ፡ ካልኣተ፡ ወወሀባ፡ ፬ ድርህመ፡ ወርቅ ። ወሶበ፡ አንበቦሙ፡ ረከበ፡ለመጽሐፍ፡ሕጹጸ፡ወይቤላ፡ሑሪ፡ወኅሥሢ፡እምዝንቱ፡መጽሐፍ፡ ዘተርፈ፡ወትቤሎ፡አንሰ፡ረከብኩ፡ እሎንተ፡ በውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወለእመ፡ፈቀድከ፡መጽሐፈ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡ፍጹመ፡ኅሥሥ፡እምኀበ፡ ሰብአ፡ዛቲ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ለእመ፡ኀሠሥክዎ፡እምኔሆሙ፡ ይሁቡኒሁ፡ ኪያሁ፡ ወትቤሎ፡ እወ፡ ወሖረ፡ ወኀሠሠ፡ መጽሐፈ፡ ጳውሎስ፡ ኀበ፡ ፭ እምክህናት፡ ወወሀቡ፡ ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ ወአጽንዖ፡ በልቡ፡

---

[1] scriptum ከመ፡ [2] scriptum ፈቀደ፡ [3] scriptum ዝናም፡
[4] scriptum ያጥፍኡ፡

ወኮነ፡ያነብባ፡ገሃደ፡ዘእንበለ፡መጽሐፍ፡ወአምነ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት ። ወእምዝ፡ሖረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡ድሜጥሮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ወሰአሎ፡ከመ፡ያጥምቆ፡ጥምቀተ፡ክርስትና፡ወመሀሮ፡ኵሎ፡ዘፈቀደ፡ወአጥመቆ ። ወኮነ፡ፍጹመ፡በአእምሮ፡ሕገ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወረሰዮ፡አባ፡ድሜጥሮስ፡መምህረ፡በውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወሶበ፡ተሠይመ፡አባ፡ያሮክላ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ረሰዮ፡ለዝንቱ፡አባ፡ህየንቴሁ፡በውስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ከመ፡ይግበር፡ፍትሐ፡ማእከለ፡መሃይምናን፡ወአብሖ፡ኵሎ፡ግብረ፡ጽጽስና፡ከመ፡ይመግብ ። ወሶበ፡አዕረፈ፡አባ፡ያሮክላ፡ተሰናአዉ፡ኵሎሙ፡አሕዛብ፡ወሤምዎ፡ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡አባ፡ዲዮናስዮስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ላዕለ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወዐቀበ፡መርዔቶ፡በሠናይ፡ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ምንዳቤ፡ዐቢይ፡ወሐዘን፡በመዋዕለ፡ሢመቱ፡እስመ፡ውእቱ፡ተሠይመ፡በመዋዕለ፡መንግሥቱ፡ለፊልጶስ፡ወኮነ፡ያፈቅሮሙ፡ፊልጶስ፡ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ተንሥአ፡ላዕሌሁ፡ዳኬዎስ፡ወተጻብአ፡ወሞኦ፡ወቀተሎ፡ለፊልጶስ፡ወነግሠ፡ህየንቴሁ፡ወአመንደበሙ፡ለመሃይምናን፡ምንዳቤ፡ዐቢየ፡ወቀተሎሙ፡ለሰማዕታት፡ብዙኃን፡እምነ፡ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ወኤጲስ፡ቆጶሳት፡ወካልአን፡እምእመናን ። ወጐዩ፡እምኔሁ፡ብዙኃን፡ሰብእ፡በእንተ፡ድንጋጼ፡ወፍርሀት፡ወቦኡ፡ውስተ፡ገዳማት፡ወሞቱ፡ብዙኃን፡እምኔሆሙ፡በህየ ። ወአኀዝዎ፡ሐራሁ፡ለዝንቱ፡አብ፡ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ፡ጠፍአ፡ውእቱ፡ከሓዲ፡ወነግሠ፡ህየንቴሁ፡ግርላዎስ፡ወሀድአ፡ምንዳቤ፡እምውሉደ፡ጥምቀት፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ንጉሥ ። ወሶበ፡ሞተ፡ወነግሠ፡ህየንቴሁ፡ዋላርዮስ፡አንሥአ፡ካዕበ፡ምንዳቤ፡ላዕለ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወአኀዝዎ፡መኳንንቲሁ፡ለዝንቱ፡አብ፡ቅዱስ፡ወሞቅሕዎ፡ወኮነንዎ፡ኵነኔ፡ዐቢየ፡ዕጹበ፡ፈድፋደ ። ወእምዝ፡ኀሠሡ፡እምኔሁ፡ከመ፡ይስግድ፡ለጣዖት፡ወአውሥአሙ፡ወይቤሎሙ፡ንሕነሰ፡ኢንሰግድ፡ለጣዖታት፡ርኩሳን፡ዘእንበለ፡ለእግዚአብሔር፡አብ፡ወወልዱ፡ኢየሱስ፡ክ

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ፡

ርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ ። ወተምዐ፡ላዕሌሁ፡ንጉሥ፡ ፈድፋደ፡ወቀተለ፡በቅድሜሁ፡ብዙኃነ፡ሰብአ፡ከመ፡ያፍርሆ፡ወቅዱ ስሰ፡ኢፈርሀ፡እምኔሁ ። ወሰደዶ፡ወነበረ፡በውስተ፡ስደት፡ብዙኀ፡መ ዋዕለ ። ወእምድኅረዝ፡ሜጠ፡እምስደት፡ወይቤሎ፡ሰማዕኩ፡በእንቲ አከ፡ከመ፡አንተ፡ትቄድስ፡በኀቡእ፡በባሕቲትከ፡ወአውሥአ፡ቅዱስ፡ ወይቤሎ፡ንሕነሰ፡ኢንኅድግ፡ጸሎታቲነ፡ወቅዳስያቲነ፡ኢበመዓልት፡ ወኢበሌሊት ፤ ወእምዝ፡ተመይጠ፡ቅዱስ፡ኀበ፡ሕዝብ፡እለ፡ምስሌሁ፡ ወይቤሎሙ፡ሑሩ፡ወቀድሱ፤ለእመ፡ኮንኩ፡ርሑቀ፡እምኔክሙ፡በሥጋ፡ አንሰ፡እሄሉ፡ምስሌክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ ። ወተምዐ፡መኰንን፡ወ ሜጠ፡ውስተ፡ስደት ። ወተንሥአ፡[1] ላዕለ፡ዝንቱ፡ከሓዲ፡ትዕይንት፡ እምሰብአ፡በርባር፡ወፈርሀ፡እምኔሆሙ፡ወቀተልዎ፡ወመጠው፡ለወ ልዱ፡መንግሥቶ ። ወኮነ፡ወልዱ፡ጠቢበ፡ወማእምረ፡ፈድፋደ፡ወፈት ሖሙ፡ለኵሎሙ፡መሃይምናን፡እለ፡ሞቅሖሙ፡አቡሁ፡ወሜጦሙ፡ ለእለ፡ውስተ፡ስደት ። ወጸሐፈ፡ሎሙ፡መጽሐፈ፡መልእክት፡ኀበ፡ ሊቀ፡ጳጳሳት፡ወይቤሎሙ፡ኢትፍርሁአ፡ወኢትደንግፁአ፤ አርኅዉአ፡ አብያተ፡ክርስቲያናቲክሙ፡ወያኅትዉ፡ወኢይበጽሕ፡ላዕሌክሙ፡ወኢ ምንትኒ፡እምእኩይአ ። ወሐይወ፡ዝንቱ፡አብ፡ዘተርፈ፡እመዋዕሊሁ፡ በህድአት፡ወበሰላም ። ወአስተርአየ፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ገጻት፡ብዙ ኃት፡በእንተ፡ሃይማኖት ፤ እምውእቱ፡እስመ፡ሰብእ፡አስተርአዩ፡በብ ሔረ፡ዐረብያ፡ስሕቱ፡ወይቤሉ፡በእከየ፡ምግባሮሙ፡እስመ፡ነፍስ፡ት መውት፡ምስለ፡ሥጋ፡ወእምዝ፡ትትነሣእ፡ምስሌሁ፡በዕለተ፡ትንሣኤ ። ወአስተጋብአ፡ላዕሌሆሙ፡ማኅበረ፡ወአውገዞሙ፡ወመተሮሙ ። ወካል አን፡ካዕበ፡ኮኑ፡በግዕዘ፡አርጌንስ፡ወሰበልዮስ ። ወሶበ፡ልህቀ፡ዝንቱ፡አብ፡ አስተርአየ፡ጳውሎስ፡ሳሚሳጢ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡አንጾኪያ፡[2] ዘክ ሕዶ፡ለወልድ፡ወአስተጋብአ፡ላዕሌሁ፡[3] ማኅበረ፡ወአውገዘ፡[4] ወመተሮ፤[4]

---

[1] scriptum est ወአንሥአ፡ [2] scriptum እስክንድርያ፡
[3] scriptum ላዕሌሆሙ፡ [4] scriptum ወአውገዞሙ፡ወመተሮሙ ።

ኢበጽሐ፡ምስሌሆሙ፡ዝንቱ፡አብ፡በእንተ፡ርሥእናሁ፣ ወፈነወ፡መል
እክተ፡እንተ፡ምልእት፡እምኵሉ፡ጥበብ፡ወጸጋ፡ወከሠተ፡ውስቴታ፡
ሃይማኖተ፡ርትዕተ ። ወሶበ፡በጽሐ፡ኀበ፡ርሥእና፡ሠናይ፡ፈለሰ፡ኀበ፡
እግዚአብሔር፡ዘአፍቀሮ፡እምድኅረ፡ነበረ፡ዲበ፡መንበረ፡ማርቆስ፡
ወንጌላዊ፡፲ወ፰ ዓመተ ።

ሰላም፡ለድዮናስዮስ፡መምሀረ፡ጠቢባን፡ኵሉ፡
እምስሕተት፡ዘሜጠ፡ለጳውሎስ፡መልእክተ፡ቃሉ፤
ድኅረ፡ረከቦ፡ምንዳቤ፡ወስደት፡በመዋዕሉ፣
ፈለሰ፡ዮም፡ሀገሪተ፡ብርሃን፡ዘላዕሉ፣
ምስለ፡ቅዱሳን፡ኅቡረ፡የሀሉ ።

d) *De Macario M.*

አመ፡፳ወ፯ ለመጋቢት፡አዕረፈ፡አብ፡ቅዱስ፡ወብጹዕ፡ማኅቶተ፡
ገዳም፡አበ፡ኵሎሙ፡መነኮሳት፡ዘገዳመ፡አስቄጥስ፡አባ፡መቃርስ፡ዘየ
ዐቢ ። ዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡እምሰብአ፡ሀገረ፡ሰሱዊር፡እምደወለ፡መኑፍ፡
እምደቡብ፡ግብጽ፡ወኮኑ፡አበዊሁ፡ኄራነ፡ወጻድቃነ፡ወስሙ፡ለአቡሁ፡
አብርሃም፡ወስማ፡ለእሙ፡ሳራ፡ወይእቲ፡ከመ፡ሳራ፡ወኤልሳቤጥ፡ተሐ
ውር፡በትእዛዘ፡እግዚአብሔር፡በትሕትና፤ወኮነ፡አቡሁ፡ካህነ፡ወከቡረ፡
ወይትለአክ፡ውስተ፡ቤተ፡መቅደስ፡ወትረ፡በፈሪሀ፡እግዚአብሔር፡በን
ጽሕና፡ወቅድስና፡ወባረከ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሆሙ፡ወአብዐሎሙ፡
በኵሉ፡ምግባሮሙ፡ወኮኑ፡ይሁብዎሙ፡ምጽዋተ፡ኵሎ፡አሚረ፡ለነዳ
ያን፡ወይምሕርዎሙ፡ለኵሎሙ፡ሰብእ፡ወይትጋደሉ፡ወትረ፡በጾም፡ወ
ጸሎት፤ወኢኮነ፡ሎሙ፡ወልድ ። ወአስተርአየ፡ሎቱ፡አብርሃም፡በራ
እይ፡እምኀበ፡እግዚአብሔር፡ወአጠየቆ፡ከመ፡እግዚአብሔር፡ሀሎ፡
ከመ፡የሀቦ፡ወልደ፡ዘይከውን፡ዝክሩ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ምድር፡
ወይወልድ፡ውሉደ፡መንፈሳውያነ ። ወወሀቦ፡እግዚአብሔር፡ዘንተ፡
ቅዱስ፡መቃርስሃ፡ዘበትርጓሜሁ፡ለስሙ፡ቅዱስ፡ብጹዕ ። ወኮነ፡ጸጋ፡
እግዚአብሔር፡ላዕሌሁ፡እምንእሱ፡ወይትኤዘዝ፡ለአበዊሁ፤ወሶበ፡ል

ህቀ ፡ በአካሉ ፡ ፈቀዱ ፡ አበዊሁ ፡ ከመ ፡ ያስተዋስብዎ ፡ ሎቱ ፡ ብእሲተ ፡ ወ
ኮነ ፡ ኢይፈቅድ ፡ ዘንተ ፡ ግብረ ፡ ወአገበርዎ ፡ ከመ ፡ ይግበር ፡ ፈቃዶሙ ፡
ወተአዘዘ ፡ ሎሙ ፡ ወአስተዋሰብዎ ፡ ዘእንበለ ፡ ፈቃዱ ። ወሶበ ፡ ቦአ ፡ ው
ስተ ፡ ጽርሑ ፡ ረሰየ ፡ ርእሶ ፡ ከመ ፡ ዘይደዊ ፡ ወነበረ ፡ ብዙኀ ፡ ዕለታተ ፡ ከ
መዝ ፤ ወእምድኅረዝ ፡ ኀሠሠ ፡ አቡሁ ፡ ወይቤሎ ፡ ኅድገኒ ፡ እሑር ፡ ኀበ ፡
ገዳም ፡ ከመ ፡ እጥዐይ ፡ ንስቲተ ፡ እምዝንቱ ፡ ደዌ ፤ ወኮነ ፡ ኵሎ ፡ አሚረ ፡
ይስእሎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በጊዜ ፡ ጸሎቱ ፡ ከመ ፡ ይምርሖ ፡ ውስተ ፡ ገቢረ ፡
ሥምረቱ ። ወእምድኅረዝ ፡ ሖረ ፡ ኀበ ፡ ገዳመ ፡ አስቄጥስ ፡ ወሶበ ፡ ኮነ ፡ ው
ስተ ፡ ገዳም ፡ ርእየ ፡ ራእየ ፡ ዘከመ ፡ ኪሩቤል ፡ ዘ፮ክነፊሁ ፡ እንዘ ፡ በእዴሁ ፡
ወአዕረጎ ፡ መልዕልተ ፡ ርእሰ ፡ ደብር ፡ ወአርአዮ ፡ ኵሎ ፡ ገዳመ ፤ ምሥራቀ ፡
ወምዕራበ ፡ ወኑኃ ፡ ወግድማ ፤ ወይቤሎ ፡ ናሁ ፡ ወሀበከ ፡ እግዚአብሔር ፡
ዘንተ ፡ ገዳመ ፡ ርስተ ፡ ለከ ፡ ወለውሉድከ ። ወሶበ ፡ ተመይጠ ፡ እምውስተ ፡
ገዳም ፡ ወረከባ ፡ ለይእቲ ፡ ወለት ፡ እንዘ ፡ ትደዊ ፡ ወእምዝ ፡ አዕረፈት ፡ እንዘ ፡
ሀለወት ፡ በድንግልና ፡ ወአእኰቶ ፡ ለእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡
ስብሐት ፡ ብዙኀ ። ወእምድኅረ ፡ ኅዳጥ ፡ መዋዕል ፡ ካዕበ ፡ አዕረፉ ፡ አበዊሁ ፡
ወወሀበ ፡ ኵሎ ፡ ንዋየ ፡ ዘኀደግዎ ፡ ለነዳያን ፡ ወለምስኪናን ፡ ወለጽኑሳን ።
ወሰብአ ፡ ሳሱዊርሰ ፡ ሀገሩ ፡ ሶበ ፡ ርእዩ ፡ ጽድቆ ፡ ወንጽሕናሁ ፡ ለቅዱስ ፡
አባ ፡ መቃርስ ፡ ሤምዎ ፡ ቀሲሰ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ወሐነጹ ፡ ሎቱ ፡ መካነ ፡ በአ
ፍአ ፡ ሀገር ፡ ወኮኑ ፡ ሰብአ ፡ ሀገር ፡ የሐውሩ ፡ ኀቤሁ ፡ ወይትሜጠዉ ፡ ምስ
ጢራተ ፡ ቅድሳት ፡ እምኔሁ ። ወሀለወት ፡ አሐቲ ፡ ወለት ፡ በይእቲ ፡ ሀገር ፡
ድንግል ፡ ወዘመወት ፡ ምስለ ፡ ፩ወሬዛ ፡ ወፀንሰት ፡ ወይቤላ ፡ ውእቱ ፡ ወሬዛ ፡
ሶበ ፡ ተስእለኪ ፡ አቡኪ ፡ መኑ ፡ ዘአማሰነ ፡ ድንግልናኪ ፡ በሊዮ ፡ እስመ ፡ ው
እቱ ፡ ቀሲስ ፡ ባሕታዊ ፡ አማሰነ ፡ ድንግልናየ ። ወሶበ ፡ አእመረ ፡ አቡሃ ፡
ከመ ፡ ይእቲ ፡ ፀንሰት ፡ ወተስእላ ፡ አቡሃ ፡ ወይቤላ ፡ መኑ ፡ ዘገብረ ፡ ብኪ ፡
ዘንተ ፡ ኀፍረተ ፡ ወአውሥአቶ ፡ ወትቤሎ ፡ አሐተ ፡ ዕለተ ፡ ሖርኩ ፡ ኀበ ፡ ው
እቱ ፡ ባሕታዊ ፡ ቀሲስ ፡ ዘስሙ ፡ መቃርስ ፤ ነሥአኒ ፡ በኀይል ፡ ወሰከበ ፡ ምስ
ሌየ ፡ ወፀንስኩ ፡ እምኔሁ ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ አበዊሃ ፡ ዘንተ ፡ ነገረ ፡ ወተምዑ ፡
ፈድፋደ ፡ ወሖሩ ፡ ኀበ ፡ ቅዱስ ፡ መቃርስ ፤ ምስሌሆሙ ፡ ብዙኃ ፡ ሰብእ ፤ ወ

አውፅእዎ፡ለቅዱስ፡እምበአቱ፡ወውእቱ፡ኢያእመረ፡ምንተ፡ዘኮነ፡ወዘ
በጥዎ፡ዝብጠተ፡ዐቢየ፡ወማሕምመ፡እስከ፡ቀርበ፡ለመዊት ። ወኮነ፡
ቅዱስ፡ይሴአሎሙ፡እንዘ፡ይብሎሙ፡ምንት፡ይእቲ፡ኀጢአትየ፡እስመ፡
አንትሙኒ፡ትዘብጡኒ፡ዘእንበለ፡ምሕረት ። ወእምዝ፡አሰሩ፡ውስተ፡
ክሳዱ፡ሐብለ፡ወዲቤሁ፡ሰቀሉ፡ገልዓተ፡ዘአጽለምዎሙ፡በፍሕም፡ወ
ኮኑ፡ይስሕብዎ፡ለፌ፡ወለፌ፡ከመ፡አብድ፡ወይኬልሑ፡እንዘ፡ይብሉ፡
ዝንቱ፡ዘአማሰነ፡ድንግልናሃ፡ለወለትነ ። ወበውእቱ፡ጊዜ፡አስተርአዩ፡
መላእክት፡በአምሳለ፡ሰብእ፡ወይቤልዎሙ፡ለእሉ፡እኩያን፡ምንት፡ዘ
ገብረ፡ዝንቱ፡መስተጋድል፡ወነገርዎሙ፡ዘገብረ፡ላዕለ፡ይእቲ ። ወይቤ
ልዎሙ፡እሙንቱ፡መላእክት፡ዝንቱ፡ነገር፡ሐሰት፡ውእቱ፡እስመ፡ን
ሕነ፡ናአምሮ፡ለዝንቱ፡ብእሲ፡እምንእሱ፡እስከ፡ዛቲ፡ዕለት፡ወውእቱ፡
ኄር፡ወጻድቅ ። ወቀርቡ፡እሙንቱ፡መላእክት፡ኀቤሁ፡ወፈትሕዎ፡እ
ማእሰሩ፡ወገደፉ፡እምላዕሉ፡አግልዕተ፡ወይቤልዎሙ፡እሙንቱ፡እኩ
ያን፡ኢንኅድጎ፡ይሑር፡እስከ፡ይሁበነ፡ዘይትሐበዮ ። ወመጽአ፡፩ብ
እሲ፡ዘኮነ፡ይሠይጥ፡ግብረ፡እደዊሁ፡ወተሐበዮ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡የ
ሀባ፡ለይእቲ፡ወለት፡ሲሳየ፡እስከ፡አመ፡ትወልድ ። ወሰደድዎ፡ወሖረ፡
ኀበ፡በአቱ፡ወኮነ፡ይጌሥጻ፡ለነፍሱ፡ወይብል፡አመቃርስ፡ይእዜ፡ናሁ፡
ኮነ፡ለከ፡ብእሲት፡ወደቂቅ፤ይደልወከ፡ከመ፡ትትገበር፡ሌሊተ፡ወመዓ
ልተ፡በእንተ፡ሲሳይከ፡ወሲሳዮሙ፡ለውሉድከ፡ወለብእሲትከ ። ወኮነ፡
ወትረ፡ይገብር፡አስፈሬዳተ፡ወይሁብ፡ለውእቱ፡ብእሲ፡እኁ፡ፍቁር፡
ዘኮነ፡ይትለአኮ፡ወይሠይጦሙ፡ወይሁብ፡ለይእቲ፡ብእሲት፡ሲሳየ፡ወነ
በረ፡እንዘ፡ይገብር፡ከመዝ፡እስከ፡ቀርበ፡ጊዜ፡ወሊዶታ፡ለይእቲ፡ብእ
ሲት ። ወሶበ፡ቀርበ፡ዕለተ፡ወሊዶታ፡ወዐጸባ፡ፈድፋደ፡ወነበረት፡ው
ስተ፡ዐቢይ፡ምንዳቤ፡፵መዓልተ፡ወ፵ሌሊተ፡ወአልጸቀት፡ለመዊት፡
ወኢወለደት ። ወትቤላ፡እማ፡ምንት፡ዘኮነ፡እምኔኪ፡እስመ፡ናሁ፡ይ
እዜ፡ትመውቲ፡ወትቤላ፡ለእማ፡እወ፡አንሰ፡ኢይደልወኒ፡መዊት፡[1] እ

---

[1] nescio an ወሊድ፡ emendandum sit.

ስመ፡ዘመውኩ፡አነ፡ምስለ፡እገሌ፡ወሬዛ፡ወተናገርኩ፡በነገረ፡ሐሰት፡
ላዕለ፡ገብረ፡እግዚአብሔር፡ቀሲስ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ብሒታዊ። ወ
ሶበ፡ሰምዑ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ሐዘኑ፡ፈድፋደ፡ወተጋብኡ፡ኵሎሙ፡ም
ስለ፡ሰብአ፡ሀገር፡ወተማከሩ፡ከመ፡ይሑሩ፡ኀበ፡ቅዱስ፡ወይስአልዎ፡
ከመ፡ይኅድግ፡ሎሙ፡አበሳሆሙ፡ዘገብሩ፡ላዕሌሁ። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅ
ዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ከመ፡ሰብአ፡ሀገር፡ይፈቅዱ፡ይብጽሑ፡ኀቤሁ፡ወያ
ስተስርዩ፡እምኔሁ፡ወተዘከረ፡ውእተ፡ራእየ፡ዘርእየ፡በገዳም፡ቀደሰ፡ቍ
ርባነ፡ወተመጠወ፡ምስጢራተ፡ቅድሳት። ወአስተርአየ፡ሎቱ፡ውእቱ፡
ኪሩቤል፡ዘ፯ክነፊሁ፡ወአኀዘ፡በእዴሁ፡ወመርሖ፡እስከ፡አብጽሖ፡ገ
ዳመ፡አስቄጥስ፡ዘበትርጓሜሁ፡መዳልወ፡አልባብ። ወይቤሎ፡ቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ኦእግዚእየ፡ወስን፡ሊተ፡መካነ፡ዘአ
ኀድር፡ውስቴቱ፡ወአውሥአ፡ኪሩቤል፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢይዌስን፡
ለከ፡መካነ፡ከመ፡ኢትፃእ፡እመካን፡ዘእዌስን፡ለከ፡[ወ]ኢትትዐደው፡ት
እዛዘ፡እግዚአብሔር፤ናሁ፡ዝንቱ፡ገዳም፡ኵለንታሁ፡ለከ፡ውኀበ፡ዘፈቀ
ድከ፡ሑር፡ወንበር፡ቦቱ። ወኀደረ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ውስተ፡ውሳጤ፡
ገዳም፡መካነ፡ደብሮሙ፡ለቅዱሳን፡ሮማውያን፡መክሲሞስ፡ወደማቴ
ዎስ፤ወሶበ፡በጽሐ፡ኀቤሁ፡ኀደሩ፡በቅሩብ፡እምኔሁ። ወእምድኅረ፡ዕረ
ፍቶሙ፡አዘዘ፡መልአከ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡ይሑር፡ወይኅድር፡ው
ስተ፡መካን፡ዘውእቱ፡ደብረ፡ዚአሁ፡[1] ወይቤሎ፡መልአክ፡እስመ፡ዝ
ንቱ፡መካን፡ይሰመይ፡በስሞሙ፡ለውሉድከ፡መክሲሞስ፡ወደማቴዎስ፤
ወውእቱ፡እስከ፡ዛቲ፡ዕለት፡ይሰመይ፡ደብረ፡ብርሞስ፡ዘበትርጓሜሁ፡
ደብረ፡ሮም። ወቅዱስሰ፡አባ፡መቃርስ፡ገብረ፡ሎቱ፡በአተ፡በውስቴቱ፡
ወነበረ፡ወተጋደለ፡ተጋድሎ፡ዐቢየ፡በጾም፡ወበጸሎት፡ወሰጊድ፡ወት
ጋህ፡ዘእንበለ፡ዕርፀት፤ወኮኑ፡ያስተርእዩ፡ሎቱ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፡ወይ
ጼብእዎ፡በሌሊት። ወእምድኅረ፡፫መዓልት፡እንዘ፡ይትጋደል፡ወይ
ጻሙ፡ወያመነድብዎ፡ሰይጣናት፡ወኢረከበ፡ዕረፍተ፡ኀለየ፡ወይቤ፡በ

---

[1] ዚአሆሙ፡ legendum videtur.

ልቡ፡እንዘ፡ሀሎኩ፡ውስተ፡ዓለም፡ሰማዕኩ፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡እን
ጦንዮስ፤እትነሣእ፡ወአሐውር፡ኀቤሁ፡ከመ፡ይምሀረኒ፡ወይምርሐኒ፡ፍ
ኖተ፡ምንኵስና፡ወየሀበኒ፡አእምሮ፡ወልቡና፡ከመ፡እለቡ፡ምክሮሙ፡
ለሰይጣናት፡ርኩሳን። ወተንሥአ፡ወጸለየ፡ወሖረ፡ውስተ፡ገዳም፡መን
ገለ፡ምሥራቅ፡እስከ፡በጽሐ፡ኀበ፡አረጋዊ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ።
ወሶበ፡ርእዮ፡እምርሑቅ፡ወይቤሎ፡ዝንቱ፡እስራኤል፡ዘአልቦ፡ጽል
ሑት፤ወተወከፎ። ወተአምኆ፡በዐቢይ፡ፍሥሓ፡ወከሠተ፡ሎቱ፡ኅሊ
ናሁ፡በፍሥሓ፡ከመ፡ወልድ፡ምስለ፡አቡሁ። ወአረጋዊሰ፡ቅዱስ፡አባ፡
እንጦንዮስ፡ተአምኆ፡ርእሶ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፤ኦወልድየ፡መቃ
ርስ፡አንተ፡ትሰመይ፡ብጹዐ፡በከመ፡ትርጓሜ፡ስምከ፡በልሳነ፡ዮናናው
ያን፡እስመ፡እግዚአብሔር፡አምላክየ፡ከሠተ፡ሊተ፡ግብረከ፡ወምጽአ
ትከ፡ኀቤየ፡ወበእንተዝ፡ኮንኩ፡እጸንሕ፡ምጽአተከ። ወአረጋዊሰ፡ቅ
ዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ፡መሀሮ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኵሎ፡ፍኖተ፡
ምንኵስና፡ቅድስት፡ወአጽንዖ፡በነገር፡ብዙኅ፡ዘይደሉ፡ለገቢረ፡ጽድቅ፡
ወከሠተ፡ሎቱ፡ጸቢአቶሙ፡ለሰይጣናት፤ወይቤሎ፡ካዕበ፡እሙንቱ፡ሀ
ለዎሙ፡ከመ፡ይጽብኡከ፡በኀቡእ፡በኅሊና፡ከንቱ፡ወበምግባራት፡ገ
ሃድ፡እስከ፡ለመዊት፡ከመ፡ትኩን፡አንተ፡ፍጹመ፡ሶበ፡ይጸብኡከ፡ወተ
ዐገሥ፡እስከ፡ለመዊት። ወሰአሎ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለአባ፡እንጦ
ንዮስ፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እንበር፡በኀቤከ፤ወይቤሎ፡ቅዱስ፡አባ፡እንጦ
ንዮስ፡ሑር፡ኀበ፡መካን፡ዘወሰነ፡ለከ፡እግዚአብሔር፡ወተዐገሥ፡ውስ
ቴቱ። ወእምድኅረ፡ነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ኅዳጠ፡መዋ
ዕለ፡እንዘ፡ይትመሀር፡እምኔሁ፡ሥርዐተ፡ምንኵስና፡ወሥርዐተ፡ጽ
ድቅ፡ተንሥአ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መካኑ፡እንዘ፡ይትፌሣሕ፡ወይትሐ
ሠይ፡በሥርዐታት፡ወበትምህርታት፡ማሕየዊት፡ዘተምህረ፡እምነ፡አብ፡
ቅዱስ፡አባ፡እንጦንዮስ። ወካዕበ፡አባ፡መቃርስ፡ብጹዕ፡ተራከበ፡[1]
ምስለ፡አባ፡ሰራብዮን፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ወይቤሎ፡ኵሎ፡መዋዕለ፡ዘነበ

[1] scriptum ተራክበ፡

ርኩ፡ ኀበ ፡ አቡየ ፡ አባ ፡ እንጦንዮስ ፡ ኢ.ርኢ.ክዎ ፡ እንዘ ፡ ይነውም ፡ ግ
ሙራ ። ወነበረ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ውስተ ፡ መካኑ ፡ ብዙኀ ፡ መዋዕለ ፡ እ
ንዘ፡ይትጋደል፡ወይፀመድ፡ውስተ፡ፍኖተ፡ምንኵስና ፡ ወኮነ ፡ ወትረ፡
ኪ.ሩቤል፡ይሔውጾ፡ገሃደ ። ወበአሐቲ፡ዕለት፡ሰምዐ፡ቃለ፡እምሰማይ፡
ዘይብሎ፡አመቃርስ፡በእንተ፡ዘሰማዕከ፡ቃልየ፡ወትእዛዝየ ፡ ወመጻእከ፡
ኀቤየ፡ወኀደርከ፡ውስተ፡ዝንቱ፡መካን፡ናሁ፡አነ፡አስተጋብእ ፡ ውስተ፡
ዝንቱ፡መካን፡አሕዛበ፡ዘኢ.ይትኌለቍ፡እምኵሉ፡ትዝምድ፡ወእምኵሉ፡
በሓውርት፡ወእምኵሉ፡ልሳናት፡ወይትለአኩኒ፡ወይባርኩ፡ስምየ ፡ በም
ግባራቲሆሙ፡ሠናይት ፤ ተወከፎሙ ፡ ወምርሖሙ ፡ ውስተ ፡ ፍኖተ ፡ ጽ
ድቅ ። ወሶበ ፡ ሰምዐ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ዘንተ ፡ ተኀየለ ፡ ወጸንዐ፡
ልቡ ። ወእንዘ፡ይቀውም፡በጊዜ፡ጸሎት፡በሌሊ.ት፡ወከሠተ፡ሎቱ ፡ እግ
ዚ.አብሔር፡[1] ወሰምዖሙ፡ለሰይጣናት፡እንዘ፡ይትማከሩ፡በበይናቲሆሙ፡
ወይቤሉ፡ለእመ፡ኀደግናሁ፡ለዝንቱ፡ብእሲ ፡ ይኅድር ፡ ውስተ ፡ ዛቲ ፡ ገ
ዳም፡ይሬስይዋ፡ለዛቲ፡አህጉረ፡ ሰማያውያን፡እስመ ፡ እሙንቱ ፡ ይትዌ
ከሉ፡በሕይወት፡ዘለዓለም ፡ ወይሰድዱነ ፡ እምዝንቱ ፡ ዓለም ፡ በሕማመ፡
ኵነኔ፡ጸሎታቲሆሙ ፤ ንዑ፡ይእዜ፡ንትጋባእ፡ላዕሌሁ፡ዮጊ፡ንክል ፡ ንስ
ድዶ፡እምዝንቱ፡መካን ። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡ዘንተ ፡ ጸንዐ፡
ልቡ፡ወተኀየለ፡ላዕለ፡ሰይጣናት ፡ ወኮነ ፡ ይባርክ ፡ ለእግዚ.አብሔር፡ ዘከ
ሠተ ፡ ሎቱ፡እዘኒሁ፡እስከ፡ሰምዐ፡ምግባሮሙ፡ለሰይጣናት ፡ ወአእመረ፡
ድካሞሙ ። ወእምድኅረዝ፡ ተጋብኡ ፡ ላዕሌሁ ፡ ሰይጣናት ፡ ወጾብእዎ፡
ጾብአ፡ዐቢ.የ፡ወአንደዱ፡እሳተ፡ላዕለ፡ኖኅተ፡በአቱ፡ ወኮኑ ፡ ይነሥኡ፡
እምውእቱ፡እሳት፡ወይወድዩ ፡ ውስተ ፡ በአቱ ፡ ወኮነት ፡ ይእቲ ፡ እሳት ፡
ትጠፍእ፡በጸሎቱ፡ለአባ፡መቃርስ ። ወሶበ ፡ ተመውኡ ፡ እምዝንቱ ፡ ወ
ደዩ፡ውስተ፡ልቡ፡ኅሊ.ና፡ዝሙት፡ወትካዘ፡ልብ፡ወሕማም፡ወትዕቢ.ት፡
ወፍቅረ ፡ ክብረ፡ ዝንቱ ፡ ዓለም ፤ ፍርሀተ ፡ ወትምክሕተ ፤ ሀኬተ ፡ ወፅር
ፈ.ተ፡ወኀጢ.አ፡ሃይማኖት፡ወቀቢ.ጸ፡ተስፋ፡እምነ፡ እግዚ.አብሔር ፡ ወዘ

---

[1] suppleas እዘኒሁ፡

ይፈደፍድ፡እምዝንቱ፡ኵሉ፡ጸብእም፡ሎቱ፡ በከመ፡ነገሮ፡ ቅዱስ፡ አባ፡
እንጦንዮስ ። ወሶበ፡ነበረ፡ነዊኀ፡መዋዕለ፡ ወሰይጣናት፡ ይጸብእዎ፡ በዝ
ንቱ፡ምግባራት፡ሕሡማት፡ተንሥአ፡ከዕበ፡ወሖረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡እንጦን
ዮስ ። ወሶበ፡ርእዮ፡እንጦንዮስ፡እምርሑቅ፡ነገሮሙ፡ለአርዳኢሁ፡ወ
ይቤ፡ዝንቱ፡እስራኤላዊ፡በአማን፡ዘአልቦ፡ጽልሑት፡ውስተ፡ልቡ፤ትሬ
እይዎኑ፡አውሉድየ፡ለዝንቱ፡ብእሲ፡ሀለዎ፡ከመ፡ይኩን፡በትረ፡ጽድቅ፡
ርቱዐ፡ወነዊኀ፡ለብዙኃን፡አሕዛብ፡ወይከውኑ፡ሎቱ፡ፍሬያተ፡ጥዑማተ፡
እምአፉሁ፡ለእግዚአብሔር፡ጸባኦት ። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃ
ርስ፡ሰገደ፡ሎቱ፡ዲበ፡ምድር፡ ወአንሥኦ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ፍጡነ፡ ወ
ተአምኆ፡ወሰዐሞ፡እስመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ገጾ፡ውሉጠ፡ከመ፡ ገጸ፡ ዘይ
ደዊ፡በእንተ፡ብዙኅ፡ጸብእ፡ ዘይጸብእዎ፡ ሰይጣናት ። ወእምድኅረ፡ ጸ
ለዩ፡ነበሩ፡ ኅቡረ፡ ወአውሥአ፡ ቅዱስ፡ እንጦንዮስ፡ በፍሥሓ፡ ወወይ
ቤሎ፡ዳኅንኑ፡ሀሎከ፡አወልድየ፡መቃርስ፤ አውሥአ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡
ወይቤሎ፡ናሁ፡አብደረከ፡እግዚአብሔር፡ወከሡተ፡ለከ፡ኵሎ፡እምኔየ ።
ወሶቤሃ፡መሀሮ፡ወአጽንዖ፡ወይቤሎ፡ጽናዕ፡ ወኢትፍራህ፡ እስመ፡ ከ
መዝ፡መፍትው፡ለነ፡ከመ፡ ንትዐገሥ፡ ለዝንቱ፡ መከራ፡ ኵሎ፡ ዘያመ
ጽኡ፡ላዕሌነ፡ ጸላእትነ፤ ወበእንተዝ፡ ይደልወነ፡ ከመ፡ ንኩን፡ መምህ
ራነ፡ለአሕዛብ፡ብዙኃን፡እለ፡ ያፈቅሩ፡ ጥበበ፡ መንፈሳዊተ፡ እንተ፡ ይ
እቲ፡ምንኵስና ። ወይቤሎ፡ አወልድየ፡መቃርስ፡ ተዘከር፡ውእተ፡ቃለ፡
ዘነገረከ፡እግዚእ፡እንዘ፡ተሐውር፡ትቅዳሕ፡ማየ፤ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡አንከረ፡ፈድፋደ፡ወአእመረ፡ከመ፡ ምግባራቲሁ፡
ወኅቡአታቲሁ፡ተከሥተ፡ሎቱ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በመንፈስ፡ቅዱስ ።
ወነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ ብዙኀ፡ መዋዕለ፡ እንዘ፡ ይትባ
ረክ፡እምኔሁ፡ወይትሜሀር፡ትእዛዛቲሁ፡ወኀሠሠ፡እምኔሁ፡ ከመ፡ ያል
ብሶ፡አስኬማ፡ቅዱሰ ። ወጸለየ፡ላዕሌሁ፡ወአልበሶ፡አልባሰ፡ኪያሁ፤ ወ
በእንተዝ፡ተሰምየ፡ረድኡ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ ። ወእምዝ፡ይቤሎ፡ አ
ረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡በኅቡእ፡ከመ፡ትትሀከይ፡ከመ፡ትምጻእ፡ኀቤየ፡
ዝየ፤ አነ፡እምድኅረ፡መዋዕል፡ አሐውር፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር ። ወሶበ፡

ሰምዐ፡አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡ነገረ፡ተንሥአ፡ወሰገደ፡ሎቱ፡ወሰአሎ፡
ከመ፡ይንበር፡በኀቤሁ፡ወይረስዮ፡ድልወ፡ይንሣእ፡በረከቶ፡መንፈሳ
ዊተ፡ወይቤሎ፡ንበር፡በኀቤየ፡ወነበረ፡በኀቤሁ። ወይቤሎ፡እንጦንዮስ፡
ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡ያዐርፈከ፡እግዚአብሔር፡እምዝንቱ፡ጻ
ብእ፡ኀሊና፡እኩይ፡ወእምድኅረዝ፡ይጸብኡከ፡ሰይጣናት፡ገሃደ፤ጽናዕ፡
ወተዐቀብ፡ወኢታሕዝኖ፡ለውእቱ፡ኪሩቤል፡ዘረሰዮ፡እግዚአብሔር፡
ምስሌከ፡ለረድኤትከ፡የሀሉ፡ምስሌከ፡እስከ፡ተፍጻሜተ፡መዋዕሊከ፡ወ
የዐቅበከ፡በከመ፡አዘዘ፡እግዚአብሔር፡አምላክከ። ወወሀበ፡አባ፡እን
ጦንዮስ፡በትረ፡ዚአሁ፡ወተአምኆ፡አምኃ፡ቅድሳት፡ወአዕረፈ፡ወተቀ
ብረ፡ሥጋሁ፡በመካን፡ኀቡእ፡ዘኢያአምር፡መኑሂ፡መካኖ። ወተመይጠ፡
ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወነበረ፡ውስተ፡መከኑ፡ወ
ተሰምዐ፡ዜናሁ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ምድር። ወገብረ፡እግዚአብ
ሔር፡ዲበ፡እደዊሁ፡ተአምራተ፡ዐበይተ፡ወእምኔሁ፡እስመ፡ንጉሠ፡አ
ንጾኪያ፡ፈነዋ፡ለወለቱ፡ኀቤሁ፡ዘይጼዐን፡ዲቤሃ፡መንፈስ፡ርኩስ፡ወበ
ጽሐት፡ኀቤሁ፡በአምሳለ፡ወሬዛ፡ወአእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ወለት፡ወፈ
ወሳ፡ወፈነዋ፡ኀበ፡አቡሃ፡ወእማ፡ወሶበ፡ወሀብዋ፡[1] ወርቀ፡ብዙኀ፡ኢነ
ሥአ፡ወኢምንተኒ፡እምኔሆሙ። ወሀሎ፡፩መነኮስ፡ውስተ፡ሀገረ፡አ
ውሲም፡ስሕተ፡ወይቤ፡አልቦ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአስሐቶሙ፡ለብዙ
ኃን፡ሰብእ፡ወበእንተ፡አሚኖቶሙ፡በቱ፡ከኑ፡ይትቄከፉ፡ቃሎ። ወሖረ፡
ኤጲስ፡ቆጶስ፡ዘሀገረ፡አውሲም፡ኀበ፡አባ፡መቃርስ፡ወነገሮ፡ከመ፡አስ
ሐቶሙ፡ውእቱ፡ለሕዝበ፡ዚአሁ፡ወሰአሎ፡ስእለተ፡ብዙኀ፡ከመ፡ይትራ
ድአ። ወተንሥአ፡አባ፡መቃርስ፡ወሖረ፡ምስለ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡ኀበ፡ሀ
ገረ፡አውሲም፡ወርእዮ፡ለውእቱ፡ብሕታዊ፡ዘውስቴቱ፡መንፈስ፡ርኩስ።
ወሶበ፡ተናገረ፡ምስሌሁ፡በእንተ፡ትንሣኤ፡ሙታን፡ወአውሥአ፡ው
እቱ፡ብሕታዊ፡ወይቤሎ፡አንሰ፡ኢየአምን፡ከመ፡ምውታን፡ይትነሥኡ፡
ለእመ፡ኢያንሣእከ፡ሊተ፡ብእሴ፡እምነ፡መቃብር፡ወጸለየ፡ቅዱስ፡አባ፡

---

[1] sc. parentes filiae, sed legendum videtur ወሀብዎ፡

መቃርስ፡ወሰአለ፡ኀበ፡እግዚአብሔር ። ወሶቤሃ፡ተንሥአ፡ውእቱ፡ ፩ብ
እሲ፡ እምነ፡ ምውታን ፡ ወኮነ፡ ብእሲሁ፡ እምካሓድያን፡ ቀዲምት ፤ ወአ
ምነ፡ውእቱ፡ ባሕታዊ፡ ወተመይጠ፡ እምስሕተቱ ፤ ወከማሁ ፡ ኵሎሙ፡
ሕዝብ፡እለ፡ አስሐቶሙ ፡ ተመይጡ ። ወሰአሎ ፡ ውእቱ፡ ብእሲ ፡ ዘአን
ሥአ፡እምውታን፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ከመ፡ ያጥምቆ ፡ ጥምቀተ ፡ ክ
ርስትና፡ወአጥመቆ፡ወአልበሶ፡አልባሰ፡ምንኵስና፡ ወነበረ፡ ኀቤሁ፡ ፺ዓ
መተ፡ወአዕረፈ ። ወእምድኅረዝ፡ተንሥአ ፡ ቅዱስ፡ አባ ፡ መቃርስ ፡ ወሰ
አለ፡[1] ውስተ ፡ ገዳም፡ ከመ፡ ያእምር፡ ለእመ፡ ሀሎ፡ ውስተ ፡ ገዳም ፡ ሰብእ፡
እምቅድሜሁ ። ወርእዮ፡ ፪ዕደወ፡ ዕሩቃነ፡ ፈርሀ፡ እምኔሆሙ ፡ እስመ፡
መሰሎ፡ከመ፡እሙንቱ፡ሰይጣናት፡ ወጸለየ፡በቅድሜሆሙ ፡ እልባልተሪ
ቦን፡ዘውእቱ፡ አቡነ ፡ ዘበሰማያት ፡ ወኪያሁኒ፡ ጸውዕዎ ፡ በስሙ ፡ ወይቤ
ልዎ፡ኢትፍራህ፡አመቃርስ፡ወአእመረ፡ከመ፡እሙንቱ፡ቅዱሳን ፡ ገዳማ
ውያን ። ወተስእልዎ ፡ በእንተ ፡ ሰብአ ፡ ዓለም ፡ ወምግባሮሙ ፡ ወይቤ
ሎሙ፡እግዚአብሔር፡በምሕረቱ፡ይኄሊ፡[2] ዲበ ፡ ኵሎሙ ። ወእምዝ፡
ተስእሎሙ፡ለእመ፡ኮነ ፡ ያቈርሮሙ ፡ ቍረ፡ ክረምት ፡ ወያልህቦሙ ፡ ሐ
ሩረ፡ፀሓይ፡በጊዜ ፡ ሐጋይ ፡ ወአውሥእዎ ፡ ወይቤልዎ ፡ እግዚአብሔር፡
[ረድአነ፡] መጠነ ፡ ዝንቱ፡ ፵ዓመት ፡ ወነበርነ ፡ ውስተ ፡ ገዳም ፡ ኢያቈረ
ረነ፡ክረምት ፡ ወኢያልህበነ፡ ሐጋይ ። ወይቤሎሙ ፡ ቅዱስ ፡ አባ ፡ መቃ
ርስ፡ እፎ ፡ እከውን ፡ ከማክሙ ፡ ወይቤልዎ ፡ ንበር ፡ ውስተ ፡ በአትከ ፡ ወ
ብኪ ፡ ላዕለ ፡ ኀጢአትከ፡ ወአንተ ፡ ትከውን ፡ ከማነ ። ወተባረከ ፡ እምኔ
ሆሙ ፡ ወተመይጠ ፡ ኀበ ፡ መካኑ ። ወሶበ ፡ በዝኁ ፡ መነኮሳት ፡ ወከረዩ፡
ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ወሐነጹ ፡ ሎሙ፡ ወሶበ፡ ወረደ ፡ ውስቴታ ፡ ቅዱስ ፡ ከመ፡
ይትኀፀብ፡አንኀልዋ፡ሰይጣናት ፡ ላዕሌሁ ፡ ከመ ፡ ይቅትልዎ ፡ ወመጽኡ፡
መነኮሳት፡ወአውፅእዎ፡እምኔሃ ። ወሶበ፡ፈቀደ፡እግዚአብሔር፡ዕረፍቶ፡
ፈነወ፡ሎቱ፡ኪሩቤልሃ፡ዘኮነ፡ ይሔውጾ ፡ ወይቤሎ ፡ ተደለው ፡ እስመ፡
ንሕነ፡ንመጽእ፡ኀቤከ፡ወንነሥአከ፡ወአርአዮ ፡ ለአባ ፡ እንጠንዮስ ፡ ወለ

---

[1] Exspectaveris ወሖረ፡ vel ወዖደ፡ [2] scriptum ዮኄሊ፡

ማኅበረ፡ቅዱሳን፡ወለኵሎሙ፡ኀይላተ፡ሰማያውያን፡እስከ፡አመ፡መጠወ፡ነፍሶ። ወኮነ፡ኵሉ፡መዋዕለ፡ሕይወቱ፡፺ወ፯ ዓመተ። ወኮነ፡ስምዐ፡በዝንቱ፡በብኑዳ፡ረድኡ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ነፍሱ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ተዐርግ፡ኀበ፡ሰማይ፡ወሰምዖሙ፡ለሰይጣናት፡እንዘ፡ይኬልሑ፡ወይብሉ፡በድኅሬሁ፡ሞእከነ፡አመቃሬ፡ሞእከነ፡ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ዓዲየ፡እስከ፡ይእዜ፡ወሶበ፡ቦአ፡ቅዱስ፡ውስተ፡ገነት፡ከልሑ፡በቃል፡ልዑል፡እንዘ፡ይብሉ፡ሞእከነ፡አመቃሬ፡ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ይትባረክ፡ስሙ፡ዘአድኀነኒ፡እምእዴክሙ። ወኮነ፡ቅዱስ፡አመ፡ሕያው፡አዘዘሙ፡ለውሉዱ፡ከመ፡ይኅብኡ፡ሥጋሁ፡ወመጽኡ፡ሰብእ፡እምሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወወሀቡ፡ንዋየ፡ለረድኡ፡ዮሐንስ፡ዘኮነ፡ይጌሥጾ፡ኵሎ፡ጊዜ፡ይብሎ፡ተዐቀብ፡እምአፍቅሮ፡ንዋይ፤ወመርሐሙ፡ውእቱ፡ወአርአዮሙ፡ሥጋሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ። ወነሥእዎ፡ወወሰድዎ፡ኀበ፡ሀገሮሙ፡ወነበረ፡በህየ፡፻ወ፳ዓመተ፡እስከ፡መዋዕለ፡መንግሥተ፡ዐረብ። ወረድኡሰ፡ዮሐንስ፡ኮነ፡ዝልጉሰ፡በእንተ፡አፍቅሮቱ፡ንዋየ።[1] ወእምድኅረዝ፡ሖሩ፡ውሉዱ፡መነኮሳት፡ኀበ፡ሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወፈቀዱ፡ከመ፡ይንሥኡ፡[2] ወተንሥኡ፡ላዕሌሆሙ፡ሰብአ፡ሀገር፡ምስለ፡መኰንን፡ወከልእዎሙ። ወበይእቲ፡ሌሊት፡አስተርአዮ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለመኰንን፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ምስለ፡ውሉድየ። ወበጽባሕ፡ጸውዖሙ፡መኰንን፡ለመነኮሳት፡ወአዘዘሙ፡ከመ፡ይጹሩ፡ሥጋሁ፡ወጾርዎ፡ሶቤሃ፡ወአንበርዎ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡በዝማሬ፡ወበማሕሌት፡ብዙኅ፡አመ፡፲ወ፱ ለነሐሴ። ወኮነ፡እምኔሁ፡ተአምራት፡ወመንክራት፡ዐበይት።

ሰላም፡ለመቃርስ፡ዘዐቢይ፡ክብሩ፡
እስመ፡ዐቀበ፡መርዔቶ፡ለእንጦንዮስ፡በበትሩ፡
እምነ፡፩፩እንበለ፡ያኅጽሩ፡

---

[1] 4 Reg. 5, 27. [2] suppleas ሥጋሁ፡

ሶበ፡ ዕሩየ፡ ደቂቁ፡ ወምግባሬ፡ ጽድቅ፡ ገብሩ፡
መዳልወ፡ አልባብ፡ ተሰምየት፡ እስከ፡ ዮም፡ ደብሩ ።

e) *De Abba Salâmâ.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፳ወ፮ ለሐምሌ፡) አዕረፈ፡ አባ፡ ሰላማ፡ ከሣቴ፡
ብርሃን፡ ጳጳስ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ወከመዝ፡ ውእቱ፡ ዜናሁ ። መጽአ፡ ፩ብእሲ፡
እምብሔረ፡ ጽርዕ፡ ዘስሙ፡ ሜሮቦጵዮስ፡ ሊቀ፡ ጠቢብት፡ እንዘ፡ ይፈቅድ፡
ይርአያ፡ ለብሔረ፡ ኢትዮጵያ፡ ወምስሌሁ፡ ፪ ደቂቅ፡ እምአዝማዲሁ፤
ስሙ፡ ለ፩ ፍሬምናጦስ፡ ወለካልኡ፡ አድስዮስ፡ ወቦ፡ እለ፡ ይሰምይዎ፡ ሲ
ድራኩስ ። ወበጽሐ፡ በሐመር፡ ሐይቀ፡ ብሔረ፡ አግዓዚ፡ ወርእየ፡ ኵሎ፡
ሠናያተ፡ ዘፍትወተ፡[1] ልቡ፡ ወእንዘ፡ ይፈቅድ፡ ይትመየጥ፡ ብሔሮ፡ ተን
ሥኡ፡ ላዕሌሁ፡ ፀር፡ ወቀተልዎ፡ ምስለ፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ምስሌሁ፡ ወተ
ረፉ፡ እሉ፡ ፪ ደቂቅ፡ ንኡሳን ። ወፄወውዎሙ፡ ሰብአ፡ ሀገር፡ ወመሀር
ዎሙ፡ ግብረ፡ ተቃትሎ፡ ወወሰድዎሙ፡ አምኃ፡ ለንጉሠ፡ አክሱም፡ ዘ
ስሙ፡ እለአላዳ፡[2] ወሤሞ፡ ንጉሥ፡ ለአድስዮስ፡ መጋቤ፡ ቤተ፡ ቀጢን፡ ወ
ለፍሬምናጦስ፡ ዐቃቤ፡ ሕግ፡ ወጸሓፌ፡ አክሱም ። ወእምድኅረ፡ ኅዳጥ፡
መዋዕል፡ አዕረፈ፡ ንጉሥ፡ ወኀደገ፡ እጓለ፡ ንኡሰ፡ ምስለ፡ እሙ፡ ወነግሡ፡[3]
እለ፡ አዝጓጓ ።[4] ወነበሩ፡ አድስዮስ፡ ወፍሬምናጦስ፡ እንዘ፡ የሐፅንዎ፡ ለሕ
ፃን፡ ወይሜህርዎ፡ ሃይማኖተ[5]፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በበንስቲት፡ ንስቲተ፡ ወሐ
ነጹ፡ ሎቱ፡ ምጽላየ፡ ወአስተጋብኡ፡ ኀቤሁ፡ ደቂቀ፡ እንዘ፡ ይሜህርዎሙ፡
መዝሙረ፡ ወማሕሌተ ። ወሶበ፡ አብጽሐ፡ ዝኩ፡ ሕፃን፡ ዐቅመ፡ ውርዛዌ፡
ሰአልዎ፡ ከመ፡ ይፈንዎሙ፡ ሀገሮሙ፤ ወአድስዮስ፡ ሖረ፡ ጢሮስ፡ ብሔረ፡
ከመ፡ ይርአይ፡ ወላድያኒሁ ። ወፍሬምናጦስኒ፡ በጽሐ፡ እስክንድርያ፡ ኀበ፡
ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ አባ፡ አትናትዮስ፡ ወረከቦ፡ በሐዲስ፡ ሢመቱ፡ ወዜነዎ፡
ኵሎ፡ ዘበጽሐ፡ ላዕሌሁ፡ ወበእንተ፡ ሃይማኖቶሙ፡ ለብሔረ፡ አግዓዚ፡ ወ

---

[1] ዘፈተወት፡ Sap. [2] እለ፡ አእዳ፡ Sap. [3] Plur. majest.
[4] scriptum አንዝጓጓ፡ [5] suppleas ክርስቶስ፡

ዘከመ፡አምኑ፡በክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡እንዘ፡አልቦሙ፡ጳጳሳት፡ወቀሳውስት ። ወእምዝ፡ሜሞ፡አባ፡አትናትዮስ፡ለፍሬምናጦስ፡ከመ፡ይኩን፡ጳጳሰ፡ለብሔረ፡አግዓዚ፡ዘኢትዮጵያ፡ወፈነዎ፡ምስለ፡ዐቢይ፡ክብር ። ወበጺሖ፡ብሔረ፡አግዓዚ፡አመ፡መንግሥቶሙ፡ለአብርሃ፡ወአጽብሐ፡ሰበከ፡በሰላመ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ውስተ፡ኵሉ፡አድያሚሃ፡ወበእንተዝ፡ተሰምየ፡አባ፡ሰላማ ። ወእምድኅረ፡አእመኖሙ፡ለሰብአ፡ኢትዮጵያ፡አዕረፈ፡በሰላም ።

ሰላም፡በቃለ፡ስብሐት፡እብሎ፡
እንዘ፡ኣዐብዮ፡ወኣሌዕሎ፡
ለሰላማ፡ኆኅት፡ዘምሕረት፡ወተሣህሎ፡
አሥረቀ፡ዘኢትዮጵያ፡ለብርሃነ፡ክርስቶስ፡ጸዳሎ፡
እንዘ፡ላዕሌሁ፡ጽልመት፡ወቆባር፡ሀሎ ።

f) *De Jared, musico.*

በዛቲ፡ዕለት፡(አመ፡፲ወ፩ ለግንቦት፡)አዕረፈ፡ያሬድ፡ማሕሌታይ፡አምሳሊሆሙ፡ለሱራፌል ። ወዝንቱ፡ያሬድ፡እምአዝማዲሁ፡ውእቱ፡ለአባ፡ጌዴዎን፡እምካህናተ፡[1] አክሱም፡እንተ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡እምእለ፡ተሐንጻ፡አብያተ፡ክርስቲያናት፡በሀገረ፡ኢትዮጵያ፡ወተሰብከ፡ባቲ፡ሃይማኖተ፡ክርስቶስ፡ወተቀደሰት፡በስመ፡እግዝእትነ፡ማርያም ። ወዝንቱ፡አባ፡ጌዴዎን፡ሶበ፡ወጠነ፡ይምሀሮ፡መዝሙረ፡ዳዊት፡ለብጹዕ፡ያሬድ፡ስእነ፡ዐቂቦቶ፡እስከ፡ብዙኅ፡መዋዕል ። ወእምዝ፡ሶበ፡ዘበጦ፡ወአሕመሞ፡ወጕየ፡ውስተ፡ገዳም፡ወአጽለለ፡ታሕተ፡ዖም፡ወርእየ፡ዕፄ፡እንዘ፡የዐርግ፡መልዕልተ፡ዖም፡ወበጺሖ፡ኀበ፡መንፈቃ፡ይወድቅ፡ውስተ፡ምድር ፫ ብዙኀ፡ጊዜ፡ይገብር፡ከማሁ፡ወእምዕጹብ፡ዐርገ፡መልዕልተ፡ዖም ። ወሶበ፡ርእየ፡ያሬድ፡ትጋሆ፡ለዕፄ፡[2] ነስሐ፡በነፍሱ፡ወተመይጠ፡ኀበ፡መምህሩ፡ወይቤ፡ስረይ፡ሊተ፡አአባ፡ወረስየኒ፡ዘፈቀድከ፡

[1] Supplendum videtur ገበዘ፡ [2] In Cod. Tubing. male ለየዔ፡

ወተወክፎ፡ መምህሩ፡ መንፈሳዊ ። ወሶበ፡ ሰአለ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡
በብካይ፡ ተርኅወ፡ ልቡናሁ፡ ወተምህረ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጻሕፍተ፡ ብ
ሉየ፡ ወሐዲሰ፤ ወእምዝ፡ ተሠይመ፡ ዲያቆነ ። ወበውእቱ፡ መዋዕል፡ አ
ልቦ፡ ማኅለቅተ፡ ቅኔ፡ በልዑል፡ ዜማ፡ ዘእንበለ፡ በለሖሳስ ። ወሶበ፡ ፈ
ቀደ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ያቅም፡ ሎቱ፡ ተዝካረ፡ ወፈነወ፡ ሎቱ፡ ፫ አዕ
ዋፈ፡ እምገነተ፡ ኤዶም፡ ወተናገርዎ፡ በልሳነ፡ ሰብእ፡ ወመሠጥዎ፡ ምስሌ
ሆሙ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ሰማያዊት፡ ወበህየ፡ ተምህረ፡ ማሕሌቶሙ፡
ለ፳ወ፬ ካህናተ፡ ሰማይ ። ወሶበ፡ ተመይጠ፡ ኀበ፡ ህላዌሁ፡ ቦአ፡ ውስተ፡
ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቅድስት፡ ዘገበዘ፡ አክሱም፡ በጊዜ፡ ፫ ሰዓት፡ ወከልሐ፡
በልዑል፡ ቃል፡ እንዘ፡ ይብል፡ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለአብ፤ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለወልድ፤ ሃ
ሌሉያ፡ ወለመንፈስ፡ ቅዱስ፤ ቀዳሚሃ፡[1] ለጽዮን፡ ሰማየ፡ ሣረረ፡ ወበዳ
ግም፡ አርአዮ፡ ለሙሴ፡ ዘከመ፡ ይገብር፡ ግብራ፡ ለደብተራ፤ ወሰመያ፡
ለዛቲ፡ ማሕሌት፡ አርያም ። ወሶበ፡ ሰምዑ፡ ድምፀ፡ ቃሉ፡ ሮጹ፡ ንጉሥኒ፡
ወንግሥትኒ፡ ምስለ፡ ጳጳስ፡ ወካህናት፡ ወዐበይተ፡ ንጉሥ፡ ወወፅኡ፡ እ
ንዘ፡ ይሰምዕዎ ። ወሠርዐ፡ ማሕሌተ፡ ለለዘመኑ፡ እምዓመት፡ እስከ፡ ዓ
መት፡ ዘሐጋይ፡ ወዘክረምት፤ ዘመጸው፡ ወዘጸዳይ፤ ለበዓላት፡ ወለሰና
ብት፡ ዘመላእክት፡ ወዘነቢያት፤ ዘሰማዕታት፡ ወዘጻድቃን፤ በ፫ ዜማ፡ ዘው
እቱ፡ ግዕዝ፡ ወዕዝል፡ ወአራራይ፤ ወኢየዐዱ፡ እም ፫ ዜማሁ፡ እመሂ፡ ን
ባበ፡ ሰብእ፡ አው፡ ንቃወ፡ ዖፍ፡ ወእንስሳ ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ እንዘ፡ ይዜ
ምር፡ ያሬድ፡ ቀዊሞ፡ ታሕተ፡ ንጉሥ፡ ገብረ፡ መስቀል፡ ወንጉሥኒ፡ እ
ንዘ፡ ያፀምእ፡ ቃሎ፡ ተክለ፡ በትረ፡ ኀጺን፡[2] ውስተ፡ ምክያደ፡ እገሪሁ፡ እ
ንዘ፡ ይውሕዝ፡ እምኔሁ፡ ደም፡ ብዙኀ፡ ወኢተዐውቆ፡ ለያሬድ፡ እስከ፡ ፈ
ጸመ፡ ማሕሌተ ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ንጉሥ፡ ደንገፀ፡ ወመልኀ፡ በትሮ፡ እምእ
ግሩ፡ ወይቤሎ፡ ሰአለኒ፡ ዘትፈቅድ፡ ዐስበ፡ ዝንቱ፡ ደምከ፡ ዘተክዕወ፤ ወይ
ቤሎ፡ ያሬድ፡ መሐል፡ ሊተ፡ ከመ፡ ኢትእበየኒ ። ወሶበ፡ መሐለ፡ ሎቱ፡ ይ
ቤሎ፡ ያሬድ፡ ፈንወኒ፡ ከመ፡ እመንኵስ ። ወሰሚዖ፡ ንጉሥ፡ ተከዘ፡ ጥቀ፡

[1] Sic scriptum est in utroque codice. [2] Legas ኀጺኑ፡

ምስለ፡ ኵሉ፡ መኳንንቲሁ፡ ወከመ፡ ይክልኦሂ፡ ፈርሀ፡ መሐላ ። ወበዊኦ፡ ያሬድ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቆመ፡ ቅድመ፡ ታቦተ፡ ጽዮን፡ ወሰበ፡ ይቤ፡ ቅድስት፡ ወብጽዕት፡ ስብሕት፡ ወቡርክት፡ ክብርት፡ ወልዕልት፡ እስከ፡ ተፍጻሜቱ፡ ተለዐለ፡ እምድር፡ መጠነ፡ እመት ። ወእምህየ፡ ሖረ፡ ኀበ፡[1] ገዳመ፡[1] ሰሜን፡ ወነበረ፡ በህየ፡ በጾም፡ ወበጸሎት፡ ወአጻመወ፡ ሥጋሁ፡ ፈድፋደ፡ ወፈጸመ፡ ገድሎ፡ በህየ ፤ ወወሀበ፡ እግዚአብሔር፡ ኪዳነ፡ ለዘይጼውዕ፡ ስሞ፡ ወይገብር፡ ተዝካሮ ። ወእምዝ፡ አዕረፈ፡ በሰላም፡ ወመቃብሪሁሰ፡ ኢተዐውቀ፡ እስከ፡ ዮም ።

ሰላም፡ ለያሬድ፡ ስብሐተ፡ መላእክት፡ ለሐዋጼ፡[2]
እንተ፡ አዕረገ፡ እምልቡ፡ ኀሊና፡ መንፈስ፡ ረዋጼ ፤
ለትምህርተ፡ መጽሐፍ፡ ገብአ፡ እምኀበ፡ ኮነ፡ ነፋጼ፡
ቡብዙኀ፡ ጻማ፡ ዘአልቦ፡ ሑጻጼ፡
መልዕልተ፡ ጕንደ፡ ዖም፡ ነጺሮ፡ እንዘ፡ የዐርግ፡ ዕፄ ።

g) *De Tacla Haimânôt.*

አመ፡ ዛቲ፡ ዕለት፡ (፲ወ፱ ለነሐሴ፡) አዕረፈ፡ መምህረ፡ ዓለም፡ አቡነ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ኮነ፡ ስመ፡ አቡሁ፡ ጸጋ፡ ዘአብ፡ ወስመ፡ እሙ፡ እግዚእ፡ ኀረያ ፤ ወኮነ፡ ጸጋ፡ ዘአብ፡ እምዘመደ፡ ካህናት፡ እለ፡ አብርህዋ፡ ለኢትዮጵያ፡ በሃይማኖቶሙ ። ወብእሲቱኒ፡ እግዚእ፡ ኀረያ፡ ኮነት፡ መካነ፡ ወነበሩ፡ በዝንቱ፡ እንዘ፡ የሐዝኑ፡ ወይቴክዙ፡ ወይጼልዩ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ የሀቦሙ፡ ውሉደ ። ወእንዘ፡ ሀለዉ፡ በዝንቱ፡ ነገር፡ አንሥአ፡ ሰይጣን፡ ለሞተላሜ፡ ሥዩመ፡ ዳሞት፡ ወመለከ፡ ኵሎ፡ አድያመ፡ ሼዋ፡ እስከ፡ ባሕረ፡ ጋሮማ ፤ ወነበሩ፡ ኵሎሙ፡ መኳንንተ፡ ሀገር፡ እንዘ፡ ይሁብዎ፡ ሎቱ፡ ብእሲቶሙ፡ በበእብሬቶሙ ። ወእምዝ፡ ዘማህረከሂ፡ ሶበ፡ ይረክብ፡ አንስተ፡ ላሕያተ፡ ይሬስዮን፡ ዕቁባቲሁ ። ወበ

---

[1] ውስተ፡ ሀገረ፡ in Cod. Bodl. [2] i. e. ለሐዋጼ፡ ስብሐተ፡ መላእክት፡

ውእቱ፡ መዋዕል፡ በጽሐ፡ ሀገረ፡ ጽላልሽ፡ ወቀተለ፡ ኵሎ፡ ክርስቲያነ፤
ወጺጋ፡ ዘአብስ፡ ጐየ፡ እምፍርሀተ፡ ቀትል፡ ወለብእሲቱሰ፡ እግዚእ፡ ኅረያ፡
ሄወውዋ፡ ሐራሁ፡ ወአብጽሕዋ፡ ኀቤሁ። ወሶበ፡ ርእያ፡ አንከረ፡ ሥና፡
ወተፈሥሐ፡ ልቡ፡ ወወሀባ፡ ሰርጐ፡ ብዙኀ፡ ወአስተዳለወ፡ ሥርዐተ፡ ኩብ
ካብ፡ ወፈነወ፡ ኀበ፡ መኳንንቲሁ፡ ወሥዩማኒሁ፡ ከመ፡ ይትጋብኡ፡ ለኩብ
ካብ። ወሶበ፡ ሰምዐት፡ ዘንተ፡ እግዚእ፡ ኅረያ፡ ገብረት፡ ጸሎተ፡ ኀበ፡ እግ
ዚአብሔር፡ ከመ፡ ያድኅና፡ እምትድምርተ፡ አረሚ። ወሶቤሃ፡ መጽአ፡
ሚካኤል፡ ሊቀ፡ መላእክት፡ ወጾራ፡ በክንፉ፡ ብርሃናዊ፡ እምድረ፡ ዳሞት፡
በጊዜ፡ ፫ ሰዓት፡ ወአብጽሓ፡ ምድረ፡ ዘረሬ፡ በጊዜ፡ ፱ ሰዓት፡ ወአብኣ፡
ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን። ወሶበ፡ ወፅአ፡ ምታ፡ ጺጋ፡ ዘአብ፡ እምቤተ፡
መቅደስ፡ ምስለ፡ ማዕጠንት፡ ነጸራ፡ ቀዊማ፡ እንዘ፡ ስርጉታ፡ ይእቲ፤ አን
ከረ፡ በልቡ፡ ወይቤ፡ ምንትኑ፡ ዛቲ፡ ብእሲት፡ ወመኑ፡ አምጽኣ፡ ዝየ።
ወእምድኅረ፡ ፍጻሜ፡ ጸሎት፡ ሶበ፡ ሐተታ፡ አእመረ፡ ከመ፡ ይእቲ፡ ብእ
ሲቱ፡ ወይእቲኒ፡ ነገረቶ፡ ኵሎ፡ ዘገብረ፡ ላቲ፡ እግዚአብሔር፡ እምጥንቱ፡
እስከ፡ ተፍጻሜቱ። ወበአሐቲ፡ ሌሊት፡ አስተርአዮሙ፡ መልአከ፡ እግ
ዚአብሔር፡ ወዜነዎሙ፡ ከመ፡ ይወልዱ፡ ወልደ፡ ዘይበጽሕ፡ ስሙዓተ፡
ጽድቁ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አጽናፈ፡ ዓለም። ወእምድኅረ፡ ኅዳጥ፡ መዋዕል፡
ተፀንሰ፡ ዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ወተወልደ፡ አመ፡ ፳ወ፪ ለታኅሣሥ፡ ወኮነ፡ ዐቢየ፡
ትፍሥሕት፡ ውስተ፡ ቤተ፡ አቡሁ፡ ወእሙ፡ ወኀበ፡ ኵሎሙ፡ አዝማዲሁ።
ወበዕለተ፡ አብእዎ፡ ክርስትና፡ ሰመይዎ፡ ስሞ፡ ፍሥሓ፡ ጽዮን። ወልህቀ፡
በመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወበኀይለ፡ ጥበብ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይገብር፡ ተአምረ፡
ወመንክረ፡ ዘአልቦ፡ ኍልቌ፡ እስከ፡ ያንክሩ፡ እምኔሁ፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ር
እዩ፡ ወሰምዑ። ወእምዝ፡ ወሰድዎ፡ ኀበ፡ ጳጳስ፡ አባ፡ ጌርሎስ፡ ከመ፡ ይ
ሢሞ፡ ሢመተ፡ ዲቁና፡ እንዘ፡ በውእቱ፡ መዋዕል፡ አባ፡ ብንያሚ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ዘለእስክንድርያ፡ አመ፡ መንግሥተ፡ ዘጌ፡ በእምነት። ወሶበ፡ አ
ብጽሕዎ፡ ኀበ፡ ጳጳስ፡ ተነበየ፡ ሎቱ፡ እንዘ፡ ይብል፡ እስመ፡ ዝንቱ፡ ወልድ፡
ይከውን፡ ንዋየ፡ ኅሩየ። ወነሢኦ፡ ሢመተ፡ ዲቁና፡ ተመይጠ፡ ውስተ፡
ብሔሩ። ወሶበ፡ ልህቀ፡ ወኮነ፡ ወሬዛ፡ ወፈረ፡ ገዳመ፡ ከመ፡ ይንዐው፡ አራ

ዊተ፡ ወጊዜ፡ ቀትር፡ አስተርአዮ፡ እግዚእነ፡ ነቢሮ፡ በክንፈ፡ ሚካኤል፡
በአምሳለ፡ ወሬዛ፡ ሠናይ፡ ላሕየ፡ ገጹ። ወይቤሎ፡ ኢትፍራህ፡ አፍቁርየ፡
እምይእዜሰ፡ ኢትከውን፡ ነዓዌ፡ አራዊት፡ አላ፡ ታሠግር፡ ነፍሳተ፡ ኃጥ
አን፡ ብዙኃተ፡ ወይኩን፡ ስምከ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት፤ እስመ፡ አነ፡ ኀረይ
ኩከ፡ እምከርሠ፡ እምከ፡ ወቀደስኩከ፡ ከመ፡ ኤርምያስ፡ ነቢይ፡ ወከመ፡
ዮሐንስ፡ መጥምቅ፤ ወናሁ፡ ጸጎኩከ፡ ሥልጣነ፡ ከመ፡ ትፈውስ፡ ድውያነ፡
ወትስድድ፡ መናፍስተ፡ ርኩሳነ፡ እምውስተ፡ ኵሉ፡ መካን፤ ወዘንተ፡ ብ
ሂሎ፡ ተሰወረ፡ እምኔሁ። ወእምዝ፡ አተወ፡ ውስተ፡ ማኅደሩ፡ ወዘረወ፡
ኵሎ፡ ንዋዮ፡ ለነዳያን፡ ወለምስኪናን፡ ወነሥአ፡ ምርጕዘ፡ ወኀደገ፡ ቤቶ፡
ርኅወ፡ ወወፅአ፡ በሌሊት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ምንተ፡ ይበቍዖ፡ ለሰብእ፡ ለ
እመ፡ ኵሎ፡ ዓለመ፡ ረብሐ፡ ወነፍሶ፡ ሀጕለ። ወእምዝ፡ ነሥአ፡ ሢመተ፡
ክህነት፡ ወወጠነ፡ ይስብክ፡ ሃይማኖተ፡ ወንጌል፡ በኵሉ፡ ምድረ፡ ሺዋ፡ ወ
አጥመቀ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጠነ፡ ፱[1] ነፍስ፡ ወሰፀረ፡ ኵሎ፡ ምሕራማተ፡[2]
ጣዖት፡ ወገዘመ፡ አዕዋማቲሆሙ፡ እስከ፡ ጕዩ፡ ሰይጣናት፡ እለ፡ የኀድሩ፡
በሙ። ወበምድረ፡ ዳሞትኒ፡ አእመነ፡ ብዙኃነ፡ ማርያነ፡ ወመሰግላነ፤ ወ
ብዙኀ፡ ዕለተ፡ ተቃወሞ፡ ለሞተላሚ፡ ዕልው፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርት
ዕት፡ እስከ፡ አእመኖ፡ በክርስቶስ፤ ወአእመኖሙ፡ ለብዙኃን፡ እለ፡ ምስ
ሌሁ። ወአስተርአዮ፡ አሚሃ፡ ልብሰ፡ ምንኵስና፡ በምድረ፡ ሺዋ፡ ወነበረ፡
እንዘ፡ ይፀመድ፡ በጾም፡ ወበጸሎት፡ ዘአልቦ፡ ኍልቌ፡ እስከ፡ አቅንአሙ፡
ለመነኮሳት፡ ባዕዳን። ወእምዝ፡ ሖረ፡ ምድረ፡ አምሐራ፡ ተጽዒኖ፡ በሰረ
ገላ፡ ኤልያስ፡ ወበጽሐ፡ ኀበ፡ አባ፡ በጸሎት፡ ሚካኤል፡ መስተጋድል፡ መ
ነኮስ፡ ወነበረ፡ ኀቤሁ፡ ብዙኀ፡ መዋዕለ፡ እንዘ፡ ይትቀነይ፡ ሎቱ፡ ከመ፡
ገብር፡ ወይፀመድ፡ ለጸሎቱ።[3] ወእምዝ፡ ተመይጠ፡ ምድረ፡ ሺዋ፡ ወተራ
ከበ፡ ለማርቆስ፡ ወልደ፡ እኁወ፡ አቡሁ፡ ወነበሩ፡ ኅቡረ፡ በገዳመ፡ ወገዳ፡[4]
ወተጋብኡ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ መጠነ፡ ፲ ወ ፺[5] አርድእተ፡ ወአልበሶሙ፡ አል

---

[1] መጠነ፡ ፲፱ ወ ፳፱ ወ ፫፱ Tub. [2] መርገማተ፡ Tub. [3] ለጾም፡ ወለጸሎት፡ Sap. [4] ወግዳ፡ Sap. [5] መጠነ፡ ፺ Sap.

ባሰ፡ምንኵስና ። ወእምህየ፡ሖረ፡ምድረ፡ግራርያ፡ወገብረ፡ጾማዕተ ፡ ማእከለ፡ጸላዕት፡ወኢይወፅእ፡እምህየ፡ሌሊተ፡ወመዓልተ፡ ወኢይጥዕም፡ ምንተኒ፡ ዘእንበለ ፡ ቈጽል ፡ ባሕቲታ ፡ ወስቴሁኒ ፡ ማይ ። ወመጽኡ ፡ ኀቤሁ፡ብዙኃን፡ዕድ፡ ወአንስት ፡ ወኮኑ ፡ መነኮሳተ ፡ ወመበለታተ ፤ ወየኀድሩ፡ውስተ፡አሐቲ፡ቤት ፡ ወኢይትአመሩ፡በበይናቲሆሙ ፡ ብእሲ ፡ ምስለ፡ብእሲት፡ወበጊዜ፡ጸሎት፡ ወቍርባን ፡ ይቀውሙ ፡ ኅቡረ ፡ እስመ፡ ሰይጣን፡ተአስረ፡በመዋዕሊሁ ። ወእምዝ፡ነደቀ፡ውስተ ፡ ጸላዕቱ ፡ በአምሳለ፡ምዕንጋዕ፡ወተከለ፡ውስቴቱ፡ ኀጻውንተ ፡ በሊኃተ ፡ እንተ ፡ ድኅሬሁ፡በየማኑ፡ወበፀጋሙ ፡ ከመ ፡ ኢያስምክ ፡ ቦቱ ፡ ወቆመ ፡ ውስቴቱ፡ ፺ ዓመተ፡እስከ፡ተሰብረ፡አገዳ፡እግሩ ። ወነበረ፡እንዘ ፡ ኢይጥዕም ፡ ምንተኒ፡እምፍሬያት፡ወኢቈጽለ፡ወኢማየ፡መጠነ፡፴ ዓመት ። ወእምዝ፡ መጽአ፡ኀቤሁ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወምስሌሁ፡እግዝእትነ፡ማርያም፡ወ ፲ወ ፪ ሐዋርያት፡ወጻድቃን፡ወሰማዕታት፡ ወሚካኤል፡ ወገብርኤል፡ ወይቤሎ፡ ኦፍቁርየ፡ አንተሂ፡ ተመሰልከኒ ፡ በሕማምየ፡ ወአነሂ፡ አዔርየከ፡በመንግሥትየ፤ናሁ፡ተፈጸመ ፡ ኵሉ ፡ ድካምከ፡በዝ፡ዓለም፡ወኮነ፡ውኩፈ፡በኀቤየ፤እምይእዜሰ፡ነዓ፡ከመ፡ትረስ፡ ሕይወተ፡ዘለዓለም ። ወእምዝ፡ወሀበ፡ኪዳነ፡ለዘ፡ይጼውዕ፡ስሞ፡ወለዘ፡ ይገብር፡ ተዝካሮ ። ወእምዝ፡ሐመ፡ንስቲተ፡በሕማመ፡ብድብድ፡ወአዕረፈ፡በርሥአን፡ጥሉል፡እንዘ፡መዋዕሊሁ፡፺ወ፱ዓመተ፡ወ ፲ አውራኀ፡ወ ፲ ዕለተ፡ወገነዝዎ፡በክብር፡ወበስብሐት፡ወቀበርዎ፡ውስተ፡መቃብር ።[1]

ሰላም፡እብል፡እንበለ፡አርምሞ፡በጽዋዔ፡
ኪያከ፡አበ፡ኪያከ፡ረዳኤ፤ተክለ፡ሃይማኖት፡መዋኤ፤
እንዘ፡ትኄሊ፡ተስፋ፡ትንሣኤ፡
አጽናዕከ፡በቀዊም፡አእጋረ፡ክልኤ፡
ወእምስቴ፡ማይ፡አሕረምከ፡ጕርዔ ።

---

[1] ጸላዕቱ፡ Sap.

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ፡ ጠቢብ፡ ይኄይስ፡ እምነ፡ አረጋዊ፡ አብድ። ተግሣጽ፡
ይከብር፡ እምነ፡ አዕናቍ፡ ክቡራት፡ ወያከብር፡ ዘመደ፡ ኅሡራን፡ ወያቀው
ሞሙ፡ ውስተ፡ ምቅዋመ፡ ክቡራን፡ ወያከብር፡ እንበለ፡ ተባይጾ፡ ወያበ
ዝኅ፡ ረድኤተ፡ እንዘ፡ አልቦቱ፡ ዘርአ። ጥበብሰ፡ ይጸንዕ፡ እምነ፡ ዘመድ፡
ብዙኃን፡ ወአእምሮሂ፡ ይከብር፡ እምነ፡ ዘመድ፡ ክቡራን። ግዕዝ፡ ሠናይ፡
ይኄይስ፡ እምነ፡ ቢጽ፡ ሠናይ፡ ወመጽሐፍሂ፡ ናዛዚሁ፡ ለትኩዝ፡ ውእቱ።
4. ተስእለ፡ ፩እምነገሥት፡ ወይቤ፡ እፎ፡ ሀለወት፡ ዘመን። ወይቤ
ልዎ፡ እስመ፡ ዘመንሰ፡ ለሊከ፡ ውእቱ፤ እመ፡ አሠነይከ፡ አንተ፡ ትሤኒ፡ ወ
ለእመ፡ አሕሠምከ፡ አንተ፡ ተሐሥም፡ ዘመን። 6. ይቤልዎ፡ ለብ
እሲ፡ መኑ፡ ገሠጸከ፤ ይቤ፡ ርኢኩ፡ እበዶሙ፡ ለአብዳን፡ ሰሰልኩ፡ ወተገ
ሠጽኩ። 8. ነጸረ፡ ዲዮጋንስ፡ ጠቢብ፡ ብእሴ፡ አብደ፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡
እብን፤ ወይቤ፡ ናሁ፡ እብን፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡ እብን። 10. ይቤልዎ፡ ለአ
ፍላጦን፡ በምንትኑ፡ ይትቤቀል፡ ብእሲ፡ እምነ፡ ፀሩ፤ ወይቤሎሙ፡ ለእመ፡
አፈድፈደ፡ አሠንዮ፡ ላዕሌሁ። ይቤልዎ፡ ለ፩እምጠቢባን፡ ምንትኑ፡ ው
እቱ፡ ግብር፡ ዘይበቍዕ፡ ወኢያቴክዝ፤ ይቤ፡ ሞተ፡ ሰብእ፡ እኩያን።
14. ነጸሮ፡ ዲዮጋንስ፡ ለብእሲ፡ ሠናየ፡ ገጽ፡ እንዘ፡ ይሔሱ፤ ይቤ፡ እስመ፡
ቤትሰ፡ ሠናይ፡ ወባሕቱ፡ ዘየኀድር፡ ዲቤሁ፡ እኩይ፡ ውእቱ። 18. ይ
ቤልዎ፡ ለመነከስ፡ በእንተ፡ ምንትኑ፡ ኀደገ፡ ዓለመ፤ ይቤ፡ ጠየቁ፡ ከመ፡
አነ፡ እወፅእ፡ እምኔሃ፡ በግብር፡ ወፈቀድኩ፡ እፃእ፡ እምኔሃ፡ በፈቃድየ።
ይቤልዎ፡ እፎኑ፡ ትሬእያ፡ ለዓለም፤ ይቤ፡ እንዘ፡ ትፈጥር፡ ሥጋተ፡ ወት
ሔድስ፡ ነፍሳተ፡ ወታቀርብ፡ ሞተ። 25. ተቃራኒ፡ ማእምር፡ ይኄይስ፡

እምነ፡አብድ፡ረዳኢ። 27. ዘሙትሰ፡ያመጽእ፡ንዴተ፡ወንጽሕሂ፡
በረከተ፡ወልዕልና። 34. ይቤ፡ጠቢብ፡ዕደውሰ፡፬እሙንቱ፤ብእሲ፡
ዘያአምር፡ወያኤምር፡እንዘ፡ውእቱ፡ማእምር፤ወዝንቱሰ፡ማእምር፡ው
እቱ፤ኪያሁ፡ተሰአሉ፡ወእምኔሁ፡ተመሀሩ። ወብእሲኒ፡ዘያአምር፡ወ
ኢይሜህር፡እንዘ፡ውእቱ፡ማእምር፤ወዝኩሰ፡ለባዊ፡ውእቱ፤ዝክርዎ።
ወብእሲኒ፡ዘኢያአምር፡ወኢይሜህር፤[1] ወዝኩሰ፡ተመራሒ፡ውእቱ፤
መሀርዎ፡ወምርሕዎ። ወብእሲኒ፡ዘኢያአምር፡ወኢይትመሀር፤ወዝ
ኩሰ፡አብድ፡ውእቱ፤ረሐቁ፡እምኔሁ። 42. ይቤ፡ፊታጎሮስ፡እስመ፡
ተአኅዎሰ፡አሐዱ፡ነፍስ፡ውእቱ፡በሥጋ፡ፍሉጥ፡ወሊሉይ።
44. ይቤ፡ጠቢብ፡ወይን፡ዘኢተቶስሐ፡ከመ፡ንጉሥ፡ዐማፂ፡ውእቱ፡ወ
ዘተቶስሐሰ፡ከመ፡ንጉሥ፡ራትዕ፡ውእቱ፤ወስቴሰ፡ጽሩይ፡በአምሳለ፡
ዘይት፡ጽሩይ፡ውእቱ፡በውስተ፡ማኅቶት፡ወሕሙግሰ፡የሐምግ፡ልበ፡
ወያሐምም፡ወያርዕድ፡ሥጋ፡ወይሬስዮ፡ይትነፋኅ። ይቤሎ፡ንግረኒ፡
በእንተ፡መባልዕት፤ይቤ፡እስመ፡መባልዕትሰ፡ብዙኃት፡እማንቱ፡ወሊ
ሉያት፤እብል፡እንከ፡ኢያብዝኅ፡ብእሲ፡በሊዐ፡እምኔሆን፡ከመ፡ኢት
ሠለጥ፡ፍትወት፡እንስሳዊት፡ላዕሌሁ። ይቤ፡በምንትኑ፡ይትፌጸም፡
ልቡናሁ፡ለብእሲ፤ይቤ፡ሶበ፡ኢተዐደወ፡እምዐቅሙ። በምንትኑ፡ይ
ትቄደስ፡አእምሮ፤ይቤ፡ሶበ፡ይትዔገሥ፡ብእሲ፡አመ፡ይሰምዕ፡ዕር
ፈተ። ይቤልዎ፡ለጠቢብ፡ወምንትኑ፡ረባሑ፡ለንዋይ፤ይቤ፡ሶበ፡ይ
ሁቡ፡ለዘ፡ይበቍዕ። 49. ይኄይስ፡ብሂም፡እምነቢብ፡በሐሰት።

50. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ሰብእሰ፡ፍሡሓን፡ይትዐወቁ፡ሶበ፡ይት
ራከብዎሙ፤ወሰብእሂ፡ምእመናን፡አመ፡ይነሥኡ፡ወይመይጡ፤ወወ
ልድሂ፡ወዘመድ፡ይትዐወቁ፡አመ፡ጊዜ፡ንዴት፡ወመፍቅድ፤ወተአኅ
ዎሂ፡አመ፡ምንዳቤ፡ወሐዘን። 53. ይቤ፡ጎርጎርዮስ፡እስመ፡ኀይልሰ፡
ዘዐንበሳ፡ውእቱ፡ወሀድአትሂ፡ዘሶር፡ወጥበብሂ፡ዘዖፊ፡ጕንበሕ፡ወተመ
ይኖ፡ግብርሂ፡ዘሣሬት፡ወተግባርሂ፡ሠናይ፡ዘንህብ፡ወዘጊበ፡መዛግብ

---

[1] scriptum ወይሜህር፡; legendum aut ወኢይሜህር፡ aut ወይትመሀር፡

ትሂ፡ዘቃህም፡ውእቱ፡ 56. ይቤ፡ፊታጎሮስ፡ጠቢብ፡እመሰ፡ኢትመ
ውኢ፡ነፍስ፡ለሥጋ፡እንከሰ፡ትከውን፡ሥጋ፡መቃብረ፡ለነፍስ።
57. ሶበ፡ትጌሥጾ፡ለእቡስ፡አኀዘ፡በተጥባበ፡ነገር፡ወበርኅራኄ፡ቃል፡
ከመ፡ኢይርሐቅ፡እምኔከ፡ወኢይኅባእከ፡ኀጣውኢሁ፡ወኢይረሲ፡ግ
ዕዘ፡ኀጢአት፡ሎቱ፡ልማደ፡ከመ፡በሊዕ፡ወሰቲይ። 58. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡እመ፡ፈቀድከ፡ይዕበይ፡አሠንዮትከ፡ቡኀበ፡ሰብእ፡ኢይዕበይ፡በ
ኀቤከ፡ወኩን፡ትሑተ፡ወኢትትመከሕ፤እስመ፡አዘክሮ፡ሠናይትከሰ፡
ይኄይስ፡በአፈ፡ካልኣኒከ፡እምአዘክሮትከ፡አንተ፡በአፉከ፡እስመ፡ዝን
ቱሰ፡ግብር፡ዘአብዳን፡ውእቱ። ወካዕበ፡ይቤ፡ለእመ፡ርኢከ፡ከልበ፡ኀ
ዲጎ፡እግዚኦ፡ወተለወከ፡ገሮ፡በእብን፡እስመ፡ለከሂ፡የኀድገከ፡በከመ፡
ኀደጎ፡ለእግዚኡ። 63. ነጸረ፡ዲዮጋንስ፡ጠቢብ፡አረጊተ፡ዘደክመት፡
ፈድፋደ፡ወይቤላ፡እመሰ፡ኮንኪ፡ድሉተ፡መንገለ፡ሕያዋን፡ጕሕላዊት፡
አንቲ፡ወእመሰ፡ተደለውኪ፡መንገለ፡ምዉታን፡አፍጥኒኬ፡ገቢረ፡ሠ
ናይ። ተብህለ፡ዓዲ፡በእንቲአሁ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእያ፡ለአሐቲ፡አመት፡
እንዘ፡ትትሜሀር፡መጽሐፈ፤ይቤ፡ያሰትዩ፡ለአሕጻሃ፡ሕምዘ።
71. ማእምራንሰ፡ከዋክብቲሆሙ፡እሙንቱ፡ለሰብእ፡ምድር። 74. ዘ
ይስሕል፡ሰይፈ፡ጕሕሉት፡ለቢጹ፡ይትቀተል፡ቦቱ፡ለሊሁ፤ወዘከረየ፡
ግበ፡ለእኁሁ፡ይወድቅ፡ውስቴቱ፤ወዘአሕሠመ፡ግዕዘ፡እብዝኀ፡አዕ
ራረ፡ወዘአሠነየ፡ግዕዘ፡አሠነየ፡ሕይወቶ፤ወዘበዝኀ፡ፍትወታቲሁ፡ይነ
ብር፡ትኩዘ፡እስከ፡ለዓለም፡እመ፡ኢኀደገ፡ፍትወታቲሁ፡እስመ፡ፍት
ወትሰ፡እማ፡ለትካዝ፡ይእቲ፡ትወልዳ፡ዘልፈ፤ወዘበዝኀ፡ሣሕቁ፡የሐ
ጽጽ፡ግርማሁ፤ወዘበዝኀ፡ተማሕዞቱ፡ያኀስርዎ፤ወዘሂ፡አጥረየ፡ልማደ፡
ትዕግሥት፡ይድኀን፡እምነ፡ተጻልኦ፤ወዘሂ፡የኀብእ፡ምስጢሮ፡ይድ
ኀን፡እምነገር፡እኩያት። 81. ይቤ፡ጠቢብ፡እስመ፡ግዕዝሰ፡ሠናይ፡
ይትሜሰል፡ከመ፡ሐብል፡ጽኑዕ፡ዘይስሕብ፡ቦቱ፡ዘይበቍዖ፡ወያቀርብ፡
ኀቤሁ፡ወከመ፡ሞፀፍ፡ዘያርሕቅ፡ባቲ፡በወጊፍ፡ለዘ፡ያሐምም።
88. ተብህለ፡ጽናዕ፡ላዕለ፡መዐት፡ከመ፡ኢትኩን፡ዕፀ፡ለገሃነም፤ወል
ጕም፡ልሳነከ፡ከመ፡ኢትትከዘ፡ድኅረ። 90. ተብህለ፡እመሰ፡ተመ

ዋእከ፡በንባብ፡ኢትትመዋእ፡በአርምሞ፤እመሰ፡ኮነ፡ተናግሮ፡ብሩረ፡
ወአርምሞሂ፡ወርቅ፡ውእቱ። 91. ዘሰ፡በዝኀ፡ንባቡ፡ይበዝኅ፡ሐ
ሰቱ፤ወዘኒ፡በዝኀ፡ንዋዩ፡ይበዝኅ፡ኀጣውኢሁ። 96. ሥመር፡በዘ
ከፈለከ፡እግዚአብሔር፡ወትከውን፡ባዕለ፤ወተወከል፡በእግዚአብሔር፡
ወይበቍዐከ፡ባሕቲቱ፤ወአሠኒ፡ተጋውሮተ፡ጎርከ፡ወትከውን፡ፍቁረ፡
በኀበ፡ኵሉ፤ወተማከር፡በኵሉ፡መፍቅድከ፡ምስለ፡ፈራህያነ፡እግዚአ
ብሔር፡ከመ፡ትኩን፡ሥሩሐ። 99. ይቤ፡፩እምጠቢባን፡ዘትጸልእ፡
ለርእስከ፡ጽላእ፡ለካልእከ፡ወሥመር፡ለካልእከ፡ዘትሠምሮ፡ለርእስከ።
ተብህለ፡አጥሪ፡አግዋረ፡እምቅድመ፡ትሕንጽ፡አብያተ፤ወአብያጸ፡እም
ቅድመ፡ትሖር፡ፍኖተ። 108. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢታዑቅ፡ለሰብእከ፡
ወለወልድከ፡ኰልቄ፡ንዋይከ፤እስመ፡እሙንቱ፡ሶበ፡ይሬእዩ፡ብዝኀ፡
ንዋይከ፡ይትሜነዩ፡ሞተከ፡ወሶበሂ፡ይሬእዩ፡ንስቲተ፡ያኀስሩከ። ወ
ዓዲ፡ይቤ፡ኢታዑቃ፡ለፍቅርትከ፡አፍቅሮተከ፡ላቲ፡ከመ፡ኢትሠለጥ፡
ላዕሌከ። 131. ብእሲት፡ወውሉድ፡ንቀዙ፡ለንዋይ፡እሙንቱ።
133. ተብህለ፡እስመ፡አግዓዚሰ፡አግዓዚ፡ውእቱ፡ወእመኒ፡ገሰሰቶ፡ን
ዴት፡ወመንንቶ፡ዘመን፤ወገብርሂ፡ገብር፡ውእቱ፡በኵሉ፡ጊዜ፡ወለእ
መሂ፡ተወክፈቶ፡ዘመን፡ወተራድአቶ፡ዓለም። 155. ለእመ፡ተዛ
ውዐ፡ብእሲ፡በነገር፡ኢትትሀየዮ፡ወኢትበል፡ለዝንቱሰ፡ሰማዕናሁ፡እ
ምቅድመ፡ዮም፡ከመ፡ኢይትከዝ፡በነፍሱ፡ወባሕቱ፡ተወከፍ፡ንባቦ፡
በአስተጥዕሞ፡ወለእመሂ፡ኮንከ፡ታአምሮ፡እስመ፡መንበርሰ፡ሠናይ፡
ብእሲ፡ለእመ፡አርሐበ፡ልቦ፡ለሰሚዐ፡ነገር፡ዘይዜንውዎ። 156. ተ
ብህለ፡ኢታስተቃልሎ፡ለጸላእትከ፡ወበዝንቱ፡ትከውን፡ምዉአ፡ሎቱ።

159. ወልድየ፡አመዝግን፡በዘ፡ከፈለከ፡እግዚአብሔር፤ትከውን፡
ብዑለ፡እምን፡ኵሉ፡ሰብእ። 160. ክልኤ፡ግብር፡ኢያመሥጡ፡እም
ሐሰት፤አብዝኖ፡ምክንያት፡ወአብዝኖ፡ተስፋ። ይቤ፡ጠቢብ፡አንሰ፡
ርኢኩ፡ጣዕማተ፡ብዙኀ፡ወኢረከብኩ፡ዘይጥዕም፡እምሠለስቱ፡ግብር፡
ዘውእቶሙ፡አመዝግኖ፡ወአእምሮ፡ውብዕል፡ዘኢኮነት፡እምዐመፃ።

162. ወልድየ፡ኢትትመዓዕ፡ሶበ፡ትትፋታሕ፡እስመ፡መዐትሰ፡ያ

ጠፍአ ፡ ነገረከ ፡ ወያመውአከ ፡ ለጸላእትከ ። 173. ብእሲ ፡ ዘይቄቂ ፡
እምንዋዩ ፡ ለርእሱ ፡ ያስተጋብእ ፡ ንዋየ ፡ ለካልኡ ። ብእሲ ፡ ዘቦቱ ፡ ንዋይ ፡
ወኢይዴለው ፡ ባቲ ፡ ለሊሁ ፡ ነዳይ ፡ ወኅጡእ ፡ ዘበአማን ። 174. አብ
ድሰ ፡ ሶበ ፡ ይሰምዕ ፡ ነገረ ፡ ይእኅዝ ፡ ሕማም ፡ በእንተ ፡ አውዕአቱ ፡ ወጠቢ
ብሰ ፡ ያረምም ፡ ወይከብት ፡ ዘሰምዐ ፡ ወየዐቅብ ፡ ዘይበቍዖ ። ወልድየ ፡ ስ
ፋሕ ፡ እዴከ ፡ ለነዳያን ፡ ከመ ፡ ትርከብ ፡ በረከተ ፡ ፍጽምተ ፤ ወኢታስተቃ
ልል ፡ ውሂበ ፡ ምጽዋት ፡ እስመ ፡ ክብርት ፡ ይእቲ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ።
177. ሀብ ፡ ለነዳያን ፡ በሠናይ ፡ ቃል ፡ ወበፍሡሕ ፡ ገጽ ፡ ወበርኅሩኅ ፡
ልብ ፡ ወበእድ ፡ ርሕብት ፡ ከመ ፡ ትትፌደይ ፡ ህየንቴሃ ። 178. ወልድየ ፡
ኢትመጡ ፡ ንዋየ ፡ ሐቅልከ ፡ ለጕሕላዊ ፡ ከመ ፡ ኢይቅትልከ ፡ ባቲ ፤ ወኢታ
ግዝፎ ፡ ለከልብከ ፡ ከመ ፡ ኢይንስከ ። አብድሰ ፡ ሶበ ፡ ይሥሕቅ ፡ ያሌዕል ፡
ቃሎ ፡ ወጠቢብሰ ፡ ያከሞስስ ፡ በህድአት ። 181. ተብህለ ፡ መስተዋ
ድይ ፡ ወሐማዩ ፡ ወጕሕላዊ ፡ ወተቃጻቢ ፡ የኀልፉ ፡ ፍጡነ ። 193. ባዕ
ልሰ ፡ ባዕለ ፡ ቤት ፡ ውእቱ ፡ በውስተ ፡ ተአንግዶ ፡ ወነዳይኒ ፡ እንግዳ ፡ ውእቱ ፡
በቤቱ ። 202. ተብህለ ፡ ወኮነ ፡ አርስጣጣሊስ ፡ ይነብር ፡ ወደቂቀ ፡ ነገ
ሥትሂ ፡ ይቀውሙ ፡ ኀቤሁ ፡ ቅድሜሁ ። ወአሐተ ፡ ዕለተ ፡ ይቤ ፡ ለአሐዱ ፡
እምኔሆሙ ፡ እመሰ ፡ ተውህበከ ፡ መንግሥት ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፤ ይ
ቤሎ ፡ እሬስየከ ፡ መማክርትየ ። ወለካልኡሂ ፡ ይቤሎ ፡ ወአንተኒ ፡ ምንተ ፡
ትገብር ፡ ሊተ ፤ ይቤሎ ፡ አስተሳትፌከ ፡ መንግሥትየ ። ወይቤሎ ፡ ለእስ
ክንድር ፡ አሐዱ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወአንተሂ ፡ ምንተ ፡ ትገብር ፡ ሊተ ፡ እመ ፡ ተ
ውህበ ፡ ለከ ፡ መንግሥት ፤ ወይቤሎ ፡ አመምህር ፡ ኢትሰአል ፡ ዘእገብር ፡
ለከ ፤ ተዐገሠኒ ፡ እስከ ፡ ጌሰም ፤ አንሰ ፡ እገብር ፡ ምስሌከ ፡ ዘይደሉ ፡ ለዘ ፡ ከ
ማየ ፡ ከመ ፡ ይግበሮ ፡ ለዘ ፡ ከማከ ። 207. ኅድግ ፡ ቅንአተ ፡ እስመ ፡ ይ
እቲ ፡ አንቀጸ ፡ ተፈልጦ ፡ ወአንቀጸ ፡ ጋእዝ ። 209. ተብህለ ፡ እስመ ፡ ተ
ስፋሰ ፡ ደመና ፡ ውእቱ ፡ ወውሂብሂ ፡ ዝናም ፡ ውእቱ ። 210. ይቤልዎ ፡
ለአረጋዊ ፡ ምንትኑ ፡ ውእቱ ፡ ልቡና ፤ ይቤ ፡ ኅዲግ ፡ ኀልዮ ፡ ወተመርሐሂ ፡
በዘ ፡ ኮነ ፡ ወበዘ ፡ ይከውን ። 211. ተብህለ ፡ አሠንዮትከሰ ፡ ለአግዓዚ ፡
ያንሰሐስሖ ፡ ለፍዳ ፡ ወአሠንዮትከሰ ፡ ለቂቁይ ፡ ያንሰሐስሕ ፡ ተመይጦ ፡ ኅ

ቤከ፡ለስኢል። 219. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢይትልዎ፡ለብእሲ፡እምዓለሙ፡
ዘእንበለ፡ምግባሩ ። ዘኢያመዘግን፡ለእኁሁ ፡ በጥንተ ፡ ገቢረ ፡ ሠናይት ፡
ሎቱ፡ኢያመዘግኖ፡በፈጽሞ፡ሎቱ ። 234. ይቤልዎ፡ብዙኃን፡ለስቅ
ራጥ፡ለምንትኑ፡አውሰብከ፡ብእሲተ፡ንእስተ ፡ ወአንተ፡ብእሲ ፡ ገዚፍ፡
ወዐቢይ ፧ ይቤ ፡ እስመ ፡ አነ ፡ ኀረይኩ ፡ ንስቲተ ፡ እምነ ፡ እኪት ።
237. ይቤ፡አርስጣጣሊስ፡ለረድኡ፡እንዘ፡ውእቱ፡ይሜህሮ፡ይቤሎ፡ለበ
ውከኑ ፧ ይቤ፡እወ፧ይቤሎ፡ሐሰውከ ፧ ይቤ፡እፎኑ፧ይቤሎ፡እስመ፡ትእም
ርቱ፡ለለብዎ፡ትፍሥሕት፡ወሐሜት፡ውእቱ፡ወኢርኢኩ፡ነጸብራቀ ፡ ሐ
ሜት፡ውስተ፡ገጽከ። 238. ተብህለ፡በጽሑ፡ሰብእ፡እንዘ፡ያንሶስዉ፡በ
ፍኖት፡ወተግሕሡ፡ወቦኡ፡ኀበ፡መነኮስ፡እንዘ፡ሀሎ፡በጸማዕቱ፧ይቤልዎ፡
እፎኑ፡ፍኖት፡አመነኮስ ፧ ይቤሎሙ፡ዝየ፡ውእቱ፡ፍኖት ፧ ወአመረ፡በእ
ዴሁ፡መንገለ፡ሰማይ ፡ ወአርአዮሙ ። ወካዕበ ፡ ይቤልዎ ፡ በእንተ ፡ ምን
ትኑ፡ታንሶሱ፡እኊዘከ፡በትረ ፡ ዘልፈ ፡ እንዘ ፡ ኢኮንከ ፡ አረጋዌ ፡ ወኢድ
ዉየ ፧ ይቤ፡አእሚርየ፡ከመ፡አነ፡አሐውር፡እስመ፡ዛቲሰ፡ዐጸደ፡ፈሊስ፡
ይእቲ፡ወእኊዘ፡በትርሰ፡ትእምርተ፡ሐዊር፡ውእቱ ። 246. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡ምረራ፡ለትዕግሥት፡ታፈሪ፡ጣዕመ፡ወጣዕማ፡ለሀኬት ፡ ታፈሪ ፡ ም
ረተ ፧ ወፍሬሁኒ፡ለጻማ፡ዕረፍት፡ውእቱ ። 247. ይቤሉ፡ቆቆሮስ፡ወ
አርስጣጣሊስ፡እስመ ፡ ነፍስሰ ፡ ሀላዊት ፡ ይእቲ ፡ ወኢትትቄለጥ ።
249. ይቤሉ፡አብቅራጥ፡ወጋሊኖስ፡ነፍስ ፡ ኢትሄሉ ፡ ዘእንበለ ፡ ዳእሙ፡
በሀልዎተ፡ሥጋ፡ ወተኀልፍ ፡ በኅልፈታ ፡ ወተሐምም ፡ በሕማማ ።
262. ይቤሎ፡ብእሲ፡ለመነኮስ፡በእንተ ፡ ምንትኑ ፡ ኀደገ ፡ ዓለመ ፡ ወመነ
ንከ፧ይቤ፡ፈሪህየ፡ከመ፡ይእቲ፡ተኀድገኒ ። 289. ጾምሰ ፡ ልጓማ ፡ ለነ
ፍስ፡ፍትወታዊት፡ወጸሎትኒ ፡ ልጓማ ፡ ለነፍስ፡መዐትማዊት ። ሠናይ፡
ንባብ፡ሶበ፡ይከውን፡ርቱዐ፡ወይትሌበው፡ለሰማዕያን፡ከመ፡ልብስ፡ ዘይ
ቀርፅዎ፡ ለብእሲ ፡ ወኢየኀጽሮ ። 291. ተብህለ ፡ እስመ ፡ አእምሮሰ፡
መዝገብ፡ውእቱ፡ዘኢይፈቅድ፡ባዕሉ፡ዐቃቤ፡ሎቱ ። 292. ተዛውዎ
ቶሙ፡ለአብዕልት፡ይዌስኮ፡ለብእሲ ፡ ነዳይ ፡ ንዴተ ፡ በንዴቱ ፡ ወተዛው
ዖተ፡ጠቢባንሰ፡ያረብሖ፡ንዋየ፡ውበዕለ ።

4. Preces officii matutini.

ኪዳን፡ዘነግህ፡

ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተወልደ፡እማርያም፡እምቅድስት፡ድንግል፤ተሣህለነ፡እግዚኦ። ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተጠምቀ፡በዮርዳኖስ፡ወተሰቅለ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፤ተሣህለነ፡እግዚኦ። ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘተንሥአ፡እሙታን፡አመ፡ሣልስት፡ዕለት፤ዐርገ፡በስብሐት፡ውስተ፡ሰማያት፡ወነበረ፡በየማነ፡አቡሁ፤ዳግመ፡ይመጽእ፡በስብሐት፡ይኰንን፡ሕያዋነ፡ወሙታነ፤ተሣህለነ፡እግዚኦ። ስብሐት፡ለአብ፡ስብሐት፡ለወልድ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ወለዓለመ፡ዓለም፡አሜን፡ወአሜን፡ለይኩን፡ለይኩን። ቅዱስ፡ሥሉስ፡እግዚአብሔር፡ሕያው፡ተሣህለነ። ካ"፡[1] ስብሐት፡ለእግዚአብሔር።

ሕ"፡[2] ርቱዕ፡ይደሉ። ካ"፡ለከ፡እግዚኦ፡ለገባሬ፡ኵሉ፡ለዘኢታስተርኢ፡አምላክ፡ንሰፍሕ፡ነፍሰነ፡ወስብሐተ፡ዘነግህ፡ንፌኑ፤ለከ፡እግዚእ፡ለጥበበ፡ኵሉ፡ኀያል፡ብዙኀ፡ሣህል፡አምላክ፡ሣራሪሃ፡ለነፍስ፡ንሴብሐከ፡ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ተወልደ፡እምአብ፡ቃል፡ዘባሕቲቱ፡በቅዱሳኒሁ፡ዕሩፍ፤ኪያከ፡ዘትሴባሕ፡እምስብሐታት፡ዘኢያረምም፡ወእምሰራዊተ፡ሊቃነ፡መላእክት፤ኪያከ፡ዘኢተገብረ፡በእድ፤ፈጣሬ፡ኅቡአት፡ዘኢታስተርኢ፤ንጹሐ፡ወቅዱሰ፤ዜናዌ፡ዘነገረነ፡ጥበበ፡ኅቡ

---

[1] i. e. ካህን፡ይብል፡ [2] i. e. ሕዝብ፡ይብል፡

ኢት፡ ቅድሳቲከ፡ ወብርሃን፡ ለነ፡ ዘኢይጠፍእ፡ አሰፎከነ፤ ስብሐተ፡ ወአ
ኰቴተ፡ ንፌኑ፡ ወቅድሳተ፡ ንጹሐ፡ ንብል፡ ንሕነ፡ እሊአከ፡ አግብርት፡ ወ
ሕዝብኪ፡ ኪያከ፡ ይሴብሑ። ሕ"፡ ኪያከ፡ ንሴብሕ፡ እግዚኦ።
ካ"፡ አምላከ፡ ብርሃን፤ ወላዴ፡ ሕይወት፤ ርእሱ፡ ለአእምሮ፤ ወሃቤ፡ ጸጋ፡
ዘእምጸጋ፡ ፍጹም፤ ገባሬ፡ ነፍስ፤ በቋዔ፡ ጸጋዌ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፤ መዝ
ገበ፡ ጥበብ፤ ረዳኢ፡ መምህረ፡ ቅዱሳን፡ ወመሠረተ፡ ዓለም፡ ዘይትዌከፍ፡
ጸሎተ፡ ንጹሓን፤ ለከ፡ ንሴብሕ፡ ወልድ፡ ዋሕድ፤ ቀዳሚ፡ በኵር፡ ቃለ፡
አብ፡ ዘለኵሉ፤ ዚአከ፡ ጸጋ፡ ዘወሀብከነ፡ ለእለ፡ ንጼውዐከ፤ አብ፡ ንጹሕ፡
ዘአልቦ፡ ነውር፡ ዘቦቱ፡ ጥሪተ፡ ኀበ፡ ፃዒ፡ ወቍንቍኔ፡ ኢያማስኖ፤ ለዘበ
ኵሉ፡ ኀሊና፡ ለእለ፡ ይትዌከሉ፡ ብከ፡ ትሁብ፡ ዘያፌትዎሙ፡ ለመላእክት፡
የሐውጽዎ፤ ለዘእምቅድመ፡ ዓለም፡ ብርሃን፡ ዐቃቢነ፡ ዘኢይማስን፡ መዝ
ገበ፡ ጽልመት፡ እንተ፡ ብነ፡ በሥምረተ፡ አቡከ፡ አብራሁከ፡ ለነ፤ ዘአውፃእ
ከነ፡ እማዕምቅ፡ ውስተ፡ ብርሃን፡ ወወሀብከነ፡ ሕይወተ፡ እሞት፡ ወጸጎከነ፡
እምግብርናት፡ ግዕዛነ፡ ወበመስቀልከ፡ አቅረብከነ፡ ኀበ፡ አቡከ፡ በመልዕ
ልተ፡ ሰማያት፤ በወንጌል፡ መራሕከነ፡ ወበነቢያት፡ ናዘዝከነ፤ ለከ፡ አምላ
ክነ፡ ንዌድስ፡ ከመ፡ ወትር፡ በዘኢያረምም፡ አኰቴት፤ ንብል፡ ንሕነ፡ እሊ
አከ፡ አግብርት፡ ወሕዝብኪ፡ ኪያከ፡ ይዌድሱ። ሕ"፡ ኪያከ፡ ንዌድስ፡
እግዚኦ። ካ"፡ ንሜልስ፡ ለከ፡ ዘንተ፡ ስብሐተ፡ እምአፉነ፡ ዘምስለ፡
መንግሥትከ፡ ዘለዓለም፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ዘመልዕልተ፡
ኵሉ፡ ምስለ፡ አብ፤ ኵሉ፡ ፍጥረታት፡ ይሴብሑከ፡ በረዓድ፡ ወበፍርሀተ፡
መንፈስ፤ ዘኵሉ፡ ነፍስ፡ ትፈርሆ፡ ወኵሎሙ፡ ነፍሳተ፡ ጻድቃን፡ ብከ፡ ይ
ጸወኑ፤ ዘአዝሐንከ፡ እምኔነ፡ ማዕበላተ፡ ውሒዛተ፡ መናፍስት፤ ዘከንከነ፡
መርሶ፡ ሕይወት፡ እሙስና፡ ወዘከንከነ፡ ምጕያየ፡ ዘቦቱ፡ ተስፋ፡ መድኀ
ኒት፡ ዘለዓለም፤ በባሕር፡ እለ፡ ይትመነደቡ፡ ታድኅን፡ ወለእለ፡ በበድው፡
በጸጋ፡ ይፌውስ፡ ወለእለ፡ በመዋቅሕት፡ ጽኑዓን፡ ዘምስሌሆሙ፡ ይሄሉ፤[1]

---

[1] ትሄሉ፡ BC; construenda sunt verba ወዘምስሌሆሙ፡ ለእለ፡ በመ"፡ ጽ"፡ ይሄሉ፡

ዘእማእሰረ፡ሞት፡ፈትሐነ፤ ዘለምስኪናን፡ወለልሕዋን፡ ይናዝዞሙ፡ ወ
ለእለ፡ጻመዉ፡በመስቀሉ፡ይባልሕ፤ ኵሎ፡መዐተ፡ይመይጥ፡ወያሴስል፡
እምኔነ፡ለእለ፡ቦቱ፡ ተወከልነ፤ ዘነቢያት፡ ወሐዋርያት፡ አእኰቱከ፡ በኀ
ቡእ፤ ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ፡ወንሴብሐከ፡ከመ፡ለቢወነ፡ብከ፡ናዕርፍ፡
በማኅደረ፡ሕይወት፡እንዘ፡ንገብር፡ፈቃደከ፤ ሀበነ፡ ንሑር፡ በትእዛዝከ፡
ወኵሎ፡እግዚኦ፡በምሕረትከ፡ሐውጽ፡ ንኡሳነ፡ ወዐቢያነ፤ መኰንነ፡ወ
ሕዝበ፤ ኖላዌ፡ወመርዔቶ፤ እስመ፡ዚአከ፡መንግሥት፤ ቡሩክ፡እግዚኦ፡
አምላክነ ። ስብሐት፡ለአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡እምቅድመ፡
ዓለም፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ለዓለም፡ወለትውልደ፡ትውልድ፡ዘኢየኀ
ልቅ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን ። ካ″፡ጸጋ፡ዘእግዚእነ፡የሀሉ፡ምስሌ
ክሙ ። ሕ″፡ ምስለ፡ መንፈስከ ። ካ″፡ ንሰብሖ፡ ለአምላክነ ።
ሕ″፡ርቱዕ፡ይደሉ ። ካ″፡ አጽንዑ፡ ኅሊና፡ ልብክሙ፡
ሕ″፡ብነ፡[1] ኀበ፡እግዚአብሔር፤ አቡነ፡ ዘበሰማያት፤ አቡነ፡ ዘበሰማያት፤
አቡነ፡ዘበሰማያት፤ ኢታብአነ፡እግዚኦ፡ውስተ፡መንሱት ። ካ″፡እ
ግዚአብሔር፡አብ፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘለኵሉ፡ኀይል፡ ወለኵሉ፡ ነፍስ፡ ሐ
ዋጺ፤ ብርሃን፡ ዘእምቅድመ፡ ዓለም፤ ኀታሚ፡ መራሒ፡ ሕይወት፡ ወበ
ቋዔ፡ተድላ፡ዘኢይመውት፤ ዘአውፃእከነ፡እምዕቅፍተ፡ጽልመት፡ወብ
ርሃን፡ዘኢይትረከብ፡ጸጎከነ፤ ዘእማእሰር፡ለእለ፡የአምኑ፡ ብከ፡ ፈቲሐከ፡
በሃይማኖት፡ከለልከነ፤ ዘኢይርሕቅ፡እምአግብርቲሁ፡ ወትረ፡ ዘምስሌ
ሆሙ፡ይሄሉ፤ ዘኢይጸመም፡ለዘበፍርሀት፡ ወበረዓድ፡ ትስእሎ፡ ነፍስ፤
እምቅድመ፡ኅሊና፡ኵሎ፡ያአምር፡ወእምቅድመ፡ኅሊና፡ ይፈትን፡ ወዘ
እንበለ፡ንስአሎ፡ ይሁብ፡ ፍትወተነ፤ ዘእምፈቃዱ፡ ይሰምዐነ፡ እለ፡ እን
በለ፡ኑፋቄ፡ንጼውዖ፤ ዘኢይትነገር፡ብርሃን፤ ንጉሠ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤
ሰማዔ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ዘሊቃነ፡መላእክት፡ዘዲቤሆሙ፡ያዐርፍ፤ ስ
ምዐነ፡ንስእለከ፡እግዚኦ፤ ሀበነ፡ በትውክልት፡ ቃለ፡ ዘኢያረምም ። ኪ
ያከ፡ንሴብሕ፤ ኪያከ፡ናአኵት፡ወኪያከ፡ንባርክ፡ ወከመ፡ ብከ፡ ንጸወን፡

---

[1] sc. ብነ፡ኅሊና፡ልብነ፡(ጽኑዐ፡).

ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ ።   ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግ
ዚኦ ።   ካ"፡እግዚኦ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምዐነ፡ቅዱስ ። ለበሃ
ማን፡ከዋሙ፡ቃለ፤ለስቡራን፡ምርጕዘ፤ለዕዉራን፡ብርሃነ፡ወለሐንካ
ሳን፡ፍኖተ፡ወለዘለምጽ፡መንጽሔ፤እኑዛተ፡ሕማማት፡እግዚኦ፡ፈወ
ስከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ ። ለሞት፡ዘለፎ፡ወለጽልመት፡ሣቀዮ፡ዘገ
ብረ፡ብርሃነ፡ፀሓይ፡ዘኢየዐርብ፡ወማኅቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ዘዘልፈ፡ያበ
ርህ፡ዲበ፡ቅዱሳን፤ወኵሎ፡ተክለ፡ለሰርጕ፡ዓለም፤በሥምረት፡ዕቁም፡
ገሃደ፡ለኵሉ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኀኒተ፤መያጢሃ፡ለነፍስ፤ወኵሎ፡
በዘይደሉ፡አቅደምከ፡ኀልዮ፤ገባሬ፡መላእክት፤አበ፡ኵሉ፡ሰርጐ፡ዓ
ለም፤ሠራሬሃ፡ለምድር፤ጥበብ፡ወአእምሮ፡እምአብ፤ዘሀሎ፡እምቅ
ድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነወ፤ዝህሉና፡ዘኢይትነሠት፡ወዘኢይተረ
ጐም፡መንፈስ፤ለዘኢታስተርኢ፡ዜናዊ ። ስቡሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስ
ምከ፡ወበእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንዌድሰከ፡እግዚኦ ።
ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚኦ ።   ካ"፡ንሜልስ፡ለከ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡
ስብሐተ፡ዘወሀብከነ፡ዚአከ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሠት፡ወበቱ፡ገበርከ፡
ለነ፡ንማእ፡ማእስሪሁ፡ለሞት፤ዘፈጠርከ፡ኅሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የአ
ምኑ፡ብከ፡ከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አማልክተ፤ዘወሀብከነ፡በመንፈስ፡
ንኪድ፡ኵሎ፡ኀይሎ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ፤ፍቅረ፡
ለነ፡ኀበ፡አቡከ፡ገበርከ፡ወዐረቀ፡ማእከሌነ ። ስማዕ፡እግዚኦ፡እለ፡ኪ
ያከ፡ይስእሉ፡እግዚኦ፡እለ፡ዘንስእለከ፡ኢንሰተት፡አላ፡በስክየት፡ዲበ፡
ጸላኢ፡ነሀሉ፤ሀበነ፡ዘወትር፡ጸሎተነ፤እምኒጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ ። ስ
ማዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ፤መዓስበ፡ናዝዝ፤እጓለ፡ማውታ፡ተወከፍ፤ሚሩ
ያነ፡በምሕረትከ፡አንጽሕ፤አብዳነ፡አጥብብ፡ወህጉላነ፡ሚጥ፤እለ፡ውስተ፡
ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለኵልነ፡ኩን፡ጸወነ፡እስመ፡ለከ፡እግዚኦ፡አምላክነ፡
መንግሥት፡ቡሩክ፡አማን ።   ካ"፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሉ፡ምስ
ሌክሙ ።   ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ ።   ካ"፡አእኵትዎ፡ለአምላክነ ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ ።   ለከ፡ለአብ፡ዘኢይማስን፤መድኅኔ፡ነፍ
ስነ፡ወመሠረተ፡ጥበባት፤ዐቃቤ፡አልባቢነ፤ዘእንተ፡ውስጥ፡ዐይነነ፡አብ

ራህከ፡ወጽልመተ፡ኀሊ.ናነ፡በዘዚ.አከ፡አእምሮ፡ከለልከነ ፤ አንተ፡ዘተው ሀበ፡ለሙስና፡ዘትካት፡ብእሴ፡አድኅንከ፡በመስቀሉ፡ለዋሕድከ፡ወሐደ ስከ፡በዘኢ.ይማስን ፤ ዘበስሕተት፡በጠለ፡በትእዛዝከ፡ወበሞተ፡ወልድከ፡ ቤዘውከ፡ወዘተገድፈ፡ኀሠሥከ ፤ በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ ንሴብሐከ፡እግዚ.አ ። ሕ"፡ኪ.ያከ፡ንሴብሕ፡እግዚ.አ ። ካ"፡ንቄ ድሰከ፡እግዚ.አ፡ዘወትረ፡ይሴብሑ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ወዘሊ.ቃነ፡መላ እክት፡በኢ.ያርምሞ፡እንበለ፡ዕረፍት፡ውዳሴ፡ስብሐት፡አኰቴተ፡በመ ሓልይ፡ይሴብሑከ፡እግዚ.አ ፤ ዘፈኖከ፡ምክረከ፡ዚ.አከ፡ቃለ፡ወዚ.አከ፡ ጥበበ፡ወዘዚ.አከ፡ሕዋጼ፡ዘሀሎ፡ምስሌከ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እንበለ፡ ይትገበር ፤ ዘኢ.ተገብረ፡ቃል፡ዘተርእየ፡በሥጋ፡ለመድኀኒተ፡ትዝምደ፡ ሰብእ፡ወልድከ፡ወፍቁርከ፡እግዚ.እነ፡ኢ.የሱስ፡ዘአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡ ኀጢ.አት ፤ በእንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንቄድሰከ፡እግዚ.አ ። ሕ"፡ኪ.ያከ፡ንቄድስ፡እግዚ.አ ። ካ"፡ለከ፡ዘእምልብነ፡ውዳሴ፡ንሜ ልስ፡ወሃቤ፡ሕይወት፡እግዚ.አ፡ሐዋጼ፡ነፍስ፡ትሑታን ፤ መንፈሰ፡ምን ዱብ፡ኢ.ተሀየየ ፤ ዘይትቄከፎሙ፡ለእለ፡ይሰደዱ፡ረዳኤ፡ወለእለ፡ውስተ፡ ሠርም፡ይትመነደቡ፡መድኅን ፤ ለርኁባን፡ዘይኄሊ.፡ወይትቤቀል፡ለግ ፉዓን ፤ ዐርከ፡መሃይምናን ፤ መስተናግር፡ለጻድቃን፡ወማኅደር፡ለንጹ ሓን፡ወለእለ፡በጽድቅ፡ይጼውዕዎ፡ሰማዒ. ፤ ለመበለት፡ከዳኒ.፡ወባላሒ.፡ ለእጓለ፡ማውታ ፤ ዘይሁብ፡መርሐ፡ርቱዐ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ዘተከላ፡ ላቲ.፡ምዕራፈ፡ስብሐተ፡ሃይማኖት፡ጉባኤ፡መንፈስ፡ሁብተ፡ጸጋ፡ወኀ ይል ፤ ለከ፡እንዘ፡ንቄድስ፡ወኢ.ናዐርፍ፡ለዝሉፉ፡በአልባቢ.ነ፡ናስተማ ስል፡አምሳለ፡መንግሥትከ፡በቱ ፤ በእንቲአከ፡ወበእንተ፡ፍቁር፡ወል ድከ፡እግዚ.እነ፡ኢ.የሱስ፡ዘቦቱ፡ለከ፡ስብሐት፡ወእኂዝ፡ለዓለመ፡ዓለም፡ አሜን ።

5) Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi.

አኰቴተ፡ቍርባን፡ዘቅዱስ፡ዮሐንስ፡አፈ፡ወርቅ ።

ላዕለ ፡ ይኩን ፡ ኅሊናክሙ ፤ በሰማይ ፡ የሀሉ ፡ ልብክሙ ፤ አእምሩ ፡ ኀበ ፡ ዘትቀውሙ ፡ ወስምዑ ፡ ቃለ ፡ ጽድቅ ፡ ወአፅምኡ ፡ ዜና ፡ ሠናየ ። ናሁ ፡ ንዜኑ ፡ ሀላዌሁ ፡ ለአብ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድመ ፡ ይትፈጠር ፡ ዓለም ፡ ወይሄሉ ፡ እስከ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፤ አልቦ ፡ እምቅድሜሁ ፡ ወአልቦ ፡ እምድኅሬሁ ፡ ወአልቦ ፡ ዘከማሁ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያአምር ፡ ዘከመ ፡ እፎ ፡ ውእቱ ፤ ዘውእቱ ፡ ሀልው ፡ እምቅድመ ፡ ኵሉ ። እምቅድመ ፡ ይትረበባ ፡ ሰማያት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያስተርኢ ፡ ገጸ ፡ የብስ ፤ እምቅድመ ፡ ይኩኑ ፡ አድባራት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትረሐቡ ፡ ኑኁ ፡ አየራት ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይዕምቁ ፡ ቀላያት ፤ እምቅድመ ፡ ይፍልሑ ፡ አንቅዕተ ፡ ማያት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያንባሕብሑ ፡[1] ሐይዝተ ፡[2] አፍላግ ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይንፍኑ ፡ ነፋሳት ፡ ወእምቅድመ ፡ ያንበስብስ ፡ ፀዓዕ ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትመልኁ ፡ መባርቅት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይድምፅ ፡ ነጐድጓድ ፤ እምቅድመ ፡ ይስሐው ፡ ግዘፈ ፡ ደመናት ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይትጋውሑ ፡ ብርሃናት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይንጠላዕ ፡ ጽልመት ፤ እምቅድመ ፡ ይብራህ ፡ ብርሃን ፡ መዓልት ፡ ወእምቅድመ ፡ ይትሀደም ፡ ሌሊት ፡ ሀልው ፡ ውእቱ ፡ በሀላዌሁ ። እምቅድመ ፡ ይስፍን ፡ ፀሓይ ፡

[1] scriptum ያንበሐብሑ ፡ [2] pro ወሓይዝተ ፡

በኑኀ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርኀ፡በኑኀ፡ሌሊት፡ህ፡ው፡
በህ። እምቅድመ፡ይትባረጹ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መ
ናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ህ፡ው፡በህ። እምቅ
ድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡
ኵሉ፡ፍጥረት፡ዘኀቡእ፡ወዘክሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ህ፡ው፡
በህ። እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት፤ እ
ምቅድመ፡አውራኀ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡
ህ፡ው፡በህ። ስብሐቲሁ፡ዘእምኀቤሁ፡ወውዳሴሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡
ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ። ንንግር፡እንከ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላ
ዕሌነ፡ዘኢይትኀለቍ፡ወዘኢይሰፈር። ወሶበ፡ዐለውነ፡ትእዛዘ፡በምክረ፡
ከይሲ፡ርጉም፡ወፃእነ፡እምገነተ፡ተድላ፡ውስተ፡ሙስና፤ እምሕይወት፡
ውስተ፡ሞት፤ እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት፤ ወተቀነይነ፡ለአርዑተ፡
ኀጢአት። ውእቱሰ፡ኢኀደገነ፡ወኢተሀየየነ፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመነ፡
በኀጣውኢነ፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስነ፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረነ፡ወ
ሐወጸነ፤ መሐረነ፡መሀከነ፡ወተሣሀለነ፡ወአንገፈነ፡እምእደ፡ዘይቀንየነ።
ፈነወ፡ለነ፡ወልዶ፡መድኀነ፡ወመቤዝወ፡መልአከ፡ምክሩ፤ የማኑ፡እዴ፡
መዝራዕቱ፡ኀይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ፤ ወቦቱ፡ገብረ፡ኵሎ፡ዘፈ
ቀደ፡ለእለ፡[1] ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም። ለእለ፡ኀረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ፤ ለ
እለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ፤ ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ፤ ለ
እለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ፤ ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡
ከመ፡ይኩኑ፡ትርሲተ፡ወልዱ። ወቦቱ፡አስተጋብአነ፡እምዝርወት፡ው
ስተ፡እንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበነ፡ኀ
ቤሁ፡ለስባሔሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲነ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡
ይኩን፡ተዝካሮሙ፡በቅድሜሁ፡ለለ፩፩ ለሙታን፡ወለሕያዋን። ዲ፡[2]
ብጹዕ።[3] ንዜኑ፡ከዕበ፡ህላዌሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

---

[1] scriptum እላ፡ [2] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ [3] i. e. በእንተ፡ብ
ጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener. in N. T. Romano f. 164, c. 2.

ከመ፡እፎ፡ርደቱ፡ወዘከመ፡እፎ፡ልደቱ ። መጽአ፡እንዘ፡ኢይወፅእ፡እ
ምእቡሁ፤ወረደ፡እንዘ፡ኢይትፈለጥ፡እምህላዌሁ፤ነገደ፡እንዘ፡ኢይትበ
ዐድ፡እምሥላሴሁ፤አጽነነ፡እንዘ፡ኢይዘሮ፡እምድማሬሁ፤ኀደረ፡ውስተ፡
ወለተ፡ሥጋ፡እንዘ፡ኢየዐርቅ፡እመንበሩ ። እ፡ትን ።[1] ተፀንሰ፡
በከርሥ፡እንዘ፡ኢይትጋባእ፡እምኵለሄ፡ምልአቱ፤ተዐቍረ፡ውስተ፡ማ
ሕፀን፡እንዘ፡ኢየሐጽጽ፡በላዕሉ፤ወተወልደ፡እንዘ፡ኢይትዌሰክ፡በታ
ሕቱ ። ጽ ።[2] ኮነ፡ሰብአ፡ፍጹመ፡ዘእንበለ፡ኀጢአት፡ወአስተር
አየ፡ከመ፡ገብር፡እንዘ፡ይገብር፡ከመ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ስምዐ፡
ኮኑ፡ሰባክያን፡ወንጌሉ ። ንነ ።[3] እምኀበ፡አቡሁ፡ተሰብሐ፡ወእ
ምኀበ፡መላእክት፡ተአኰተ፤እምኀበ፡ሰብእ፡ተወደሰ፡ወእምኀቤሁ፡ተቀ
ደሰ፤ወመልአ፡ሰማያተ፡ወምድረ፡ቅድሳተ፡ስብሓቲከ ። ወዘልፈ፡እንከ፡
ንሕነኒ፡ኢናዐርፍ፡በአልባቢነ፡ናንብብ፡ቅድሳተ፡ስብሐቲከ፡ወንጸርኅ፡እ
ንዘ፡ንብል፡ቅዱስ ። ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡ዘበአማን፡ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ዘትትቄደስ፡እምአፈ፡ኵሉ፡ወለኵሎሙ፡ቅዱሳኒከ፡በሠናያ
ቲከ፡ወሀብኮሙ፡ከመ፡ይኩኑ፡ቅዱሳነ፡አንተ፡ይእቲ፡ቅድሳቱ፡አንተ፡
ኢትትነሠት፡ወኢትማስን፤ዘዐይን፡ኢርእየ፡ወእዝን፡ኢሰምዐ፤ውስተ፡
ልበ፡ሰብእ፡ዘኢተኀለየ፤ዘአስተዳለወ፡ለእለ፡ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ፡
ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲሁ፡ንጹሓን፡አርአዮሙ፡ሥርዐተ፡ምስጢር፡ዘቍ
ርባን ። ነሥአ፡ኅብስተ፡በእደዊሁ፡ቅዱሳት፡ወብጹዓት፡ወንጹሓት፡እለ፡
እንበለ፡ርስሐት፤አንቃዕደወ፡ሰማየ፡ኀቤከ፡ኀበ፡አቡሁ፡እግዚአብሔር፡
ወእግዚአ፡ኵሉ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ ። አእኰተ፡ባረከ፡ወፈተተ፡ወወሀ
በሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ሥጋየ፡መብልዐ፡ጽድቅ፡ዘበአማን፡ዘበ
ልዐ፡እምኔሁ፡በሕይወተ፡ዘለዓለም፤ንሥኡ፡ብልዑ፡እምኔሁ፡ኵል
ክሙ ። ወከማሁ፡ጽዋዐኒ፡ቶስሐ፡ማየ፡ወወይነ፤አእኰተ፡ባረከ፡ወቀ
ደሰ፡ወወሀበሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ደምየ፡ስቴ፡ሕይወት፡ዘበአ

---

[1] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡እለ፡ትነብሩ፡ተንሥኡ፡ [2] ይብል፡ዲያቆን፡ውስተ፡ጽባሕ፡ነጽሩ፡ [3] ይብል፡ዲያቆን፡ንነጽር፡

ማን፡ዘሰትየ፡እምኔሁ፡በሕይወተ፡ዘለዓለም፤ንሥኡ፡ስትዩ፡እምኔሁ፡
ኵልክሙ። ተኣምር፡ውእቱ፡ለክሙ፡ወለእለ፡እምድኅሬክሙ፡ወከ
መዝ፡ግበሩ፡ተዝካርየ፡እስከ፡ሶበ፡እመጽእ፤ወሶበሂ፡ትትጋብኡ፡በስ
ምየ፡ዜንዉ፡ሞትየ፡ወትንሣኤየ፡ወዕርገትየ፡ውስተ፡ሰማያት። ወንሕ
ነኒ፡እለ፡ተጋባእነ፡ንዜኑ፡ሞቶ፡ለዘ፡ኢይመውት፤ንዜኑ፡ሕማሞ፡ለዘ
ኢየሐምም። በይእቲ፡ሌሊት፡እንተ፡ባቲ፡ረፈቀ፡ምስለ፡አርዳኢሁ፡
መጠወ፡ነፍሶ፡ለሞት፡በፈቃደ፡አቡሁ፡ወበሥምረተ፡ርእሱ። አኰዝዎ፡
ለእጓዜ፡ኵሉ፤አሰርዎ፡ለመላኬ፡ኵሉ፡ወኀመይዎ፡ለወልደ፡አምላክ፡
ሕያው፤ሰሐብዎ፡በመዐት፡ወተለዎሙ፡በፍቅር፡ወወሰድዎ፡እንዘ፡የ
ሐውር፡ድኅሬሆሙ፡ከመ፡በግዕ፡የዋህ፡ዘኢይነብብ፡በቅድመ፡ዘይቀ
ርፆ። አቀምዎ፡ውስተ፡ዐውድ፡ለዘ፡ሎቱ፡ይቀውሙ፡ሊቃነ፡መላእ
ክት፡በፍርሀት፡ወበረዓድ፤አርስሕዎ፡ለዘየኀድግ፡ኀጢአተ፡ወኰነንዎ፡
ለመኰንነ፡መኳንንት፤አስተቀጸልዎ፡አክሊለ፡ዘሦክ፡ዘያስተቄጽሎሙ፡
ጌራ፡ለሱራፌል፤አልበስዎ፡ከለሜዳ፡ዘለይ፡ለተሳልቆ፡ለዘ፡ያለብሶሙ፡
ሞጣሕተ፡ግርማ፡ለኪሩቤል። ገብር፡እኩይ፡አጽንዐ፡እዴሁ፡ወጸፍዖ፡
ገጸ፡ለዘይሴወሩ፡እምቅድመ፡ገጹ፡ኪሩባዊያን፡በአክናፊ፡እሳት፡እንዘ፡
ይትገለበቡ። አስተብረኩ፡ቅድሜሁ፡እንዘ፡ይዘነጕጕዎ፡ለዘ፡ሎቱ፡ይ
ሰግዱ፡ሰራዊተ፡መላእክት፡በዐቢይ፡ድንጋጼ። ኦትሕትና፡ዘመጠንዝ፡
ትሕትና፤ኦትዕግሥት፡ዘመጠንዝ፡ትዕግሥት፤ኦአርምሞት፡ዘመጠንዝ፡
አርምሞት፤ኦኂሩት፡ዘመጠንዝ፡ኂሩት፤ኦፍቅር፡ዘመጠንዝ፡ፍቅር፤
ኦአፍቅሮተ፡ሰብእ፤ፍቅር፡ሰሐቦ፡ለወልድ፡ኀያል፡እመንበሩ፡ወአብ
ጽሖ፡እስከ፡ለሞት። ሰቀልዎ፡ከመ፡እቡስ፡ለዘ፡አልቦ፡አበሳ፡ወኰለ
ቍዎ፡ምስለ፡ጊጉያን፡ለገባሬ፡ሕይወት። ኦአእዳው፡እለ፡ለሐኳሁ፡ለ
አዳም፡ተቀነዋ፡በቅንዋተ፡መስቀል፤ኦእጋር፡እለ፡አንሶሰዋ፡ውስተ፡
ገነት፡ተቀነዋ፡በቅንዋተ፡መስቀል፤ኦአፍ፡ዘነፍኀ፡ውስተ፡ገጹ፡ለአዳም፡
መንፈሰ፡ሕይወት፡ብሒአ፡መፂፀ፡ዘምስለ፡ሐሞት፡ሠረበ። አይ፡አፍ፡
ወአይ፡ከናፍር፡ወአይ፡ልሳን፡ዘይትናገር፡ሕማማቲሁ፡ለዋሕድ። ልብ፡
ይትከፈል፡ወኅሊና፡ይዘበጥ፡ወነፍስ፡ትጔግጽ፡ወሥጋ፡ይደክም፤ሶበ፡

ይትነገር፡ሕማማቲሁ፡ለፍቁር። ሞተ፡ዘኢይመውት፡ሞተ፡ከመ፡ይስዐሮ፡ለሞት፤ሞተ፡ከመ፡ያሕይዎሙ፡ለሙታን። ብክይዎ፡ወላሕውዎ፡እለ፡ታፈቅርዎ። ዮዮዮ፡አማኑኤል፡አምላክነ፤ ዮዮዮ፡ኢየሱስ፡መድኅኒነ፤ዮዮዮ፡ክርስቶስ፡ንጉሥነ፤ ዮዮዮ፡አውረድዎ፡እምዕፅ፡ዕደው፡ጻድቃን፡ወአምጽኡ፡አፈዋተ፡ከርቤ፡ኀዊሥ፡ወልብሰ፡ገርዜን፡ለግንዘተ፡ሥጋሁ። አመ፡ሣልስት፡ዕለት፡ሦጣ፡ለነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ፤ ተንሥአ፡እሙታን፡ፍጹመ፡እንበለ፡ሙስና፡ወአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡ኀጢአት፤በይእቲ፡ሥጋ፡ምስለ፡ኀይለ፡መለኮት፡ሰማያተ፡ዐርገ፡ኀበ፡ትካት፡ህላዌሁ። ንስእለከ፡እግዚኦ፡ወናስተበቍዐከ፡በከመ፡ፈኖከ፡ለአርዳኢከ፡ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲከ፡ንጹሓን፡ከማሁ፡ፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈሰከ፡ቅዱሰ፡ዘይቄድስ፡ነፍሰነ፡ወሥጋነ፡ወመንፈሰነ፡ወለከ፡ይደሉ፡ክብር፡ወስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን። በዜ።[1] ተዘከር፡እግዚኦ፡ኪዳነ፡ቃልከ፡ዘተካየድከ፡ምስለ፡አበዊነ፡ወምስለ፡ሐዋርያቲከ፡ቅዱሳን፡ከመ፡ትፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈሰከ፡ቅዱሰ፡ዘኢይክል፡ዓለም፡ነሢኦቶ። ወመሀርከነ፡ለነ፡ከመ፡ንጸውዐከ፡እንዘ፡ንብል፡አቡነ፡ዘበሰማያት፡ይትቀደስ፡ስምከ፡ትምጻእ፡መንግሥትከ። ውእቱ፡ዝኩ፡መንፈስከ፡ቅዱስ፡ዘኢየሐጽጽ፡ወዘኢይትፈተን፡ይምጻእ፡እምላዕሉ፡እምሰማየ፡ሰማያት፡ልዑል፡ወይባርክ፡ዘንተ፡ኅብስተ፡ወጽዋዐኒ፡ይቀድስ። ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ሱታፌ፡ሥጋከ፡ማሕየዊ፡ወካዕበ፡ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ጽዋዕ፡ሱታፌ፡ደምከ፡መስተሣህል፤ ይደመር፡ምስለ፡ዝንቱ፡ኅብስት፡ወጽዋዕ፡ይኩን፡ለቅድሳት፡ወለአንጽሖ፡እምርስሐት፡ወለትንሣኤ፡እሙታን፡ለርስተ፡መንግሥተ፡ሰማያት፡ወለሕይወት፡ዘለዓለም፡አሜን። ጸ፡ፈ።[2] ህበነ፡[3]በል። አዝንቱ፡ምስጢር፡ዘኢይትፌከር፡[4]ወዘኢይትረገም፤መኑ፡ስሙ፡ወመኑ፡ስመ፡አቡሁ፤አይቴ፡

---

[1] ut videtur በዝየ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2). [2] ጸሎት፡ ፈትቶ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4). [3] initium orationis (vid. Can. Lit. gen. c. 165, c. 4). [5] scriptum ዘኢይትፈከር፡

ብሔሩ፡ወመኑ፡ያአምር፡መካነ፡ብሔሩ ። ኢይክል ፡ ኀሊና ፡ ልብ ፡ አዕ
ሚቆ፡ኀልዮ፡ከመ፡ይርከብ፡ምክንያተ፡ነገር ፡ ወይንግር፡ ኩነቶ ፡ ኢዘቀ
ዳሚ፡ወኢዘደኃሪ ። ውእቱ፡ዜነወ፡በእንቲአሁ፡ወበእንተ ፡ አቡሁ ፡ በአ
ምጣነ፡ንክል፡ሰሚዐ፡ከመ፡አማን፡ውእቱ፡መድኀኒነ፡ዘመጽአ፡ውስተ፡
ዓለም፡በልብሰተ፡ዝንቱ፡ሥጋ፡እንተ፡ነሥአ፡እምኔነ ። ዝንቱ፡ውእቱ፡
ዘንሕነ፡ንሠውዮ፡ለመድኀኒትነ፡በከመ፡ተሠዐ ፡ በቀራንዮ ፡ ለሕይወተ፡
ኵሉ፡ዓለም ። አኮ፡በከ፡በከመ፡ትሬእይዎ፡ለዝንቱ፡ኅብስት፡ይቡሰ፡ወ
ብሱለ፡ዘይትገሰስ፡ወዘይትለከፍ፡አላ፡እሳተ፡መለኮት፡ውእቱ፡ዘያውዒ፡
ሦከ፡ኀጢአት፤በላዒ፡ውእቱ፡ዘይበልዕ፡ዐማፅያነ፤ውዑይ፡ውእቱ፡ዘያ
ውዒ፡ኃጥኣነ ። አእምሩ፡ወሕቱ፡ርእሰክሙ፤ዑቁኬ፡ኦአኀው፡መሃይ
ምናን፤ ለእመቦ፡እምኔነ፡ዘቦ፡ነውረ፡ውስተ ፡ ሥጋሁ ፡ ወኀጢአተ ፡ ው
ስተ፡ነፍሱ፡ ይትገሐሥ፡ወኢይምጻእ ። ወለእመቦ፡ እምኔነ፡ዘቦ ፡ ቂመ፡
ውስተ፡ልቡ፡ይትከላእ፡ወኢይቁም ። ወዘሰ፡አንጽሐ፡ነፍሶ፡ወሥጋሁ፡
ብጹዕ፡ውእቱ፡ይምጻእ፡ወይንሣእ፡ወይትጋነይ ፡ በእንተ ፡ ኀጢአቱ ፡ እ
ስመ፡መሓሪ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡አምላክነ ። ጸ፡[1] ሣህሉሰ፡ለእ
ግዚአብሔር፡እምዓለም፡ወእስከ፡ለዓለም ። ዝኬ፡ውእቱ፡ሣህሉ፡ለእግ
ዚአብሔር፡ዘፈነወ፡ወልዶ፡ዋሕደ፡ዘያአትት፡ኀጢአተ፡ዓለም ። ዝኬ፡
ውእቱ፡ሣህሉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘወሀቦሙ፡ለካህናት ፡ ልሳናተ ፡ እሳት፡
ከመ ፡ ይፍትሑ፡ማእሰረ፡ኀጢአት ። ወይእዜኒ ፡ ፍትሐነ ፡ እማእሰሪሁ፡
ለሞት፡እግዚአብሔር፡አምላክነ፤አቡነ፡ዘበሰማያት ። እወ፡ኅድጉ፡ከመ፡
ይኅድግ፡ለክሙ ፤ እወ፡ስረዩ፡ከመ፡ይሰረይ፡ለክሙ፤ እወ፡ጸልዩ፡ከመ፡
ኢትባኡ፡ውስተ፡መንሱት ። መንሱትኬ፡ውእቱ፡ነሢአ፡ሥጋሁ፡በድ
ፍረት፡ወተመጥዎ፡ደሙ፡ዘእንበለ፡ፍርሀት፡እንዘ፡ቦ፡ላዕሌሁ፡ነውረ፡ኀ
ጢአት ። ወይእዜኒ፡በልብ፡ንጹሕ፡ወበነፍስ፡ቅዱስ ፡ ወበሥጋ፡ጽሩይ፡
ንቅረብ፡ለመድኀኒትነ ። ንዑ፡ንስግድ፡ወንግነይ፡ሎቱ ።

---

[1] ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስመ፡ ሥሉስ፡ ቅዱስ፤ ሥርዐት፡ ዘአዘዘ፡ መልአከ፡ እግዚአብሔር፡
ለአባ፡ ጳኵሚስ ። በብሔር ፡ ዘስሙ ፡ ጠርቤንስስ ፡ በደወለ ፡ ተባይስ ፡ ብ
እሲ፡ ዘስሙ፡ ጳኵሚስ፡ ዘኮነ፡ እምኔሆሙ፡ ለእለ፡ ንጹሐ ፡ ሕይወት ፡ ሐይ
ዉ፡ ወተውህበ፡ሎቱ፡ አእምሮ ፡ ወራእየ ፡ መላእክት፤ ወኮነ ፡ ዝብእሲ፡
ጥቀ፡ መፍቀሬ፡ ሰብእ፡ ወመፍቀሬ ፡ አኀው ። ወእንዘ ፡ ይነብር ፡ ውስተ፡
በአት፡ አስተርአዮ፡ መልአከ፡ እግዚአብሔር፡ ወይቤሎ ፡ ዘበእንተ ፡ ርእስ
ከሰ፡ አስለጥከ፡ ወትሩፈ፡ ንብረተ፡ ትነብር፡ ይእዜ ፡ በውስተ ፡ በአት፤ ወነ
ዓኬ፡ ፃእ፡ ወአስተጋብአሙ፡ ለንኡሳን፡ ወራዙት፡ ወንበር፡ ወሀሉ፡ ምስሌ
ሆሙ፤ ወበከመ፡ እሁበከ ፡ ሥርዐተ ፡ ከመዝ ፡ መሀሮሙ ። ወመጠዎ ፡ ሳ
ሌዳ፡ ዘብርት ፡ ዘጽሑፍ፡ ውስቴቱ ፡ ዘይብል ። ኅድግ፡ ለኵሉ ፡ ይብላዕሂ፡
ወይስተይሂ፡ ወበሐሳበ፡ መብልዑ ፡ ሀቦሙ ፡ ቅኔሆሙ፤ ወጸዊመሂ ፡ ኢት
ክላእ፡ ወበሊዐኒ፡ ወባሕቱ፡ ከመዝ ፡ ኀዩል ፡ ለጽኑዓን ፡ ሲሲት ፡ ወፅቡስ፡
ለፅቡሳን፡ ወሲሲተ፡ ቅኔሆሙ፡ ሀቦሙ ። ወግበር፡ ማኅደረ፡ ውስተ፡ ፩ዐ
ጸድ ፡ ወ፫ ውስተ፡ አሐቲ፡ ቤት ፡ የኀድሩ ። ወመብልዖሙ ፡ ለኵሎሙ፡
ውስተ፡ ፩ ። ወይኑሙ፡ እንዘ፡ ኢይሰክቡ፡ አላ፡ ከመ፡ እንተ፡ አትራኖስ፡ ዘን
ድቅ፡ ይግበሩ፡ ደበርቢረ፡ ወውስቴቱ፡ ይንጽፉ፡ አልባሲሆሙ፡ ወይሰክቡ፡
ንቡረ ። ወይልበሱ፡ ለቢጠን፡ ዘሠዕ፡ ወቅናታቲሆሙ፡ አዲመ ። . . . . . .[1]

---

[1] Deperdita sunt verba ἕκαστος αὐτῶν ἐχέτω μηλωτὴν αἰγίαν εἰργασμένην λευκήν (ዘብድው).

ወዘእንበሌሃ፡ኢይብልዑ ። ወሶበ፡የሐውሩ፡ውስተ፡ቍርባን፡በሰንበተ፡
ክርስቲያን፡ይፈትሑ፡ቅናታቲሆሙ፡ወያንብሩ፡ዘባድዊሆሙ፡......[1]
ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ፡ሎሙ፡ቀዋብዕተ፡ዘአልቦ፡ዝዕላ፡
ዘከመ፡ደቂቅ፡ወአዝዝ፡ማዕተበ፡ረስን፡ዘመስቀል፡ዘፒፒራ፡ውስቴቱ ።
ወዘዘ፡፳ወ፬ማኅበር፡ይኩኑ፡ወለለ፡ማኅበር፡ስምዮሙ፡በሆህያተ፡ጽ
ርዕ፡እምአልፋ፡ወቤጣ፡ወጋማ፡ወደልጣ፡በበጸታሁ ። ወሶበ፡ይሴአል፡
ውስተ፡ማኅበረ፡ዳግም፡ቀዳሚ፡[2] ይብል፡እፎ፡ማኅበሩ፡ለጋማ፡ወእፎ፡
ሀሎ፡ማኅበሩ፡ለቤጣ፤አምኖ፡ለሮ፤ወኵሉ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበተአምሪሁ፡
ይትዐወቅ ። ወለየውሃን፡ስምዮሙ፡የውጣ፡ወለፀዋጋን፡ስምዮሙ፡ከ
ይሲ፡ወከመዝ፡በበ፡ጸታሁ፡ወበበ፡ግዕዙ፡ወሥርዐቶሙ፡ወበበ፡ሕይ
ወቱ፡ለለ፡ማኅበር፡ሀላዌሁ፡ስምዮሙ ።[3] ወባሕቱ፡እለ፡መንፈስ፡ያአ
ምሩ፡ዘይብል፡መጽሐፍ፡ውስተ፡ውእቱ፡ሳሌዳ ። ወነኪር፡እመ፡
መጽአ፡እምካልእ፡ምኔት፡ዘኢኮነ፡ዘከመዝ፡ሥርዐት፡ኢይብላዕሂ፡ም
ስሌሆሙ፡ወኢይስተይሂ፡ወኢይባእ፡ውስተ፡ምኔቶሙሂ፡ዘእንበለ፡በ
መንገድ፡እመ፡ተራከቡ ።[4] ወባሕቱ፡ዘሂ፡መጽአ፡ኀቤሆሙ፡ይንበር፡
ኢይትወከፍዎ፡ውስተ፡ማኅበሮሙ፡ዘእንበለ፡፫ዓመተ፡ይፈጽም፡ወባ
ሕቱ፡ይቅንይዎ፡ውስተ፡ግብር፡ወእምዝ፡ፈጺሞ፡፫ዓመተ፡ይባእ ። ወ
እንዘ፡ይበልዑ፡በቀዋብዕቲሆሙ፡ርእሶሙ፡ይከድኑ፡ከመ፡እኁ፡እኅ
ዋሁ፡ኢይርአይ፡እንዘ፡የሐይክ ። ወኢይኩን፡ተናግሮ፡እንዘ፡ይበልዑ፤
ወአፍአ፡ወኢባዕደ፡እማእድ፡ወጻሕል፡ኢይኔጽር፡ዐይኖሙ ። ወአዝዝ፡
ኵሎ፡ዕለተ፡ይግበሩ፡ጸሎተ፡፲ወ፪ሰርከ፡፲ወ፪ወሌሊተ፡፲ወ፪ወጊዜ፡
ተሱዓት፡[5] .. ። ወሶበ፡ይበልዑ፡ማኅበር፡ቅድመ፡እምጸሎት፡መዝሙር፡

---

[1] Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μόνου (ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ፡) εἰςίτωσαν. [2] Graecus habet ἵνα ἐν τῷ ἐρωτᾶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχιμανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πλῆθος ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ ἄλφα τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር፡ዳግሞ፡ [3] καὶ οὕτως κατ' ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων ἑκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. [4] ἐκτὸς ἂν εἰ μὴ εἰς ὁδὸν εὑρεθῇ. [5] deperditum est ፫ (καὶ ἐννάτην ὥραν τρεῖς).

ይትነበብ፡አዝዝ ። ወተዋሥአ፡ጳኵሚስ፡ለመልአክ፡እንዘ፡ ይብል ፡ ኅዳጥ፡እማንቱ፡እላሰ፡ጸሎት ፤ ወይቤሎ፡መልአክ፡ዘንተ፡አዘዝኩ፡ከመ፡ ይክሀሉ፡ንኡሳንሂ፡በጺሐ፡ወገቢረ፡ዝሥርዐት፡ወኢይትክዙ፡ወፍጹማንሰ፡ኢይፈቅዱ፡ሎሙ፡ሥርዐተ፡እስመ፡ለሊሆሙ፡ውስተ፡መኃድሪሆሙ፡ኵሎ፡ሕይወቶሙ፡ኅደጉ፡ለእግዚአብሔር፡ዘይሬኢ ፤ ወእሎንተሰ፡ሠራዕኩ፡ለእለ፡አልበሙ፡መዓዶ፡ከመ፡እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡ ይክሀሉ፡ገቢረ፡ዘተአዘዙ፡ወይብጽሑ፡ውስተ፡ሕርመት፡ገሃደ፡በብሩሀ፡ገጽ ።

ወብዙኅ፡[1] ምኔታት፡ዘዝሥርዐቱ፡ወየአክሉ፡፶፻[2] ዕደው ። ቀዳሚ፡ ምኔት፡ዘየዐቢ፡ውእደ፡ለሊሁ፡ይነብር፡ጳኵሚስ፡ወባዕድኒ፡ምኔታተ፡ ወለደ፡ . . . ፫፻ ሰብእ ።[3] ወውስቴቶሙ፡አፍቆኒ፡ዘኮነኒ፡[4] ዐርከ፡ትክተ፡ ወውእቱ፡ይእዜ፡ዳግሙ፡ለጳኵሚስ፡ውስተ፡ምኔት ፤ ወሕጉ፡[5] ዘአልቦ፡ ማዕቀፈ፡ወዕቅፍተ ፤ ወይፌ[ው]ዎ፡ብሔረ፡እለ፡ስክንድ[ር]ያ፡ይሢጥ፡ ሎሙ፡ግብረ፡ወይዘቢ፡ሎሙ፡መፍቅዶሙ ። ወቦ፡ካልኣተኒ፡ምኔተ፡ ዝማኅበር፡[ዘ]፪፻ወዘ፫፻ ። ውብሔረ፡አስጳኖስሂ፡ዘእምውስቴቶሙ፡በጻሕኩ፡[4] ወርኢኩ፡ምኔታተ፡ወረከብኩ፡፫፻ ሰብአ፡ማኅበር ። ወይትቀነዩ፡ኵሎ፡ኪነ፡ወእምተግባረ፡እደዊሆሙ፡ይገብሩ፡ለምኔታተ፡[6] አንስትኒ፡ወለቤተ፡ሞቅሕኒ ። ወእለ፡እብሬቶሙ፡ይትነሥኡ፡በነግህ ፤ እለሂ፡ በምንዳድ፡[7] ውስተ፡እብስሎ፡ወእለሂ፡ውስተ፡አቅርቦ፡ማእድ፡ወያስተዳልዉ፡ወይሠርዑ፡እስከ፡ጊዜሁ፡[8] ይበጽሕ፡ውስተ፡ውእቱ፡ማእድ፡ኅብስተ ፤ ለምስንያ ፤ ምቍረ፡ኤልያስ፡ወጕብንተ፡ዘላህም፡ወአቅጣመ፡ዐጸድ ። ወቦ፡እለ፡ይበውኡ፡በ፯ ሰዐት፡ይበልዑ፡ወቦ፡እለ፡በ፱ ሰዐት፡ይ

---

[1] scriptum ወብዝኅ፡ [2] Gr. habet ἑπτακισχιλίους. [3] ἔστι δὲ τὸ πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἔνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ᾤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκυῆσαν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀριθμῶν χιλίων τριακοσίων. [4] Palladius loquitur. [5] corruptum videtur, an e ወሕይወቱ፡? ὃν ὡς ἀσκανδάλιστον ἀποστέλλουσιν. [6] scriptum ለምኔታት፡ [7] scriptum ምንደድ፡ [8] Gr. habet μέχρι τρίτης ὥρας.

በውኡ፡ወካልአንኒ፡በሰማኒቱ፡ሰዐት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፱ሰዓት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፲ወ፩ሰዐት፡ወቦ፡እለ፡በምሴት፡ጥቀ፡ወቦ፡እለ፡በሰኑይ፤[1] በበ፡ትእምርታተ፡ሆህያቲሁ፡ለለ፡ሰዐቱ፡ያአምር።[2] ከማሁ፡ቅኔሆሙ፤ቦ፡ዘይትቀነይ፡ምድረ፡ወየሐርስ፤ወቦ፡ዘገነት፤ወቦ፡ዘዐጸደ፡ሐምል፤ወቦ፡ዘይጸርብኒ፤ወቦ፡ዘምኅባዝ፤ወቦ፡ዘይገልፍኒ፤ወቦ፡አስፋሪዳተ፡ዐበይተ፡ዘይገብር፤ወቦ፡ዘመሥገርተ፡ይገብር፤ወአዲመ፡ቦ፡ዘይሰፊ፤ወቦ፡ዘይጽሕፍ፤ወቦ፡ዘይፀፍር፡ሚላቃተ፡እለ፡እሙንቱ፡አስፋሪዳት፡ደቃቅ፤ወኵሎሙ፡ያጸንግሉ፡መጻሕፍተ። ወቦሙ፡እሉ፡ምኔት፡.....[3] መጠነ፡፬፻ዘዘ፡ሥርዐቶሙ፡ዘእንበለ፡ዘባድው። ወመነኮሳት፡አንስትኒ፡እሊአሆሙ፡ማዕዶተ፡ተከዚ፡ይነብሩ፡ወዕደዊሆሙኒ፡ማዕዶተ፡ለፌ። ወለእመ፡ሞተት፡መነኮሳይት፡ይገንዝዋ፡አኃቲሃ፡መነኮሳት፡ወገኒዘን፡ያመጽእዋ፡ሐይቀ፡ተከዚ፤ወየዐድዉ፡አኃው፡በራግናት፡ምስለ፡ጸበርት፡ወአዕጹቀ፡ዘይት፡ወያመጽእዋ፡በመዝሙር፡ኀቤሆሙ፡ወይቀብርዋ፡ውስተ፡ዝኅሮሙ። ዘእንበለ፡ቀሲስ፡ወዲያቆን፡ክመ፡በሕቲቶሙ፡አልቦ፡ዘየዐዱ፡ውስተ፡ምኔት፡አንስት፡ወዘንተኒ፡በበ፡ሰንበተ፡ክርስቲያን።

b) *Pars secunda.*

በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ። ሥርዐት፡ወትእዛዝ፡ዘቅዱስ፡አባ፡ጳኵሚስ። ዛቲ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡ሥርዐት፡እንተ፡ለሕንጻ።[4] ሶበ፡ትሰምዕ፡እንዘ፡ይጼውዑከ፡ውስተ፡መዝሙር፡ፍጡነ፡ተንሥእ፤ወእንዘ፡ተሐውር፡አንብብ፡እስከ፡ትበጽሕ፡ኀበ፡ኆኅተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወእመ፡አኮ፡ጸሊ። ወአልቦ፡ዘይትመየጥ፡ወይኔጽር፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አኃው። እመቦ፡ዘተናገረ፡ወእመ፡አኮ፡ሠሐቀ፡በውስተ፡መዝሙር፡ይትገሠጽ፡በቅድመ፡ምሥዋዕ። ወእመቦ፡ዘኀደገ፡ጸሎተ፡አ

[1] scriptum ሰሰኑይ፡ [2] ὡς ἕκαστον στοιχεῖον τὴν ἰδίαν ὥραν γνωρίζει. [3] deperditum est አንስት፡; Gr. enim habet: τούτων ἐστὶ καὶ μοναστήριον γυναικῶν ὡς τετρακοσίων. [4] Versio Lat.: „hoc est principium fundationis“.

ሐደ፡ ዘመዓልት፡ ይትገሠጽ፤ ወእመቦ፡ ዘኀደገ፡ ዘሌሊት፡ ፫ጸሎታተ፡ ይትኰነን ። ወአልቦ፡ ዘይፃእ፡ እምቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንዘ፡ ይጼልዩ፡ አኀው፡ ዘእንበለ፡ ይስአል ። ወእምድኅረ፡ ወፅአ፡ መዝሙር፡ እንዘ፡ ተአትዉ፡ ውስተ፡ መኃድሪክሙ፡ አንብቡ፡ ዘአጸንገልክሙ፡ እስከ፡ ትበጽሑ፡ ውስተ፡ ቤትክሙ ። ወአልቦ፡ ዘይትገለበብ፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ያነብብ ። ወአልቦ፡ ዘይነጽር፡ እንዘ፡ ይበልዑ፡ አኀው፡ ወአልቦ፡ ዘያወርድ፡ እዴሁ፡ ውስተ፡ ማእድ፡ እምቅድመ፡ ዘይልህቆ ። ወአልቦ፡ ዘይዘለፍ፡ ወዘይትናገር፤ ወእመሰ፡ ሠሐቀ፡[1] ይትኰነን ። እመቦ፡ ዘኢመጽአ፡ ውስተ፡ ጸሎተ፡ ማእድ፡ ጊዜ፡ ይበልዑ፡ አኀው፡ ይትኰነን፡ ወእመአኮ፡ ጽዉሙ፡ ይእቱ፡ ወኢይብላዕ ። ወእመቦ፡ ዘተፈቅደ፡ በውስተ፡ ማእድ፡ ኢትንብብ፤ ቃሐ ቃሐ ። ወእምድኅረ፡ ወፃእከ፡ እምኀበ፡ ትበልዕ፡ ኢታብዝኅ፡ ነገረ ። ወአልቦ፡ ዘይወልጥ፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ይበልዕ፡ ውስተ፡ ማእደ፡ አኀው፡ ለዘእብሬቱ፡ ከመ፡ ያስተዳልው፡ መብልዐ ።[2] ለዘይደዊ፡ እኍ፡ አባስ፡ ይግበር፡ ፈቃዶ፡ ኀሚሦ፡ ዘይትፈቀድ ። ወውስተ፡ መከነ፡ አኀው፡ ድዉያን፡ አልቦ፡ ዘይብላዕ፡ ጋርሣ፡ ወይስተይ፡ ወይነ፡ ዘእንበለ፡ ዘይደዊ ። አልቦ፡ ዘያምጽእ፡ መብልዐ፡ ድዉያን፡ ውስተ፡ መስኅነተ፡ አኀው፡ ኀበ፡ ያበስሉ፡ ሎሙ፡ አላ፡ ይግበሩ፡ ሎሙ፡ ለድዉያን፡ እንተ፡ ባሕቲቶሙ ። ወኢያርፍዱ፡ ውሂቦቶሙ፡ ለእለ፡ ይደውዩ ። ወእመቦ፡ ዘመጽአ፡ እምዓለም፡ ከመ፡ ይኩን፡ መነኮሰ፡ ይምሀርዎ፡ ቅድመ፡ ጸሎተ፡ ወንጌል፡ ወእምዝ፡ ይምሀርዎ፡ መዝሙረ፡ ወይንበር፡ እንከ፡ ውስተ፡ ዴዴ፡ እንዘ፡ ይትሜሀር፡ ወይትሜከር፡ ሥርዐተ፡ አኀው፡ ወዕቃሜ፡ ወእምዝ፡ እንከ፡ ያውፅኡ፡ አልባሲሁ፡ ዘዓለም፡ ወያልብስዎ፡ አልባሰ፡ መነኮስ ። ወአልባሲሁሰ፡ ዘዓለም፡ ዘአውፅአ፡ ወእመኒ፡ ባዕደ፡ ቦቱ፡ ዘከነ፡ የሀብዎ፡ ለመጋቤ፡ ....[3]

---

[1] sc. in loco comestionis. [2] Verba ለዘ፡ከ፡ያ፡መ፡ secundum Latinum emendanda videntur ለርእይ፡ vel በዘይርአይ፡ ዘከመ፡ ያስተዳልዉ፡ መብልዐ ። [3] Regulae Latinae versionis XVIII—XXVII deperditae sunt, quamquam in apographo Aethiopico lacunae vestigium nullum superest.

ፍሬ ፡ ዘመትሕተ ፡ ዕፅ ። ወዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይዔርዮ ።[1] አልቦ ፡ ዘያነብር ፡
ውስተ ፡ ቤቱ ፡ ወኢምንተኒ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያጠሪ ፡ ወኢምንተ ፡ ፈድፋደ ፡
እምዘ ፡ ይትወሀብ ፡ሎቱ ፡ እምኀበ ፡ አበዊሁ ፡[2] ዘእንበለ ፡ ዘይለብስ ፡ ወዝው
እቱ ፡ ክልኤ ፡ ለቢጦናር ፡ ወ ፩ ክዳን ፡ ወዘብድው ፡ ዘማእስ ፡ ወአሣእን ፡
ወ ፪ ቀዋብዕት ፡ ወቅናት ፡ ወበትር ። ወአልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ወኢአይቴኒ ፡ ዘ
ኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይኑም ፡ አፍአ ፡ እመንበሩ ። ወአልቦ ፡ ዘይ
ፃእ ፡ አፍአ ፡ እምኔት ፡ ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡
ካልኡ ፡ በመካን ፡ በኀበ ፡ ይሰክብ ። አልቦ ፡ ዘይነጽፍ ፡ ውስተ ፡ መንበሩ ፡ ወ
ኢምንተኒ ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ ምስሐግ ፡ ባሕቲቶ ። ወአልቦ ፡ ዘይትቀባእ ፡ ሥ
ጋሁ ፡ ኵሎ ፡ ዘእንበለ ፡ በደዌሁ ፡ ወኢይትኀፀብ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ም
ስለ ፡ ቢጹ ፡ በጽልመት ። ወአልቦ ፡ ዘይእኀዝ ፡ እደ ፡ ካልኡ ፡ ወኢኀበ ፡ ዘኮነ ፡
ሥጋሁ ። እመ ፡ እንዘ ፡ ይቀውሙ[3] ፡ ወእንዘ ፡[4] የሐውሩ ፡ ነዋኀ ፡ ይኅድጉ ፡
ማእከሎሙ ፡ መጠነ ፡ እመት ፡ ፩ ወከማሁ ፡ ይግበሩ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ። ወአ
ልቦ ፡ ዘይትቀረፅ ፡ ርእሶ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይቀርፅ ፡ መ
ኑሂ ፡ ዘእንበለ ፡ ይትአዘዝ ። ወአልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ እምኀበ ፡ እኁ ፡ ዘ
ኢያእመረ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጼዐን ፡ ዲበ ፡ አድግ ፡ ዕራቁ ፡ ምስለ ፡ ካልኡ ።
አልቦ ፡ ዘይሖር ፡ ውስተ ፡ ኪን ፡ ከመ ፡ ይትቀነይ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ።
አልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ ንዋየ ፡ ከመ ፡ ዘአዕቀበ ፡ እስከ ፡ ይትሜጠዎ ፡ ዘዚ
አሁ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ውስተ ፡ ምኅባዝ ፡ እንዘ ፡ ይገብሩ ፡ ኅብስተ ፡
አኀው ፡ አላ ፡ ያንብቡ ፡ እስከ ፡ ይፌጽሙ ፤ አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ አላ ፡ ይቀ
ሐቅሑ ። አልቦ ፡ ዘይትኀደግ ፡ እምውስተ ፡ አኀው ፡ አመ ፡ ሞተ ፡ እኁ ፡
ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ እስከ ፡ ደብር ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ቅድመ ፡ አባስ ። አልቦ ፡
ዘይጹብር ፡ ጽቡረ ፡[5] ዘኢያእመረ ፡ አባስ ፤ ወኵሉ ፡ ዘሶቤሃ ፡ ይትገበር ፡ ኢይ
ትገበር ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ውስተ ፡ ምኔት ፡ አን

---

[1] scriptum ያዔርዮ ፡ Apud Latinum verba ወዝ ፡ — ይዔ ፡ desunt; at legitur Regula XXVIII: nemo sibi quidquam putet permissum. [2] Graece: παρὰ τῆς κεφαλῆς. [3] scriptum ይቀውም ፡ [4] legas: ወእመሂ ፡ እንዘ ፡
[5] Gr. habet μηδεὶς πληροποιήσῃ παρὲξ τοῦ Πατρός. Aethiops legit πηλοποιήσῃ.

ስት፡ከመ፡ያንዝኅ፡እኅተ፡እምውስቴቶን፡እመ፡ኢኮነ፡በሕቁ፡ምስለ፡ዘሥዩም፡ቀሲስ፡ወእለ፡ይትለአከዎ። ወእመ፡እንዘ፡ስጡሕ፡ልብስ፡ሠረቀ፡ላዕሌሁ፡ሥልሰ፡ፀሓይ፡እግዚአ፡ልብስ፡ይትኰነን፡በእንቲአሁ፡ወይስግድ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ወይቁም፡ኀበ፡ይበልዑ፡አኀው፤ ወእመሂ፡ዘባድው፡ወእመሂ፡አሣእን፡ወእመሂ፡ቅናት፡ወእመሂ፡ባዕደ፡ዘከነ፡ይግበሩ፡ሎቱሂ፡ከመ፡ዘቀዳሚ፡ኵነኔ። ዘዘንተ፡ያሰትት፡ወኢየዐቅብ፡ይትኰነን፡ዘእንበለ፡ኵሉ፡ቅሥት፡በእንቲአሁ፡[1] ከመ፡ይረሱ፡እንተ፡ዘለዓለም፡መንግሥተ።

ካልእ፡ነገር፡ዘቅዱስ፡ጳኵሚስ። ወሀለወት፡እኅቱ፡ዘበሥጋ፡ወአፍቀረት፡ምንኵስና፡ወቀረፃ፡ወአቅነታ፡ወገብረ፡ላቲ፡ማኅደረ፡ለባሕቲታ፡በማዕዶተ፡ባሕር፡መጠነ፡ምዕራፍ። ወበምክንያተ፡ዚአሃ፡ተጋብኣ፡ደናግል፡ወመዓስብ፡ወኮና፡ኄራተ፡ፈድፋደ። ወአልቦ፡ዘየዐዱ፡ህየ፡ዘእንበለ፡ዘተሠርዐ፡እምኀበ፡አባ፡ጳኵሚስ፡ሥሩዓን፡ወኄራን፡በበዓላተ፡እግዚእነ፡እሙራን። ወእመቦ፡ዘአዕረፈት፡እሐቲ፡እምኔሆን፡ይገብሩ፡መዝሙረ፡ወያሰረግዋሃ፡በቅድስና፡ወይገንዝዋ፤ ወይትሜጠውዋ፡በራግናት፡ወይቀብርዋ፡አኀው፡ውስተ፡መካኖሙ፤ ወእሙንቱሂ፡ኢይሬእዩ፡ገጾን፡ወእማንቱሂ፡ኢይሬእያ፡ገጾሙ። ወየአክላ፡፪ወ፳ ወእሙንቱኒ፡፲፪ወ፵ ወይኤዝዞሙ፡ከመ፡ይትዐቀቡ፡ፈድፋደ፡እምርእየ፡ገጾን፡ወሰሚዐ፡ቃሎን።

c) *Pars tertia.*

ወካዕበ፡ሥርዐት፡ሣልስ። ቀዳሚ፡ኵሉ፡ኢይደሉ፡በደብር፡ቅዱስ፡ይኩን፡[2] ወክሕ፡ወክላሕ፡ወጽራኅ፤ ወእመቦ፡ዘገብረ፡ዘንተ፡ይኩን፡ቀኖናሁ፡እስከ፡ሰሙን፡ዕለት፡ወይስግድ፡በበ፡፲፪ ለለዕለት። ለእመቦ፡እማኅበር፡እንዘ፡ሀሎ፡በደብር፡ወወፂአ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ዘበ

---

[1] scriptum በእንቲአሆሙ፡ [2] scriptum ኢይኩን፡; in Cod. B: ቀዳሚ፡ኵሉ፡ኢይኩን፡በደብር፡ቅዱስ፡ወክሕ፡ወክላሕ፡

ልዐ፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ ወዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሩ፡[1] ይኩን፡ ቀኖናሁ፡
በኅብስት፡ ወማይ፡ እስከ፡ ፲ ዕለት፡ ወይስግድ፡ በበ፡ ፻፲ ለለዕለቱ ። ወዘኢ
ነቅሀ፡ ጊዜ፡ መንፈቀ፡ ሌሊት፡ ወዘኢበጽሐ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ም
ስለ፡ አኀው፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ እሙር፡ ይስግድ፡ ፲፪ ወበይእቲ፡ ምሴት፡ ኢ
ይጥዐም፡ ጸብኀ፡ ወኢይስተይ፡ ዘእንበለ፡ ማይ፡ ዕራቁ ።[2] ወበመዓልትኒ፡
እለ፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ዘኢመጽአ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በጊዜ፡
ሰዐታት፡ ከማሁ፡ ይግበሩ ። ወለእመ፡ ገብረ፡ ጋእዘ፡ ወተስናን፤ ላኳ፡ ወቀ
ሥተ፡ እምድኅረ፡ ድራር፡ ወአው፡ እምድኅረ፡ ምሳሕ፡ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡
፲ ዕለት፡ ወቍርባንሂ፡ ይክልእዎ ። ወለእመቦ፡ እምአኀው፡ ዘፀረፈ፡ ላዕለ፡
ካልኡ፡ ሰሚዮ፡[3] በዘመደ፡ ፍጥረቱ፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ፤ እስመ፡ ዐቢይ፡ ጌ
ጋይ፡ ውእቱ፡ በቤተ፡[4] ቅዱሳን፤ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በእንተ፡
ዝንቱ፡ ግብር፡ እንዘ፡ ይትኴነኑ፡ በእሳት፡ ወተይ፤ ወእንበይነ፡ ዝንቱ፡ እቤ፡
ይጹም፡ ፶ ዕለተ፡ ወይስግድ፡ ለለ፡ ዕለቱ፡ በበ ፳፪፡ ወጸሙሂ፡ ይኩን፡ በኅ
ብስት፡ ወማይ፡ ወኢይትመጠው፡ ቍርባነ፡ ወኢያቅልሉ፡ ሎቱ፡ ግሙራ፤
እስመ፡ ፈለጠ፡ ወዘረወ፡ አባግዐ፡ መርዔቱ፡ ለክርስቶስ ። ወለእመቦ፡ ዘአ
ዕረፈ፡ እምአኀው፡ ይፍትሕዎ፡ ለለዕለቱ፡[5] በጊዜ፡ ዕጣን፤ ወበ ፶ ዕለት፡
ይትጋብኡ፡ ኵሎሙ፡ ቅዱሳን፡ በጊዜ፡ ንዋም፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወይትከፈሉ፡ ካህናት፡ ዕጣነ፡[6] ወዲያቆናት፡ ወኵሎሙ፡ አበው፡ ቅዱሳን፡
ወይስግዱ፡ ሎቱ፡ ለዘሞተ፡ በአምጣነ፡ ኀይሎሙ፡ ወእምዝ፡ ይክዐዉ፡
አንብዖሙ፡ ላዕለ፡ ዕጣን፡ ወይዕጥኑ፡ እንዘ፡ ይተግሁ፡ ኵላ፡ ሌሊተ፤ እ
ስመ፡ ረከብኩ፡ ዘይብል፡ ይከውን፡ ከመ፡ ሕፃን፡ አመ፡ ይቀውም፡ ቅድመ፡
ፈጣሪ፤ ወለእለሂ፡ ጸለዩ፡ ይከውኖሙ፡ ዐቢየ፡ ዐስበ ።[7] ወለእመቦ፡
ዘአጥረየ፡ ንዋየ፡ በቤተ፡ ማኅበር፡ እስከ፡ መርፍእሂ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡[8]
መምህሩ፡ ወይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፶ መዓልት፡ በጸመ፡[9] ሠሉስ፡ በኅብስት፡

---

[1] Verba ዘ፡ ደ፡ ወዘ፡ መ፡ መ፡ desunt in B. [2] ባሕቲቱ፡ B.
[3] ወሰመዮ፡ B. [4] ለቤተ፡ B. [5] ለለሰዐቱ፡ A. [6] ዕጣን፡ AB.
[7] Verba ወለእለሂ፡ — ዐስበ፡ desunt in B. [8] ያእምር፡ deest in A.
[9] በጾም፡ A.

ወማይ፤ ወለውእቱሂ፡ ንዋይ፡ ይግድፍዎ፡ ለማኅበር፤ ወሰጊድሰ፡ ይትመ
ክዐብ፡ ሎቱ፡ ፲፪ ።

ወበእንተዝ፡ ግብር፡ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በውስተ፡ ሰ
ማይ፡ ምግባረ፡ እሉ፡ ሕርቱማን፡ ወለእለ፡ ከማሆሙ፡ ካልኣን ። ወር
ኢኩ፡ ፩ማኅበረ፡ እኩያን፤ ፪ማኅበረ፡ አዝእብት፡ ወካልእ፡ ማኅበረ፡ ከለ
ባት፤ ወሣልስ፡ ማኅበረ፡ ተኰላት፤[1] ወራብዕ፡ ማኅበረ፡ ቈናጽል፤ ወኃምስ፡
ማኅበረ፡ አጣሊ ። ወከዕበ፡ አርአየኒ፡ ፩ማኅበረ፡ ካልኣን፡ ሠናያን፤ ፪ማ
ኅበረ፡ አባግዕ፤ ወካልእ፡ ማኅበረ፡ አርጋብ፤ ወሣልስ፡ ማኅበረ፡ ማዕነቅ፤
ወራብዕ፡ ማኅበረ፡ አንሃብ፤[2] ወኃምስ፡ ማኅበረ፡ ወይጠላት ።[3] ወእቤሎ፡
ፈክር፡ ሊተ፡ ቀዳሚያነ፤ ወይቤለኒ፡ ስማዕ፡ በእዝነ፡ ልብከ ። አዝእ
ብትሰ፡[4] እለ፡ ይትሜሰሉ፡ ዘርኢከ፡ እሉ፡ እሙንቱ፡ መነኮሳት፡ እለ፡ ይነ
ብሩ፡[5] ምስለ፡ አኀው፡ ማኅበራዊያን፡ ስሞሙ፡ ወበሕቱ፡ በአምሳለ፡ ዝእብ፡
ምግባሮሙ ። መዓልተ፡ ይውዕሉ፡ ጽዉማን፡ ምስለ፡ አኀው፡ ቅዱሳን፡
ወመሲዮ፡ ጊዜ፡ ንዋም፡ ህየንተ፡ ትጋህ፡ ዘሌሊት፡ ይወዕኡ፡ በጽልመት፡
ከመ፡ ዝእብ ። ወየሐውር፡ ውስተ፡ ምኔተ፡ መበለታት፡ ለፍትወተ፡ ከር
ሦሙ፡ ወጸጊቦ፡ ይመሥጥ፡ አባግዕተ፡ ክርስቶስ፡ ነዳይተ፡ አእሚሮ፡ እ
ንተ፡ ይዜሙ[6]፡ ብእሲተ፡ መነኮሳይት፡ ዘከማሁ፡ ወይሠገር፡ ባቲ፡ ለሐመረ፡
ነፍሱ፡ ዘለዓለም፡ ወይሰብር፡ ክንፈ፡ ምንኵስናሁ ። አሌ፡ ሎቱ፡ ለእመ፡ ኢ
ተመይጠ፡ በንስሓ፤ ስብሐት፡ ለክርስቶስ፡ ዘወሀበ፡ ንስሓ፡ ለስርየተ፡ ኀጢ
አት ። ወዓዲ፡ ማኅበረ፡ ከለባት፡ ዘርኢከ፡ እሉኒ፡ መነኮሳት፡ እሙ
ንቱ፡ እንዘ፡ ይነብሩ፡ ውስተ፡ ማኅበር፡ እለ፡ አጥረዩ፡ ንዋየ፡ በርእሶሙ፡[6]
እመሂ፡ ዐቢየ፡ አው፡ ንኡሰ፤ ወእመሂ፡ አምትንተ፡ አው፡ መስፌ፡ አው፡
መርፍአ፡ ዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሮሙ ። ኮኑ፡ ከመ፡ ከለባት፡ እስመ፡
ከልብ፡ ኢየኀድግ፡ ኵሎ፡ ዘረከበ፡ እመሂ፡ ኵስሐ፡ አው፡ አንጸዋ፡ አው፡
ዶጐብያ፡[7] ወኵሎ፡ ዕፀያተ፤ ወአልቦ፡ ምንተኒ፡ ዘይሜንን ። ወእሙንቱሂ፡

---

[1] ተኳሉት፡ B. [2] ንህብ፡ B. [3] ወይጠል፡ B. [4] A et B.
[5] ይትሜሰሉ፡ B. [6] A et B. [7] ዶጉብያ፡ A.

መነኮሳት፡በእንተ፡ውእቱ፡ምግባሮሙ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ከለባት ።

ወዓዲ፡እለ፡ርኢከ፡ማኅበረ፡ተኰላት፡ወእሙንቱሂ፡መነኮሳት፡እሙንቱ፡እለ፡ይውዕሉ፡ውስተ፡ንዒወ፡ነገር፡እንዘ፡ይነትፉ፡በመጥባሕተ፡ልሳኖሙ፡ሥጋ፡ቢጸሙ፡ከመ፡እንተ፡ተኰላት፡እንዘ፡ያኀብሩ፡ነገረ፡ላዕለ፡መምህሮሙ፡አው፡ላዕለ፡ቢጸሙ፤ ከመ፡ዘይነቁ፡ተኰላ፡ወይጼውዕ፡አብያጺሁ፡ለቀቲለ፡እንስሳ፡ከማሁኬ፡እሉኒ፡ቀታልያን፡ነፍስ፡ሰብእ፡[1] በልሳኖሙ ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ተኰላት፤[2] ወብጹዕ፡ብእሲ፡ዘክህለ፡አምሥጦ፡እምዝንቱ፡ኵነኔ፡ዘዘከርነ ።

ወማኅበረ፡ቄናጽልሂ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡እለ፡ይትሜሰሉ፡ማኅበራዊያን፡እንተ፡አፍአሆሙ፡ወእንተ፡ውስጦሙሰ፡ከመ፡ቄናጽል ። ወይበልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ወቄናጽልሰ፡በሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ኵሎ፡ዘረከቡ፡ወኢየኀብሩ፡ለበሊዕ፡እስመ፡ሥሡዓን፡ጥቀ፡ለበሊዕ፤ ወከማሁ፡እሉሂ፡መነኮሳት፤ ቦእለ፡ይበልዑ፡ወጺአሙ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ወቦ፡እለ፡ይበልዑ፡እምቅድመ፡ይባኡ፡ቤተ፡ማኅበር፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡፩፩[3] ምስለ፡ሰይጣን፡ፍቁሩ ። ወእንበይነ፡ዝንቱ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ቄናጽል፡ርኩሳን ። ወእቤሎ፡ለዘአስተርአየኒ፡[4] እግዚእየ፡እስከ፡ዝኑ፡ኵሉ፡[5] ያበጽሕ፡ዝሥሥዕተ፡ሥጋ ። ወይቤለኒ፡አማን፡እብለከ፡ፈድፋደ፡ዕጹብ፡ኵነኔሆሙ፤ አሌ፡ሎቱ፡ለውእቱ፡መነኮስ፡ዘተእኅዘ፡በዛቲ፡እኪት፡መሥገርት፡ለእመ፡ሞተ፡ዘእንበለ፡ንስሓ ።

ወማኅበረ፡አጣሊሂ፡መነኮሳት፡እሙንቱ፡ወ[6]ማኅበራዊያን፡እለ፡ይሬእዩ፡ቢጸሙ፡መነኮሳት፡እንዘ፡ይኤብሱ፡ወይተልዉ፡አሥሮሙ፡በከመ፡አጣሊ፡ሶበ፡ይመጽእ፡ነምር፡ወይእኅዝ፡ለ፩ወእምዝ፡የሐውሩ፡ኵሎሙ፡ኀበ፡ውእቱ፡ነምር፡መሣጢ፡ወየሐርዶሙ፡ለኵሎሙ፡አጣሊ፤ ወከማሁኬ፡እሉሂ፡መነኮሳት፡ኢይትዐቀቡ፡እንዘ፡ይሬእዩ፡ቀትለ፡[7]

---

[1] ቀታልያነ፡ነፍስ፡ዘሰብእ፡ B. [2] ተኰላት፡ B. [3] ፩፩ deest in A. [4] additur መልአክ፡ in B. [5] ኵሉ፡ deest in B. [6] ወ deest in B. [7] ቅትለተ፡ B.

ቢጸሙ፡እምሰይጣን፡ጸላኢሆሙ፤ ወሶበ፡ይሬእዩ፡ዘማዌ፡[1] ይዜምዉ፡
ከማሁ፡ ወለእመሂ፡[2] ሐማዬ፡ ይሳተፉ፡ በምግባሩ፡ እኩይ፡ ወለእመሂ፡
ኮኑ፡በስዒረ፡ጾም፡አው፡በዘ፡ኮነ፡ከዊኖ ። ወበእንተዝ፡ ተመሰሉ፡ በአ
ጣሊ፡አምሳለ፡ኃጥአን፡እሙንቱ ። ወአንሰ፡ ሰሚዕየ፡ አንከርኩ፡ በእን
ተዝ፤ ወእቤሎ፡ፈክር፡ሊተ፡እሎንተ፡ካልአነ፡ማኅበረ፡፳ ።

ወይቤለኒ፡ስማዕ፡በእዝነ[3] ጥበብ፡ወተፈሣሕ፡ቦሙ ።[4] ወእሉ፡ ቀዳ
ማዊያን፡እለ፡በአምሳለ፡አባግዕ፡እሉ፡ እሙንቱ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊ
ያን፡እለ፡ይበልዑ፡ ኅቡረ፡ እንዘ፡ ኢይትሌለዩ፡ ዘምስለ፡ ፍቅር፡ ከመ፡
ዘ፩ነፍስ፤ ወውስተ፡ ጸሎትሂ፡ወቍርባን፡ወምጥማቅ፡ወውስተ፡ ኵሉ፡
ምግባረ፡ሠናይ፡ኅቡራን፡እንበለ፡ ተፈልጦ፡ ከመ፡ አባግዕ ። ወከማሁ፡
አባግዕኒ፡ቦሙ፡ልማደ፡ ይበልዑ፡ ኅቡረ፡ ወሶበሂ፡ ይወርዱ፡ ይስተዩ፡
ማየ፡አው፡ከመ፡የሐምሱ፡[5] ኢይትፈለጡ፡ዘዘዚአሆሙ፡አላ፡ ኅቡራን፡
በኵሉ፡ግዕዘሙ ። ወእሉሂ፡[6] መነኮሳት፡ተመሰሉ፡ከመ፡አባግዕ፡ በኅብ
ረት፡ግዕዘሙ ። ወዓዲ፡አባግዕሰ፡ቦሙ፡ ካልአ፡ ልማደ፤ ሶበ፡ ይሬእዩ፡
ነምረ፡እንዘ፡ይእኅዝ፡ለ፩እምኔሆሙ፡ይዘረዉ፡ ዘዘዚአሆሙ፡ ወኢይረ
ክበሙ፡ቀታሊ፤ወከማሁ፡እሉ፡ቅዱሳን፡ሶበ፡ይሬእዩ፡እንዘ፡ይትአኀዝ፡
፩መነኮስ፡ቢጸሙ፡እመሂ፡በዝሙት፡ አው፡ በትምክሕት፡ አው፡ በትዕ
ቢት፡አው፡በሐሜት፡ ይትዐቀቡ፡ ከመ፡ ኢየአኀዘሙ፡ ቀታሌ፡ ነፍስ ።
ወከመዝ፡ትሬእዮሙ፡ለእሉ፡[7] ቅዱሳን፡አባግዐ፡ወንጌል፡ጽዕድዋን፤ ብ
ጹዓን፡እለ፡ይደልዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል ።   ወዓዲ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡
እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ የዋሃን፡ ከመ፡ ርግብ፡ ምስለ፡
አእምሮ፡ ወጥበብ፡ ወፍቅር፡ ምስለ፡ ቢጸሙ፤ እንዘ፡ ይጼዕልዎሙ፡ ወ
ይፀርፍዎሙ፡ ያፈቅርዎሙ፡ ከመ፡ ነፍሶሙ ። እስመ፡ አርጋብ፡ ሰራሪ
ያን፡ጥቀ፡ ወእሉሂ፡ ቅዱሳን፡ አቅለሉ፡ ክነፊሆሙ፡ በሥነ፡ ምግባር፡ ዘ
ምንኵስና ። እስመ፡ ተብህለ፡ በእንተ፡ አርጋብ፡ ሶበ፡ ይነሥኡ፡ እጕላ

---

[1] ለዘማዊ፡ A. [2] ወለእለሂ፡ኮኑ፡ A. [3] Additur ልበ፡ in B.
[4] ቦቱ፡ B. [5] ኢይትኄመዩ፡ B. [6] ወኵሉ፡ A. [7] እሉ፡ A.

ቲሆን፡[1] ኢይትቈየማ፡ ወከማሁ፡ እሉሂ፡ እንዘ፡ ያአምሩ፡ ኵሎ፡ ኢይትቈየሙ፡ ሰብአ ። ወእንበይነዝ፡ ትሬእዮሙ፡ በአምሳለ፡ አርጋብ፡ ሰራሪያን፤ ወእንዘ፡ ሀለዉ፡ በሥጋ፡ ይሰርሩ፡ በአክናፈ፡ መንፈስ፡ ጸዓድው ።

ወእሉሂ፡ ካዕበ፡ እለ፡ ርኢከ፡ በአምሳለ፡ ማዕነቅ፡ ወእሉሂ፡ ማኅበረ፡ መነከሳት፤ ካህናት፡ ወዲያቆናት፡ ወመዘምራን፡ ወቅዱሳን፡ እለ፡ የሐልዩ፡ በቃል፡ ጥዑም፡ ወበዜማ፡[2] ሐዋዝ፡ ዘእንበለ፡ ትዕቢት፡ ወትምክሕት፤ በትሕትና፡ መንፈሳዊ፡ ምስለ፡ ፍርሀት፡ ወረዓድ፡ ወውሕዘተ፡ አንብዕ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ ይዜምሩ፡ በቤተ፡ ክርስቲያን፡ ለክብረ፡ ፈጣሪ፡ እስከ፡ የሀፍዉ ። ወበእንተዝ፡ ተመሰሉ፡ ከመ፡ ማዕነቅ፡ እስመ፡ ለማዕነቅ፡ ጥዑም፡ ቃሉ፤ ወበእንተዝ፡ ትቤ፡ መርዓት፡ በአፈ፡ ሰሎሞን፡ ነቢይ፡ ቃለ፡ ማዕነቅ፡ ተሰምዐ፡ በውስተ፡ ምድርነ ። ወእንበይነዝ፡ ተመሰሉ፡ እሉሂ፡ በዝ፡ አርአያ፤ ብጹዓን፡ ካህናት፡ እለ፡ ደለዎሙ፡ ዝንቱ፡ ክፍል ።

ወእሉ፡ ካዕበ፡ እለ፡ በአምሳለ፡ ንህብ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ ጠቢባን፡ ከመ፡ ንህብ፤ ወበከመ፡ ታስተጋብእ፡ ንህብ፡ መዓረ፡ እምኵሉ፡ ጽጌያት፡ ከማሁ፡ እሉሂ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ ያስተጋብኡ፡ ምግባራተ፡ ጽድቅ፡ እምገድሎሙ፡ ለቅዱሳን ። ወበእንተዝ፡ ተመሰሉ፡ በአምሳለ፡ ንህብ ።

ወዓዲ፡ እለ፡ በአምሳለ፡ ወይጠላት፡[3] እሙንቱሂ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ እለ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ ይትለአኩ፡ በረዊጽ፡ እንዘ፡ ከመ፡ ወይጠል፡ ዘእንበለ፡ ንዝህላል፡ እመሂ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወእመሂ፡ ለቤተ፡ ማኅበር፡ እስመ፡ ቤተ፡ እግዚአብሔር፡ ውእቱ፡ ወኢኮነ፡ ቤተ፡ ሰብእ ። እስመ፡ ለሊሁ፡ ይቤ፡ እግዚእነ፡ በወንጌል፡[4] ኀበ፡ ሀለዉ፡ ፪ ወ ፫[5] ጉቡአን፡ በስምየ፡ ህየ፡ ሀለውኩ፡ አነ፡ ማእከሎሙ፤ ኢይትሐሰውኬ፡ እንከ፡ ቃሉ፡ ለክርስቶስ፡ እስመ፡ እማእከለ፡ ማኅበርሰ፡ ኢይትፈለጥ፡ መድኀን ። ጥቀ፡ ሠናይ፡ ሀልዎ፡ ለክሙ፡ አኀው፡ ምስለ፡ ፈጣሪ፡ ነቢረ፡ ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ሕይወትክሙ ። ወዘኒ፡ ዘይትለአክ፡ በቤት፡ ወበአፍአ፡ አኮ፡ ለሰብእ፡ ዘይትለአክ፡ አላ፡ ለአምላክ፤ ወዘኒ፡ ይቀውም፡

[1] እኁላቲሆሙ፡ A. [2] ወበዝማሬ፡ B. [3] ወይጠል፡ B.
[4] እግዚእነ፡ በ፡ deest in A. [5] ፪ et ፫ deest in A.

በጊዜ፡ማእድ፡ለቅዱሳን፡አኮ፡ሎሙ፡ዘይቀውም፡አላ፡ለወልደ፡አብ፡ለሊቀ፡ማኅበር፡ዘሀሎ፡ማእከሎሙ፤ለዘክሮቱ፡ይደሉ፡ክብር፡ወስብሐት፡ወሰጊድ። ብጽዓን፡ለክሙ፡አደቂቅየ፤ለእመ፡ዐቀብክምዎ፡ለዝ፡ወገበርክምዎ፡ትረክብዎ፡ለቃልየ፡ይእተ፡ዕለተ፡በጸባብ፡አንቀጽ፡በግርምት፡ዐውድ። ወውእቱ፡እግዚአብሔር፡ይርዳእክሙ፡ለገቢረ፡ዝንቱ፡ትእዛዛት፡ዘሎቱ፡ስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን።

7. Epistolae.

a) *Epistola Joannis Antiocheni ad Cyrillum missa.*

መጽሐፍ፡ ዘጸሐፈ፡ ዮሐንስ፡ ጳጳስ፡ ዘአንጢዮኪያ፡ ለቄርሎስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ዘለእስክንድርያ።

ለእግዚእየ፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ፡ ወኅቡረ፡ ክህነየ፡ ለ
ቄርሎስ፡ ዮሐንስ፡ በእግዚእ፡ ፍሥሓ። በትእዛዘሙ፡ ለምሉካን፡ ነገሥት፡
ተአዘዘ፡ ጉባኤ፡ ሲኖዶስ፡ ዘክቡራን፡ ጳጳሳት፡ በገዓዚ፡[1] ሀገር፡ ኤፌሶን፡
ይትጋብኡ፡ በእንተ፡ ነገረ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወበእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርት
ዕት። ወበጺሐነ፡ ንሕነኒ፡ ለይእቲ፡ ሀገር፡ ተመየጥነ፡ እንዘ፡ ኢንትራከብ፤
ወተናግሮሰ፡ በመዋዕለ፡ ሰላም፡ ምክንያተ፡ ኑፋቄ፡ ኢኮነ፡ ሠናየ። አላ፡
እስመ፡ ተናፈቃ፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡ መፍትው፡ ለኵሉ፡ የሀሉ፡ ኅቡረ፡
ከመ፡ ሰሲሎ፡ ኵሉ፡ ኑፋቄ፡ ይደመር፡ ኵሉ። ወዘንተ፡ አዘዙ፡ መፍቀር
ያነ፡ ክርስቶስ፡ ነገሥት፡ ከመ፡ ይደመሩ፡ እለ፡ በኵለሄ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ዘክርስቶስ። ወበእንተዝ፡ ፈነውዎ፡ ለክቡር፡ ጥሬቡኖስ፡ ወጺሓፊ፡[2] አር
ስጥላአስ፡[3] ጸዊሮ፡ ክቡረ፡ መጻሕፍቶሙ፡ ዘይኤዝዝ፡ ኵሎ፡ ዕቅፍታተ፡
ያሰስል፡[4] እማእከል፡ ወያህድእ፡ ኵሎ፡ ሀውከ፡ ወኵሎ፡ ሐዘነ። ወበው
እቱ፡ ክቡር፡ መጽሐፍ፡ ተአዚዘነ፡ ሶቤሃ፡ ፈነውናሁ፡ ኅቤክሙ፡ ለእግዚ

---

[1] በገንዚ፡ in Cod. Tub.; Gr. habet: κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν.

[2] scriptum ዘጸሐፈ፡ [3] scriptum አስጥላኦስ፡ [4] sc. Synodus.

እየ፡በኵሉ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ለጳጳስ፡ጳውሎስ፡ተሠሚ
ረነ፡ምስለ፡ቅዱስ፡አካኪዮስ፡ወምስለ፡ኵሎሙ፡ጳጳሳት፡እለ፡ምስሌነ ።
ወከመ፡ይፍጥነነ፡ፈነውናሁ፡እስመ፡ንሕነ፡ስእነ፡መጺአ፡ከመ፡ንፈ
ጽም፡ገጸ፡በገጽ፡ትእዛዞሙ፡ለነገሥት ። ወበሕቱ፡አዘዝናሁ፡ሀየንቴነ፡
ወበእንቲአነ፡ወበቃለ፡ዚአነ፡ይፈጽም፡ዘበእንተ፡ሰላም፤ዘውእቱ፡ው
ስተ፡ቀዳሚ፤መጢዎ፡[1] ለዕማዌከ፡[2] እንተ፡ፈኖን፡ኀቢረነ፡በእንተ፡ት
ስብእት፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡እንዘ፡ንብል ። ከመዝ፡በእንተ፡ወላዲተ፡
አምላክ፡ድንግል፡ነአምንሂ፡ወከመዝ፡ንነግር፡ወበእንተ፡ፍና፡ትስብ
እት፡ዘዋሕድ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡አኮ፡ይእዜ፡ዘወሰክነ፡አላ፡እንዘ፡
ንሴፎ፡በአማን፡ከመ፡እምትካቱ፡እምቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወእምትው
ፊቶሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡እለ፡ተጋብኡ፡በኒቅያ፤እስመ፡በከመ፡አቅ
ደምኩ፡ነጊረ፡ተአክል፡ውስተ፡ኵሉ፡አእምሮ፡ርትዕት፡ወኵሎ፡ዕልወ
ታተ፡ትኰሲ ። ነአምንኬ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ወልደ፡እግ
ዚአብሔር፡ዋሕድ፤እግዚአብሔር፡ፍጹም፡ወሰብእ፡ፍጹም፡ዘእምነ
ፍስ፡ወልቡና፤ቅድመ፡ዓለምስ፡ዘእምአብ፡ተወልደ፡ወበደኃሪ፡መዋ
ዕል፡ውእቱመ፡በእንቲአነ፡ወበእንተ፡መድኀኒትነ፡እምድንግል፡ማርያ፡
በትስብእቱ፤ኀቡረ፡ህላዌ፡ምስለ፡አብ፡በመለኮቱ፡ወኀቡረ፡ህላዌ፡ምስ
ሌነ፡በትስብእቱ ። ወበዝ፡፩ክርስቶስ፡ወ፩እግዚእ፡ወ፩ኢየሱስ፡ነአ
ምን፡በተድምርት፡ዘእንበለ፡ኍሣት ። ወነአምና፡ለቅድስት፡ድንግል፡
ወላዲተ፡አምላክ፡እስመ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡እምኔሃ፡ተሠገወ፡ወተሰ
ብአ፡ወእምይእቲ፡ዕንስ፡ተደመረ፡ምስለ፡ዘእምኔሃ፡ማኅፈድ፡ዘውእቱ፡
ሥጋ ። ወቃላተሰ፡ዘወንጌል፡ወዘሐዋርያት፡ነአምን፡ወዘቅዱሳን፡አበው፤
ወይእዜ፡እምኔሆን፡ይጼምሩ፡[3] ከመ፡ዘበ፩ገጽ፡ወእምኔሆሙ፡ይፈልጡ፡
ከመ፡ዘእም፪ህላዌ፤ወእለ፡ይደልዎ፡ለመለኮተ፡ክርስቶስ፡ንነግር፡ወት
ሑታተሰ፡ለትስብእቱ፡አወፈዩነ ። በእንተ፡ዝንቱ፡ንሠምር፡ወን
ኰሲ፡ኵሎ፡ወከሐ፡ከመ፡ሰላም፡የሀሉ፡ውስተ፡አብያተ፡ክርስቲያን፡

---

[1] scriptum ወመጢዎ፡ [2] supple መጽሐፈ፡ [3] scriptum ይጼመሩ፡

ዘእግዚአብሔር፡ተሠሪዎ፡ኵሉ፡ዕቅፍታት ። ወሠመርነ፡በስዕረቱ፡ለናስጦሪዮስ፡ዘቀዳሚ፡ጳጳስ፡ዘቈስጠንጢኖጰሊስ፡ወኀበርነ፡አውግዞ፡ዕዉጋተ፡ወጥሉቃተ፡ትምህርታቶ፡እስመ፡እለ፡በኀቤነ፡አብያተ፡ክርስቲያናት፡በሕያውት፡ወበርትዕት፡ሃይማኖት፡ይኄልዋ፡ወኪያሃ፡የዐቅባ፡ወያወፍያ፡ለአሕዛብ፡ከመ፡ቅድሳቲክሙ ። ወንሠምር፡ወንኅብር፡በሢመቱ፡ለክቡር፡ወቅዱስ፡ጳጳስ፡መክስሚያኖስ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ቅድስት፡እንተ፡ቈስጠንጢኖጰሊስ፡ወድሙራን፡ንሕነ፡ምስለ፡ኵሎሙ፡ክቡራን፡ወቅዱሳን፡ጳጳሳት፡ዘበኵሉ፡ዓለም፡እለ፡ይኄልዉ፡በርትዕት፡ሃይማኖት ። እንዘ፡ትጥዒ፡[1] ጸሊ፡ላዕሌየ፡እግዚእየ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ወበኵሉ፡ንጹሕ፡እኁየ ።

b) *Epistola Cyrilli ad Joannem.*

መጽሐፍ፡ዘጸሐፈ፡ቄርሎስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡
ለዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጦኪያ ።

ለእግዚእየ፡ወፍቁርየ፡ወእኁየ፡ወኅቡረ፡ክህነየ፡ዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጦኪያ፡ቄርሎስ፡ጳጳስ፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡በእግዚእ፡ፍሥሓ ። ይትፌሥሑ፡ሰማያት፡ወትትሐሠይ፡ምድር፡[2] እስመ፡ተነሥተ፡ማእከላይ፡አረፍት፡ዘጥቅም፡[3] ወተስዕረ፡ሐዘን፡ወኵሉ፡ፍና፡ኑፋቄ፡ተሠረወ፡እንዘ፡መድኅኔ፡ኵልነ፡ክርስቶስ፡ይሁብ፡ሰላመ፡ለአብያተ፡ክርስቲያኑ ። ወጸውዑኒ፡በእንተዝ፡መፍቀርያነ፡እግዚአብሔር፡ነገሥት፡እለ፡እምትውልዶሙ፡ቀንኡ፡ፍናወ፡አበዊሆሙ፡ወአጽንዑ፡ዘእንበለ፡ትንታኔ፡በነፍሶሙ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡እንዘ፡የዐቅቡ፡ወጻህቀ፡ለዝክርኒ፡ዐቢየ፡ይሬስዩ፡ዘበእንተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ከመ፡ለዘ፡ሐረኒ፡ያተርፉ፡ክብሮሙ፡ወመንግሥቶሙ፡ያርእዩ፡ክብርተ ፤[4] ሎሙኒ፡ውእቱኒ፡እግ

---

[1] ትጤዒ፡ in Cod. Tub. [2] Ps. 95 (hebr. 96), 11. [3] Eph. 2, 14.
[4] ἵνα διαβόητον ἔχωσιν εἰς αἰῶνα τὴν δόξαν καὶ εὐκλεεστάτην ἀποφήνωσι τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν.

ዚአ፡ኀያላን፡በብዕልት፡እድ፡ይጼጉ፡ሠናይቶ፡ወይመውእ፡ፀሮሙ፡ወ
ኢይሔሱ፡እንዘ፡ይብል፡[1] ሕያው፡አነ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፡እለ፡ይሴ
ብሑኒ፡አከብር። በጺሖኬ፡ኀቤነ፡በእለ፡እስክንድርያ፡ክቡር፡ወመፍ
ቀሬ፡እግዚአብሔር፡እግዚእየ፡ወእኁየ፡ወኀቡረ፡ክህንየ፡ጳውሎስ፡ፍ
ሥሓ፡መልአነ፡ወጥቀ፡አማን፡እስመ፡ዘከመዝ፡ብእሲ፡ማእከሌነ፡ኮነ፡
ዘያፈደፍድ፡እምኀይሉ፡ሐሚመ፡ከመ፡ይማእ፡ቅንአቶ፡ለዲያብሎስ፡
ወይደምር፡ለእለ፡በኑፋቄ፡ተፈልጡ፡ወአሰሲሎ፡[2] ኵሎ፡ዕቅፍታተ፡በኅ
ብረት፡ወበሰላም፡ይከልሎሙ፡ለእለ፡በኀቤነ፡ወለእለ፡በኀቤክሙ፡አብ
ያተ፡ክርስቲያን። ወበእንተ፡ምንት፡ተፈልጡ፡ቀዳሚ፡ኢመፍትው፡ን
ንግር፡አላ፡መፍትው፡ዘበሰላም፡ይደሉ፡ንእመን፡ወንትናገር። ተፈሣ
ሕነኬ፡በከመ፡ንቤ፡በተራክቦቱ፡ለዝንቱ፡ክቡር፡ብእሲ፡ዘአሆ፡አበለነ፡
ብሂሎ፡ከመ፡መፍትው፡ይደመራ፡በሰላም፡አብያተ፡ክርስቲያን፡ወዘዕ
ልዋን፡ሠሐቅ፡ይማስን፡ወይትከፋእ፡ሦኩ፡ለዲያብሎስ። ወለነሂ፡ረከ
በነ፡ድልዋነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ወኢያጸመውናሁ፡ወኢበምንትኒ፡እስመ፡
ተዘከርናሁ፡ለመድኅኒነ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ሰላመ፡እንቲአየ፡እሁበክሙ፡
ወሰላመ፡እንቲአየ፡አኀድግ፡ለክሙ፤ ወተመሀርነሂ፡ጸልዮ፡በጸሎትነ፡
እንዘ፡ንብል፡[4] እግዚኦ፡አምላክነ፡ሰላመ፡ሀበነ። ወዘነሥአ፡ሰላመ፡እ
ምኀበ፡እግዚአብሔር፡ምሉእ፡ውእቱ፡በሠናይቱ። ወከመሰ፡ዘአልቦ፡
ጣዕም፡ኮነ፡ኑፋቄ፡ለአብያተ፡ክርስቲያን፡ይእዜ፡ተሰፈውነ፡[5] በዘክቡር፡
እግዚእየ፡ወእኁየ፡ጳጳስ፡ጳውሎስ፡አብጽሐ፡ለነ፡ክርታሰ፡መጽሐፍ
ክሙ፡ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡ርትዕት፡ሃይማኖት፡ዘእንበለ፡ጥልቀት፡ወአስ
ተአመነነ፡ከመ፡ቅድሳቲክሙ፡ወእለ፡ሀለዉ፡ሀየ፡ቅዱሳን፡ወክቡራን፡
ጳጳሳት፡ጸሐፉ፡ኪያሁ። ወከመዝ፡ጽሕፈቱ፤በእንተ፡ቅድስት፡ድንግል፡
ወላዲተ፡አምላክ፡ነአምንሂ፡ወንነግርሂ፡ወበእንተ፡ፍና፡ትስብእት፡ዘዋ
ሕድ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ወዘተርፈኒ፡በከመ፡ጸሐፍክሙ። ወአንበ

---

[1] 1 Reg. (Sam.) 2, 30. [2] scriptum ወአሴስሎ፡ [3] Joh. 14, 27.
[4] Jes. 26, 12 LXX. [5] scriptum ተፈወስነ፡

በነ፡ኵሎ፡ቅዱሳተ፡ቃላተክሙ፡ከማሁ፡ረከብነ፡ርእሰነሂ፡ከመ፡ነአምን፡
እስመ፡፩እግዚአብሔር፡ወአሐቲ፡ሃይማኖት፡ወአሐቲ፡ጥምቀት፤[1] ወሰ
ባሕናሁ፡ለመድኀኔ፡ኵሉ፡እግዚአብሔር፡እንዘ፡ንትፌሣሕ፡በበይናቲነ፡
እስመ፡ዘበቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወዘበትውፊተ፡ቅዱሳን፡አበው፡ሃይማ
ኖት፡ሀለወት፡ለአብያተ፡ክርስቲያን፡እለ፡በኀቤነሂ፡ወእለ፡በኀቤክሙ።
ወእስመ፡ሰማዕኩ፡ከመቦ፡እለ፡ይትናገሩ፡ላዕሌየ፡ወይጎሥዉ፡በእንቲ
አየ፡ቃላተ፡ዐመፃ፡ከመ፡ዘእቤ፡አነ፡ወአአምን፡እምሰማይ፡ከመ፡ወረደ፡
ቅዱስ፡ሥጋሁ፡ለክርስቶስ፡ወኢኮነ፡እምቅድስት፡ድንግል፡ጻህቀ፡ከ
ነኒ፡በእንተዝ፡ኢውሥኦሙ፡ኀዳጠ። አእለ፡ዘእንበለ፡ልብ፡አላ፡ባሕ
ቲቶ፡ታአምሩ፡ሐስዎ፤እሬ፡ውስተዝ፡ግዕዝ፡በጻሕክሙ፡ወእንተ፡መ
ጠነዝ፡ደወይክሙ፡እበደ። ኢመፍትውኑ፡በጥበብ፡ተኀልዩ፡ከመ፡
ኵሉ፡ገድልነ፡ዘበእንተ፡ሃይማኖት፡እንዘ፡ንብል፡ወላዲተ፡አምላክ፡ይ
እቲ፡ድንግል። ወእመሰ፡እምሰማይ፡ንቤ፡ሥጋሁ፡ወኢኮነ፡እምቅድ
ስት፡ድንግል፡ዘተወልደ፡ሥጋ፡እግዚእነ፡ክርስቶስ፡እፎ፡ትትአመን፡
ወላዲተ፡አምላክ፡ቅድስት፡ድንግል። መነ፡ወለደት፡[2] እመ፡ኢወለደቶ፡
በሥጋ፡ለአማኑኤል። ይትኀፈሩኬ፡እለ፡ነበቡ፡ላዕሌየ፡ከመዝ፡እስመ፡
ኢይሔሱ፡ብፁዕ፡ኢሳይያስ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ናሁ፡ትፀንስ፡ድንግል፡ወት
ወልድ፡ወልደ፡ወትሰምዮ፡ስሞ፡አማኑኤል፡ዘበትርጓሜሁ፡እግዚአብ
ሔር፡ምስሌነ፤ወገብርኤልኒ፡አማን፡ይቤ፡ለቅድስት፡ድንግል፡[4] ኢትፍ
ርሂ፡ማርያም፡ረከብኪ፡ሞገሰ፡በኀበ፡እግዚአብሔር፡ወናሁ፡ትፀንሲ፡
ወትወልዲ፡ወልደ፡ወትሰምዪዮ፡ስሞ፡ኢየሱስ፡እስመ፡ውእቱ፡ያድ
ኅን፡ሕዝቦ፡እምኀጢአቶሙ። ወእመሰ፡ንነግር፡እምላዕሉ፡ወእምሰ
ማይ፡እግዚእነ፡[5] ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡አኮ፡ዘእምላዕሉ፡ወረደት፡ቅድስት፡
ሥጋሁ፡ከመዝ፡አኮ፡ዘንብል፡አላ፡ተሊወነ፡ለሠራዊ፡ጳውሎስ፡እንዘ፡
ንብል፡[6] ቀዳማይ፡እምድር፡መሬታዊ፡ወደኃራይ፡እምሰማይ። ወንዜከ

---

[1] Eph. 4, 5. [2] scriptum በዘወለደት፡ [3] Jes. 7, 14. [4] Luc. 1, 30; Matth. 1, 21. [5] scriptum ሥጋሁ፡ለእግዚእነ፡ [6] 1 Cor. 15, 47.

ርሂ፡እግዚእነ፡እንዘ፡ይብል፡[1] አልቦ፡ዘዐርገ፡ውስተ፡ሰማይ፡እመ፡ኢ
ኮነ፡ዘእምሰማይ፡ወረደ፡ቃል ። ወወልደ፡እጓለ፡እመሕያውሰ፡እንዘ፡
በአማን፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተወልደ፡በሥጋ፡በከመ፡አቅደምኩ፡
ነጊረ፡አላ፡እስመ፡እምላዕሉ፡እምሰማይ፡ወሪዶ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡
ሶጠ፡ርእሶ፡ወነሢኦ፡አርአያ፡ገብር፡ወኮነ፡ወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ሀ
ሊዎ፡አምላከሂ፡እስመ፡አልቦ፡ሚጠት፡ወአልቦ፡ውላጤ፡በህላዌሁ፡
እንዘ፡፩ውእቱ፡ወ፩ይትአመን፡ምስለ፡ሥጋሁ፡እፎ፡ኢይትበሀል፡[2] እ
ምሰማይ፡ወረደ፡እንዘ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በመለኮቱ፡ወውእቱ፡ፍጹም፡
በትስብእቱ ። እስመ፡፩እግዚእ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ለእመኒ፡እም፪ህላ
ዌ፡ውእቱ፡ወተደመረ፡በዘኢይትነገር፡ትድምርት ። ወለእመሰ፡ይብሉ፡
ኑሠተ፡አው፡ቱስሕተ፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ምስለ፡ሥጋሁ፡ገሥጽ፡
እኑየ ። እስመ፡ዮጊ፡ቦእለ፡ይገሥሡ፡እሎንተሂ፡በእንቲአየ፡በዘነበ
ብኩ፡አው፡በዘአመንኩ፡ወአንሰ፡ርሑቅ፡እምዝንቱ፡ወእቡዳን፡እሬስ
ዮሙ፡ለእለ፡ዘንተ፡ይኄልዩ ። እስመ፡ሀሎ፡ለዝላፉ ፤ ኢተበዐደኒ፡ወ
ኢተመይጠኒ ። ወነአምን፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ዘእንበለ፡ሕማም፡በ
መለኮቱ፡አላ፡በጥበቡ፡በዘውእቱ፡ያአምር፡ዘዚአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ ።
ወበእንተ፡ዝንቱ፡ይቤ፡ጴጥሮስ፡[3] ክርስቶስ፡ሐመ፡በእንቲአነ፡በሥጋሁ፡
ወኢይቤ፡በመለኮቱ ። ወከመ፡ውእቱ፡ይትአመን፡መድኅኔ፡ኵሉ፡እን
ቲአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ፡በከመ፡ይቤ፡ነቢይ፡በቃለ፡ክርስቶስ፡እንዘ፡
ይብል፡[4] ዘባንየ፡መጠኩ፡ለቅሥፈት፡ወመልታሕትየ፡ለጽፍዐት፡ወኢ
ሜጥኩ፡ገጽየ፡እምኅፍረተ፡ምራቅ ። ወከመሰ፡ለእለ፡በኵለሄ፡ቅዱ
ሳን፡አበው፡ንተሉ፡ሃይማኖቶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ዘክቡር፡አቡነ፡አትናት
ዮስ፡ወንትከላእ፡ወዒአ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡ኢይትካሐዱ፡ባዕዳን፡ብዙኃን፡
ምዝማረ፡እምረሰይኩ፡እምኔሆሙ፡ውስተዝ፡መጽሐፍ፡ዘእምቃላቲ
ሆሙ፡እንዘ፡አስተአምን፡ቃላትየ፡አላ፡ኑኀ፡[5] ነገር፡እትከላእ ። ወባሕቱ፡

---

[1] Joh. 3, 13. [2] scriptum ይትበሀል፡ [3] 1 Ptr. 3, 18.
[4] Jes. 50, 6. [5] legas በኑኀ፡

ወኢበአሐቲ፡ፍና፡አሆ፡ኢንብል፡አንቀልቅሎ፡ሃይማኖት፡እንተ፡ተሠርዐት፡እምቅዱሳን፡አበው፡እለ፡በኒቅያ ። ወኢንኤዝዝ፡አሐተ፡ቃለ፡አው፡አሐተ፡ኅርመተ፡ይትወለጥ፡እምዘ፡ሀሎ፡ህየ፡ተዘኪረነ፡ዘይቤ፡[1] ኢትንሥት፡ሥርዐተ፡ዘሠርዑ፡አበዊከ፡እስመ፡ኢአሙንቱ፡እለ፡ነበቡ፡[2] አላ፡በመንፈሰ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ዘእምኔሁ፡ይወፅእ፡ወኢኮነ፡ንኪረ፡እምወልድ፡በህላዌሁ ። ወበዝንቱ፡ያስተአምነነ፡ቃላቲሆሙ፡ለቅዱሳን፡እስመ፡ይብል፡ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡[3] ወመጺአሙ፡ሚስያ፡ፈተዉ፡ይሑሩ፡ቢታንያ፡ወኢኅደጎሙ፡መንፈሰ፡ኢየሱስ ። ወብፁዕኒ፡ጳውሎስ፡ይጽሕፍ፡እንዘ፡ይብል፡[4] እለሰ፡ይሄልዉ፡በሥጋ፡ኢይክሉ፡አሥምሮ፡እግዚአብሔር፡ወአንትሙሰ፡ኢሀሎክሙ፡በሥጋ፡አላ፡በመንፈስ፡እስመ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡የኅድር፡ላዕሌክሙ፡ወዘሰ፡አልቦ፡መንፈሰ፡ክርስቶስ፡ላዕሌሁ፡ውእቱ፡ዘኢኮነ፡ዚአሁ ። ወሶበሰ፡እለ፡ይመይጡ፡ርትዐ፡ውስተ፡ፁግ፡ይመይጡ፡ቃላትየ፡ኢትትዋከሕዎሙ፡አእሚረክሙ፡ከመ፡ኵሉ፡ዕልዋን፡ዘእመንፈስ፡ቅዱስ፡ርቱዐ፡ተብህለ፡ይመይጡ፡ውስተ፡ፁጎሙ ። ወእስመ፡ሰማዕነ፡ከመ፡መጽሐፎ፡ለቅዱስ፡ወለክቡር፡አትናትዮስ፡ዘጸሐፈ፡ለብፁዕ፡ኤጴቅጢጦስ፡ዘቀርንጦስ፡ዘበርትዕት፡ሃይማኖት፡ቦእለ፡አማሰኒዎሙ፡ያቀርቡ፡ምዝማረ፡ወበዝንቱ፡ብዙኃን፡ይድኅፁ፡ጸህቀ፡ዐቢየ፡ኮነኒ፡በእንተ፡አኀው፡እምዘ፡ሀሎ፡ኅቤነ፡ዕልወቱ፡ለውእቱ፡መጽሐፍ፡ዘተጽሕፈ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ክቡር፡አትናትዮስ፡ዘእንበለ፡ጌጋይ፡ጽሒፈነ፡ፈነውነ፡አዕሊወነ፡ለቅድሳቲከ፡ፍቁርየ ።

---

[1] Prov. 22, 28. [2] Matth. 10, 20. [3] Act. 16, 7. [4] Rom. 8, 8. 9.

8. Sermones vel Homiliae.

a) *Homilia Severiani Gabalorum.*

ዘሰዊርያኖስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ገብሎን፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ዘሥላሴ፡
ዘደረሰ፡በጸሎት፡እምድኅረ፡ተነበ፡ወንጌል።

ዐቃቤ፡ሥራይ፡ይመስል፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡መምህር፡ዘለብዙኃ፡ውብዑድ፡ሕማማት፡አጥረየ፡ፈውሰ፡ወለለ ፩ ዘሐመ፡በሐሳበ፡ሕማሙ፡ይሁብ፡ፈውሶ። ከመዝ፡ቦ፡እለ፡መጽኡ፡ውስተ፡ምፍዋስ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይትሔበጡ፡በትዕቢቶሙ፡ወበትዝኅርት፡ተዔዊዎሙ፡ወነሢኦሙ፡ፈውሰ፡ዘትሕትና፡ዝኩ፡ሕበጠ፡ሕማም፡ተፈወሱ። ወክልአንኒ፡ሮጹ፡እለ፡በሕማመ፡መዐት፡ይነድዱ፡እሙንቱሂ፡ደኪሞሙ፡እምትምህርተ፡ትዕግሥት፡አጥፍኡ፡ሕማመ፡ነደ፡መዐቶሙ። ወክልአንኒ፡እለ፡በፍትወተ፡ዝሙት፡ይትነድኡ፡መጺኦሙ፡ነሥኡ፡ፈውሰ፡በትዕግሥት፡ወበንጽሕ፡አልገሙ፡ሥጋሆሙ። ይእዜኒ፡ንዑ፡ፍቁራንየ፡እስመ፡ዘቀዳሚኒ፡መምህር፡በሃይማኖት፡ፈወሰ፡ነፍሶሙ፡ለእለ፡ደወዩ፡በሃይማኖት፡[1] ንሕነኒ፡በአሠረ፡ዚአሁ፡ንትሉ፡ወእትሔዘብ፡ብዙኃን፡እምእለ፡ይቀውሙ፡ዝየ፡ይፈቅዱ፡ይስምዑ፡በእንተ፡ሃይማኖት፡አኮ፡እስመ፡ውእቶሙ፡ኢያአምሩ፡እስመ፡ምሁራን፡ውእቶሙ፡አላ፡ይፈቅዱ፡በዝ፡ትምህርት፡እለ፡[2] ይደውዩ፡ይትፈወሱ፡እስመ፡ብዙኃን፡

---

[1] በእንተ፡ሃይማኖት፡ B. [2] ለእለ፡ A.

እለ፡ሕያዋን፡በርእሶሙ፡ወኢይክሉ፡ፈውሶ፡እለ፡ይደውዩ። ወበእን
ተዝ፡ፍቁራንየ፡[1] እንዘ፡እፌቱ፡አነ፡ዘይእዜ፡ተነበ፡በወንጌል፡እድርስ፡
ለክሙ፡ወዘውስቴቱ፡መንፈስ፡አርዊክሙ፡እኅድግ፡እምይእዜ፡ዘንተ፡
ወእግበር፡ዘቀደምኩ፡ተናግሮ፡በእንተ፡ሃይማኖት፡ወእለ፡ትጽህቁ፡
ትቀውሙ፡ትስምዑ፡እመ፡መፍትው፡አርድእት፡ንሕነ፡ዘሐዋርያት፡
ምስለ፡ኵሉ፡ኵሎ፡ንኩን፡ከመ፡ኵሎ፡ንርባሕ። ወአስተበቍዐክሙ፡
አኀውየ፡እመሂ፡እሌቢ፡[2] ውስተ፡ነገራትየ፡ስረዩ፡ሊተ፡እስመ፡እለ፡ይ
ነግሩ፡እምአፉሆሙ፡ድንቀተ፡ወኢቀደሙ፡ጽሒፈ፡የጊ፡ይሌብዩ፡[3]
ወኢይክሉ፡ለብዎ፡ወሐውጾ፡መጻሕፍት፡ወነገረ፡አሰርግዎ። ወአንተ
ሙሰ፡ዘእንተ፡ውስጥክሙ፡ብእሲ፡ዘልብክሙ፡ውእቱ፡አቅሙ፡ሊተ፡
በዝየ፡ንጹሐ፡ከመ፡ኵሉ፡ዘይትነገር፡[4] ኢኮነ፡ባሕቲቶ፡ትስምዑ፡አላ፡
ባሕቱ፡ትርአዩ፡በዐይነ፡ልብክሙ፡ወለዝኵሉ፡ነገር፡ትሌብዉ፡ኀይሎ።
ወቅድመሰ፡ሃይማኖት፡እንተ፡በእግዚአብሔር፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡
ይእቲ፡ወኢትትአኀዝ፡ወኢትትአየይ፡አላ፡በአርምሞ፡ትትከበር፡ወበ
ልብ፡ትሰገድ፡ሃይማኖት፡እንተ፡እምአብ፡ትዌጥን፡[5] ወኀበ፡ወልድ፡ትበ
ጽሕ፡ወበመንፈስ፡ቅዱስ፡ትትፌጸም፤ሃይማኖት፡ጽንዓ፡ለነፍስ፡ወመ
ሠረታ፡ለሕይወት፡ወሥርው፡እንተ፡ኢትመውት። ወሥርውሰ፡እንተ፡
ሃይማኖት፡ሕይወተ፡አብ፡ውእቱ፡ሥላሴ፡እንተ፡ኢትሰደቅ፡ወኢትት
ሐየስ፡ወኢትትነገር፡ወኢትትፈለጥ፡በዕሪና፡ወበኀይል፡ወበምግባር፡
ወበመለኮት፡ወበዕበይ፤ባሕቱ፡በኍልቈ፡ወበአስማት፡ትትፈለጥ፤ወበ
ኀይልሰ፡ወበምግባር፡ትዴመር፡[6] ሥላሴ፡እንተ፡እምቅድመ፡ዓለም፡ሀ
ለወት፡ወኢኮነት፡በመዋዕል፡ዘሀለወት፡አላ፡አልቦ፡ጽንፍ፡ለሀልዎታ፡
ወኢትረሥእ፡ወኢትዘወግ፡ወኢትመውት፡ወኢትትሀወክ፡ወኢትነ
ትግ፡አላ፡ወትረ፡ለዝሉፉ፡በከመ፡ይእቲ፡ሀለወት፡ትሄሉ፡ሥላሴ፡አኮ፡
እንተ፡ይእዜ፡ተረከበት፡ከመ፡ትሰገድ፡አላ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እመላ

---

[1] additur እመ in A; erasum est in B. [2] እለቢ፡ A. [3] ይለብዩ፡ B.
[4] ዘይትናገር፡ AB. [5] ተወጥነት፡ B per corrct. [6] ትዴምር፡ AB.

እክት፡በሰማያት፡ትሰገድ፡ወእምአበውኒ፡በምድር፡ትሴባሕ፡ወእምነቢ
ያት፡ትትከበር፡ወእምሐዋርያት፡ትሰበክ፡ወእምአብያተ፡ክርስቲያናት፡
እስከ፡ይእዜ፡ትትዌበይ፡ወትሴባሕ። ንዌጥን፡ፍቁራንየ፡እምዘሰማያት፡
እኂዛት፡[1] ወናርኢ፡ ከመ፡አሐቲ፡መለኮት፡ዘሥላሴ፡ወእግዚእና፡[2] ወስ
ግደት፡ወዕበይ፤ከመዝ፡ሥላሴ፡መላእክት፡ኅያላን፡ሱራፌል፡ወኪሩ
ቤል፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡በአፍ፡ዘኢያዐርፍ፡በዜማ፡በአሐቲ፡መለ
ኮት፡ይሬስዩ፡ለእግዚእ፡ስብሐተ። ፫ መላእክተ፡አቡነ፡አብርሃም፡እ
ንዘ፡ሀሎ፡ታሕተ፡ዕፅ፡ድሩስ፡በመንበር፡ዲበ፡ዳስ፡ርእየ፡አሐተ፡መለ
ኮተ፡ወአሐተ፡ክብረ፡ለሥላሴ፤፫መላእክት፡ወዕፀ፡ድሩስ፡ወዳስ፡ወአብ
ርሃም፡ሥላሴ፡ወመስቀል፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡ወዘርአ፡ሰብእ፡ውእቱ።
ውእቱኬ፡አብርሃም፡ፍኖተ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡ሖረ፡ከመ፡ይሡዖ፡ለይስ
ሐቅ፡ወልዱ፡ለእግዚአብሔር፤ወዘሠሉስ፡ዕለት፡ፍኖት፡ወይስሐቅሰ፡
ዘይሠዋዕ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡በመስቀል፡ሕማሙ፡ለዋሕድ፡ውእቱ። ወከ
መሰ፡ዘክርስቶስ፡ምስጢረ፡በይስሐቅ፡ርእየ፡አብርሃም፡እግዚእነ፡ዝሙ
ርየ፡በወንጌል፡እንዘ፡ይብል፡[3] አቡክሙ፡ተሐሥየ፡ከመ፡ይርአይ፡ዕለ
ትየ፡ርእየኒ፡ወተፈሥሐ። ከዕበ፡ዘሠሉስ፡ዕለት፡ሖረ፡ሙሴ፡ይሡዕ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ለፈርዖን፡[4] ምሕዋረ፡ሠሉስ፡ዕለት፡ነሐውር፡
ንሡዕ፡ለእግዚአብሔር፡አምላክነ። ፫ መስፈርተ፡ሐሪፅ፡ነሚአ፡ሳራ፡
ገብረት፡ዳፍንተ፤ወ፫ሰ፡መስፈርት፡ዘሐሪፅ፡ወሳራ፡ወዳፍንታ፡ዕፍረተ፡
ሃይማኖተ፡ሥላሴ፡ወቤተ፡ክርስቲያን፡በኀቡእ፡ልበ፡ሰብእ፡ዘይትዐቀብ፡
ውእቱ። ፫አብትረ፡ያዕቆብ፡ነሚአ፡ወውስተ፡ማይ፡ወዲዮ፡አባግዒሁ፡
ለላባን፡አስተየ፤ወ፫ሰ፡አብትር፡ወማይ፡ወአባግዕ፡እለ፡ሰትዩ፡ሥላሴ፡
ወጥምቀት፡ወአሕዛብ፡ዘይጠመቁ፡ውእቱ። ሠሉሰ፡ዕለተ፡ወሠሉሰ፡
ሌሊተ፡ዮናስ፡ነበረ፡ውስተ፡ከርሠ፡ዐንበሪ፤ወዐንበሪሰ፡ወሠሉስ፡ዕለት፡
ወ፫ሌሊት፡ወዮናስ፡ሠሉሰ፡ዕለተ፡ንብረቱ፡ለዋሕድ፡ውስተ፡ሲኦል፡

---

[1] እኂዛን፡ A, እኂዘን፡ B. [2] ወእግዚእ፡ AB. [3] Joh. 8, 56.
[4] Ex. 5, 3. 8, 23.

ውእቱ ። ወከመ ፡ ዝውእቱ ፡ ነገሩ ፡ ውእቱ ፡ እግዚእነ ፡ ይቤ ፡ በውስተ ፡ ወንጌል ፡ [1] በከመ ፡ ነበረ ፡ ዮናስ ፡ ውስተ ፡ ከርሠ ፡ ዐንበሪ ፡ ሠሉሰ ፡ ዕለተ ፡ ወሠሉሰ ፡ ሌሊተ ፡ ከማሁ ፡ ሀሎ ፡ ይንበር ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ምድር ፡ ፫ ዕለተ ፡ ወ፫ ሌሊተ ። ሠሉሰ ፡ ዕለተ ፡ ሰብአ ፡ ነነዌ ፡ ጾዊሞሙ ፡ ሐይዉ ፤ ወሠሉስሰ ፡ ዕለት ፡ ወጾም ፡ ወሰብአ ፡ ነነዌ ፡ ሐይዎሙ ፡ ሥላሴ ፡ በርሀ ፡ ብርሃን ፡ ወኀድገተ ፡ እከይ ፡ ወምእመናን ፡ ወሕይወት ፡ ዘለዓለም ፡ ውእቱ ። ሥልሰ ፡ ኤልያስ ፡ ነቢይ ፡ ውስተ ፡ ዕፀ ፡ ሐጥብ ፡ ወውስተ ፡ አባለ ፡ ላህም ፡ ማየ ፡ ሰዊጦ ፡ እሳተ ፡ እምሰማይ ፡ አውረደ ፡ ላዕሌሆሙ ፤ ወማይ ፡ ስፉር ፡ ሥልሰ ፡ ወዕፀ ፡ ሐጥብ ፡ ወአባለ ፡ ላህም ፡ ወእሳተ ፡ ሰማይ ፡ ሥላሴ ፡ ወጥምቀት ፡ ወመስቀል ፡ ወአባለ ፡ ክርስቶስ ፡ ወብርሃን ፡ ዘእምሰማይ ፡ ውእቱ ። ሥልሰ ፡ ዳንኤል ፡ ለለዕለቱ ፡ መሳክወ ፡ ቤቱ ፡ አርኂዎ ፡ መንገለ ፡ ጽባሕ ፡ ጸሊዮ ፡ ስእለቶ ፡ ረከበ ፡ እንዘ ፡ ይሜህር ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ መፍትው ፡ አዕይንተ ፡ ነፍስነ ፡ አርኂወነ ፡ ለአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መንገለ ፡ ጽባሕ ፡ ናብእ ፡ ስእለተነ ። ፫ ደቂቅ ፡ እለ ፡ እንበለ ፡ ሙስና ፡ ውስተ ፡ እቶነ ፡ እሳት ፡ ተወዲዮሙ ፡ ወአልቦ ፡ ዘኮኑ ፡ ወከለዳውያንሰ ፡ ውዕዩ ፤ ወ፫ሰ ፡ ደቂቅ ፡ ዘእንበለ ፡ ሙስና ፡ ድኅኑ ፡ ወከለዳውያን ፡ እለ ፡ ውዕዩ ፡ ሥላሴ ፡ እንተ ፡ አልባ ፡ ሙስና ፡ ወከለዳውያንሂ ፡ አጋንንት ፡ እሙንቱ ፡ እለ ፡ ተኰነኑ ፡ ወጠፍኡ ። ፫ ሥን ፡ ጳውሎስ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አወፈያ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ [2] ሃይማኖት ፡ ወተስፋ ፡ ወፍቅር ፡ ወሃይማኖትሰ ፡ ዲበ ፡ አብ ፡ ወተስፋ ፡ ዲበ ፡ ወልድ ፡ ወተፍጻሜተ ፡ ሕግ ፡ ፍቅረ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ይቤ ፡ [3] ፍሬ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፍቅር ፡ ውእቱ ። ውእቱኒ ፡ ጳውሎስ ፡ ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቍዖ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ [4] ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቋዕክዎ ፤ ወነጽር ፡ ጥበበ ፡ ብእሲ ፡ በንስቲት ፡ ነገር ፡ እንተ ፡ ተጋብአት ፤ ኢይቤ ፡ ሥልሰ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቋዕኩ ፡ አላ ፡ ፫ ለእግዚአብሔር ፡ አስተብቋዕኩ ፡ እስመ ፡ ለአብ ፡ ወወልድ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፫ ኍልቌ ፡ መለኮቱ ።

---

[1] Matth. 12, 40. [2] 1 Cor. 13, 13. [3] Gal. 5, 22. [4] 2 Cor. 12, 8.

ወካዕበ፡ ይቤ፡[1] ፫ ተዘበጥኩ፡ በአብትር፡ አላ፡ አሐተ፡ ተወገርኩ፡ በአእባን፤
ወዝንቱ፡ ውእቱ፡ ብሂል፡ ፫ በኍልቍ፡ አመንኩ፡ ወበአሐቲ፡ ሃይማኖት፡
ዘሥላሴ፡ በእብን፡ እምነት፡ በአሐቲ፡ ቃል፡ ትድምርተ፡ ነፍስየ፡ አጽና
ዕኩ። ወካዕበ፡ ይቤ፡[2] ፫ ተሰበርኩ፡ በሐመር፤ ወዝንቱ፡ ውእቱ፡ ብሂል፡
ጾረ፡ ኀጢአት፡ ዘአመ፡ ይሁድና፡ በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅ
ዱስ፡ ውስተ፡ ነቅዐ፡ ጥምቀት፡ አስጠምኩ። ፫ መስፈርተ፡ ሐሪፅ፡[3] ለመ
ንግሥተ፡ ሰማያት፡ ተመሰለት፡ ብእሲት፡ ነሢአ፡ ወበንስቲት፡ ብሑእ፡ አ
ብሒኣ፡ ኵሎ፡ ሐሪፀ፡ አብሕአት፤ ወ ፫ መስፈርቱ፡ ለሐሪፅ፡ ወንስቲት፡
ብሑእ፡ ወብእሲት፡ እንተ፡ ታብሕእ፡ ጥበብ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ በሥጋሁ፡ ለ
ክርስቶስ፡ ኵሎ፡ ሰብአ፡ ውስተ፡ ሃይማኖት፡ ዘሥላሴ፡ ትመይጥ። ለዝ፡
ኵሉ፡ ምስጢራት፡ ከመ፡ ማኅተም፡ ኀቲሞ፡ እግዚእነ፡ በ ፫ ርደተ፡ ማይ፡
አሐተ፡ ጥምቀተ፡ ለአርድእት፡ ዚአሁ፡ አወፈየ፡ እንዘ፡ ይብል፡[4] ሐዊረ
ክሙ፡ መሀሩ፡ ኵሎ፡ አሕዛበ፡ እንዘ፡ ታጠምቅዎሙ፡ በስመ፡ አብ፡ ወወ
ልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ። ለእመኒ፡ መፍትው፡ ውእቱ፡ ግብረ፡ አብ፡ ወ
ወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርእዮ፡ ከመ፡ ፩ ውእቱ፡ ድልወ፡[5] ናርኢ፤ እ
ምከመሰ፡ አርአይነ፡ ፩ ግብረ፡ ዘአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አማን፡
አሐተ፡ ህላዌሁ፡ ነአምን፡ በኵሉ፡ እስመ፡ በከመ፡ ግብሩ፡ ፩ ህላዌኒ፡ ፩ ውኁ
ይሉኒ። ንዔጥንኬ፡ ወንነግር፡ በእንተ፡ ግብረተ፡ ዓለም፡ ወበእንተ፡ ትር
ሲተ፡ ወልደ፡ ሰብእ፡ በጺጋ፡ ወበእንተ፡ ግዕዛን፡ ወበእንተ፡ ሰማይ፡ ወበእ
ንተ፡ ምድር፡ ወበእንተ፡ ህላዌ፡ ኵሉ፡ ወአሐተ፡ ንብል፡ በእንተ፡ ምግባር፡
ወዘባዕድኒ፡ ሕይወት፡ ወዘመፍቅድነ፡ እምአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅ
ዱስ፡ ከመ፡ ተገብረ። ንእኅዝ፡ እምቀዳማይ፡ ወናመጽእ፡ በካልእ፡ እምዝ፡
በተሊወ፡ ነገርነ፡ ንፈጽም። ለሰማይ፡ ገብሮ፡ አብ፡ አላ፡ ኢኮነ፡ ዘእንበለ፡
ቃል፡ ወመንፈስ፡ እስመ፡ ይቤ፡[6] በቃለ፡ እግዚአብሔር፡ ጸንዓ፡ ሰማያት፡
ወበመንፈሰ፡ አፉሁ፡ ኵሉ፡ ኀይሎሙ። ለኵሉ፡ ዓለም፡ ፈጸሞ፡ አብ፡

---

[1] 2 Cor. 11, 25. [2] 2 Cor. 11, 25. [3] Matth. 13, 33. [4] Matth. 28, 19. [5] ድልው፡ A. [6] Ps. 32, 6 (hebr. 33, 6).

በከመ፡ጽሑፍ፡[1] ሰማየ፡ወምድረ፡አነ፡ፈጸምኩ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፤
ፈጸመ፡ወልድኒ፡በከመ፡ይብል፡ጽሑፍ፡[2] ኵሉ፡ቦቱ፡ኮነ፡ወዘእንበሌ
ሁሰ፡አልቦ፡ዘኮነ፡ወኢምንትኒ፤ ስምዖ፡ለጠቢብሂ፡እንዘ፡ይብል፡[3] በእ
ንተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡ፈጸመ፡ዓለመ። ወም
ንት፡የዐቢ፡እምኵሉ፡ፍጥረት፤ አኮኑ፡ሰብእ፤ ወኢኮነ፡እምአብ፡ባሕ
ቲቱ፡ተገብረ፡አላ፡ምስለ፡ወልድ፡እንዘ፡ይፌጽም፡መንፈስ፡ቅዱስ።
እስመ፡ይቤ፡[4] ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበአምሳሊነ፤ ንግበር፡ሰብአ፡
ይቤ፡ወኢይቤ፡እግበር፡አነ፡ወኢይቤ፡ግበር፡አንተ፡ወኢይቤ፡ይግበር፡
ዝኩቱ፡አላ፡ይቤ፡ንግበር፤ ወሶበሰ፡ይቤ፡ግበር፡አንተ፡እምአርአየ፡
ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡አላ፡ከመ፡ይከላእ፡ዘላእክ፡ወያርኢ፡ከመ፡፩ክብር፡
ይቤ፡ንግበር፡ሰብአ፡በአሐቲ፡ምክር፡ወአሐቲ፡ግብር፤ ወኵሉ፡ፍጥረት፡
ዘአሐቲ፡ሥላሴ፡ውእቱ። ወከመሰ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡
ግብሮ፡ለሰብእ፡ዳዊት፡ዝሙር፤[5] ዘመረ፡እንዘ፡ይብል፡[6] ኀበ፡እግዚአብ
ሔር፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ አኮ፡አንተ፡ባሕቲትከ፡ዘፈጠርከኒ፡
ወኢኮንተ፡እደ፡የማንከ፡ዘገብረተኒ፡እንተ፡ይእቲ፡ዋሕድ፡ወልድከ፡
አላ፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ቃልከ፡ወመ
ንፈስከ፡ከመዝ፡ብሂል፡እንተ፡ቃልከ፡ጥበብ፡ፈጠረተኒ፡ወእንተ፡መን
ፈስከ፡አእምሮ፡ለሐኰተኒ፡እንዘ፡አንተ፡ትፌጽም። ከመዝኒ፡ኢዮብ፡
ይቤ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡[7] እደዊከ፡ፈጠራኒ፡ወለሐኳኒ። ሰማያትኒ፡
ወኵሉ፡ኀይል፡ዘውስቴቶሙ፡በውእቶን፡እደው፡ተገብሩ፡እንዘ፡ይ
ብል፡[8] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዑ፡ሰማያት፡ወበመንፈሰ፡አፉሁ፡ኵሉ፡
ኀይሎሙ፤ ቃሉ፡ወልዱ። ወካዕበ፡ይቤ፡ሆሴዕ፡ነቢይ፡[9] ዘበእደዊሁ፡
ፈጠረ፡ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤ በዝኬ፡ያርኢ፡በቃል፡ወበመንፈስ፡
ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፡ከመ፡ፈጠረ። ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበ

---

[1] Jer. 23, 24. [2] Joh. 1, 3. [3] Sap. 1, 7. [4] Gen. 1, 26. [5] **መዘምር፡** B. [6] Ps. 118 (hebr. 119), 73. [7] Job 10, 8. [8] Ps. 32 (hebr. 33), 6. [9] Hos. 13, 4 (LXX).

አምሳሊነ ፤ ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡ወበአምሳል፡ወበአርአያ፡፩ ። ወ
ከመ፡ኢይትሐዘቡ፡ብዙኃን፡ወኢይበሉ፡በአምሳለ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ተገ
ብረ፡ሰብእ፡በእንቲአሁ፡ይቤ፡በአምሳሊነ፡ወበአርአያነ ። ወበእንተዝ፡
ኵሉ፡ፍጥረት፡ቀዳማይት፡እንተ፡በአምሳል፡ወበአርአያ፡ተገብረት፡በተ
ዐድዎ፡ትእዛዝ፡ማሲና፡ወመዊታ፡በፍትወት፡ተሐደሰት፡ወነጽሐት፡
ወኢኮነት፡በስመ፡አብ፡ባሕቲቱ፡ውስተ፡ጥምቀት፡ትትሔደስ፡አላ፡በዘ
ወልድሂ፡ወበዘመንፈስ፡ቅዱስ ። እስመ፡በፍጥረትሂ፡ከመዝ፡ተገብረ፡
ወበእንተዝ፡የኀትም፡አብ፡በጥምቀት፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡ሐዋርያ፡[1]
እስመ፡ዘገብረነ፡በዝንቱ፡እግዚአብሔር፡ወቀብአ፡[2] ኪያነ፡እግዚአብ
ሔር፡ዘኀተመነ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፤ማኅተምነኒ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[3]
ኢታሕዝንዎ፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ዘቦቱ፡ተኀተምክሙ፡ለዕለተ፡ተበ
ልሖ ። ተኀቲመነኬ፡እመንፈስ፡አልባቢነ፡ኢኮነኬ፡በ፪[4] አርአያ፡ዘንተ
ሜሰል፡አላ፡በአሐቲ፡እንተ፡ወልድ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[5] እለ፡[6] አቅ
ደመ፡አእምሮ፡ወአቅደመ፡ሠሪዐ፡አምሳለ፡ከመ፡ይኩኑ፡በአምሳለ፡ወ
ልዱ ። ወእምዝ፡ኵሉ፡ይትጋባእ፡ከመ፡፫ዘአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡
ቅዱስ፡አምሳለ፡ሥላሴ፡እስመ፡ተኀቲመነ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡አርአያ፡
እግዚአብሔር፡ንከውን፡ወአምሳለ፡ዚአሁ፡በከመ፡ይቤ፡ጳውሎስ፡[7] ብ
እሲ፡ኢመፍትው፡ይክድን፡ርእሶ፡እንዘ፡ክብረ፡እግዚአብሔር፡ወአ
ምሳለ፡እግዚአብሔር፡ላዕሌሁ፤ወፈድፋደሰ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አርአያ፡
እግዚአብሔር፡ወ፩ምስሌሁ ። ዐቢይ፡ውእቱ፡አብ፤ዐቢይ፡ውእቱ፡ወ
ልድ፡ወኢይልህቅ፡[8] መንፈስ፡ቅዱስ ። እስመ፡ጽሑፍ፡[9] ዐቢይ፡እግዚ
አብሔር፡ወዐቢይ፡ኀይሉ፤ወጽሑፍ፡[10] ከመ፡ክርስቶስ፡ኀይለ፡እግዚአ
ብሔር፤ወለጥበቢሁ፡አልቦ፡መስፈርት፡[9] ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እ

---

[1] 2 Cor. 1, 21. 22. [2] እስመ፡ዘብነ፡ወበዝንቱ፡እግዚአብሔር፡ቀብአ፡ B, per emend. [3] Eph. 4, 30. [4] በካልእ፡ B. [5] Rom. 8, 29. [6] አላ፡ AB. [7] 1 Cor. 11, 7. [8] ወኢኀልቀ፡ B. [9] Ps. 146 (hebr. 147), 5. [10] 1 Cor. 1, 24.

ስመ፡ጽሑፍ፡[1] ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡እግዚአብሔር፡መንፈስ፡ጥ
በብ፡ወአእምሮ ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2] ነዋ፡እትመየጥ፡
ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም ፤ ወልድሂ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡
ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡፩ ፤ ሰላም፡
ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወ
ፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ ። ነቅዕ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5] እስመ፡
እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት ፤ ወወልድሂ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6]
ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይት
ረከብ፡ማይ ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳው
ሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእግዚ
እነ፡ቃላተ፡ናርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9]
ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡
በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ ፤
ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ።
ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን ፤ ወል
ድሂ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11] አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም ፤ ወሶ
በሰ፡ኢኮነ፡ብርሃን፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12] መንፈሰ፡
ኢታጥፍኡ ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል ፤ ዳዊትኒ፡
ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በ
ወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ ። ያግዕዝ፡
አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት ፤ ያግዕዝ፡ወልድሂ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤሎሙ፡
ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ኮንክሙ ፤
ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

[1] Jes. 11, 2. [2] Jes. 66, 12. [3] Eph. 2, 14. [4] Gal. 5, 22. [5] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [6] Jer. 2, 13. [7] 1 Cor. 12, 13. [8] ኪያሆሙ፡ AB. [9] Joh. 7, 37. 38. [10] 1 Joh. 1, 5. [11] Joh. 8, 12. [12] 1 Thess. 5, 19. [13] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [14] Joh. 8, 36. [15] 2 Cor. 3, 17.

እግዚአብሔር፡ህየ፡ሀሎ፡ግዕዛን ። ሕገ፡አብ፡ያግዕዝ፤ሕገ፡ወልድሂ፡ ያግዕዝ፤ሕገ፡መንፈስ፡ቅዱስሂ፡ያግዕዝ፤ወበ፡ኀበ፡ይቤ፡[1] ሕገ፡መንፈስ፡ ቅዱስ፡ያግዕዘከ፡እምቅኔ፡ወእሙስና ። ኄር፡አብ፤ኄር፡ወልድሂ፡እስመ፡ ቦኀበ፡ይቤ፡[2] ለእመ፡ዐይንከ፡ድንጻዌ፡[3] አነ፡ኄር፤መንፈስሂ፡ቅዱስ፡ ኄር፡እስመ፡ይቤ፡[4] መንፈስከ፡ኄር፡ይምርሐኒ፡በምድር፡ርትዕት ። ኀበ፡ ይፈቅድ፡ይሄሉ፡አብ፡እስመ፡አልቦ፡ለዘ፡ይገርር፤ኀበ፡ይፈቅድ፡ወል ድሂ፡ይሄሉ፡እስመ፡እግዓዛይ፡ውእቱሂ፤መንፈስ፡ቅዱስሂ፡ኀበ፡ይፈ ቅድ፡ይሄሉ፡እስመ፡ይቤ፡[5] መንፈስ፡ኀበ፡ፈቀደ፡ይነፍኅ፡ወቃሎ፡ትሰ ምዕ፡አላ፡ኢታአምር፡እምኀበ፡ይመጽእ፡ወኀበ፡የሐውር ። ኵሎ፡ይእ ኅዝ፡አብ፤ኵሎ፡ይእኅዝ፡ወልድ፤ይእኅዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ኵሎ ። ወ ዳዊትኒ፡ይቤ፡[6] አይቴ፡አሐውር፡እመንፈስከ፡ወእምገጽከኒ፡አይቴኑ፡ እጐይይ ። ኵሎ፡ይክል፡አብ፡በከመ፡ይቤ፡ኢዮብ፡[7] አአምር፡እግዚአ፡ ከመ፡ኵሎ፡ትክል፡ወኢትስእን፡ወኢምንተ፤ኵሎ፡ይክል፡ወልድኒ፡ በከመ፡ይቤ፡በወንጌል፡እግዚእነ፡[8] ኵሉ፡ይትከሀሎ፡ለዘየአምን፤ኵሎ፡ ይክል፡መንፈስሂ፡ቅዱስ፡እስመ፡ይቤ፡[9] ዛቲ፡ይእቲ፡እንተ፡እግዚአብ ሔር፡ጥበብ፡[10] መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈሰ፡አእምሮ፡ቅዱስ፡ክፉለ፡[11] ጸጋ፡ ውስተ፡ብዙኅ፡ቀጢን፤ወበኵሉ፡ሀሎ፤ቅድው፡ዘኢይማስን፡ጥበብ፡ዘ ኢይረስሕ፡ባላሒ፡ዘኢይትከላእ፡ባቍዕ፡ወመፍቀሬ፡ሰብእ፡ዘኢይትከ ሰይ፡ጽኑዕ፡ዘኢይቴክዝ፡ከሃሌ፡ኵሉ፡ወዋሒ፡ኵሉ፡ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ ጺስ፡ቆጸስ ። ወአከ፡ባሕቲቱ፡ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤጺስ፡ቆጸስ፡አላ፡ዓዲ፡ለሰ ብእ፡ኤጺስ፡ቆጸሰ፡ይሬሲ ። ወዝሙርየ፡ጳውሎስ፡ውስተ፡ሐዋርያት፡[12] እንዘ፡ይብል፡[13] ነጽሩ፡ርእሰክሙ፡ወለኵሉ፡መርዔት፡ዘቦቱ፡ሠርዐክሙ፡ መንፈስ፡ቅዱስ፡ኤጺስ፡ቆጸሳተ ። ፈነወ፡ነቢያተ፡አብ፡ወፈነወ፡ነቢ ያተ፡ወልድ፡ወፈነወ፡ነቢያተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡በከመ፡፩እምነቢያት፡

---

[1] Rom. 8, 2. [2] Matth. 20, 15. [3] Emendandum ድንጻዊ፡ [4] Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). [5] Joh. 3, 8. [6] Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7). [7] Job 42, 2. [8] Marc. 9, 23. [9] Sap. 7, 22. 23. [10] ጠቢብ፡ A. [11] ክፉል፡ AB. [12] i. e. ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ [13] Act. 20, 28.

ኢሳይያስ፡ይኬልሕ፡ወይብል፡[1] ይእዜኒ፡እግዚአብሔር፡ፈነወኒ፡ወመንፈሱ ። እምአብ፡ተፈነዉ፡ሐዋርያት፡ወእምወልድኒ፡ተፈነዉ፡እስመ፡ይቤ፡[2] ነዋ፡አነ፡እፌንወክሙ፡ከመ፡አባግዕ፡ማእከለ፡ተኵላት ፤ ወእመንፈስኒ፡ቅዱስ፡ተፈነዉ፡በከመ፡ይቤ፡[3] ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ወእለሰ፡ተፈነዉ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ወረዱ፡ሲላውቅያ ። ጸውዖሙ፡አብ፡ለሐዋርያት ፤ ጸውዖሙ፡ወልድኒ ፤ ከመዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ጸውዖሙ፡እስመ፡ይቤ፡[4] ወእንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እምሐዋርያት፡ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጥዎሙ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወጳውሎስ፡ውስተ፡ግብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ። ፍልጡ፡ሊተ፡ይቤ፡አንትሙሰ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለበርናበስ፡ወጳውሎስ ፤ እንግር፡አነ፡ከመ፡እግዚእ፡ስምዑኒ፡ከመ፡አግብርት ፤ ይቤ፡እንዘ፡ይጸውሙ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ፤ ጠይቅኬ፡ከመ፡ይቤ፡ወይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ። ወይብሉኬ፡ይእዜ፡እለ፡ይነግሩ፡ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወንሕነኒ፡ንነግሮሙ፡እመሰ፡ላእክ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡፩ውእቱ፡እመላእክት፡ወእምሐዋርያት፡እስመ፡ይብል፡[5] ዘይሬስዮሙ፡ለመላእክቲሁ፡መንፈሰ፡ወለእለ፡ይትለአክዎ፡ነደ፡እሳት ፤ አላ፡ኢኮነ፡ላእከ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡አላ፡[6] ዘይትለአክዎ፡ወይትቀነዩ፡ሎቱ፡በከመ፡ይቤ፡እንዘ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር ። ይቤ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ፍልጡ፡ሊተ ፤ ጠይቅ፡ከመ፡ይቤ፡ፍልጡ ፤ ትሬእዩኑ፡ከመ፡እግዚእ፡ውእቱ ፤ ላእክሰ፡እምኢይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡አላ፡ዘእምእግዚእ፡ዛቲ፡ቃል፡እንተ፡ይቤ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለበርናባስ፡ወለጳውሎስ፡ለግብር፡ዘጸዋዕክዎሙ ፤ ይእዜኒ፡አንትሙ፡ፍልጡ፡ሊተ፡ለጳውሎስ፡ወበርናባስ፡እስመ፡አንሰ፡ፈለጥክዎሙ፡እምክርሠ፡እሞሙ ። ወከመሰ፡እመንፈስ፡ቅዱስ፡ተጸውዐ፡ጳውሎስ፡ወእምሐዋርያት፡ተፈልጠ፡ውስተ፡ወንጌል፡በቀዳማይ፡መጽሐፍ፡ዘዚአሁ፡ወይብል፡[7] ጳው

---

[1] Jes. 48, 16. [2] Matth. 10, 16. [3] Act. 13, 4. [4] Act. 13, 2. [5] Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4). [6] **አላ፡** deest in B. [7] Rom. 1, 1. B habet **ይብል፡** sine **ወ**, per emend.

ሎስ፡ገብረ፡ክርስቶስ፡ኢየሱስ፡ዘተጸውዐ፡ወተፈልጠ፡ለወንጌል፡እግዚአብሔር ። አላ፡ይእዜሰ፡ፍቁራንየ፡ረከቡ፡እለ፡ያስተረክቡ፡ውእተ፡ሥሕጸተ፡እምያስተረክቡ፡ውስተ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወያአምርዎ፡ለእግዚአብሔር፡በከመ፡ይቤ፡[1] አስተርክቡ፡ወአእምሩ፡ከመ፡አነ፡ውእቱ፤ አላ፡ከልአ፡ዕርፈተ፡ወሥሕጸተ፡ረከቡ፡ወይሴአሉኒ፡እንዘ፡ይብሉ፡ቦኑ፡መንበረ፡አብ፡ወናወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ይቤ፡[2] እግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበሩ፡ቅዱስ፤ ወይደግሙኒ፡ቦኑ፡መንበረ፡ወልድሂ፡ወናወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[3] መንበርከ፡እግዚአ፡ለዓለመ፡ዓለም ። ወመንበርሰ፡ሶበ፡ሰማዕከ፡ድልወተ፡መለኮት፡ለብዎ፡ለመንበር፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ሥልጣን፡ወመንግሥት፡ወእግዚእና፡እስመ፡ለነሰ፡መጻሕፍት፡ቅዱሳት፡ከመ፡ሰብእ፡ይትናገራነ ። ወከዕበ፡ይብሉነ፡አይቴ፡ጽሑፍ፡ከመ፡መንፈስሂ፡[4] ቅዱስ፡ቦቱ፡መንበረ፡ከመ፡እመንበር፡ለቢወነ፡ኀቡረ፡ህላዌ፡ወእግዚእ፡ንሬስዮ ። ወንሕነሰ፡በዘከመዝ፡ነገር፡ኢመፍትው፡ናውሥአሙ፡ለእለ፡ከመዝ፤ እንዘ፡አግብርት፡ጥቀ፡እለ፡እምድር፡ተፈጥሩ፡እሙንቱ፡ሐዋርያት፡ዘከፈሎሙ፡ነቢረ፡ዲበ፡መንበር፡እስመ፡ይቤ፡[5] ነዋ፡አንትሙ፡፲ወ፪ ትነብሩ፡ውስተ፡፲ወ፪ መናብርት፡እንዘ፡ትኴንኑ፡፲ወ፪ ነገደ፡እስራኤል፡እፎ፡ፈድፋደ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ወዓዲ፡ይብሉነ፡አይቴ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፤ አብ፡ይሴባሕ፤ ወልድ፡ይሴባሕ፤ አይቴ፡ይሴባሕ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ናውሥአሙኬ፡በዝሂ፡ይኅሥሡ፡ሐዋርያተ፡[6] ወይነግር፡ኢሳይያስ፡ወጳውሎስሂ፡ይዜምር ። እስመ፡ይቤ፡[7] ርኢኩዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ልዑል፤ ወዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡መንፈስ፡ወኢናጕንዲ፡በእንተ፡አርእዮ ። ርኢኩዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ነዋኀ፡ወልዑል፡ወምሉእ፡ቤተ፡ስብሐተ፡ዚአሁ፡ወሱራፌን፡ይቀውሙ፡ዐ

---

[1] Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11). [2] Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9). [3] Ps. 44, 8 (hbr. 45, 7). [4] ለመንፈስሂ፡ A. [5] Matth. 19, 28. [6] ሐዋርያ፡ A. [7] Jes. 6, 1.

ውዱ፡ አለ፡ ፮ክንፈሆሙ፡ ለለ ፩ ይጸርኁ፡ ወይብሉ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፤ ምሉእ፡ ሰማያተ፡ ወምድረ፡ ስብሐተ፡ ዚአሁ፤[1] ጠይቅኬ፡ ዝየ፡ መንበረሂ፡ ወስብሐተ፤ ወይቤለኒ፡ እግዚአብሔር፡ መኑ፡ እፌኑ፡ ወመኑ፡ የሐውር፡ ኀበ፡ ዝንቱ፡ ሕዝብ፤ ወሕዝብሰ፡ አይሁድ፤ ወይነግሮሙ፡ ወሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወርእየ፡ ትሬእዩ፡ ወኢታአምሩ፡ እስመ፡ ገዝፈ፡ ልቦሙ፡ ለዝ፡ ሕዝብ፡ ወበእዝኖሙ፡ አክበዱ፡ ሰሚዐ፡[2] ወዘሀሎ፡ ጽሑፍ፡ እምድኅረዝ። ይመጽእኬ፡ ጳውሎስ፡ እምድኅረ፡ ብዙኅ፡ ዐውደ፡ ዓመታት፡ ወይበጽሕ፡ በሮሜ፡ ወይትናገር፡ ምስለ፡ አይሁድ፡ እንዘ፡ ይሜህሮሙ፡ ውስተ፡ ዘዋሕድ፡ ክርስቶስ፡ ሃይማኖት፡ ወእሙንቱሰ፡ ይትመየጥዎ፡[3] ወይትካሐድዎ፤[4] ሶቤሃ፡ ይዜክሩ፡[5] ለዛቲ፡ ትንቢት፡ እስመ፡ ቦቱ፡ ተፈጸመት፤ ወምንተ፡ ይነግሮሙ፡ ሠናየ፡ ይቤ፡ አኮ፡ አብ፡ ወአኮ፡ ወልድ፡ አላ፡ ሠናየ፡ ይቤ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ በኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ ሰሚዐ፡ ትሰምዑ፡ ወኢትሌብዉ፡ ወዘሀሎ፡ ጽሑፍ፡ እምድኅሬሁ። እምከመሰ፡ ኢሳይያስ፡ ይቤ፡[6] እግዚአብሔር፡ ጸባኦት፡ ይነብር፡ ዲበ፡ መንበር፡ ልዑል፡ ወእመላእክት፡ ይሴብሕ፡ ወይትቄደስ፤ ጳውሎስኒ፡ ይነግር፡ ከመ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ውእቱ፡ መኑ፡ እንከ፡ ተረፈ፡ ተዋከሐ፡ እስመ፡ እግዚእ፡ ወአምላክ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ወይትቀነዩ፡ ሎቱ፡ ወይትለአክዎ ። ወሎቱ፡ ስብሐት፡ ወእኂዝ፡ ወጽንዕ፡ ምስለ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን ።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቄርሎስ፡ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ ዘእለ፡ እስክንድርያ፡ በእንተ፡ መልከ፡ ጼዴቅ ።

ይቤ፡ ጳውሎስ፡[7] ዝመልከ፡ ጼዴቅ፡ ንጉሠ፡ ሰላም፡ ካህን፡ ዘእግዚአብሔር፡ ልዑል፡ ዘተራከበ፡ ለአብርሃም፡ ተመይጠ፡ እምኀበ፡ ይቀትሎሙ፡

---

[1] Jes. 6, 1—3. [2] 6, 8—10. [3] Act. 28, 25 seq. [4] ወይትክሕድዎ፡ A, ወይክሕድዎ፡ B. [5] ይዜክሩ፡ A. [6] ነቢይ፡ AB.
[7] Hbr. 7, 1—10.

ለነገሥት፡ወባረኮሂ፡ወወሀበ፡ክፍሎ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡አብርሃም፤ቀ
ዳሚ፡ትርጓሜሁ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወእምህየ፡ንጉሠ፡ሰላም፡ዘትርጓሜሁ፡
ንጉሠ፡ሰሌም፡ዘይእቲ፡ኢየሩሳሌም፤አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወአ
ልቦ፡ጽሕፈት፡ለልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወአልቦ፡ማኅለቅት፡
ሕይወቱ፡በአምሳሉ፡ለወልደ፡እግዚአብሔር፡ይነብር፡ካህነ፡ለዝሉፉ።
ነጽሩ፡ዕበዮ፡ለዝንቱ፡ዘሎቱ፡ዓሥራተ፡አብርሃም፡ወሀበ፡እምህርካሁ፡
ሊቀ፡አበው። ወእለሰ፡እምውሉደ፡ሌዊ፡ለካህናት፡ይነሥኡ፡ሥርዐተ፡
በሙ፡ይንሥኡ፡ዓሥራተ፡እምሕዝብ፡በከመ፡ሕገ፡ሙሴ፡እምአኀዊ
ሆሙ፡ለእለ፡ወፅኡ፡እምሐቌሁ፡ለአብርሃም። ወዘሰ፡ኢተጽሕፈ፡እም
ነገዶሙ፡ነሥአ፡ዐሥራተ፡እምአብርሃም፡ወለዘቦ፡ተስፋ፡ርስት፡ባረኮ።
ወጥዩቅሰ፡ዘእንበለ፡ካሕድ፡ዘይንእስ፡እምዘየዐቢ፡ይትባረክ፡ወበዝየሰ፡
ሰብእ፡መዋቲ፡ይነሥእ፡ዓሥራተ፡ወበህየሰ፡ዘቦ፡ስምዕ፡ከመ፡ሕያው።
በብሂል፡[1] በእንተ፡አብርሃም፡ወሌዊ፡ዘዓሥራተ፡ይነሥእ፡ውእቱ፡ዐ
ሠረ፡እንዘ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቌ፡አቡሁ፡ሀሎ፡ሌዊ፡ሶበ፡ተራከበ፡መልከ፡
ጼዴቅ፡ለአብርሃም፡ይቤ።[2] ዘቄርሎስ። ወይእዜኒ፡ደቂቅየ፡ጽሁቃን፡
መጻእክሙ፡ዝየ፡ወመላእክሙ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ጽሙኣን፡አን
ትሙ፡ከመ፡ትትረወዩ፡ማየ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ወይፍረይ፡ልብክሙ፡
ፍሬ፡ሠናየ። በከመ፡ሀብተ፡ማይ፡ያበቍል፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ዘወትረ፡
ይሰቅይዎ፡ከማሁ፡ቃሎሙ፡ወትምህርቶሙ፡ለአበው፡እለ፡ተመሀሩ፡
በኵሉ፡ጥበብ፡ወአእምሮ፡ይበውእ፡ውስተ፡አልባበ፡ሰብእ፡ለመድኀ
ኒት። ይእዜኒ፡ንዑ፡ጽሙኣን፡ወናረውየክሙ፡ጽምአክሙ፡ነሚአነ፡እ
ምጳውሎስ፡ጠቢብ፡ማየ፡እስመ፡ነቅዐ፡መድኀኒት፡ውእቱ። ይቤኬ፡
እንከ፡ጳውሎስ፡በእንተ፡ክቡር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዝመልከ፡ጼዴቅ፡ን
ጉሠ፡ሳሌም፡ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ወዘተጽሕፈ፡በእንቲአሁ፡
ኵሉ። ብዙኀ፡እንከ፡ለብዙኃን፡ዘበእንቲአሁ፡ክነ፡ነገር፡በከመ፡ውእቱ፡
ጳውሎስ፡ቦ፡ኀበ፡ይቤ፡[3] ዕጹብ፡ፍካሬሁ፡ወኢኮነ፡ቀሊለ፡ወፈድፋደሰ፡

---

[1] ὡς ἔπος εἰπεῖν Hbr. 7, 9. [2] Hbr. 7, 1—10. [3] Hbr. 5, 11.

ለእለ፡ኢይሴብዉ፡ወኮኑ፡ድንዙዛነ፡ለሰሚዕ። ባሕቱ፡ዘከመ፡ሀሎ፡በእንቲአሁ፡እነግር፡እስመ፡ቦ፡እለ፡ይቤሉ፡ኢኮነ፡ሰብአ፡ከማነ፡አላ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ውእቱ፡አው፡እግዚአብሔር። ጌገዩኬ፡ወወፅኡ፡እምኀሊና፡እለ፡ዘንተ፡ከመዝ፡ይኄልዩ፡ወመፍትውኬ፡እንከ፡ዘንተ፡ናቅድም፡ነጊሮቶሙ፡እምኵሉ። እፎ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ከመ፡ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ትቤልዎ፡መንፈሰ፡ቅዱሰ፡አው፡እግዚአብሔር፡እስመ፡ኢኮነ፡በሢመተ፡ክህነት፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ዘኀቡር፡ወዕሩይ፡ምስለ፡አብ፡ወወልድ፡በህላዌሁ፡ወኢይትመሰል፡ወኢይትዋደድ፡ሎቱ፡ግሙራ፡ስመ፡ክህነት፡ወግብሩሂ፡ኢለመለኮት፡ይደሉ። ወለመኑ፡እንከ፡ይትከሀን፡በከመ፡ትቤሉ፤ ለዘየዐብዮኑ፡ወለዘይፌደፍዶ፡ወይትሴዐል፡እምኔሁ፤ መኑ፡ይትሴዐሎ፡ዘእምኵሉ፤ ወዘተሠይመሰ፡በክህነት፡ኢኮነ፡ለርእሱ፡ይትቀነይ፡ወይትከሀን፤ ለእመሰ፡ርቱዐ፡ትኄልዩ፡ለዘየዐብዮ፡ወይትሴዐሎ፤ ለእግዚአብሔርሰ፡ዕዉቅ፡እስመ፡በከመ፡ጽሑፍ፡[1] መላእክት፡ወሊቃነ፡መላእክት፡ወመናብርት፡ወሥልጣናት፡ይትቀነዩ፡በክህነት፡ለቅድስት፡ወኅብርተ፡ህላዌ፡ሥላሴ፡ወውእቱሰ፡ሥላሴ፡ለመኑ፡እንከ፡ይቀውም፡ወይትቀነይ። ከዕበ፡ይብሉ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[2] ርእይዎ፡ለሐዋርያነ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ዘእምነትነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፤ ወከዕበ፡ይብሉ፡[3] ሐዋርያ፡ኀበ፡ቦአ፡ቀዳማይ፡በእንቲአነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡በከመ፡ሢመቱ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሊቀ፡ካህናት፡ከዊኖ፡ለዓለም። እንግሮሙ፡ወፅአ፡ኀሊናከሙ፡እምፍኖት፡ርትዕት፡ዘክቡር፡ወዐቢይ፡ምስጢር፡ዘተሰብአቱ፡ለዋሕድ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፤ እፎ፡እንከ፡ኢኀለይክሙ፡ከመ፡ኢተሰምየ፡[4] ላእከ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ወልድ፡እንበለ፡አመ፡ኮነ፡ሰብአ፡ወአትሐተ፡ርእሶ፡እንዘ፡ኢይትበዐድ፡ወኢይትመየጥ፡ወኢይትከሀል፡ግሙራ፡ዝንቱ፡ይርከቦ፡አላ፡እስመ፡አትሐተ፡ርእሶ፡በአምጣነ፡ሰብእ፡ወነድየ፡ምስሌነ፡እንዘ፡ባዕል፡ውእቱ፡ወአም

[1] 1 Petr. 3, 22; Col. 1, 16. [2] Hbr. 3, 1. [3] Hbr. 6, 20.

[4] ኢተሠይመ፡ B.

ላከ ። ወትሕትናሰ፡ወንዴተ፡እንቲአሁ፡ንብል፡በተሰምዮ፡ሐዋርያ፡
ወሊቀ፡ካህናት፡ወዝንቱ፡ኵሉ፡ይደሉ፡ለአርአያ፡ገብር፡ወለመስፈርት፡
ሰብእ፡ሐዋርያሂ፡ወሊቀ፡ካህናት፡እስመ፡ሰብአ፡ኮነ፡ከማነ ። ወይእዜሂ፡
ለእመኑ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ተሰብአ፤ ለይትከሀን፡ውእቱኒ፡ወሢመተ፡
ላእክ፡ለይርከቦ፡በከመ፡ወልድ፡ምሒሮ፡ኪያነ፡ኮነ ። ወለእመሰ፡ዝንቱ፡
ብሂል፡ዕርፈት፡ውእቱ፡ወውፁእ፡ወኢይመስል፡ግሙራ፡ለቅዱሳት፡
መጻሕፍት፡ለምንት፡ይሥሕጹ፡ላዕለ፡ስብሐተ፡መለኮት፡ወአኮዘ፡ባሕ
ቲቶ፡አላ፡ዓዲ፡ያስተዋርድዎ፡ውስተ፡እምጣነ፡ገብር፡ለመንፈስ፡ቅ
ዱስ፡ዘውእቱ፡ይሰፍኖ፡ለኵሉ፡ምስለ፡አብ፡ወወልድ፡ወኵሉ፡ፍጥረት፡
ይሰግዱ፡ሎቱ፡ወኵሉ፡ካህናት፡ይኬልልዎ፡በሰማይ፡ወበምድር ። አላ፡
ይብሉ፡ካዕበ፡ተሰምየ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡[1] ዘትርጓሜሁ፡
ከማሁ፡ስሙ፡ወዓዲ፡ንጉሠ፡ሳሌም፡ወሰብእ፡ዘከማነ፡ውእቱ፡ኢይት
ከሀል፡ይኩን፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወንጉሠ፡ሰላም፡አላ፡ዝንቱ፡ይደሉ፡ለመ
ለኮት ። ወንሕነኒ፡ንነግሮሙ፡ዘበእንተዝ፡ንቅሁ፡ንስቲተ፡ወጸበለ፡አዕ
ይንተ፡ልብክሙ፡ተኀፂበክሙ፡ኀሡ፡ዘበእንተዝ፡ኀሊና፡ርቱዐ ። እመ፡
አማነ፡መንፈሰ፡ቅዱሰ፡ታመስልዎ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ይኩን፡ወበዕበይ፡
ወበስብሐት፡ተአምንዎ፡ዘመለኮት፡በእንተ፡ዘተሰምየ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡
ወሰላም፤ እፎ፡እንከ፡ኢትኄልዩ፡እስመ፡ዘበስብሐተ፡መለኮት፡በእንተ፡
ነጊሥ፡ለጽድቅ፡ወሰላም፡ኢይትከሀሎ፡ግሙራ፡ይትቀነይ፡ወኢየሀሉ፡[2]
ውስተ፡መለኮት ። ወተጽሕፈሰ፡በእንተ፡ቅዱሳን፡መላእክት፡[3] እስመ፡
አእላፈ፡አእላፍ፡ይትቀነዩ፡ለእግዚአብሔር፤ ወካዕበ፡ይቤ፡[4] ባርክዎ፡
ለእግዚአብሔር፡ኵልክሙ፡መላእክቲሁ፡ጽኑዓን፡በኀይል፡እለ፡ትገ
ብሩ፡ቃለ፡ዚአሁ፤ ባርክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ኵሉ፡ኀይሉ፡ላእኩ፡እለ፡
ይገብሩ፡ፈቃዶ ። ይእዜ፡እመ፡አኮ፡አውረድዎ፡እመንበረ፡መለኮቱ፡
ለእግዚአብሔር፡ወአኅበርዎ፡ምስለ፡መላእክት፡ወኢይፈደፍድ፡እምኔ

---

[1] ጻድቅ፡ AB. [2] ወኢሀሎ፡ AB. [3] Dan. 7, 10. [4] Ps. 102 (hbr. 103), 20. 21.

ሆሙ፡ወኢ.ምንትሂ፤እመ፡አኮ፡ዘንተ፡ብሂል፡ወኀልዮ፡ሥሕጸት፡ው
እቱ፡ወኢ.ትትኄየልዋ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ትሁቡ፡ሢመተ፡ለዘኢ.ኮነ፡ፍጥ
ረተ። እሮ፡እንከ፡እንዘ፡ጥቀ፡ይጤበቡ፡ወይመስሎሙ፡ዘይጠናቀቁ፡
መጻሕፍተ፡እግዚ.አብሔር፡ጌገዩ። እስመ፡አኮ፡በጸዊረ፡ስም፡ይከውን፡
ህላዌሁ፡በከመ፡ስሙ፤ወእነግር፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ዘተሠይመ፡ለእስ
ራኤል፡ኢ.የሱስሃ፡ተሰምየ፡ወትርጓሜሁ፡ለዝስም፡መድኅኔ፡ሕዝብ፡
ወኢ.ይሳተፎ፡ዝስም፡ለአድኅኖ፡አላ፡ለእግዚ.እነ፡ኢ.የሱስ፡ክርስቶስ፡
ለባሕቲቱ፡ዘውእቱ፡መድኅኒነ፡ይደልዎ። እስመ፡ክቡር፡ገብርኤል፡
ሰበ፡ይነግራ፡ለቅድስት፡ድንግል፡[1] ናሁ፡ትፀንሲ.፡ወትወልዲ.፡ወልደ፡
ወትሰምዮ፡ኢ.የሱስ፡እስመ፡ውእቱ፡ያድኅን፡ሕዝበ፡እምኀጢ.አቶሙ።
ይእዜኒ፡እንከ፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ተሠይመ፡ለእስራኤል፡ተሰምየ፡ኢ.የ
ሱስ፤ውእቱኑ፡እንከ፡ዘተሠይመ፡ለመድኅኒተ፡ኵሉ፡ዓለም፤አልቦ፤
ኢ.ኮነ፡ውእቱ፡አላ፡ጸዋሬ፡ስም፡ኮነ፡ወዝንቱ፡ስም፡ለእግዚ.እነ፡ኢ.የ
ሱስ፡ክርስቶስ፡ባሕቲቱ፡ደለወ፡በአማን። ወካዕበ፡ስሙ፡ለእስራኤል፡
ትርጓሜሁ፡ኀሊ.ና፡ዘይሬእዮ፡ለእግዚ.አብሔር፡ወተሰምየ፡ከመዝ፡ዘበ
ሥጋ፡እስራኤል፡ወኢ.ነጸርዎ፡ለእግዚ.አብሔር፡በአዕይንተ፡ልቦሙ፡
አላ፡አምለኩ፡ለግብረ፡እደ፡ሰብእ፡ወአኮ፡ለፈ.ጣሪሆሙ፤እሮ፡እንከ፡
ኀሊ.ና፡ዘይሬእዮ፡ለእግዚ.አብሔር፡ተሰምዩ፡ወኢ.ነጸርዎ፡ለእግዚ.አብ
ሔር። ንሕነኬ፡ሰብእ፡ተሰመይነ፡አማልክተ፡ወደቂቀ፡ልዑል፤[2] ወኢ.
ኮነ፡በህላዌነ፡አማልክተ፡አላ፡በክብር፡ተሠየምነ፡እምኀበ፡እግዚ.አብ
ሔር፡ከማሁ። ወካዕበ፡ይብሉ፡በእንተ፡መልከ፡ጼዴቅ፡አልቦ፡አብ፡ወ
አልቦ፡እም፡ወኢ.ተጽሕፈ.፡ልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንት፡መዋዕሉ፡ወኢ.ማኅ
ለቅተ፡ሕይወቱ፡ወእሉሰ፡ወዘከመዝሰ፡ኢ.ይመስል፡ሰብአ። አነሂ፡ር
ቱዐ፡እነግረክሙ፡ይቤ፡ቄርሎስ፡አምልኡ፡ዘይቤ፡ጳውሎስ፡ከመ፡ትር
አዩ፡ርቱዐ፤አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢ.ተጽሕፈ.፡ልደቱ፡ወአልቦ፡
ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢ.ማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡በአምሳለ፡ወልደ፡እግዚ.አብ

---

[1] Luc. 1, 31; Matth. 1, 21. [2] Ps. 81 (hbr. 82), 6.

ሐር ። እሮ፡ እንከ፡ ዘአልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ይመስሎ፡ ለወልደ፡ እግዚአብሔር ፤ እመሰ፡ አልቦ፡ አብ፡ ክርስቶስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ይመስሎ፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ አላ፡ በኀቤነሰ፡ ቦቱ፡ አብ፡ እስመ፡ ተወልደ፡ እምእግዚአብሔር ። ወከዕበ፡ እመሂቦ፡[1] ወልደቱሂ፡ ተጽሕፈ፡ እስመ፡ እምኔነ፡ ነሥአ፡ እምእንተ፡ ኢታአምር፡ ሰብሳበ፡ እምድንግል፡ ተወልደ፡ ወጽሑፍ፡ በማቴዎስኒ፡[2] በእንቲአሁ፡ ልደቱ፡ ለኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ከመዝ ። ይእዜኒኬ፡ ንነግር፡ መኑ፡ ውእቱ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ዳግመ፡ ተጋቢአነ፡ በዝየ ። እስመ፡ በአኀጽሮ፡ ይኄይስ፡ ድርሳናት፡ ከመ፡ ጽሙአኒክሙ፡ ትምጽኡ፡ ወትትረወዩ፡ በሕቁ፡ ቃላቲሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ ከመ፡ እምብዝኁ፡ ኢያህኪክሙ፡ ወኢይፃእ፡ ኀሊናክሙ፡ እምሰሚዐ፡ ነገርነ፡ ወዘሂ፡ ትጽህቁ፡ ትትመሀሩ ። ለያትሉ፡ ለነ፡ ዘብዑል፡ ጸጋሁ፡ ለኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ መድኀኒነ፡ ዘቦቱ፡ ወምስሌሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ አብ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ስብሐት፡ ወእኂዝ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን ።

c) *Cyrilli de Melchisedec altera.*

ዓዲ፡ ካልእ፡ ድርሳን፡ ዘቅዱስ፡ ቄርሎስ፡ በእንተ፡ መልከ፡ ጼዴቅ ።

እለ፡ ይለምዱ፡ በስራሐ፡ ተድላዝ፡ ዓለም፡ ወበብዝኀ፡ ብዕሎሙ፡ ይሰርሑ፡ ወይትፌሥሑ፡ በሕቁ፡ በብዝኀ፡ ዕንቆሙ፡ ክቡር፡ ዘብሔረ፡ ህንደኬ፡ ወኪያሁ፡ ዕንቄ፡ የዐቅቡ፡ ውስተ፡ ቀምጠራት፡ ዘጊሐሙ፡ ጽኑዐ፡ ወይትዔበዩ፡ በአዕናቆሙ፡ ወንሕነሰ፡ እለ፡ በመንፈስ፡ ስራሐ፡ ለዝ፡ ዓለም፡ ኀላፊ፡ ወምክሐ፡ ዘኢይበቍዕ፡ አርሒቀነ፡ ወመልዕልተዝ፡ ረሰየነ፡ ኀሊናነ፡ ንትጌበር፡ ክቡረ፡ ባሕርየ፡ ዘበአማን፡ ዘውእቱ፡ ክርስቶስ፡ ወዘበእንቲአሁ፡ አእምሮ፡ ዘውእቱ፡ ማሕየዊ፡ ወዘለዓለም፡ ይሁበነ፡ ክብረ ። እስመ፡ ንዜከር፡ ዘጽሑፍ፡ ውስተ፡ ወንጌል፡ ዘይቤለነ፡ ክርስቶስ፡ ለሊሁ፡[3] ትመስል፡ መንግሥተ፡ ሰማያት፡ ብእሴ፡ ሠያጤ፡ ዘኀለፈ፡ ይኅሥሥ፡ ባሕርየ፡ ሠናየ፡ ወረኪቦ፡ አሐተ፡ ባሕርየ፡ ዘብዙኀ፡ ሤጡ፡ ሖረ፡ ወሤጠ፡ ኵሎ፡

---

[1] i. e. matrem quoque habet. [2] Matth. 1. [3] Matth. 13, 45. 46.

ዘበ ፡ ወተማየጠ ፡ ለውእቱ ፡ ባሕርይ ፡ ክቡር ፡ ወብዙኅ ፡ ሤጡ ። በከመ ፡ ይቤ ፡ ንዝግብ ፡ ለርእስነ ፡ ወንረክቦ ፡ ሶበ ፡ ንሔውጽ ፡ ውስተ ፡ መጻሕፍት ፡ ዘቅዱሳን ፡ አበው ፡ ዘ፩ እምኔሆሙ ፡ ውእቱ ፡ ብፁዕ ፡ ወጠቢብ ፡ ጳውሎስ ፡ ዘበብዙኅ ፡ ፈከረ ፡ ለነ ፡ ዘበአማን ፡ ዘክርስቶስ ፡ ምስጢረ ። ወይእዜ ፡ ለሊሁ ፡ ጳውሎስ ፡ አፍለጠ ፡ ወአርአየ ፡ ከመ ፡ በአምሳሉ ፡ ወበአርአያ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ወበቀዳማይኒ ፡ ተራከብነ ፡ ብዙኀ ፡ ዘበእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ነገርኩክሙ ፡ እንዘ ፡ አርእየክሙ ፡ ኀሊናሆሙ ፡ ለዕልዋን ፡ እስመ ፡ ይብሉ ፡ ኢኮነ ፡ ሰብአ ፡ ከማነ ፡ አላ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ። ወይእዜሰ ፡ ሀለወኒ ፡ እንግርክሙ ፡ መኑ ፡ እንከ ፡ ውእቱ ፡ ዘበአማን ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወአርእየክሙ ፡ አምሳለ ፡ ዘቦቱ ፡ ተመሰለ ፡ መድኀኒነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ። ይቤ ፡ ጳውሎስ ፤ ወባሕቱ ፡ ያጽህቀኒ ፡ ዘንተ ፡ አቅድም ፡ ነጊረ ፡ ምንተ ፡ ኀሊዮ ፡ ጳውሎስ ፡ ዘንተ ፡ ይጽሕፍ ፡ ወምንተ ፡ ፈቲዎ ፡ ያስተራትዕ ፡ ወዘመኑ ፡ ይትባአስ ፡ ያክፍእ ፡ ነገረ ፡ አምሳለ ፡ ወአርአያ ፡ ዘክርስቶስ ፡ ይሬስዮ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ። ያርኢኬ ፡ ጳውሎስ ፡ በኵሉ ፡ ከመ ፡ ክህነት ፡ ዘኦሪት ፡ እንተ ፡ በደም ፡ ወጢስ ፡ ከመ ፡ ጽንጽንት ፡ ይእቲ ፡ ወኢትበቍዕ ፡ ወእልባቲ ፡ ኀይለ ፡ ግሙራ ፡ ለአንጽሖ ፡ ኀጢአት ፡ አላ ፡ እንተ ፡ ክርስቶስ ፡ ኀይለ ፡ ጽድቅ ፡ እንዘ ፡ ይትዌከፍ ፡ እሙነ ፡ በአሚን ፡ ወበሀላዌሁ ፡ ተፍጻሜተ ። እስመ ፡ ሊቀ ፡ ክህናት ፡ ይሰምዮ ፡ በኵለሄ ፡ ወይቤ ፡ ገሃደ ፡ ለእለ ፡ አምኑ ፡ ቦቱ ፡ [1] ርእይዎ ፡ ለሐዋርያነ ፡ ወሊቀ ፡ ክህናት ፡ ዘእምነትነ ፡ ኢየሱስ ፡ ምእመን ፡ ውእቱ ፡ ለዘፈነዎ ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡ [2] እንዘ ፡ ብነ ፡ ሊቀ ፡ ክህናት ፡ ዐቢይ ፡ ዘዐደወ ፡ ሰማያተ ፡ ኢየሱስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ናጽንዕ ፡ አሚነ ፡ እስመ ፡ አልብነ ፡ ሊቀ ፡ ክህናት ፡ ዘኢይክል ፡ ሐሚመ ፡ ሕማመነ ፡ አላ ፡ ምኩር ፡ በኵሉ ፡ በአምሳልነ ፡ ዘእንበለ ፡ ኀጢአት ። ወካዕበ ፡ ብዙኀ ፡ ተናገረ ፡ ጳውሎስ ፡ በእንተ ፡ ጽላሎተ ፡ ሕገ ፡ ኦሪት ፡ ከመ ፡ እልባቲ ፡ ኀይለ ፡ ለአንጽሖ ፡ ኀጢአት ፡ በከመ ፡ ንቤ ፡ ቀዳሚ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ [3] ኵሎሙ ፡ እለ ፡ በሕገ ፡ ኦሪት ፡ ሀለዉ ፡ ውስተ ፡ መርገም ፡ ይነብሩ ፡ እስመ ፡ ጽሑፍ ፡ ርጉም ፡

[1] Hbr. 3, 1. 2. [2] Hbr. 4, 14. 15. [3] Gal. 3, 10.

ውእቱ፡ኵሉ፡ዘኢዐቀበ፡ቃሎ፡ዘጽሑፍ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ኦሪት፡ከመ፡
ይግበሮ ። ወከዕበ፡ይብል፡[1] ኦሪትኑ፡ትነሥቶ፡ለትእዛዘ፡እግዚአብሔር፤
ሐሰ ፤ ሶበሰ፡ተውህበ፡ሕግ፡ዘይክል፡አሕይዎ፡እምኮነ፡ጻዲቀ፡[2] ቦቱ፡
አላ፡ዘግሐ፡መጻሕፍት፡ለኵሉ፡ውስተ፡ኃጢአት፡ከመ፡ትእዛዝ፡በአ
ሚን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ይትወሀብ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ። ወዓዲ፡እንዘ፡
ዝኒ፡ወሰከ፡ጳውሎስ፡ወይቤ፡[3] እስመ፡በሕገ፡ኦሪት፡አልቦ፡ዘይጸድቅ፡
በኀበ፡እግዚአብሔር፡እሙን፡[4] ወጻድቅሰ፡በአሚን፡የሐዩ ። ዘኬ፡ትም
ህርተ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ጳውሎስ፡ተዋሥእዎ፡ዕብራውያን፡እንዘ፡ይ
ትመረጐዙ፡ሕገ፡ኦሪት፡ዘሙሴ፡ወይብልዎ፡ኢይትከሀል፡ክህነተ፡ካል
እት፡ትኩን፡ወትሰመይ፡ለእመ፡ኢኮነ፡እንተ፡እምኀቤሆሙ፡ወኢይከ
ውን፡ወኢመኑ፡ይትከሀን፡እመ፡ኢኮነ፡እምዘመዱ፡ለሌዊ ። ወአኮ፡ለጳ
ውሎስ፡ባሕቲቱ፡ዘተካሐድዎ፡[5] አላ፡ዓዲ፡ለእግዚእነ፡ወመድኀኒነ፡ኢየ
ሱስ፡ክርስቶስ ፤ አመ፡[6] እንዘ፡ይበውእ፡ውስተ፡ምኵራብ፡እግዚእነ፡ኢ
የሱስ፡ረከበ፡እለ፡ይሠይጡ፡አባግዐ፡ወአልህምተ፡ወአርጋበ፡ነሚኦ፡ሐ
ብለ፡ገብረ፡መቅሠፍተ፡ወሰደዶሙ፡ወይቤሎሙ፡አውፅኡ፡ዘንተ፡እም
ዝየ፡ወኢትረስዩ፡ቤተ፡አቡየ፡ቤተ፡ምሥያጥ፡ወሶቤሃ፡መዐት፡ዐቢይ፡
ኀነቆሙ፡ዘኢይክሉ፡ጸዊረ፡[7] ለመምህራኒሆሙ፡ወለካህናቲሆሙ፡ለአይ
ሁድ፡ወተንሥኡ፡ላዕሌሁ፡በቅንዐት፡መሪር፡እንዘ፡ይጸርኁ፡ወይብሉ፡
በአይ፡ሥልጣን፡ዘንተ፡ትገብር፡ወመኑ፡ወሀበከ፡ዘንተ፡ሥልጣነ፡እ
ስመ፡ለነ፡ለባሕቲትነ፡ይከውን፡ንሥራዕ፡ቤተ፡እግዚአብሔር፡ወአን
ተሰ፡እንዘ፡አልብከ፡ሢመተ፡ክህነት፡እፎ፡ዘንተ፡ትገብር ። ወበእን
ተዝ፡ኵሉ፡ካሕዶሙ፡ወወከሐቶሙ፡ለዕብራውያን፡አርአዮሙ፡ጠቢብ፡
ጳውሎስ፡እምዲበ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍቲሆሙ፡ከመ፡አርአያ፡ወአም
ሳል፡ለክህነተ፡ክርስቶስ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወይጽህቅ፡ፈውሶ
ቶሙ፡ከመ፡እንዘ፡ጥቀ፡ኢያስተርአየት፡ክህነት፡እንተ፡ኦሪት፡ሀሎ፡

---

[1] Gal. 3, 21. 22. [2] ጻዲቅ፡ A. [3] Gal. 3, 11. [4] እሙነ፡ AB.
[5] ዘትክሕድዎ፡ AB. [6] Joh. 2, 14 seq. [7] ሐዊረ፡ A.

ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡አሜሃ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወባረኮ፡ለአብርሃም፡ወዐሥሮ። ሀቡኬ፡እንከ፡ይእዜ፡ንፈክር፡ነገሮ፡ከመ፡ገሃደ፡ታእምሩ፡ዘተኀሥሡ። ንንግር፡ከመ፡ሰብእ፡ዘበአማን፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዘንጉሥ፡ዘሀገረ፡ሳሌም፡ወካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ባሕቱ። ወአሜሃሰ፡[1] እለ፡ያመልኩ፡አማልክተ፡ግብት፡ብዙኃን፡እለ፡ስሕቱ፡ፍኖተ፡ወኵሉ፡በበኀሊናሁ፡ያመልክ፤ወቦሂ፡እለ፡ያመልክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ወየአምኑ፡ከመ፡ፈጣሪ፡ወገባሬ፡ኵሉ፡ውእቱ፡ልዑል፡ወይሴብሕዎ፡ወይትዌከሉ፡ቦቱ። አሜሃ፡ተራከቦ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብርሃም፡አመ፡ተመይጠ፡እምድኅረ፡ቀተለ፡፭ነገሥተ፤ባረኮ፡እንዘ፡ይብል፡[2] ቡሩክ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡አብርሃም፡ዘገብረ፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወቡሩክ፡እግዚአብሔር፡ልዑል፡ዘመጠወከ፡ጸላእተከ፡ውስተ፡እዴከ። ወዘንተ፡በረከተ፡ሰሚዖ፡ብፁዕ፡አብርሃም፡ወአእሚሮ፡ከመ፡ላእከ፡ወካህን፡ውእቱ፡ወአኮ፡ለአማልክተ፡ግብት፡አላ፡አግዚአብሔር፡ልዑል፡አክበሮ፡ወአምኆ፡ወአብአ፡ሎቱ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡ዘከመ፡ጽሑፍ። ወባሕቱ፡ሥርው፡ወዐዘቅት፡ዘትውልደ፡ሌዊ፡እንተ፡ክህነት፡አሪት፡ይእቲ፡አብርሃም፡አክበሮ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሕገ፡ዘየዐብዮ፡ሎቱሂ፡ወለዘእምድኅሬሁ፡ውሉዱ፡ሐቌሁ። በጥበብኬ፡እንከ፡ብፁዕ፡ጳውሎስ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ይድኅኑ፡እለ፡ይሰምዑ፡ወይፌክር፡ሎሙ፡ከመ፡አምሳል፡ወአርአያ፡ለክህነተ፡ክርስቶስ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፤ቀዳማይ፡ትርጓሜሁ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጉሥ፡ጽድቅ፡ብሂል፡ወዘሳሌም፡ሀገር፡ኀበ፡ነግሠ። ባሕቱ፡ስመ፡ጸረ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወኢኮነ፡ህላዌሁ፡በከመ፡ስሙ፤እግዚእነ፡ወመድኅኒነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ዘበአማን፡ውእቱ፡ንጉሥ፡ጽድቅ፡ወንጉሥ፡ሰላም። ወዝንቱ፡ሰላም፡[3] ኮነ፡ለነ፡እምኀበ፡እግዚአብሔር፡አቡሁ፡ወውእቱ፡አርአየነ፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡በወንጌል፡ወኮነ፡ለነ፡ሰላም፡እስመ፡ኮነነ፡በአተ፡ኀበ፡አብ፡ወውእቱ፡ነሠተ፡[4]

---

[1] ወአሜሃ፡ቦ፡ B. [2] Gen. 14, 19. 20. [3] ወዝንቱሰ፡ A.

[4] Eph. 2, 14. 15.

ጥቅመ፡ ዘማእከል፡ ሐጹር፡ ወተኀድገት፡ ትእዛዘ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ወተሐደ
ስነ፡ ፪ ሕዝብ፡ በ ፩ ብእሲ፡ ሐዲስ፡ ዘማእከሌነ፡ ክርስቶስ፡ እስመ፡ ውእቱ፡
ሰላመ፡ ዚአነ፡ ወካህንነ፡ ዐቢይ፡ ንጹሕ፡ ወጻድቅ፡ ወየዋህ፡ ወአልቦ፡ ነ
ውር፡ ወፍሉጥ፡ እምኃጥኣን፡ ወልዑል፡[1] እምሰማያት፡ ከዊኖ ። ወመልከ፡
ጼዴቅሰ፡ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወአልቦ፡ ጥ
ንተ፡ መዋዕል፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወይብሉ፡ ዕልዋን፡ ለእመ፡ ሰ
ብእ፡ ውእቱ፡ እፎ፡ አልቦ፡ አብ፡ ወአልቦ፡ እም፡ ወኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ወ
ኢጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ ። ይስምዑኬ፡ እምኀቤነ፡
ከዕበ፡ ፍካሬ፡ ነገሩ ። ዐቀብተ፡ ሕግ፡ ወጸሐፍቶሙ፡ ለ፲ ወ ፪ አንጋደ፡ እስ
ራኤል፡ ተሠይሞሙ፡ ለለነገዶሙ፡ ወየኀሥሡ፡ አስተሓሚሞሙ፡ ወይ
ጽሕፉ፡ ዘተወልደ፡ ለመኑሂ፡ ወእመኑ፡ ተወልደ፡ ማእዜ፡ ተወልደ፡ ወማ
እዜ፡ አዕረፈ ። ወዘንተ፡ ይገብሩ፡ በዘይጠናቀቁ፡ ወበዘይትፈለጡ፡ በበአ
ንጋዶሙ፡ ወበበዘመዶሙ፡ ወፈድፋደሰ፡ ከመ፡ ያእምሩ፡ ዘተወልደ፡ እም
አዝማደ፡ ሌዊ፡ ወኢይትከሀን፡ ዘኢኮነ፡ እምነ፡ ሌዊ፡ እስመ፡ ኢይከውኖ፡
ለባዕድ፡ ይትከሀን፡ ለእግዚአብሔር፡ በሕገ፡ ኦሪት ። ወእንዘ፡ ከመዝ፡ ሥ
ርዐቶሙ፡ ጽህቀ፡ ጳውሎስ፡ ጠቢብ፡ ፈውሶቶሙ፡ ወአርእዮቶሙ፡ ከመ፡
ሀሎ፡ ካህን፡ ዘእግዚአብሔር፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ዘኢኮነ፡ ጽሑፈ፡ ውስተ፡
ልደቶሙ፡ ለሌዋውያን፡ ወበከመ፡ ሕጎሙ፡ ኢተጽሕፈ፡ ልደቱ፡ ለመልከ፡
ጼዴቅ፡ ወኢጥንተ፡ መዋዕሉ፡ ወኢማኅለቅተ፡ ሕይወቱ፡ ወኢዘወለዶ፡
ወማእዜ፡ ተወልደ፡ ወማእዜ፡ አዕረፈ፡ እስመ፡ ኢኮነ፡ እምቤተ፡ እስራ
ኤል ። ወባሕቱ፡ ዓሥራተ፡ ወሀበ፡ አብርሃም፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ ሕገ፡ ዘየ
ዐቢ፡ ክህነቱ፡ እምክህነተ፡ ኦሪት፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ዓዲ፡ ውስተ፡ ሐቌ፡ አቡሁ፡
ሌዊ፡ ሶበ፡ ተራከበ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ለአብርሃም ። ወይእዜኬ፡ አምጽኡ፡
ነገሮ፡ ንብጻሕ፡ መንገለ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ። ኮነ፡ ሊቀ፡ ካህ
ናት፡ ዘእምነትነ፡ ወአብአነ፡ ኀበ፡ ልዑል፡ አቡሁ፡ ወውእቱሰ፡ ክርስቶስ፡
ኢኮነ፡ እምዘመዱ፡ ለሌዊ፡ አላ፡ እምነገዱ፡ ለይሁዳ፡ ዘኢጸሐፈ፡ ሙሴ፡

---

[1] ወልዑል፡ AB; vid. Hbr. 7, 26.

እምዘመደ ፡ ይሁዳ ፡ ክህነት ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ። ወይእዜኒ ፡ በከመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ ዘመዱሙ ፡ ለሌዋውያን ፡ ከማሁ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ቦሙ ። ወአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአልቦ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወኢማኅለቅተ ፡ ሕይወቱ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመደ ፡ ሌዋውያን ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወክህነቱሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኢይሰዐር ፡ ለዓ ለም ፡ ወድልወት ፡ ላቲ ፡ እንበለ ፡ ማኅለቅት ፡ ክህነት ፡ ክርስቶስ ፡ ትባርኮ ፡ ለክህነተ ፡ ኦሪት ፡ ወትንሣእ ፡ እምኔሃ ፡ ዓሥራተ ። እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ክ ሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘ ፡ የዐብዮ ፡ ይትባረክ ፤ እመሰ ፡ ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ጥቀ ፡ እለ ፡ እምዘመደ ፡ ሌዊ ፡ ይነሥኡ ፡ በሕገ ፡ ኦሪት ፡ ዓሥራተ ፡ እፎ ፡ ፈድፋደ ፡ ዘኢይማስን ፡ ወሕያው ፡ ለዓለም ፡ ወማሕየዊ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወሐዋርያ ፡ ዘእምነትነ ፡ መፍትው ፡ ይንሣእ ፡ እምኀበ ፡ ኵሉ ፡ መባአ ። ዘኒ ፡ አእምሩ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ዘንቤ ፡ እስመ ፡ አውፅአ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወእግዚእነኒ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእሉመ ፡ አክበረነ ፡ ወበዝምስጢር ፡ ዘበረከቱ ፡ አጥረየነ ፡ ወአልዐለነ ፡ እሞት ፡ ወእሙስና ፡ ባልሐነ ። አርአይ ናክሙኬ ፡ ገሃደ ፡ ወክሡተ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳለ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስ ቶስ ፡ ኮነ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ከሠቶ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ ወለአብርሃም ፡ እለ ፡ እምእስራኤል ፡ ለኀይለ ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምሰ ፡ በዓሥራት ፡ ወበመባእ ፡ አክበሮ ፡ ለአምሳለ ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፤ ወእለሰ ፡ ቦቱ ፡ አምኑ ፡ ነሢኦሙ ፡ ጥምቀቶ ፡ ኢፈተዉ ፡ ያእምሩ ፡ ክቡረ ፡ ወልዑለ ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ ዘይቤሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመዝ ፡ ወኢያእመሩ ፡[1] ጽድቀ ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ ፡ ኀሊና ፡ ፈ ተዉ ፡ ያቅሙ ፡ ወኢገብሩ ፡ ለጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ። እስመ ፡ ተፍጻሜ ቱሰ ፡ ለኦሪት ፡ ክርስቶስ ፡ በጽድቅ ፡ ለኵሉ ፡ ዘየአምን ፡ ቦቱ ። ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ አመነ ፡ ጸደቅነ ፡ ወሀሎነ ፡ በተስፋሁ ፡ ከመ ፡ ንንግሥ ፡ ምስሌሁ ፡ ለክር ስቶስ ፡ ዘሎቱ ፡ ምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ም ስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለም ፡ አሜን ።

---

[1] ወኢያእመርዎሙ ፡ AB.

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ዘድረሰ፡ሳዊሮስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ሲኖዶን፡ዘፍርግያ፡በቤተ፡ ክርስቲያን፡ዘስማ፡ማርያ፡በኤፌሶን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡አመ፡ ፲ወ፩ለሠርቀ፡ሐምሌ፡በጽርዕ።

የሐምም፡ሥጋየ፡ወተምህሮ፡ልሳን፡ኢያቀውመኒ፡ለተናግሮ፡አላ፡ ባሕቱ፡ተምኔተ፡ፍቅርክሙ፡ወጸሎትክሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡ያሴስል፡ ሕማመ፡ወይጼጉ፡ኀይለ፤ በእንቲአሁ፡አነኒ፡አስተዔግሥ፡ሕማመ፡ርእ ይየ፡ፍቅረክሙ፡ወእመውኦ፡ለሕማም፡እስመ፡አአርር፡በቍዐ።[1] ሀሎ፡ ዘለዝላፉ፡[2] ይሄሉ፡እግዚእ፡ወአልቦ፡አመ፡ኢሀሎ። ወይኬልሕ፡ገሃደ፡ ለዛቲ፡ክብርት፡ወምልክት፡ማኅበረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይብል፡አ ንተ፡ኵሎሕ፡ወበዛቲ፡ኵሎሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ወአናቅጸ፡ ሲኦል፡ኢይኄይልዋ። እስመ፡በ፡እለ፡ይዜለፉ፡ወይትመውኡ፡ስኢ ኖሙ፡ወበእንቲአሁ፡ይትነፃኅ፡ዝየ፡[3] ዲያብሎስ፡ወይትሀወክ፡ወየኀ ፍር፡ወዲቀ፡ወቀዊመሂ፡ኢይክል፡ወበዘይመውእ፡ኢይረክብ፡ወተመ ውኦሂ፡የኀፍር። ወትእምርቶሰ፡ለኢየሱስ፡በምግባር፡ንሬኢ፡ፈድፋደ፡ እምቃላቲሁ፡ወይጸንዓ፡ቃላቲሁ፡በምግባር፡ወአልቦ፡ስኡን፡በኀቤሁ፡ ለዘኵሎ፡ይክል፤ ወዘይነግር፡በቃሉ፡ይፌጽም፡በትእምሪሁ። ኅዳጠ፡ ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምራተ፡ይገብር፡[4] ወንሕነሰ፡ሰብእ፡ብዙኀ፡ንት ናገር፡ከመ፡ንግበር፡ወኅዳጠ፡ገቢረ፡ኢንክል። ወውእቱሰ፡ከሃሊ፡በ ኵሉ፡እግዚእ፡ኅዳጠ፡ይትናገር፡ተዋሪዶ፡በትስብእቱ፡ወዐበይተ፡ይገ ብር፡በመለኮቱ፡ወሰማዕተ፡ቃላቲሁሰ፡ምግባሩ። ወምንተ፡ይቤ፡አነ፡ ውእቱ፡ፍኖት፤ አነ፡ውእቱ፡ብርሃን፤ አነ፡ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወአነ፡

---

[1] ባቍዐ፡ B. [2] ለዝላፉ፡ A. [3] ዝ፡, eraso የ, B. [4] In B additur: ትሑታተ፡ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምረ፡ይገብር፤

ውእቱ፡ሕይወት፤[1] አነ፡ውእቱ፡ትንሣኤ። ወእለሰ፡ውስተ፡ምስማዕ፡ ኅዳጥ፡አላ፡ባሕቱ፡ውስተ፡ምግባር፡ዐበይት፡አስተርአያ፡[2] ተአምረ። ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ፍኖት፡ወሰማዕተ፡ኮኖ፡ሐንካስ፡ሐይዎ፡እንዘ፡የሐውር፡ውስተ፡ፍኖት። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ሕይወት፡ወሰማዕተ፡ኮኖ፡አልዐዛር፡ሐይዎ፡እሙታን። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡በትር፡ወሰማዕተ፡ኮኑ፡[3] አጋንንት፡ተዘቢጦሙ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኅድግ፤ ምንት፡ብነ፡ምስሌከ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፤ መጻእከ፡ቅድመ፡ዘመኑ፡ታመንድበነ።[4] ይቤ፡አነ፡ ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወሰማዕተ፡ኮኖ፡ማይ፡ተመይጦ፡ውስተ፡ወይን። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኅብስት፡ወሰማዕተ፡ኮንዎ፡፶፻ሰብእ፡ጸጊቦሙ። ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፡ወሰማዕተ፡ኮኖ፡ጴጥሮስ፡ተወፌዮ፡መራኁተ፡መንግሥት፡ዘይቤ። አወፈየነ፡ምስጢረ፡ዚአሁ፤ ኢናማስን፡ኀይለ፡ምስጢሩ፡በመሪር፡አፍ፡ደሪሰነ። እንዘሰ፡[5] በዐቅም፡ንደርስ፡ምስጢር፡ውእቱ፤ እመሰ፡ግንጽሊተ፡ደረስዎ፡ይትከፋእ፡ጸጋሁ፡ለምስጢር። ኢንግድፍ፡ዘቅዱሳን፡አበው፡እምነተ፤ ኢንግድፍ፡ምስጢረነ፡ከመ፡ኢይብጽሐነ፡መቅሠፍቱ፡ለሶምሶን፤ ኢናዕርቅ፡ምስጢረ፡ከመ፡ኢንትረገም፡ ከመ፡ከናአን። ወባሕቱ፡አእኑየ፡መፍትው፡ዘየዐቢ፡እምዝ፤ ሐሰ፡ንሕነሰኬ፡አላ፡[6] እስመ፡መፍትው፡ድካምነሂ፡[7] ናእምር፡ኅደግነ፡ብዕለ፡ቃላቲሆሙ፡ለአበው፡ተአኪለነ። ጸልዩ፡በእንቲአነ፡በክርስቶስ፡ዘሎቱ፡ስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም።

e) *Homilia Juvenalis, Hierosolymitani.*

ድርሳን፡ዘዮብናሊስ፡ዘኢየሩሳሌም፡በይእቲ፡ዕለት፡ዘደረሰ።

ናእኵቶ፡ለጸጋዊ፡ዐቢያት፡[8] እግዚአብሔር፡ለዘመጠነዝ፡ዐቢያተ፡ ሠናያተ፡ጸገወነ፡ወእምይእዜሂ፡ዘየዐቢ፡ይጼግወነ፡ወበጽሐነ፡ዘመነ፡

---

[1] In B additur: አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፤ [2] ያስተርእያ፡ B, per emend. [3] ኮኖ፡ B. [4] sic in A et B. [5] እመ፡ B per emend. [6] አላ፡ deest in A. [7] sic in A et B pro ድካመነሂ፡ [8] ለጸጋዌ፡ ዐቢያት፡ B.

ዘምሮ፡ምስለ፡ብፁዕ፡ዳዊት፡እንዘ፡ንብል፡አዕበየ፡ገቢረ፡ለነ፡እግዚአብ
ሔር፡ወኮነ፡ፍሡሓነ፤[1] ወካዕበ፡ይቤ፡እግዚአ፡ኀያላን፡ምስሌነ፡ወምስ
ካይነ፡አምላኩ፡ለያዕቆብ።[2] ወበእንተ፡ምንት፡ዝንቱ፤ምዝማርነ፡ነ
ቢይ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ወድቀ፡ቤል፡ወተቀጥቀጠ፡ዳጎን፤፩ወድቀ፡ወ፩ተ
ቀጥቀጠ፡ወውእቱኒ፡ይወድቅ፡ለእመ፡ኢያስመከ፡በኀይለ፡መንፈስ።
እስመ፡ኢኮነ፡ተስፋነ፡በሰብእ፡አላ፡በእግዚአብሔር፡ዘተሰብአ፤ወዝ
ሙረ፡ቃላትየ፡ነቢይ፡ኤርምያስ፡[4] ቦእለ፡ይፀርፉ፡ቃለ፡እግዚአብሔር፡
ወበሰብእ፡ይትዌከሉ፤ርጉም፡ብእሲ፡ዘይሴፎ፡ላዕለ፡ሰብእ፡ዘወፅአት፡
እምእግዚአብሔር፡ልቡ፡ወይከውን፡ከመ፡ኳሂላ፡ዘገዳም፡በምድር፡ጽ
ምእት፡ወይብስት፡እንተ፡ኢትሬኢ፡ሠናይተ፡ሶበ፡ይመጽእ፤ወለነሰ፡
ይነግር፡ቡሩክ፡ብእሲ፡ዘይትዌከል፡በእግዚአብሔር፡ወኮነ፡ተስፋሁ፡
በእግዚአብሔር፡ወይከውን፡ከመ፡ዕፅ፡ዘበማያት፡ስሙር፤በዓመት፡
እንተ፡አልባቲ፡ዝናም፡ኢትፈርህ፡ወይከውን፡አዕጹቂሁ፡ስሙረ፤እ
ስመ፡ዕሙቅ፡ልብ፡እምኵሉ። ወእመሰ፡ጠቢባን፡መምህራን፡ደረሱ፡
ብዙኃ፡በእንተ፡ትሥጉቱ፡ለክርስቶስ፡ሀብ፡ንሕነኒ፡ምስሌሆሙ፡ናብእ፡
በአምጣነ፡ኀይልነ፡ወንንግር፡ወድቀ፡ሰብእ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡ወተ
ሰደ፡እምገነት፡በእንተ፡ኢሰሚዕ፤በጽሐነ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡እስመ፡ይ
ጸርኁ፡ነቢያት፡እንዘ፡ይብሉ፡ሠረይነ፡ወኢሐይወ፡እስመ፡ሰብእ፡ስእነ፡
አሕይዎ። ያበስረነ፡ነቢይ፡[5] እንዘ፡ይብል፡አኮ፡ተንባል፡ወአኮ፡መል
አክ፡አላ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡ይመጽእ፡ወያድኅነነ። ወዳዊትኒ፡[6]
ያስተበቍዕ፡እንዘ፡ይብል፡ዘይሬዕዮሙ፡ለእስራኤል፡ነጽር፤ዘይመርሖ፡
ከመ፡አባግዐ፡ለዮሴፍ፤ዘይነብር፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡አስተርአየ፤አንሥእ፡
ኀይለከ፡ወነዓ፡አድኅነነ። ወእስመ፡ጸውዖ፡ለኖላዌ፡እስራኤል፡በጽሐ፡
ወአስተርአየ፡በምድር፡ወይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኖላዊ፡ኄር።[7] አጽንነ፡ሰማ

---

1 Ps. 125, 4 (hbr. 126, 3). 2 Ps. 45, 7 (hbr. 46, 8). 3 Jes. 46, 1.
4 Jer. 17, 5—9. 5 Jes. 63, 9. 6 Ps. 79, 1—3 (hbr. 80, 2. 3).
7 Joh. 10, 11.

ያተ፡ወወረደ፡ወቆባር፡ታሕተ፡እገሪሁ፤ተጽዕነ፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡ወሰረረ
ወሰረረ፡በክንፈ፡ነፋስ፤[1] ክርስቶስ፡መጽአ፡ወኮነ፡ሰብአ፡ከመ፡በጸጋሁ፡
ይረስዮሙ፡ለሰብእ፡አማልክተ፤ እስመ፡ውእቱ፡ይቤ፡በነቢይ፡[2] አንሰ፡
እቤ፡አማልክት፡አንትሙ፡ወደቂቀ፡ልዑል፡ኵልክሙ። ኢየሀውልይ
ምኬ፡ለክርስቶስ፡ኃጥኣን፡እለ፡ኢይሰግዱ፡ለስብሐቱ። እመሰ፡እንዘ፡
ኢይፈትዉ፡ይሰግዱ፡ሎቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ይሰግዱ፡ኵሉ፡ብ
ርክ፡ዘበሰማይ፡ወዘበምድር፡ወዘበመዓምቅኒ፡ወንሕነሰ፡ንትሜካሕ፡በዕ
በየ፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡አክሊለ፡ሃይማኖት፡ጸዊረነ፡ወትረ፡ወባቲ፡
ንሄሉ፡ወአልቦ፡አመ፡ነኀድጋ፡አላ፡ዘልፈ፡ባቲ፡መዊአነ፡ንነግር፡ለዕል
ዋን፡[4] እእምሩ፡አሕዛብ፡ከመ፡ትትመወኡ፡ወእመኒ፡ጸናዕክሙ፡ካዕበ፡
ትትመወኡ፡ወኵሎ፡ምክረ፡ዘመከርክሙ፡እግዚአብሔር፡ይስዕር፡እ
ስመ፡ምስሌነ፡እግዚአብሔር፡ዘይሁበነ፡አክሊለ፡ወስብሐተ፡ለዓለመ፡
ዓለም፡አሜን።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ጳጳስ፡ዘኤራቅልያ፡ዘጰንጦስ፡በይእቲ፡ዕለት።

ኣጠብዕ፡አነሂ፡እምዘሀለዉ፡ላዕሌየ፡ቃላት፡እለ፡ተመሀርኩ፡እመ
ንፈሳውያን፡እሎንተ፡መምህራኒ፡ተራኪብየ፡ኪያሆሙ፡ኀዳጠ፡እነግር፡
ለፍቁረ፡እግዚአብሔር፡ሕዝብ፡እንዘ፡ያኄይሰኒ፡ትእዛዘሙ፡ለአበው፡
እለ፡አስተጋብኦሙ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ብርሃናተ፡[5] ለኵሉ፡
ዓለም፡ወዘእምግብጽሂ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ተጸውዐ፡እስመ፡ይቤ፡እምግ
ብጽ፡ጸዋዕክዎ፡ለወልድየ።[6] ወበአይቴ፡አስተጋብአሙ፤ ኀበ፡ዘይትፈ
ቀር፡እምኔሁ፡ረድእ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ያርኢ፡ከመ፡ሎሙኒ፡ዕሩየ፡ምስ
ሌሁ፡ያፈቅሮሙ። ዘአስተጋብኦሙሰ፡አኮ፡ከመ፡ዮም፡ይትመሀሩ፡ሰ

---

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6). [3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

ቢከ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሶሙ፡ተመሀሩ፡ኵሎሙ፡ቅዱሳተ፡መ
ጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡አንተ፡በቈለት፡ከመ፡
አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡አንተ፡ተውህበት፡
በጕሚያቱ፡ለከይሲ፡ወይስዐሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጦሙ፡ርእሶ፡ለዕሩፍ፡
ከይሲ፡ወለተኵላ፡ዘይለብስ፡ሥናየ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እ
ምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2]ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3]ወለፈዋሲ፡
ቀታሊ፡[4] አኮ፡ዘይፌውስ፡አላ፡ዘይዌስክ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይዌ
ስኮ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ኅብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘ
ሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢአ
ሚን። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥ
ሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡
ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መስፈርት፡መጠነ፡ዘ
የዐቢ፡ዘዮም፡እምአሜሃ። እስመ፡ዘተስዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡
ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡
ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡
አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት።

ብሩህ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽ
ኑዐ፤ እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሓ፡
ገድል፤ ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለ
ወት። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡
አበው፤ ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ ተሐሠዩ፡ እንዘ፡ትሬ

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቄ፡ B. [4] ቀ
ታሌ፡ B. [5] ዘይዌስከ፡ B. [6] ዘዕንቆራ፡ B. [7] ታስተሐይጽ፡ B.
[8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሠዩ፡ A et B.

እይዎ፡ ለክርስቶስ፡ ይሴባሕ ። አክሊልክሙ፡ ውእቱ፡ ዝንቱ፡ ድርገተ፡ አበው፡ ወሀሎ፡ ማእከሌሁ፡ እብን፡ ክቡር፡ ዘእምግብጽ፡ በጽሐ፡ እምዕበየ፡ ጺጋሁ፡ ለእግዚእ ። ኢለዘመጠነዝ፡ ሀብት፡ እንተ፡ ትካት፡ ግብጽ ፤ ዮም፡ ሰማየ፡ ኮነት፡ እስመ፡ ኢይበርህ፡ ከመዝ፡ ብርሃን፡ ፀሓይ፡ በሰማይ፡ መጠነ፡ ትበርህ፡ ግብጽ ። ቀዳሚሰ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ ሕፃን፡ ኢየሱስ፡ ጐየየ፡ ከዊኖ፡ በእንቲአነ፡ ለእመኒ፡ ይጼዕሉ፡ ጕየቶ፡ እለ፡ ኢያአምርዎ፡ ለትስብእቱ ፤ ሕፃነ፡ ዘበእንቲአነ፡ ጐየ፡ ተወክፈት፡ ግብጽ፡ ወአሜሃ፡ ከብረት፡ በሕፃን፡ ዘውእቱ፡ ገባሬ፡ ኵሉ፡ ዓለም፡ ወበእንቲአነ፡ ኮነ፡ ሕፃነ ። ኢትንጽር፡ ከመ፡ ጐየ፡ ኦዕልው፡ አላ፡ ነጽር፡ ከመ፡ ጕየተ፡ ሕፃን፡ አጕየዮ፡ ለዲያብሎስ፡ እስመ፡ ኢጐየየ፡ ፈሪሆ፡ አላ፡ ያስተአምን፡ ትስብእቶ፡ እስመ፡ ኮነ፡ ሰብአ፡ በእንቲአከ፡ ያስተአምን፡ በሕማማቲሁ፡ በዘአስተርአየ ፤ ኢተሀውልይኬ፡ ሕማማተ፡ እስመ፡ ቦን፡ ያስተአምን፡ ትስብእቶ ። ወአሜሃሰ፡ ከብረት፡ ነፍሰ፡[1] ግብጽ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ ሕፃን፡ በሥጋ፡ ኢየሱስ፡ እስመ፡ ሕፃነ፡ ኮነ፡ ከመ፡ ኪያከ፡ ይረሲ፡ ሕፃነ፡ በየውህና ። ወዮምሰ፡ ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ ዘምስሌሁ፡[2] ለመድኅን፡ ይበርህ፡ በማእከለ፡ አክሊል፡ ወያበርህ፡ ነፍሳተ፡ በጽድቅ፡ ደሪሶ፡ ሃይማኖተ ።[3] በአማንኬ፡ ይእዜኒ፡ ተፈሥሑ፡ ወተሐሠዩ፡ አበው፡ ንጹሓን፡ ነጺረክሙ ። ወዓዲ፡ አነ፡ ካልእ፡ ትፍሥሕተ፡ እሬኢ፡ ለክሙ፡ ሀሎኩ ። አይ፡ ዝንቱ ፤ ብዙኅ፡ መዋግዱ፡ ለኢአሚን፡ ወስእኑ፡ አንቀልቅሎ፡ ወለካሕደ፡ ሃይማኖትክሙ፡ ብዙኅ፡ ባእሱ፡ ወአልቦ፡ ዘይደክም ፤ አሕጻ፡ ተነድፈ፡ ወአልቦ፡ ዘቈሰለ ፤ ተዳበለ፡ ፀራዊ፡ ወተመዊአ፡ ጐየ፡ አንኪሮ፡ ጽንዐ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወሃይማኖታ ። አንክር፡ ወእትዌዐር፡ ጥበበ፡ ለዘሐነጻ፡ ክርስቶስ፡ ሐናጺ፡ ወኰኵሕ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ ባቲ፡ ተሐንጸት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ትፈቱኑ፡ ታእምራ፡ ለኰኵሕ፡ እንተ፡ ባቲ፡ ተሐነጽክሙ፡ ወኢታንቀለቅሉ ። መድኅኒነ፡ እንዘ፡ ይትናገር፡ ምስለ፡ አርድእቱ፡ ይቤ፡ መነ፡ ይብለኒ፡ ሰብእ፡ ለወልደ፡ እጓለ፡ እመሕያው ፤ ኢይነግር፡ በእንተ፡ ከበታዩ፡ አላ፡ በዘያስተርኢ ፤ መነ፡ ይብለኒ፡

[1] ነፍሰ፡ erasum est in B. [2] ወምስሌሁ፡ AB. [3] Dicit Cyrillum.

ሰብእ፡ ለወልደ፡ እጓለ፡ እመሕያው ። ኢታአምርኑ፡ እግዚኦ፡ አልባበ፡ ሰ
ብእ፡ ዘአንተ፡ ትደምሕ፡[1] ኀሊናነ ፤ ኢታአምርኑ፡ ልበነ ፤ ምንተ፡ ኢእ
ሙር፡ በኀቤከ፡ ዘአንተ፡ ታአምር፡ ዘይመጽእ፡ ዘእንበለ፡ ይኩን ። መኑ፡
ይብለኒ፡ ሰብእ፡ ለወልደ፡ እጓለ፡ እመሕያው፡ ኪያየ፡ ዘያስተርኢ ፤ በል፡
መነ፡ ይብለኒ፡ ሰብእ ። ቦ፡ እለ፡ ይብሉከ፡ ኤልያስ፡[2] ወቦ፡ እለ፡ ይብሉከ፡
ኤርምያስ፡ ወቦ፡ እለ፡ ይብሉከ፡ ፭እምነቢያት፡ ዘክቡራን፡ ውእቶሙ፡ አላ፡
አንትሙ፡ ኰኵሓ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን ። አይቴ፡ ሀሎ፡ ዘይቤሎ፡ ለክርስ
ቶስ፡ ሰብእ፡ ክቡር፡ ውእቱ፡ ወኢየአምኖ፡ አምላከ፡ ዘተሰብአ ። ሶበሰ፡
ሰብእ፡ ክቡር፡ ውእቱ፡ እምአከሎ፡ ዝንቱ፡ ክብረ፡ ነቢያት፡ ወእመሰ፡ ኢ
አከሎ፡ አምላክ፡ ውእቱ፡ ዘተሰብአ ። መነ፡ ይብለኒ፡ ለወልደ፡ እጓለ፡ እመ
ሕያው፡ ሰብእ ፤ ቦእለ፡ ይብሉከ፡ ኤልያስ፡ ወቦእለ፡ ይብሉከ፡ ኢሳይያስ፡
ወቦእለ፡ ይብሉከ፡ ኤርምያስ፡ ወቦ፡ እለ፡ ይብሉከ፡ ፭እምነቢያት ። አንት
ሙኬ፡ መነ፡ ትብሉኒ ፤ ዘያስተርኢ፡ አኮ፡ ዘይትከበት ፤ ወአውሥአ፡ ጴጥ
ሮስ፡ ነገረ፡ ዘውእቱ፡ ከነ፡ መሠረተ፡ ወኰኵሐ፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን ። ወም
ንተ፡ አውሥአ ፤ አንተ፡ ውእቱ፡ ክርስቶስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ሕ
ያው ። ወለዘያስተርኢሰ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ሕያው፡ ሰመዮ፡ ወኢ
ገሠጾ፡ ከመ፡ ዘአክበሮ፡ ፈድፋደ፡ እምህላዌሁ፡ አላ፡ አስተብጽዖ፡ ለጴጥ
ሮስ ፤ አማን፡ አማን፡ አውሥአ፡ ወይቤሎ፡ ብፁዕ፡ አንተ፡ ስምዖን፡ ወልደ፡
ዮና፡ ዘኢከሠተ፡ ለከ፡ ዘሥጋ፡ አላ፡ አቡየ፡ ዘበሰማያት ። ኦዕልው፡ ኩን፡
ብፁዐ፡ ወኢትኩን፡ ኅጉለ ። ብፁዕ፡ አንተ፡ ወልደ፡ ዮና፡ እስመ፡ ሥጋ፡
ወደም፡ ኢከሠተ፡ ለከ፡ ወእስመ፡ ኪያየ፡ ዘያስተርኢ፡ እግዚአብሔርሃ፡
ቃለ፡ ሰመይከ፡ ወለምስጢረ፡ ትሥጉት፡ አማን፡ አእመርከ፡ ወለዘበአር
አያ፡ ገብር፡ እግዚአ፡ ሰመይከ፡ ንዋእ፡ አንተኒ፡ ዕሤተ፡ እምኀበ፡ እግዚእ፡
ወእምይእዜ፡ እሁበከ፡ ሥልጣነ፡ ዘእምክብር፡ ወአነኒ፡ እነግረከ፡ አንተ፡
ጴጥሮስ፡ ወበዛቲ፡ ኰኵሕ፡ አሐንጻ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን ። ዛቲኬ፡ ኰኵሕ፡
መሠረትነ፡ ይእቲ፡ ወበእንቲአሁ፡ መዋግደ፡ ጌጋይ፡ ኢያንቀለቅሉ፡ መሠ

---

[1] ታደምን፡ A. [2] In B additur: ወቦ፡ እለ፡ ይብሉከ፡ ኢሳይያስ፡

ረት ፡ ሕንጸትነ ፡[1] ወላዕሌሃ ፡[2] ኵልነ ፡[2] ናሰምክ ። በዛቲ ፡ ኰኵሕ ፡ ዘሃይማ
ኖት ፡ ንትሐነጽ ፡ ወንኩን ፡ በክርስቶስ ፡ ኢየሱስ ፡ እንዘ ፡ ነአምን ፡ ፩መ ። ነአ
ምን ፡ ዋሕደ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዘ ፡ ኢንከፍሎ ፡ ወኢንሌልዮ ፡
ለ፩ እስመ ፡ ዘተደመረ ፡ ኢይትፈለጥ ፡ ወዘደመረ ፡ ጺጋ ፡ ኢይፈልጥ ፡ ኀ
ሊና ። ለምንት ፡ ትኰሲ ፡ ትስብእተ ፡ ኦብእሲ ፤ ደመረ ፡ ርእሶ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ። ወለምንት ፡ ትቀንእ ፡ ለትውልደ ፡ ሰብእ ፡ ወታዔሪ ፡
ርእሰከ ፡ ምስለ ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ እስመ ፡ ውእቱኒ ፡ ቀንአ ፡ እምግብረ ፡ እግዚ
አብሔር ፡ እመሬት ፡ አምሳለ ፡ ርእሱ ፡ ገቢሮ ፡ ወአንተሂ ፡ ዮም ፡ ትቀንእ ፡
ሰብ ፡ ረሰያ ፡ ለአምሳሉ ፡ ኅቡረ ፡ መንበሩ ። ወኢታንክር ፡ በዝንቱ ፤ ወእ
መሰ ፡ አማነ ፡ ትቀንእ ፡ ቅናእ ፡ ለዘቀዳሚ ፡ በአርአያ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተገ
ብረ ። በእሉኬ ፡ ቃላት ፡ ንትሐነጽ ፡ በዲበ ፡ ዛቲ ፡ ኰኵሕ ፡ ዐባይ ፡ ወሰብ
ሖም ፡ ለዘበኵሉ ፡ አምላክ ፡ እንዘ ፡ ታጸንዑ ፡ ኀሊናተ ፡ ርእስክሙ ።[3] ተጋ
ደሉ ፡ ፍቁራንየ ፡ በእንተ ፡ ጽድቅ ፡ እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ገድል ፡ ኢይትኬለል ።
ወበእንተዝ ፡ ንትዐሰይ ፡ ሥን ፡ ህየንተ ፡ ሕማም ። ወለይኩን ፡ ለኵልነ ፡ በጸ
ጋሁ ፡ ለእግዚእነ ፡ ክርስቶስ ፡ ንብዛኅ ፡ ውስተ ፡ ቅድስት ፡ ቤቱ ፡ ለክርስቶስ ፡
ኢየሱስ ፡ ተሐኒጸነ ፡ በመሠረቶሙ ፡ ለሐዋርያት ፡ ወለነቢያት ።

h) *Homilia Firmi, episcopi Caesareae.*

ዘፈርሞን ፡ ጳጳስ ፡ ዘቄሳርያ ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡

እለ ፡ ይመውኡ ፡ በገድሎሙ ፡ እምህየ ፡ ያጠርዩ ፡ ትፍሥሕቶሙ ። እ
ስመ ፡ ትንሣኤ ፡ ላዕሌነ ፡ ፀራዊ ፡ ወተመዊኦ ፡ ኀለፈ ። ነበበ ፡ ፍኖተ ፡ ከንቱ ፡
በጌጋይ ፤ ዘጸሮ ፡ ላዕለ ፡ ቃል ፡ ተኀየለ ፤ በእንቲአሁ ፡ ቃልኒ ፡ ትሑተ ፡ ረሰዮ ።[4]
እምኵሉ ፡ ተለዐለ ፡ ዐቢየ ፡ ከመ ፡ እምልዑል ፡ ይደቅ ፡ በድቀቱ ። ተመ
ሲሎ ፡ ለአቡሁ ፡ ዲያብሎስ ፡ አንሥአ ፡ ልበ ፡ መልዕልተ ፡ ሰማይ ፤ በእንቲ

---

[1] ሕንጻት ፡ B. [2] scriptum ወለይኩን ፡ ለኵልነ ፡ [3] በርእስ ክሙ ፡ B. [4] ረሰይዎ ፡ AB.

አሁ፡እምልዕልናሁ፡ወዲቆ፡ተስዕረ፡እምሢመቱ፡ወተሰደ፡ከመ፡ይት ከየድ፡እምኵሉ፤ለስሐ፡ጼው፡አኮ፡በሀላዌሁ፡አላ፡በግዕዙ። ተቀብአ፡ ሰአልሂ፡ለንጊሥ፡አላ፡አንስሐ፡[1] ለዘቀብአ፡ኢነቢሮ፡በፍና፡መንግሥቱ። እንቲአከሙኬ፡መዊእ፡እስመ፡ሞእከሙ፡ለነ፡እለ፡አወፈይክሙነ፡መ ስቀለ፡ዚአሁ፡ለአምላክነ፤ወእለሰ፡ክሕዱ፡ለነ፡ለእለ፡አመነ፡ረሰዩነ፡ጥ ሪተ። ሞአ፡ለዐማሌቅ፡እስራኤል፤[2] ማእዜ፤ሶበ፡በአምሳለ፡መስቀል፡ ይትሜሰል፡ሙሴ፤ወሶበ፡ያቴሕት፡እዴሁ፡ፀር፡ይኄይሎሙ፡ለእስራ ኤል። ምንት፡ዝንቱ፡ነገር፡ዘይቤ፤ኀበ፡ይትረአስ፡መስቀል፡ሀየ፡መ ዊእ። አኮ፡ተሠይሚተነ፡ዲበ፡ብእሲ፡ንትናገር፡እስመ፡መፍትው፡ንሕ ዝን፡እስመ፡እኍ፡ማሰነ፤ወአኮ፡በቅንአት፡ዘንትነሣእ፤አላ፡እስመ፡አ በየ፡ለዘያስተሐምም፡ተሰሰለ፡ፈውሱ።

---

[1] sic A et B. [2] Ex. 17, 8 seq.

9. Carmina.

a) *Sapiens Sapientium.*

ጠቢበ፡ጠቢባን።

1. ኦእግዚአብሔር፡ጠቢበ፡ጠቢባን፡ከሃሊ፡
እስከ፡ለዓለም፡እምጥንት፡እንተ፡ኢትበሊ፤
ድኩመ፡ኀሊና፡ገብርከ፡ወፈራሀ፡ልብ፡ኢተኀባሊ፡
እስመ፡ኀቤከ፡እግዚኦ፡ጸሎተ፡አድኀኖ፡እጼሊ፡
አድኅነኒ፡ወባልሐኒ፡እምኵሉ፡ቀታሊ።

2. ኦፈጣሬ፡ዓለማት፡በኀይለ፡አርምሞ፡ወነቢብ፡
እምጥንተ፡ቀዳማይ፡እሑድ፡እስከ፡ሰርከ፡ሰዱስ፡ዐርብ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡እግዚአብሔር፡ጠቢብ፡
ቀደሱከ፡ደርገ፡አሜሃ፡ትጉሃን፡ሰማይ፡ወኪሩብ፡
እስመ፡እንበለ፡አብ፡ተረከብከ፡ባሕቲትከ፡አብ።

3. ኦዘነፃኀከ፡ለዲያብሎስ፡በትዕቢቱ፡
ወምስለ፡ሚካኤል፡አልዐልከ፡ለመንፈሰ፡ገብርኤል፡በተትሕቶቱ፡
እግዚአብሔር፡እምኵሉ፡እስመ፡ትሕትና፡ትፌቱ፡
መሀረኒ፡ሕገ፡ትሕትና፡ዘእምኀቤከ፡ፀአቱ፡
ትዕቢትሰ፡እምሰይጣን፡ውእቱ።

4. ኦዘሞቃሕኮሙ፡ በቈላተ፡ ብካይ፡ ወወይሌ፡
ለአባስያን፡ መላእክት፡ እንዘ፡ ታወድቆሙ፡ እምሉዓሌ፡
እግዚአብሔር፡ ቀዋሚ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ በኢስሳሌ፡
አውድቆሙ፡ ለጸላእትየ፡ ወአቅንቶሙ፡ ብልባሌ፡
ከመ፡ በዝንቱ፡ ያእምሩ፡ ኀይለከ፡ ከሃሌ ።

5. ኦዘፈጠርከ፡ እመሬት፡ ምድር፡ ለአዳም፡
እንዘ፡ ትጠበልሎ፡ በማእስ፡ ወታስተጣግዖ፡ በዐፅም፡
መንፈሰ፡ ሕይወት፡ ነፋኀከ፡ ላዕሌሁ፡ እግዚአብሔር፡ ፍጹም ፤
ፍጥረኒ፡ በአምሳሊከ፡ በውስተ፡ ሐዳስ፡ ዓለም፡
ከመ፡ እርሳዕ፡ ሀላዌየ፡ ዘሥጋ፡ ወደም ።

6. ኦዘትቤ፡ ንግበር፡ ሎቱ፡
ለእጓለ፡ እመሕያው፡ ቢጸ፡ ከመ፡ ኢይንበር፡ ባሕቲቱ፡
እግዚአብሔር፡ መጋቢ፡ ወሠራዔ፡ ዓለም፡ በበሥርዐቱ፡
ሥርዐኒ፡ ኀበ፡ ፈቀድከ፡ እምጾታ፡ ፈቃዳት፡ ክልኤቱ፡
ሣልሳዊሰ፡ ግብር፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

7. ኦዘአድኀንከ፡ እምአበሳ፡ ርእሱ፡ ለብእሲ፡
እስመ፡ አመክንዮት፡[1] ብእሲት፡ ወይእቲኒ፡ በምክረ፡ ከይሲ፡
በአድኅኖትከ፡ ዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ተዓጋሢ፡
ሥኀተኒ፡ ኣዕርፍ፡ እግዚኦ፡ እምቅንየተ፡ ሥጋ፡ አባሲ፡
እስመ፡ ነግድ፡ አነ፡ ወበግብር፡ ፈላሲ ።

8. ኦዘአቅለልከ፡ ትካዛተ፡ አዳም፡ አበ፡ ኵልነ፡
እምቅንየ፡[2] ስደቱ፡ እምገነት፡ እንዘ፡ ታሴፍዎ፡ ግዕዛነ፡

---

[1] እስከ፡ አመክንየ፡ scriptum est. [2] እምቅኔ፡ BC.

እግዚአብሔር፡አቅልል፡ዘአጽርከኒ፡ሐዘነ፤
ትካዘ፡ዓለምሰ፡በበመዳልው፡ኮነ፡
ባሕቱ፡ለሐዘንየ፡ኀጣእኩ፡ወሰነ።

9. አዘተወከፍከ፡ዘአቤል፡ቍርባነ፡
እስከ፡ብእሴ፡ቅንአት፡ቀተሎ፡እንዘ፡ይወግር፡እብነ፡[1]
እግዚአብሔር፡ኩንኒ፡እምስኩረ፡ቅንአት፡ጸወነ፡
እስመ፡ዕዉረ፡ልብ፡ውእቱ፡ቀናኢ፡ወኢይሬኢ፡ብርሃነ፡
ወላዕለ፡እኁሁ፡የዋህ፡የሐቂ፡አስናነ።

10. አመንሥኤ፡ሴት፡ህየንተ፡አቤል፡ዘኖመ፡
ወዘአለበውከ፡ለሄኖስ፡ጸውዖተ፡ስምከ፡ቅድመ፡
እግዚአብሔር፡ክድነኒ፡መንዲለ፡በረከት፡እኑመ፡
ወርግም፡ጸላእትየ፡በከመ፡ቃየን፡ተረግመ፡
ሶበ፡ነፍሰ፡ጻድቅ፡ቀተለ፡ወከዐወ፡ደመ።

11. አዘዐቀብከ፡ምስለ፡ንጹሓን፡ሕዝበ፡
አመ፡ደቂቀ፡ሴት፡ወረዱ፡ኀበ፡አንስተ፡ቃየን፡በወርኁ፡ምግቡ፡
እግዚአብሔር፡ለያሬድ፡በደብረ፡መዘግብት፡ደብረ፡ምስካቡ፤[2]
ዕቀበኒ፡በምሕረትከ፡ኢይምስወኒ፡በላህቡ፡
ገሃነማዊ፡እሳት፡ለጽልመት፡መዝገቡ።

12. አዘኀባእከ፡ለነቢይከ፡ሄኖክ፡
ውብሔረ፡ሕያዋን፡ወሰድከ፡እምገጸ፡ሞት፡ድሩክ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ዘኢትመውት፡አምላክ፡

---

[1] Vid. Liber Jubil. ed. Dillmann p. 19. [2] Vid. Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes, in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 87 seq.

ኀብአኒ፡በጽላሎትከ፡እምሰብአ፡ምንሳዌ፡ወሀውክ፡
እስመ፡ተወከልኩ፡በኀይልከ፡ፈጣሬ፡ቡሩክ።

13. አዘወሀብኮ፡ኖኅ፡መዋዕል፡ለመቱሳላ፡
ወለአበወ፡[1] ሕዝብ፡ኵሎሙ፡እለ፡ውስተ፡ፍጽም፡ወከዋላ፡
እግዚአብሔር፡ወይንየ፡[2] ለብርሃን፡[3] ልብየ፡ቀላዔ፡ግላ፡
እስከረኒ፡በጣዕምከ፡ኖኅ፡መዋዕልየ፡ኵላ፡
ወበስቴከ፡[4] መስተፍሥሒ፡አርብሐኒ፡ተድላ።

14. አዘኀባእኮ፡ውስተ፡ከርሠ፡ታቦት፡ለኖኅ፡
ደቂቀ፡ቃየን፡ወሴት፡አመ፡ተሰጥሙ፡[5] በአይኅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወእንበለ፡ቂም፡የዋህ፡
ለኃጥእ፡ገብርከ፡እግዚኦ፡ኢትቅሥፈኒ፡በፍትሕ፡
እስመ፡እምኀጢአት፡አልቦ፡ብእሲ፡ንጹሕ።

15. አዘኀደርከ፡ውስተ፡ቤተ፡ጻድቅ፡ሴም፡
እንዘ፡ተኀሪ፡ኪያሁ፡እምነ፡ያፌት፡ወካም፡
ለመቅደሰ፡ነፍስየ፡ሐዳስ፡ኢየሩሳሌም፡
እግዚአብሔር፡ኅድር፡ላዕሌሃ፡በሥነ፡ተዋሕዶ፡ሕሩም፡
ክመ፡ነባቢት፡ነፍስ፡ተኀድር፡በደም።

16. አዘአማዕቀብከ፡ቀበረ፡አዳም፡አቡነ፡
ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጹሕ፡እንዘ፡ትሰምዮ፡ካህነ፡[6]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡ለዐውቃቤየ፡መድኅነ፡

---

[1] ወለአበው፡ BC. [2] ኀይልየ፡ C. [3] ወብርሃነ፡ AC. [4] ወበሰትዮትከ፡ AC (pro ወበአስትዮትከ፡). [5] ተኀንቁ፡ C, ተአንቁ፡ B.

[6] vid. supra p. 16, et Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 111 seq.

ላዕሌየ፡ሰብአ፡ነገር፡እመ፡አንሥኡ፡ተስናነ፡
ወከመ፡አርዌ፡ርግምት፡አብልኍ፡ልሳነ ።

17. ኦዘዘረውኮ፡ልሳነ፡ኵሉ፡አንጋድ፡
ኀበ፡ኍልቄ፡ሰብዓ፡ወክልኤ፡እምቃለ፡ዕብራዊ፡ዋሕድ፡
ሶበ፡እምድኅረ፡አይኅ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡ልዑል፡ማኅፈድ፡
ዝርዎሙ፡ለአዕራርየ፡ከመ፡ሐሠረ፡እክል፡እምዐውድ፡
ወከመ፡በነፋስ፡ኀያል፡ይዘረው፡ሐመድ ።

18. ኦዘአውፃእኮ፡እምከላውዴዎን፡ምድረ፡ርስቱ፡
ወጸዋዕኮ፡እምካራን፡እማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ለአብርሃም፡ሃይማኖቱ፡
ጸውዐኒ፡ኀበ፡አሚን፡እምአምልኮ፡ጣዖት፡ከንቱ፡
እስመ፡ሐውዛተ፡ምድር፡ኵሎሙ፡ጣዖታት፡እሙንቱ ።

19. ኦፈናዌ፡እሳት፡ዲበ፡አህጉር፡ኀምስቱ፡
ወመድኅነ፡ጻድቅ፡ሎጥ፡በእደ፡መላእክት፡ክልኤቱ፡
አድኅኖተ፡ዚአየ፡ሥመር፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ዝንቱ፡
ወሚጣ፡ኀበ፡ዕድውየ፡ዘይጸልአኒ፡በከንቱ፡
እንተ፡እንደዳ፡ላዕሌየ፡ትብልዖ፡እሳቱ ።

20. ኦዘወሀብካ፡ድኅረ፡ግዕዘ፡አንስት፡ኀዲጋ፡
ለብእሲተ፡አብርሃም፡ሳራ፡ወልደ፡በረከት፡መላኤ፡ንትጋ፡
እግዚአብሔር፡ሀበኒ፡ዘኢሰአልኩከ፡ፍድፋዴ፡ጸጋ፤
ቅድመኒ፡በእዴከ፡ፈጣሬ፡ኵሉ፡እንግልጋ፡
እንበለ፡እስአልከ፡አነ፡ከደንከኒ፡ሥጋ ።

21. ኦዘአድኅንኮ፡ለይስሐቅ፡እምተጠብሖ፡

አመ፡ አዕረጎ፡ አብርሃም፡ ላዕለ፡ ዕፀ፡ ምሥዋዕ፡ እንዘ፡ ይሞቅሖ፡
እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡ በኂሩት፡ ወተራኅርኆ፡
አድኅነኒ፡ ወባልሐኒ፡ እምኵሉ፡ እኩይ፡ ዘእፈርሆ፡
ለፀርኒ፡ ፍና፡ ሀጕል፡ ምርሖ።

22. ኦዘአድኀንኮ፡ እምቀትለ፡ ዔሳው፡ እኁሁ፡
ወአመ፡ ላባ፡ ዴገኖ፡ እንበይነ፡ ክልኤሆን፡ አዋልዲሁ፡
ለወልደ፡ ርብቃ፡ ያዕቆብ፡ እግዚአብሔር፡ ዐቃቢሁ፡
አድኅነኒ፡ በምሕረትከ፡ ወዕቀበኒ፡ ከማሁ፡
እስመ፡ ጸላእትየ፡ ጥቀ፡ ፈድፈዱ፡ ወበዝኁ።

23. አፈታኤ፡ ኢዮብ፡ በደዌ፡ ተጽናስ፡ ወዐበቅ፡
እስመ፡ አመከርኮ፡ ለሰይጣን፡[1] ሃይማኖተ፡ ዝንቱ፡ ጻድቅ፡
እግዚአብሔር፡ አንተ፡ ማእምረ፡ ዘውስተ፡ ልበ፡ ባሕር፡ ዕሙቅ፡
ኢትፍትነኒ፡[2] በሕማም፡ ወበጽንዐ፡ ንዴት፡ መጽዕቅ፡
እስመ፡ድኩመ፡ ኀይል፡ አነ፡ ውብእሲ፡ ውዱቅ።

24. ኦዘአዕበይኮ፡ ለዮሴፍ፡ በብሔረ፡ ግብጽ፡
ድኅረ፡ አኀዊሁ፡ ሤጥዎ፡ በብሩረ፡ ቅንአት፡ ሕጹጽ፡
ወዘአኮንንኮ፡ ለሙሴ፡ ዐራቄ፡ ፪ አብያጽ፡
አዕብየኒ፡ ላዕለ፡ ሥጋየ፡ እመንገለ፡ ጸባብ፡ አንቀጽ፡
ወአኰንነኒ፡ በካልእ፡ ገጽ።

25. ኦዘፈነውኮ፡ እምብሔረ፡ ምድያም፡ ለሙሴ፡
አርብዓ፡ ዓመተ፡ ድኅረ፡ ነበረ፡ ፈላሴ፡
ሕዝበ፡ እስራኤል፡ ያግዕዝ፡ እምግብርናተ፡ ፈርዖን፡ ንጉሠ፡ ራምሴ፡

---

[1] አመከሮ፡ ሰይጣን፡ B. [2] ኢታፍትነኒ፡ B.

ፈኑ፡ሊተ፡ከማሆሙ፡ዘያግዕዘኒ፡ብእሴ፡
እምቅንየተ፡ሕማም፡ፀዋግ፡ወጽኑዕ፡ዝልጋሴ፡፡

26. ኦዘሰማዕከ፡ገዓረ፡ሕዝብከ፡እስራኤል፡
ውብሔረ፡ግብጽ፡ወረድከ፡ትባልሖሙ፡በኀይል፡
ከመ፡ተናገርከ፡ለሙሴ፡እማእከለ፡እሳት፡ወቈጽል፡
ከማሆሙ፡ስማዕ፡ገዓርየ፡ወአድኅነኒ፡እምሀጕል፡
በእድ፡ጽንዕት፡ወበመዝራዕት፡ልዑል፡፡

27. ኦዘአድኅንከ፡አንጋደ፡ኤፍሬም፡ወምናሴ፡
አመ፡ግብጻውያን፡ተቀሥፉ፡በኲልቄ፡ዐሥር፡መቅሠፍተ፡ሙሴ፡
እስመ፡መስተዐግሥ፡አንተ፡ወኢታስተፋጥን፡ለድምሳሴ፡
ሊተሰ፡ጽንሐኒ፡እግዚአ፡እስከ፡እከውን፡ኅሣሜ፡
ፍኖተ፡ዚአከ፡ዘምሉእ፡ቅዳሴ፡፡

28. ኦዘከፈልከ፡ባሕረ፡ኤርትራ፡ግሩመ፡
ወአዕደውከሙ፡ቦቱ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ገዳመ፡
እስከ፡አስጠምኮ፡ለፈርዖን፡ምስለ፡ሰራዊቱ፡ፍጹመ፡
አዕድወኒ፡ባሕረ፡እሳት፡እንዘ፡ትገብር፡መድምመ፡
እግዚአብሔር፡በጽድቅ፡ዘትኴንን፡ዓለመ፡፡

29. ኦዘተሰባሕከ፡በአስጥሞተ፡ፈርዖን፡ውስቴቱ፡
ለባሕረ፡ቍልዝም፡ዕሙቅ፡ዘኢይትዌሰን፡መስፈርቱ፡[1]
ለአእላፈ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እንዘ፡ታዐድዎሙ፡ቦቱ፡
ተሰባሕ፡ዲበ፡ፀርየ፡እስመ፡ተመያኒ፡ውእቱ፡
እግዚአብሔር፡አሐዱ፡ወአኮ፡ክልኤቱ፡፡

---

[1] መሠረቱ፡ B.

30. ኦዘአጽለልከሙ፡እምሐሩረ፡መዓልት፡በደመና፡
ወበነደ፡እሳት፡ሌሊተ፡ዘመራሕከሙ፡በፍና፡
ለእለ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ሲና፡
ጸልለኒ፡በረድኤትከ፡ከመ፡ኢይርአይ፡ሙስና፡
ወሶበ፡እርኅብ፡ከማሆሙ፡ሴስየኒ፡መና።

31. ኦዘሴሰይከሙ፡አርብዓ፡ዓመተ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡መና፡ሰማያዌ፡ኅብስተ፡
እምዐይን፡ኰኵሐ፡ኮሬብ፡ማየ፡እንዘ፡ታሰትዮሙ፡ግብተ፡
እግዚአብሔር፡በዓለ፡ጸጋ፡እንበለ፡ታኅጥአኒ፡ምንተ፡
መፍቅዳተ፡ሥጋ፡ወነፍስ፡ሴስየኒ፡አንተ።

32. ኦዘቀደስከ፡ለአሮን፡ክህነቶ፡
ወኀረይከ፡ለከ፡እምቤተ፡ያዕቆብ፡ቤቶ፡
እግዚአብሔር፡ቀድስ፡ለኅሊናየ፡መልእክቶ፡
ወበላዕሌየ፡ቀናኢ፡ለእመ፡ነበበ፡ከንቶ፡
በእሳተ፡ቆሬ፡አውዕዮ፡ወደምስስ፡ሕይወቶ።

33. ኦዘወሀብከሙ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ዘተቀደሱ፡
አህጉረ፡ሠላሳ፡ነገሥት፡ለትውልደ፡ትውልድ፡ይረሱ፡
እግዚአብሔር፡ዘሙሴ፡እግዚአብሔር፡ዘኢያሱ፡
አብእኒ፡ውስተ፡ምድረ፡ርስትከ፡እንተ፡ተዋረሳ፡በነፍሱ፡
ጻድቅ፡አብርሃም፡ለአሚን፡ርእሱ።

34. ኦዘአቀምከ፡ተከዜ፡ዮርዳኖስ፡ቀዳሚ፡
ከመ፡ኢያሱ፡ይዕድዎ፡ምስለ፡ተረፈ፡ዮሴፍ፡ወብንያሚ፡
እግዚአብሔር፡ወጣኒ፡እግዚአብሔር፡ፈጻሚ፡

እስከ፡ተኀልቅ፡መብዝኀቶሙ፡ለዕድዋንየ፡አረሚ፡
ለፀሓይ፡በላ፡በገባኦን፡ቊሚ፡፡

35. ኦዘአዘዝኮሙ፡እምድምፀ፡ጽራኆሙ፡እስከ፡ንኅለ፡
አእላፈ፡እስራኤል፡ይዑዱ፡ጥቅመ፡ኢያሪኮ፡ልዑለ፡
እግዚአብሔር፡ረስዮ፡ለዕጹብየ፡ቀሊለ፡
ሰይጣንሰ፡ማዕቅፍየ፡ዘያቀብጸኒ[1]፡ሣህለ፡
ጻጹተ፡ትእዛዛት፡ይነጥፍ፡ወይውኅጥ፡ገመለ፡፡

36. ኦዘአድኀንካ፡ለብእሲተ፡ብሔር፡አሐቲ፡
አመ፡ዐላውያን፡ተሀጕሉ፡በመቅሠፍትከ፡እንታክቲ፡
ቃለ፡ሰብአ፡ዐይን፡ክልኤ፡እስመ፡ተወክፈት፡ይእቲ፡
በምሕረትከ፡ከማሃ፡አመ፡ይነቅህ፡መዋቲ፡
እግዚአብሔር፡አድኅና፡ለነፍስየ፡ዛቲ፡፡

37. ኦዘአባእኮሙ፡ኀበ፡ምድረ፡ተስፋ፡ዘይሤኒ፡
ለወልደ፡ነዌ፡ኢያሱ፡ወለካሌብ፡ወልደ፡ዮፎኒ፡
እግዚአብሔር፡ድኅረ፡ርስተ፡ነፍሰ፡ጻድቃን፡ክፍለኒ፡
ዮምኒ፡እግዚኦ፡በዘአሐዩ፡ሥርዐኒ፡
አምጣነ፡እሱር፡አነ፡በሥጋ፡ማሳኒ፡፡

38. ኦዘአድኀንኮሙ፡በእደ፡ፊንሐስ፡ቀናኢ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡እምብድብድ፡ወእምአፈ፡ኩናት፡ጸባኢ፡
እግዚአብሔር፡ኀይሎሙ፡ወመድኅኔ፡ገጾሙ፡ኢተመዋኢ፡
ከማሆሙ፡ተንሥእ፡ታድኅነኒ፡ለዘዚአከ፡ገባኢ፡
ሶበ፡ላዕሌየ፡ይትነሣእ፡ጸላኢ፡፡

---

[1] ለዘያቀብጸኒ፡ A, በዘያቀብጸኒ፡ C.

39. አመድኅን፡እስራኤል፡እንተ፡ትቀትሎ፡ለሲሳራ፡
በእደ፡ኢያዔል፡ብእሲት፡አመ፡ምስፍና፡ባርቅ፡ወዲቦራ፡
እግዚአብሔር፡መዋኢ፡ዘኢትትመዋእ፡ለግሙራ፡
አድኅነኒ፡እምእዴሆሙ፡ለደቂቀ፡ነኪር፡ሐራ፡
እለ፡ይፈቅዱ፡ያኅስሩ፡ለነፍስየ፡ክብራ።

40. አእምላከ፡ጌዴዎን፡ወመዊአ፡[1] መስፍን፡ዮፍታሔ፡
ወኀይለ፡ሳምሶን፡ወልደ፡ማኑሔ፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡ሶበ፡እጼውዐከ፡ውስተ፡ኵለሄ፡
እመኒ፡መጽኡኒ፡ኢሎፍሊ፡ወሞቅሑኒ፡ሙቃሔ፡
እትአመን፡አንሰ፡ኀይለከ፡ፈታሔ።

41. አመድኅን፡እስራኤል፡በእደ፡ሳሙኤል፡ድኅረ፡ኤሊ፡
ወበእደ፡ንጉሥ፡ሳኦል፡እንተ፡አድኀንከሙ፡እምኢሎፍሊ፡
እግዚአብሔር፡ወትረ፡መግቦተ፡ዚአየ፡ኀሊ፡
ወሥመር፡አድኅኖትየ፡በረድኤትከ፡ከሃሊ፡
እምአፈ፡መታሬ፡መጥባሕት፡ወኵናት፡ቀታሊ።

42. አዘአድኀንከ፡ለኢሎፍላዊ፡ጎልያድ፡እምእዴ፡
ወእምኵናተ፡ሳኦልኒ፡ወእምአቤሴሎም፡ወልዱ፡
እግዚአብሔር፡ለዳዊት፡እንተ፡ኢትርሕቅ፡እምነ፡ዐውዱ፡
አድኅነኒ፡እምጸላእትየ፡ለእመ፡ኪያየ፡ሮዱ፡
እስመ፡እሙንቱ፡አእላፍ፡ወአነ፡አሐዱ።

43. አዘሰረይከ፡ኀጢአተ፡ዳዊት፡መተንብል፡
ሶበ፡ቃለ፡ብካይ፡አምረረ፡በሞተ፡ኦርዮ፡ቀቱል፡

---

[1] ወመዋኤ፡ BC.

አናብዒሃ፡ከማሁ፡እንዘ፡ትትዌከፍ፡ልዑል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጌጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል ።

44\. አዘረሰይከ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መክብበ፡
ለወልደ፡ዳዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ኵሉ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚአ፡እምኔከ፡ጥበበ፡
ዘባቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኴንኑ፡ሕዝበ፡
ወኃያላን፡ያጸንዑ፡ምግበ ።

45\. አዘሰማዕከሙ፡ሶበ፡ኀቤከ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ኃያል፡መዋኤ፡ኃያላን፡ኵሉ፡
ከማሁ፡[1] ትስማዕ፡ነገርየ ፤[2] አእዛነ፡ርኅራኄከ፡ጽሉ፡
ወአድኅኖትከ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተሀሉ ።

46\. አዘኀረይከሙ፡ለነቢያተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥአን፡ፍዳ፡
መንፈሰ፡ላእከኒከ፡እሉ፡ቅኑታነ፡ማእሰ፡ወአንዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለገብርከ፡ዘፈጻሚ፡[3] ስምከ፡ቴዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ ።

47\. አዘተበቀልከ፡እምቤተ፡አክዓብ፡ክሡተ፡
በቀለ፡ናቡቴ፡በግፍዕ፡በይነ፡ዐጺደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

---

[1] ከማሆሙ፡ BC. [2] ጸሎትየ፡ BC.
[3] ዘፍጻሜ፡ BC.

እግዚአብሔር፡ፈታሒ፡እንዘ፡ታነውኅ፡መቅሠፍተ፡
አርእየኒ፡በጸላእትየ፡ወኢትቅትሎሙ፡ግብተ፡
እመ፡ቀተልከሙሰ፡ይረክቡ፡ሣኅተ ።

48. ኦዘትቤ፡ርኢከኑ፡ኤልያስ፡
ከመ፡በሕቁ፡ደንገፀ፡ልበ፡አክዓብ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ጸናሒ፡ወመስተዐግሥ፡
ርኢ፡አንተ፡ከማሁ፡ድንጋጼ፡ነሳሒት፡ነፍስ፡
ዘትሰግድ፡ለከ፡በአብራክ፡ወርእስ ።

49. ኦመድኅን፡ኤልያስ፡እምእዴ፡ኤልዛቤል፡ዘሰማርያ፡
እስከ፡ብሔረ፡ሕይወት፡ወሰድከ፡ዐይነ፡መልአከ፡ሞት፡እንተ፡ኢ
ርእያ፡
ወሐጹረ፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡አመ፡ዐገትዎ፡ሰብአ፡ሶርያ፡
ሐጹረ፡መድኅኒት፡ኩነኒ፡ከማሁ፡እማዕገተ፡እኩይ፡ጕሕልያ፡
እግዚአብሔር፡ኃያል፡ወጠቢብ፡ኬንያ ።

50. ኦዘአውፃእከ፡እምድኅረ፡ውኅጠ፡ዐንበሪ፡
ሶበ፡ጸውዐከ፡ዮናስ፡በቃለ፡ጽራኅ፡ተናጋሪ፡
እግዚአብሔር፡ትጉህ፡ዘኢትነውም፡ፈጣሪ፡
አውፅአኒ፡በጥበብከ፡እምአንቀጸ፡መጥባሕት፡መታሪ፡
እስመ፡አምላከ፡ጽድቅ፡አንተ፡ወእግዚእ፡መሓሪ ።

51. ኦእግዚአብሔር፡ባላሒ፡አንጋድ፡[1]ከልኤቱ፡
አመ፡ስልምናሶር፡ንጉሥ፡ዔወዎሙ፡ለዐሥርቱ፡
ወአመ፡ሰናክሬም፡ዐርገ፡በዘመነ፡ሕዝቅያስ፡እምድኅረ፡ዝንቱ፡

---

[1] አናግድ፡ A.

አድኅነኒ፡ ዘአድኅንኮሙ፡ እንበለ፡ ጸባኢት፡ በከንቱ፡
አምላከ፡ ሙሴ፡ ወአሮን፡ እስመ፡ አንተ፡ ውእቱ።

52. ኦዘርኢከ፡ ለሰናክሬም፡ ትዕይርቶ፡
በመቅሠፍተ፡ መልአክ፡ ኀቡእ፡ እስከ፡ አህጐልከ፡ ሰራዊቶ፡
ለጻድቅ፡ ሕዝቅያስ፡ ተወኪፈከ፡ ስእለቶ፡
ትዕይርተ፡ ፀርየ፡ ርኢ፡ ከማሁ፡ ወአርእየኒ፡ ድቀቶ፡
እስመ፡ ሐሳዊ፡ ውእቱ፡ ወያፈቅር፡ ከንቶ።

53. ኦዘፈታሕከ፡ እሙቃሔ፡ እግሩ፡ ወእዱ፡
ሶበ፡ ምናሴ፡ ጸለየ፡ እንዘ፡ ያዜክረከ፡ ብዝኀ፡ እበዱ፡
እግዚአብሔር፡ ፍትሐኒ፡ ለኀጢአትየ፡ እምጽንዐ፡ ጕንዱ፡[1]
ወኢታሙተኒ፡ ግብተ፡ በከመ፡ አሞጽ፡[2] ወልዱ፡
እንበለ፡ አሥምርከ፡ በዘመን፡ ዘሕጹጽ፡ ፍቅዱ።

54. ኦዘአንጻሕከ፡ ለኢሳይያስ፡ እምለምጽ፡
እንዘ፡ ታለክፎ፡ አፉሁ፡ በፍሕመ፡ እሳት፡ ብቁጽ፡
እግዚአብሔር፡ አዝዝ፡ መላእክቲከ፡ አብያጽ፡
ይውሥርዎ፡ ለፀርየ፡ እማእከለ፡ አእጋር፡ ወገጽ፡
እስከ፡ ይሠጥቅዎ፡ በሞሠርት፡ ዘዕፅ።[3]

55. ኦዘተወከፍከ፡ ለኢዮስያስ፡ በፓሳ፡
አመ፡ ሦዐ፡ ለከ፡ መሥዋዕተ፡ ፈቃድ፡ በኀሠሣ፡
እግዚአብሔር፡ ተወከፍ፡ ቍርባነ፡ ጸሎትየ፡ እንዘ፡ ትቄድሳ፡
ወአጕይይ፡ ጸላእትየ፡ እምገጸ፡ ፩ዐንበሳ፡
ከመ፡ ይጐይዩ፡ አእላፍ፡ እንስሳ።

---

[1] i. e. እ'' ፡ ጕ'' ፡ ለኀ'' ፡ [2] 4 Reg. 21, 23 sec. LXX. [3] Vid. Asc. Jes.

56. ኦዘአውፃእከ፡እምግበ፡ዐምዐም፡ለኤርምያስ፡
ዘወደይዎ፡ጳስኮር፡ወሴዴቅያስ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ዘሥጋ፡እግዚአብሔር፡ዘነፍስ፡
አውፅአኒ፡በረድኤትከ፡እምአንቀጸ፡ተስናን፡ወባእስ፡
ከመ፡አውፃእከኒ፡አንተ፡ቀዳሚ፡እምከርሥ ።

57. ኦዘአትረፍከ፡ነዳያነ፡ሕዝብከ፡ ውስቴታ፡
ለአብዕልተ፡ብሔርሰ፡አውረድከሙ፡ምድረ፡ዴብላታ፡
ለኢየሩሳሌም፡ቤትከ፡ናቡከደነጾር፡አመ፡ነሥታ፡
አትርፈኒ፡እምተዔውዎ፡በውስተ፡ዓለማት፡መንታ፡
እግዚአብሔር፡ጸወን፡ወሥሙር፡ወልታ ።

58. ኦዘአድኅንከ፡ነፍሳተ፡፫ ደቂቅ፡
አመ፡በእንቲአከ፡ቦኡ፡ማእከለ፡እቶን፡ዕሙቅ፡
እንዘ፡ትከውኖሙ፡ጠለ፡ህየንተ፡ዋዕይ፡ወሞቅ፡
አድኅነኒ፡እምነበልባል፡ወእምአየራዊ፡መብረቅ፡
እግዚአብሔር፡መሓሪ፡ወአምላክ፡ጻድቅ ።

59. ኦዘሰዐርከ፡ለናቡከደነጾር፡ዕዘዘ፡
እስከ፡አርዌ፡ገዳም፡ረሰይኮ፡እንዘ፡እምቅኔ፡ሰብእ፡ታግዕዘ፡
ሕዙነ፡ሕዙናን፡ገብርከ፡እብለከ፡በተዐንብዞ፡
ትክልኑ፡እግዚአብሔር፡ነፍሰ፡ዚአየ፡ናዝዞ፡
ወለሐራውያን፡ሥጋየ፡ከመ፡ትወልጥ፡ግዕዘ ።

60. ኦዘወሀብከ፡ለናቡከደነጾር፡ልባዌ፡
መጠነ፡፯ዓመት፡ድኅረ፡ተአንሰሰ፡በግዕዘ፡አርዌ፡
ወአግባእከ፡ያእኵትከ፡ውስተ፡ምድረ፡ንግሡ፡ነነዌ፡

ጸግወኒ፡ አእምሮትከ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ፡ግጻዌ፡
እግዚአብሔር፡ ሀልው፡ በዋሕድ፡ ሀላዌ ።

61. ኦዘአድኀንካ፡እምእደ፡ረበናት፡ክልኤቱ፡
ለወለተ፡ካህናት፡ሶስና፡ለዳንኤል፡አመ፡እብሬቱ፡
እንዘ፡ኪያሃ፡ታጸድቅ፡በፍትሐ፡ነቢይከ፡ዝንቱ፡
እግዚአብሔር፡ አድኀነኒ፡እምዕድዋንየ፡ተስዐቱ፡
እንበለ፡ንስሓ፡ነፍሰሙ፡ኢትቅትል፡ባሕቲቱ ።[1]

62. ኦዘአድኀንኮ፡እምአፈ፡ዐናብስት፡ርኁባን፡
አመ፡ወገርዎ፡በግብ፡ሐራ፡ዳርዮስ፡መስፍን፡
ለነቢይከ፡ዳንኤል፡እግዚአብሔር፡መድኀን፡
አንግፈኒ፡እምአራዊት፡ኢይውግኡኒ፡በቀርን፡
ወኢይንስኩኒ፡በክልኤ፡አስናን ።

63. ኦዘአጸርኮ፡ምሳሐ፡ዳንኤል፡ዘመዱ፡
እስከ፡ግበ፡ባቢሎን፡ይሰድ፡እምኢየሩሳሌም፡ምድረ፡ሙላዱ፡
ወአግባእኮ፡ፍጡነ፡ለዕንባቆም፡ውስተ፡ዐጸዱ፡
አግብኦ፡ለኀሊናየ፡እምእንስሳዊ፡እበዱ፡
ኀበ፡ጥበብከ፡ፍጣሬ፡አሐዱ ።

64. ኦአምላከ፡ሕዝቅኤል፡መንሥኤ፡አዕፅምት፡እለ፡ሞቱ፡
ወዘአርአይኮ፡በሕልም፡[2] ሀላዌ፡እንስሳከ፡አርባዕቱ፡
እግዚአብሔር፡ገጸከ፡አርእየኒ፡ለለሰዐቱ፡
መንበርከኒ፡እንተ፡ይነቅዕ፡እምታሕቱ፡
ባሕረ፡ተደሞ፡ግሩም፡ዘክልኤ፡ፍኖቱ ።

---

[1] በከንቱ፡ A. [2] በህልው፡ A.

65. ኦዘአልዐልከ፡ኀበ፡እለ፡ሄኖክ፡ተልዕሉ፡
ለገብርከ፡ዕዝራ፡[1] አምጣነ፡አሥመርከ፡በመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ንሥአኒ፡በአግዋረ፡ገነት፡አሀሉ፡
እስመ፡አንተ፡በዓለ፡ጸጋ፡እንተ፡ተአክል፡ለኵሉ፡
ወመጥኖ፡ሀብትከ፡አምላካዊ፡ፍጡራን፡ኢይክሉ።

66. ኦዘፈታሕከ፡ለኢኮንያ፡እማእሰሩ፡
አመ፡በባቢሎን፡ነግሠ፡ኤዎልማሮዴቅ፡በኵሩ፡
ለናቡከደነጾር፡ዘሞተ፡ወፈለሰ፡እምነ፡ክብሩ፡
ፍትሐ፡ለኀሊናየ፡እማእሰረ፡እዱ፡ወእግሩ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡ለዳዊት፡ፍቁሩ።

67. ኦዘመተርከ፡ርእሰ፡ብልጣሶር፡መዐምፅ፡
አመ፡አውፃእከሙ፡ካዕበ፡ለዕብራውያን፡አብያጽ፡
እምሀገረ፡ሕማም፡ባቢሎን፡እንተ፡ተመሰለት፡በግብጽ፡
እግዚአብሔር፡ምትር፡እምልብየ፡አፍቅሮተ፡ዓለም፡ሕጹጽ፡
ከመ፡በማሕጼ፡ይትመተር፡ወይትገዘም፡ዕፅ።

68. ኦዘአስተጋባእከ፡ማኅበረ፡እስራኤል፡ወከዋላ፡
በእደ፡ንጉሠ፡ፋርስ፡ቂሮስ፡ፈጻሜ፡ብፅዓት፡ወመሐላ፡
አምጣነ፡ተዘርዉ፡ቅድመ፡እመዋዕለ፡ሆሴ፡ወልደ፡ዔላ፡
አስተጋብእ፡ኀበ፡ሀለወ፡ፍቅረ፡ዚአከ፡ገደላ፡
አንስርተ፡ልብየ፡እምአድባር፡ወቈላ።

69. ኦዘሜጥከሙ፡ለሰብአ፡ይሁዳ፡እምፄዋዌ፡
በፍጻሜ፡ሰብዓ፡ዓመት፡ምስለ፡ዘሩባቤል፡ሰርዌ፡

---

[1] 4 Esr. 14, 7. 53 (sec. Aeth. vers.).

እግዚአብሔር፡ሚጠኒ፡እምግዕዘ፡እበድየ፡ኀበ፡ልባዌ፡
ለነቢይከ፡ዮናስ፡በስብከቱ፡ከመ፡ተመይጠት፡ነነዌ፡
እስከ፡እመቅሠፍት፡ድኅነት፡ወሐይወት፡እምደዌ።

70. ኦዘወሀብከሙ፡ምህርካ፡ነኪራን፡ሰብአ፡ጎግ፡
ለዘሩባቤል፡ወዮሴዕ፡ሊቃውንቲ፡ኄራን፡አእሩግ፡
ከመ፡ምዝባሬሃ፡ይሕንጹ፡በመቅደሰ፡ብሊት፡ሕግ፡
ሀበኒ፡ብዕለ፡ጺጋከ፡ዘኢይዌስኖ፡ድንጋግ፡
እግዚአብሔር፡የዋሀ፡እምእከይ፡ወፁግ።

71. ኦዘቀተልከ፡ለሆሎፎርኒስ፡ብእሴ፡ደም፡
በእደ፡ዮዲት፡ብእሲት፡ፅብስተ፡አባል፡ወዐፅም፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡በቀቲለ፡ሰይጣን፡ርጉም፡[1]
እስመ፡አከ፡መንክር፡መዊኦቱ፡ኀያል፡ግሩም፡
መንክርሰ፡ለእመ፡ሞአ፡በኀይል፡ድኩም።

72. ኦዘአድኀንከሙ፡በቀቲለ፡ፀሮሙ፡ሐማ፡
ለአዝማዲሃ፡እስራኤል፡ወለመርዶኬዎስ፡ሱታፌ፡ደማ፡
እግዚአብሔር፡ለአስቴር፡ሶበ፡ርኢከ፡ሕማማ፡
ስቅሎ፡ለጸላእትየ፡በመስቀለ፡ሕማም፡ወጻማ፡
እስመ፡ቃለ፡ነፍስየ፡ራሔል፡ተሰምዐ፡በራማ።

73. ኦዘአድኀንከሙ፡እመልአከ፡ሳምር፡ሰንባላጥ፡
አመ፡እለ፡ዕዝራ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡አረፍት፡ውሉጥ፡
እንዘ፡ታረድአሙ፡ኀይለ፡እምወልደ፡አስቴር፡ሥሉጥ፡[2]

---

[1] ሕርቱም፡ BC.

[2] Artaxerxen dicere videtur.

እግዚአብሔር፡አድኀነኒ፡ለብእሴ፡ንስሓ፡ቅጥቁጥ፡
እምቀትለ፡ሕዋሳት፡ዘአፍአ፡ወፍርሃት፡ዘውስጥ።

74. አዘአፍራህከ፡በርእየተ፡መልአክ፡ጸዋሬ፡ሰይፍ፡
ለንጉሠ፡ነገሥት፡እስክንድር፡ወዮናናዊ፡ፍልሱፍ፡
ለሊቀ፡ካህናቲከ፡ይስግድ፡ምስለ፡አምኃ፡ትሩፍ፡[1]
አፍርሆሙ፡ለጸላእትየ፡ወአደንግፆሙ፡ዘዘልፍ፡
በሙብረቀ፡ቃል፡መለኮታዊ፡ዘይነጥር፡እምአፍ።

75. አዘአጽናዕከ፡እምዘመነ፡በጥሊሞስ፡ዮናኒ፡
እስከ፡አመ፡ትወልድ፡ድንግል፡ለስምዖን፡ተአማኒ፡[2]
እግዚአብሔር፡ኀዳጠ፡ዕድሜ፡ንስሓ፡ጽንሐኒ፡
ብዙኀሰ፡ኢይብለከ፡[3] በከመ፡ቃየን፡ሀበኒ፤
እሙስና፡አእሩግ፡አኮኑ፡መቃብር፡ይሜኒ።

76. አዘአድኀንከሙ፡ለደቂቀ፡መቃቢ፡[4] መቃብያን፡
እምአንጥያኮስ፡ፀራዊ፡[5] ተመሳሌ፡ንኡስ፡ቀርን፡
በእንቲአየ፡በሎሙ፡ለላእካኒከ፡ኄራን፡
ይደልዎ፡ይደልዎ፡ይደልዎ፡ድኂን፡
እመከራ፡ዝንቱ፡ዘመን፡ለዝንቱ፡ምስኪን።

77. አዘአጥባዕከሙ፡በእንተ፡ስምከ፡ይሙቱ፡
ለአልዓዛር፡ወለመክብዩ፡ወለደቂቆሙ፡ሰብዐቱ፡
በሙብስለ፡ብርት፡ርሱን፡ለአንጥያኮስ፡አመ፡መንግሥቱ፡[6]

---

[1] Vid. Pseudojosephum Aeth.; Jos. Gorionides ed. Breithaupt p. 85 et 86.

[2] Vid. Thilo cod. apocr. N. T. I. p. 386; Eutychii Annales ed. Pocok. p. 297.

[3] I p. S. [4] መክብዩ፡ BC. [5] ጸርዓዊ፡ A. [6] Sec. Pseudojosephum et Libros Maccabaeorum, quos circumferunt, spurios.

አጥብዖ፡ለኀሊናየ፡ወአስተዋድድ፡ውስቴቱ፡
ጸሊኦተ፡ዝንቱ፡ዓለም፡ዘርኩስ፡ፍኖቱ።

78. ኦዘኅረይካ፡እምአንስተ፡ዓለም፡ዘአሜሃ፡
ማኅደረ፡ቃልከ፡ትኩን፡እስመ፡ርቱዕት፡ፍናዊሃ፡
ለወለትከ፡ማርያም፡እግዚአብሔር፡አቡሃ፡
ነፍስየ፡ቀድስ፡እግዚኦ፡በዘቀደስከ፡ኪያሃ፡
ወሥጋየ፡አንጽሕ፡በንጽሐ፡ሥጋሃ።

79. ኦዘፈነውከ፡ከመ፡ይልበስ፡ሥጋ፡ሰብእ፡
ውስተ፡ከርሠ፡ድንግል፡ሕርምተ፡ሩካቤ፡ወዘርእ፡
ለቀዳሚ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡ወየማንከ፡[1] ጽኑዕ፡[1]
ፈኑ፡ሊተ፡ረድኤትከ፡[2] እግዚአብሔር፡እግዚእ፡
በዘቦቱ፡እድኅን፡ገብርከ፡ኃጥእ።

80. ኦዘአርአይከሙ፡ለኖሎተ፡ብዙኀ፡መራዕይ፡
ስብሐተ፡ልደቱ፡ለክርስቶስ፡በሀገረ፡ዳዊት፡ዐባይ፡
እንዘ፡ኑኆ፡ሌሊት፡ታበርህ፡ከመ፡መዓልታዊ፡ፀሓይ፡
አርእየኒ፡መለኮተከ፡በመጽሔት፡አሚን፡ጽሩይ፡
እግዚአብሔር፡ስፉሕ፡ወረቂቅ፡ባሕርይ።

81. ኦዘአዘዝከ፡ከመ፡ይፈጽም፡አሪተ፡
ወከመ፡አይሁድ፡ይትገዘር፡በሰሙኑ፡ልደት፡ግዝረተ፡
ለአካለ፡ቃልከ፡ክርስቶስ፡አመ፡አልበስኮ፡ትስብእተ፡
እንዘ፡ትገዝር፡በእዴከ፡ዘኀሊናየ፡ቍልፈተ፡
እግዚአብሔር፡ዘለከ፡ረስየኒ፡ቤተ።

---

[1] ወባሕርይከ፡ኅቡእ፡ BC. Pro ረድኤትከ፡

82. ኦዘመራሕከሙ፡ በኮከበ፡ ልደት፡ ሐዲስ፡
ሐቅለ፡ ቤተ፡ ልሔም፡ ይዕርጉ፡ መሰግላን፡ እምፋርስ፡
ከመ፡ የሀብዎ፡ ወርቀ፡ ለዘተወልደ፡ ክርስቶስ፡
ምርሐኒ፡ ወአዕርገኒ፡ ኀበ፡ ደብርከ፡ ቅዱስ፡
እግዚአብሔር፡ ነባቢ፡ መንፈስ ።

83. ኦዘአዘዝከ፡ ለዮሴፍ፡ ትኩዝ፡ ገጽ፡
ሕፃነ፡ ያኅይይ፡ እመዐተ፡ ሄሮድስ፡ ሕጹጽ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ በስረተ፡ ቃልከ፡ ሐጽ፡
ስድዶሙ፡ ለአጋንንት፡ እምብሔረ፡ ልብየ፡ ግብጽ፡
ወርእሰ፡ ጣዖቶሙ፡ ቀጥቅጥ፡ በበትርከ፡ ዕፅ ።

84. ኦዘአድኀንኮ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡
ከመ፡ ኢይቅትሎ፡ ሄሮድስ፡ ቀታሌ፡ ሕፃናት፡ ደቂቅ፡
ሶበ፡ ኢረከቦ፡ ለክርስቶስ፡ እጓለ፡ ማርያም፡ ማዕንቅ፡
ተማሕፀንኩ፡ በደመ፡ ግፍዑ፡ ለዘካርያስ፡ ጻድቅ፡
ከመ፡ ታድኅነኒ፡ እምጋኔን፡ ወድድቅ ።

85. ኦዘሰባሕከ፡ በሐይቀ፡ ዮርዳኖስ፡ ወበደብር፡
ለክርስቶስ፡ ወልድከ፡ እግዚአብሔር፡
እምነ፡ መጥምቁ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ክቡር፡
ሰብሐኒ፡ በስብሐቲከ፡ መልዕልተ፡ [1] ኵሉ፡ ነገር፡
ዘአንተ፡ በሰማይ፡ ወአንተ፡ በምድር ።

86. ኦዘወሀብከ፡ ለትስብእተ፡ ክርስቶስ፡ መዊአ፡
ሰይጣን፡ [2] ሥሥዕት፡ ምስሌሁ፡ አመ፡ ተጻብአ፡

---

[1] ዘመልዕልተ፡ B. [2] ሰይጣነ፡ B.

ቀኖና፡ጸሎት፡ወጾም፡ድኅረ፡በገዳም፡ሠርዐ፡[1]
ሊተኒ፡ለገብርከ፡እስከ፡ዕለታት፡አርብዓ፡
ሀበኒ፡ጾመ፡ወእከ፡መብልዐ።

87. ኦዘአርአይከሙ፡ምስጢረ፡ቍርባን፡እንግዳ፡
በምሴተ፡ኀሙስ፡ለአርድእት፡እምቅድመ፡ይፃእ፡ይሁዳ፡
በእደ፡ወልድከ፡ክርስቶስ፡እግዚአብሔር፡አጽናሔ፡ፍዳ፡
ሀበኒ፡እንሣእ፡ሥጋሁ፡እንበለ፡ኵነኔ፡ወዕዳ፡
ወደሞ፡ክቡረ፡ምስለ፡ማይ፡ጸዐዳ።

88. ኦዘፈነውከ፡ኀበ፡ወልድከ፡አእኩቲ፡
ዘያጸንዖ፡መልአከ፡እስከ፡ጽዋዐ፡ይሰቲ፡
እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እቤለከ፡ወልደ፡መዋቲ፡
አባ፡አኅልፉ፡እምኔየ፡ለጽዋዐ፡መስቀል፡እንታክቲ፡
ባሕቱ፡ለትኩን፡ፈቃድከ፡ዛቲ።

89. ኦዘሰባሕከ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ዘሀሎ፡
ለክርስቶስ፡ወልድከ፡መሠረታተ፡ምድር፡በአንቀልቅሎ፡
እስከ፡ጲላጦስ፡አንከረ፡ወመስፍነ፡፬ዘይመስሎ፡
ሰብሐኒ፡በዕለተ፡ደይን፡ወአልዕለኒ፡አልዕሎ፡
እግዚአብሔር፡በርትዕ፡አመ፡ትኴንን፡ኵሎ።

90. ኦዘንሣእከ፡ነፍሳተ፡ኃጥአን፡እምተሀጕሎ፡
ወኢረሳዕከ፡ለአዳም፡በደብረ፡መዛግብት፡ዘሀሎ፡[2]
ትረስዐኑ፡እግዚአብሔር፡ተሣህሎ፡

---

[1] Matth. 4, 2. [2] Vid. Gadela Adam; coll. 1 Ptr. 3, 19. 20.

ወትደፍንኑ፡ባሕረ፡ምሕረታቲከ፡ኵሎ፡
በመዐትከ፡ዘይጸንዕ፡እምዐውሎ ።

91. ኦዘአንሣእከ፡እምነ፡ሙታን፡ባቲ፡
በዕለተ፡እሑድ፡ዐባይ፡ወበኵረ፡ዕለታት፡አሐቲ፡
እግዚአብሔር፡እኩት፡ለወልድከ፡አእኳቲ፡
በኪነ፡ጥበብከ፡ኀብእት፡ዘኢያአምራ፡መዋቲ፡
አንሥአተ፡ነፍስየ፡ምክር፡ወተጠበብ፡ላቲ ።

92. ኦዘአዕረጎ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ኀበ፡ኢዐርጋ፡
ወአንበርከ፡ፍጹመ፡ውስተ፡የማንከ፡መላኤ፡ንትጋ፡
እምነ፡ምውታን፡ለክርስቶስ፡እንዘ፡ታነሥአ፡በሥጋ፡
አዕርገኒ፡ወአብእኒ፡ሀገረ፡ንጹሓን፡እንግልጋ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡አቡየ፡በጸጋ ።

93. አዘፈነውከ፡ጰራቅሊጦስሃ፡መጽንዔ፡
ኀበ፡ሐዋርያት፡ሀለዉ፡እንዘ፡ይገብሩ፡ጉባኤ፡
በፍጻሜ፡፶ዕለት፡እምአመ፡ኮነ፡ትንሣኤ፡
አስትየኒ፡ዘንተ፡ወይነ፡ኀይል፡መጥለሌ፡
እግዚአብሔር፡ዘትነግሥ፡ለዓለም፡ክልኤ ።

94. ኢታርእየኒ፡እግዚኦ፡ገሃነመ፡እሳት፡ውዑየ፡
ወኢትስድደኒ፡እጹር፡ምስለ፡ኃጥአን፡ሥቃየ፡
እግዚአብሔር፡ወልድከ፡አመ፡ይኴንን፡ዕሩየ፡
ወይብሎሙ፡ለጻድቃኒሁ፡ንዑ፡ኀቤየ፡
ቡሩካኒሁ፡ለቡሩክ፡አቡየ ።

95. ሶበ፡እዜከር፡ምጽአተ፡ወልድከ፡ለኰንኖ፡አግብርት፡እለ፡ናፈቁ፡

በግርማ፡መለኮት፡መፍርህ፡ወመደንግፅ፡በሕቁ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡አምላከ፡አዳም፡ወደቂቁ፡
ተኀጠኒ፡ምድር፡እስእላ፡እንዘ፡አፉሃ፡ታበቁ፡
ወእብሎሙ፡ለአድባር፡ላዕሌየ፡ደቁ።

96. ኦእግዚአብሔር፡አምላከ፡ነዳያን፡ሕዝብ፡
ኦእግዚኦ፡ተስፋ፡ቅቡጻን፡መዝገብ፡
ኦእግዚኦ፡መቅለሌ፡ነገር፡ዕጹብ፡
ኦዘትሰምዕ፡በርኅራኄ፡ዐውያተ፡ኵሉ፡ምንዱብ፡
ስእለተ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡ኢትመንን፡አብ።

97. ኦአምላከ፡ጴጥሮስ፡ወአምላከ፡ጳውሎስ፡አምላክነ፡
ዘአጽናዕከሙ፡በገድሎሙ፡ወኢኮንከሙ፡[1] መድኅነ፡
ከማሆሙ፡አኅድር፡መንፈሰ፡ትዕግሥት፡ላዕሌነ፡
እመሰ፡በኵሉ፡አድኅኖትከ፡ሰፈነ፡
ነሢአ፡ዕሴት፡በነፍስ፡በአይቴ፡እምከነ።

98. ኦዘኀደጎሙ፡አምሳለ፡ብሩር፡ይትፈተኑ፡
ለሐዋርያት፡ወሰማዕታት፡እለ፡አስተርአዩ፡በበዘመኑ፡
በቍዔተ፡ሥቃይ፡ሎሙ፡በዘአሥመሩከ፡[2] አከኑ፡
ከመ፡ይበቍዖ፡ለብሩር፡አጽርዮተ፡እሳት፡በርስኑ፡
ሊተኒ፡እምትዕግሥቶሙ፡ይሁበኒ፡መኑ።

99. ከመ፡ኢይበሉ፡አሕዛብ፡አይቴ፡ውእቱ፡አምላከሙ፡
እምአፈ፡ዐናብስት፡ወእሳት፡መድኅኔ፡ሥጋ፡ክንከሙ፡

---

[1] ወኮንከሙ፡ C, ወዘኮንከሙ፡ B.
[2] በዘአእመርከ፡ AC.

ወንሢአ፡አክሊል፡በንፍስ፡ከመ፡ኢይፀራዕ፡[1] በሙ፡
ዘገደፍክሙ፡ለሰማዕታት፡በብዝኀ፡ሥቃያት፡ይሕምሙ፡
እግዚአብሔር፡ተባረክ፡ለኂሩት፡ማኅተሙ።

100. አኮ፡በዝንቱ፡ልሳነ፡ሥጋ፡ተናጋሪ፡
ወኢበዝ፡ቃለ፡ሕንጻ፡ተመዝባሪ፡
አላ፡በዝንቱ፡ቃለ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ነባሪ፡
በዝ፡ዓለም፡አእኰትከ፡ፈጣሪ፡
በዘይመጽእኒ፡በዓለም፡ደኃሪ።

b) *Congregatio fidelium.*

ማኅበረ፡ምእመናን።

1. ማኅበረ፡ምእመናን፡ወምእመናት፡እለ፡ኪያከ፡ተአምኑ፡
ለንሢአ፡ሥጋከ፡ወትረ፡ኀበ፡ተዐየኑ፡
ወልደ፡አብ፡ክርስቶስ፡ዘኢትትፈለጥ፡እምሕፅኑ፡
እስብክ፡ሎሙ፡ሕማመከ፡ወመስቀለከ፡እዜኑ፡
ጸጋ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሊተ፣እምሰማይ፡ፈኑ።

2. ዝውእቱ፡ጊዜ፡ባርኮት፤እምኰሉ፡[2] ንሣእ፤
ወዕርገተ፡ቍርባን፡ቅዱስ፡መልዕልተ፡ምሥዋዕ፡
ኦክርስቶስ፡ተቀዋመ፡ስድስቱ፡ኡብራዕ፡
አውድ፡የማነከ፡በማእዝኒሁ፡አርባዕ፡
ለባርኮ፡ዝንቱ፡ኅብስት፡ወዝንቱ፡ጽዋዕ።

3. አምሳለ፡ብእሲ፡ዘይጼሊ፡በውሳጤ፡ቤት፡ወየዐጹ፡ኆኅቶ፡
አስተጋቢአነ፡ልበ፡እምኀሊና፡እበድ፡ወአስትቶ፡

---

[1] ኢይፅራዕ፡ AC. [2] እምኰሎን፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንዑ፡ንስተይ፡ጽዋዖ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜክር፡ሞቶ ።

4. ለኂሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
እምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኅልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአሰተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሳተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
እምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትከ፡
መለያልዩ፡አሐደ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ ።

7. በከመ፡ኅደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሶሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod.
[4] scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ፡ ንኤጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘክሩ፡ ወኢይርስዑ፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘፈረ፡ ልብሶሙ፡ ፈትለ፡ ደርከኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቍርባኖ፡
ይንጦላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽነ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕማሞ፡ ንኄሊ፡ ወንኔጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊከ፡ ወእገሪከ፡ ወአክሊለከ፡ ዘሦክ፡
ሶበ፡ ንኔጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርክ፡
ተዘከረነ፡ እግዚኦ፡ ወመሐረነ፡ በበክ፡
በከመ፡ ተዘከርኮ፡ ለፈያታዊ፡ በማዕርገ፡[1] ፍቁር፡ ወዐርክ፡
እስከ፡ ትሕትናከ፡ ያንክር፡ መልአክ ።

10. ተዝካረ፡ ፀአቶሙ፡ እምድረ፡ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርናት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በኵሉ፡ ሰዓት፡
ንዜክር፡ ሕማመከ፡ ወጥብሐተከ፡ ለሞት፡
ለባርኮ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ኅብስት ።

11. አመ፡ ዐሡረ፡ ወርኅ፡ ታስዕ፡[2] ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዜከሩ፡ አይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡[3] ጌሰሙ፡

---

[1] በመዓርገ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ፡ A.

ሶበ፡ንኤጽሮ፡ለምሥዋዕ፡ዘተቀደሰ፡በስሙ፡
እንዘ፡መሌሊቱ፡ይትከፈል፡ወይትከዐው፡ደሙ፡፡

12. እንዘ፡ብዙኃን፡ንሕነ፡እምጸታ፡ዘመን፡ዘዚአሁ፡
ነአምን፡ሞቶ፡ወንሴፎ፡በትንሣኤሁ፡
ለእግዚእነ፡[1] ክርስቶስ፡ዘኢይትአተት፡ጸጋሁ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ይረስየነ፡ምስሌሁ፡
በአጽናፈ፡ዓለም፡ይጠባሕ፡አሐዱ፡ሥጋሁ፡፡

13. ኦክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡አሐዱ፡
ካህን፡ወንጌል፡ሥጋከ፡ለለ፡ጊዜ፡ይሠዋዕ፡በፈቃዱ፡
ለተዝካረ፡ሞትከ፡ባሕር፡ለልበ፡ምእመናን፡ምእላዱ፡
ነፋስ፡ኀሊና፡መንፈሳዊ፡ሶበ፡ይነፍኅ፡በዐውዱ፡
ከመ፡ነበልባል፡ይትነሣእ፡ሞገዱ፡፡[2]

14. ጊዜ፡ይሠዋዕ፡ኅብስተ፡ሥጋከ፡እመልክአ፡ሥጋ፡ፍሉጥ፡
ወደምከ፡ወይን፡እምደመ፡ጠባይዕ፡ውሉጥ፡
ፍጹመ፡መድኀኒት፡ክርስቶስ፡ለስርየተ፡ኀጢአት፡ሥሉጥ፡
ንሕነሰ፡በዐይነ፡ሃይማኖት፡ምሡጥ፡
ፍጹመ፡ሥጋዌከ፡ንሬኢ፡እምውስጥ፡፡

15. አብርሃም፡ተመነየ፡ወተፈሥሐ፡ወተነበየ፡
ምስጢረ፡ሞትከ፡ክርስቶስ፡አመ፡በበግዕ፡ርእየ፡
ብጹዓን፡ንሕነ፡እምኔሁ፡ዘአፈድፈድናሁ፡ዕበየ፡

---

[1] ለእግዚአብሔር፡ A, ንሕነሰ፡ለ B. [2] sc. ለባሕር፡ምእላዱ፡ ለልበ፡ምእመናን፡, quod est ለተዝከረ፡ሞትከ፡

ጊዜ፡ንሡውዐከ፡ለለዕለቱ፡ወንጡብሐከ፡ዝየ፡
ወበደምከ፡ንኀፅብ፡ጌጋየ ።

16. በመንፈቀ፡ሳብዕ፡ወርኅ፡በዓለ፡መጸለት፡ይገብሩ፡
ተድላ፡ንብረቶሙ፡በገዳም፡እንዘ፡እስራኤል፡ይዜከሩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ንበኪ፡ለለ፡[1] አሚሩ፡
ንዜክር፡ሕማመከ፡ዘኅቱም፡ምስጢሩ፡
ወግብረ፡ሞትከ፡ዘዕጹብ፡ነገሩ ።

17. ናሁ፡ማእከሌነ፡ወማእከሌከ፡ሥዩም፡
ትእምርተ፡መሐላ፡ሥጋከ፡ወቀስተ፡ኪዳንከ፡ደም፡
ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡ሰላም፡
በከመ፡ተገብረ፡ቀስተ፡ደመና፡አመ፡ተአይኅ፡ዓለም፡
ዝናመ፡ጌጋይየ፡ይዕጹ፡ጥብሕከ፡ልኍም ።

18. ደቂቀ፡እስራኤል፡ቅድመ፡በንስከተ፡አርዌ፡ደወዩ፡
ወበርእየ፡አርዌ፡ዘብርት፡እምነ፡ሕማሞሙ፡ጥዕዩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ስቱፋነ፡ደሙ፡ወማዩ፡
ኢነሐምም፡በዓለም፡ከመ፡ኢየሐምም፡ባሕርዩ፡
ወለእመ፡ነሥእነ፡ሞተ፡ዳግመ፡ነሐዩ ።

19. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡ወጸውዑ፡ስሞ፡
ኢትፍልጡ፡እሞ፡
ምእመናን፡አኀው፡ወትረ፡በኢያርምሞ፡
ተዘኪረክሙ፡በመልዕልተ፡መስቀል፡ሕማሞ፡
በእንቲአነ፡ዘከዐወ፡ደሞ ።

---

[1] ለእለ፡ A.

20. ግንዩ፡ለእግዚአብሔር፡እስመ፡ለዓለም፡ምሕረቱ፡
ዐቢይ፡ኀይሉ፡ውብዙኀ፡አኰቴቱ፡
እምልብክሙ፡በቀለ፡እንዘ፡ታአትቱ፡
ስረዩ፡[1] አበሳክሙ፡ሰአልዎ፡ሎቱ፡
እስመ፡መሓሪ፡ውእቱ፡ወጻድቅ፡ባሕቲቱ ።

21. ግንዩ፡ለእግዚአብሔር፨ኀበ፡ማርያም፡[2] ሰአሉ፡
እስመ፡ንጽሕት፡አንቲ፡[3] ኵለንታሁ፡አባሉ፡[4]
ኀሊናክሙ፡ሰማየ፡እንዘ፡ታሌዕሉ፡
ከመ፡ትትባልሑ፡እምግባረ፡እከይ፡ኵሉ፡
መሐረነ፡አምላክነ፡አቡነ፡በሉ ።

c) *Effigies Mariae.*

መልክአ፡ማርያም ።

1. እግዚአብሔር፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘይሜለስ፡በአካሉ፡
እንዘ፡ተዋሕዶ፡ያጸንዕ፡በመለኮቱ፡ወኀይሉ፡
ዐይነ፡ልቡናየ፡ያብርህ፡በማኅቶተ፡ጥበብ፡ሥነ፡ጸዳሉ፡
ከመ፡እርአይ፡ገጸ፡ነገር፡ለኪዳንኪ፡ዘይደሉ፡
ማርያም፡እግዝእተ፡ኵሉ፡ዘታሕቱ፡ወላዕሉ ።

2. ሰላም፡ለዝክረ፡ስምኪ፡ዘአስተማሰልዎ፡በኮከብ፡
ሶበ፡ብርሃኖ፡ተከድኑ፡ጽልሙታን፡ራእይ፡ሕዝብ፡
ኪዳነ፡አምላክ፡ማርያም፡ወተስፋ፡መድኀኒት፡ዘዐርብ፨

[1] ከመ፡ይኅድግ፡ B. [2] ኀበ፡ክርስቶስ፡ B. [3] Emendandum videtur ይእቲ፡ [4] እንተ፡ይእቲ፡ሥጋሁ፡ወንጽሕተ፡አባሉ፡ B.

ተናዘዘ፡ብኪ፡አኮኑ፡ኀሊና፡ቀዳማይ፡አብ፡
አመ፡እምገነቱ፡ተሰደ፡በሐዘን፡ዕጹብ።

3. ሰላም፡ለሥዕርተ፡ርእስኪ፡ዘፈትለ፡ሜላት፡ዘውጋ፡
ወምልእት፡ይእቲ፡እምጠለ፡ሠናይት፡እንበለ፡ንትጋ፤
ለዘተከየድኪ፡ማርያም፡ቅድመ፡ማኅበር፡ወእንግልጋ፡
ሰአልዮ፡ሕይወተ፡ነፍስ፡ይጸግወኒ፡በጸጋ፤
እምሳለ፡ኤልያስ፡አኮ፡ያሐይወኒ፡[1] በሥጋ።

4. ሰላም፡ለርእስኪ፡ዘሀሎ፡ወይሄሉ፡
ዲበ፡ጠባይዓት፡ኵሉ፡
ተከየድኒ፡[2] ማርያም፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ዘይደሉ፤
ምስለ፡ሞትሰ፡ተከየድነ፡ወተማሐልነ፡ዘይብሉ፡[3]
ከንቶ፡ነበቡ፡ወነፍሶሙ፡ሀጕሉ።

5. ሰላም፡ለገጽኪ፡ገጸ፡ቅድስና፡ስቡሕ፡
ዘይበርህ፡ሥነ፡እምጸዳለ፡ፀሓይ፡ወወርኅ፡
ትእምርተ፡ኪዳን፡ማርያም፡ወቀስተ፡ደመና፡ብሩህ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሓሪ፡እምአመ፡ነሥአኪ፡[4] ኖኅ፡
አማስኖታ፡ለምድር፡ኢደገመ፡አይኅ።

6. ሰላም፡ለቀራንብትኪ፡ንጻሬ፡አዕይንት፡ለዐቃቤ፡[5]
እለ፡ሥዩማት፡እማንቱ፡ህየንተ፡ምስዋር፡ወግልባቤ፤
ማርያም፡በሊዮ፡ለዘወለድኪዮ፡በኢሩኅቤ፡

---

[1] ያሕይወኒ፡ B. [2] ተከየድነ፡ B. [3] Jes. 28, 15.
[4] scriptum ነሣእኪ፡ [5] i. e. ለዐ''፡ን''፡አዕ''፡

አይቴኑ፡ቃልከ፡እግዚእ፡እምሕር፡ለከ፡ዘይቤ፡
እመ፡ኃጥአን፡ጸውዑ፡ስመኪ፡ነባቤ።

7. ሰላም፡ለአዕይንትኪ፡አምሳለ፡ክልኤቱ፡ቀናዲል፡
እንተ፡ሰቀሎን፡ኬንያ፡በማኅፈደ፡ሥጋ፡ልዑል፤
ማርያም፡አንቲ፡ንቅዐ፡ተራኅርኆ፡ወሣህል፡
አድኅንኒ፡በኪዳንኪ፡ወባልሕኒ፡እምሀጕል፡
እስመ፡ዘእንበሌኪ፡አልቦ፡አድኅኖ፡ዘይክል።

8. ሰላም፡ለአእዛንኪ፡እለ፡ተበስራ፡ኪዳነ፡
እምአፈ፡ፈጣሪ፡ወልድኪ፡ዘበባሕርይኪ፡ተከድነ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡ከመ፡ኢታርእይኒ፡ደይነ፡
እንበለ፡ምግባር፡ባሕቱ፡ለእመ፡ኢይጸድቅ፡አነ፡
ቦኑ፡ለከንቱ፡ኪዳንኪ፡ኮነ።

9. ሰላም፡ለመላትሒኪ፡ጽጌያተ፡ሮማን፡እለ፡ይመስላ፡
ባሕቱ፡መጽለዋ፡በእሳተ፡አንብዕ፡በነበልባላ፡
በኪዳንኪ፡ማርያም፡አዕርግኒ፡ዐጸደ፡ተድላ፡
ወይ፡ለነ፡ አሌ፡ለነ፡አመ፡ውስተ፡ደይን፡ይብላ፡
ንፍሳተ፡ክልኤቲ፡አሐቲ፡ሀሊብ፡[1] ወሀላ።[2]

10. ሰላም፡ለአእናፍኪ፡መሳክወ፡ሕይወት፡ምንታዌ፡
ዘአስተዋደዶን፡አምላክ፡በአጽባዕተ፡ጥበብ፡ወልባዌ፤
ማርያም፡ሕጽርኒ፡በኀይለ፡ኪዳንኪ፡እምንሳዌ፡
ወቀጥቅጢ፡ርእሶ፡በበትረ፡ሕማም፡ወዱዌ፡
ለእመ፡አፋሁ፡አብቀወ፡የኀጠኒ፡አርዌ።

---

[1] Hez. 23, 4. [2] pro ወከልእታ፡ሀላ፡

11. ሰላም፡ለከናፍርኪ፡በእንተ፡ኃጥኣን፡እለ፡ሰአላ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሓሪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ወመሐላ፡
ውስተ፡ጎልጎታ፡ማርያም፡አመ፡ገይሶትኪ፡[1] እምገሊላ፤
ለጽድቀ፡ዛቲ፡ኪዳንኪ፡ለለ፡ጊዜ፡ይከውን፡በዓላ፡
ዲበ፡ርእሰ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡አንብሪ፡አክሊላ።

12. ሰላም፡ለአፉኪ፡አፈ፡በረከት፡ትሩፍ፡
አንቀጸ፡[2] ቅዱስ፡መጽሐፍ፡
ተማሕፀንኪ፡ማርያም፡በኪዳንኪ፡ውኩፍ፡
ኢይትኀፈር፡ቅድመ፡ወልድኪ፡ወመላእክቲሁ፡አእላፍ፡
አመ፡ሥርወ፡[3] ልሳን፡ይትመተር፡ወይትኀተም፡አፍ።

13. ሰላም፡ለአስናንኪ፡ከመ፡መራዕይ፡እለ፡ተቀርፃ፡[4]
እለ፡ወፅአ፡እምኀፃብ፡እንዘ፡ይትበየጻ፤
ማርያም፡ንሥእኒ፡ኪዳንኪ፡ሀየንተ፡ሞፃ፤
ወለዕድውየ፡ግብጻዊ፡ዘፍትወተ፡ልቡ፡ዐመፃ፡
መዝራዕተ፡ጸሎትኪ፡ሙሴ፡ይድፍኖ፡በኖጻ።[5]

14. ሰላም፡ለልሳንኪ፡ዘአፈድፈደ፡ቅዳሴ፡
እምካህናተ፡ሰማይ፡ሱራፌል፡እለ፡ይቀውሙ፡ቅድመ፡ሥላሴ፡
አዘክሪ፡ሊተ፡ማርያም፡ተዝካረ፡ኪዳንኪ፡አመ፡ድምሳሴ፡
በእንተ፡እስራኤል፡በገዳም፡ከመ፡አዘከረ፡አውሴ፡
ኪዳነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ወጽድቆ፡ለሙሴ።

---

[1] scriptum est ገይሶተኪ፡ [2] ወአንቀጸ፡ B.
[3] እምሥርወ፡ A, አመ፡ሥጋ፡ወ B. [4] Cant. 4, 2.
[5] Ex. 2, 12.

15. ሰላም፡ለቃልኪ፡ተሰጣዌ፡ቃል፡ለቃሉ፡
ለመልአከ፡ብስራት፡[1]ገብርኤል፡ዘጸዳለ፡ብርሃን፡መንዲሉ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ለእግዚአብሔር፡መከነ፡ኀይሉ፡
እንቋዕ፡ተውህበኪ፡ኪዳነ፡ምሕረቱ፡ወሣህሉ፡
በዘቦቱ፡ጸዲቀ፡ኃጥአን፡ይክሉ።[2]

16. ሰላም፡ለእስትንፋስኪ፡ነፋስ፡ጥዒና፡ፈዋሲ፡
ነፍሳተ፡ብዙኃን፡ሰብእ፡እለ፡ቄስሉ፡በሕምዘ፡ከይሲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኀጣውእየ፡ደምስሲ፤
እንበለ፡ኪዳንኪሰ፡ወመስቀለ፡ክርስቶስ፡ወራሲ፡
አልቦ፡እምሲኦል፡ዘይድኅን፡ብእሲ።

17. ሰላም፡ለጕርዔኪ፡ሠናይ፡ወአዳም፡
እንተ፡ይትፌለጡ፡ቦቱ፡ጸዋትወ፡መሪር፡[3]ወጣዕም፤
ምንተ፡እገብር፡ማርያም፡እስመ፡ኀይልየ፡ድኩም፤
ሐጸኒ፡ግብር፡እምኵለሄ፡ወጸበኒ፡ዓለም፤
ባሕቱ፡በኪዳንኪ፡ናዝዝኒ፡እም።

18. ሰላም፡ለክሳድኪ፡ዘማኅፈደ፡ዳዊት፡ርእዮታ፡[4]
ዲበ፡ተልፍዮስ፡ጠቢባን፡ዘአስተናደፉ፡መሠረታ፤
ማርያም፡በልዩ፡ውስተ፡እዝነ፡ነፍስየ፡ለናዝዞታ፡
ለምንት፡ብዙኀ፡ትሰርሒ፡ነፍስ፡ዚአየ፡ማርታ፡[5]
እስመ፡ኅዳጥ፡የአክል፡እምብዙኅ፡ሐተታ።

---

[1] ምስጢር፡ A. [2] ኢይክሉ፡ A.
[3] scriptum est ጸዋተ፡ወመሪር፡ [4] Cant. 4, 4.
[5] Luc. 10, 41.

19. ሰላም፡ለመታክፍትኪ፡ግዕዛን፡በረከት፡እለ፡ተወክፋ፡
ሀየንተ፡[1] መርገም፡ወዘለፋ፤
ማርያም፡ጹርኒ፡ለጽድቀ፡ኪዳንኪ፡ዲበ፡መትከፋ፡
ወንሥእኒ፡ዐሥራተ፡እድ፡እመሬተ፡ወልድኪ፡አልፋ፡
እስመ፡ሃይማኖትየ፡አንቲ፡ወዙብየ፡ተስፋ።

20. ሰላም፡ለዘባንኪ፡በወርኅ፡ተሰዶ፡ቀዲሙ፡
ምዕራፈ፡አምላክ፡ዘኮነ፡ውስተ፡ፍኖተ፡ቍስቋም፡ጊዜ፡ድካሙ፤
ማርያም፡ስመኪ፡ለዘጸረ፡መልዕልተ፡ስሙ፡
በዕለተ፡ኰነኔ፡እመ፡ኢያስለጠ፡ደሙ፡
ዐሥራተ፡ኪዳንኪ፡ንሥእዮ፡መሓሪት፡እሙ።

21. ሰላም፡ለእንግድአኪ፡ወለሕፅንኪ፡ካልእታ፡
ወለአእዳውኪ፡መንታ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡በነጸፍጻፈ፡[2] ደም፡ዘኅልኅታ፡
ለነፍስየ፡ምስለ፡ነፍስኪ፡ታስተዳልዊ፡መክፈልታ፡
እመ፡መሬታዊት፡ሥጋየ፡ትትከደን፡መሬታ።

22. ሰላም፡ለመዛርዒኪ፡ወለኵርናዕኪ፡ምፅንጋዕ፡[3]
ዘሐቀፋሁ፡ለክርስቶስ፡ባሕርየ፡መለኮት፡ኅቡእ፤
ማርያም፡ኅሪት፡እመላእክት፡ወሰብእ፡
ተዝካረኪ፡ለእመ፡ገብረ፡በተአምኖ፡ጽኑዕ፡
በመንግሥተ፡ሰማይ፡ምስሌኪ፡ይነግሥ፡ኃጥእ።

23. ሰላም፡ለእመታትኪ፡ለቤተ፡መቅደስ፡ቀዋሚ፡
እለ፡አሠንያ፡ወርቀ፡ምስለ፡ፈትለ፡ሜላት፡ግብረ፡አናሚ፤

---

[1] እምቅኔ፡ B. [2] በጸፍጻፈ፡ B. [3] ምዕጋዕ፡ B.

ማርያም፡ሳዕሌየ፡ኪዳነ፡ምሕረትኪ፡ፈጽሚ፡[1]
ወቅትሊ፡ዕድወ፡ነፍስየ፡እስመ፡ውእቱ፡ረጋሚ፡
ከመ፡በጥበቡ፡ሰሎሞን፡ቀተሎ፡ለሳሚ።[2]

24. ሰላም፡ለእራሓትኪ፡ተመጣዌ፡ኅብስት፡ወማይ፡
ሶበ፡ያመጽኡ፡ለኪ፡መላእክተ፡ሰማይ፡
እንዘ፡ሀሎኪ፡ማርያም፡በመቅደሰ፡ኦሬት፡ዐባይ፤
ይትወከፍ፡ሊተ፡ኪዳንኪ፡ከመ፡መሥዋዕተ፡ሰርከ፡ኀሩይ፡
እመ፡ሕፍነ፡ማይ፡አስተይኩ፡ለጽሙእ፡ነዳይ።

25. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡ወለአጽፋርኪ፡ጽዕድው፡
ወለአጥባትኪ፡ክልኤ፡አንቅዕተ፡ሐሊብ፡ፍትው፤
ማርያም፡ጽጌ፡ዘዘመንኪ፡መፀው፡[3]
ተማሕፀንኩ፡በአጥባትኪ፡ወበሥንኪ፡ምጽልው፡
በኀይለ፡ጸሎትኪ፡እድኅን፡እምእሳት፡ድልው።

26. ሰላም፡ለገቦኪ፡መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡
እለ፡ተረሰያ፡ደርገ፡ሐመልማለ፡ወርቅ፡ኢኀላፌ፤
ማርያም፡ምጥቅኒ፡በገቦ፡ኪዳንኪ፡ምስለ፡ሑቃፌ፡
ሶበ፡ይወርዱ፡ኃጥኣን፡ብሔረ፡ጽልመት፡ጸናፌ፡
እለ፡በሕይወቶሙ፡ጸልኡ፡ዘጻድቃን፡ሱታፌ።

27. ሰላም፡ለከርሥኪ፡ለከርሠ፡[4] መላእክት፡ዘውጉ፡
ኅብስተ፡ሰማይ፡ወትረ፡ዘይሴሰይ፡ዐቅመ፡ምዕራጉ፤
ማርያም፡በጽዮን፡[5] ለእግዚአብሔር፡ታቦተ፡ሕጉ፡

---

[1] scriptum est ፈጻሚ፡ [2] 3 Reg. 2, 41 seq. [3] ምጽልው፡ A.
[4] ከርሠ፡ AB. [5] ጽዮን፡ A.

ያንጽሐኒ፡እምፍቅረ፡ወይን፡ለማየ፡ኪዳንኪ፡ዐይጉ፡
እስመ፡ፍቅረ፡ወይን፡ተብህለ፡ለሰይጣን፡ዔረጉ።

28. ሰላም፡ለልብኪ፡ስንእወ፡ኵልያት፡ወኀሊና፡
ወለአማዑትኪ፡ሰላም፡ምስለ፡ንዋየ፡ውስጥኪ፡በዕሪና፤
ውስተ፡ምድረ፡ርስት፡አብእኒ፡ማርያም፡ዐምደ፡ደመና፡
በብርሃን፡እሳት፡ኪዳንኪ፡እንዘ፡ትመርሐኒ፡ፍና፡
ወትሴስይኒ፡እምፍቅርኪ፡መና።

29. ሰላም፡ለሕንብርትኪ፡ምሳሌ፡ፍሑቅ፡ማዕከክ፡[1]
ወለማሕፀንኪ፡ንጹሕ፡ምስለ፡ሐቌኪ፡ቡሩክ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ወላዲተ፡ቅዱስ፡አምላክ፡
ተዐየኒ፡ዐውደ፡ነፍስየ፡እስከ፡ሣልሳዊ፡ፈለክ፡
አመ፡ተቃወማ፡በአየር፡ቀናኢ፡መልአክ።

30. ሰላም፡ለድንግልናኪ፡መክብበ፡ሕዋሳት፡ኀምስ፡
ወለአቍያጽኪ፡ክልኤ፡አዕማደ፡ነባቢት፡መቅደስ፤
ማርያም፡ታቦት፡ወጽላተ፡ኪዳን፡ሐዲስ፡
ቅብእኒ፡ርጢነ፡ጾም፡እስከ፡ሰኰና፡እግር፡ወርእስ፡
እስመ፡ጾም፡ትፈውስ፡ሕማማ፡ለነፍስ።

31. ሰላም፡ለአብራክኪ፡ጊዜ፡አስተርእዮ፡[2] ወተንብሎ፡
ምስለ፡አእጋርኪ፡ደርገ፡እለ፡ይሰግዳ፡በኢያብጥሎ፡
ማርያም፡በቃልኪ፡[3] እስመ፡ተሳተፍኪ፡ቃሎ፡
ሰአልዮ፡ለወልድኪ፡ይጸግወኒ፡ሣህሎ፡
አመ፡ውስተ፡እሳት፡ይወዲ፡ኃጥኣነ፡ምድር፡ኵሎ።

---

[1] Cant. 7, 3. [2] emendandum አስተስርዮ፡ [3] ለቃልኪ፡ AB.

32. ሰላም፡ለሰኰናኪ፡ወለመከየድኪ፡[1] እለ፡ሐራ፡
ውስተ፡ደብረ፡ቍስቋም፡ለደቂቅ፡አመ፡ቀተልዎሙ፡ሐራ፤
ለአምላክ፡ሰማይ፡በሊዮ፡ማርያም፡ወለተ፡ዕዝራ፡
አማንኑ፡ትኬንና፡[2] በእንተ፡፴ነገራ፡
ለዘ፡ታፈቅረኪ፡ነፍስ፡በኵሉ፡ምግባራ።

33. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡አቅርንተ፡አእጋር፡ክልኤቲ፡
ወለአጽፋሪሆን፡ለለአሐቲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኀጢአትየ፡ክብቲ፤
ሰብእሰ፡ካልእየ፡እንዘ፡ከማየ፡መዋቲ፡
በጽዋዐ፡ልሳን፡ደምየ፡ቀዲሐ፡ይሰቲ።

34. ሰላም፡ለቆምኪ፡አየረ፡ትሩፋት፡ዘሐፀኖ፡
ወዐውሎ፡ኀጢአት፡ዘኢያጽንኖ፤
በክንፈ፡ኪዳንኪ፡ክድንኒ፡ማርያም፡እምተኰንኖ፤
ሶበ፡ኪዳንኪ፡ምክንያተ፡ድኂን፡ኢኮኖ፡
ነፍስ፡በላዔ፡ሰብእ፡መኑ፡እምክህለ፡አድኅኖ።

35. ሰላም፡[3] ለመልክአ፡ሐና፡ወኤልሳቤጥ፡
ዘብዑድ፡ሥኑ፡ወልምላሜሁ፡ፍሉጥ፤
ማርያም፡ድንግል፡ድንግልተ፡[4] አፍአ፡ወውስጥ፡
ቤዛ፡ይኩንኒ፡ኪዳንኪ፡በገጸ፡ፈጣሪ፡ሥሉጥ፡
አመ፡ወርኀ፡ንግድ፡[5] የኀልቅ፡ወይፀራዕ፡በሜጥ።

---

[1] ወለመክየድኪ፡ B. [2] ተኰነና፡ A.

[3] B addit ለመልክእኪ፡ [4] ቅድስተ፡ B.

[5] ነገድ፡ A; ዕድሜ፡ B.

36. ሰላም፡ለፀአተ፡ነፍስኪ፡በነጸሮ፡ብርሃን፡ዘየኀቱ፡
መልአከ፡አፍርሆ፡ጸሊም፡እንበለ፡ያደንግፅኪ፡በጽላሎቱ፤
ኣምሕለኪ፡ማርያም፡ለእግዚአብሔር፡በመለኮቱ፡
ከመ፡ያድኅነኒ፡በኪዳንኪ፡እመደንግፃን፡ሠለስቱ፡
እመ፡ይፈልጠኒ፡ሞት፡እምሥጋየ፡ዝንቱ።

37. ሰላም፡ለበድነ፡ሥጋኪ፡ዘኢጐንደየ፡በምስካብ፡
እስመ፡አንሥኦ፡ፍጡነ፡መንፈሰ፡ሕይወቱ፡ለአብ፤
ኢይትነከር፡ለኪ፡ማርያም፡አድኅኖተ፡ጻድቃን፡ሕዝብ፡
እመሰ፡አድኀንኪ፡ኃጥአነ፡በኪዳንኪ፡ጥቡብ፡
ዝኬ፡መንክር፡ወዝኬ፡ዕጹብ።

38. ሰላም፡ለግንዘተ፡ሥጋኪ፡በመዋጥሐ፡ክታን፡ወከርቤ፡
ላዕለ፡እደ፡ጴጥሮስ፡ብእሴ፡ይባቤ፤
ተሣሀልኒ፡ማርያም፡ወኢትበልኒ፡አመ፡ምንዳቤ፡
ለምንት፡ታአኵት፡ኪዳንየ፡ወረድኤትየ፡ዐቃቤ፡
ቅብአ፡ኃጥአን፡አኮኑ፡ኢይትቀባእ፡[1] እቤ።

39. ሰላም፡ለመቃብርኪ፤እለ ይትጋብኡ፡ባቲ፡
ለአሕዛብ፡ኵሎሙ፡እስመ፡ምክሐሙ፡አንቲ፤ [2]
ማርያም፡ብጽሕኒ፡ለሰዐተ፡ሞትየ፡ለመዋቲ፤
እምነፍሰ፡ክርስቲያን፡አኮኑ፡ሶበ፡ይመውት፡አሐቲ፡
ለናዝዞታ፡ፍጡነ፡ትበጽሒ፡አንቲ።

---

[1] I p. S.

[2] i. e. እስመ፡ምክሐሙ፡ለአሕዛብ፡እ"፡ይ"፡ባ"፡አንቲ፡

40. ሰላም፡ለትንሣኤኪ፡ለትንሣኤ፡ክርስቶስ፡አምሳሊሁ፡
አንቀጸ፡መቃብር፡ዝጉሐ፡እንዘ፡ኢያርኁ፤
ማርያም፡አንቲ፡ለአዳም፡ጥንተ፡ተስፋሁ፤
ሶበ፡አከ፡ጸሎትኪ፡ወኪዳንኪ፡ምስሌሁ፡
ውስተ፡ዕመቀ፡ሀጕል፡እምኮነ፡በነፍሱ፡ወሥጋሁ።

41. ሰላም፡ለፍልሰተ፡ሥጋኪ፡ኅበ፡መካነ፡ሕይወት፡ዘተሐደሰ፡
እምቅድመ፡ዝኒ፡ኅቤሁ፡ሥጋ፡ወልድኪ፡ፈለሰ፤
ቤዛዊተ፡ዓለም፡ማርያም፡አስተበቍዐኪ፡አንሰ፡
ትቤዝዊ፡በኪዳንኪ፡ዘጸላእትየ፡ነፍሰ፡
እስመ፡በሥራይኪ፡ለቍስልየ፡ቀባእክኒ፡ፈውሰ።

42. ኣእኵቶ፡ለእግዚአብሔር፡ለዘጸውዐኒ፡ጽዋዔ፡[1]
ተዝካረ፡[2] ኪዳንኪ፡ንግበር፡ማእከለ፡ምንዱባን፡ጉባኤ፤
ተመጠዊዮ፡ባሕቱ፡ማርያም፡አመ፡ትንሣኤ፡
ወአንብሪ፡በርእሰ፡ነፍሱ፡አክሊላተ፡መንግሥት፡ሱባዔ፡
ለነባቤ፡ዝንቱ፡ድርሰት፡አርባዕ፡ወክልኤ።

ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡አድባር፡ወአውግር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡ዕፀዋት፡ወሣዕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡ቀለያት፡ወባሕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡ኵሉ፡ፍጡር፡
ምሉእ፡ስብሐትኪ፡በሰማይ፡ወምድር።[3]

[1] በጽዋዔ፡ B. [2] ተግባረ፡ A. [3] Haec stropha deest in B.

d) *Salâm ad Mariam.*

1. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ተስፋየ፡ዘታጸድቂ፡ኃጥአ፡
ወዘተኀሥሢ፡አሐደ፡በግዐ፡
ዘተገድፈ፡እምነ፡ተስዓ ።

2. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ሐውልት፡ዘተከለኪ፡እግዚእ፡
ትእምርተ፡አድኅኖ፡ትኩኒ፡ለኵሉ፡ኃጥእ፡
ፍቅርኪ፡ዘያጸንዕ ።

3. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡በማይ፡ዘታጸንኒ፡መድሎተ፡
ተአምኖተኒ፡ብኪ፡ረስዩ፡ሊተ፡
ገድልኪ፡ወትሩፋተ ።[1]

4. ሰላም፡ለኪዳነ፡ምሕረት፡ወርቅ፡ወመዝገበ፡ኵሉ፡ንዋይ ፤
አንቲ፡ውእቱ፡ምስካበ፡ነዳይ፡
ውብዕል፡[2] ዘበሰማይ ።

5. ሰላም፡ለኪ፡ሶበ፡ስእንኩ፡ጸዲቀ፡በምግባረ፡ሠናይ፡ወገድል፡
አስመኩ፡ብኪ፡ኪዳነ፡ድንግል፡
መድኀኒተ፡ነፍስየ፡እምነ፡ሀጕል ።

6. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡አንቲ፡አረቦነ፡መንፈስ፡ዘላዕሉ ፤
ዘያፈቅረኪ፡በተስፋ፡ይሄሉ፡
እስከ፡አመ፡ይከውን፡ትንሣኤ፡ኵሉ ።

---

[1] i. e. ወት"፡ገ"፡ [2] rectius ውብዕሉ፡

7. ሰላም፡ለኪ፡በስመ፡ኪዳንኪ፡ቤተ፡ለዘሐነጸ፡ገብርኪ፡
ወለእመ፡ጸለይነ፡በስምኪ፡
ማርያም፡ፈትቲ፡እምበረከትኪ፡
ሰአሊ፡ኀበ፡ኄር፡ወልድኪ።

e) *Gloria tibi.*

ስብሐት፡ለከ።

1. ስብሐት፡ለከ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ጥንተ፡መዋዕል፡ወዕድሜ፡
ለመለኮትከ፡ዘአልቦ፡ትርጓሜ፡
ወለመንግሥትከ፡ግብረ፡ፈጻሜ።

2. ስብሐት፡ለከ፡ለመንፈስከ፡ሰጊድ፡ወለወልድከ፡ይደሉ፡
እግዚአብሔር፡ከሃሌ፡ኵሉ፡
ዘሀሎከ፡ወዘትሄሉ።

3. ስብሐት፡ለከ፡መዝገበ፡ርኅራኄ፡ወሣህል፡እግዚአብሔር፡አቡነ፡
ክርስቶስሃ፡ወልደከ፡መድኅነ፡
ዘፈኖከ፡ቤዛ፡ዚአነ፡

4. ስብሐት፡ለከ፡መዛግብተ፡ወልድ፡ሀበነ፡እግዚኦ፡እንበለ፡ሕጸጽ፡
ወንትጋ፡
እስመ፡በእንቲአነ፡ሞተ፡ድኅረ፡ሐመ፡በሥጋ፡
ወልድከ፡ቀዳሜ፡ጸጋ።

5. ስብሐት፡ለከ፡ኀይለ፡ትዕግሥት፡ሀበነ፡እግዚኦ፡አመ፡[1] ወርኀ፡[1] ጽ
ንዐ፡[1] ተስናን፡

---

[1] Scriptum est ከመ፡ወርኀ፡ጽንዕ፡

ወእመንፈስከ፡መንፈሰ፡ሥልጣን፡
እግዚአብሔር፡ወላዴ፡ሥን።

6. ስብሐት፡ለከ፡ኀበ፡ሰማያዊት፡ማኅበር፡ከመ፡ነሀሉ፡ምስሌከ፡
ቀድሰነ፡አባ፡በሥነ፡ጽድቅከ፡
ሥነ፡ጽድቅ፡ቃለ፡ዚአከ።

7. ስብሐት፡ለከ፡ዘኢትፈቅድ፡አምላክ፡ሞተ፡ኃጥእ፡ብእሲ፡
ቀትረ፡መዓልትነ፡ቅድመ፡ይምሲ፡
እግዚአብሔር፡አብ፡ተሥላሲ፡
ጌጋይየ፡በሣህልከ፡አናሕሲ።

10. Antiphonae in festum Joannis Baptistae,

primo anni Abyssinorum die,

quo eodem Requies Bartholomaei Apostoli commemoratur.

ዋዜማ፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ ። ግዕዝ፡ በ፩ ። ብጹዕ፡ አንተ፡ ዮሐንስ፡ ዘሀለወከ፡ ታእምር፡ ወተሐውር፡[1] ቅድመ፡ እግዚአብሔር፡ ጸሊ፡ በእንቲአነ፤ ውስተ፡ ርእሰ፡ ዐውደ፡ ዓመት፡ ተጽሕፈ፡ ተዝካርከ፤ ባርከኒ፡ እንሣእ፡ በረከተከ ። ምልጣን፡ ውስተ፡ ርእሰ፡ — በረከተከ ። ለእግዚአብሔር፡ ምድር፡ በምልአ ።[2] ይቤ፡ ዮሐንስ፡ ለልየ፡ ርኢኩ፡ ወአነ፡ ሰማዕቱ፡ ወውእቱ፡ አንሰ፡ ኢያአምሮ፡ ዳእሙ፡ ከመ፡ ያእምርዎ፡ እስራኤል፡ አንሰ፡ መጻእኩ ። ምልጣን፡ ይቤ፡ ዮሐንስ፡ — መጻእኩ ። እግዚአብሔር፡ ነግሠ ።[3] ጸርኀ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤ፡ ድኅረ፡ እምነቢያት፡ እምቅድመ፡ ምጽአተ፡ ወልድ፡ ቤዛ፡ ኀጢአቶሙ፡ አጥምቅ፡ በማይ፡ አንሰ፡ ተፈኖኩ ። ምልጣን፡ ጸርኀ፡ ዮሐንስ፡ — ተፈኖኩ ። እግዚእ፡ ጸራኅኩ፡ ኀቤከ፡ ስምዐኒ ።[4] እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ ሰገደ፡ ወአንፈርዐጸ ። ምልጣን፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ — ወአንፈርዐጸ ። ይትባረክ ።[5] ዋዜማ፡ ጸርኀት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ኀበ፡ ዮሐንስ፡ ወትቤሎ፡ አንተኑ፡ ክርስቶስ፡ ወይቤላ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፤

---

[1] Exspectaveris **ወትሖር፡** [2] Ps. 23 (hbr. 24). [3] Ps. 92. 96. 98. (hbr. 93. 97. 99). [4] Ps. 140 (hbr. 141). [5] Preces Zachariae Luc. 1, 68 seq.?

ነዋ፡ በግዕ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘያአትት፡ ኀጢአተ፡ ዓለም ። ምልጣን፡
ነዋ፡ በግዑ፡ ይቤ፡ ዮሐንስ፡ መጥምቅ፡ ሶበ፡ ርእዮ፡ ለክርስቶስ፡ ሊቅ ።
ምልጣን፡ ነዋ፡ በግዑ፡ ኀጢአተ፡ ዓለም፡ ዘያአትት፤ ነዋ፡ በግዑ፡ ኀጢአተ፡
ዓለም፡ ዘያአትት ። ሰላም፡ በ፩ ። ዘመጠነዝ፡ ትርሲተ፡ ክብር፡
ፈሪሀ፡ ልዑል፡ ትሕትና፡ ወፍቅር፡ ርእዩ፡ ዕበዮ፡ ለዮሐንስ፡ ዘመላእ
ክት፡ ይሰግዱ፡ ሎቱ፡ ኀይለ፡ ልዑላን፡ ኪያሁ፡ ይሴብሑ፤ ዘምስለ፡ እግ
ዚአ፡ ኪዳን፡ ዘአቀመ፡ ወብዙኃን፡ አሕዛበ፡ አእመነ፤ ውስተ፡
ሐቌሁ፡ ቅናቱ፡ ዘአዲም፡ ንብረቱ፡ ገዳም፡ ወኵሉ፡ ነገሩ፡ በሰ
ላም ። ርእዩ፡ ዕበዮ፡ ለዮሐንስ፡ እግዚእ፡ ዘከመ፡ ከለሎ፤ ዮም፡ በም
ድር፡ ተዝካሩ፡ በሰማያት፡ በላዕሉ ። ይቤሎ፡ መድኅኒነ፡ ለዮሐንስ፡ ዕዉ
ራን፡ ይሬእዩ፡ ወጽሙማን፡ ይሰምዑ፤ እለ፡ ለምጽ፡ ይነጽሑ፡ እለ፡ መ
ጽኡ፡ ኀቤየ ። ምልጣን፡ ርእዩ፡ ዕበዮ፡ ለዮሐንስ፡ እግዚእ፡ ዘከመ፡ ከ
ለሎ፤ ዘመላእክት፡ ይሰግዱ፡ ሎቱ፤ ውስተ፡ ሐቌሁ፡ ቅናቱ፡ አዲም፡
ንብረቱ፡ ገዳም፡ ወነገሩኒ፡ ሰላም ። ምልጣን፡ ዘነግሀ፡ ወአንተኒ፡
ሕፃን፡ ነቢየ፡ ልዑል፡ ትሰመይ፤ ዐርኩ፡ ለመርዓዊ፡ ትሰመይ፤ ወአዝማዱ፡
በሥጋ፡ ትሰመይ፤ ተፈኖከ፡ ታርኑ፡ አናቅጸ፡ ጽድቅ ። ዘተሣሀለኒ ።
ዮሐንስ፡ ጸሊ፡ በእንቲአነ፡ ጸሎትከ፡ ወትረ፡ ይብጽሐነ ። አርያም፡
ቀዳሚ፡ ዜማ፡ ዮሐንስኒ፡ ሀሎ፡ በል ። ይገብሩ ። ሰመዮ፡ ብርሃነ፡ በው
ስተ፡ጽልመት፡ ለዘተወልደ፡ እምብእሲት፡ አእሚሮ፡ እምከርሠ፡ እሙ፡
ሰገደ፡ ወልደ፡ መካን፡ ለወልደ፡ ድንግል ። በዜማሁ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡
በል ። ይቤ፡ ዮሐንስ፡ ለልየ፡ ርኢኩ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ እንዘ፡ ይወርድ፡
ከመ፡ ርግብ፡ ውስተ፡ ምጥማቃት ። ዮሐንስ፡ ካህን፡ እምነቢያት፡ ተለ
ዐለ፡ ረሰየ፡ሲሳዮ፡ ቈጽለ፡ ወጠለ፡ ሰበከ፡ ለሐራ፡ ዘወንጌል፡ ቃለ፡
አጥመቀ፡ ነበልባለ፡ ዘአልቦ፡ መምሰለ ። ሰባኬ፡ ወንጌል፡
በጥዑም፡ ልሳኑ፡ ርስነ፡ መለኮት፡ ገሰሰት፡ የማኑ፡ ጸጕረ፡ ገመል፡
ተከድነ፡ ዘባኑ፡ ለዮሐንስ፡ ኒሩቶ፡ ንዜኑ፡ ንዜኑ ። ብጹዕ፡ ዮሐንስ፡
ዘአጥመቀ፡ ወልደ፡ በአዕይንቲሁ፡ ርእየ፡ ገሃደ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡
እምሰማይ፡ ወረደ፡ በአምሳለ፡ ርግብ፡ ዮርዳኖስ፡ ፆደ ። ተከ

ሥት፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል፡ተፈኖከ፡ቅድሜሁ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሰማያዊ። በዜማሁ፡አጥመቆሙ፡በል። ዮሐንስ፡እምከርሠ፡እሙ፡በል። ኀላፌ፡ንሴብሖ፡ወንዜምር፡ለአምላክ፡ሰማይ፡ ለዘአጥመቆ፡በማይ፡ ዮሐንስ፡ኅሩይ። በዜማሁ፡ዮሐንስ፡ስሙ፡በል። ተሰፍሐ፡ዐቢይ፡ነቢይ፡ ዮሐንስ፡ኅሩይ፡ እስተፍሥሐ፡ለነዳይ፡ አዘዘ፡ይሑሩ፡በፍኖት፡ሠናይ፡ ለስርየተ፡አበሳ፡አጥመቀ፡በማይ። ዮሐንስኒ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡ሃ፡[1] ለወልድ፡ንዜምር፡ሃ፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ፡ንሴብሖ፡ወንዜምር፤ ኪያሁ፡መድኅን፡አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ። ግነዩ፡ይቤልዎ፡ሕዝብ፡ለዮሐንስ፡ሃ፡መኑ፡አንተ፡ብእሲ፡ዘታጠምቅ፡ሃ፡ወይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡አንሰ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰብክ። ረኪቦሙ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፡ሃ፡አጥመቆሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብርሃኑ። ጽድቅ፡መከን፡ተበሥረት፡ዮሐንስሃ፡ድንግለ፡በገዳመ፡ዮርዳኖስ፡ዘገብረ፡ተአምረ። ክህን፡ወድንግል፡እንዘ፡ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወይቤሎሙ፡ለሐራ፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል። ትጉሃን፡ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ሃ፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፡ሃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ሌዋዊ፡ሃ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብርሃኑ። አዋልደ፡ዮሐንስ፡ወልደ፡አምላክ፡ረሰየከ፡ዐርከ፡ ወኢሳይያስ፡ሰመየከ፡መልአከ፡ ለመጸብሐን፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡ሰበከ፡ በዲበ፡ባሕር፡ዘአጥመቀ፡አምላከ። ክህን፡ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡ ምጽአቶ፡ትዜኑ፡ፈነወከ፡ቃል፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡ ተሰመይከ፡ነቢየ፡ልዑል። ጸወን፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ ዐርኩ፡ለቃል፡ ተንበል፡ተንበል፡ ለምሕረት፡ወለሣህል። በኵራ፡ለመከን፡ ዮሐንስ፡ክህን፡ ፍሬ፡ዘእምጻድቃን፡

[1] ሃሌሉያ፡

ሰማዕቱ፡ለብርሃን ። ዮሐንስ፡እዴከ፡መጥወኒ፡ ወበርተሎሜ
ምስ፡አቡየ፡ለባርከ፡ቀረበኒ ። ዐቢይ፡ዜማ፡ይቤልዎ፡በል ።
ማኅ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ገዳማዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡እግዚኡ፡ዘ
አጥመቀ፡በዮርዳኖስ ። ዮሐንስ፡ክቡር፡ገዳመ፡ሲና፡ነባሬ፡ለፍጻሜ፡
ስምዑ፡በመጥባሕት፡ተመትረ ። ሕንጌ፡ንዜኑ፡ዮም፡ለዮሐንስ፡ዕበዮ፡
ወክብሮ፡ ወልደ፡አምላክ፡ለሊሁ፡ዘሠምሮ ። ዮሐንስ፡
ካህን፡እምክርሠ፡መካን፡ዘተበሠረ፡ ቃላተ፡ወንጌል፡ለሕዝብ፡መ
ሀረ ። ወንጌለ፡መንግሥት፡በርተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ለብሔረ፡እል
ዋሕ፡ መምህረ፡ሕግ፡ዜናዊ፡ንጹሕ ። አረጋ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ብርሃን፡እ
ንዘ፡ይብል፡ነስሑ፡ወተጠመቁ፡ወእመኑ፡በወልደ፡እግዚአብሔር ።
በመዳል፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ሰበከ፡ሎሙ፡ሃ፡ሕዝበ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእ
መኑ፡ሃ፡ሃ፡ዮሐንስ፡ካህን፡ነቢየ፡ልዑል፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል ። ጸለየ፡
. . . . ስብከቱ፡ገዳመ፡ያዋኪ፡ ምስጢረ፡ወንጌል፡በጽድቅ፡ምእ
መኑ፡በጽድቅ፡ሰባኪ፡ሃ፡ ለወልድ፡መላኪ፡ እምነቢያት፡ዮሐ
ንስ፡የዐቢ፡ በእደዊሁ፡ዘተጠምቀ፡ረቢ ። አዳም፡በገዳም፡ይጸ
ርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ ሰባኬ፡ብርሃን፡ ዮሐንስ፡ካህን ።
ለዘገብርኤ፡ለቃለ፡ዐዋዲ፡ዕበዮ፡ንዜኑ፡ሃ፡ መዝገበ፡ፍሥሓ፡ዘር
እየ፡በዐይኑ፡ሃ፡ በዲበ፡ባሕር፡ርስነ፡መለኮት፡ገሰሰት፡የማኑ፡
አማን፡ለወልደ፡አብ፡ካህኑ ። እምኅበ፡መንፈስ፡ነሚአ፡እሳተ፡ሃ፡
ምህሮ፡ሃይማኖት፡ለሕዝብ፡ከሠተ፡ ለብሔረ፡አልዋሕ፡በር
ተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ዘወንጌል፡ቃላተ፡ ካህን፡በጽድቅ፡ኮነ፡ሰማዕተ ።
መዝሙ፡በ፪ሃሌ፡ሉያ ። ጸርኅት፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ኀበ፡ዮሐንስ፡
ወትቤሎ፡አንተኑ፡ክርስቶስ፡ወይቤላ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡
ሰባኬ፡ቅድሜሁ ። ክርስቶስኑ፡ኤልያስኑ፡ነቢይኑ ፧ ወይቤ፡ዮሐ
ንስ፡ተፈኖኩ፡አንሰ፡አጥምቅ፡በማይ፡ በዮርዳኖስ፡ቀላይ ። በ፪ወሰ
ሚያ፡ዮሐንስ፡ምግባሮ፡ለኢየሱስ፡በቤተ፡ሞቅሕ፡ለአከ፡፪እምአርዳ
ኢሁ፡እንዘ፡ይብል፡አንተኑ፡ትመጽእ፡ወቦኑ፡ካልእ፡ዘንሴፎ፡ባዕደ፡

ንግረኒ፡ገሃደ። አውሥአ፡ኢየሱስ፡ወይቤሎሙ፡ሐዊረክሙ፡ዜንውዎ፡ለዮሐንስ፡ዘሰማዕክሙ፡ወዘርኢክሙ፡ወበልዎ፡ዕዉራን፡ይሬእዩ፡ወሐንካሳን፡ርቱዐ፡የሐውሩ፤ሙታን፡ይትነሥኡ፤እለ፡ለምጽ፡ይነጽሑ፡ወጽሙማን፡ይሰምዑ። በ፱ ወበውእቱ፡መዋዕል፡መጽአ፡ዮሐንስ፡መጥምቅ፡ወሰበከ፡ጥምቀተ፡በገዳመ፡ይሁዳ፡ወይቤ፡ነስሑ፡ወእመኑ፡በብርሃኑ፡ወመጽአ፡ኀቤሁ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ወኵሎሙ፡ሰብአ፡ይሁዳ፡ወኵሎሙ፡ማያተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይትአመኑ፡ኀጣውኢሆሙ፡ብዙኃን፡እምፈሪሳውያን፡ብዙኃን፡እምሳዱቃውያን፡እለ፡መጽኡ፡ኀቤሁ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ወይቤሎሙ፡ግበሩ፡እንከ፡ፍሬ፡ዘይደልወክሙ፡ለንስሓ፡ወአነ፡አጠምቀክሙ፡በማይ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ዘኢይደልወኒ፡[1] ውእቱኬ፡ያጠምቀክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡አሜሃ፡መጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ወአንተ፡ትመጽእ፡ኀቤየ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ኅድግ፡ንፈጽም። በ፲ ይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለእሙንቱ፡ሕዝብ፡ለእለ፡መጽኡ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፡እምእሳት፡ዘይወፅእ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ይትነፋኅ፡ቀርን፡እምአርእስተ፡አድባር፡እንዘ፡ይብል፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤መጽአ፡ንጉሥ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ውእቱሰ፡መሥዔ፡እሳት፡ውስተ፡እዴሁ፡የአርር፡ዐውዶ፡ወሥርናዮሰ፡ይመልእ፡ውስተ፡መዛግብቲሁ፡ወሐሠሮሰ፡ያውዒ፡በእሳት፡ዘኢይጠፍእ፡ለዓለም። እመሰ፡ሰማዕክሙ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእኤዝዘክሙ፡አነ፡ታመሥጡ፡እመቅሠፍት፤እመሰ፡አበይክሙኒ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእቤለክሙ፡አነ፡አልብክሙ፡ኀበ፡ታመሥጡ፡እምእዴሁ፡ለአኃዜ፡ኵሉ። እስመ፡ለዓለም፡ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡ስምዐ፡ቆመ፡ለከ፡ወአንተኒ፡ሰማዕቱ፡ለሊከ፡እፎ፡አጥመቆ፡በመይ፡መሬታዊ፡ለሰማያዊ፡ከመ፡ይትቀደስ፡ማይ፡በዮርዳኖስ፡ቀላይ። ብጹዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡

---

[1] sc. እፍታሕ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ።

ስምዐ፡ቆመ፡ለከ፤ብጹዕ፡ዮሐንስ፡ዐርከ፡መርዓዊ፡ተሰመይከ፡
አብያተ፡ዘውቅሮ፡መኒነከ፡ በተዘክሮ፡ማኅደር፡ዘበሰማያት፡ጸኮረ፡
ገመል፡ረሰይከ፡ዐራዘከ። ብጹዕ፡ዮሐንስ፡እግዚእ፡ዘአጥመቀ፡ወፍ
ኖተ፡ጼሐ፡ እግዚእ፡መርሐ፡ ዮርዳኖስ፡አብጽሐ፡ ወበ
ህየ፡ዮሐንስ፡ፍጹመ፡ተፈሥሐ። ምል፡እግዚእ፡መርሐ፡ — ተፈ
ሥሐ። ወለአከ፡ዮሐንስ፡፪እምአርዳኢሁ፡ኀበ፡ክርስቶስ፡ሀገረ፡
ገሊላ፡ወሰበከ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ፡ከመ፡ይብጻሕ፡ቃለ፡መጽ
ሐፍ፡ዘተፈነወ፡አንተኑ፡ትመጽእ፡ወቦኑ፡ካልእ፡ዘንሴፎ፡ባዕደ፡
ንግረነ፡ገሃደ፡ ሰባኬ፡ወንጌል፡ፍሥሓ፡ዘይዜኑ፡ለውሉደ፡ሰብእ፡
ዐቢይ፡ነቢይ፡ዘተፈነወ። ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፤
ዮሐንስ፡መጽአ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡ ስምዑኒ፡እ
ሙን፡እመኑ፡በብርሃኑ። ዮሐንስኒ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡በቅሩብ፡
ሰሌም፡በማዕዶተ፡ዮርዳኖስ፤ስምዐት፡ወተፈሥሐት፡ጽዮን፤ሰሚዓ፡
ተፈሥሐት፡ጽዮን። በ፫ ልዑለ፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ወ
ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡በቤታንያ፡በማዕዶተ፡ዮርዳኖስ፡ወሶበ፡ርእዮ፡
ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ነዋ፡በግዑ፡ለእግዚአብሔር፡ወ
ልዱ፡ለአብ፡መድኅኔ፡ዓለም፡ነስሑ፡ወእመኑ፡በብርሃኑ። ጸርኀ፡ኢ
የሱስ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ይብል፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡
ወወሪዶሙ፡ዮርዳኖስ፡ኢየሱስ፡ወዮሐንስ፡ተቀደሰት፡ማይ፡በጥም
ቀቱ፡ወተጠምቀ፡መድኅኔ፡ዓለም፡ወተከሥተት፡ብርሃን። አላ፡ዮሐ
ንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዕተብ፡ወጸሊ፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ቀዳማዊ፡ሣዕረ፡
ዕተብ፡ወጸሊ፡ዳኅራዊ፡ሰብለ፡በእንተ፡ዘይዘርእ፡ወየአርር፡ዕተብ፡ወ
ጸሊ፡ፍሬሃ፡ለምድር። ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፤ዘአምነ፡አጠምቅ፤ወ
ይቤ፡መጻእኩ፡ከመ፡ይእመኑ፡ቦቱ፤በእንተ፡ብርሃን፡ከመ፡ይሥራዕ፡
ሕዝበ፡መሀረ፡ወይቤ፡አንሰ፡መጻእኩ፡ሰባኬ፡ተፈኖኩ። አንሰ፡አጠ
ምቀክሙ፡በማይ፡ወማእከሌክሙ፡ይቀውም፡ሀሎ፡ዘኢታአምርዎ፡አ
ንትሙ፡ዘኢይደልወኒ፡እፍታሕ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ፡ናሁ፡
ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡አንሰ፡ኢያአምሮ፡እስመ፡

ውእቱ፡ቀደመኒ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘአንተ፡ስ
ምዐ፡ኮንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤ፡ዮሐንስ፡ዐርኩ፡ለመ
ርዓዊ፡ፍሥሓ፡ይትፌሣሕ፡በእንተ፡ቃለ፡መርዓዊ፡ወዘሰ፡መጽአ፡እ
ምላዕሉ፡እመልዕልተ፡ኵሉ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ዘ
ለሊከ፡ስምዐ፡ኮንከ፡በእንቲአሁ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡ወይቤሎሙ፡አልቦ፡
ዘይክል፡ሰብእ፡ነሢአ፡እመ፡ኢተውህበ፡ሎቱ፡እምሰማይ ፤ አንትሙ፡
ሰማዕትየ፡ዘእቤለክሙ፡አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡
አጥምቅ፡በማይ ። አጥመቆ፡ዮሐንስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡ወይቤሎ፡
ዮሐንስ፡ባዕደ፡ሶበ፡አጠምቅ፡በስምከ፡አጠምቅ፡ወኪያከ፡ሶበ፡አጠ
ምቅ፡እግዚኦ፡ምንተ፡እብል ፤ ወልዱ፡ለቡሩክ፡ከሣቴ፡ብርሃን፡እግዚ
አብሔር፡ተሣሀለኒ፡በል፡ርእዩከ፡ማያት፡በውስተ፡ምጥማቃት፡ፈልሑ፡
ማያት፡ላዕለ፡ዲበ፡ርእሱ፡ወተቀደሰት፡ማይ፡በጥምቀቱ ። ተሰአልዎ፡
ሊቃነ፡ካህናት፡ወሌዋውያን፡ወይቤልዎ፡ክርስቶስኑ፡አንተ፡ኤልያ
ስኑ፡አንተ፡ነቢይኑ፡አንተ፡ዘናየድዖሙ፡ለእለ፡ፈነዉነ፡ወይቤሎሙ፡
አንሰ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ተፈኖኩ፡ቅድሜሁ፡አጥምቅ፡በማይ ። ዮሐ
ንስ፡እምነቢያት፡መኑ፡ከማከ፡ልዑል፡ካህን፡ወነቢይ፡ድንግል፡ወሰማ
ዕት፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ ። ሰበከ፡ሎሙ፡ጥም
ቀተ፡ለንስሓ፡ለኵሎሙ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእመኑ፡ወይጠመቁ፡ወይነ
ስሑ፡በከመ፡ይቤ፡መድኀኒነ፡በወንጌል፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡
መጥምቅ፡ዘተወልደ፡እምአንስት ። ዝንቱ፡ውእቱ፡ዮሐንስ፡ዘይሰመይ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡አልቦ፡ዘየዐብዮ፡ለዮሐንስ፡መጥምቅ፡ዘተወልደ፡
እምአንስት፡እግዚኦ፡ዘአጥመቀ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ወ
ይሜህር፡ጥምቀተ፡ያደ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ ። አሜሃ፡መ
ጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳ
ኖስ ፤ አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡እፎኑ፡እክል፡አጥምቆተከ ፤ አይኑ፡
ማይ፡እግዚኦ፡ዘይጸውረከ ፤ አንሰ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ዘልዑል፡
አንተ፡እምሰማያት፡ወንጹሕ፡እምኀጢአት ። ዓ፡ዘአንተ፡ቃለ፡አብ፡
ዘእምኔሃ፡ለቅድስት፡ማርያም፡ተሰባእከ፡ወብዉሕ፡ለከ፡ትኅድግ፡ኀ

ጠ.አተ ፡ ወትቤሎ ፡ ለመፃጉዕ ፡ ተንሥእ ፡ ንሣእ ፡ ዐራተከ ፡ ተኀድገ ፡ ለከ ፡
ኀጢአትከ ። ዓ ፡ ይቤሎ ፡ ኢየሱስ ፡ ለዮሐንስ ፡ ኅድግ ፡ ንፈጽም ፡ ኵሎ ፡
ጽድቀ ። ዓ ፡ አንሰ ፡ እፈቅድ ፡ ጥምቀተ ፡ ከመ ፡ እቀድስ ፡ ማያተ ፡ ወከመ ፡
እረሲ ፡ መድኀኒተ ። ነአምን ፡ ክርስቶስሂ ፡ መድኀኒነ ፡ ዘዮሐንስ ፡ አጥ
መቆ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ተጠምቀ ፤ ነዓ ፡ ይቤሎ ፡ ኢየሱስ ፡ ለዮሐንስ ፡ አጥም
ቀኒ ፡ በማይ ፡ ከመ ፡ ይትቀደስ ፡ ማይ ፡ ወይኩን ፡ መድኀኒተ ፡ ለውሉደ ፡
ሰብእ ። ዓ ፡ አበዮ ፡ ዮሐንስ ፡ ወይቤሎ ፡ ባዕደ ፡ ሰበ ፡ አጠምቅ ፡ በስመ ፡ ዚ
አከ ፡ አጠምቅ ፡ ወኪያከ ፡ ሰበ ፡ አጠምቅ ፡ እግዚኦ ፡ ምንተ ፡ እብል ። ነ ፡
ወልዱ ፡ ለቡሩክ ፡ ከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተሣሀለኒ ፡ በል ፡
አጥመቆ ፡ ዮሐንስ ፡ በሄኖን ፡ በፈለገ ፡ ዮርዳኖስ ። ኢይሰቲ ፡ ወይነ ፡ ወሚሰ ፤
ክቡር ፡ ውእቱ ፡ በኀበ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወይሰብክ ፡ ቃለ ፡ ወንጌል ፡ ወያ
ጠምቅ ፡ በፈለገ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ዮሐንስ ፡ አንሰ ፡ ተፈኖኩ ፡ ስማ
ዕተ ፡ እኩን ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ ሕዝብ ፡ በብርሃኑ ። ዮሐንስ ፡ መጽአ ፡ ስማ
ዕተ ፡ ይኩን ፡ በእንተ ፡ ብርሃን ፡ ወብርሃኑ ፡ ጽድቅሰ ፡ ውእቱ ፡ ኢየሱስ ፡ ክር
ስቶስ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ዮሐንስ ፡ ለሕዝብ ፡ ዘቦ ፡ ፪ ክዳናት ፡ የሀብ ፡ ፩ ለዘአል
ቦቱ ። ከዕበ ፡ ይቤ ፡ ግበሩ ፡ ፍሬ ፡ ዘይደሉ ። በከመ ፡ ይቤ ፡ በወንጌል ፡ ል
ብሱ ፡ ለዮሐንስ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ውስተ ፡ ሐቌሁ ፡ ቅናቱ ፡ ዘአዲም ፡ ምንተ
ኑመ ፡ ትትሐዘቡኒ ፡ አንሰ ፡ ኢኮንኩ ፡ ኪያሁ ፡ አንሰ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘእሰ
ብክ ፡ በገዳም ። ዮሐንስ ፡ ገዳመ ፡ ነበርከ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡ ረሰይከ ፡
ዐራዘከ ፡ ህየንተ ፡ ቅናት ፡ ዘወርቅ ፡ አዲም ፡ ውስተ ፡ ሐቌከ ፡
አንበጣ ፡ ወመዓረ ፡ ጸደና ፡ ተሴሰይከ ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ተሰመይከ ።
ዮሐንስ ፡ ዘእምነገደ ፡ ሌዊ ፡ ገዳማዊ ፡ ዐርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ምጽአቶ ፡ ትዜ
ንው ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ በኢሳይያስ ፡ ነቢይ ፡ ቃለ ፡
ዐዋዲ ፡ በገዳም ፡ ጺሐ ፡ ፍኖቶ ፡ ለልዑል ። ዮሐንስ ፡ ሰበከ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡
ናሁ ፡ ይመጽእ ፡ እምድኅሬየ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድሜየ ፡ ብርሃን ፡ ውእቱ ፡ ዘያበ
ርህ ፡ ለኵሉ ፡ ዓለም ፤ አንሰ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡ ዘእሰብክ ፡ ጥምቀተ ፡ ለንስሓ ።
ናሁ ፡ በጽሑ ፡ ሰብአ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ሰሚዖሙ ፡ ምግባሮ ፡ ለዮሐንስ ፡ ከመ ፡
ያጥምቆሙ ፡ ወይቀድሶሙ ፤ አጥመቆሙ ፡ ከመ ፡ ይእመኑ ፡ አሚኖሙ ፡ አ

ሜን፡ብሂሎሙ፡ተፈሢሖሙ፡በዮሐንስ፡ወልደ፡ዘካርያስ ። ሙሴ፡ክህ
ነት፡ወዮሐንስ፡ጥምቀተ፡ኀቢሮሙ፡ፈጸሙ፡ሥርዐተ፡እለ፡ኅብሩ፡ወአ
ርትዑ፡ሃይማኖተ ፤ ለካህናት፡ነገሩ፡ሥርዐተ፡ከመ፡ያዕርጉ፡መሥዋዕተ፡
ጸሎተ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡ኀቢሮሙ፡ለእግዚአብሔር፡ያዐርጉ ። ቅንዋ፡
ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ተቀነወ፡ወዲበ፡ምዕንጋዕ፡ተጠብለለ፡ዘዮሐንስ፡ሰ
በከ፡ጥምቀቶ ። መጽአ፡ዮሐንስ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡መ
ጽአ፡ዮሐንስ፡በፍኖተ፡ጽድቅ፡ወኢአመንዎ፡ወንሕነኒ፡እለ፡አመነ፡በ
መስቀሉ፡ድኅነ ። በ፩ ምንተኑመ፡መጻእክሙ፡ትርአዩ፡ገዳመ፡ብርዐኑ፡
ዘይትሐወስ፡እምገጸ፡ነፋስ፡ወሚመ፡ብእሴ፡ዘርሱይ፡በቀጠንተ፡አልባስ፡
ነቢየኑ፡እወ፡አሜን፡እብለክሙ፡የዐቢ፡እምነቢያት፡ፍሡሐ፡ወልድ ።
በ፩ ዮሐንስ፡ክቡር፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሃሌ፡መንክር፡
ዘኢይትገመር፡መንክርኬ፡ዘኢይጸወር፡ተጸውረ ፤ ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡
ተጠምቀ፡ሰማያዊ፡በእደ፡መሬታዊ ። በ፪ ዮሐንስ፡ክቡር፡ዐርኩ፡ለመር
ዓዊ፡ዮሐንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዮሐንስ፡ወአዝማዱ፡በሥጋ፡ተሰምየ፡
ዮሐንስ ፤ አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ዮሐንስ፡ወስእነ፡ጠይቆቶ ። በ፫
ሃሌ፡ሉያ፡ሃሌ፡ሃሌሉያ፡ዖደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ዐቢይ፡
ነቢይ፡ዘልዑል፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃለ፡ወንጌል ። ዖ፡እምከ
ርሠ፡እሙ፡አእሚሮ፡ሰገደ ፤ ቃለ፡አብ፡በእዝኑ፡ሰምዐ ። ዖ፡ኢይሰቲ፡
ወይነ፡ወሜሰ ፤ ይመልእ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ዖ፡መጽአ፡ዮሐንስ፡
ወሠረጸ፡ጽድቀ፡ወበእንተዝ፡ይረድአ፡ኀይል፡ዘአቡሁ፡ካህን፡ወእሙ፡
መካን፡ዮሐንስ፡ይጸርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ዖደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እ
ንዘ፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃላተ፡ወንጌል፡ለንስሓ ። በ፫ ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ ። ቃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ብእሲ፡ወንጌላዊ ። ቃ፡ወገ
ሰሰ፡ርስነ፡ቅድስተ፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡ወአጥመቆ፡በዮርዳኖስ፡ቃለ፡
ዐዋዲ፡ቃለ፡ዘይሰብክ፡በገዳም ። ሰላም፡ዕ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ነቢይ፡ል
ዑል፡ብእሴ፡ሰላም፡ ዘንብረቱ፡ገዳም ።

GLOSSARIUM.

ሁ፡ num, -ne, an? (gr. § 161. 198). De usu ejus in enunciationibus conditionalibus vid. gr. § 205, 2.

ሂ፡ (gr. § 168, 3. 200, 1. 206) 1) etiam, quoque, item (ſeinerſeits, andererſeits); እመሂ፡ etiamsi. 2) et, -que (sive ሂ፡ sive ወ—ሂ፡; cum negatione: nec); ሂ፡—ወ, vel ሂ፡—ወ—ሂ፡ et—et (cum negatione: nec—nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ሃ፡ nota Accusativi (gr. § 143).

ሄ፡ gr. § 160, a; vid. ኵሌ፡

ሆሄ፡ pl. ሆህያት፡ sonus et litera alphabeti; elementum.

ሀላ፡ ’Οολά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሃሌሉያ፡ et ሃሌ፡ሉያ፡ alleluia (nonnunquam ሃሌ፡).

ሀሊባ፡ ’Οολιβά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሀለወ፡ et ሀሎ፡ I, 2 (gr. § 91) 1) fuit, exstitit, est. a) c. c. Acc. vel Nom. praedicati (gr. § 177 s. f.). b) verbo finito additur durationi actionis notandae (gr. § 181, β), p. 104 l. 18. c) fuit = praeteriit, p. 78 l. 22. 2) instat, futurus est, μέλλει (de constructione vid. gr. § 89). 3) se habuit, se habet, ἔχει (p. 90 l. 1). 4) duravit, mansit, vixit, p. 57; 68 l. 3 et 23; 75 l. 6 et 14; 91. 5) seq. በ፡ versatus est in re p. 36 l. 20; tenuit alqd p. 72. 94. 98. 102. 6) adfuit, praesens fuit. — ሀልው፡ qui vel quod est, exsistens; qui vere est, stabilis; በሀልው፡ re vera. — ህላዊ፡ essentialis, substantialis. — ህልውና፡ essentia. — ህላዌ፡ 1) essentia, exsistentia, substantia, natura; ኅቡረ፡ህላዌ፡ ὁμοούσιος, consubstantialis. 2) praesentia p. 55 l. 9.

ሆሎፎርኒስ፡ Holofernes, p. 124.

ሀርበደ፡ I furuit.

ሀረከ፡ rad. inus. — ምሀርክ፡ praeda. — ማህረከ፡ I captivum duxit, praedam egit.

ሄሮድስ፡ Herodes.

ሆሴዕ፡ Hosea; etiam ሆሴ፡ p. 123.

ሆሳዕና፡ Hosianna.

ሀበበ፡ — ተሀበ፡ III, 1 infamavit, conviciatus est.

ሁብት፡ et ሁብሁብ፡ vid. ወሀበ፡

ሀበወ፡ — ህበ፡ ros copiosus.

ሆባይ፡ pl. ሆባያት፡ accipiter; pl. አህቡይ፡ simia.

ሄኖስ፡ Enos p. 110.

ሄኖን፡ Αἰνών (Joh. 3, 23), p. 152. 155. 157.

ሄኖክ፡ Henoch.

ህንደኬ፡ India, p. 93.

ሀከክ፡ tumultus, perturbatio, turbae.

ሀከየ፡ — አሀከየ፡ II, 1 languidum, segnem reddidit, taedium attulit. — **ተሀከየ፡** III, 1 segnitiae se dedidit, otiosus fuit, languit, cessavit, intermisit, c. Acc. rei p. 11; seq. **ከመ፡** c. Subj. p. 29. — **ሀካይ፡** segnis, otiosus, deses, piger. — **ሀኬት፡** segnitia, inertia, pigritia.

ሀውለየ፡ quadrl. I ludibrio habuit, irrisit, cavillatus est.

ሀውክ፡ Og, rex Basan, p. 103.

ሆከ፡ I, 1 subj. **ይሁክ፡**, movit, commovit, agitavit, perturbavit, excitavit. — **ተሀውከ፡** III, 1 agitatus, perturbatus est. — **ሀውክ፡** motus, perturbatio, turbae, tumultus. — **ሁከት፡** agitatio, perturbatio, turbae.

ሀየ፡ ibi, illic, illuc; **በሀየ፡** ibi, illic; **እምሀየ፡** inde, illinc; deinde p. 6 l. 23; 89 l. 2; **እንተ፡ሀየ፡** per, praeter illum locum.

ሀየል፡ pl. **ሀየላት፡** cervus.

ሄላ፡ botrus palmae.

ሃይማኖት፡ vel **ሃይማኖት፡** fides qua creditur, fidelitas; fides quae creditur (religio, confessio); is in quem quis credit (Gegenstand des Glaubens) p. 112 str. 18; 141 str. 19. — **መሃይምን፡**, f. **መሃይምንት፡** fidus, fidelis.

ሀየንተ፡ loco, vice, pro (statt, anstatt, für); pro = sicut p. 137 str. 6.

ሀይከል፡ templum, sacrarium.

ሀየየ፡ — አሀየየ፡ II, 1 fecit ut non videret, videndo praetermitteret. — **ተሀየየ፡** III, 2 neglexit, praetermisit, non curavit, c. c. Acc. — **ሀየት፡** inscitia, imprudentia, memoriae defectus, p. 6 l. 3.

ሄደ፡ I, 1 subj. **ይሂድ፡** vi abstulit, rapuit, diripuit. — **ተሀይደ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሀይድ፡** rapina, res rapta. — **ሀያዲ፡** rapax, raptor.

ሄጸ፡ I, 1 jaculando attigit, ferit. — **ተሀይጸ፡** III, 1 pass. — **ሂጸት፡** emissio teli.

ሀደመ፡ — ተሀደመ፡ III, 2 (an 1?) somnolentus fuit, somno obrutus est. — **ሀድመት፡** somnus gravis. — **መሀደምት፡** deliramentum, alucinatio, ineptiae, fabulae fatuae.

ሀድአ፡ I, 1 subj. **ይሀዳእ፡**, tranquillus fuit, sedatus, compositus est. — **አሀድአ፡** II, 1 tranquillavit, sedavit, composuit. — **ሀድአት፡** 1) tranquillitas (**በሀድአት፡** sedate, leniter p. 44). 2) modestia, mansuetudo. — **ሀዱእ፡** tranquillus, animo sedatus, modestus.

ሀጕለ፡ I, 1 periit, interiit; **ሀጕለ፡** et **ሀጐለ፡** I, 1 perdidit, detrimentum fecit. — **አሀጐለ፡** II, 1 disperdidit, pessum dedit, delevit. — **ተሀጕለ፡** III, 1 pessum ivit, perditus, deletus est. — **ህጉል፡** perditus, amissus. — **ሀጕል፡** perditio, interitus, exitium. — **ማሀጕል፡** vel **ማሀጐሊ፡** perdens, perditor, perniciosus.

ሀገር፡ pl. **አህጉር፡** 1) terra habitata, regio, provincia, patria. 2) urbs, oppidum, civitas; **፭ አህጉር፡** Pentapolis; **ግዑዚ፡ሀገር፡** civitas libera, municipium, p. 70. —

ሆገሬት፡ 1) civitas, cives. 2) familiaris.

ሆኅሬ፡ minium, rubrica.

ሆግሪጳስ፡ Agrippa.

ሆፈወ፡ I, 1 caluit, sudavit. — **ሆፍ፡** vel **ሃፍ፡** calor, sudor.

ሆፐለ፡ — **መሆፒል፡** fullo.

ለ፡ conj. insep., seq. Subj. verbi, nota Jussivi vel Cohortativi (gr. § 169, 7. 199, b).

ለ፡ praep. insep. 1) versus, ad, in. 2) in, ad-usque (de tempore), p. 14 l. 10. 3) in (ʒu, post verba fiendi, faciendi, sumendi p. 89 l. 7). 4) in, ad (de fine actionis; creberrime Infinitivo praepositum, gr. § 183, a). 5) nota Dativi. 6) ab (vel Dat. Latinorum, post verbum passivum, p. 45 l. 24). 7) nota Genitivi, p. 13 l. 17; 14 l. 8; 47 l. 8. 8) in, erga, contra. 9) nota relationis, qua nomen ad pronomen suffixum vicarium refertur; gr. § 172, c. 10) nota Accusativi (gr. § 179, 1): p. 2 l. 6; 42 l. 26; 43 l. 13; 73 l. 7; 81 l. 10; 103 l. 5. — **ለለ፡** i. e. **ለ፡** duplicatum 1) praep., qua Latinorum vox *singuli* exprimitur (gr. § 159, g. 164, 2). 2) conj.: quotiescumque, p. 132 str. 4 (etiam **ለእለ፡** scriptum).

ላህም፡ pl. **አልህምት፡** bos (taurus, vacca).

ልህሰ፡ I, 1 evanuit, abiit. — **ተልህሰ**: III, 1 elapsus est, evanuit. — **ተላህሰ፡** III, 3 labendo vel rependo se motitavit.

ልህቀ፡ I, 1 subj. **ይልህቅ፡**, 1) crevit, adolevit. 2) senuit. 3) natu major fuit (seq. pron. suff., gr. § 176, d). — **አልህቀ፡** II, 1 caus. — **ልሂቅ፡**, f. **ልህቅት፡** aetate provectus, senex, senior. — **ሊቅ፡** pl. **ሊቃን፡**, pl. pl. **ሊቃናት፡** et **ሊቃውንት፡** senior (dignitate et munere), magister, princeps, praepositus, ἀρχι- (in qualibet dignitate vel vitae genere). — **ልህቃት፡** aetas provectior, jus natu majoris. — **ልህቅና፡** aetas provectior, primogenitura; dignitas senioris. — **መልህቅት፡** seniores, principes.

ለህበ፡ I, 1 flammam edidit. — **አልህበ፡** II, 1 inflammavit, adussit. — **ላህብ፡** flamma, ardor.

ለሀየ፡ — **አልሀየ፡** II, 1 solatus est, a sollicitudine abduxit. — **ተላሀየ፡** III, 3 invicem sese oblectavit, collusit, lusit tempus.

ለለ፡ vid. sub **ለ፡**

ለሊ፡ c. pron. suff. (gr. § 150, c) ipse.

ላሕ፡ vid. sub **ለሐወ፡**

ለሐሐ፡ — **አልሐሐ፡** II, 1 humectavit. — **ላሕልሐ፡** quadrl. I humectatus, refrigeratus est.

ልሕመ፡ I, 1 tener, debilis fuit. — **ልሔም፡** vid. sub **ቤት፡ ልሔም፡**

ለሐሰ፡ I, 1 subj. **ይልሐስ፡** linxit, lambit; siti fatiscit; mussitavit.

ለሐቀ፡ — **መልሕቅ፡** ancora.

ለሐኰ፡ I, 1 subj. **ይልሐኵ፡** finxit (ex luto), formavit, plasmavit. — **ተልሕኰ፡** III, 1 pass. — **ለሓኪ፡** figulus, formator. — **ልሕኵት፡** plasma, fictile, testa.

ለሐወ፡ — **ላሐወ፡** I, 3 planxit, luxit, deflevit (c. Acc. prs.). — **ል**

ሕው፡ et ሉሕው፡ plangens, lugens. — ላሕ፡ planctus, luctus.

ለሐሰሰ፡—አልሐሰሰ፡ quinquel. II susurravit, mussitavit. — ለሐሳስ፡ susurrus, mussitatio, loquela submissa.

ለሐየ፡ I, 1 nitidus, venustus fuit. — ላሕይ፡ f. ላሕይት፡ nitidus, speciosus, venustus. — ላሕይ፡ nitor, forma, venustas.

ልሕዩ፡—ልሑዩ፡ tener, mollis, delicate habitus.

ለሐጸ፡ I, 1 decorticavit. — ልሕጽ፡ cortex.

ለሐፈ፡—ተልሕፈ፡ III, 1 moeruit, sollicitus fuit. — ተልሓፍ፡ curae, sollicitudo.

ለምለመ፡ quadrl. I gemmas egit, germinibus viruit; tener, lentus fuit.— ልምላሜ፡ viror; mollities, teneritas.

ለምስንያ፡ λαψάνη vel λαμψάνη, olera agrestia, p. 59.

ለምዐ፡—ተለምዐ፡ III, 1 splenduit, enituit.

ለመደ፡ I, 1 subj. ይልመድ፡, consuetus, solitus fuit. — አልመደ፡ II, 1 assuefecit; in usu habuit. — ልሙድ፡ assuetus, suetus, familiaris. — ልማድ፡ consuetudo, mos (seq. verbo finito, Indic., p. 66. 67).

ለመጸ፡ I, 1 laevis, glaber, lubricus fuit. — ልሙጽ፡ laevis, glaber, lubricus. — ለምጽ፡ lepra; ዘለምጽ፡ leprosus.

ለስሐ፡ I, 1 subj. ይልሳሕ፡, insulsus, fatuus, insipidus fuit vel factus est. — ልሱሕ፡ insulsus, fatuus, insipidus.

ልሳን፡ pl. ልሳናት፡ lingua; sermo.

ሊቅ፡ vid. sub ልህቀ፡

ለቅሐ፡ I, 2 mutuum dedit. — ተለቅሐ፡ III, 2 mutuum petiit vel accepit. — ልቃሕ፡ mutuum, res mutuo data vel accepta.

ለብሐ፡—ለብሓ፡ fictile. — ለብሓዊ፡ figulus.

ላባ፡ i. q. ላባን፡ Laban, p. 113.

ለብሰ፡ I, 1 subj. ይልበስ፡, induit, indutus fuit, c. Acc. vestis. — አልበሰ፡ II, 1 vestivit, c. dupl. Acc. — ተለብሰ፡ III, 1 refl. et pass. — ልቡስ፡ indutus, vestitus. — ልብስ፡ pl. አልባስ፡ vestis. — ልብሰት፡ indutus, -us, vestitus, -us. — መልበስ፡ et መልበስት፡, pl. መላብስ፡ vestimentum, tunica.

ለበበ፡ — ልብ፡, pl. አልባብ፡ 1) cor; medium rei p. 80. 113. 2) animus, sentiendi ratio; mens, ratio, intellectus (memoria p. 20 l. 24).— ልቡብ፡ prudens, placatus, moderatus.

ልብን፡ styrax.

ላባን፡ Laban.

ሊባኖስ፡ Libanus.

ለበወ፡ I, 2 1) animo percepit, comprehendit, cognovit, perspexit; intelligens fuit vel factus est; compertum vel perspectum habuit (seq. እምነ፡ e re p. 87 l. 13). 2) animum attendit, providit. — አለበወ፡ II, 2 intelligentem reddidit; edocuit, c. dupl. Acc. — ተለበወ፡ III, 2 perceptus, intellectus est. — ልብው፡ prudens, intelligens, peritus. — ለባዊ፡ prudens, intelligens. — ልባዌ፡ intelligentia, mens.—

ልቡና፡ prudentia, peritia, intelligentia, mens, ratio.

ለበየ፡ I, 1 et 2 in dicendo erravit, offendit, lapsus est.

ለበጠ፡ I, 1 subj. ይልብጥ፡, obduxit, induxit, illevit. — ልቡጥ፡ obductus, illitus.

ለቢጦን፡ lebitonarium, colobium sine manicis. — ለቢጦናር፡ id. (forma vocis latina).

ለትሐ፡ — መልታሕት፡, pl. መላትሕ፡ maxilla, (mala, gena).

ለተመ፡ contudit. — ልቱም፡ contusus.

ለተተ፡ — ተለተተ፡ III, 2 balbutiit, lallavit. — ልቱት፡ balbus, lingua haesitans. — ለታት፡ id.

ላኅልኀ፡ quadrl. I languit. — ልኁሉኅ፡ laxus, remissus, languidus, mollis. — ልኅላኄ፡ languor, mollities, impotentia.

ለንጽ፡ λέντιον, linteum.

ለእለ፡ nonnumquam scriptum pro ለለ፡ (vid. sub ለ) p. 132. 133. 135.

ለእመ፡ vid. sub እመ፡

ለእስክንድርያ፡ vid. sub እለእስክንድርያ፡

ለአከ፡ I, 1 subj. ይልአክ፡ legavit, nuntium misit (c. Acc. prs. et Acc. nuntii, p. 9 annot.). — ተልእከ፡ III, 1 ministravit, famulatus est (c. Acc. vel Dat. ejus, cui ministratur). — ላእክ፡, pl. ላእካን፡ minister, famulus (collective, p. 91). — መልአክ፡, pl. መላእክት፡ 1) nuntius, legatus. 2) angelus. 3) praefectus, princeps, dux, summus. — መልእክት፡, pl. መልእክታት፡ 1) missio, legatio, nuntius. 2) epistola, literae. 3) ministerium, munus, res gerenda.

ላእፍ፡ esca.

ላኳ፡ vid. ለኰየ፡

ልኵንት፡, ልኵትንት፡ lecythus, ampulla.

ለከወ፡ I, 1 hebescit, caligavit (oculus).

ለከአ፡ I, 1 impressit, inscripsit, consignavit. — ተለክአ፡ III, 1 1) affixus est, inhaesit. 2) signatus est (impressis signis). 3) impressus, inscriptus est. — ልኩእ፡ affixus; impressus, inscriptus. — መልክእ፡ effigies, imago, figura, character.

ለኰየ፡ — ተላኰየ፡ III, 3 altercatus, rixatus est. — ላኳ፡ altercatio, jurgium, rixa.

ለከፈ፡ I, 1 subj. ይልክፍ፡ tetigit, attigit. — አልከፈ፡ II, 1 tangere vel attingere fecit. — ተለክፈ፡ III, 1 pass.

ሌዊ፡ Levi; ሌዋዊ፡ Levita.

ሎለወ፡ quadrl. I 1) micare fecit, inflammavit. 2) motitavit (linguam). — ሉል፡ margarita.

ለውሕ፡ tabula (lignea), asser.

ሎሰ፡ I, 1 subegit massam, depsuit.

ለወወ፡ — ለዋው፡ perversus (animo), malignus, pravus, saevus.

ሌዋዊ፡ vid. ሌዊ፡

ለውዝ፡ amygdalus arbor.

ለዐለ፡ I, 1 altus, superior fuit. — አልዐለ፡ II, 1 et አለዐለ፡ II, 2 1) exaltavit, elevavit, sustulit, sursum eduxit (seq. እምነ፡ p. 98). 2) laudibus extulit. — ተለዐለ፡ et

ተልዕለ፡ III, 2 1) se extulit, exaltatus, elevatus, sursum elatus est. 2) altior, superior fuit alqo (seq. **እምነ፡** vel pron. suff.). — **ልዑል፡** altus, excelsus, sublimis, superior, summus; **ልዑለ፡** sursum p. 155. — **ላዕል፡** altitudo; **ላዕለ፡** adv. sursum; **በላዕሉ፡** supra, superne; **እምላዕሉ፡** desuper, e supernis, a summo; **ዘላዕሉ፡**, f. **እንተ፡ላዕሉ፡** superus, superior. — **ላዕለ፡** praep. 1) super, supra, über, auf; (in specie post voces tegendi, tuendi, onerandi, imperandi, eminendi, inhabitandi p. 76; **ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡** in quo scriptum erat = qui continet p. 73 l. 21; res est **ላዕሌሁ፡** = rem habet p. 83 l. 19; 102 l. 16; de **ላዕለ፡እዴ፡** vid. **እድ፡**). 2) ob, propter (post verba ridendi p. 6, flendi p. 10, providendi p. 12; irandi p. 22), pro (precari pro p. 72). 3) ad, in, an (ante p. 28 l. 21). 4) contra, adversus, in, erga. — **በላዕለ፡** super, in, ad, contra, adversus. — **እምላዕለ፡** desuper, ab, ex. — **ሉዓሌ፡** altitudo, loca sublimia. — **ልዕልና፡** altitudo, celsitudo. — **ላዕላይ፡** superior, summus, celsus, elatus. — **መልዕልት፡** locus editus, altitudo, cacumen, fastigium; **መልዕልተ፡** praep. sursum in, super, supra, ultra (supra = unâ cum, neben, zu — hinzu p. 141 str. 20); **እመልዕልት፡** supra p. 156.

ላዕልዐ፡ — **ተላዕልዐ፡** balbutiit. — **ለዕላዕ፡** balbus, blaesus.

ለዐት፡ capulus gladii.

ለዘገብርኤ፡ siglum (e **ለ**, **ዘ** et **ገብርኤል፡**) p. 153.

ለይ፡ coccum, coccinum.

ሌሊት፡, pl. **ለያልይ፡** nox; **ሌሊተ፡** vel **በሌሊት፡** noctu. — **አሌለየ፡** quadrl. II noctem transegit, noctu fecit, antelucanis horis surrexit.

ሌለየ፡ quadrl. I 1) separavit, disjunxit. 2) distinxit. — **ተሌለየ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሊሉይ፡** separatus, diversus, discretus. — **መሌሊት፡**, pl. **መለያልይ፡** membrum, artus.

ልደት፡ vid. sub **ወለደ፡**

ለጐመ፡ I, 1 subj. **ይልጕም፡** frenavit, infrenavit, refrenavit. — **አልጐመ፡** II, 1 freno cohibuit, refrenavit. — **ተለጕመ፡** III, 1 pass. — **ልጓም፡** frenum.

ልገት፡ vid. sub **ወለገ፡**

ለገገ፡ — **ልጐት፡**, pl. **ልጐታት፡** profundum maris, vorago, abyssus.

ሎጥ፡ Lot.

ልጥር፡ λίτρα, libra.

ለጽሊጽ፡ lingua vel examen bilancis.

ለጸቀ፡ I, 1 adhaesit, affixus est. — **አልጸቀ፡** II, 1 prope accessit, appropinquavit, prope abfuit, seq. **ለ፡** c. Inf. p. 25. — **ተላጸቀ፡** III, 3 cohaesit, connexus est inter se, confinis fuit, se applicuit. — **አስተላጸቀ፡** IV, 3 cohaerere fecit, conjunxit, agglutinavit. — **ልጹቅ፡** adhaerens, addictus, confinis, continuus. — **ላጽቄት፡** et **ለጽቄት፡** stellio.

ለጸየ፡ — **ላጸየ፡** I, 3 rasit, abrasit, totondit. — **ተላጸየ፡** III, 3 sibi rasit; rasus, tonsus est. — **መላጼ፡** novacula.

ለፈየ፡ — ለፌ፡ latus; a) ለፌ፡ — ወለፌ፡ utrimque, huc — illuc, hic — illic; መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡ utroque. b) ማዕዶት፡ ለፌ፡ citra, p. 60.

ለፈጸ፡ i. q. ሎሰ፡

ልፋፍ፡ fascia, taenia.

ሐለለ፡ — አሕለለ፡ II, 1 torruit, adussit, arefecit. — መሐልል፡ pigmentarius.

ሐለመ፡ I, 1 somniavit. — ተሐለመ፡ III, 2 somniis studuit. — ሕልም፡, pl. አሕላም፡ somnium.

ሐለስትዮ፡ onager; simiae species.

ሕልቀት፡ annulus.

ሐለበ፡ I, 1 subj. ይሕልብ፡ mulsit. — ሐሊብ፡ 1) lac. 2) succus.

ሐለየ፡ I, 1 subj. ይሕሊ፡ cecinit, cantavit. — ሐላዪ፡ cantor. — ማሕሌት፡ (et ማሕልይ፡ p. 11 annot. 7), pl. መሓልይ፡ cantus, canticum, cantilena; modi musici; instrumentum musicum. — ማሕሌታይ፡ canendi peritus, musicus.

ሐለየ፡ — አሐለየ፡ II, 2 dono corrupit. — ተሐለየ፡ III, 2 dono corruptus est. — ሕልያን፡ donum quod corruptionis causa datur.

ሐለፈ፡ — ተሐለፈ፡ III, 1 exsecratus, dira precatus est.

ሐማ፡ Haman, Aman, p. 124.

ሐምል፡, pl. አሕማል፡ olus, viride. — ሐመለ፡ I, 1 olera collegit. — ሐምሌ፡ mensis Abyssinorum undecimus, qui VII° Julii sec. Cal. Greg. incipit.

ሐመልመለ፡ — አሕመልመለ፡ quinquel. II 1) viruit. 2) virescere fecit. — ሐመልማሊ፡, f. ሐመልማል፡ viridis. — ሐመልማል፡ viror, viriditas, (flavum).

ሐሜላት፡ et ሐሜለት፡ ἡ μηλωτή, pellis hispida (ovina).

ሐመ፡(ሐመመ፡) I, 1 subj. ይሕመም፡ et ይሕምም፡ doloribus arsit, morbo laboravit, aegrotavit; doluit, passus est; labores subiit, afflictus, tribulatus, miseria pressus est. — አሕመመ፡ II, 1 dolore, morbo affecit; aegritudine affecit; male habuit, vexavit. — አስተሐመመ፡ IV, 3 (etiam አስተሓመመ፡ scriptum, p. 107; vid. gr. § 48, 4) curam adhibuit; diligentiam, sollicitudinem impendit, sollicite studuit vel curavit. — ሕሙም፡ aeger, morbo laborans, dolens, afflictus. — ሐማሚ፡ patiens; aeger, invidus. — ሕማም፡, pl. ሕማማት፡ 1) aegritudo, morbus; dolor, dolores. 2) passio, (in specie Christi et Christianorum; ዘኢንበለ፡ሕማም፡ ἀπαθής, impatibilis). 3) afflictio, aerumna, miseria. 4) aegritudo, animi affectio vel perturbatio p. 28 l. 24. — ማሕምም፡ 1) dolorem efficiens, p. 25. 2) dolor, dolores parturientis.

ሐምሐም፡ cucurbita.

ሐመር፡, pl. አሕማር፡ navis.

ሐመር፡ tamarindus.

ሕምሥ፡ uterus, matrix.

ሐመሰ፡ I, 2 (= حمض) lambit sal, depastus est plantam amaram et salsam, p. 67.

ሐሙስ፡ p. 8 vid. sub ኀሙስ፡

ሐመቀ፡ — አስተሐመቀ፡ IV, 1

stultum reputavit. — ሕሙቅ ፡ stultus, fatuus.

ሕመት ፡ fuligo; ማየ ፡ ሕመት ፡ atramentum.

ሐመወ ፡ — ተሐመወ ፡ III, 3 affinitatem contraxit. — ሐም ፡, pl. አሕማው ፡ 1) socer. 2) gener. — ሐማት ፡ 1) socrus. 2) nurus. — ታሕማ ፡ affinitas.

ሐሞት ፡ fel.

ሕምዝ ፡ 1) aestus irae, furor. 2) amaritudo, fel. 3) venenum, virus.

ሐመየ ፡ I, 1 et 2 conviciatus est, maledixit, contumelia affecit. — ሐማዪ ፡ et ሐማይ ፡ conviciator, calumniator, susurro. — ሐሜት ፡ convicium, contumelia, calumniatio.

ሐመዳ ፡ pruina, nix.

ሐመድ ፡ cinis (pulvis). — ሐምደ ፡ I, 1 et ተሐምደ ፡ III, 1 in cinerem versus est.

ሐመገ ፡ I, 1 turbavit, turbidam reddidit (aquam). — ተሐምገ ፡ III, 1 pass. — ሕሙግ ፡ turbidus, turbulentus.

ሐሠመ ፡ I, 1 foedus, turpis, malus fuit, displicuit. — አሕሠመ ፡ II, 1 1) turpiter egit. 2) turpem, malum reddidit. 3) male habuit, injuria affecit. — ሕሡም ፡ 1) foedus, turpis, malus. 2) malus, pravus, nequam. 3) noxius. — ሕሠም ፡, pl. ሕሠማት ፡ 1) turpitudo, deformitas. 2) laesio, malum. 3) foeditas, malefactum, dedecus.

ሐሠር ፡ 1) culmus aridus, stipula. 2) palea, gluma.

ሐሠየ ፡ — ተሐሠየ ፡ et ተሐሥየ ፡ III, 1 laetatus est, exsultavit laetitia. — ሐሤት ፡ laetitia, exsultatio, gaudium.

ሐራ ፡ vid. ሐረረ ፡

ሐረመ ፡ I, 1 1) a communi usu prohibuit, dicavit Deo. 2) illicitum censuit. — ሐረመ ፡ I, 2 anathematizavit. — አሕረመ ፡ II, 1 1) Deo sacravit. 2) Deo devovit, anathematizavit. 3) illicitum dixit, vetuit, prohibuit. — ተሐረመ ፡ III, 2 1) interdictum est, prohibitus est. 2) abstinuit re tamquam illicita. 3) sacra coluit, religionem secutus est. — ሕሩም ፡ 1) sacratus, sacer. 2) anathematizatus. 3) illicitus, interdictus. 4) abstinens p. 126. — ሕርመት ፡, pl. ሕርመታት ፡ opus sacrum, ritus sacer, caeremonia. — ምሕራም ፡, pl. ምሕራማት ፡ sacrum, delubrum, templum (idolorum). — ትሕርምት ፡ devotio, abstinentia.

ሐሪሥ ፡ rhinoceros.

ሐረረ ፡ vel ሐረ ፡ I, 1 subj. ይሕርር ፡ et ይሕረር ፡ aruit, adustus est. — አሕረረ ፡ II, 1 caus. — ሐሩር ፡ ardor, fervor, aestus.

ሐሪር ፡ sericum (album).

ሐረረ ፡ — ሐራ ፡ 1) milites, exercitus, copiae. 2) praefecti militum. — ሐራዊ ፡ 1) liber, nobilis, ingenuus. 2) praefectus militum. 3) miles.

ሐረሰ ፡ I, 1 subj. ይሕርስ ፡ aravit. — ተሐርሰ ፡ III, 1 pass. — ሐራሲ ፡ et ሐረሳዊ ፡ arator. — ማሕረስ ፡, pl. መሓርስ ፡ aratrum.

ሐረስ ፡, ሐርስ ፡, ሐራስ ፡ incantationis vel magiae genus. — ሐራሲ ፡ et ሐረሳዊ ፡ incantator.

ሐርተመ ፡ quadrl. I aerumnosus,

miserabilis, perditus fuit. — ሕርቱም፡ deperditus et scelestus, miserrimus, infelix. — ሕርትምና፡ conditio scelesti et deperditi, perditio, miseriae et aerumnae.

ሐራውያ፡, pl. አሕርው፡ sus, porcus.

ሐረደ፡ I, 1 subj. ይሕርድ፡ jugulavit, mactavit, dilaniavit. — ተሐርደ፡ III, 1 pass.

ሐረግ፡ palmes vitis, vitis.

ሐርጌ፡, pl. ሐራጊት፡ aries, hircus, caper.

ሐርገጽ፡ (et ሐገጽ፡), pl. ሐርገጻት፡ crocodilus.

ሐረፀ፡ I, 1 subj. ይሕርፅ፡ 1) contrivit, comminuit. 2) moluit. — ተሐርፀ፡ III, 1 pass. — ሐሪፅ፡ farina, massa farinacea. — ማሕረፅ፡ mola; catillus.

ሐረፋ፡ pituita.

ሐሰ፡ et ሐሰ፡ absit! (ሐሰ፡ንሕነሰ፡ nos autem minime sc. hoc faciamus, p. 100 l. 16).

ሐሰለ፡ I, 1 capistro duxit. — ሕሳል፡ et ሐሳል፡ capistrum. — ሐሰል፡ saccus frumentarius.

ሐሰት፡ vid. sub ሐሰወ፡

ሐሰበ፡ I, 1 1) supputavit, computavit. 2) imputavit. 3) putavit, aestimavit, respexit. — ተሐሰበ፡ III, 1 pass. — ተሓሰበ፡ III, 3 rationem rei 1) requisivit; 2) reddidit; 3) inivit. — ሐሳብ፡ 1) supputatio, computus. 2) quantitas, pretium. 3) ratio quam alqs reddit vel reposcit. 4) ratio, proportio: በሐሳብ፡ pro ratione.

ሐሰወ፡ I, 2 1) mentitus est, fidem fefellit. 2) infitiatus est. — አሐሰወ፡ II, 2 mendacii arguit. — ተሐሰወ፡ III, 2 mendacii convictus, falsus repertus est. — ሕሱው፡ mendax, fallax, falsus, simulator. — ሐሰት፡ mendacium. — ሐሳዊ፡ mendax.

ሐስዐ፡ — ማሕስዕ፡ (et መሐስዕ፡), pl. መሓስዕ፡ agnus, capellus, hoedus.

ሐሰየ፡ I, 1 subj. ይሕሲ፡ fricuit, confricuit, trivit.

ሕቅ፡ vid. sub ሐቀቀ፡

ሕቍ፡ juniperus, pinus, cupressus, thya.

ሐቅል፡, pl. አሕቁል፡, አሕቃል፡, አሕቅልት፡ 1) ager, campus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 2) loca vasta et deserta. — ሐቃል፡ qui agros colit, rusticus.

ሐቀረ፡ — አስተሐቀረ፡ et አስታሕቀረ፡ IV, 1 contemsit, vilipendit, dedecoravit, ludibrio habuit. — ሕቁር፡ contemtus, vilis.

ሐቀቀ፡ — ሕቅ፡ 1) modicus, mediocris, paulum, aliquantulum. 2) በሕቁ፡ a) sufficienter, satis. b) valde, admodum, perquam. c) intente, diligenter. d) omnino. 3) ሕቀ፡ paulum, paulo, aliquantulum, paulisper. 4) በበሕቅ፡ sensim, paulatim. 5) ሕቀ፡ ከመ፡ዘእም፡ haud multum abfuit quin.

ሐቀወ፡ — ሐቌ፡, pl. ሐቌያት፡ lumbus, lumbi.

ሐቀየ፡ I, 1 1) stridit, frenduit dentibus, c. Acc. dentium. 2) contrivit manducando. — አሕቀየ፡ II, 1 caus.

ሐቀፈ፡ I, 1 subj. ይሕቅፍ፡ 1) complicuit (manus). 2) amplexus,

complexus est. 3) alis amplexa est, fovit (avis). — ተሐቀፈ፡ III, 3 recipr. — ሐቋፎ፡ amplexus, us.

ሐበለ፡ I, 1 1) religavit. 2) dolum intendit, insidiatus est. 3) prave egit. — ሐብል፡, pl. አሕባል፡ funis, funiculus, laqueus. — ሐብለት፡ plectile, tortile. — ሕቡል፡ dolosus, perversus, pravus. — ሕብል፡ dolus, fraus, perversitas, pravitas.

ሐብለየ፡ quadrl. I 1) defraudavit. 2) expilavit, despoliavit, praedatus est. — ተሐብለየ፡ III, 1 sibi impraedatus est. — ሕብልያ፡ praeda, rapina, res spolio capta.

ሕብር፡, pl. ሕበር፡ et ሕብራት፡ color. — ሕቡር፡ versicolor, variegatus. — አሕበረ፡ II, 1 mundavit, polivit.

ሐብረተ፡ quadrl. I mundavit, polivit.

ሐብቀቀ፡ — ተሐብቀቀ፡ et ተሐብቄቄ፡ quadrl. III, 1 commixtus, immixtus, conturbatus est. — ሕብቁቅ፡ contaminatus; ሕብቅቅት፡ intemperantia. — ሕብቃቄ፡ contaminatio.

ሐበየ፡ — ተሐበየ፡ III, 1 et 2 1) tutelam, curam suscepit. 2) sponsorem, vadem se dedit, fidejussit (c. Acc. prs. = pro alqo, c. እምነ፡ ejus, cui quis se dat, p. 25). 3) promisit. — ሐቢ፡, pl. ሐበይት፡ procurator, praefectus. — ሕቢት፡ procuratio, fidejussio, vadimonium. — ተሐባዪ፡ sponsor, fidejussor.

ሐበጠ፡ I, 1 intumuit, extuberavit. — ተሐበጠ፡ III, 2 intumuit, inflatus est. — ሕበጥ፡ tumor, extuberatio, ulcus.

ሐተተ፡ I, 1 subj. ይሕትት፡ 1) scrutatus est, investigavit, exploravit. 2) inquisivit, cognovit, ad cognitionem vocavit. — ተሐተተ፡ III, 1 refl. et pass. — ሐተታ፡ scrutatio, (cura p. 140 str. 18), exploratio; cognitio, inquisitio. — ማሕትት፡ testimonium, testis, testes.

ሐና፡ Hanna, Anna.

ሕንቅርት፡ 1) fornax, focus liquatorius. 2) struma.

ሕንባል፡, pl. ሕንባላት፡ clitellae.

ሕንብርብሬ፡ vitiligo alba, impetigo.

ሕንብርት፡ umbilicus.

ሕንባብ፡, pl. ሕንባባት፡ acinus, bacca; granum; gutta.

ሐነከ፡ I, 1 intellexit, percepit.

ሐንከሰ፡ quadrl. I claudicavit. — ሐንካስ፡ claudus. — ሕንካሴ፡ claudicatio.

ሐነወ፡ — ሐኖት፡, pl. ሐዋኒት፡ taberna, macellum, caupona.

ሐንዘር፡, ሕንዚር፡, pl. ሐናዚር፡ porcus, aper.

ሐንገዝ፡ supercilia; pubes.

ሐነጸ፡ I, 1 subj. ይሕንጽ፡ aedificavit, exstruxit, (restituit aedificando p. 124). — ተሐንጸ፡ III, 1 pass. — ሕንጻት፡ (var. ሕንጸት፡) aedificatio, aedificium. — ሕንጻ፡ aedificatio (fundatio); aedificium (p. 131 str. 100, ubi corpus aedificio assimilatur). — ሐናጺ፡ aedificator, architectus. — ሕንጼ፡ p. 153 est siglum.

ሐንፈጸ፡ quadrl. I ventilando purgavit.

ሐከመ፡ — ተሐከመ፡ III, 1 se cohibuit, continuit.

ሐከከ፡ I, 1 subj. ይሕክክ፡ scabit, scalpsit. — ሕክክ፡ prurigo.

ሐው፡ vid. sub ሐወየ፡

ሐውልት፡ columna.

ሐወለ፡ — ተሓወለ፡ III, 3 communionem, societatem, commercium inivit vel habuit cum alqo.

ሖረ፡ I, 1 subj. ይሖር፡ et ይሑር፡ 1) ivit, profectus est, abiit (ለዘ፡ ሖረ፡ etiam ei ad quem permeaverit sc. ዝክርሙ፡, p. 72 l. 22). 2) iter fecit, peregrinatus est. 3) ambulavit i. e. vitae rationem aliquam secutus est. 4) coivit, inivit, c. Acc. prs. — አሖረ፡ II, 1 caus. — አስተሐውረ፡ IV, 1 nuntio misso retulit alqd. — ሑረት፡ 1) itio, itus. 2) abitus, profectio. 3) ambulatio i. e. sentiendi agendique ratio. — ሕዋር፡ ambulacrum, porticus. — ሐዋሪ፡ 1) incedens, viator. 2) bajulus. — ምሕዋር፡, pl. ምሕዋራት፡ eundi spatium, iter, cursus. — ሐዋርያ፡, pl. ሐዋርያት፡ 1) viator, cursor (— ቀዳማይ፡ πρόδρομος p. 90). 2) missus, legatus, nuntius. 3) apostolus; vir apostolicus. (ግብረ፡ ሐዋርያት፡ Acta apostolorum, nec non ሐዋርያት፡ nude, p. 85).

ሖሰ፡ — አሖሰ፡ II, 1 movit, quassit, concussit. — ተሐውሰ፡ III, 1 se movit, motus, commotus, agitatus est (ዘይትሐወስ፡ reptilia). — ሑሰት፡ motus, motio. — ሕዋስ፡, pl. ሕዋሳት፡ sensus, sentiendi facultas. — ሐዊሰ፡ papae! euge! macte!

ሐወዘ፡ I, 2 gratus, jucundus, suavis fuit, placuit, delectavit. — አስተሐወዘ፡ IV, 1 delectatus est. — አስተሐወዘ፡ IV, 2 1) oblectavit. 2) gratum, jucundum censuit alqd. — አስተሓወዘ፡ IV, 3 id. q. IV, 2. — ሐውዝ፡, pl. ሐውዛት፡ jucunditas, voluptas, deliciae. — ሐዋዝ፡ jucundus, amoenus, gratus, suavis.

ሐወየ፡ — ሐው፡ ignis. — ሕዋይ፡ rubor coeli vespertini.

ሐወጸ፡ I, 2 1) spectavit, introspexit, invisit, speculatus est. 2) inspexit, visit, visitavit. 3) providit, prospexit alicui (c. በእንተ፡ p. 8; ላዕለ፡ p. 12; Acc. p. 48. 52.). 4) recensuit. — ተሐወጸ፡ III, 2 pass. — ሐዋጺ፡ inspiciens, perspiciens, visitans, providens. — ሕዋጼ፡ 1) speculatio, exploratio. 2) visitatio, providentia.

ሐዘለ፡ I, 1 gestavit, bajulavit (sinu, dorso, humeris). — ተሐዝለ፡ III, 1 pass. — ሐዛሊ፡ bajulus.

ሐዝሐዝ፡ locus glareosus, glarea; stagnum.

ሕዝቅኤል፡ Hezekiel, Ezechiel.

ሕዝቅያስ፡ Hizkia, Ezechias.

ሐዘበ፡ I, 1 putavit, opinatus, suspicatus est. — ተሐዝበ፡ III, 1 (p. 157) et ተሐዘበ፡ III, 2 1) putavit (c. dupl. Acc. p. 157), opinatus, imaginatus est (seq. oratione recta, sine ከመ፡, p. 77). 2) suspicatus est, exspectavit. 3) diffisus est, metuit, cavit. 4) sollicitudine affectus est, curavit. — ትሕዝብት፡ opinio, exspectatio, suspicio, metus.

ሕዝብ፡, pl. ሐዘብ፡ et አሕዛብ፡ 1) populus, gens, natio, tribus. 2) multitudo hominum, homines (et ሕዝብ፡ et አሕዛብ፡); concio, coetus;

plebs; incolae (urbis p. 6. 12); laici, grex.

ሐዘነ፡ I, 1 subj. **ይሕዝን፡** et **ይሐዘን፡** aeger animi, tristis, moestus fuit, contristatus est. — **አሕዘነ፡** II, 1 1) contristavit, moerore affecit. 2) sollicitum reddidit, curae fuit. — **ሕዙን፡** tristis, moestus. — **ሐዘን፡** 1) tristitia, moeror. 2) aerumnae. 3) cura, sollicitudo. — **ማሕዝን፡** contristans, moerorem afferens.

ሕግዝአት፡ 1) latibulum. 2) sepimentum, stabulum. 3) pascuum circumseptum.

ሐዘዘ፡ — **አሕዘዘ፡** II, 1 1) scabrum reddidit. 2) exasperavit (fauces).

ሔሰ፡ I, 1 subj. **ይሒስ፡** 1) vituperavit, reprehendit. 2) incusavit, increpuit, objurgavit. — **ተሐይሰ፡** III, 1 vituperatus est. — **ሒስ፡** vituperatio, reprehensio; increpatio, objurgatio.

ሐይቅ፡, pl. **ሐይቃት፡** litus, ora, regio maritima.

ሔበ፡ I, 1 hausit (aquam). — **ማሕየብ፡** haustrum, situla, urna.

ሔከ፡ I, 1 mandit, manducavit.

ሐይወ፡ I, 1 subj. **ይሕየው፡** 1) vixit. 2) revixit. 3) revaluit, consanuit, sanatus est. 4) salvus factus, salvatus est. — **አሕየወ፡** II, 1 1) vivificavit, vivum servavit. 2) revivificavit, in vitam revocavit, sanavit. 3) salvum reddidit, salvavit. — **ሕያው፡**, f. **ሕያውት፡** 1) vivus, vivens. 2) sanus, salvus, incolumis; (de **እምሕያው፡** vid. **እም፡**). — **ሕይወት፡** 1) vita. 2) vivendi ratio. 3) sanatio, sanitas, valetudo bona. 4) salus, salvatio. 5) resurrectio. — **ማሕይው፡** et **ማሕየዊ፡** vivificans, salvans, salutifer, salvator.

ሓይግዝት፡ vid. sub **ውሒዝ፡**

ሐየጸ፡ — **አስተሓየጸ፡** IV, 3 1) speculatus est, exploravit, accurate observavit. 2) aucupatus, insidiatus est. 3) speculandum tradidit vel speculanti prodidit alqd (p. 103 l. 21: sicut oculus animam speculanti prodit et vides). — **ሑያጼ፡** speculatio.

ሐደሰ፡ I, 2 1) renovavit, instauravit. 2) novavit, innovavit, novum produxit. — **ተሐደሰ፡** III, 2 pass. — **ሐዲስ፡**, f. **ሐዳስ፡** 1) novus, recens (**በሐዲስ፡ሢመት፡፡** postquam munus novum suscepit p. 33). 2) inauditus. — **ሐዳሲ፡** renovans, redintegrator.

ሐዳፍ፡ cervix.

ሐግል፡ numella, vinculum.

ሕጕር፡ uva passa.

ሐጋይ፡ ver, aestas.

ሐገገ፡ I, 1 legem dedit. — **ሕግ፡**, pl. **ሕገግ፡** 1) lex, statutum (**ሕገ፡** e lege p. 96 l. 16; 97 l. 21). 2) foedus, testamentum. 3) regula, norma, mos, consuetudo. 4) instituta, sacra, religio.

ሐገፉ፡ clypeus, scutum.

ሐጠበ፡ I, 1 subj. **ይሕጥብ፡** 1) ligna fidit vel cecīdit. 2) lignatus est. — **ሐጥብ፡** fissio (ligni), fissum (lignum). — **ሐጣብ፡** et **ሐጣቢ፡** qui ligna findit, lignator.

ሐጽ፡ vid. sub **ሐጸየ፡**

ሐጸረ፡ I, 1 subj. **ይሕጽር፡**

1) circumsepsit, sepimento conclusit, obstruxit. 2) praemunivit, circumvallavit, obsedit. — ተሐጸረ፡ III, 1 pass. — ሐጽር፡ circumseptio, circumvallatio. — ሐጹር፡ sepes, maceria, munitio, circumvallatio, vallum.

ሐጸየ፡ — ሐጽ፡, pl. አሕጻ፡ et አሕጻት፡ sagitta. — ማሕጼ፡ ascia, securis.

ሐጸጸ፡ et ሐጸ፡ I, 1 subj. ይሕጽጽ፡ 1) minutus, imminutus est, defecit, decrevit. 2) minor, minimus, inferior, mancus fuit. — አሕጸጸ፡ 1) minuit, deminuit. 2) justo minus fecit vel habuit. 3) detraxit. — ሕጹጽ፡ 1) deficiens, mancus. 2) minutus, parvus, minor, minimus, inferior. — ሕጸጽ፡ deminutio, decrementum, defectus, exiguitas. — ሕጸት፡ id. — ሑጻጼ፡ deminutio, defectio. — ታሕጸጽ፡ defectus, conditio inferioris.

ሐፀነ፡ I, 1 subj. ይሕፅን፡ 1) sinu fovit. 2) nutrivit, nutricavit, educavit. 3) fovit, incubavit (avis). — ተሐፅነ፡ III, 1 pass. — ሕፅን፡, pl. ሕፀን፡ sinus, gremium. — ሕፅነት፡ nutritio. — ሕፃን፡, pl. ሕፃናት፡ infans, parvulus, -a, puer, puella. — ሐፃኒ፡, f. ሐፃኒት፡ nutritor, altor, tutor. — ማሕፀን፡, pl. መሓፅን፡ et ማሕፀናት፡ uterus, matrix. — ማሕፀንት፡ quidquid tutelae, custodiae, fidei alcjs committitur, depositum. — አማሕፀነ፡ qdrl. II custodiae, fidei commisit, concredidit, deposuit. — ተማሕፀነ፡ III, 1 1) in tutelam vel custodiam se commisit, refugit ad alqm. 2) in fidem, clientelam, tutelam recepit, tuitus est, defendit. — ምምሕፃን፡ refugium, asylum.

ሐፀየ፡ I, 1 subj. ይሕፂ፡ donum sponsalicium dedit, dono sponsalicio emit. — ሕፂ፡ 1) donum sponsalicium. 2) dos.

ሐፈሠ፡ I, 1 comprehendit, arripuit, abstulit. — ሐፍሥ፡ (manipulus) munusculum, honorarium.

ሕፍን፡ pugnus, pugillus.

መ፡ particula enclitica, de qua vid. gramm. § 162; occurrit p. 6. 71. 98. 105. 157. 158.

ሚ፡ (gr. § 147, b) 1) quid? 2) quam! quantopere! — De ሚመጠን፡ vid. መጠን፡

መሀረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይምሀር፡) docuit, instituit, erudivit (c. c. Acc. rei et pers., nec non c. Acc. prs. et ውስተ፡ rei p. 17. 88; c. Acc. rei et ለ፡ prs. p. 153; c. Acc. prs. et ከመ፡ seq. Subj. p. 55); ምሀሮ፡ (infin.) doctrina p. 153. — ተመሀረ፡ et ተመሀረ፡ III, 1 et 2 institutus est, didicit (c. Acc. rei et c. በ፡ rei p. 89; c. እምነ፡ pers. = ab alqo p. 27. 41; c. Acc. Infin. p. 73. 102). — ምሁር፡ doctus, institutus, peritus, gnarus. — መምህር፡ doctor, magister, praeceptor (est titulus honorificus prioris monasterio praepositi p. 64—66). — ትምህርት፡, pl. ትምህርታት፡ 1) doctrina, disciplina, scientia, literae, ars; dogma. 2) institutio, eruditio, ingenii animique cultus.

ማሀረከ፡ vid. ሀረከ፡

መሀና፡ μαναά מִנְחָה donum, tributum, oblatio.

መሀከ፡ et ምሀከ፡ I, 1 pepercit (c. Acc. p. 52). — መሃኪ፡ parcens, clemens.

ምሀወ፡ I, 1 liquit, liquefactus, dilapsus est. — ማህው፡ vitrum, vas vitreum.

ምል፡ siglum p. 155 (pro ምልጣን፡).

መልሐ፡ I, 2 sallit. — ተመልሐ፡ III, 1 et 2 pass. — ምልሑ፡ sapor, judicium.

መለሰ፡ I, 1 1) laevigavit, polivit. 2) splenduit, fulsit.

ሚላቃት፡ μαλάκια (γυναικεῖον κοσμάριον, Hesych.), canistri (secundum interpretem Aethiopem, quippe qui vocem μαλάκια verbis sequentibus τὰ σπυριδάλια τὰ μικρά expositam putaverit) p. 60.

ሚላት፡ purpura (byssus).

መልኀ፡ I, 1 subj. ይምላኅ፡ 1) evulsit, extraxit. 2) evaginavit. 3) eradicavit. — ተመልኀ፡ III, 1 pass. — ምሉኅ፡ part. pass.

መለንስ፡ melanthium, nigella.

መልአ፡ I, 1 subj. ይምላእ፡ 1) implevit, re-, complevit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. rei et ውስተ፡ loci et vasis p. 154). 2) impletus, completus, multiplicatus est, plenus fuit, abunde exstitit, abundavit (c. ውስተ፡ loci p. 19; c. ላዕለ፡ prs. p. 158). — አምልአ፡ II, 1 1) implendum curavit. 2) completum reddidit, supplevit, p. 92. — ምሉእ፡ 1) plenus, repletus, c. Acc. rei p. 2. 114; c. እምነ፡ p. 23. 137); completus, vollständig p. 52. 146. 2) abundans (c. በ፡ rei, p. 73). 3) implens (c. Acc. rei, p. 87. 88). — ምልእ፡ plenitudo; c. በ፡ et pron. suff.: universus, totus, p. 150. — ምልአት፡ impletio, plenitudo, p. 53. — መላኢ፡ implens, completor.

መለከ፡ I, 1 subj. ይምልክ፡ 1) possedit, occupavit, potitus est, dominio tenuit. 2) dominatus est, regnavit. — አምለከ፡ II, 1 1) caus. 2) Deum vel deos coluit, divinis honoribus affecit (denom. ab አምላክ፡; c. c. Acc., vel c. ለ፡ p. 92). — ተመልከ፡ III, 1 1) possessus, dominio subjectus est. 2) dominus constitutus est (an: divinus factus est?) p. 103. — መላኪ፡ possessor, herus, dominus, dominator. — ምሉክ፡ 1) occupatus, possessus, subjectus. 2) εὐσεβής, pius p. 70. 99. — አምላክ፡, pl. አማልክት፡ deus. — አምላካዊ፡ divinus. — ምልክና፡ dominium, potestas, auctoritas, majestas. — መለኮት፡ 1) dominatio. 2) divinitas, deitas. — መለኮታዊ፡ divinus. — መምለኪ፡ Deum vel Deos colens, divinus.

መልከ፡ጼዴቅ፡ Melchisedec.

መሎኬ፡ μαλάχη malva.

መልዐ፡ I, 2 propere transiit, cursum tetendit, perrexit. — አምልዐ፡ et አመልዐ፡ II, 2 porro ivit, protenus profectus est. — ተማልዐ፡ III, 3 secum abstulit (c. Acc.).

መለጠ፡ I, 1 derasit, destrinxit, depilavit. — ተመልጠ፡ III, 1 pass.

ምልጣን፡ alternatio vel iteratio canendi, cantus alternus.

መሐለ፡ I, 1 subj. ይምሐል፡

juravit. — አምሐለ፡ II, 1 1) ad jusjurandum adegit. 2) adjuravit, obsecravit, obtestatus est. — ተማሐለ፡ III, 3 conjuravit, jurejurando foedus sanxit. — መሐላ፡ juramentum, jusjurandum, foedus juramento sanctum. — ተማኅለለ፡ quadrl. III, 1 suppliciter oravit, supplicavit. — ምኅልላ፡ preces supplices.

መሐረ፡ et ምኅረ፡ I, 1 subj. ይምሐር፡ 1) misericors fuit, misertus est (c. Acc., vel c. ለ፡ prs. p. 138 str. 6). 2) misericordia ductus donavit. — አምሐረ፡ II, 1 caus. — ተምኅረ፡, ተመሐረ፡ III, 1 misericordia affectus est. — አስተምሐረ፡ IV, 1 1) misericordem se praebuit (p. 9.). 2) commiserationem petiit, intercessit. 3) ad misericordiam adduxit. — ምኅረት፡, pl. ምኅረታት፡ misericordia, miseratio. — መሓሪ፡ misericos, miserator, misericordiae amans.

መሓን፡ corium tenuiter confectum, aluta. — ምኅን፡ radius textorius.

መሐወ፡ I, 1 subj. ይምሐው፡ vulsit, avulsit, evulsit. — ተምኅወ፡ III, 1 pass.

መሐዘ፡ — ተማሐዘ፡ III, 3 1) amores junxit, mutuis amoribus fruitus est. 2) sodalitatem iniit. — መሐዝ፡ et ማኅዝ፡, pl. ማኅዛን፡ 1) fervor studii. 2) amasius, amator, amatrix. — መሐዛ፡, pl. መሐዛት፡ 1) juventus. 2) juvenis, adolescens. 3) amator, amatrix. — ማኅዝን፡ amores meretricii.

መሐጸ፡ I, 1 percussit.

ማኅፀን፡ vid. sub ሐፀነ፡

ሚመ፡ (gr. § 161, a. 198, c) 1) num, utrum? 2) ወሚመ፡ an?

መምዐ፡ I, 2 pavit, trepidavit, consternatus fuit. — ምምዓ፡ trepidatio, pavor, consternatio.

ምሣር፡ vid. sub ወሠረ፡

መሥኰዐ፡ — አመሥኰዐ፡ qdrl. II ruminavit.

መሠጠ፡ I, 1 subj. ይምሥጥ፡ 1) avulsit, deripuit. 2) discerpsit, dilaniavit. 3) diripuit, rapuit. 4) raptim abstulit, vel deduxit. — አምሠጠ፡ II, 1 aufugit, se abstulit, evasit. — ተመሥጠ፡, ተመሠጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ተማሠጠ፡ III, 3 recipr. — ምሡጥ፡ raptus. — መሣጢ፡, pl. መሠጥ፡ rapax, dilacerans. — መምሠጥ፡ ansula, uncina, vectis.

መርሐ፡ I, 1 subj. ይምራሕ፡ 1) viam monstravit, duxit (c. Acc. prs., et praep. loci vel c. Acc. viae p. 113 str. 21). 2) praeivit, dux fuit. 3) monstravit. — ተመርሐ፡ III, 1 ductus, ducem secutus est. — መርሕ፡, pl. አምርሕት፡ dux, rector. — መራሒ፡ ductor, dux. — ተመራሒ፡ ducem sequens.

መረረ፡ et መረ፡ I, 1 subj. ይምረር፡ (et ይምርር፡) amarus fuit vel factus est; exacerbatus est dolore vel ira. — አምረረ፡ II, 1 1) amarum, acerbum reddidit. 2) amare, acerbe egit. 3) exacerbavit, moerore affecit, irritavit. 4) exacerbatus est. — መሪር፡, f. መራር፡ 1) amarus, acerbus. 2) exacerbatus. — ምረር፡, pl. ምረራት፡ amaritudo, acerbitas. — ምረት፡ id.

መርሶ፡ vid. sub ረሰወ፡

መረሰ፡ — ተመርሰ፡ III, 1 putruit.

መርሰሰ፡ qdrl. I palpavit, palpando quaesivit.

ምርስኔ፡ myrtus.

ምራቅ፡ vid. sub ወረቀ፡

ማርቆስ፡ Marcus.

መረብ፡ ingluvies; አድግ፡ መረብ፡ pelecanus onocrotalus.

ሜርቦጵዮስ፡ Meropius, p. 33.

መሬት፡ pulvis terrae, humus. — መሬታዊ፡ terrenus.

ማርታ፡ Martha.

ሜሮን፡ μύρον, unguentum, chrisma.

መራናት፡ vid. መናረት፡

መርዐ፡ I, 1 lasciviit, libidinosus fuit. — ምሩዕ፡ libidinosus, lascivus, impudicus. — ምርዐት፡ luxuria, lascivia, libido.

መርዓ፡, መርዓት፡ vid. sub ረዐወ፡

ማሪ፡, pl. ማርያን፡, ማርያት፡, ማረይት፡ sacerdos ethnicus, sacrificulus, hariolus, fatidicus. — ተመረየ፡ III, 2 et ተማረየ፡ III, 3 hariolatus est, divinavit.

ማርያም፡, etiam ማርያ፡ p. 71. 99, Maria.

መረደ፡ I, 2 raptim cucurrit, insiliit, incursionem vel impetum fecit. — ምራድ፡, መራድ፡ 1) incursio bellica, impetus. 2) turma irruentium.

መርዶኪዎስ፡ Mardochai, p. 124.

መረገ፡ I, 1 tectorio obduxit, calce illevit. — መርግ፡ calx tectoria, tectorium.

መረግድ፡ smaragdus.

መርጡር፡, መርጡል፡ μαρτύριον, testimonium.

ሙሴ፡ Moyses.

መሰለ፡ et መስለ፡ I, 1 subj. ይምሰል፡ 1) similis fuit vel factus est (c. Acc.); consentaneus fuit, convenit (c. ለ፡ p. 91 l. 6; c. Acc. p. 92 l. 23). 2) putatus, visus est (seq. Acc. praed., vel ዘ፡ vel ከመ፡). — መሰለ፡ I, 2 assimilavit 1) comparavit. 2) figuravit. 3) parabolam proposuit. — አምሰለ፡ II, 1 1) similem fecit. 2) similem putavit i. e. habuit, putavit, existimavit (c. dupl. Acc. p. 15; seq. Subj. verbi p. 91 l. 16). — አመሰለ፡ II, 2 id. (p. 15 annot. 3). — ተመስለ፡ III, 1 et ተመሰለ፡ III, 2 assimilatus est, a) similis factus est, aequiparavit (c. Acc., vel ለ፡ vel, በ፡, vel ከመ፡). b) imitatus est. c) se transformavit, speciem alius induit (seq. ከመ፡, በ፡, ለ፡, በአምሳለ፡, Acc.). d) similis visus est (seq. Nom. praed. p. 66 l. 9). e) comparatus est (c. ለ፡, በ፡, ምስለ፡, ከመ፡, Acc.). f) effigiatus, repraesentatus est (imagine). — ተማሰለ፡ III, 3 rcpr. — አስተማሰለ፡ IV, 3 assimilavit, similem putavit, comparavit, ad similitudinem rei effinxit, imaginem rei repraesentavit (p. 50). — ምስል፡, pl. ምሰል፡, አምሳል፡, ምስላት፡ similitudo, proverbium, imago, effigies, simulacrum. — አምሳል፡ (formâ plur., significatu sing.) 1) similitudo, simile („homines istis peccatoribus similes" p. 67 l. 4); አምሳለ፡ vel በአምሳለ፡ sub specie, instar, tamquam, quasi. 2) imago, typus, imitatio. 3) parabola, proverbium. —

ምስለ፡ praep. (gr. § 166, 12. 167, 3) cum (**ዘረሰዮ፡ምስሌከ፡** „quem tibi adjunxit", p. 30 l. 6. 7; unâ cum p. 67 l. 21; „filius cum patre" = communicans patri, p. 27 l. 8). 2) erga, contra. 3) apud, ad, juxta; penes, inter. 4) ad, praeter. 5) non obstante (bei, trotz). — **ምሳሌ፡**, pl. **ምሳልያት፡** et **ምሳሌያት፡** similitudo, simile; parabola, proverbium; typus, exemplum. — **መምስል፡** et **መምሰል፡** id quod alicui simile est.— **ተመሳሊ፡** assimilatus, comparatus, comparabilis.

መስሐ፡ I, 1 epulatus est, prandit. — **አምስሐ፡** II, 1 caus. — **ምሳሕ፡** epulae lautae; cibus meridianus, prandium. — **መሲሕ፡** unctus, Messias, Christus. — **መሲሓዊ፡** Christianus.

ምስር፡ vid. **ምዝር፡**

ማሰነ፡ qdrl. I 1) corruptus est, putruit, fracuit. 2) pessum ivit, interiit, evanuit. 3) exstinctus, vastatus, desolatus est. 4) depravatus est. — **አማሰነ፡** II 1) corrupit, depravavit, vitiavit. — 2) perdidit, delevit, vastavit, desolavit.— **ተማሰነ፡** III, 1 pass. — **ሙሱን፡** corruptus, perditus. — **ማሳኒ፡** corruptibilis, fragilis. — **ሙስና፡** corruptio, laesio, putrefactio, pravitas, perditio, pernicies, exitium, vastatio.

መሰከ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum.

ምስኪን፡ pauper, egenus, inops.— **ምስኪንት፡** paupertas.

መሰወ፡ I, 1 subj. **ይምሱ፡** liquavit, liquefecit, dissolvit, diluit. — **ተመስወ፡** III, 1 liquefactus, dilapsus, dissolutus est, diffluit, tabuit.

መስዕ፡ aquilo, septemtrio, plaga septemtrionalis.

መስየ፡ I, 1 subj. **ይምስይ፡** et **ይምሲ፡** (p. 149) vesperavit (**መሲዮ፡** vesperascente coelo). — **ምሴት፡**, pl. **ምሴታት፡** vespera (**በምሴት፡ጥቀ፡** pervesperi, p. 60).

ምስጢር፡, pl. **ምስጢራት፡** mysterium, arcanum, secretum, sacramentum (elementum sacramenti p. 24. 26).

ምቁር፡ fructus (aceto) condītus (Eingemachtes), p. 59.

መቃርስ፡ Macarius; in vocativo **መቃሬ፡** p. 32.

መቄሰ፡ I, intercīdit, praecīdit, deminuit. — **ተመቄሰ፡** III, 2 sibi denegavit, denegatus est.

መቃቢ፡ Maccabaeus.

መቁዐል፡, pl. **መቋዕል፡** et **መቋዕልት፡** pecus pingue, altile, saginatum.

መበለ፡ I, 2 dominatus est, potestatem habuit.

መበለት፡ vid. sub **በለለ፡**

መበሕት፡ vid. sub **በሐ፡**

ምት፡, pl. **አምታት፡** maritus, vir.

መተሀ፡ I, 1 specie fefellit. — **ምትሀት፡**, pl. **ምትሀታት፡** phantasia, species imaginaria, spectrum, phantasma.

ሞተላሚ፡ nomen viri Abyssini infidelis, p. 36 (an arabicum a مطلع?).

መተረ፡ I, 1 subj. **ይምትር፡** 1) desecuit, abscidit, amputavit, decollavit. 2) excīdit. 3) dissecuit. 4) deposuit, removit munere. 5) intermisit, interrupit. 6) diremit, decrevit.—

ተመትረ፡ III, 1 pass. — ምቱር፡ part. pass. — ምትረት፡ n. act. — ምታር፡ segmentum, fragmentum. — መታሪ፡ sector, secans (acutus).

መቱሳላ፡ Mathusala.

መትን፡, pl. አምትንት፡ nervus, chorda.

ማቴዎስ፡ Matthaeus.

ማኅ፡ est siglum p. 153 (pro ማኅበር፡?).

መኑ፡ (gr. § 147, b. 198, e; Acc. መነ፡ et መኑ፡ p. 105 l. 3) 1) quis? 2) adjecto ሂ፡ aliquis; c. neg.: nemo.

መና፡ manna.

ማኑሔ፡ Manue, pater Simsonis, p. 117.

መናረት፡ et መሬናት፡ candelabrum.

ምናሴ፡ Manasse.

ምንት፡ (gr. § 147, b. 198, e) 1) quid? (ምንት፡ብነ፡ምስሌከ፡ quid nobis est tecum sc. negotii? p. 100; ምንት፡ዘ፡ quid est quod? p. 25 l. 8); ለምንት፡, በእንተ፡ምንት፡, ምንት፡ cui rei, cur, quare, quid? 2) adjecto ኒ፡ vel ሂ፡ aliquid, quidquam, ullum; c. neg.: nihil.

መንተወ፡ qdrl. I 1) geminus fuit. 2) geminos peperit. — አመንተወ፡ II geminavit. — መንታ፡, pl. መናትው፡ gemini, gemelli. — ምንታዌ፡ geminatio; gemini (p. 138 str. 10).

መነነ፡ I, 2 repudiavit, rejecit, aspernatus est, sprevit. — ተመነነ፡ III, 2 pass. — ምኑን፡ reprobatus, rejiciendus, spretus, vilis, nequam. — ምናኔ፡ 1) repudiatio. 2) nequitia.

ምናን፡ mina.

መነከስ፡, pl. መነከሳት፡ monachus, monacha. — መንከሰ፡ qdrl. I vitam monasticam ingressus est vel egit. — መነከሳይት፡ monacha. ምንኵስና፡ monachatus, vita monastica.

መንዝር፡ spurius.

ምንዛኅ፡ vid. መዝኅ፡

መነየ፡ — እምነ፡ et እም፡ praep. (gr. § 164, 3. 167, 3) 1) ab, ex, de, procul a (de discessu, separatione, distantia, et negatione: „sedavit vel sedatum est aliquid ab aliquo = ei“, p. 21. 47; ሐሰው፡እምበግዕ፡ „falsus procul ab ove, ovis falsa“ p. 103 l. 5; እምብዙኅ፡ሐተታ፡ „nec opus est multa cura“, „pro multa cura“ p. 140 str. 18; post verba tuendi et tegendi). 2) ex, ab (de egressu, origine, materia, auctore — „factum est a te“ p. 25 l. 25 —, causa efficiente et instrumentali — „laudaris laudibus“ p. 46 l. 18 —, causa remotiore:) ob, propter (p. 1. 22. 37. 77. 93. 103; de norma). 3) ex (de parte: እምውእቱ፡እስመ፡ p. 22 l. 19; 30 l. 13). 4) prae, quam (comparative). 5) inde a, ex, abhinc, post (de tempore). 6) aliis praepositionibus nec non conjunctionibus praefigitur. — ምኔት፡, pl. ምኔታት፡ monasterium, coenobium.

መነየ፡ — ተመነየ፡ III, 2 exoptavit, in votis habuit. — ተምኔት፡ optatum, votum, desiderium.

መንዲል፡ 1) mantile. 2) stola.

መንደበ፡ vid. ነደበ፡

መንገን፡, pl. መናግንት፡ 1) ma-

china. 2) machinatio, mala ars. — ተመንገነ፡ qdrl. III, 1 machinatus est.

መንጢዋ፡ turtur, palumbes.

መኑፍ፡ Memphis.

ማእስ፡, pl. አምእስት፡ cutis, pellis, corium.

ምእት፡, pl. አምአት፡ centum, centuria.

መአከ፡ — ተምእከ፡ et ተመአከ፡ III, 2 minatus, comminatus est. — ምኡክ፡ minax, trux. — ትምእክት፡ minae.

ማእዜ፡ quando?

ማእድ፡, pl. ማእዳት፡ 1) mensa. 2) coena p. 69 l. 1.

መክሐ፡ — ተመክሐ፡ III, 2 gloriatus est, se jactavit. — ምክሕ፡ et ትምክሕት፡ gloriatio, jactatio; causa gloriationis. — መክሒ፡ gloriosus.

መከረ፡ I, 1 subj. ይምክር፡ 1) exploravit, tentavit. 2) consilium cepit, decrevit, sibi proposuit. 3) consultavit, deliberavit. — አምከረ፡ II, 1 1) suasit, consilium dedit. 2) raro i. q. II, 2 (p. 9 annot.). — አመከረ፡ II, 2 1) exploravit, examinavit, experimento probavit, tentavit. 2) tentare fecit (c. dupl. Acc. p. 113 str. 23). — ተመከረ፡ III, 2 exploratus, tentatus, probatus est (c. Acc. = in alqa re, p. 61). — ተማከረ፡ III, 3 1) consultavit, deliberavit. 2) consilium iniit, communi consilio decrevit. — ምኩር፡ probatus, tentatus. — ምክር፡, pl. ምክራት፡ 1) consilium, consilia. 2) consideratio, prudentia. 3) sententia, sentiendi ratio. 4) voluntas. — መካሪ፡ 1) suasor, consiliarius. 2) consultus, gnarus. — መከራ፡, pl. መከራት፡ 1) probatio, examinatio. 2) experimentum. 3) tentatio, πειρασμός. — መምክር፡, pl. መምክራን፡ et መማክርት፡ consiliarius (መማክርት፡ etiam pro singulari usurpatur p. 44).

መክሲሞስ፡ Maximus.

መክስሚያኖስ፡ Maximianus.

መክብዩ፡ Maccabaeus.

መከነ፡ I, 1 subj. ይምክን፡ 1) sterilis fuit. 2) liberis orbatus est. — መከነ፡ I, 2 et አምከነ፡ II, 1 orbavit. — ምክነት፡ sterilitas. — መካን፡ sterilis, infecunda.

መካን፡ locus vid. sub ኮነ፡

መክነየ፡ vid. sub ከነየ፡

ሚካኤል፡ Michael.

ሞቀ፡ I, 1 caluit, incaluit, calefactus est. — አሞቀ፡ II, 1 calefecit, fovit. — አስተማወቀ፡ IV, 3 fecit ut calefieret. — ምዉቅ፡ 1) calidus. 2) fervens. 3) fotus. — ሞቅ፡ calor. — ሙቀት፡ calor.

ሞቅሐ፡ vid. sub ወቅሐ፡

ሞተ፡ I, 1 subj. ይሙት፡ mortuus est (etiam de rebus). — አሞተ፡ (et አመተ፡) II, 1 1) mori jussit, mortem attulit, interfecit. 2) enecavit, mortificavit. — ምዉት፡ et ምውት፡, pl. etiam ሙታን፡, mortuus. — ሞት፡ 1) mors, (nex, supplicium). 2) morbus letalis, pestis. — ሙተት፡ mors, obitus. — ማውታ፡ 1) morticinum, cadaver. 2) mortui; እጓለ፡ማውታ፡ orbus, -a, pupillus, -a, orbi. — መዋቲ፡ mortalis.

ሞአ፡ I, 1 subj. ይማእ፡ vicit. — አሞአ፡ (et አምአ፡) II, 1 1) victorem

reddidit, victoriam praebuit. 2) victum vel inferiorem reddidit alqm aliquo (c. Acc. et ለ፡ p. 44). — ተመውአ፡ III, 1 victus est (seq. እምዝንቱ፡ = victi abstiterunt hac re p. 28 l. 23). — ምውኢ፡ victus, inferior. — ሙአት፡ 1) victoria. 2) devictio. — መዋኢ፡ victor, vincens. — ተመዋኢ፡ qui vincitur, victus. — ትምውእት፡ devictio.

ሞገስ፡ vid. ወገሰ፡

ሞፃ፡ vid. ወፅአ፡

መዓልት፡ vid. ወዐለ፡

ምዕር፡, pl. ምዕራት፡ 1) momentum, ictus temporis; ምዕረ፡ jam, modo, paulisper. 2) vicis; ምዕረ፡ semel; በምዕር፡ uno ictu, uno eodemque tempore.

መዓር፡ mel. — መዐርዒር፡ dulcis, mellitus. — አማዐረረ፡ qdrl. II 1) dulcem fecit. 2) dulcis fuit.

ማዕቀብ፡ vid. ዐቀበ፡

መዐት፡ vid. መዐዐ፡

ማዕተብ፡ vid. ዐተበ፡

ምዕኖ፡ coenum, lutum.

መዐወ፡ — አማዑት፡, pl. አማዕዋት፡ viscera, intestina.

መዐዐ፡ — አምዐዐ፡ II, 1 ad iram concitavit, irritavit. — ተምዕዐ፡ vel ተምዐ፡ III, 1 iratus est. — መዐት፡ vel መዓት፡ ira.

ምዕዘ፡ I, 1 bene oluit. — አምዐዘ፡ II, 1 1) bonos odores diffudit. 2) suavibus odoribus perfudit vel suffivit. — ተምዕዘ፡ III, 2 suavibus odoribus perfusus est, bonos odores exhalavit. — ምዑዝ፡ odorus, bene olens, suavis. — መዐዝ፡, pl. መዐዛት፡ odor bonus, suavis.

መዐደ፡ vel ምዕደ፡ I, 1 subj. ይምዐድ፡ admonuit, adhortatus est. — ተምዕደ፡ III, 1 refl. et pass. — መዓዲ፡ hortator, monitor. — ምዕዳን፡, pl. ምዕዳናት፡ adhortatio, admonitio.

መዝሙ፡ est siglum (pro መዝሙር፡) p. 153.

መዝመዘ፡ qdrl. I abstersit, detersit. — ተመዝመዘ፡ III, 1 pass.

ምዝር፡ et ምስር፡ potus ex frumento paratus, cerevisia. — መዛሪ፡ pincerna.

መዝበረ፡ vid. ዘበረ፡

መዝኅ፡ — አስተማዝኅ፡ IV, 3 delicatius tractavit. — ምዙኅ፡ et ምንዙኅ፡ deliciis assuetus.

ሚዛን፡ libra, bilanx. — ተመዝነ፡ III, 2 ponderatus est.

መዝገነ፡ vid. ዘገነ፡

ማይ፡, pl. ማያት፡ aqua.

ሜስ፡, pl. አምያስ፡ vinum facticium, mulsum, sicera. — መያሲ፡ caupo, tabernarius.

ሜነ፡ — ተመየነ፡ III, 2 1) solertia, prudentia usus est. 2) callide, astute egit, subdolus fuit. 3) dolo circumvenit. 4) falsavit, ad fraudem abusus est. — ሚን፡ fallacia, fraus. — ተመያኒ፡ callidus, subdolus, praestigiator. — ትምያን፡ subditicium, spurium, falsum. — ትምይንት፡ astutia, versutia, calliditas, fraus. — መስተመይን፡ astutus, vafer, fraudulentus.

ሜዓ፡, ሚዓ፡ stacte.

ሚያዝያ፡ nomen mensis Abyssinorum octavi, qui VIII⁰ Aprilis sec. Cal. Greg. incipit.

ሜጠ፡ I, 1 subj. ይሚጥ፡ 1) vertit a) avertit. b) advertit, convertit. 2) revertit, reduxit, restituit, revocavit, reddidit (p. 41), remisit (p. 22 l. 10). 3) transformavit, mutavit, pervertit (p. 76). 4) irritum fecit. — ተመይጠ፡ III, 1 1) se vertit, versus est, a) se avertit, b) se advertit, convertit, conversus est. 2) reversus est, a) se retro vel circum vertit, b) rediit, c) recessit, d) resipuit. 3) transformatus, mutatus est. — ሚጠት፡, pl. ሚጠታት፡ conversio, aversio, reversio, reditus, responsum, transformatio, mutatio (τροπή p. 75). — መያጢ፡ 1) convertens. 2) reductor. 3) inconstans. — ምያጤ፡, ሙያጤ፡ conversio, mutatio, vicissitudo.

ምድር፡, pl. አምዳር፡ et ምድራት፡ 1) terra, a) orbis terrarum, b) continens, c) regio, d) terrae tractus, ager, e) humus, f) terrae elementum vel materia. 2) solum, fundus. — ምድራዊ፡ terrenus, terrester.

ምዳቍ፡ dorcas, antilope.

መደብ፡ vid. ደበበ፡

ምድያም፡ Midian.

መግል፡, pl. አምግልት፡ pus, pustula, vibex.

ምኵሕያ፡ vid. ኵሕየ፡

መገበ፡ I, 2 1) circumdedit, cinxit. 2) tuitus est, defendit. 3) procuravit, administravit, dispensavit. — አመገበ፡ II, 2 rebus gerendis praefecit, curam mandavit, administratorem constituit. — ተመገበ፡ III, 2 pass. — ምግብ፡ administratio, munus, procuratio. — መጋቢ፡ 1) administrator, dispensator, oeconomus. 2) praefectus cujusvis generis.

መጋቢት፡ nomen mensis Abyssinorum septimi, qui IX° Martii sec. Cal. Greg. incipit.

መግዝእ፡ vid. ገዝአ፡

መጠቀ፡ I, 1 subj. ይምጥቅ፡ in altum tulit vel traxit. — ተመጥቀ፡ III, 1 pass. — ምጡቅ፡ elatus, sublimis. — መምጠቅ፡ corium fundae.

ምጡቅ፡ dulcis. — ምጥቀት፡ dulcedo.

መጥነ፡ I, 1 decuit, convenit. — መጠነ፡ I, 2 1) mensus, demensus est. 2) emensus est mente. — ተመጠነ፡ III, 2 mensuratus est. — መጠን፡, pl. አምጣን፡ 1) dimensio, modus, mensura. 2) quantitas. 3) ratio, proportio, rhythmus. 4) dignitas (gradus honoris p. 90. 91), meritum, id quod convenit vel sufficit, sat est. — መጠነ፡ (i. e. መጠን፡ in st. c.; gr. § 157) 1) circumscribendis pronominibus quantitatis adhibetur: tantus quantus, quantum (p. 104 l. 4), quot, quantumvis; መጠነዝ፡ tantus, tot (at p. 104 l. 22 መጠነዝ፡ = tam); ዘመጠነዝ፡ id. 2) in acc. et st. c. a) circiter, fere. b) per (de tempore, während, p. 31. 121). c) secundum, pro. d) መጠነ፡ ዘ፡ = quanto, p. 103 l. 12. — አምጣነ፡ 1) nonnumquam id. q. መጠነ፡ 2) አምጣነ፡ et በአምጣነ፡ a) praep.: secundum, pro. b) conj.: quantum, quoad, quatenus, quamdiu, quoties, prout. — ሚመጠን፡ 1) quantus? quantum? quot? 2) quantopere? quam! quamdiu? quoties? — ም

ጣኔ፡ 1) extensio, dimensio, modi. 2) ratiocinatio, analogia.

መጠወ፡ I, 2 porrexit, praebuit, tradidit, in manus dedit, reddidit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ). — ተመጠወ፡ III, 2 accepit; cepit, comprehendit; recepit, resumsit; suscepit, excepit. — ምጡው፡ traditus.— ተመጣዊ፡ is qui accipit vel accepit.

መጸለት፡ vid. ጸለለ፡

መጽለወ፡ qdrl. I marcuit, flaccuit, languit. — አመጽለወ፡ II caus. — ተመጽለወ፡ III, 1 marcidus factus est; faciem corrugavit. — ምጽልው፡ marcidus, flaccidus.

መጸረ፡ I, 1 et 2 mandit, masticavit.

መጽአ፡ I, 1 subj. ይምጻእ፡ venit; a) supervenit alicui (c. Acc. p. 117). b) ዘይመጽእ፡ venturus i. e. futurus. c) provenit. d) ad exitum venit, evenit. — አምጽአ፡ II, 1 attulit, adduxit, tulit; pertulit, perduxit; obtulit; in medium protulit (c. Acc. rei p. 97 l. 23; c. በ፡ rei p. 81 l. 22); evenire jussit; provenire jussit. — አስተማጽአ፡ IV, 3 attulit rem super vel praeter aliam. — ምጽአት፡ adventus, eventus. — ምምጻእ፡ locus unde provenit alqd, locus originis.

ምጽዋት፡ eleemosyna; beneficientia, bonitas. — መጽወተ፡ qdrl. I eleemosynas dedit. — ተመጽወተ፡ III, 1 eleemosynas accepit.

መፀው፡ ver.

መፂፅ፡ acidus, acerbus.

ሠሀለ፡ — ተሣሀለ፡ III, 3 clemens fuit, propitium se praebuit, ignovit, condonavit (c. Acc. prs.). — ሣህል፡ clementia, lenitas, benignitas. — ምሥሃል፡ propitiatorium. — መስተሣህል፡ 1) clemens, venia facilis. 2) placans, pians p. 55.

ሣህር፡, pl. አሥህርት፡ nova luna.

ሣህበበ፡ qdrl. I mucuit. — ሥህቡብ፡ mucidus.

ሠለሰ፡ I, 2 tertiavit, triplicavit (triplicem fecit vel dixit sc. laudem p. 47. 49. 50). — ተሠለሰ፡ III, 2 tertius, triplex factus est, trinus fuit. — ሥሉስ፡ triplex, tergeminus, trinus. — ሠላስ፡ (fem.) tres. — ሠለስቱ፡ (m.) tres. — ሥልስ፡ 1) tres. 2) triens. 3) ሥልስ፡ et ሥልሰ፡ ter. — ሣልስ፡ tertius. — ሣልሳዊ፡, ሣልሳይ፡ tertius. — ሠሉስ፡ 1) tres dies, tertius dies. 2) feria tertia. — ሠላሳ፡ triginta. — ሥላሴ፡ trias, trinitas. — መሥልስት፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trienta1 (mensurae genus). — ተሥላስ፡ tabulatum tertium, contignatio superior. — ትሥልስት፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trinitas. — ተሥላሲ፡ trinus p. 149 str. 7 (ni ተሠላሲ፡ emendare malueris).

ሠለጠ፡ I, 2 potestatem habuit. — አሥለጠ፡ II, 1 et አሠለጠ፡ II, 2 caus. — ተሠልጠ፡ III, 1 et ተሠለጠ፡ III, 2 potestatem nactus est vel habuit, dominatus est. — ሥሉጥ፡ potestate, auctoritate praeditus.— ሥልጣን፡, pl. ሥልጣናት፡ potestas, facultas, auctoritas, potentia; ሥልጣናት፡ angeli cujusdam ordinis p. 90. — አሠልጠነ፡ qdrl. II potestatem commisit alicui.

ሠሐቀ፡ et **ሥሕቀ፡** I, 1 subj. **ይሥሐቅ፡** risit, a) c. Acc. vel **ላዕለ፡** derisit, irrisit, b) jocatus est. — **አሥሐቀ፡** II, 1 caus. — **ሣሕቅ፡** et **ሠሐቅ፡** 1) risus. 2) irrisio. — **ምሥሓቅ፡** theatrum ludicrum.

ሥሕጸ፡ I, 1 protervus fuit, ferociter contemsit, frivole locutus est (seq. **ላዕለ፡** p. 91). — **ሥሑጽ፡** ferox, insolens, frivolus. — **ሥሕጸት፡**, pl. **ሥሕጻታት፡** ferocitas, protervitas, convicium protervum.

ሠምረ፡ et **ሠመረ፡** I, 1 subj. **ይሥመር፡** 1) gratum habuit, probavit, delectatus est (c. **በ፡** vel Acc.). 2) voluit, dignatus est. 3) assensit, annuit, acquievit. — **አሥመረ፡** II, 1 placuit, gratus et acceptus est alicui (c. Acc.). — **ተሠምረ፡** III, 1 et **ተሣመረ፡** III, 3 convenit, consensit (c. alqo de re). — **ሥሙር፡** 1) gratus, acceptus. 2) jucundus, pulcher. 3) libens, promtus. — **ሥምረት፡** benevolentia, beneplacitum, voluntas, arbitrium, assensus. — **መሥመሪ፡** gratus, acceptus, placens.

መሥመር፡ linea, versus scripturae; euthygrammus.

ሠምዕ፡, pl. **ሠምዓት፡** 1) cera. 2) cereus, candela.

ሠሥዐ፡ I, 2 1) insatiabilis fuit. 2) nimis cupidus, avidus, avarus fuit. — **ሥሡዕ፡** insatiabilis, vorax, avidus. — **ሥሥዕት፡** insatiabilitas ventris; aviditas; intemperantia.

ሠርሐ፡ I, 2 prosperum successum dedit, secundavit (c. Acc.). — **ተሠርሐ፡** III, 2 prosperum successum habuit. — **ሥሩሕ፡** prosper, bene succedens, prospero successu usus.

ሠርም፡, pl. **አሥራም፡** gurges, abyssus. — **ተሠርመ፡** III, 1 in abyssum submersus est.

ሠረረ፡ I, 1 altus fuit. — **ሥር፡**, **ሠር፡** altitudo, longitudo.

ሣረረ፡ I, 3 fundavit. — **ተሣረረ፡** III, 3 pass. — **ሡሩር፡**, **ሥሩር፡** fundatus, stabilitus. — **ሡራሬ፡** fundatio. — **ሣራሪ፡** fundator, (auctor p. 46). — **መሠረት፡**, pl. **መሠረታት፡** 1) fundamentum. 2) fundus (maris) p. 114. — **አመሥረተ፡** qdrl. II fundavit. — **ተመሥረተ፡** III, 1 pass.

ሠረቀ፡ I, 1 subj. **ይሥርቅ፡** ortus, exortus est, illuxit (p. 49 l. 8 **መድኀኒት፡** Acc. appos. videtur, nec est quod stirpem I, 2 causativam statuas). — **አሥረቀ፡** II, 1 oriri jussit. — **ሠርቅ፡**, pl. **አሥራቅ፡** 1) ortus (sideris). 2) oriens (plaga). 3) luna nova, novilunium, calendae mensis (p. 99). — **ሠረቅ፡** oriens (plaga). — **ሥርቀት፡** ortus, apparitio. — **ሠረቃዊ፡** orientalis. — **ምሥራቅ፡**, pl. **ምሥራቃት፡** oriens, regio orientalis.

ሠረበ፡ I, 1 sorbuit, absorpsit, imbibit.

ሥሩኅ፡ splendens, magnificus. — **ሠርኅ፡**, **ሥራኄ፡**, **ሡራኄ፡** splendor, magnificentia.

ሥርናይ፡ triticum; frumentum.

ሣሪክ፡ rubrica, tabella, series tabellae.

ሥርው፡, pl. **ሥረው፡**, **አሥራው፡**, **ሥርዋት፡** 1) nervus, musculus. 2) radix. — **ሠረወ፡** I, 1 et 2 eradicavit, exstirpavit. — **ተሠርወ፡**

III, 1 et ተሠረወ III, 2 pass. — ሥሩዌ፡ eradicatio, exstirpatio. — ሠርዌ፡; pl. ሠራዊት፡ trabs, tignum.

ሠርዐ፡ I, 1 subj. ይሥራዕ፡ 1) disposuit, instruxit, ordinavit (exstruxit mensam). 2) statuit, constituit, instituit, composuit, sanxit, definivit, praefinivit, praecepit. 3) administravit, dispensavit. — ተሠርዐ፡ III, 1 pass. — ሥሩዕ፡ dispositus, ordinatus, institutus, constitutus. — ሥርዐት፡, pl. ሥርዐታት፡ 1) dispositio, ordinatio, ordo. 2) institutio et institutum a) praeceptum, mandatum, b) lex statutum, c) foedus, pactum, testamentum, d) regula, e) ritus, usus, mos, consuetudo, f) sacramentum, mysterium, g) ratio, modus, h) sors, conditio. 3) administratio, dispensatio. — ሠራዒ፡ dispositor, institutor, legislator (divinae legis internuntius, θεσπέσιος p. 74). — ሥራዕ፡, pl. ሥራዓት፡ velum navis.

ሠረየ፡ — ሣሬት፡ aranea.

ሠረየ፡ I, 1 et 2 1) medicinam adhibuit, sanavit. 2) veneficiis infecit, incantavit. — ሥራይ፡, pl. ሥራያት፡ 1) ars medicina, medicamentum, pharmacum; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus, medicamentarius. 2) veneficium, incantamentum; ዘሥራይ፡ veneficus, pharmacus. — መሠርይ፡, መሠሪ፡ veneficus, incantator. — Vid. ሤረየ፡

ሠርግ፡, pl. አሥራግ፡ rivulus, incile.

ሠረጸ፡ et ሠርጸ፡ I, 1 subj. ይሥርጽ፡ et ይሥረጽ፡ 1) pullulavit, germinavit (c. Acc. rei p. 158). 2) processit (Spiritus S.). — አሥረጸ፡ II, 1 caus. — ሠርጽ፡ germen, surculus, propago.

ሠቅ፡, pl. ሠቃት፡ et አሥቃቅ፡ saccus, cilicium. — ሠቅሠቅ፡ 1) opus reticulatum. 2) cancelli, clathri, clathri fenestrae. — ሥቅሡቅ፡ reticulatus.

ሣቀየ፡ I, 3 afflixit, vexavit, male habuit, cruciavit. — ተሣቀየ፡ III, 3 pass. — ሥቃይ፡, pl. ሥቃያት፡ vexatio, cruciatus, tormentum. — መሥቍ፡ 1) stimulus. 2) pecten textorius.

ሠብሐ፡ I, 1 pinguis, obesus, opimus fuit vel factus est. — አሥብሐ፡ II, 1 caus. — ሥቡሕ፡ part. — ሥብሕ፡ pinguedo, adeps. — መሥብሕ፡, pl. መሣብሕት፡ id.

ሠብሣብ፡ sporta.

ሠበጠ፡ — አሥበጠ፡ II, 1 coena excepit alqm. — ሥበጥ፡, ሥበጥ፡, cibus coctus, ferculum, coena.

ሠተረ፡ I, 1 subj. ይሥትር፡ laceravit, laniavit. — መሥትር፡ et መሥትር፡ scalprum, scutica ferrata.

ሠኀተ፡, ሥኀተ፡ I, 1 relaxatus fuit, requievit, tolerabaliter se habuit. — ሠኀተ፡ I, 2 requiescere sivit, relaxavit. — አሠኀተ፡ II, 2 id. — ተሥኀተ፡ III, 2 pass. — ሥኁት፡ relaxatus, sublevatus. — ሣኅት፡ relaxatio, tranquillitas.

ሠነቀ፡ I, 1 subj. ይሥንቅ፡ commeatum, viaticum paravit vel sumsit. — አሥነቀ፡ II, 1 commeatu instruxit, viaticum suppeditavit. — ሥንቅ፡ commeatus, viaticum. — መሥ

ንቅ፡, መምንቅ፡, መምንቅት፡, pl. መሣንቅ፡ et መሣንቅት፡ pera viatoria, saccus.

ምንት፡ vid. ሚኒ፡

ሠነነ፡ — ምን፡ 1) forma, venustas, pulchritudo. 2) bonitas, praestantia; a) bona (p. 106 l. 14). b) virtus (p. 80 l. 18; 111 str. 15; 149 str. 5).

ሠነየ፡ I, 2 1) pulcher, speciosus fuit. 2) bonus, praestans, (melior, optimus) fuit. — አሠነየ፡ II, 2 1) pulchrum reddidit, exornavit. 2) bonum reddidit, bene vel recte egit vel perfecit; beneficio affecit, benefecit. 3) meliorem fecit, emendavit, reconcinnavit. — ተሠነየ፡ III, 2 ornatus est, se exornavit. — አስተሣነየ፡ IV, 3 ornavit, bene paravit, reparavit. — ሠናይ፡ 1) pulcher, speciosus, jucundus, gratus. — 2) bonus, a) praestans, b) aptus, saluber, c) faustus, prosper, d) honestus, rectus, e) benignus, f) rectus, verus; ሠናይ፡ et ሠናይት፡ bonum, honestum, benefactum, bona; በሠናይ፡ bene; ሠናየ፡ bene, recte. — ምሥናይ፡ locus optimus, pars optima. — መሠንይ፡ optimum (in quavis re).

ምኔ፡ vel ስኔ፡ nomen mensis Abyssinorum decimi, qui VII° Junii sec. Cal. Greg. incipit.

ምእበ፡ I, 1 seminis fluxu pollutus est. — ምኡብ፡ pollutus, contaminatus. — ምእበት፡ pollutio, contaminatio.

ሣእን፡, pl. አምእን፡, አምአን፡ (አሣእን፡ gr. § 47) solea, calceus. — አምአነ፡ II, 1 soleas subligavit alicui (c. Acc.). — ተምአነ፡ III, 1 sibi soleas subligavit.

ሠወነ፡ I, 2 spumavit. — አሠወነ፡ II, 2 caus.

ሦክ፡, pl. አምዋክ፡ 1) spina, spinae. 2) aculeus.

ሠውዐ፡ I, 1 sacrificavit. — ተሦዐ፡ III, 1 pass. — ሡዕ፡ fomes, linum, linamentum. — ሠዋዒ፡ sacrificulus, sacerdos. — መምዋዕት፡, pl. መምዋዕታት፡ et መሣውዕ፡ 1) sacrificium (መምዋዕት፡ መድኅኒት፡ σωτήριον pro salute; መምዋዕት፡ ሰላም፡ εἰρηνικόν pacificum). 2) altare. — ምምዋዕ፡, pl. ምምዋዓት፡ 1) altare. 2) sacrificium.

ሠወየ፡ I, 1 maturuit frumentum. — ሠዊት፡ spica.

ሦጠ፡ I, 1 reduxit, restituit. — አሦጠ፡ II, 1 reduxit, reportavit. ተሠውጠ፡ III, 1 reversus est, rediit, revenit.

ሦጠጠ፡ — አንሦጠጠ፡ qdrl. V 1) riguit, horruit, cohorruit. 2) fecit ut cohorresceret. — ነሦጣጥ፡ horror.

ሠዐለ፡ I, 1 subj. ይምዐል፡ 1) formavit, figuravit. 2) delineavit, adumbravit. 3) pinxit, effinxit. — አምዐለ፡ II, 1 caus. — ተምዕለ፡ III, 1 refl. — ምዑል፡ part. pass. — ምዕል፡, pl. ምዕላት፡ imago, effigies, simulacrum, pictura. — ሠዓሊ፡ plastes, pictor. — መምዕል፡ id.

ምዕረ፡ I, 1 herbescit. — ሣዕር፡, pl. አምዕርት፡ herba, gramen. — ምዑር፡ herbidus, graminosus. — ምዕርት፡, pl. አምዕርት፡ 1) pilus. 2) capillus, crines, coma.

ሠዐዐ፡ — ተምዕዐ፡ III, 1 dissipatus, discussus est

ሠዐየ፡ I, 1 dissipavit, ventilavit.— መሥዔ፡ vannus, ventilabrum.

ሠዘየ፡ I, 1 et 2 abstraxit, se suasve res seorsim tenuit.

ሤመ፡ I, 1 subj. ይሢም፡ posuit, imposuit, praeposuit, constituit (ordinavit clericum). — ተሠይመ፡ III, 1 pass. — ሥዩም፡ positus, repositus, constitutus, praepositus, praefectus. — ሢመት፡, pl. ሢመታት፡ positio; impositio (manus), ordinatio (clerici); munus, officium, functio, administratio. — መሥየም፡, pl. መሣይምት፡ 1) repositorium, corbis, canistrum. 2) constituti, praepositi. — ምሥያም፡ 1) munus. 2) horreum, corbis. — ተሠይመ፡ qdrl. III, 1 auctoritatem sibi sumsit, se praeponendum censuit.

ሤረየ፡ qdrl. I et ሠረየ፡ tril.: colore infecit, tinxit. — ተሤረየ፡ qdrl. III, 1 et ተሠርየ፡ III, 1 pass. — ሢሩይ፡ infectus (colore). — ሥርየት፡ tinctura. — ሢራይ፡, pl. ሢራያት፡ vestis pretiosissimi generis.

ሤበ፡ I, 1 canuit. — ሢበት፡, pl. ሢበታት፡ canities, capillus canus.

ሤነ፡ I, 1 minxit. — ሥንት፡ urina.

ሤጠ፡ I, 1 subj. ይሢጥ፡ vendidit. — አሠየጠ፡ II, 2 et አሣየጠ፡ II, 3 venum dedit (c. dupl. Acc.). — ተሠይጠ፡ III, 1 venditus est. — ተሣየጠ፡ III, 3 mercatus est, emit. — ሥዩጥ፡ venditus. — ሢጥ፡ 1) mercatura, emtio et venditio; merx. 2) pretium. — ሠያጢ፡, pl. ሠየጥ፡ venditor, mercator. — ተሣያጢ፡ emtor. — ምሥያጥ፡, pl. ምሥያጣት፡ 1) emporium, forum. 2) mercatus, nundinae.

ሠገረ፡ I, 1 et 2 1) gradus fecit, gressus est. 2) grassator, planus fuit. — አሥገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 intercalavit. — ምሥጋር፡ gressus, passus. — ሠግር፡ intercalatio.

ሠገረ፡ — አሥገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 laqueis, retibus, hamis cepit; illaqueavit, irretivit. — ተሠግረ፡ III, 1 pass. — ሠገራት፡ lictores, carcerum custodes. — አሥጋሪ፡ laqueator, venator, piscator.— መሠግር፡ piscator.— መሥገርት፡, pl. መሣግር፡ laqueus, rete, plaga, sagena.

ሠገወ፡ — ሥጋ፡, pl. ሥጋት፡ 1) caro. 2) corpus. 3) corpus mortui, cadaver. — አሥገወ፡ II, 1 incarnavit. — ተሠገወ፡ III, 1 incarnatus, corporatus est. — ሥግው፡ incarnatus. — ሥጋዊ፡ carnalis, corporeus. — ሥጋዌ፡ 1) incarnatio. 2) natura (Christi) corporea vel humana. — ትሥጉት፡ incarnatio, corporatio.

ሠጠቀ፡ I, 1 subj. ይሥጥቅ፡ scidit, discidit, fidit, dirupit. — ተሠጥቀ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥጡቅ፡ scissus, fissus. — ሥጥቀት፡ scissio, fissura, rima.

ሠጠየ፡ — ተሠጥየ፡ III, 1 1) a recta via aberravit, evagatus, effusus est (in libidinibus). 2) aberravit mente, consternatus est. — ሥጥየት፡ effrenatio, intemperantia.

ሠጠጠ፡ I, 1 subj. ይሥጥጥ፡ scidit, discidit, divellit, dirupit. — ተሠጠ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥ

ጡጥ፡ scissus, ruptus, lacer. — ሥጠት፡ scissio, diruptio, scissura, pars abscissa.

ሠጸረ፡ I, 2 (raro I, 1) fidit, diffidit. — ተሠጸረ፡ III, 2 pass. — ሥጻር፡ assula.

ሣጹን፡, pl. ሣጹናት፡ scrinium, cista, arca, loculus.

ሮ፡ ῥῶ litera alphabeti Graeci XVII[a], p. 58.

ራሔል፡ Rachel.

ረሐለ፡ vid. ረሐነ፡

ርሕሰ፡ I, 1 maduit, humidus fuit. — አርሐሰ፡ II, 1 caus. — ርሑስ፡ humidus, madidus.

ርሕቀ፡ I, 1 subj. ይርሐቅ፡ 1) procul abfuit, remotus, longinquus fuit, distitit. 2) recessit, discessit, destitit, abstinuit. — አርሐቀ፡ II, 1 procul amovit, removit. — ተርሕቀ፡ III, 1 et ተራሐቀ፡ III, 3 se removit, se sejunxit, discessit, (defecit, abhorruit, destitit). — አስተርሐቀ፡ IV, 1 et አስተራሐቀ፡ IV, 3 amovit alium ab alio, sejunxit a se invicem res. — ርሑቅ፡ remotus, longinquus, distans; እምርሑቅ፡ e longinquo, procul, eminus; ርሑቀ፡ procul, longe. — ርሕቀት፡ discessus, longinquitas, intervallum.

ርሕበ፡ I, 1 subj. ይርሐብ፡ amplus, latus, spatiosus fuit vel factus est. — አርሐበ፡ II, 1 amplum, latum fecit, dilatavit, late aperuit. — ተርሕበ፡ III, 1 dilatatus, ampliatus est. — ርሑብ፡ latus, amplus, spatiosus, late patens. — ርሒብ፡, f. ረሓብ፡ id. — ርሕብ፡ amplitudo, latitudo. — ራሕብ፡ id. — ርሕበት፡ dilatatio, amplitudo. — መርሕብ፡, pl. መራሕብት፡ 1) locus amplus, planities. 2) platea, vicus, forum.

ረሐነ፡ et ረሐለ፡ I, 1 stravit, instravit jumentum.

ረሐየ፡ — ርሒ፡ odor suavis; planta odorata.

ርሕፀ፡ vel ረሐፀ፡ I, 1 copiosius sudavit.

ራማ፡ Rama, oppidum Palaestinae.

ሮሜ፡, etiam ሮም፡ p. 26, Roma; ሮማዊ፡ Romaeus, Graecus.

ረምሕ፡, pl. አርማሕ፡ lancea, hasta.

ረመመ፡ — አርመመ፡ II, 1 1) tacuit, contacuit, siluit. 2) quievit. 3) ad silentium redegit. — ተረመ፡ III, 1 silentio praetermissus est. — አስተራመመ፡ IV, 3 1) ad silentium redegit. 2) tranquillavit, sedavit. — መርምም፡ tacitus, silens. — አርማሚ፡ taciturnus.

ረመረ፡ — መርመሬ፡ pera.

ረምስ፡, pl. አርማስ፡ ratis.

ራምሴ፡ Ramesses, urbs Aegypti.

ረምሰሰ፡ — አረምሰሰ፡ qdrl. II palpavit, contrectando quaesivit.

ሮማን፡, pl. ሮማናት፡ malus punica, malum punicum.

ረመየ፡ I, 1 icit, jaculando petiit. — ተረምየ፡ III, 1 pass. — ርምየት፡ et ርሚት፡ ictus, vulnus, plaga, ulcus.

ረመፀ፡ I, 1 torruit. — አርመፀ፡ II, 1 adussit, extorruit.

ረሥአ፡ I, 1 senuit, aetate confectus est. — **አርሥአ፡** II, 1 caus. — **ርሥእ፡**, **ርሥአት፡**, **ርሥእን፡**, **ርሥእና፡** senectus, senium.

ረስሐ፡ I, 1 1) squaluit, sordidus, pollutus fuit. 2) reus fuit vel factus est. — **አርስሐ፡** II, 1 1) sordidum reddidit, inquinavit. 2) reum convicit, condemnavit. — **አርሳሕስሐ፡** quinql. II id. — **ርሱሕ፡** 1) squalidus, sordidus. 2) reus. — **ርስሐት፡**, pl. **ርስሐታት፡** 1) pollutio, sordes, macula. 2) culpa, crimen.

ርስት፡ vid. **ወረሰ፡**

ረስነ፡ I, 1 ferbuit, igne canduit, igne adustus est. — **አርሰነ፡** II, 1 igne candefecit, igne probavit, adussit. — **ርሱን፡** 1) ignitus, igne fervens. 2) igne probatus. 3) maturus. — **ረስን፡** et **ርስን፡** candor, ardor, fervor, ustio; **ማዕተበ፡ዘርስን፡** signum inustum, stigma (καυστήρ) p. 58.

ረሰወ፡ — **አርሰወ፡** II, 1 appulit in portum. — **መርሶ፡** portus. — **መርስ፡** portus, tranquillum.

ረስዐ፡ I, 1 1) oblitus est (c. Acc.). 2) errorem commisit, deliquit. 3) impius, scelestus fuit. — **አርስዐ፡** II, 1 caus. — **ተረስዐ፡** III, 1 1) in oblivionem venit, memoriâ excidit, latuit alqm. 2) in impietatem incidit. — **ረስዓ፡** 1) obliviosus. 2) impius. — **ረሲዕ፡** impius, injustus, scelestus. — **ርስዐት፡** 1) oblivio. 2) impietas. — **ርስዓን፡** et **ርስዕና፡** impietas.

ረሰየ፡ I, 2 1) posuit, a) injecit, indidit (p. 147 str. 3; p. 19 l. 8). b) apposuit, attulit (p. 75 l. 24), adjunxit (p. 30). c) constituit, praeposuit. d) paravit. e) imputavit, attribuit (p. 79 l. 7). 2) fecit a) perpetravit, instituit (p. 157). b) alicui alqd = affecit alqm re, intulit alicui alqd (p. 34). c) c. dupl. Acc.: fecit, reddidit, convertit alqm in alqd. („sua ipsius facit = sibi ipsi adscribit quae corporis propria sunt", p. 75 l. 16; „eos qui non credunt nobis credentibus fecerunt obnoxios," p. 107 l. 5); etiam seq. Acc. et Subj. verbi vel **ከመ፡** et Subj. d) censuit, putavit, habuit, declaravit (c. dupl. Acc., p. 75. 87. 94.). e) simulavit (p. 24). f) c. Acc. et **ለ፡** dignum fecit alqm re („et magnam curam, ecclesiae impensam, memoria quoque dignam faciunt" p. 72 l. 21. 22). — **አርሰየ፡** II, 1 appulit in portum. — **ተረስየ፡** et **ተረሰየ፡** III, 1 et 2 sibi induit, amictus est, se ornavit (c. Acc. rei), accinctus est, se paravit. — **አስተርሰየ፡** et **አስተረሰየ፡** IV, 1 et 2 amixit, instruxit, ornavit, paravit. — **ርሱይ፡** indutus, instructus, ornatus, paratus. — **ትርሲት፡** 1) factio seu adoptio (filii, p. 81.), nec non: adoptati (p. 52 l. 21). 2) amictus, habitus, paratus, ornatus. 3) quidquid pompae, magnificentiae est.

ረቀቀ፡ I, 1 subtilis, tenuis fuit. — **አርቀቀ፡** II, 1 caus. — **ረቂቅ፡**, f. **ረቃቅ፡** subtilis, tenuis. — **ርቀት፡** subtilitas, tenuitas. — **ረቅ፡** charta pergamena.

ረቀየ፡ I, 1 et 2 1) incantavit, fascinavit. 2) exorcizavit. 3) aqua lustrali purgavit. — **ተረቅየ፡** III, 1 pass. — **ረቃዪ፡** incantator. — **ርቅ**

ዩት፡ et ርቄት፡ incantatio, exorcismus.

ረቀየ፡ — መርቄ፡ 1) calor gravis. 2) regio torrida, aestuosa.

ረቢ፡ ῥαββί Rabbi.

ረብሐ፡ I, 1 subj. ይርባሕ፡ 1) lucratus est, lucrifecit. 2) lucrosus, utilis fuit. — አርብሐ፡ II, 1 caus.— ርባሕ፡ et ረባሕ፡ lucrum; usura, quaestus; utilitas, commodum, emolumentum. — ይርባሕ፡ vel ያርብሕ፡ gigas, gigantes.

ርብቃ፡ Rebecca.

ረበበ፡ I, 1 pandit, expandit, extendit. — ተረበ፡ III, 1 pass. — ርበት፡ expansio.— መርበብት፡ rete majus, sagena, verriculum.— ረባን፡, pl. ረበናት፡ et ረባናት፡ 1) senior Judaeorum. 2) magister, antistes. — ረበዋት፡ (a ረበ፡), pl. myriades.

ረብዐ፡ I, 2 quatuor confecit. — ርቡዕ፡ quadratus; quadruplex. — አርባዕ፡ f. quatuor. — አርባዕቱ፡ m. quatuor. — ርብዕ፡ 1) quatuor; 2) ርብዕ፡ vel ርብዐ፡ quater. — ራብዕ፡ quartus. — ራብዓዊ፡ id. — ረቡዕ፡ quatuor dies; quartus dies; feria quarta. — አርብዓ፡ quadraginta. — ርባዔ፡ tetras. — መርብዕት፡ 1) quadrum, quatuor partes quadri. 2) quadrans. — ትርብዕት፡ quadruplum, quadrum, quadrans.

ረትዐ፡ I, 1 subj. ይርታዕ፡ 1) rectus, directus, erectus fuit. 2) restitutus, recte dispositus est. 3) verus fuit, recte dixit. 4) justus fuit; justum, aequum, rectum fuit vel visum est. — አርትዐ፡ II, 1 1) erexit. 2) rectum fecit, direxit. 3) justum, probum, verum fecit; verum dixit, recte egit. — አስተራትዐ፡ IV, 3 1) in ordinem redegit, correxit, composuit, reformavit. 2) rectum vel verum probavit alqd. — ርቱዕ፡ 1) erectus, rectus, planus. 2) probus, sincerus, integer. 3) verus, fidus. 4) justus, aequus, congruens; impers.: decet, convenit, par est (ርቱዕ፡ ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον dignum et justum est, p. 46. 48. 49). 5) ርቱዕ፡ p. 92 et ርትዕት፡ p. 71 = id quod rectum, verum est. 6) ርቱዐ፡ recte, recta via, in rectum, rite, bene, vere, jure. — ራትዕ፡ probus, sincerus, integer, verax. — ርትዕ፡ rectitudo; probitas, integritas; rectum, jus fasque; justitia, aequitas; verum, veritas. — ርትዐት፡ rectitudo. — መስተራትዕ፡ lictores, speculatores.

ራኅርኀ፡ — አራኅርኀ፡ qdrl. II tenerum reddidit, mitigavit, lenivit.— ተራኅርኀ፡ III, 1 teneriorem, leniorem se praebuit; amore molliore, misericordia motus fuit. — ርኅሩኅ፡ teneri amoris plenus; lenis, mitis. — ርኅራኄ፡ teneritas, lenitas; amor mollior, misericordia.

ርኅበ፡ I, 1 subj. ይርኀብ፡ esurivit. — አርኀበ፡ II, 1 caus. — ርኁብ፡ esuriens, famelicus, fame enectus. — ረኀብ፡ et ረኃብ፡ fames.

ረኀወ፡ — አርኀወ፡ II, 1 patefecit, aperuit, reseravit. — ተርኀወ፡ III, 1 refl. et pass. — ርኁው፡ apertus, patens. — መርኆ፡, pl. መራኁት፡ clavis.

ረኀጸ፡ — ረኃጽ፡ tener corpore, delicatus.

ርእስ፡, pl. **አርእስት፡** 1) caput. 2) c. pron. suff.: ipse. 3) summum, cacumen, fastigium; summus, caput, princeps. 4) summa. 5) pars anterior, principium, initium. 6) caput libri, pericope, titulus. — **ሩእስ፡** id. — **ርኡስ፡** summus, princeps, praefectus. — **ትርእስ፡**, pl. **ትርእሳት፡** 1) quidquid ad caput est. 2) cervical. — **መትርእስ፡** cervical. — **ርእሰ፡** I, 1 caput, princeps fuit. — **አርእሰ፡** II, 1 caus. — **ተርእሰ፡** III, 1 capitis instar vel supremo loco constitutus est.

ርእየ፡ I, 1 impf. **ይሬኢ፡**, subj. **ይርአይ፡** 1) vidit (**ርእዮት፡** visio, aspectus, p. 140 str. 18). 2) spectavit, intuitus est, adspexit. 3) habuit, censuit (für etwas ansehen). 4) visit. 5) intellexit, cognovit. 6) vidit = expertus est, interfuit. — **አርአየ፡** II, 1 impf. **ያሬኢ፡** et **ያርኢ፡** videre fecit, a) monstravit, ostendit; b) significavit, exposuit, demonstravit; c) manifestum fecit, revelavit; d) notum fecit, certiorem reddidit; e) cum voluptate videre fecit, c. **በ፡** rei (p. 119 str. 47). f) experiri fecit (erleben lassen), affecit. — **ተርእየ፡** III, 1 visus, conspectus est, conspiciendum se praebuit, apparuit. — **ተራአየ፡** III, 3 rcpr. — **አስተርአየ፡** IV, 1 1) se conspiciendum praebuit, comparuit, apparuit, manifestatus, revelatus est, visibilis, conspicuus fuit (**ዘያስተርኢ፡** visibilis, p. 13. 104; c. neg.: invisibilis p. 46. 49, ubi fem. = neutr.); visus est (φαίνεσθαι); speciem praebuit, similis fuit. 2) visibilem, notum, conspicuum, manifestum fecit, ostendit, revelavit. — **ራእይ፡** videns, vates. — **ራእይ፡**, pl. **ራእያት፡** 1) visio, visum; revelatio, revelatum. 2) visus, vultus, species, forma. — **ርእየት፡** visus; adspectus, facies, species; visio, apparitio. — **ረአዪ፡** et **ረአይ፡** spectator, vates. — **አርአያ፡** species, visio (p. 19), imago, similitudo (**በአርአያ፡** et **አርአያ፡** ceu, tamquam, instar); forma; norma, exemplum, spectaculum, typus.

ርኳም፡ marmor.

ረኰሰ፡ I, 1 subj. **ይርኩስ፡** impurus, immundus fuit, contaminatus est. — **አርኰሰ፡** II, 1 contaminavit, inquinavit, polluit, profanavit, impurum censuit vel declaravit. — **አስተራኩሰ፡** IV, 3 sibi vel aliis impurum censuit, respuit. — **ርኩስ፡** impurus, immundus, contaminatus, profanus. — **ርኵስ፡** impuritas, res immunda, detestabilis, turpis.

ረከበ፡ I, 1 subj. **ይርከብ፡** et **ይርኩብ፡** 1) adeptus, nactus, assecutus, potitus est (acquisivit, possedit, occupavit, assecutus est mente). 2) invenit, reperit, deprehendit, recuperavit, a) vidit, percepit, censuit, comperit; b) incidit alicui vel in alqm. c) contigit, accidit, obvenit alicui, invasit alqm; d) cecidit in alqm, ei convenit (**ረኪበሙ፡** p. 152 est siglum). — **አርከበ፡** II, 1 caus. — **ተረከበ፡** III, 1 pass. — **ተራከበ፡** III, 3 sibi invicem occurrit, convenit, concurrit, congressus est (c. **ምስለ፡** vel c. Acc.; p. 58 l. 15 pro **ተራከቡ፡** e Graeco emendandum videtur **ተረከበ፡**); coivit, concubuit; accidit, contigit. — **አስተርከበ፡** IV, 1 1) applicuit. 2) vacavit, operam dedit rei, versatus est in re (c. **ውስተ፡** p. 87).

3) opportunitatem, otium habuit vel praebuit. — አስተራከበ፡ IV, 3 fecit ut sese invicem recuperarent, attingerent, convenirent. — ርኩብ፡ inventus; contiguus, connexus. — ርክበት፡ inventio. — ሩካቤ፡ coitus, concubitus. — አርኩባት፡ cameli feminae. — ምርኩብ፡ 1) res acquisita, quaestus, victus, stipendium. 2) res inventa. — እስትርኩብ፡ vacans rei.

ሮሐ፡ I, 1 flabello ventulum fecit. — መረዋሕት፡ 1) flabellum. 2) aspergillum.

ሮስ፡ mas, masculus.

ሮተ፡ I, 1 fricuit, defricuit.

ረወየ፡ et ረውየ፡ I, 1 subj. ይርወይ፡ potu satiatus est, largius bibit; irrigatus est. — አርወየ፡ II, 1 potu satiavit, sitim explevit, inebriavit; irrigavit. — ተረወየ፡ III, 1 et 2 potu satiatus est (c. Acc. rei); irrigatus est. — ርዉይ፡ part. pass.

ሮደ፡ I, 1 subj. ይሩድ፡ incursavit, invasit; insectatus, persecutus est.

ሮጸ፡ I, 1 subj. ይሩጽ፡ cucurrit (ac-, in-, praeter-, discurrit). — አሮጸ፡ II, 1 ad cursum impulit, currentem incitavit. — ተራወጸ፡ III, 3 concurrit, undique accurrit; discursavit. — ርዉጽ፡ currens, citatus. — ሩጸት፡ cursus, motus rapidus. — ረዋጺ፡ cursor; citus, velox, pernix. — ምርዋጽ፡ spatium cursus, curriculum.

ረዐመ፡ — አርዐመ፡ II, 1 tonuit. — ራዕም፡ fremitus. — ረዓም፡ tonitru; strepitus.

ረዐወ — አርዑት፡ jugum. — መርዓ፡ nuptiae, convivium nuptiale. — መርዓዊ፡ nuptiator, sponsus, (gener). — መርዓት፡, pl. መራዕው፡ sponsa, sponsa nuptialis; nurus. — ተመርዐወ፡ qdrl. III, 1 nuptiis sibi adjunxit (sponsam).

ርዕየ፡ (ረዐየ፡) I, 1 impf. ይርዒ፡ et ይሬዒ፡, subj. ይርዐይ፡, 1) pavit. — 2) pastus est. — ተርዕየ፡ III, 1 pastus, depastus est, pastum ivit. — ተራዐየ፡ III, 3 conjunctim vel alternatim pastus est. — መርዔት፡, pl. መራዕይ፡ et መርዔታት፡ 1) grex. 2) pascuum. — ምርዓይ፡ 1) pascuum. 2) pastus, custodia pastoralis. — ረዐይት፡ gigantes.

ርዕደ፡ I, 1 subj. ይርዐድ፡ tremuit, contremuit. — አርዐደ፡ II, 1 tremefecit, tremulum fecit. — ርዑድ፡ tremebundus, tremulus. — ረዓድ፡, ረዐድ፡ tremor. — ርዕደት፡ id.

ሩዝ፡ oryza.

ረዘመ፡ — መርዘም፡ titubatio, vertigo, tremor.

ሬመ፡ — አርያም፡ pl. excelsa, sublimia, coelum excelsum (ማሕሌት፡ አርያም፡ p. 35 et አርያም፡ ቀዳሚ፡ ዜማ፡ sunt voces musicae technicae).

ረየፀ፡ I, 2 condocefecit, domuit. — ተረየፀ፡ III, 2 exercitus, condocefactus, institutus est. — ርዩፅ፡ part. pass.

ረዳ፡ rosa.

ርደት፡ vid. sub ወረደ፡

ረድአ፡ I, 1 juvit, adjuvit, auxiliatus est (c. Acc.). — አርድአ፡ II, 1 1) adjuvare fecit vel jussit. 2) opem tulit, adjumento fuit. — ተረድአ፡ III, 1 adjutus, auxilium nactus est. — ተራድአ፡ III, 3 1) mutuam sibi

opem tulit. 2) communi auxilio adjuvit (c. Acc.). — ረድእ፡ 1) auxilium. 2) f. ረድእት፡, pl. አርዳእ፡ et አርድእት፡ adjutor, minister, discipulus. — ረዳኢ፡ adjutor, auxiliator. — ረድኤት፡ auxilium, adjumentum. — መርድእ፡ adjutor, socius. — መርድእ፡ auxilium, instrumentum.

ረደየ፡ — ተረድየ፡ III, 1 usuras cepit, fenori dedit. — ተራደየ፡ III, 3 fenus cepit vel imposuit. — ርዶ፡ fenus, usura.

ረግሐ፡ — መርግሕ፡ saxum, lapis magnus. — አመርገሐ፡ qdrl. II saxa provolvit.

ረገመ፡ I, 1 subj. ይርግም፡ exsecratus est, diris devovit, maledixit. — ተረግመ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገመ፡ III, 3 recipr. — ርጉም፡ diris devotus, maledictus. — ርግመት፡ exsecratio. — ረጋሚ፡ dirarum jactator, exsecrator. — መርገም፡, pl. መርገማት፡ exsecratio, dirae, maledictum.

ርግብ፡, pl. አርጋብ፡ columba.

ራግናት፡ pl. ratis, scapha.

ረግዐ፡ I, 1 concrevit, coagulatus, spissatus, congelatus est. — አርግዐ፡ II, 1 caus. — ርጉዕ፡ part.

ረገዘ፡ I, 1 subj. ይርግዝ፡ transfixit, confodit; occidit, jugulavit (hasta, gladio). — ተረግዘ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገዘ፡ III, 3 recipr. — ርጉዝ፡ part. pass. — ርግዘት፡ perfossio, ictus. — ራግዛት፡ pl. postes (januae). — ምርጕዝ፡ baculus, scipio. — ተመርጐዘ፡ qdrl. III, 1 innixus est (baculo, et in genere).

ረገፀ፡ I, 1 pedem supplosit, pede percussit, calcitravit. — ተራገፀ፡ III, 3 pedibus obnixus est. — አስተራገፀ፡ IV, 3 fecit ut palpitans pedes jactaret. — ትርጋፅ፡ quidquid ad pedes est, locus ad pedes.

ረገፈ፡ — ርጉፍ፡ 1) colore distinctus, variegatus. 2) (pro ርኊፍ፡) opus tesselatum.

ረጥበ፡ I, 1 humidus, succosus fuit, viruit. — አርጠበ፡ II, 1 caus. — ርጡብ፡ 1) humidus, succosus, virens. 2) humidum, humor. — ርጥበት፡ humiditas.

ርጢን፡ ῥητίνη resina, gummi, resina medicatrix, balsamum, medicamen.

ረፈቀ፡ I, 1 subj. ይርፍቅ፡ reclinavit, accubuit, discubuit (ad mensam). — አርፈቀ፡ II, 1 caus. — መርፈቅ፡ superliminare, limen. — ምርፋቅ፡ 1) locus accubitus. 2) convivium, compotatio.

ረፍአ፡ I, 1 consuit, sarsit. — ተረፍአ፡ III, 1 pass. — ርፍአት፡ sutura. — ረፋኢ፡ sartor, reparator (medicus). — ርፉእ፡ opus sartorium. — መርፍእ፡, pl. መራፍእት፡ acus.

ረፈደ፡ — አርፈደ፡ II, 1 largum fecit, abunde, large praebuit (?), p. 61.

ሰ፡ (gr. § 168, 5. 200, 2) part. suff.: certe, vero, quidem, autem; ወ—ሰ፡ autem, sed.

ሶ፡ (gr. § 162) part. suff.: quaeso, δή.

ሰለመ፡ — ተሳለመ፡ III, 3 1) pacem composuit. 2) consalutavit. — አስተሳለመ፡ IV, 3 1) pacem com-

posuit, reconciliavit, pacavit. 2) consalutare fecit. — ሰላም፡ pax, salus, salutatio (በሰላም፡ tempore pacis p. 73 l. 10). — ሰላማዊ፡ pacificus, concors, pacatus.

ሰላማ፡ Salâmâ, primus Abyssiniae metropolita.

ሳሌም፡ et ሰሌም፡ Salem, urbs Melchisedeci, et Σαλείμ (p. 155; Joh. 3, 23); p. 88 seq. nomina ሳሌም፡ et ሰላም፡ a librariis promiscue adhibita sunt.

ሰሎሞን፡ Salomo.

ስልምናሶር፡ Salmanassar.

ሰለቀ፡—ተሳለቀ፡ III, 3 1) jocatus est, lusit. 2) illusit, irrisit, ludibrio habuit. — ስላቅ፡ jocus, illusio, irrisus, ludibrium. — መስተሳልቅ፡ illusor, irrisor.

ሰለበ፡ I, 1 subj. ይስልብ፡ 1) exuit. 2) spoliavit. 3) rapuit, abripuit (mentem). — ተሰልበ፡ III, 1 refl. et pass. — ስልበት፡ actus exuendi.

ሲላውቅያ፡ Seleucia.

ስላት፡ gaudium et ludibrium ob aliorum calamitates.

ሰሊኖት፡ cassia (aromatica).

ሰሊክ፡, ሰሊከ፡ cassia.

ሳሌዳ፡, ሰሌዳ፡, ሰሊዳ፡ tabula.

ሰለጠ፡ I, 1 et 2 1) I, 1: integer, perfectus fuit. 2) I, 1 et 2: a) integrum accepit vel reportavit. b) persolvit, rependit. c) absolvit, consummavit, perfecit. — አስለጠ፡ II, 1 1) complevit, absolvit, perfecit. 2) peregit, efficax fuit, profuit. — ተሰልጠ፡ III, 1 et ተሰለጠ፡ III, 2 1) completus, consummatus, finitus est. 2) efficax fuit, profecit, peregit. — ስሉጥ፡ completus, absolutus, perfectus. — ስላጤ፡ 1) profectus, perfectio. 2) officium alicui praestitum. 3) utilitas, finis.

ሰሐለ፡ I, 1 subj. ይስሐል፡ acuit. — ተስሕለ፡ III, 1 pass. — ስሑል፡ acutus. — አንሳሕለለ፡ qdrl. V extrivit, calcando detrivit.

ሳሕስሐ፡—አንሳሕስሐ፡ qdrl. V 1) se movit, motus est. 2) movit, commovit, concitavit. — ንስሕሳሕ፡ motus.

ሰሐበ፡ I, 1 subj. ይስሐብ፡ 1) traxit (sursum traxit, attraxit, ex-, de-, dis-, con-, protraxit, humi traxit, captivum traxit, intendit, adduxit). 2) induxit, pellexit. — ተስሕበ፡ III, 1 pass. — መስሐብ፡ pala.

ስሕተ፡ I, 1 subj. ይስሐት፡ 1) erravit, aberravit, errorem commisit. 2) in errorem inductus, seductus, deceptus est. 3) peccavit, deliquit, offendit. — አስሐተ፡ II, 1 errare fecit, seduxit, decepit, in peccatum induxit, scandalizavit. — ተስሕተ፡ III, 1 erratum, delictum est (c. Acc. prs. = ab aliquo). — ስሑት፡ errore captus, seductus. — ስሕተት፡, pl. ስሕተታት፡ error, errores, peccatum, delictum. — መስሕት፡ impostor, seductor, fallax. — አስሐትያ፡ nix, pruina, grando, gelicidium.

ስሕከ፡ I, 1 asper, scaber, raucus fuit vel factus est. — አስሐከ፡ II, 1 caus. — ስሑክ፡ asper, scaber. — ሳሕክ፡ asperitas, scabrities.

ስሕወ፡ I, 1 subj. **ይስሐው፡** expansus, dilatatus est. — **አስሐወ፡** II, 1 caus. — **ሳሕው፡** expansio, dissipatio.

ሰሐገ፡ — **ምስሐግ፡** vel **መስሐግ፡** 1) stragulum vile, storea. 2) luctus, cultus lugubris. 3) lamentum, carmen lugubre.

ሰሐጠ፡ et **ስሕጠ፡** I, 1 subj. **ይስሐጥ፡** laesit, violavit, nocuit, malum intulit.

ስም፡ vid. **ሰመየ፡**

ሴም፡ Sem.

ሳሚ፡ Semei.

ሰምረ፡ I, 1 subj. **ይስመር፡** uber, fertilis fuit, frugibus abundavit, laete provenit. — **አስመረ፡** II, 1 caus. — **ስሙር፡** uber, fertilis, frugibus abundans. — **ሰምር፡** et **ሰመር፡** proventus uberior.

ሳምር፡ (p. 124), plerumque **ሰማርያ፡** Samaria urbs.

ሶምሶን፡ et **ሳምሶን፡** Simson.

ሳሚሳጢ፡ Samosatenus.

ሰመነ፡ — **ሰማኒ፡** f. octo. — **ሰማኒቱ፡** et **ሰማንቱ፡** m. octo. — **ስምን፡** octo. — **ሳምን፡** octavus. — **ሳምናዊ፡** id. — **ሰሙን፡** octo dies, octavus dies, hebdomas, septimana. — **ሰማንያ፡** octoginta.

ሰሜን፡ 1) plaga australis, meridies. 2) Semên, regio montana Abyssiniae. 3) septentrio (vid. **ደቡብ፡**).

ሳሙኤል፡ Samuel.

ሰመከ፡ — **አስመከ፡** II, 1 1) imposuit ut incumberet; inniti fecit, fulsit. 2) nixus, innixus est, se reclinavit, incubuit. 3) confisus est. — **ተሳመከ፡** III, 3 se invicem fulsit, continuit. — **መስመክ፡** vel **መስመክት፡** 1) fulcrum, fulcimen. 2) latus, eris. — **ምስማክ፡** 1) adminiculum, fulcrum. 2) latus.

ሰምዐ፡ I, 1 subj. **ይስማዕ፡** 1) audivit; a) auribus percepit, comperit, b) auscultavit, aures dedit, c) exaudivit, d) obedivit (**ኢሰሚዕ፡** inobedientia p. 101), e) admisit, assensit, f) audita intellexit. 2) testatus est. — **አስምዐ፡** II, 1 1) fecit ut audiret vel audiretur, nuntiavit. 2) testatus, contestatus, obtestatus est. — **ተሰምዐ፡** III, 1 1) auditus est, ad aures pervenit. 2) percrebuit, in vulgus emanavit. 3) nominis famam adeptus est. — **ስሙዕ፡** auditus, fama clarus, famosus; **ስሙዓት፡** res auditae, rumor, fama. — **ስምዕ፡**, pl. **ስምዓት፡** 1) res audita, rumor, nuntius. 2) testimonium, martyrium. 3) testis, testes, martyr, martyres. — **ሰማዒ፡** 1) pl. **ሰማዕያን፡** audiens, auditor, exauditor, obediens. 2) pl. **ሰማዕት፡** (quod et ipsum pro singulari accipitur), pl. pl. **ሰማዕታት፡** testis, testes, martyr, martyres. — **መስማዕት፡** obedientia. — **ምስማዕ፡**, pl. **ምስማዓት፡** 1) auditus, aurium sensus. 2) obedientia. 3) auditorium.

ስምዖን፡ Simon, Simeon.

ሰመየ፡ I, 1 subj. **ይስሚ፡** nominavit, appellavit, nomine vocavit. — **አስመየ፡** II, 1 inclaruit, inclytus fuit. — **ተሰምየ፡** III, 1 nominatus, appellatus est (c. Acc. vel Nom. praedic.); inclytus fuit. — **ስም፡**, pl. **አስማት፡** nomen; fama, nomen celebre. — **ስሙይ፡** nominatus, vocatus; inclytus.

ሰማይ፡, pl. **ሰማያት፡** coelum (Aegyptus **ሰማየ፡ ኮነት፡** „coeli instar claruit", p. 104 p. 4). — **ሰማያዊ፡** coelestis, coelicola.

ሰመጥ፡ lumbi.

ሳራ፡ Sara.

ሰርሐ፡ I, 1 subj. **ይስራሕ፡** 1) laboravit, labore confectus, defatigatus est. 2) afflictus, molestia pressus est, miseria vel aerumnis laboravit. — **አስርሐ፡** II, 1 fatigavit (etiam precibus), laborem vel molestiam exhibuit, negotium facessivit, afflictavit, ursit. — **ስሩሕ፡** laborans, fatigatus, vexatus. — **ስራሕ፡**, pl. **ስራሓት፡** labor, molestia, fatigatio, afflictio, sollicitudo.

ሰረረ፡ I, 1 subj. **ይስርር፡** 1) in-, as-, pro-, exsiliit. 2) volavit. — **አስረረ፡** II, 1 caus. — **ስሩር፡** volans, volaticus, fugax. — **ስረት፡** volatus. — **ሰራሪ፡** volaticus, volatilis.

ሰረቀ፡ I, 1 subj. **ይስርቅ፡** furatus est, surripuit; furto expilavit, furto subduxit. — **አስረቀ፡** II, 1 caus. — **ተሰርቀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ስርቅ፡**, **ሰርቅ፡** furtum. — **ሰራቂ፡**, pl. **ሰረቅት፡** fur; latro.

ሰረበ፡ — **አስራብ፡** pl.: dejectus aquae, cataractae, imbres.

ሰራብዮን፡ Serapion.

ሰርክ፡ vespertinum, crepusculum.

ሰርዌ፡, pl. **ሰራዊት፡** 1) copiae militares, exercitus. 2) poet.: dux, militum, satrapa (p. 123 str. 69).

ስርዋጽ፡ assula, schidiae.

ሰረየ፡ I, 1 subj. **ይስረይ፡** et **ይስሪ፡** remisit, ignovit, condonavit (peccatum, delictum); expiavit. — **ተሰርየ፡** III, 1 pass. — **አስተስረየ፡** IV, 1 veniam petiit (peccati), expiavit, deprecatus est. — **ስርየት፡** remissio (peccati); expiatio. — **ሰራዪ፡** remissor, ignoscens. — **መስተስርይ፡** expiator, expiatorius. — **ምስትስራይ፡** locus expiationis.

ሶርያ፡ Syria.

ሰረገላ፡, pl. **ሰረገላት፡** currus (cujusvis generis); rota, rotae.

ሰርገወ፡ — **አሰርገወ፡** qdrl. II ornavit, comsit, exornavit. — **ተሰርገወ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስርግው፡** comtus, ornatus. — **ሰርጐ፡**, pl. **ሰርጓት፡** ornatus, comtus, mundus muliebris, ornamentum. — **ስርጋዌ፡** ornatio, ornatus.

ሱራፌን፡ et **ሱራፌል፡** Seraphim.

ስሳ፡, **ስሱ፡** vid. **ሰደሰ፡**

ሰሰለ፡ I, 2 discessit, recessit, abstitit, remotus, sublatus est. — **አሰሰለ፡** II, 2 removit, amovit, sustulit. — **ተሰሰለ፡** III, 2 remotus est. — **ስሳሌ፡** secessio, amotio, abolitio; **በኢስሳሌ፡** sine intermissione.

ሲሳራ፡ Sisara (Jud. 4).

ሶስና፡ Susanna.

ሰሱዊር፡, **ሳሱዊር፡**, **ሱሳዊር፡** nomen oppidi Aegypti.

ሰቀለ፡ I, 1 subj. **ይስቅል፡** 1) suspendit. 2) crucifixit. — **ተሰቀለ፡** III, 1 1) suspensus, crucifixus est. 2) pependit, pendulus fuit, adhaesit, affixus fuit. — **ስቁል፡** suspensus, crucifixus, pendulus, pendens ab alqo = devinctus alicui. — **ስቅለት፡** suspendium, crucifixio. — **ሰቀላ፡**, pl. **ሰቃልው፡** tabernaculum, taberna. —

መስቀል፡ crux; patibulum p. 124; **ገብረ፡መስቀል፡** servus crucis, n. pr. regis Aethiopici.

ሰቅል፡, **ስቅል፡**, **ሰቅሎ፡**, **ሰቅሎስ፡** siclus.

ሰቈረ፡ I, 1 subj. **ይስቍር፡** perforavit, excavavit, perfodit. — **ተሰቍረ፡** III, 1 pass. — **ስቁር፡** part. pass. — **ስቍረት፡** foramen. — **መስቀር፡** res excavata, navis Noae.

ሰቈረረ፡ — **አስቈረረ፡** vel **አስቆረረ፡** qdrl. II abhorruit, abominatus, detestatus est. — **ሰቆራር፡** abominatio, abominandum.

ስቅራጥ፡ Socrates.

ሰቈቈ፡ — **ተሰቈቈ፡** III, 1 appetiit bona aliena, intervertit.

ሰቆቀወ፡ — **አስቆቀወ፡** quinql. II lamentatus est, planxit, lessum fecit. — **ሰቆቃው፡** lamentatio, lessus, threnus. — **መስቆቅው፡** lamentans, plangens.

ሰቀየ፡ I, 1 subj. **ይስቂ፡** rigavit, irrigavit. — **ተሰቅየ፡** III, 1 pass.

ሶበ፡(**ሶቤ፡**) 1) conj. a) (gr. § 204, 4): quum, ubi, postquam, quando, quoties, si quando (**እስከ፡ሶበ፡** usque dum; **ወአልቦ፡ሶበ፡** nec est quando = nec umquam, nec mox, p. 5 l. 16). b) (gr. § 205, 2): si = לו (seq. **እመ፡** vel **እም፡** in apodosi). c) o si, utinam! (gr. § 199, e). 2) **ሶቤሃ፡** (gr. § 166, 38) adv.: eo tempore, tunc, tum, illico.

ሰብለ፡ I, 1 spicas emisit. — **ሰብል፡** spica. — **ሰንቢል፡** et **ሰንበልት፡** spica aromatica.

ሰበልዮስ፡ Sabellius.

ሰብሐ፡ I, 2 1) laudavit, magnificavit, celebravit (c. Acc.). 2) laudes dixit, hymnos celebravit (c. **ለ፡** prs.). 3) glorificavit, clarificavit (verklären). — **ተሰብሐ፡** III, 2 1) laudatus, magnificatus est. 2) magnificum, laudabilem se praestitit, glorificatus est. 3) splendore circumfusus, clarificatus est. — **ስቡሕ፡** 1) laudatus, celebratus. 2) gloriosus, magnificus. 3) splendidus, clarus. — **ስባሔ፡** laudatio, hymnus, glorificatio. — **ስብሐት፡** et **ስብሓት፡**, pl. **ስብሐታት፡** 1) laudatio, cantatio laudis. 2) laus, laudes. 3) hymnus. 4) gloria, magnificentia, splendor.

ሰበረ፡ I, 1 subj. **ይስብር፡** 1) fregit, confregit, perfregit. 2) infregit, debilitavit. — **ሰበረ፡** I, 2 intens. — **ተሰብረ፡** III, 1 1) fractus, confractus est (**ተሰበርኩ፡በሐመር፡** naufragium feci, p. 81). 2) profligatus, clade affectus est. — **ስቡር፡** fractus, (etiam: is cujus membrum fractum est). — **ስብር፡** fragmentum. — **ስባር፡** id. — **ስብረት፡** fractio, fractura.

ሱብሳብ፡ vid. **ወሰበ፡**

ሰበበ፡ I, 1 infusus est.

ሰበበ፡ — **አስባብ፡** excubiae, excubitores.

ሰበን፡ sabanum, sudarium, fascia capiti circumvoluta.

ሰብእ፡ homo, homines, genus humanum; seq. Gen. a) domestici, familiares, cognati (p. 43 l. 10); b) cives, incolae; c) is qui pertinet ad alqd: **ሰብአ፡በርባር፡** praedones p. 22; — **ማኅበር፡** conventuales p. 59; — **ነገር፡** linguosi p. 112; — **ዐይን፡** speculator p. 116; — **ቤተ፡ክርስቲያን፡** Christiani p. 20. — **ሰ**

-ብኣዊ፡ humanus. — ሰብአት፡ cognatio, cognati. — ሰብእና፡ natura humana. — ተሰብአ፡ III, 1 homo factus est. — ትስብእት፡ assumtio humanae naturae; natura humana, humanitas.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ fudit, conflavit (metalla). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብክ፡, pl. ስብክዋት፡ opus e metallo fusum, fusile. — መስብክ፡ hydria. — ምስባክ፡ officina fusorum, catinus liquatorius.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ proclamavit, praedicavit, annuntiavit (verbum Dei, evangelium; c. Acc., vel c. በ፡, p. 17. 34.). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብከት፡ praedicatio. — ሰባኪ፡, pl. ሰባክያን፡ praedicator.

ሰብዐ፡ I, 2 septem fecit. — ሰብዑ፡, f. septem. — ሰብዐቱ፡ vel ሰባዕቱ፡, m. septem. — ስብዕ፡ 1) septem. 2) ስብዕ፡ vel ስብዐ፡ septies. — ሳብዕ፡ septimus. — ሳብዓዊ፡ id. — ሰቡዕ፡ 1) septem dies, septimus dies. 2) feria septima. 3) septimana. — ሰብዓ፡ septuaginta. — ሱባዔ፡, pl. ሱባዔያት፡ 1) numerus septenarius, septem (poët.). 2) hebdomas. — ምስብዒት፡ septuplum.

ስብዕ፡ vel ስብዐት፡ incantatio. — መሰብዒ፡ incantator.

ሰብድዓት፡ vipera.

ሴት፡ Seth.

ሰተረ፡ I, 1 occultavit, abscondit.

ሰተተ፡ — አስተተ፡ II, 1 1) missum fecit, neglexit, (አስትቶ፡ incuria, p. 131). 2) nihili fecit, contemsit. — ተሰተ፡ III, 1 pass. — መስትት፡ 1) negligens. 2) res contemtui obnoxia.

ሰትዐ፡ — አስትዓ፡ munus, donum, tributum.

ሰትየ፡ I, 1 subj. ይስተይ፡, imper. ስተይ፡ et ስቴ፡ bibit. — አስተየ፡ II, 1 bibendum dedit, propinavit (c. Acc. et ለ፡, vel c. dupl. Acc.). — ተሰትየ፡ III, 1 pass. — ስት፡ papyrus (planta). — ስቴ፡ potio, potus. — ስታይ፡ potatio, potus, compotatio. — ሰታይ፡ et ሰታዪ፡ bibax, potor, potator. — መስቴ፡ potio, potus. — ምስታይ፡ locus bibendi.

ሰተፈ፡ — ተሳተፈ፡ III, 3 societatem inivit, commercium habuit, socius, particeps, consors fuit, communicavit (c. በ፡ vel Acc. rei; c. Acc. pers.; ኢይሳተፎ፡ዝስም፡ „ei non commune vel par est hoc nomen" p. 92). — አስተሳተፈ፡ IV, 3 participem fecit, participavit (c. dupl. Acc.). — ሱቱፍ፡ socius, consociatus, particeps, consors. — ሱታፌ፡ 1) communio, societas. 2) socius, sodalis, collega, particeps, (ante pron. suff. ሱታፍ፡ p. 16; ሱታፌ፡ደማ፡ „consanguineus ejus" p. 124).

ስኅነ፡ I, 1 subj. ይስኅን፡ caluit, calefactus est. — ስኂን፡ incensum, thus. — መስኅንት፡ culina.

ስን፡ vid. ሰነነ፡

ሲና፡ Sinai mons.

ሰንሐ፡ — ስንሐት፡ calvitium sincipitis.

ስናም፡ vel ሰናም፡ gibbus.

ሰንሰል፡, pl. ሰናስል፡ catena. —

አሰንሰለ፡ qdrl. II concatenavit. — **ተሰናሰለ**፡ III, 3 concatenatus est. — **ስንሳሌ**፡ concatenatio.

ሰንሰሬቍ፡ vestis serica.

ሰንቀወ፡ qdrl. I tibiis vel fidibus cecinit, instrumentorum musicorum concentum edidit. — **መሰንቆ**፡, pl. **መሰናቁት**፡ instrumentum musicum, cithara. — **ሰንቃዊ**፡ et **መሰንቃዊ**፡ musicus.

ሰንቢል፡ vid. **ሰብለ**፡

ሰንባላጥ፡ Sanaballat.

ሰንበት፡, pl. **ሰናብት**፡ et **ሰንበታት**፡ 1) sabbatum. 2) dominica, plerumque **ሰንበተ፡ክርስቲያን**፡ 3) septimana, hebdomas. — **አሰንበተ**፡ qdrl. II feriatus est, die sabbati vel dominicae.

ሰንቡእ፡ pulmo.

ሰነነ፡ — **ስን**፡, pl. **ስነን**፡ et **አስናን**፡ dens. — **ተሰነነ**፡ III, 2 et **ተሳነነ**፡ III, 3 litigavit, judicio contendit, altercatus est. — **ተስናን**፡ litigium, lis, controversia.

ሰንአ፡ — **ስንእ**፡ et **ስንአ**፡ 1) pax, concordia, consensus. 2) concors, amicus, socius, pace junctus. — **ተሰናአወ**፡ qdrl. III, 3 1) pacem vel concordiam junxit. 2) consensit, concordavit. 3) convenit de re, pactus est. — **አስተሰናአወ**፡ IV, 3 concordes reddidit, fecit ut consentirent. — **ስንእው**፡ pace junctus, consociatus, consentiens. — **ስንአዌ**፡ pacis studium, concordia.

ሰንአለ፡ — **ተሰንአለ**፡ qdrl. III 1 et **ተሰናአለ**፡ III, 3 veniam abeundi petiit vel nactus est, valedixit.

ሰናክሬም፡ Sennacherib.

ስንክሳር፡ synaxaria, acta Sanctorum.

ሰንከዐሩር፡ lilium.

ሰነየ፡ — **ሳኒት**፡, plerumque cum â suff., **ሳኒታ**፡ postera (dies vel nox). — **ሰኑይ**፡ 1) biduum, secundus dies. 2) feria secunda.

ስንዳሌ፡ simila, similago.

ሲኖዶስ፡, pl. **ሲኖዶሳት**፡ 1) synodus, concilium. 2) canones vel constitutiones conciliorum et patrum.

ሲኖዶን፡ Synnada, urbs Phrygiae.

ስንዱን፡, **ስንዶን**፡ sindon, lintei tenuissimi species.

ሰንጐጐ፡ — **ሰንጐጕ**፡ solidus, firmus (massiv).

ስናፔ፡ sinapi.

ሰንፔር፡ sapphirus.

ሰአለ፡ I, 1 subj. **ይስአል**፡ 1) petiit, rogavit (c. Acc. prs. et rei); a) precibus oravit, precatus est (c. **ኀበ**፡ pers.). b) intercessit (c. **ለ**፡ vel **በእንተ**፡). c) mendicavit. d) veniam petiit (p. 61). 2) raro: interrogavit. — **ተስእለ**፡ et **ተሰአለ**፡ III, 2 interrogavit (c. Acc. prs.; c. **በእንተ**፡ rei; p. 58 l. 7 lectio corrupta videtur). — **ስእለት**፡ 1) rogatio, petitio, petitum. 2) precatio, oratio.

ሲኦል፡ orcus, inferna.

ሳኦል፡ Saul, rex Israelis.

ሳእር፡ et **ስእር**፡ uter (aquae, lactis).

ስእነ፡ I, 1 subj. **ይስአን**፡ non potuit, nequivit (c. Acc., vel Acc. Inf.), impotens, impar fuit. — **ተስ**

እነ፡ III, 1 fieri non potuit, impossibile fuit. — ስኡን፡ 1) impotens, debilis. 2) impossibilis. — ስእነት፡ impotentia.

ሰከለ፡ — አስካል፡, pl. አስከላት፡ uva, uvae.

ሰከመ፡ I, 1 bajulavit, humeris portavit. — አስከመ፡ II, 1 onus imposuit humeris alcjs (c. Acc. prs.). — ተሰከመ፡ III, 1 1) in humeros suscepit. 2) se invicem sustinuit.

ሰከረ፡ I, 1 subj. ይስክር፡ et ይስከር፡ inebriatus est, ebrius fuit. — አስከረ፡ II, 1 inebriavit. — ስኩር፡ ebrius, temulentus. — ስከር፡ 1) ebrietas, crapula. 2) vinolentia. 3) potus inebrians. — ስክረት፡ inebriatio, ebrietas. — ሰካሪ፡ ebriosus, vino deditus. — ሶከር፡ saccharum.

ሰከሰ፡ I, 2 cessavit, languit, defecit.

ሰከበ፡ et ሰክበ፡ subj. ይስክብ፡ et ይስከብ፡ 1) cubuit, cubitum ivit, dormivit. 2) concubuit. — አስከበ፡ II, 1 fecit ut cubaret vel jaceret, prostravit, posuit. — ስኩብ፡ cubans, jacens. — ምስካብ፡, pl. ምስካባት፡ cubile, lectus, requietorium.

ሰኰት፡, ሰከት፡, pl. አስኳት፡ platea, vicus.

ስከተት፡ pedamentum, basis.

ሰከተየ፡ — ተሰከተየ፡ III, 3 conjuravit, conspiravit.

ሰኰና፡, pl. ሰኳንው፡ planta seu solum pedis, calx, ungula.

ስክንድርያ፡ vid. እለ፡ ስክንድርያ፡

ሰከወ፡ — መስኮት፡, pl. መሳክው፡ fenestra.

ሰከዐ፡ I, 1 filum in acum inseruit. — ስኩዕ፡ perforatus filo inserendo. — ሰኳዕት፡ formicarum species.

ሰከየ፡ I, 1 subj. ይስኪ፡ 1) confugit ad alqm. 2) questus est; reum fecit, accusavit, egit in alqm. — ተሰከየ፡ III, 1 pass. — ሰካዪ፡ actor, accusator. — ስክየት፡ actio, accusatio („simus in actione = admittamur ad actionem", p. 49 l. 20). — ምስካይ፡ refugium, asylum.

ሰኰየ፡ I, 1 et ሳኰየ፡ I, 3 erravit, oberravit, vagatus est.

ሺዋ፡ Schoa, provincia Abyssiniae.

ሶም፡ et ሳውም፡ onyx, sardonyx.

ሶመት፡ allium.

ሶር፡, pl. አስዋር፡ 1) taurus. 2) p. 11 l. 15 ሶር፡ nomen fictitium, e syllaba ጾር፡ vocis ናቡከደነጾር፡ petitum, esse videtur.

ሰወረ፡ I, 2 1) occuluit, operuit; velavit. 2) texit, protexit. — ተሰወረ፡ III, 2 1) se occuluit, opertus est, latuit. 2) se abscondidit, disparuit. 3) tectus est. — ስዉር፡ occultus, tectus, absconditus, arcanus.— መሰውር፡ protector. — ምስዋር፡ 1) locus occultus, locus tegens. 2) velum, tegumentum, praesidium. 3) operculum.

ሳዊሮስ፡ Severus.

ሰዊርያኖስ፡ Severianus.

ሶሰወ፡ — አንሶሰወ፡ V 1) gressus est, ambulavit, incessit, obambulavit. 2) adegit, impulit. — ሰውሰው፡, pl. ሰዋስው፡ 1) gradus scalae, scala, scalae. 2) vocabularium.— ነሶሳው፡ ambulatio, incessus. — እን

ስሳ፡ quadrupedes, jumenta, pecus; quadrupes, bestia. — እንስሳዊ፡ bestialis, animalis. — ተእንሰሰ፡ qdrl. III, 1 obbrutuit, pecori assimilatus est.

ሶቀ፡ I, 1 subj. ይሱቅ፡ fulsit, sustentavit. — ተሳወቀ፡ III, 3 rcpr. — ስዋቅ፡, ሰዋቅ፡, pl. አስዋቅ፡ fulcrum, adminiculum. — መስወቅ፡ fulcimentum, columen.

ሶበ፡ — መሶብ፡ 1) canistrum. 2) capsa, discus major.

ሴዎን፡ Sehon, rex Amorrhaeorum.

ሶደ፡ I, 1 ignem fecit seu tulit (in acerra). — መስወድ፡ acerra, batillus.

ሶጠ፡ I, 1 subj. ይሱጥ፡ 1) fudit, ef-, pro-, in-, superfudit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተሰውጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ስዉጥ፡ fusus, effusus, infusus. — ሱጠት፡ effusio, exinanitio.

ሰውጥ፡, pl. አስዋጥ፡ scutica, flagellum.

ሳዕ፡ hora, tempus. — ሰዐት፡ vel ሰዓት፡, pl. ሰዐታት፡ hora; pars temporis; tempus.

ሰዐለ፡ tussivit. — ሰዓል፡ tussis.

ሰዐመ፡ I, 1 subj. ይስዐም፡ osculatus est. — ተስዕመ፡ III, 1 pass. — ተሳዐመ፡ III, 3 recpr. — ስዕመት፡ osculum.

ሰዐረ፡ I, 1 subj. ይስዐር፡ 1) rescidit, dirupit, violavit. 2) dissolvit, abolevit, abrogavit, irritum fecit. 3) abscidit, removit, cessare fecit; removit a munere. 4) dimisit (concionem). 5) exscidit, delevit. 6) ስዕረ፡ abruptus, abolitus, irritus factus est. — ተስዕረ፡ III, 1 pass. — ስዕረት፡ 1) ruptio, violatio. 2) abrogatio. 3) remotio, expulsio (a munere).

ሳዕስዐ፡ — አንሳዕስዐ፡ V ebullire fecit.

ሰዐት፡ vid. ሳዕ፡

ሰዖዘዘ፡ — አስዖዘዘ፡ quinql. II 1) torpore, stupore, spasmo affecit. 2) rigidum, refractarium fecit. 3) torpuit, spasmo affectus est. — ሰዖዝዝ፡ torpedo, spasmus.

ሰዘረ፡ spithama mensus est. — ስዝር፡ spithama.

ሰይል፡ 1) malum magnum. 2) vae!

ሰይል፡ fetus, embryo.

ሴሐ፡ — ሰየሐ፡ I, 2 tabescere fecit. — ሲሕ፡ tabes, phthisis. — ስያሕ፡ crater, pelvis, patera.

ሴሰየ፡ qdrl. I aluit, nutrivit, cibum vel victum praebuit (c. dupl. Acc.). — ተሴሰየ፡ III, 1 alitus, nutritus est, cibum sumsit, vixit re (c. Acc. cibi). — ሲሳይ፡ alimenta, cibus, victus. — ሲሲት፡ alimentum, cibus. — መሴስይ፡ altor, nutritor.

ሰይእ፡ facinus malum vel turpe, flagitium.

ሰይጣን፡, pl. ሰይጣናት፡ satanas, diabolus, daemon, adversarius. — ሰይጣናዊ፡ diabolicus.

ሰይፍ፡, pl. አስያፍ፡ et አስይፍት፡ gladius, ensis. — ሰየፈ፡ I, 1 et 2 gladio percussit, concīdit.

ሲድራኮስ፡ Sidracus, n. viri.

ሰደሰ፡ — ስሱ፡ f. sex. — ስድስቱ፡ m. sex. — ስድስ፡ sex; ስድሰ፡ sexies. — ሳድስ፡ sextus. — ሳድሳዊ፡ id. — ሰዱስ፡ sex dies, sextus dies. — ስሳ፡ sexaginta.

ሰደቀ ፡ I, 1 stipavit, coacervavit. — ተሰድቀ ፡ III, 1 pass.

ሳዱቃዊ ፡ Sadducaeus.

ሴዴቅያስ ፡ Sedecias, rex Isr.

ሰደደ ፡ I, 1 subj. ይስድድ ፡ 1) propulit, expulit, protrusit, exturbavit, in exilium misit, abegit, dispulit. 2) persecutus, insectatus est. — ተሰደ ፡ III, 1 pass. — ስዱድ ፡ part. pass. — ስደት ፡, pl. ስደታት ፡ expulsio, exilium, persecutio. — ሰዳዲ ፡ expulsor, abigens, persecutor.

ሰገለ ፡ — አስገለ ፡ II, 1 divinavit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — አስተሰገለ ፡ IV, 1 1) id. 2) divinatores consuluit. — ሰገል ፡ divinatio, hariolatio. — መሰግል ፡, pl. መሰግላን ፡ divinator, hariolus, magus.

ሰግላ ፡, pl. ሰጋልው ፡ sycaminus, sycomorus.

ሰግላጥ ፡ 1) vestis pretiosae genus. 2) floris odoriferi genus.

ሰገመ ፡—ስጉም ፡ mutus.— ስግመት ፡ status muti.

ሰገም ፡ et ስገም ፡ hordeum.

ስጕርድ ፡ porrum.

ሰገኖ ፡ struthiocamelus.

ስግድ ፡ amygdala arbor.

ሰገደ ፡ I, 1 subj. ይስግድ ፡ se prostravit, adoravit, submisse vel precibus veneratus est (seq. ለ ፡ prs.).— አስገደ ፡ II, 1 caus. — ተሰግደ ፡ III, 1 adoratus est. — ስጉድ ፡ prostratus, in genua provolutus. — ስግደት ፡ ritus adorandi solemnis. — ሰጋዲ ፡ adorator. — ምስጋድ ፡ locus adorationis, templum, delubrum.

ሰጥሐ ፡ I, 1 1) pandit, expandit. 2) spectaculo exposuit. — ተሰጥሐ ፡ III, 1 refl. et pass. — ስጡሕ ፡ expansus (siccando), expositus (spectaculo), patens.

ሰጠመ ፡ — አስጠመ ፡ II, 1 1) demersit, submersit. 2) aquâ obruit. — ተሰጥመ ፡ III, 1 pass. — ስጡም ፡ part. pass. — ስጥመት ፡ submersio. — መስጥም ፡ submergens, obruens.

ሰጠወ ፡ — ተሰጥወ ፡ III, 1 1) excepit, suscepit, accepit, admisit. 2) respondit; obtemperavit, exaudiit. 3) acceptus est. — ተሰጣዊ ፡ responsor, respondens.

ሰፌልያ ፡ malleus.

ሰፍሐ ፡ I, 1 subj. ይስፋሕ ፡ 1) se extendit, expandit. 2) ex-, dis-, protendit, expandit, ad largiendum = aperuit, p. 44. 3) dilatavit. — ተሰፍሐ ፡ III, 1 pass. (p. 152 ተሰፍሐ ፡ siglum est). — ስፉሕ ፡ 1) extensus, expansus. 2) latus, amplus, patens. 3) simplex, integer, sincerus. 4) liberalis. — ስፍሕ ፡ 1) extensio, latitudo, tractus. 2) res expansa. 3) simplicitas. 4) stamen (telae). — ስፍሐት ፡ 1) extensio. 2) amplitudo, capacitas. — መስፍሕ ፡ malleus, incus.

ሰፈረ ፡ I, 1 mensus, dimensus est. — ተሰፍረ ፡ III, 1 pass. — ተሳፈረ ፡ III, 3 commensus est, metiendo distribuit. — ስፉር ፡ mensurâ definitus. — መስፈርት ፡, pl. መሳፍር ፡ mensura, (modius, satum).

ሰፈረ ፡ — አስፈር ፡ icterus. — ሰፈር ፡ ክል ፡ vel ሰፈርጎል ፡ malum cydonium.

ሰፈነ ፡ I, 1 subj. ይስፍን ፡ 1) in-

valuit, praevaluit, superior evasit. 2) dominatus, moderatus est, principatum tenuit (c. ላዕለ፡, ዲበ፡, ለ፡, Acc.). — ስፍን፡ (quantitas) 1) aliquot, 2) interrog.: quantus, quot? ስፍነ፡ quoties? — እስፍንቱ፡ 1) quot? 2) እስፍንተ፡ quamdiu, quantum? — ሰፋኒ፡ moderator, praefectus; praecipuus. — መስፍን፡, pl. መሳፍንት፡ 1) princeps, praefectus, moderator, dux, hegumenos; መስፍን፡፻ centurio. 2) judex (Israëlitarum). — ምስፍና፡ 1) principatus, ducatus, praefectura. 2) judicatus (Israëlitarum).

ስፍንግ፡, ስፍነግ፡ spongia.

ሰፈወ፡ — አሰፈወ፡ II, 2 spem fecit, promisit, pollicitus est (c. Acc. prs. et rei). — ተሰፈወ፡ III, 2 exspectavit, speravit, confisus est (c. Acc., ላዕለ፡, በ፡). — አስተሰፈወ፡ IV, 2 sperare fecit, spe lactavit. — ተስፋ፡, pl. ተስፋት፡ 1) spes, exspectatio. 2) promissio, promissum.

ሰፈየ፡ I, 1 subj. ይስፌ፡ suit, consuit, sarsit. — ተሰፍየ፡ III, 1 pass. — ስፉይ፡ part. pass. — ስፍየት፡ sutura. — ሰፋይ፡ et ሰፋዪ፡ sutor, sartor. — መስፌ፡ subula.

ሰፈጠ፡ — አስፈጠ፡ II, 1 pellexit, seduxit, suadendo movit, decepit. — ተሰፍጠ፡ III, 1 pass. — ስፍጠት፡ seductio. — ሰፋጢ፡ seductorius, deceptor.

ሰፈፈ፡ I, 1 subj. ይስፍፍ፡ se extendit, increvit, percrebuit, abundavit.

ቃ፡ p. 158 siglum est.

ቃህም፡ formicarum species.

ቃል፡ vid. ቆለ፡

ቈላ፡, pl. ቈላት፡ vallis, locus depressus, profundum.

ቀለለ፡ I, 1 levis fuit, exiguus, facilis, tolerabilis, celer fuit. — አቀለለ፡ II, 1 1) levavit, onus minuit, de onere remisit. 2) celerem, pernicem reddidit. 3) vilipendit. — አቀለለ፡ II, 2 levem existimavit, levavit. — አስተቃለለ፡ IV, 3 1) levavit. 2) nimis levem existimavit, vilipendit, contemsit. — ቀሊል፡, f. ቀላል፡ levis, exiguus, facilis, celer. — መቅለሊ፡ qui levem, facilem reddit.

ቈልሕ፡ calyx, folliculus florum.

ቀለም፡, pl. አቅላም፡ 1) calamus scriptorius. 2) calamarium. — ቅልመት፡ macula.

ቀለምጽጽ፡ et ቀለምጺጽ፡ scintilla, scintillae.

ቀለሰ፡ — ተቃለሰ፡ III, 3 colluctatus est.

ቀልቀለ፡ — አንቀልቀለ፡ qdrl. V 1) commotus, concussus, labefactatus est, vacillavit. 2) commovit, concussit, labefactavit. — ነቀልቃል፡ commotio, concussio, agitatio.

ቈልቈለ፡ qdrl. I vibravit, vibratus, est. — ተቈልቈለ፡ III, 1 1) devolutus est, declivis fuit. 2) ad occasum vertit (sol). — ቀልቀል፡ locus declivis, praecipitium. — ቍልቍሊተ፡ deorsum.

ቀለበ፡ I, 1 versavit horsum prorsum, sursum ac deorsum.

ቀለወ፡ I, 1 torruit, frixit. — ተቀለወ፡ et ተቈለወ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) stigmatus est.

ቀልዐ፡ I, 1 subj. **ይቅላዕ፡** revelavit, retexit, detraxit, exuit. — **ተቀልዐ፡** III, 1 pass. — **ቀላዒ፡** revelans, retegens, detrahens.

ቀልዐ፡ — **መቅልዕ፡** funda.

ቍልዒ፡, pl. **ቍልዒያት፡** famulus, domesticus. — **ቍልዒት፡** famula.

ቈለዘ፡ abscidit. — **መቍለዝ፡** securis bellica.

ቍልዝም፡ Qulzum, Κλύσμα, castellum ad mare rubrum situm.

ቀለየ፡ I, 1 torruit vel ussit i. e. pupugit, condemnavit (conscientia).

ቀለየ፡ I, 1 profundus fuit. — **አቅሌለየ፡** quinql. II exploravit profundum, scrutatus est. — **ቀላይ፡**, pl. **ቀላያት፡** et **ቀለያት፡** profundum, abyssus, vorago.

ቀለደ፡ — **መቅለድ፡**, **መቅልድ፡** labrum, pelvis. — **ቀልደድ፡** (arcus); **ቀልደደ፡ዐይን፡** supercilium.

ቀለጸ፡ I, 1 et **ቀልጸጸ፡** qdrl. I hiante ore excepit, avide dentibus arripuit.

ቈለፈ፡ — **ቍልፍ፡**, pl. **ቍልፋት፡** pessulus, sera. — **ቍልፈት፡**, pl. **ቍልፈታት፡** praeputium. — **ቈላፍ፡** et **ቈላፊ፡** praeputiatus, incircumcisus.

ቃሕቅሐ፡ qdrl. I sonitum, strepitum edidit, murmuravit.

ቀሐወ፡ I, 1 contendit, nisus, aemulatus est. — **ተቃሐወ፡** III, 3 1) aemulatus, zelo prosecutus est, contendit. 2) invidit. 3) contentiosus fuit, rixatus est. — **ቃሕው፡** certatio, certandi libido, invidia, zelotypia.

ቃማ፡ torques, monile.

ቍማል፡ pediculus. — **ቀመለ፡** I, 1 expediculavit.

ቀምሐ፡ I, 1 pabulum carpsit, pastus est. — **አቅምሐ፡** II, 1 pabulum praebuit, pavit. — **ቀምሕ፡**, pl. **አቅማሕ፡** et **አቅማሕት፡** proventus, fruges, fructus, poma, olera, legumina. — **ምቅማሕ፡** pastus; praesepe.

ቀመረ፡ I, 1 1) concameravit, fornicavit. 2) orbiculavit. — **ቀመር፡**, pl. **አቅማር፡** 1) camera, fornix. 2) orbis, circulus, cyclus. 3) luna (قمر).

ቆሞስ፡ hegumenos, judex ecclesiae.

ቅምጠራ፡, pl. **ቅምጠራት፡** 1) arca, capsa, loculus, fiscus. 2) fibula.

ቀምጥዐ፡ — **አቀምጥዐ፡** qdrl. II occavit, complanavit.

ቀሚጽ፡ et **ቀሚስ፡**, pl. **ቀማይጽ፡** tunica, interula, camisia (clericorum).

ቀሠመ፡ I, 1 subj. **ይቅሥም፡** collegit, decerpsit, vindemiavit, racematus est. — **ተቀሥመ፡** III, 1 pass. — **ቀሥም፡** decerptio, a) vindemia, messis pomorum. b) pl. **አቅሣም፡** res decerpta: **አቅሣመ፡ዐጸድ፡** λεπτολάχανα, p. 59. — **ቀሣም፡** et **ቀሣሚ፡** collector fructuum, vindemiator.

ቅሣር፡ squama, squamae.

ቀሥት፡ vid. **ወቀሠ፡**

ቀሡት፡, pl. **ቀሡታት፡**, **ቀሣውይ**, **ቀሣውት፡** hydria, urceus, urna.

ቀሠጠ፡ I, 1 subj. **ይቅሥጥ፡** subduxit, surripuit, intervertit.

ቀሠፈ፡ I, 1 subj. ይቅሥፍ፡ 1) virga, flagello percussit, castigavit, verberavit. 2) plagam inflixit, punivit, castigavit (Deus). — ተቀሥፈ፡ III, 1 pass. — ቅሡፍ፡ part. pass. — ቅሥፈት፡ verberatio, flagellatio, verbera, plaga. — መቅሠፍት፡, pl. መቅሠፍታት፡ 1) flagellum, scutica, virgae. 2) verber, plaga. 3) castigatio divina, poena a Deo inflicta, calamitas.

ቀሥፍ፡ quidquid foris est. — ቀሥፈ፡ foris, in latrina. — ቀሠፋይ፡ exterior, qui foris est.

ቆሬ፡ Core (Num. 16).

ቄርሎስ፡ Cyrillus.

ቀርሐ፡ I, 2 calvum fecit tondendo.

ቀረመ፡ — ተቀረመ፡ III, 2 spicas legit, racematus est. — ቀሪም፡ spicae, racemi, fructus in agris relicti. — ተቅራም፡ spicilegium, racematio.

ቈረረ፡ et ቈረ፡ I, 1 frigidus fuit vel factus est; deferbuit. — አቈረረ፡ II, 1 1) frigefecit, refrigeravit. 2) frigore affecit. 3) defervescere fecit, lenivit. — ቍር፡ frigus. — ቈሪር፡, f. ቈራር፡ frigidus, frigore necatus. — ቍረት፡ frigedo, frigus.

ቂሮስ፡ Cyrus.

ቆሮስ፡ corus (mensura).

ቀርበ፡ I, 1 subj. ይቅረብ፡ 1) appropinquavit, propinquus fuit, prope abfuit. 2) accessit ad altaris communionem, p. 56. — አቅረበ፡ II, 1 1) fecit ut appropinquaret vel accederet vel appeteret. 2) admovit, attulit, apposuit. 3) aditum patefecit. 4) obtulit. 5) ad communionem altaris admisit alqm, eucharistiam administravit alicui. — አቀረበ፡ II, 2 obtulit (sacrificia). — ተቃረበ፡ III, 3 aggressus, congressus est, conterminus fuit, prope accessit, adjunctus est. — አስተቀረበ፡ IV, 2 et አስተቃረበ፡ IV, 3 admovit, adjunxit. — ቅሩብ፡ propinquus; ቅሩበ፡ et በቅሩብ፡ prope, haud procul; በቅሩበ፡ሰሌም፡ prope a Salem p. 155. — ቍርባን፡, pl. ቍርባናት፡ oblatio; sacrificium; sacramentum altaris, eucharistia.

ቀርን፡, pl. አቅርንት፡ cornu; a) buccina; b) apex, extremum p. 144. — ተቃረነ፡ III, 3 oppositus, contrarius fuit, repugnavit. — ተቃራኒ፡ et ተቀራኒ፡ contrarius, adversarius. — መስተቃርን፡ id.

ቅርንብ፡, ቀርኅብ፡, pl. ቀራንብት፡ pili oculorum, cilium, palpebra.

ቈርነነዓት፡, ቈርናንዓት፡ ranae.

ቀራንዩ፡ et ቀራንዮ፡ κρανίου τόπος, calvariae locus.

ቀርንጦስ፡ Corinthus.

ቀረጸ፡ et ቈረጸ፡ I, 1 incidit, insculpsit. — ተቀርጸ፡, ተቈረጸ፡ III, 1 pass. — ቅርጸት፡ et ቍርጸት፡ 1) incisio. 2) apex vel ductus literae.

ቀረፀ፡ et ቈረፀ፡ I, 1 1) abscidit, resecuit. 2) totondit, rasit. — ተቀርፀ፡ III, 1 pass. et refl. — ቀራፂ፡ tonsor.

ቀረፈ፡ I, 1 decorticavit. — ቅርፍት፡ cortex.

ቃስ፡ feminalia.

ቈስለ፡ I, 1 vulneratus, sauciatus est. — አቍሰለ፡ II, 1 vulneravit, sauciavit, dolore affecit. — ቍሱል፡ part. pass. — ቍስል፡, pl. ቍሰል፡ et ቍስላት፡ 1) vulnus, (plaga, vibex). 2) ulcus. 3) dolor, morbus. — መቍሰሊ፡ vulnerator.

ቀሰመ፡ I, 2 sapidum reddidit, condivit. — ተቀሰመ፡ III, 2 pass. — ቅሱም፡ part. pass. — መቅስም፡, pl. መቃስም፡ cibi conditi.

ቀሰመ፡ — አስተቀሰመ፡ IV, 1 et አስተቃሰመ፡ IV, 3 sortibus definivit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — መቅሰም፡, pl. መቃስም፡ et መቃስምት፡ 1) sortilegium, augurium, divinatio. 2) honorarium divinatoris.

ቂሳርያ፡ Caesarea, urbs.

ቀሰሰ፡ — ቀሲስ፡, pl. ቀሳውስት፡ presbyter, sacerdos (christianus). — ቅስስና፡ et ቅስና፡ dignitas presbyteri, sacerdotium.

ቍስቋም፡ Kuskam, oppidum Aegypti superioris.

ቈስቈስ፡, ቍስቍስ፡ supellex, vasa omnis generis.

ቀስት፡, pl. አቅስስት፡ et አቅስት፡ arcus (ቀስተ፡ ደመና፡ iris). — ቀስተወ፡ qdrl. I arcu jaculatus est. — ቀስተም፡ 1) arcus. 2) pedum.

ቍስያት፡ pl. cucumeres.

ቈስጥ፡ costus.

ቈስጠንጢኖጶሊስ፡ Constantinopolis.

ቆቆሮስ፡ Cicero.

ቀቀብ፡ vagina (gladii).

ቀቀኖን፡ cygnus.

ቈቍዐ፡ I, 2 durus fuit, riguit, torpuit. — አቈቍዐ፡ II, 2 durum fecit, emarcescere fecit.

ቀብለ፡ I, 1 evacuatus, exhaustus, exinanitus est. — ቅቡል፡ evacuatus, vacuus.

ቀበለ፡ — ተቀበለ፡ III, 2 1) obviam ivit vel venit, occurrit (c. Acc.). 2) accepit, excepit, recepit; gratum accepit. — ቀበላ፡ occursus.

ቀበረ፡ I, 1 subj. ይቅብር፡ sepelivit, humavit. — ተቀብረ፡ III, 1 pass. — ቀበር፡ sepultura: a) funus, exsequiae; b) sepulcrum. — መቅበርት፡, pl. መቃብር፡ sepulcrum; pl. መቃብር፡ 1) sepulcretum. 2) sepulcrum.

ቆበር፡, pl. ቆባሩት፡ caligo, tenebrae.

ቀብአ፡ I, 1 subj. ይቅባእ፡ 1) illevit, oblevit. 2) unxit (c. dupl. Acc.). — ተቀብአ፡ III, 1 1) se vel sibi oblevit vel unxit. 2) illitus, unctus, ungendo consecratus est. 3) oleum factum est. — ቅቡእ፡ part. pass. — ቅብእ፡ 1) oleum. 2) unguentum. 3) butyrum. — ቅብአት፡ unctio.

ቀበወ፡ aqua intercute laboravit. — ቅብው፡ hydropicus.

ቆብዕ፡, pl. ቀዋብዕት፡ 1) mitra, cidaris (sacerdotum). 2) cucullus (monachorum).

ቀብጸ፡ I, 1 subj. ይቅበጽ፡ et ይቅብጽ፡ 1) contractus est, defecit. 2) abjecit, vel despondit animum, (seq. ተስፋ፡) desperavit alqd. 3) desperavit alicui, dereliquit, destituit. — አቅበጸ፡ II, 1 fecit ut spem abjiceret, desperaret (c. dupl. Acc.). —

ቅቡጽ፡ desperatus, exspes. — ቅብጸት፡ desperatio.

ቀተለ፡ I, 1 subj. ይቅትል፡ 1) interfecit, occidit; a) supplicio necavit; b) profligavit (hostes). 2) pugnavit, impugnavit (p. 124 str. 71), expugnavit. — ተቀትለ፡ III, 1 interfectus, expugnatus est. — ተቃተለ፡ III, 3 1) sese invicem occidit. 2) bellum gessit, pugnavit. — ቅቱል፡ occisus. — ቀትል፡ 1) caedes, interfectio. 2) bellum, pugna. — ቅትለት፡ 1) occisio. 2) impugnatio. — ቀታሊ፡ occisor, interficiens (seq. Acc.), homicida, caedis reus. — መስተቃትል፡ pugnax, bellator, pugnae aptus et strenuus.

ቀተረ፡ I, 2 clavis, pessulo clausit, obseravit. — ቅቱር፡ part. pass. — ቅትራት፡ pl. 1) clavi. 2) stimulus.

ቀትረ፡ I, 1 tempus meridiei fuit. — ቀትር፡ meridies i. e. tempus meridianum.

ቅታሬ፡ suffitus, suffimentum.

ቀተት፡ pactum, foedus.

ቀተወ፡ — አቅተወ፡ II, 1 1) rem praestandam imposuit, exegit. 2) certantibus constituit praemium. — ቀቶት፡ praemium certantium sponsione facta constitutum.

ቅኑም፡, pl. አቃኒም፡ hypostasis, persona (divina).

ቅናሞሙ፡ cinnamomum, cinnamum.

ቍናመት፡, ቍናማት፡ crumena, marsupium.

ቍንቍኔ፡ tinea, blatta. — ቈንቈነ፡ qdrl. I tineis corruptus est.

ቀነተ፡ I, 1 subj. ይቅንት፡ se vel sibi cinxit, accinxit (c. Acc. rei et ውስተ፡ membri, c. Acc. membri et በ፡ rei). — አቅነተ፡ II, 1 cinxit, accinxit, cingulo ornavit (c. dupl. Acc.). — ቅኑት፡ cinctus, accinctus. — ቅናት፡, pl. ቅናታት፡ et ቅናውት፡ cingulum, zona.

ቀኖና፡, pl. ቀኖናት፡ 1) canon, regula. 2) canon poenitentialis, poenitentia a sacerdote imposita. — ቀነነ፡ I, 2 poenitentiam imposuit vel subivit.

ቀንአ፡ I, 1 subj. ይቅናእ፡ 1) zelotypus fuit, invidit (c. ለ፡ pers., p. 106; c. እምነ፡ ob p. 106). 2) zelavit. 3) aemulatus est (c. Acc. rei, p. 72). — አቅንአ፡ II, 1 incitavit ad invidiam, zelum, aemulationem. — ተቃንአ፡ III, 3 rcpr. — አስተቃንአ፡ IV, 3 caus. recipr. — ቀንእ፡ et ቅንአት፡ zelotypia; invidia, aemulatio; amor ardens, ira ardens. — ቀናኢ፡ zelotypus, zelotes, invidus.

ቀንአት፡ galbanum.

ቀነወ፡ I, 1 et 2 clavis affixit vel perfodit; clavos fixit. — ተቀነወ፡ III, 1 et 2 pass. — ቅንው፡ part. pass. — ቀኖት፡, pl. ቀኖታት፡ et ቅንዋት፡ 1) aculeus. 2) clavus. 3) vulnus clavis factum. — ቅንዋ፡ p. 158 siglum est.

ቀነወ፡ — ተቀነወ፡ III, 1 cantus liturgicos cantavit. — ቃና፡ vox canora, melodia.

ቍንዛዐት፡, pl. ቈናዝዐ፡ cincinnus, cirrus.

ቃነየ፡ I, 3 modulatus est, concentum fecit. — ቅኔ፡ cantus modulatus, ecclesiasticus.

ቀነየ፡ I, 1 subj. ይቅኒ፡ 1) in

potestatem vel servitutem redegit, subegit, imperio tenuit. 2) ad laborem vel opus faciendum adegit. — **አቅነየ፡** II, 1 servire fecit vel subegit alqm alicui. — **ተቀንየ፡** III, 1 1) subactus, subditus, in servitutem redactus est. 2) serviit, servus fuit. 3) famulatus est, ministravit (Deo), sacra peregit vel administravit. 4) operatus est (c. Acc. rei = alicui, p. 59), coluit (agrum, c. Acc., p. 60). — **ቅኑይ፡** subjectus, servus. — **ቅኔ፡** (in st. c. **ቅንየ፡** pro **ቅኔ፡** p. 109 str. 8) 1) servitus, servitium, („ad modum servitii quidem" p. 59 l. 6). 2) labor, opera, opus. 3) muneris functio, ministerium, officium, λειτουργία. — **ቅንየት፡** 1) dominatio, dominium, actus subjugandi. 2) servitus. 3) creatura serva.

ቀንዲል፡, pl. **ቀናዲል፡** lucerna, lampas.

ቄንደየ፡ — **ተቄናደየ፡** III, 3 superbivit, fastum fecit.

ቀንጣዊ፡ dolor ventris.

ቀነጸ፡ I, 1 et 2 saliit, ab-, ex-, pro-, insiluit. — **ቍንጽ፡** pulex.

ቈንጽል፡, pl. **ቈናጽል፡** thos, vulpes.

ቍንፍዝ፡ erinaceus.

ቆለ፡ — **ቃል፡**, pl. **ቃላት፡** 1) vox, sonus vel strepitus cujusvis rei; **በቃል፡** ex persona vel in nomine alcjs p. 71. 75. 2) sermo, oratio. 3) verbum, verba (mandatum, promissum, effatum, nuntius, ὁ Λόγος). 4) causa, res.

ቆመ፡ I, 1 subj. **ይቁም፡** stetit (c. **ለ፡** prs. = alicui, serviendi causa, p. 54. 68/9. 90; adstitit, praesens fuit p. 56). — **አቀመ፡** II, 1 stare fecit; a) statuit, erexit; b) collocavit, posuit; d) prodire fecit, excitavit (p. 99); e) instituit, constituit; f) stabilivit, confirmavit, ratum fecit. g) subsistere fecit, cohibuit, inhibuit; h) praesentavit (alqd alicui p. 78). — **ተቃወመ፡** III, 3 1) se opposuit, restitit, adversatus est (c. Acc. prs.). 2) sustinuit impetum alcjs. 3) propugnavit, defendit (c. **ለ፡** prs.). — **ቃውም፡** protector, patronus. — **ቆም፡** statura, altitudo. — **ቀዋም፡** procerus, erectus. — **ቀዋሚ፡** 1) stans. 2) stabilis, permanens. 3) protector. 4) antistes. — **ምቅዋም፡** 1) locus standi, statio, locus. 2) basis, fundamentum. 3) stagnum. 4) sectio libri. — **ተቅዋም፡** 1) statumen, basis. 2) candelabrum, lychnuchus.

ቀውቀሀ፡ — **ቆቃሀ፡** perdix. — **እንቆቅሆ፡** ovum, ova.

ቀውዕ፡, **ቆዕ፡** 1) flos vitis. 2) omphax.

ቋዕ፡, pl. **ቋዓት፡** corvus, cornix.

ቀዐነ፡ — **ተቃዐነ፡** III, 3 se invicem coangustavit. — **መቅዐን፡** locus angustus, angustiae.

ቃዕደወ፡ — **አንቃዕደወ፡** qdrl. V 1) prospectavit, sursum respexit. 2) sustulit, elevavit oculos, mentem.

ቀሐ፡ I, 1 rubuit. — **ቀይሕ፡** et **ቀዩሕ፡**, f. **ቀያሕ፡** ruber. — **ቂሐት፡** rubor. — **አቅየሐይሐ፡** quinql. II 1) subrubicundum fecit. 2) subrubuit.

ቀየመ፡ — **ተቀየመ፡** III, 2 et 1 ultionis cupidus fuit, vindictam paravit, succensuit (c. Acc. prs., et c.

በ፡ pro). — ቂም፡ ultionis cupiditas, simultas. — ተቀያሚ፡ et መስተቀይም፡ ultionis studiosus.

ቈቅሕ፡, ቈቃሕ፡ flos farinae, simila.

ቈቀየ፡ qdrl. I avarus, tenax fuit, avaritiâ ductus detraxit alicui alqd (c. እምነ፡ opum et ለ፡ prs., p. 44). — ቈቁይ፡ avarus, tenax.

ቃየን፡ Cain.

ቃይናን፡ Cainan (Gen. 11, 13, sec. LXX).

ቂአ፡ I, 1 subj. ይቂእ፡ vomuit. — ቅያእ፡ vomitus.

ቍይጽ፡, pl. ቍየጽ፡ et አቍያጽ፡ crus, tibia.

ቀድሐ፡ I, 1 subj. ይቅዳሕ፡ 1) hausit (aquam). 2) infudit (miscuit vinum). — ተቀድሐ፡ III, 1 pass. — ቀዳሒ፡ 1) haustor. 2) pocillator. — መቅድሕት፡ urna, hydria.

ቀደመ፡ I, 1 subj. ይቅድም፡ 1) praeivit, anteivit (c. Acc. vel ለ፡). 2) praevenit. 3) prior fuit (tempore, ordine), antea vel prius fecit (sive seq. ወ፡ c. verb. fin., p. 1; sive seq. Acc. Inf.). 4) initium fecit, incepit. — አቅደመ፡ II, 1 1) priorem reddidit, praemisit. 2) praevenit. 3) prius vel antea fecit (seq. Acc. Inf.). 4) praetulit. — ተቀደመ፡ III, 1 et 2 praevenit, praevertit. — ቅድም፡ pars anterior, initium („ab initio mundi" p. 48 l. 8), tempus praeteritum, antiquitas, prioratus. — ቅድመ፡ adv.: primo loco, antea (seq. እምነ፡ = ante p. 58 l. 22), prius, primum, primo, olim (ወቅድመሰ፡ ante omnia autem p. 78 l. 13). — ቅድመ፡ praep.: ante, prae, coram, ex adverso; በቅድመ፡ id.; እምቅድመ፡ e conspectu, ab, ex, ante, abhinc, a parte adversa, ob, propter. — ቅድመ፡ et እምቅድመ፡ conj.: priusquam, (seq. Subj. verbi). — ቀዲሙ፡ (gr. § 163, 2) primum, primo, antehac, prius, olim; ዘቀዲሙ፡ prior, pristinus, priscus. — ቀዳሚ፡, pl. ቀዳምያን፡ et ቀደምት፡ 1) primus, prior; primordialis, pristinus, antiquus; princeps. 2) ቀዳሚ፡ et ቀዳሚት፡ subst. initium, principium; primum cujusvis generis („initium Zionis i. e. tamquam primam Zionem" p. 35 l. 11; „quod est in primo = quod est summa rei" p. 71 l. 5. 6). 3) adv.: primum, primo, prius, antea, olim, pridem. — ቀዳማዊ፡ et ቀዳማይ፡ primus, prior, antecedens (ሐዋርያ፡ — praecursor p. 90; አብ፡ — proavus p. 136). — መቅደም፡ et መቅድም፡ primum, principium, exordium; መቅድመ፡ primo, primum, primitus, potissimum; praep.: ante, coram.

ቄድሮስ፡ cedrus.

ቀደሰ፡ I, 2 1) sanctum habuit vel declaravit, sanctificavit. 2) consecravit. 3) sacra administravit, sacramentum altaris celebravit. — ተቀደሰ፡ III, 2 1) sanctum se praestitit. 2) sanctus praedicatus, sanctificatus est. 3) consecratus est. — ቅዱስ፡ sanctus, sacer. — ቅድሳት፡ 1) sanctitas, sanctimonia (honoris causa episcopi compellantur ቅድሳቲክሙ፡ ἡ ὑμετέρα ὁσιότης p. 72. 73. 76). 2) sanctificatio (p. 55), sancti praedicatio (p. 47 l. 2). 3) res sacra (ut ምስጢራት፡ ቅድሳት፡

„mysteria sacra" p. 24. 26. 30). — ቅዳሴ፡, pl. ቅዳሴያት፡ et ቅዳስያት፡ 1) sanctificatio, sanctimonia. 2) sanctitatis praedicatio. 3) consecratio. 4) consecratio eucharistiae, precatio sacrificii altaris, missa, liturgia. — ቅድስና፡ sanctimonia, sanctitas. — መቅደስ፡ sacrum, sanctuarium, sacrarium, templum. — ምቅዳስ፡ id.

ቀደወ፡ I, 1 purus, candidus fuit. — ቅድው፡, pl. ቀደውት፡ purus, candidus, sincerus, praestantissimus (in quovis genere).

ቀደፈ፡ I, 1 remigavit.

ቃግስት፡ vipera, cerastes.

ቅጥራን፡ pix liquida.

ቀጥቀጠ፡ qdrl. I confregit, contrivit, comminuit. — ተቀጥቀጠ፡ III, 1 pass. — ቅጥቁጥ፡ part. pass. — ቅጥቃጤ፡ comminutio, contritio, clades.

ቀጠነ፡ — ቀጢን፡, f. ቀጣን፡ 1) tenuis, subtilis; pl. ቀጠንት፡ vestes tenues et pretiosae. 2) p. 33 ቀጢን፡ = قَطِين servi et ancillae, domestici. — ቅጥንት፡ tenuitas, exilitas, subtilitas. — መቃጥን፡ pl. hamus.

ቈጥዐ፡ — ተቈጥዐ፡ III, 2 et 1 impatiens, pertaesus fuit, taedio habuit, fastidivit. — አስተቈጥዐ፡ IV, 2 caus. — ቍጡዕ፡ indignabundus, stomachosus. — ቍጥዓ፡ fastidium, indignatio, stomachus.

ቈጠጠ፡ — አቍጠጠ፡ II, 1 tenuem, gracilem fecit. — ቍጥ፡ cuspis. — ቈጢጥ፡ tenuis, gracilis.

ቈጵርስስ፡ cypressus.

ቆጽን፡ ocrea, caliga.

ቀጸለ፡ — ቈጽል፡, pl. አቍጽል፡ folium, folia, frons, frondes. — ቍጹል፡ et ቈጻል፡ frondosus. — ተቀጸለ፡ III, 2 sibi redimivit, coronam vel diadema sibi imposuit, coronatus est. — አስተቀጸለ፡ (አስተቈጸለ፡) IV, 2 redimivit caput alcjs, coronavit (c. dupl. Acc.). — ቀጸላ፡ 1) serta, diadema, corona. 2) (folium) lamina.

ቀጺመት፡ calamus odoratus.

ቀጸረ፡ I, 1 circumsepsit, circumvallavit. — ቅጽር፡ et ቀጽር፡, pl. አቅጻር፡ 1) sepes, maceria. 2) moenia, munimentum.

ቈጸረ፡ I, 1 1) constrinxit, colligavit. 2) corrugavit, austere contraxit, tetricum fecit vultum. 3) nexuit consilia, dolum. — ቍጽር፡ ligamentum, nodus, dolus, insidiae. — ቍጽሮ፡ opus nodatum.

ቀጽቀጸ፡ qdrl. I dolore diruptus est.

ቀጸበ፡ I, 1 subj. ይቅጽብ፡ innuit, nutu significavit, nictavit. — ተቃጸበ፡ III, 3 oculis nictavit, sannis delusit, subsannavit. — ቅጽበት፡ 1) nutus. 2) nictus oculi = momentum, punctum temporis. — ተቃጸቢ፡ oculis nictans, subsannator.

ቀጽዐ፡ I, 1 depressit, humiliavit, incurvavit; complanavit (viam); consternavit. — ተቀጽዐ፡ III, 1 pass.

ቀፅዐ፡ I, 1 secando aptavit (pannum).

ቀፀወ፡ — መቅፀውት፡, pl. መቃፅው፡ olla.

ቀፈለ፡ I, 1 subj. ይቅፍል፡ obduxit (alqd metallo), inauravit. —

አቅፈለ፡ II, 1 caus. — ቅፉል፡ part. pass. — ቅፍሎ፡ lamina.

ቅፍር፡ capitulum columnae.

ቀፎ፡ cophinus, qualus; alveare.

ቀፈጸ፡ I, 1 retexit, nudavit, denudavit, revelavit. — ተቀፍጸ፡ III, 1 pass. —

ቀፈፈ፡ — ቅፈት፡ rigor, durities; pertinacia.

በ፡ praep. insep.: 1) de loco: in; ad, juxta. 2) de tempore: in vel Abl., per, intra et inter. 3) de statu: in („qui in recta fide est = orthodoxus" p. 76 l. 17). 4) de comitatu: cum, inter (cum alqa re = ea non obstante). 5) de instrumento et pretio: Abl. (jurat alqs በ፡ i. e. per, p. 13. 141); በአልቦ፡ sine p. 137 str. 6. 6) de auctore et causa efficiente: a, per, Abl. 7) de causa remotiore: ob, propter. 8) de norma: secundum, pro, ex, Abl. 9) de ratione et modo: Abl. vel Adv. (ut በእኪት፡ male). 10) objecto in verbum referendo: in, auf, an, contra („respondit በነገር፡ ad orationem alqm" p. 87 l. 13 et 20). — በበ፡ (gr. § 159, g) ἀνά, κατά c. Acc.; et numeralibus et aliis nominibus praepositum vim distributivi infert. — በ፡ (gr. § 167, 1, b. 176, 3, h) cum pron. suff. omnium personarum conjunctum significat: penes alqm est i. e. habet, ut: ብን፡ habemus; res, quam quis habet, sive in Nom. sive in Acc. ponitur; is qui habet, in Nom. apponitur („hi habent monasterium" p. 60 l. 8; 87 l. 5—7. 12). — ቦ፡ et ቦቱ፡ (gr. § 167, 1, b. 192, 1, b) 1) est, exstat (seq. Nom. vel Acc.). 2) ቦዘ፡, ቦ፡እለ፡ est qui, sunt qui, quidam; ቦ፡እለ፡ — ቦ፡እለ፡ alii — alii; እመቦ፡ዘ፡ si quis, si quid; si quando (p. 63 l. 14); ቦ፡ኀበ፡ alicubi; ቦኑ፡ numquid?

ብህለ፡ I, 1 (gr. § 92. 152) dixit (c. Acc. prs., vel c. ኀበ፡ ad p. 82; c. dupl. Acc. p. 104. 105). a) ዘ ይብል፡ = hoc, folgendes p. 57 l. 12; ብሂል፡ dictum, verbum p. 91 l. 6; ከመዝ፡ብሂል፡ quasi hoc verbum = tamquam si dixisset p. 82 l. 17; በብሂል፡ ὡς ἔπος εἰπεῖν p. 89; „dicere: faciamus, multorum est" p. 83 l. 1; ዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ hoc est dicere = „hoc significat" vel „hoc est" p. 81. 82. 84; „interpretatio Melchidec (vocis) vox rex justitiae est" p. 96 l. 20. b) dixit = significavit, meinen p. 91 l. 1. c) dixit = vocavit, nominavit. d) dixit = jussit, seq. Subj. verbi, p. 64. — አብለ፡ II, 1 caus.; አሆ፡አብለ፡ annuere fecit, persuasit. — ተብህለ፡ III, 1 dictus (pronuntiatus, vocatus, narratus, mandatus) est; dicitur, refertur; („quomodo dici non poterit"? p. 75 l. 7). — ተባህለ፡ III, 3 1) collocutus est. 2) disputavit, contradixit. — ባሀል፡, pl. ባሀላት፡ dictum, propositio, disputatio.

ብህመ፡ I, 1 subj. ይብሀም፡ obmutuit, mutus fuit. — በሃም፡ mutus. — ብህመት፡ loquendi impotentia.

ባሀነነ፡ — ተባሀነነ፡ III, 1 se inanem praebuit; irritus factus est. — ብሁን፡ inanis, vanus.

በል፡ vid. ብህለ፡

ቤል፡ Belus, numen Babyloniorum.

በለለ፡ — መበለት፡, pl. መበለ ታት፡ 1) viduitas. 2) vidua. 3) vidua ecclesiastica, virgo monialis.

በልሐ፡ — ባልሐ፡ I, 3 eripuit (e periculo), liberavit, servavit. — ተባልሐ፡ III, 3 pass. — ባላሒ፡ liberator, vindex (p. 85 l. 18 pro ባላሒ፡ emendandum erit በሊኅ፡, e libro Sap.).

በለስ፡, pl. በለሳት፡ et አብላስ፡ ficus (arbor et fructus).

በለሳን፡ balsamum, chrisma.

በለቅ፡, pl. አብላቅ፡ marmor.

ብልባሌ፡ vestis detrita seu vilis, saccus.

በልኀ፡ I, 1 acutus fuit. — አብ ልኀ፡ II, 1 acuit. — ብልኀ፡ acies, mucro, cuspis. — በሊኅ፡ acutus; acer.

ብለኔ፡ balneum.

በልዐ፡ I, 1 subj. ይብላዕ፡ edit, comedit, consumsit. — አብልዐ፡ II, 1 comedendum dedit, cibavit. — ተበ ልዐ፡ III, 1 pass. — ተባልዐ፡ III, 3 rcpr. — ብላዕ፡ res comesta. — ብ ልዐት፡ comestio. — በላዒ፡ edens, comedens, vescens, edax, vorax. — ሙብልዕ፡, pl. መባልዕት፡ et መበ ልዕ፡ edulium, cibus, cibatus, pabulum.

በልየ፡ I, 1 subj. ይብሊ፡ vetustate consumtus est, consenuit; antiquatus est. — አብለየ፡ II, 1 caus. — ብሉይ፡, f. ብሊት፡ 1) vetus, vetustus. 2) inveteratus, antiquus. — ብ ልየት፡ vetustas.

ባሉጥ፡ quercus.

ብልጣሶር፡ Baltassar.

ባሕ፡, ባሐ፡, በሐ፡ ave! χαῖρε (pron. suff. admittit); ባሐ፡ብህለ፡ salutavit.

ብሒር፡, pl. በሓውርት፡ 1) locus. 2) regio, terra, provincia, fines. 3) patria (seq. Gen.).

ባሕር፡, pl. አብሕርት፡ mare, (fluvius magnus p. 36. 63). — ባሕ ርይ፡, pl. ባሕርያት፡ 1) margarita. 2) natura, essentia, substantia, hypostasis.

ባሕረረ፡ — አባሕረረ፡ qdrl. II pavorem incussit.

ባሕሩስ፡ arundo.

ባሕብሐ፡ — አንባሕብሐ፡ qdrl. V strepuit, cum murmure lapsus est. — ምንባሕባሕት፡ cataracta, dejectus aquae.

ብሕተ፡ I, 1 potestatem, facultatem habuit. — መብሕት፡ vid. sub በሐ፡

በሐተ፡ — ብሑት፡ unicus, solus, solitarius. — ባሕቲ፡ (gr. § 163, 2. 168, 8) 1) solum, tantum. 2) ባ ሕቱ፡ et ወባሕቱ፡ at, sed, autem, tamen, attamen, verum tamen. 3) quin, imo, potius (vielmehr). — ባሕ ቲት፡ (solitudo, gr. § 157, 2. 163, 2) 1) seq. pron. suff.: solus. 2) praemissa praep. በ፡ vel እንተ፡ et seq. pron. suff.: seorsum, separatim, solitarie. 3) ባሕቲቱ፡ solum, tantum; praemissa negatione, sequente አላ፡ vel ዓዲ፡ = non tantum — sed etiam. — ባሕተወ፡ qdrl. I solus, separatus, solitarius fuit. — ተባሕ ተወ፡ III, 1 solitarius fuit, in solitudinem se recepit. — ብሕትው፡ solus, sejunctus, solitarius. — ባሕ

ታዊ፡ solitarius, solivagus, anachoreta. — ብሕትውና፡ vita solitaria, vita anachoretae.

ብሕአ፡ I, 1 fermentatus est, acorem contraxit. — አብሕአ፡ II, 1 fermentavit. — ተብሕአ፡ III, 1 pass. — ብሑእ፡ 1) fermentatus, acidus. 2) fermentum et fermentatum. — ብሕእ፡ fermentum. — ብሒእ፡ 1) acidus. 2) acetum. — ብሕአት፡ fermentatio.

በሐኵ፡, pl. አብሐኵ፡ aries, hircus.

በመጻል፡ (pro በመጻልው፡) est siglum p. 153.

በርሀ፡ I, 1 subj. ይብራህ፡ luxit, illuxit. — አብርሀ፡ II, 1 1) lucidum reddidit, illuminavit, collustravit. 2) lucem emisit, luxit. — ብሩህ፡ 1) lucens, lucidus, clarus, splendidus. 2) hilaris, serenus. — በርሀ፡ lux, claritas. — ብርሃን፡, pl. ብርሃናት፡ 1) lux, lumen. 2) luminare.— ብርሃናዊ፡ luminosus. — ብርሃና፡ charta pergamena, membrana.

በርሀየ፡ qdrl. I in terram incultam mutatus, vastatus est.

ቢረሌ፡ beryllus; crystallum.

በራሕ፡ calvus. — ብርሐት፡ calvitium.

ብርጦስ፡ = ይብረ፡ርም፡ = πⲁ-ρωⲙⲉⲟⲥ p. 26.

ብሩር፡ argentum.

በረረ፡ I, 1 pertransivit, penetravit, (perforavit).

ብርስን፡ lens, lentes.

በረቀ፡ I, 1 subj. ይብርቅ፡ fulsit, fulguravit. — አብረቀ፡ II, 1 fulgere fecit, fulminavit. — መብረቅ፡, pl. መባርቅት፡ fulgur, fulmen.

ባርቅ፡ Barac, judex Israëlis.

በርቃ፡ Barca, regio Africae septentrionalis.

በርቢር፡ fovea, profundum.

በርበረ፡ qdrl. I praedatus est, diripuit, expilavit. — ተበርበረ፡ III, 1 pass. — በርበር፡ et በርባር፡ 1) praeda, rapina; ሰብአ፡በርባር፡ praedatores, praedones. 2) praedones, latrones, barbari.

ብርት፡ aes.

በርተሎሜዎስ፡ Bartholomaeus.

በርናበስ፡, በርናባስ፡ Barnabas.

በረከ፡ I, 1 in genua procubuit. — ባረከ፡ I, 3 1) laudavit (genibus flexis), celebravit, veneratus est (Deum). 2) fausta precatus est, benedixit (benedicendo consecravit, fortunavit). 3) salutavit, valedixit. — ተባረከ፡ III, 3 pass. — አስተብረከ፡ IV, 1 in genua procubuit. — ብርክ፡, pl. አብራክ፡ genu. — ቡሩክ፡ laudatus, benedictus, fortunatus, praestans, bonus. — በረከት፡, pl. በረካት፡ laudatio, benedictio, dona fausta, bona, prosperitas, fortunae. — ቡራኬ፡ benedictio, hymnus, fausta precatio, donum bonum.

ባሮክ፡ Baruch.

በረዘ፡ — ተባረዘ፡ III, 3 alvum exoneratum ivit.

ብርዕ፡, pl. አብራዕ፡ calamus, arundo; canalis vel brachium (candelabri) p. 131.

በረየ፡ — ተባረየ፡ III, 3 alter alteri successit, alternis vicibus egit.—

እብሬት፡ alternatio, vicissitudo, vices; a) vices functionis, functio; b) በእብሬት፡ sub (administrante alqo); per (auspiciis alcjs); propter, causa.

በረድ፡ grando, (pruina; crystallus).

በረጸ፡ — ተባረጸ፡ III, 3 confulsit, scintillavit.

በሰለ፡ I, 1 1) coctus est. 2) maturuit. — አብሰለ፡ II, 1 coxit. — ብሱል፡ coctus; maturus. — ተብሲል፡ coctum, ferculum. — መብስል፡ et መብስል፡ coquus, coqua. — መብሰል፡ et መብስል፡ olla, lebes.

በሰረ፡ — አብሰረ፡ II, 1 laeto nuntio exhilaravit. — ተበሥረ፡ III, 1 1) laetus nuntius allatus est. 2) laeto nuntio exhilaratus est (c. Acc. nuntii). — ብስራት፡ nuntius laetus; evangelium.

ቢሶስ፡, ብሶስ፡ byssus.

በስበሰ፡ — አንበስበሰ፡ V cum impetu se movit, micuit, coruscavit.

ባሳን፡ Basan.

በቀለ፡ — ተበቀለ፡ III, 2 1) ultionem, poenam petiit vel sumsit (seq. እምነ፡ ab alqo). 2) vindicavit, ultus est (c. ለ፡ alqm). — በቀል፡ ultio, vindicta; ultionis studium. — ተበቃሊ፡ et መስተበቅል፡ ultor, vindex, ulciscendi cupidus.

በቅል፡, pl. አብቅል፡ et አብቅልት፡ mulus, mula.

በቈለ፡ et በቊለ፡ I, 1 germinavit, pullulavit, crevit. — አብቈለ፡ II, 1 caus. — በቊል፡, pl. በቊላት፡ planta, herba, olus. — በቀልት፡ palma dactylifera.

በቀወ፡ — አብቀወ፡ II, 1 distendit, aperuit os; hiavit.

በቊዐ፡ I, 1 1) profecit, utilitatem percepit. 2) profuit, juvit, utilis fuit (c. Acc. prs. vel ለ፡). 3) idoneus, aptus fuit. 4) se utilem praebuit, gratificatus est (c. Acc. prs.); ብቊዐኒ፡ obsecro, quaeso. — አስተብቊዐ፡ IV, 1 sibi gratiam petiit, precibus appellavit, rogavit, supplicavit (c. Acc. pers.; c. ለ፡ Dei; c. በእንተ፡ pro p. 11; per p. 13); intercessit, consolatus est. — በቊዕ፡ utilis, fructuosus (p. 85 e libro Sap. legendum erat በቋዒ፡), idoneus, aptus; (utile, utilitas p. 99 ann. 1). — በቊዕ፡ usus, utilitas. — በቋዒ፡ 1) utilis, frugi, idoneus. 2) gratificator, benefactor. — በቊዔት፡ usus, utilitas, commodum.

በቊጸ፡ I, 1 congessit, accendit prunas. — ብቍጽ፡ part. pass.

ባቢሎን፡ Babylon.

ቡብኑዳ፡ Paphnutius.

በበየ፡ I, 2 jubilavit.

በበይናት፡ vid. በይን፡

በትር፡, pl. አብትር፡ 1) virga. 2) baculus, scipio, pedum.

ቢታንያ፡ Bithynia.

ቤታንያ፡ Bethania (Joh. 1, 28).

በተከ፡ I, 1 subj. ይብትክ፡ rupit, dirupit, divellit. — ተበትከ፡ III, 1 pass. — ብትክ፡ discerptum, dilaniatum.

ብኄ፡ et ቢሖ፡ hippopotamus.

በኑበኑ፡ qdrl. I putruit, cariosus fuit vel factus est.

ቦኑ፡ vid. በ፡, ቦ፡

በነተ፡ I, 2 tributum contulit. — **ብንት**፡ tributum, vectigal.

ብንት፡ pupilla oculi.

ብንያሚ፡ Benjamin.

ብእሰ፡ I, 1 (asper,) malus, pejor fuit vel factus est; displicuit; nocuit. — **ተባአሰ**፡ III, 3 vires contendit; pugnavit, dimicavit, certavit. — **በእስ**፡ contentio, luctatio, conflictio, pugna. — **ብእሲ**፡ 1) vir (de **ብእሲሁ**፡ vid. gr. § 172, 1, b). 2) maritus. 3) homo. — **ብእሲት**፡ 1) femina, mulier. 2) uxor, conjux.— **ሙባእስ**፡ salebra. — **መስተባእስ**፡ inpugnator, bellator, pugnax.

በአት፡ vid. **ቦአ**፡

በእንተ፡ vid. **እንተ**፡

በከ፡ vid. **በከየ**፡

በከመ፡ vid. **ከመ**፡

በኰሐ፡ I, 1 sufflavit ignem. — **አብኰሐ**፡ II, 1 sufflavit, inflavit, efflavit. — **ሙብኰሕ**፡ et **ምብኳሕ**፡ follis.

በኰረ፡ — **ተበኰረ**፡ III, 1 1) primum edidit partum. 2) primogenitus fuit. — **በኵር**፡ primogenitura; primogenitus, a, um, (primitius, p. 129 str. 91). — **ብኵርና**፡ primogenitura.

በከየ፡ I, 1 subj. **ይብኪ**፡ flevit, deflevit, deploravit (c. **ላዕለ**፡ prs. vel rei; c. **ለ**፡ vel Acc. prs.). — **አብከየ**፡ II, 1 caus. — **ተባከየ**፡ III, 3 flevit alius cum alio, comploravit. — **ብካይ**፡ fletus, ploratus. — **መብክይ**፡ solemniter deflens.

በከየ፡ I, 1 vacuus fuit, evanuit. — **በከ**፡ (vacuitas,) vacuus, inanis; **በከ**፡ inaniter, frustra, temere, nude, solum, gratis; **በበከ**፡ gratis.

ቦሐ፡ — **አብሐ**፡ II, 1 permisit, concessit; potestatem dedit (c. **ለ**፡ vel Acc. prs.). — **ተበውሐ**፡ III, 1 potestatem habuit vel nactus est. — **አስተበውሐ**፡ IV, 1 et **አስተባውሐ**፡ IV, 3 veniam petiit; veniam nactus est. — **ብውሒ**፡ vel **ብውሕ**፡ 1) potestatem habens. 2) permissus, licitus. 3) licet (seq. Subj. verbi). — **መባሕት**፡ facultas, auctoritas, permissio.

ቦአ፡ I, 1 subj. **ይባእ**፡ intravit, ingressus est, (venit, penetravit, incidit, admissus, receptus est), c. Acc. loci vel c. praep. — **አብአ**፡ II, 1 introduxit, induxit (c. Acc. prs. et rei p. 37), adduxit; introtulit, importavit, immisit; attulit; obtulit (munus, sacrificium). — **በአት**፡, pl. **በአታት**፡ 1) introitus, aditus. 2) spelunca, caverna. — **ምብዋእ**፡ et **ሙባእ**፡ ingressus, introitus, aditus. — **መባእ**፡, pl. **መባአት**፡ oblatio.

ቦዐ፡ — **ባዕ**፡ spithama.

ብዕለ፡ I, 1 dives fuit vel factus est. — **አብዐለ**፡ II, 1 1) locupletavit, divitem reddidit. 2) festum celebravit. — **ብዑል**፡ dives, locuples, (largus). — **ብዕል**፡ divitiae, opulentia, (abundantia). — **ባዕል**፡, f. **ባዕልት**፡, pl. **አብዕልት**፡ 1) dives, opulentus. 2) possessor, dominus, herus. — **በዓል**፡, f. **በዓልት**፡ possessor, dominus. — **በዓል**፡, pl. **በዓላት**፡ festum, solemnia.

በዐረ፡ — **ብዕራዊ**፡, **ብዕራይ**፡, **ብዕራ**፡, pl. **አባዕር**፡ bos, armentum.

ብዕዝ፡ et ብዒዝ፡ cornu, buccina.

በዐደ፡ I, 1 mutavit. — ተበዐደ፡ III, 1 et ተባዐደ፡ III, 3 1) se amovit, sedem mutavit, migravit. 2) mutatus, alius factus est, (c. Acc. prs.: mutatus visus est alicui p. 5). — ብዑድ፡ 1) diversus, alienus. 2) varius, versicolor. — ባዕድ፡ alius, caeteri (seq. እምነ፡ praeter, p. 58; ባዕድ፡ዘከነ፡ alius quicumque fuerit).— ብዕድና፡ 1) mutabilitas. 2) diversitas.

በዘተ፡ I, 2 carminavit.

በዝኀ፡ I, 1 subj. ይብዛኅ፡ multus fuit, multiplicatus, auctus est, crevit; plus, plurimus fuit. — አብዝኀ፡ II, 1 multiplicavit, auxit, multum fecit vel comparavit. — ተባዝኀ፡ III, 3 se invicem multiplicavit. — አስተባዝኀ፡ IV, 3 caus. — ብዙኅ፡ multus, abundans (plus, plurimus); ብዙኀ፡ multum, valde, pluries, saepe, diu; በብዙኅ፡ multifariam. — ብዝኀ፡ multitudo, copia.— ሙብዝኅት፡ pars major vel maxima, plurimi.

ባዝግና፡ ornamentum colli, torques.

ቤተ፡ I, 1 subj. ይቢት፡ pernoctavit. — አቤተ፡ II, 1 caus. — ቤት፡, pl. አብያት፡ 1) domus, domicilium, a) tentorium; b) cella, cellula p. 57 seq.; c) aedes, templum; d) ቤተ፡ክርስቲያን፡ ecclesia (tam aedificium quam congregatio fidelium; pl. አብያተ፡ክርስቲያን፡ vel ክርስቲያናት፡). e) ቤተ፡ማኅበር፡ monasterium; ቤተ፡ሞቅሕ፡ carcer. 2) familia, prosapia, progenies, gens. 3) theca. — አብያታዊ፡ domesticus.

ቤተ፡ልሔም፡ Bethlehem.

ቤነ፡ — በየነ፡ I, 2 discrevit, perspexit, animadvertit. — አበየነ፡ II, 2 perspicuum reddidit. — በይነ፡ 1) inter. 2) ob, propter. — እንበይነ፡ ob, propter, causa. — በበይነ፡ 1) inter. 2) ob, propter. — በበይናት፡ seq. pron. suff.: inter.

ቤዝ፡, pl. አብያዝ፡ stella lucida, lucifer, phosphorus.

ቤዘወ፡ qdrl. I redemit. — አቤዘወ፡ II caus. — ተቤዘወ፡ III, 1 1) sibi redemit. 2) redemtus est. — ቤዛ፡ 1) redemptionis pretium, piaculum. 2) praep.: pro. — ቤዛዊ፡ redemptor, liberator. — መቤዝው፡ id.

በየጸ፡ I, 2 separavit, decrevit. — ተበየጸ፡ III, 3 consociatus, par, aequalis, sodalis fuit vel factus est; ተበይጸ፡ societatis vel sodalitatis vincula, p. 40. — ቢጽ፡, pl. አብያጽ፡ 1) singulus, singuli, quidam e multitudine. 2) par, aequalis, socius, sodalis, consors, collega. 3) quivis alius quocum vivimus, (Nächster).

በደረ፡ I, 1, properavit, praecurrit, praevenit, praevertit. — አበደረ፡ II, 1 anteposuit, praetulit, praeoptavit, maluit, prae caeteris dilexit, (seq. verbo fin.: lubentissimo animo, p. 8 l. 9/10). — ተበድረ፡ III, 1 praelatus, optabilior visus est. — ተባደረ፡ III, 3 praevenire studuit, (currendo) certavit, contendit. — በድር፡ cursus, certamen.

በድበደ፡ qdrl. I interiit, periit. — ብድብድ፡ pernicies, pestis, lues.

በድን፡, pl. አብድንት፡ corpus mortuum, cadaver, mortuus.

በድወ፡ I, 1 vastus, desertus, incultus fuit vel factus est. — **አብ ደወ፡** II, 1 caus. — **በድው፡** locus vastus, incultus, desertum. — **በዳ፡** id.

በግዕ፡, f. **በግዕት፡**, pl. **አባግዕ፡** et **አባግዕት፡** ovis; agnus, aries.

ቤጣ፡ βῆτα litera alphabeti Graeci II[a].

በጠለ፡ I, 1 subj. **ይብጠል፡** 1) inanis, irritus, incassum fuit; vanus factus est, evanuit. 2) abolitus fuit. — **አብጠለ፡** II, 1 1) vanum, irritum reddidit. 2) cessare fecit, desistere fecit, interrupit. 3) irritum declaravit, abolevit. — **ብጡል፡** vanus, inanis, irritus.

በጥሊሞስ፡ Ptolemaeus.

በጥሐ፡ I, 1 scalpello secuit, incisiones fecit, scarificavit.

ብጥም፡, **ቡጥም፡** terebinthus.

በጸለ፡ I, 2 laceravit, discerpsit. — **ተበጽለ፡** III, 1 et **ተበጸለ፡** III, 2 pass. — **በጸል፡** cepa. — **ብጻል፡** pars rei laceratae.

በጸሎተ፡ሚካኤል፡ „precibus Michaëlis", n. pr. viri Abyssini.

በጽሐ፡ I, 1 subj. **ይብጻሕ፡** 1) pervenit, advenit (c. Acc. loci et pers. vel c. praep.). 2) de tempore: venit, appetiit, adest; evenit, ad exitum pervenit. 3) attigit, pertigit, assecutus est. 4) supervenit, obvenit, obtigit, accidit (c. Acc. vel **ላዕለ፡** prs.). — **አብጽሐ፡** II, 1 1) adduxit, perduxit, attulit, pertulit; duxit, induxit. 2) fecit ut attingeret, appropinquaret. 3) perduxit i. e. pervenit ad, assecutus est p. 33 l. 20. 4) retulit, nuntiavit, demonstravit. — **ብጹሕ፡** qui pervênit, provectus, assecutus, congruus. — **ብጽሐት፡** perventio, adventus.

በጽዐ፡ vel **በፅዐ፡** I, 1 subj. **ይብጻዕ፡** 1) definivit, aestimavit. 2) vovit. — **አብጽዐ፡** II, 1 1) beatum fecit. 2) beatum praedicavit. 3) voto potitus, felix factus est. — **አስተብጽዐ፡** IV, 1 beatum praedicavit. — **ብጹዕ፡** 1) votus. 2) felix, fortunatus, beatus. — **ብጽዐት፡** vel **ብጽዓት፡** votum. — **ብጹዓዊ፡** ad beatos pertinens, beatus. — **ብጽዓን፡** beatitudo, beatificatio.

በፀወ፡ I, 1 dormitavit. — **ብ ፃው፡** somnus, dormitio; deliramentum.

በፅዐ፡ — **ብፃውዕ፡** pl. somnia vel commenta hariolorum.

ትልም፡, pl. **ትለም፡** et **አትላም፡** sulcus.

ተልሚድ፡ discipulus.

ትለቤ፡ linum herba.

ተለወ፡ I, 1 subj. **ይትሉ፡** 1) adhaesit. 2) secutus est (c. Acc., vel **ለ፡** p. 74; **በተሊወ፡ነገር፡** ordinem orationis sequendo). 3) persecutus est. — **አትለወ፡** II, 1 caus. — **ተታለወ፡** III, 3 rcpr. — **ትልወት፡** et **ትሎት፡** 1) secutio. 2) dos. — **ተላዊ፡** secutor; sectator, discipulus; successor. — **መ ትልው፡** sequens. — **መትልው፡** et **መትሎ፡** 1) id quod sequitur, sequentia, caetera; **መትልወ፡** deinceps, porro, proxime post. 2) ordo, tenor.

ተላዕ፡ pectus, pectusculum brutorum.

ተልፍዮስ፡ ϑαλπιώϑ (Cant. 4, 4), p. 140.

ተሐለ፡—ተተሐለ፡ III, 1. 2 et ተታሐለ፡ III, 3 vagus oberravit.

ትሕተ፡ I, 1 humilis, humilior factus est. — አትሐተ፡ II, 2 humiliavit, demisit, dejecit, depressit, submisit. — ተትሕተ፡ III, 2 1) se humiliavit, submisit; ተትሕቶት፡ animi submissio. 2) humiliatus, dejectus, demissus est. 3) inferior, vilior, infimus fuit. — ትሑት፡ humilis, vilis, ignobilis; depressus, afflictus; submissus, modeste de se sentiens; obediens; inferior. — ታሕተ፡ 1) adv.: infra, subtus, deorsum. 2) praep.: sub, infra; በታሕተ፡ id.; እምታሕተ፡ id. — ታሕታዊ፡, ታሕታይ፡ inferior, infimus. — ትሕትና፡ humilitas, animus submissus, modestia, mansuetudo. — መትሕት፡ 1) pars vel locus inferior, infimus, ima, inferna. 2) መትሕተ፡ praep.: sub, infra.

ተሐግ፡ herba agrestis.

ትማልም፡ heri.

ተምር፡ dactylus. — ተመርት፡ palma dactylifera, dactylus.

ተመን፡ serpens ingens, draco.

ተምዐ፡ vid. sub መዐዐ፡

ተርሙስ፡ lupinus.

ታሪክ፡ 1) aera, epocha. 2) chronicon, historia.

ትርያ፡ pleiades.

ተርጐመ፡ qdrl. I exposuit, interpretatus est, transtulit (e lingua in linguam). — ተተርጐመ፡ III, 1 pass. (ዘኢይትረጐም፡ inenarrabilis). — ትርጓሜ፡ interpretatio, expositio. — መተርጕም፡ interpres, translator.

ተርፈ፡ et ተረፈ፡ I, 1 subj. ይትረፍ፡ et ይትርፍ፡ 1) reliquus fuit vel factus est; superfuit, restitit. 2) redundavit, superfluus fuit. 3) remansit. — አትረፈ፡ II, 1 1) reliquum fecit, reliquit. 2) reposuit, reservavit. 3) reliquum i. e. abunde habuit. — ትሩፍ፡ 1) reliquus; a) abundans; b) supervacaneus (p. 57). 2) praestans, eximius, egregius; ትርፍት፡, pl. ትሩፋት፡ virtus, praestantia. — ተረፍ፡ et ተርፍ፡ 1) reliqua pars, reliquiae, reliquum, supplementum. 2) superfluum, abundantia. 3) id quod redundat, lucrum. — ትራፍ፡, pl. ትራፋት፡ reliqua pars, reliquiae.

ተስዑ፡, ትስዑ፡ f. novem. — ተስዐቱ፡, ተሳዕቱ፡, ትስዐቱ፡ m. novem. — ትስዕ፡ novem; ትስዐ፡ novies. — ታስዕ፡ nonus. — ተሱዕ፡ novem dies, nonus dies. — ተሱዐት፡ vel ተሱዓት፡ hora nona. — ተስዓ፡ et ትስዓ፡ nonaginta.

ተቅዳ፡ coriandrum.

ተቤሳ፡ fascia.

ታቦት፡, pl. ታቦታት፡ arca (Noae, legis; Abyssini arcam templi Zionis in ecclesiam Axumae cathedralem perlatam perhibent, p. 36).

ትብሌ፡, ትብልያ፡ superhumerale.

ተብዐ፡ I, 1 constans, fortis, virilis fuit. — ትብዕ፡ fortitudo, virtus. — ትብዐት፡ id. — ተባዕት፡, pl. አትባዑ፡ mas, masculus. — ተ

ባዕ፡ et ተባዒ፡ fortis, strenuus. — ተባዕታይ፡, ተባዕታዊ፡ masculinus.

ተባይስ፡ Thebais.

ታኅሣሥ፡ mensis Abyssinorum quartus, qui IX⁰ Decembris sec. Cal. Greg. incipit.

ተነነ፡ — ተን፡ vapor, fumus.

ተንበለ፡ qdrl. I oratoris munere functus est, intercessit, oravit pro alqo; patronum adiit alqm. — ተንበል፡, ተንባል፡, ተንብል፡, pl. ተናብል፡, ተንበላት፡ orator, interpres, legatus, intercessor, deprecator. — መተንብል፡ intercessor, deprecator, advocatus.

ተንተነ፡ qdrl. I vacillavit, labavit, titubavit; animo percussus est. — አተንተነ፡ II caus. — ትንታኔ፡ vacillatio, nutatio.

ትንንያ፡ culices, sciniphes.

ተከለ፡ I, 1 infixus est, penetravit (p. 35). — ተከለ፡ I, 1 subj. ይትክል፡ 1) fixit, infixit; statuit, stabilivit. 2) plantavit (plantam); plantis consevit (terram). 3) substituit. — አተከለ፡ II, 2 de-, pro-, extrusit, contudit. — ተተክለ፡ III, 1 fixus, infixus, statutus, plantatus est. — ትኩል፡ fixus, statutus, plantatus. — ተክል፡, pl. አትክልት፡ et ተክላት፡ planta, plantarium; ተክለ፡ pro, loco. — ተክለ፡ ሃይማኖት፡ „planta fidei", n. pr. viri Abyssini. — መትክል፡ paxillus, clavus.

ተኵላ፡, pl. ተኵላት፡ et ተኲሉት፡ lupus.

ተኬሳ፡ scapula.

ተከተ፡ I, 1 menstruis laboravit. — ትክት፡ menstrua (femina). — ትክቶ፡ menstruum (profluvium).

ተከተ፡ — አትከተ፡ II, 1 et አትከተ፡ II, 2 tempus lucrari voluit. — ትካት፡ 1) tempus pristinum, antiquum, vetus memoria; ዘትካት፡ pristinus, vetus, priscus, antiquus; እምትካት፡ vel እምትካቲ፡ antiquitus, antehac, olim. 2) adv.: pridem, prius, antehac, olim.

ተከዘ፡ I, 2 1) moeruit, aeger animi, tetricus fuit, contristatus est. 2) curis vel sollicitudine affectus est. — አተከዘ፡ II, 2 caus. — ትኩዝ፡ moestus, tristis, morosus, aeger animi, afflictus. — ትካዝ፡, pl. ትካዛት፡ 1) moeror, tristitia. 2) sollicitudo, cura. 3) res qua opus est, necessitas. 4) negotium, occupatio, opus, res.

ተከዚ፡ flumen, fluvius, amnis.

ተከፈ፡ — መትከፍት፡ et መትከፍ፡, pl. መታክፍት፡ humerus, scapula.

ቶራ፡, pl. ቶራት፡ bubalus.

ቶስሐ፡ qdrl. I miscuit, ad-, com-, permiscuit, temperavit (c. dupl. Acc.; c. Acc. et በ፡). — ተቶስሐ፡ III, 1 pass. — ቱሱሕ፡ mixtus, temperatus. — ቱስሕት፡ mixtura, temperatio, commixtio (κρᾶσις, φυρμός). — ቱሳሔ፡ id.

ቶታን፡, pl. ቶታናት፡ corrigia.

ተወን፡ 1) auctumnus. 2) pluvia tempestiva.

ቴዎዶጦስ፡ Theodotus.

ተይ፡ et ትይ፡ sulphur.

ቴን፡ — ቴን፡ extensio (longitudo, latitudo, crassities).

ተይፈን፡, pl. ተያፍን፡ et ተያፍንት፡ juvencus bos.

ቴጸ፡ ζῆτα, nomen literae graecae Θ.

ተግሀ፡ I, 1 1) vigilavit, insomnis fuit. 2) invigilavit, vigilanter attendit, intentus fuit. — ትጉሁ፡ 1) vigil, pervigil. 2) vigilanter attentus, (ትጉሃን፡ p. 152 siglum est). — ትጋሀ፡ 1) vigilia, insomnia. 2) vigilantia, attentio, cautio, sedulitas.

ትፋሕ፡, ትፋሕ፡ malum (fructus).

ተፍአ፡ I, 1 spuit. — ትፍአት፡ sputum.

ተፈየ፡ I, 1 confisus est, fiduciam posuit.

ኀለለ፡ — ኀለት፡ canna, arundo.

ኀልቀ፡ I, 1 subj. ይኅለቅ፡ et ይኅልቅ፡ 1) defecit, interiit, confectus, consumtus est, desiit. 2) praeteriit, ad finem perductus, consummatus est. — አኅለቀ፡ II, 1 1) consumsit, absumsit, confecit. 2) ad finem perduxit, consummavit, perfecit. — ኅልቀት፡ consumtio, interitus, consummatio. — ማኅለቅት፡ 1) finis, terminus. 2) summa rei. 3) exitium. 4) peractio, exsecutio p. 35.

ኈለቈ፡ I, 2 1) numeravit. 2) annumeravit (c. Acc. et ምስለ፡), imputavit. 3) recensuit. — ተኈለቈ፡ III, 2 et 1 pass. — ኁሉቅ፡ et ኁሉቍ፡ part. pass. — ኁልቍ፡ et ኈልቍ፡, pl. ኁለቍ፡ numerus; summa. — ኁላቌ፡ numeratio, numerus.

ኀለወ፡ I, 2 excubias egit, custodivit.

ኀለየ፡ I, 2 1) cogitavit, meditatus est, consideravit, reputavit, in animo habuit, respexit. 2) sollicitus fuit, curavit (p. 44 l. 26), prospexit. 3) intellexit, percepit, sensit. 4) putavit. — አኀለየ፡ II, 2 fecit ut cogitaret, mentem injecit alicui. — ተኀለየ፡ III, 2 cogitatus est, in mentem venit. — ኀሊና፡, pl. ኀሊናት፡ 1) cogitatio, cogitatum, sententia. 2) mens, intellectus. 3) sentiendi ratio, animus. 4) voluntas, consilium.

ኀለፈ፡ I, 1 subj. ይኅልፍ፡ 1) transiit, a) praeterivit, praetergressus est; b) pertransiit, obiit; c) transgressus est, trajecit; d) discessit, abiit. 2) praeteriit, elapsus est, periit, evanuit. — አኅለፈ፡ II, 1 caus. — ተኀለፈ፡ III, 1 se subduxit alicui. — ተኃለፈ፡ III, 3 huc illuc transiit. — አስተኃለፈ፡ IV, 3 1) circummisit (nuntios, praecones). 2) decussatim posuit. — ኀሉፍ፡ transiens. — ኀላፊ፡ transiens, periens, fluxus, caducus (p. 152 l. 4 siglum est). — ኀላፊት፡ agmen praetereuntium. — ኅልፈት፡ 1) transitus. 2) abitus. 3) interitus, exitus, finis. — ምኅላፍ፡ locus transitus, transitio pervia.

ኀመሰ፡ I, 2 quinque fecit. — ኀምስ፡ f., ኀምስቱ፡ m. quinque. — ኀምስ፡ quinque; ኀምስ፡ et ኀምሰ፡ quinquies. — ኃምስ፡ et ኃምሳዊ፡ quintus. — ኀሙስ፡ 1) quinque dies, quintus dies. 2) feria quinta. — ኀምሳ፡ quinquaginta. — ታኅማስ፡ 1) quinio. 2) quinta pars. — ትኅምስት፡ quintuplum, quinque partes. — ምኅምስት፡ quintuplum.

ኀመዘ፡ — ምኅማዝ፡ furnus.

ኀመየ፡ I, 1 et 2 vinculis constrinxit, vinxit. — ተኀምየ፡ III, 1 pass. (p. 67 ann. 5, ubi ኢ e gr. § 19 annot. exponendum est). — ማኅሚ፡ vinculum.

ኀሠሠ፡ I, 1 subj. ይኅሥሥ፡ 1) quaesivit. 2) sciscitatus est. 3) scrutatus est, investigavit. 4) petiit, postulavit, requisivit. 5) operam dedit, studuit. — ተኀሠ፡ III, 1 1) quaesitus, investigatus, postulatus est. 2) sibi quaesivit, scrutatus est, requisivit rationem. — ተኃሠሠ፡ III, 3 disputavit, controversiam habuit, altercatus est. — ኀሣሢ፡ quaesitor, investigator, studiosus. — ኀሠሣ፡, pl. ኀሠሣት፡ 1) petitio, desiderium, studium. 2) percontatio, quaestio. — ማኅሠሥ፡ petitum, desiderium; controversia. — መኅሥሥ፡ fuscina, forceps. — ታኅሣሥ፡ vid. sub ተ.

ኀሥዐ፡ I, 1 sedatus est, siluit. — አኅሥዐ፡ II, 1 sedavit, restinxit.

ኀሠፈ፡ I, 1 scabiosus fuit. — ኅሡፍ፡ scabiosus.

ኀረመ፡ — ኅርመት፡ ductus literae, litera, syllaba.

ኀረሠ፡ I, 1 et 2 bene nutrivit. — ተኀረሠ፡ III, 2 pass.

ኀረሰ፡ I, 1 parturiit, in puerperio cubuit. — ኅርስ፡ partus, puerperium. — ኅራስ፡ puerpera.

ኀረወ፡ I, 1 caelavit, sculpsit. — ተኀረወ፡ III, 1. 2 pass. — ኅርው፡ part. pass. — ኅርወት፡ 1) sculptura. 2) caelum, cestrum. 3) foramen.

ኀርየ፡ et ኀረየ፡ I, 1 subj. ይኅረይ፡ e-, se-, delegit, praetulit. — ተኀርየ፡ III, 1 pass. — ኅሩይ፡ 1) electus, selectus. 2) acceptus, gratus. 3) arbiter, conciliator. — ኅርየት፡ optio, electio.

ኀረጸ፡ i. q. ቀረጸ፡

ኀሪፍ፡ annus praesens.

ኀሰረ፡ I, 1 subj. ይኅሰር፡ 1) depressus, in conditionem viliorem dejectus, miseria afflictus est. 2) imminutus, ad paucitatem redactus est. 3) ignominia, dedecore affectus est. — ኀሰረ፡ I, 2 ignominia, injuria affecit (p. 21, ni አኅሰረ፡ legere malueris). — አኅሰረ፡ II, 1 1) humilem, vilem reddidit. 2) ad paucitatem redegit; mulcta, poena affecit. 3) ignominia, dedecore affecit, vilipendit. 4) vitiavit, stupravit. — ኅሱር፡ 1) vilis, inferioris ordinis. 2) contemtus, probrosus. 3) miser. 4) depravatus. — ኅሳር፡ conditio vilis, miseria, ignominia, dedecus, convicium.

ኀበ፡ praep. 1) apud, juxta, penes. 2) ad, versus, in; ኀበ፡ ዘ፡ ubi, quo, ubicumque („nec corpus ejus, ubicumque sit = nec corporis ejus partem quamlibet“ p. 62 l. 11), quocumque. — ለኀበ፡ ad, versus, in, erga, ad modum, instar. — በ ኀበ፡ ad, apud, juxta, παρά c. Gen. = ab; penes; coram; e sententia alcjs; ad modum, secundum, pro, prae, instar. — እምነ፡ ኀበ፡ vel እምኀበ፡ ab, ex, a parte, e vicinia alcjs, per. — እንተ፡ ኀበ፡ praeter, per.

ኀበ፡ adv. rel.: ubi, quo; ubicumque, quocumque; ibi ubi vel quo; eo ubi vel quo; በ፡ ኀበ፡ alicubi, uspiam. — በኀበ፡ ubi; ibi ubi; ubi-

cumque. — እምኀበ፡ vel እምነ፡ኀበ፡ unde, ibi unde, eo unde; inde ubi vel quo. — እንተ፡ኀበ፡ a qua parte, ubi.

ኀበለ፡ — ተኀበለ፡ III, 1 ausus est. — ኅቡል፡ et ተኀባሊ፡ audax.

ኀበረ፡ et ኅብረ፡ I, 1 subj. ይኅበር፡ 1) consociatus est, se adjunxit. 2) consensit; congruit; conspiravit. 3) e communi consensu, conjunctim, unâ, communiter fecit alqd (c. Acc. rei; c. Acc. Inf. vel ለ፡ seq. Inf.). — አኀበረ፡ II, 1 1) conjunxit, connexuit, (conflavit p. 66). 2) consociavit. 3) consentire, consonare fecit, conspirationem fecit. 4) societatem iniit. — ተኃብረ፡ III, 1 conjunctus, consociatus est. — ኅቡር፡ conjunctus, consociatus, consentiens, concors, consors; ኅቡረ፡ህላዌ፡ consubstantialis; ኅቡረ፡ክህነየ፡ collega sacerdos; ኅቡረ፡መንበር፡ σύνθρονος. — ኅቡረ፡ unâ, simul, conjunctim, unanimiter. — ኅብር፡ 1) funis. 2) tractus. 3) latus. 4) caterva. 5) fascinatio. — ኅብረት፡ 1) consociatio, communio. 2) consensus, consonantia, concordia. — ማኅበርት፡ junctura, commissura. — ማኅበር፡ 1) congregatio, conventus, coetus, concio; a) concilium; b) conventus monachorum, ordo monachicus; ሰብአ፡ማኅበር፡ conventuales; ቤተ፡ማኅበር፡ monasterium. c) agmen, turba, classis, ordo, τάγμα p. 58. 2) socii, collegae. — ማኅበራዊ፡ conventualis.

ኅብስት፡ vid. ኀበዘ፡

ኀበበ፡ — ማኅበብት፡ lacus torcularis.

ኀባኔ፡ vel ኀበኔ፡ limbus vestis.

ኀብአ፡ I, 1 subj. ይኅባእ፡ 1) abscondidit, occultavit, abdidit. 2) celavit (c. dupl. Acc.). — ተኀብአ፡ III, 1 refl. et pass. — ኅቡእ፡ occultus, absconditus, (apocryphus), arcanus; በኅቡእ፡ in occulto, clam; ኅቡኣት፡ arcana, mysteria. — ምኅባእ፡ locus absconditus, latibulum.

ኀበዘ፡ I, 1 subj. ይኅብዝ፡ coxit panem. — ኅብስት፡, pl. ኀባውዝ፡ panis; placenta panis. — ኀባዚ፡ pistor. — ምኅባዝ፡ pistrina.

ኀበይ፡ seria.

ኀተመ፡ I, 1 subj. ይኅትም፡ sigillo clausit, signavit, obsignavit, (sigillum impressit p. 81). — ተኀተመ፡ III, 1 pass. — ኅቱም፡ signatus, obsignatus. — ኀታሚ፡ signator, obsignator. — ማኅተም፡ et ማኅተምት፡ sigillum, signaculum.

ኀተወ፡ I, 1 accensus est, arsit et luxit. — አኀተወ፡ II, 1 1) accendit. 2) illuminavit. 3) lumen emisit. — ኅትው፡ accensus, lucens. — ማኅቶት፡, pl. መኃትው፡ 1) lucerna, lampas. 2) lychnuchus. 3) fax.

ኀነቀ፡ I, 1 subj. ይኅንቅ፡ anxit, suffocavit; suffocando necavit. — ተኀንቀ፡ III, 1 refl. et pass.

ኅንባዝ፡ instrumentum quo corpus torquetur.

ኀንጸጸ፡ qdrl. I folliculis extraxit (grana).

ኆናፊ፡, ኀናፊ፡ ethnici, haeretici.

ኆሠ፡ — ተኆሠ፡ III, 1 commixtus est. — ኅዉሥ፡ mixtus, commixtus. — ኁሠት፡ commixtio, confusio.

ኆኅ፡ prunus.

ኆኅት፡, pl. ኆኃት፡ et ኀዋኅው፡ ostium, janua, porta.

ኆጻ፡ arena.

ኀዘዘ፡ — አኀዘዘ፡ II, 1 animam interclusit alicui.

ኄለ፡ I, 1 invaluit. — ኀየለ፡ I, 2 1) fortis, potens fuit; roboratus est. 2) superior fuit (c. Acc.: aliquo), praevaluit, praepolluit. — አኀየለ፡ II, 2 corroboravit. — ተኀየለ፡ III, 2 1) fortem vel fortiorem se praebuit, vires contendit; corroboratus est. 2) praevaluit, praepolluit, dominatus est. 3) vim adhibuit vel intulit, vi oppressit (c. Acc. prs.; „Verbo, quod eum sursum tulerat, vim intulit“ p. 106 l. 21). — ኀዩል፡ fortis, validus. — ኀይል፡, pl. ኀይላት፡ 1) vis, vires, robur, potentia. 2) virtus. 3) opes. 4) facinus virtute, robore factum. 5) copiae, exercitus. — ኀያል፡ fortis, potens, validus.

ኀይመት፡ tentorium, tabernaculum.

ኄረ፡ — ኄር፡, f. ኄርት፡ bonus, (probus, pius,) praestans. — ኂሩት፡ bonitas, praestantia, benignitas, virtus. — ኄረወ፡ qdrl. I bonus, praestans fuit.

ኀየሰ፡ I, 2 melior, praestantior fuit vel factus est. — አኀየሰ፡ II, 2 praestantiorem, magis idoneum reddidit alqm i. e. virtutem addidit alicui (c. Acc. pers., p. 102). — ኂሳን፡ praestantia, excellentia.

ኄጠ፡ I, 1 subj. ይኂጥ፡ pellexit, seduxit, decepit. — ተኀይጠ፡ III, 1 pass. — ኂጠት፡ seductio, deceptio.

ኀደረ፡ I, 1 subj. ይኅድር፡ 1) consedit; devertit. 2) habitavit, incoluit, commoratus est. — አኅደረ፡ II, 1 caus. — ኅዱር፡ qui consedit, habitans, commorans. — ኅድረት፡ habitatio. — ኀዳሪ፡ inquilinus, advena. — ማኅደር፡, pl. መኃድር፡ habitatio, habitaculum, domicilium, (cella monachi p. 59 seq.).

ኅዳር፡ mensis Abyssinorum tertius, qui IX⁰ Novembris sec. Cal. Greg. incipit.

ኀደገ፡ I, 1 subj. ይኅድግ፡ a) trans. 1) reliquit; deseruit. 2) commisit alicui alqd. 3) dimisit. 4) remisit, condonavit. 5) omisit, praetermisit, intermisit, neglexit; α) missum fecit, abstinuit; β) destitit, desiit. 6) sivit, permisit, concessit (c. Acc. vel ለ፡ pers.; seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.). b) intrs.: remisit, cessavit. — አኅደገ፡ II, 1 caus. — ተኀድገ፡ III, 1 pass. (defuit, non comparuit, p. 62). — ኅዱግ፡ part. pass. — ኅድገት፡ relictio, dimissio, (abjectio p. 80); remissio. — ኅድጋት፡ repudium, divortium.

ኀዳጥ፡ vid. ኀጠጠ፡

ኀደፈ፡ I, 2 (et 1) gubernavit. — ኀዳፍ፡ remus, gubernaculum; gubernatio. — ኀዳፊ፡ remex, gubernator. — ማኅደፍ፡ remus, gubernaculum.

ኀጥአ፡ I, 1 1) non reperit. 2) non habuit, destitutus est re (c. Acc. rei); ኀጢእ፡ inopia, defectus. 3) raro: peccavit. — አኅጥአ፡ II, 1 1) privavit (c. dupl. Acc.). 2) exper-

tem esse voluit alqm rei, egere vel carere fecit. 3) peccare fecit. — ተኀጥአ፡ III, 1 1) se subduxit, aufugit. 2) abfuit, defuit, non repertus est. — ኀጡእ፡ 1) expers, indigus, inops. 2) fugitivus. — ኃጥእ፡ peccator, (impius, improbus). — ኀጣእ፡ defectus, inopia. — ኀጢአት፡, pl. ኀጣውእ፡ et ኀጣይእ፡ peccatum, (delictum, crimen).

ኀጠጠ፡ — ኀጠት፡ granum. — ኀጻጥ፡, pl. ኀጻጣን፡ 1) exiguus, paucus. 2) paulum, paululum, aliquantulum.

ኀጸረ፡ I, 1 subj. ይኅጽር፡ brevis fuit vel factus est, (brevior alqo, c. Acc. p. 45). — አኅጸረ፡ II, 1 breviorem reddidit, decurtavit, („cum aequalia perficerent ita ut alius alio minus non proficeret" p. 32/33). — ኀጹር፡ contractus, brevis. — ኀጺር፡, f. ኀጻር፡ brevis, curtus.

ኀጺን፡, pl. ኀጻውንት፡ ferrum; a) instrumentum ferreum; b) gladius. c) ልብሰ፡ኀጺን፡ lorica.

ኀጸወ፡ I, 1 castravit. — ኅጽው፡ castratus, eunuchus.

ኍጻድ፡, ኈጻድ፡ uncinus, fibula.

ኀፀበ፡ I, 1 subj. ይኅፅብ፡ lavit, abluit. — ተኀፅበ፡ III, 1 pass. et refl. — ማኅፀብ፡ 1) pelvis, labrum. 2) balneum. — ምኅፃብ፡ locus lotionis, lavacrum, piscina.

ኀፈረ፡ I, 1 subj. ይኅፈር፡ 1) erubuit, puduit alqm (seq. Acc. Inf.). 2) reveritus est. 3) pudore, ignominia affectus est (seq. Acc. Inf., ut: „ignominia cadendi afficitur" p. 99). — ተኀፍረ፡ et ተኃፈረ፡ III, 1 pudefactus, pudore, ignominia affectus est. — አስተኃፈረ፡ IV, 1 caus. — ኅፉር፡ pudefactus, pudicus. — ኀፉር፡ et ኀፋሪ፡ pudibundus, pudicus. — ኀፍረት፡ 1) pudor. 2) turpitudo, dedecus, ignominia. 3) pudenda.

ኀፈረ፡ — ማኅፈር፡ propinqui, amici, familiares; amicus, familiaris.

ኀፈደ፡ — ማኅፈድ፡ turris, (ναός templum p. 71).

ኀፈጠ፡ I, 1 percussit, planxit.

ነ፡ p. 157 l. 8 siglum est.

ኑ፡ num, -ne, an? (gr. § 161, a; 198, 2, a). a) ኢ — ኑ፡, አልቦኑ፡ አኮ፡—ኑ፡ nonne? annon? b) ቦኑ፡ numquid? c) etiam pronominibus et adverbiis interrogativis annectitur („et, si natus est, quando natus sit"? p. 97 l. 11).

ኒ፡ (gr. § 168, 4; 200, 1; 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); እመኒ፡, ወእመኒ፡ etsi, quamvis. 2) et, -que, autem (sive ኒ፡, sive ወ — ኒ፡, cum negatione: nec); ኒ፡ — ወ፡ — ኒ፡ et — et, tam — quam (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ኔ፡, ነ፡ gr. § 160, a.

ናሁ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነሀበ፡ I, 1 metalla exercuit, fabricatus est. — ነሃቢ፡ faber aerarius, argentifex. — ምንሃብ፡ officina aeraria.

ንህብ፡, pl. አንሃብ፡ et አንህብት፡ apis, apes.

ንህከ፡ I, 1 gemuit. — ነህክ፡, ናህክ፡ gemitus.

ንህየ፡ I, 1 se levatum sensit, respiravit. — **አንህየ፡** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናህየ፡** III, 3 confessus est peccata. — **ናህይ፡** tranquillitas, pax, solamen.

ነሀገ፡ — **አንሀገ፡** II, 1 minavit gregem.

ናላ፡ cerebrum.

ናሕስ፡, pl. **አንሕስት፡** tectum.

ናሕስ፡ aes.

ነሐሴ፡ mensis Abyssinorum XIIus, qui VIo Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰየ፡ — **አናሕሰየ፡** qdrl. II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፡—**ተናሕንሐ፡** qdrl. III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕኑሕ፡** concussus.

ነምር፡, pl. **አናምርት፡** pardus, tigris.

ነሠተ፡ I, 1 subj. **ይንሥት፡** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disjecit, dirupit. — **ተነሥተ፡** III, 1 pass. — **ንሡት፡** destructus. — **ንሥትት፡** destructio.

ነሥአ፡ I, 1 subj. **ይንሣእ፡** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አንሥአ፡** II,1 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) erexit, restituit, 4) i. q. **ተንሥአ፡** exsurrexit p. 22 ann. — **ተነሥአ፡** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥአ፡** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥአ፡** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-, in-, suscitavit. 3) se extulit, superbivit. — **ንሥአት፡** sumtio, assumtio, acceptio. — **ትንሣኤ፡** surrectio, resurrectio. — **መንሥኢ፡** is qui surgere facit, suscitat; resuscitator.

ነሠገ፡ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠግ፡** et **መንሥግ፡** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፡ nardus.

ነስሐ፡ I, 2 poenituit alqm, poenitentiam egit. — **አንስሐ፡** II, 1 et **አነስሐ፡** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፡** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሓ፡** poenitentia. — **ነሳሒ፡** poenitentiam agens.

ንስር፡, pl. **አንስርት፡** aquila, vultur.

ንስቲት፡ vid. **ንእስ፡**

ንስንት፡ foetor.

ኔሳን፡, **ኒሳን፡** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነሰ፡ qdrl I adspersit, conspersit.

ነሰከ፡ I, 1 subj. **ይንስክ፡** momordit. — **ተነስከ፡** III, 1 pass. — **ንስከት፡** morsus.

ነሰወ፡ — **መንሱት፡**, pl. **መናስው፡** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንሰወ፡** qdrl. II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንሰወ፡** III, 1 pass. — **ምንስው፡** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዌ፡** tentatio, periculum.

ናስጦሪዮስ፡ Nestorius.

ነቅሀ፡ I, 1 subj. **ይንቃህ፡** 1) evigilavit, experrectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፡**

II, 1 expergefecit, suscitavit, resuscitavit. — ንቁህ፡ experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — ንቅሀት፡ evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቈረ፡ I, 1 effossus, erutus est oculus. — አንቈረ፡ II, 1 caus. — ነቋር፡ luscus, cocles. — አንቀር፡ interior pars oris et narium. — አንቀሩ፡ cellae favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alqo.

ንቀውበት፡ succinctorium.

ናቀት፡ camela.

ነቈኈ፡ — አንቈኈ፡ exclusit pullos ex ovis.

ነቀወ፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — ንቃው፡ sonus, vox animalium quaelibet.

ነቅዐ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — አንቅዐ፡ II, 1 caus. — ንቁዕ፡ fissus, rimosus. — ነቅዕ፡, pl. አንቅዕት, fons, scaturigo. — ንቅዐት፡ fissura, rima, hiatus. — መንቅዕት፡ femur.

ነቀዘ፡ I, 1 cariem contraxit. — ንቁዝ፡ vermiculosus. — ነቀዝ፡ et ነቅዝ፡ caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicaea.

ነቅጸ፡ I, 1 exaruit. — ንቁጽ፡ aridus, durus.

ነቀጸ፡ vel ነቀፀ፡ — አንቀጽ፡ vel አንቀፅ፡, pl. አናቅጽ፡ porta.

ነቀፈ፡ I, 1 decussit corticem. — ንቅፈት፡ maculatio, macula.

ነበልባል፡ flamma (p. 151 infra, Christus dicitur flamma). — አንበልበለ፡ quinql. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. ይንበር፡ 1) sedit, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — አንበረ፡ II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, manere fecit. — አስተናበረ፡ IV, 3 bene disposuit vel composuit. — ንቡር፡ 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. — ንብረት፡ 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — ነባሪ፡ 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — መንበር፡, pl. መናብርት፡ sedes, sella, thronus („throni" = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — ምንበር፡ locus, sedes, basis. — መንበርት፡ status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. ይንብብ፡ locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — አንበበ፡ II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — ተነበ፡ III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatus est. — ተናበበ፡ III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — ንባብ፡ loquela, sermo. — ነባቢ፡ loquendi facultate et ratione praeditus; locutor, orator, auctor vel poëta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — አንባቢ፡ lector. — ምንባብ፡ lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

ናቡከደነጾር ፡ Nebucadnezar.

ነብዐ ፡ — አንብዐ ፡ II, 1 lacrymatus est. — አንብዕ ፡, pl. አናብዕ ፡ lacryma, lacrymae.

ነቢይ ፡, pl. ነቢያት ፡ propheta. — ነቢይት ፡ et ነቢት ፡ prophetissa. — ተነበየ ፡ III, 2 propheta constitutus est, prophetavit. — ትንቢት ፡ prophetia, vaticinium.

ነበጠ ፡ — አንበጣ ፡, pl. አናብጥ ፡ locusta, locustae.

ነት ፡ coccum, coccinum.

ነተነ ፡ — አስተንተነ ፡ IV, 1 intente vel assidue occupatus est re.

ነትዐ ፡ I, 1 in fugam inclinatus est, fugit. — አንትዐ ፡ II, 1 fugavit. — ነትዕ ፡ tentorium, aulaeum.

ነተገ ፡ et ነትገ ፡ I, 1 decrevit, imminutus est, defecit, desiit. — አንተገ ፡ II, 1 1) demsit, detraxit, deminuit. 2) intermisit, cessavit. — ንቱግ ፡ mancus, imperfectus. — ንትጋ ፡ 1) defectus, lacuna. 2) intermissio, cessatio. — ትንታግ ፡ titio, torris.

ነተፈ ፡ I, 1 et 2 discerpsit, dilaceravit. — ተነትፈ ፡ III, 1 pass.

ንኅለ ፡ I, 1 subj. ይንኅል ፡ corruit, collapsus, dirutus, devastatus est. — አንኅለ ፡ II, 1 destruxit, diruit, subvertit. — ንኁል ፡ part. pass.

ንኅረ ፡ I, 1 rhonchissavit. — መንኅር ፡ antlia, haustrum, follis.

ነነዌ ፡ Ninive.

ንእሰ ፡ I, 1 minor, minimus fuit. — አንእሰ ፡ II, 1 parvum, minorem reddidit, extenuavit, minorem aestimavit. — ንኡስ ፡ parvus, minor (etiam numero, aetate, auctoritate; minus perfectus p. 59). — ነእስ ፡ parva, minor, puella. — ንእስ ፡ infantia, pueritia, adolescentia. — ናእስ ፡ parvitas, pusillitas. — ንስቲት ፡ 1) paulum, aliquantulum; በበንስቲት ፡ vel በበንስቲት ፡ ንስቲት ፡ paulatim. 2) pusillus, exiguus, aliquot, pauci.

ንእከ ፡ I, 1 gemuit. — ናእክ ፡ gemitus.

ናእክ ፡ plumbum, stannum.

ናእክ ፡ macula.

ንእደ ፡ I, 1 laudavit. — ተንእደ ፡ III, 1 pass.

ነከረ ፡ — አንከረ ፡ II, 1 1) peregrinum, insolitum invenit. 2) miratus, admiratus est (c. በእንተ ፡, እምነ ፡, በ ፡, c. Acc.). — ተነክረ ፡ III, 1 mirandus, mirus fuit. — ነኪር ፡, f. ነካር ፡ et ነኪርት ፡ 1) peregrinus; etiam neutr.: peregrinum, p. 11. 2) alienus, seq. እምነ ፡ ab (p. 76 l. 5. 6). 3) alius, mutatus. 4) inauditus, mirus. — መንክር ፡ 1) part.: mirabilis, admirandus. 2) subst., pl. መንክራት ፡ res mirabilis, miraculum.

ነከሰ ፡ — መንከስ ፡ maxilla.

ነከበ ፡ — መንኩብያት ፡ flexurae brachiorum et pedum.

ነክነከ ፡ qdrl. I concussit, excussit.

ነከዕ ፡, pl. አናኵዕ ፡ bruchus, attelabus.

ነከየ ፡ I, 1 laesit, nocuit, c. Acc. — ተነክየ ፡ III, 1 pass.

ነዋ ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነዌ ፡ Naue vel Nun, pater Josuae.

ኖላዊ ፡, pl. ኖሎት ፡ pastor. —

ተኖለወ፡ qdrl. III, 1 pastor fuit, duxit et custodivit gregem.

ኖመ፡ I, 1 subj. ይኑም፡ 1) dormivit. 2) obdormivit i. e. vita defunctus est. — አነመ፡ et አኖመ፡ II, 1 caus. — ንዉም፡ dormiens. — ንዋም፡ somnus.

ነወረ፡ — አንወረ፡ II, 1 notam inussit, macula aspersit, vitium irrogavit (c. Acc. prs.). — ነውር፡, pl. ነውራት፡ macula, labes, vitium.

ኖትያዊ፡, pl. ኖትያት፡ nauta.

ኖኅ፡ Noë, Noah.

ኖኀ፡ I, 1 subj. ይኑኅ፡ 1) longus, longior fuit vel factus est. 2) procerus, altus fuit vel factus est. 3) resedit. — አንኀ፡ II, 1 1) longum fecit, prolongavit, produxit. 2) procerum, altum fecit. 3) in altum crevit, p. 14 l. 14. — ኑኅ፡ 1) longitudo. 2) altitudo. — ነዊኅ፡ et ነዋኅ፡, f. ነዋኅ፡ 1) longus; ነዋኅ፡ diu. 2) longinquus, ነዋኅ፡ longe, procul. 3) procerus, altus.

ንዋይ፡, pl. ንዋያት፡ 1) vas, vasa; ንዋየ፡ውስጥ፡ intestina. 2) instrumentum, -ta, utensilia, apparatus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 3) sarcinae. 4) res quas quis possidet, opes, bona, pecunia.

ነዓ፡, ንዒ፡, ንዑ፡, ነዓ፡ (gr. § 160, 1, a) 1) veni, venite! 2) age, agite!

ንዑልት፡ fratria quam levir uxorem ducit.

ነዐወ፡ I, 1 subj. ይንዐው፡ 1) venatus est. 2) aucupatus est, avide inhiavit. — ነዓዊ፡ 1) venator. 2) venatorius. — ናዕዌ፡, ነዐዌ፡ venatio.

ንዝህላል፡ vid. ዘህለለ፡

ነዘረ፡ I, 1 et 2 momordit.

ነዝኀ፡ I, 1 con-, aspersit. — ተነዝኀ፡ III, 1 pass. — ንዝኀት፡ conspersio, aspersio.

ነዝኀ፡ — አንዝኀ፡ II, 1 visit (ut videtur; aliâs non occurrit, at vid. locum in meo Lexico Aeth. c. 677 e Phlx. 89 allatum).

ነዝነዘ፡ — ተነዝነዘ፡ III, 1 vexatus est.

ነዝዐ፡ I, 1 evulsit.

ነዘዘ፡ — አመንዘዘ፡ qdrl. II insultavit, probrose dictis proscidit.

ናዘዘ፡ I, 3 solatus, consolatus est. — ተናዘዘ፡ III, 3 solatium admisit, solatio erectus est. — ናዛዚ፡ solator. — ኑዛዜ፡ consolatio, solatium.

ነዘፈ፡ — ተነዘፈ፡ III, 1 exhaustus, evacuatus est.

ነየ፡ ecce me! ነያ፡ ecce eam! caet. (vid. gr. § 160, 1, a).

ናእት፡ panis infermentatus, azymus.

ንድለት፡ caverna.

ነድሐ፡ I, 1 trusit, impulit.

ነደቀ፡ I, 1 struxit, exstruxit, aedificavit. — ተነድቀ፡ III, 1 pass. — ንድቅ፡ structura, opus latericium, murus. — ነዳቂ፡ aedificator.

ነደበ፡ — አመንደበ፡ qdrl. II afflictavit, in calamitatem et periculum induxit, vexavit, persecutus est. — ተመንደበ፡ III, 1 pass. — ምንዱብ፡ afflictus, calamitatibus et difficultatibus pressus. — ምንዳቤ፡ af-

flictio, calamitas, aerumnae, periculum.

ነድአ፡ I, 1 egit gregem, propulit, abegit, exegit. — ተነድአ፡ III, 1 pass. — ነዳኢ፡ exactor.

ነድየ፡ I, 1 subj. ይንዲ፡ inops, egenus, pauper fuit vel factus est. — አንደየ፡ II, 1 caus. — ነዳይ፡ pauper, egenus, inops. — ንድየት፡ et ንዴት፡ paupertas, inopia.

ነደደ፡ et ነደ፡ I, 1 arsit, exarsit, incensus fuit. — አንደደ፡ II, 1 1) accendit, incendit. 2) combussit. — ነድ፡ flamma; ardor. — ምንዳድ፡ focus, culina.

ነደፈ፡ I, 1 jaculatus est, icit. — ተነድፈ፡ III, 1 1) jaculando emissus est. 2) ictus, ictu vulneratus est. — አስተናደፈ፡ IV, 3 fundamentum jecit. — ንድፈት፡ jaculatio; ictus. — ነዳፊ፡ jaculator, sagittarius. — ምንዳፍ፡ spatium jactus teli.

ነጌ፡ elephas.

ነግሀ፡ I, 1 illuxit dies. — አንግሀ፡ II, 1 mane fecit, mane venit vel profectus est. — ነግህ፡ prima lux, tempus matutinum; በነግህ፡ mane, bene mane.

ነገለ፡ — መንገለ፡ 1) versus, ad, in. 2) quod attinet ad. — ለመንገለ፡ id. — በመንገለ፡ versus, juxta, ad. — እመንገለ፡ 1) a parte. 2) ratione habita, quod attinet ad.

ነግሠ፡ I, 1 subj. ይንግሥ፡ 1) regnavit, rex fuit (c. ለ፡, ላዕለ፡, ዲበ፡). 2) regnum, imperium adeptus est. — አንገሠ፡ II, 1 regem, imperatorem constituit. — ንጉሥ፡, pl. ነገሥት፡ rex, imperator. — ንግሥት፡, pl. ንግሥታት፡ regina, imperatrix. — ንግሥ፡ regimen, regia dignitas. — ነጋሢ፡, pl. ነገሥት፡ rex, dynasta. — መንግሥት፡, pl. መንግሥታት፡ regnum, imperium.

ነገረ፡ I, 1 subj. ይንግር፡ 1) locutus est, dixit (c. Acc. prs. vel ለ፡ alicui). 2) recitavit, narravit, retulit, enarravit, exposuit, enuntiavit (addixit: „quas decet, divinae Christi naturae addicimus“ p. 71 l. 24). — ተነግረ፡ III, 1 pass. — ተናገረ፡ III, 3 collocutus, locutus est (c. ምስለ፡, ኀበ፡, Acc. pers.; c. በእንተ፡, በ፡, Acc. rei); a) disseruit, dixit; b) enarravit. — ነገር፡, pl. ነገራት፡ 1) sermo, oratio, verbum, verba, (ሱቡአ፡ነገር፡ linguosi). 2) sermocinatio, enarratio, relatio, expositio. 3) res, causa, res gesta (quatenus narratur). — ተናጋሪ፡ 1) loquens, orator. 2) rationalis. — መስተናግር፡ patronus causae, intercessor (seq. ለ፡ pers.).

ነግዐ፡ — አንጕዕ፡ medulla. — አንጐዐ፡ II, 1 emedullavit.

ነገደ፡ I, 1 peregre abiit vel fuit, peregrinatus est, iter fecit, mercaturam fecit. — ንግድ፡ peregrinatio, mercatura. — ነግድ፡, pl. ነግዳን፡ peregrinus, advena, hospes, (exsul, exsules p. 9 annot.). — ነጋዲ፡ peregrinator, mercator. — መንገድ፡ 1) via publica. 2) iter, profectio, peregrinatio. — እንግዳ፡, pl. አናግድ፡ peregrinus, hospes, advena. — ተአንገደ፡ qdrl. III, 1 peregrinatus, deversatus est, hospes fuit.

ነገድ፡, pl. አንጋድ፡ et አናግድ፡ gens, stirps, tribus.

ነጐድጓድ፡ vid. ጐድጐደ፡

ነገፈ፡ I, 1 excussit, decussit. — አንገፈ፡ II, 1 1) excussit, eripuit, liberavit. 2) seq. ላሐ፡ fecit ut luctum deponert. — ተነግፈ፡ III, 1 1) decussus est, decidit. 2) foliis nudatus est. — ንጉፍ፡ decussus, deciduus.

ነፐረ፡ I, 1 scintillavit, fulsit. — ንፐር፡ scintillae, fulguratio.

ነፐበ፡, ነጠበ፡ I, 1 stillavit. — ነፐብ፡ gutta, stilla; punctum. — አንጠብጠበ፡ quinql. I 1) destillavit. 2) guttatim demisit. — ነጠብጣብ፡ stillicidium, stilla, gutta.

ነፐዐ፡ — አንፐዐ፡ II, 1 abrupit.

ነጠየ፡ — አንጠየ፡ II, 1 importune ursit, defatigavit, molestus fuit alicui. — አንጣዪ፡ et መንጠዪ፡ molestus, importunus.

ነጠፈ፡ I, 1 colavit, defaecavit. — ንጡፍ፡ colatus, defaecatus, purus. — መንጠፍት፡ colum, cribrum.

ነጸለ፡ — ተነጽለ፡ III, 1 evulsus vel abruptus excidit.

ነጽሐ፡ I, 1 purus fuit, purificatus est. — አንጽሐ፡ II, 1 1) purgavit, purificavit. 2) purum, insontem declaravit. — አስተናጽሐ፡ IV, 3 inter-, ex-, de-, repurgavit. — ንጹሕ፡ purus; immaculatus, incorruptus, innocens, castus, sanctus, sincerus, serenus. — ንጽሕ፡ 1) purgatio. 2) puritas, castitas, continentia, innocentia, sanctimonia, serenitas. — ንጽሕና፡ puritas, innocentia, castitas. — መንጽሒ፡ purificator, purgatorius.

ነጸረ፡ I, 2 1) intuitus est, spectavit, in-, con-, aspexit. 2) respexit, rationem habuit; attendit (c. ለ፡ vel Acc. p. 85). — ተናጸረ፡ III, 3 recpr. — ንጸሬ፡ 1) intuitus. 2) obtutus, visus. — መንጸር፡ regio ex adverso sita; መንጸረ፡ 1) adv. ex adverso, in adversum, coram, manifesto. 2) praep.: e regione. — አንጸረ፡ praep. ex adverso, e regione.

ነጸብራቅ፡ vid. ጸብረቀ፡

ነጸየ፡ I, 1 vellit, evellit.

ነጸፈ፡ I, 1 stravit, substravit. — ተነጽፈ፡ III, 1 refl. et pass. — ንጹፍ፡ stratus. — መንጸፍ፡ stratum, stragulum.

ነጸፍጸፍ፡ vid. sub ጸፍጸፈ፡

ነፀረ፡ I, 1 et 2 dirupit, discussit.

ነፅነ፡ I, 1 1) contudit, discussit. 2) prostravit, dejecit, detrusit, terrae impegit. — ተነፅነ፡ III, 1 pass. (prostratus, detrusus jacuit).

ነፅፈ et ነፀፈ፡ I, 1 defecit, exaruit, exsiccatus est, fluere desiit.

ነፈረ፡ I, 1 aestuavit, bullivit.

ነፍሰ፡ I, 1 spiravit, flavit (ventus). — አንፈሰ፡ II, 1 1) exhalavit. 2) respiravit. 3) recreavit, refocillavit. — አስተንፈሰ፡ IV, 1 1) respiravit. 2) inspiravit. — ነፍስ፡, pl. ነፍሳት፡ anima, animus; nonnumquam = animans; c. pron. suff. = ipse, p. 67. — ነፋስ፡, pl. ነፋሳት፡ 1) ventus. 2) aër, aurae. 3) halitus, spiritus p. 140 str. 16. — ነፍስት፡ 1) corpus. 2) pudenda. — መንፈስ፡, pl. መናፍስት፡ et መንፈሳት፡ spiritus (tam halitus, ventus, anima, quam vis vel natura rationalis, Geist); እለ፡መንፈስ፡ πνευματικοί. — መንፈሳዊ፡ spiritualis. — እስትንፋስ፡ spiratio, halitus.

ነፈቀ፡ I, 1 diffidit, divisit, bipartitus est. — ናፈቀ፡ I, 3 1) divisit, dimidiavit. 2) ambiguus fuit animo, dubitavit, hypocrita, incredulus fuit. — ተነፍቀ፡ III, 1 1) divisus fuit. 2) sibi divisit. — ተናፈቀ፡ III, 3 in partes vel factiones discessit, dissedit. — ንፉቅ፡ fissus, divisus, bifidus. — ኑፉቅ፡ dubitans, hypocrita. — ነፍቅ፡ arca, scrinium, loculus. — ንፍቅ፡ dimidia pars. — ኑፋቄ፡ 1) divisio. 2) dissensio, διχόνοια p. 70—73. 3) hypocrisis, incredulitas. — መንፈቅ፡ dimidia vel media pars.

ነፍኀ፡ I, 1 subj. ይንፋኅ፡ flavit, spiravit, afflavit, inspiravit, sufflavit, inflavit (በቀርን፡ = buccinavit p. 4). — ተነፍኀ፡ III, 1 flatus, inflatus est, intumuit. — ንፍኀት፡ flatus, afflatus, inflatio.

ነፍነፈ፡ qdrl. I roravit. — ንፍንፍ፡, ነፍኒፍ፡ roratio, tenuis pluvia.

ነፈየ፡ I, 1 cribravit. — መንፎ፡ cribrum.

ነፍጥ፡ 1) naphtha. 2) bombarda, sclopetum.

ነፍጸ፡ I, 1 subj. ይንፍጽ፡ aufugit, effugit. — አንፈጸ፡ II, 1 abegit, fugavit. — ነፋጺ፡ profugus, fuga elapsus. — ነፋጺት፡ quidquid e clade superstes est.

አ፡ vid. gr. § 162 s. f.

ኢ፡ 1) non. 2) seq. Subj.: ne. 3) nominibus praepositum vim ἀ privativi (= in-) habet, ut: ኢሰሚዕ፡ inobedientia.

ኦ፡ o! interj. dolentis, minantis, mirantis, acclamantis; quibusdam nominibus suffigitur (gr. § 142).

አህ፡ ah, eheu! intrj. dolentis et gementis.

አሆ፡ utique, esto, bene, sic (ja); አሆ፡ብህለ፡ obtemperavit, annuit, morem gessit (c. Acc.: alicui); አሆ፡ አበለ፡ persuasit.

አላ፡ sed, at (p. 74 l. 9 አላ፡ inde exponitur, quod in ዘእንበለ፡ negatio continetur); nisi (p. 4 l. 21); tamen (post እንዘ፡ quamvis) p. 75 l. 4.

እለ፡ pl. vocis ዘ፡; እሉ፡ እላ፡ pl. vocis ዝ፡

አሌ፡ vae! seq. Dat.

ኤሊ፡ Eli, judex Israël.

ኤልሳቤል፡ Jezabel.

ኤልሳቤጥ፡ Elisabeth.

እለ፡ስክንድርያ፡ i. q. እለ፡እስክ"፡

ኤልሳዕ፡ Elisaeus.

አልቦ፡ 1) non est penes eum = non habet (gr. § 167, 1, b; 176, h), c. c. Acc. vel Nom. rei, quam quis habet; is qui habet in Nominativo apponitur (ut p. 89 l. 4. 5; 92 l. 22; 93 l. 2); ዘአልቦ፡ qui non habet = sine. 2) አልቦ፡ vel አልቦቱ፡ non est; አልቦ፡ ዘ፡ nemo, nihil, non est quod; አልቦ፡አመ፡ nunquam; አልቦ፡ሶበ፡ non est quando = non mox p. 5. 3) አልቦ፡ non, minime, nequaquam.

አልባልተሬቦን፡ pater noster (corruptum ex ال et πάτερ ἡμῶν) p. 31.

እሎንቱ፡, እላንቱ፡ pl. vocis ዝንቱ፡

እሊአሁ፡ pl. vocis ዚአሁ፡

እለአላዳ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Ge-

sellschaft, Bd. VII. p. 344 nr. 11 et 29).

እለ፡እስክንድርያ፡ Alexandria (praefixa voce **ዘ፡**, **በ፡**, **ለ፡** illud **እ** initiale omittere licet).

እለ፡አዝጓጓ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII. p. 344 nr. 15).

እልኩ፡, **እልክቱ፡** pl. vocis **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

እልዋሕ፡, **አልዋሕ፡** n. terrae, ubi Bartholomaeus evangelium praedicasse dicitur.

እልዐዛር፡ Eleazar, Lazarus.

ኤልያስ፡ (Acc. ἐλαίας) oleae.

ኤልያስ፡ Elias.

አለደ፡ I, 2 legit, collegit. — **ተአለደ፡** III, 2 pass. — **ምእላድ፡** collectaculum, receptaculum.

እልፍ፡, pl. **አእላፍ፡** myrias, decem millia. — **ትእልፊት፡**, **ምእልፊት፡** decem millium multitudo.

አልፋ፡ litera alphabeti Graeci prima (p. 58); cognomen Christi (ex Apoc. 1, 8) p. 141.

ኢሎፍሊ፡ ἀλλόφυλοι Philistaei; **ኢሎፍላዊ፡** Philistaeus.

እሐ፡ boves.

አሐዱ፡, f. **አሐቲ፡** 1) unus; **፩፩** singuli, unusquisque; **አሐተ፡** semel. 2) aliquis, quidam (p. 13. 18—20. 24 al.).

አመ፡ 1) adv. rel. temporis: quo, qua, quibus, quum; **አልበ፡አመ፡** numquam. 2) conj.: quo tempore, tum quum, ubi; **እምአመ፡** ex quo; **እስከ፡አመ፡** usque dum, donec; **ዘአመ፡** quum. 3) praep. temporis: tempore, in, Abl.; **እምአመ፡** abhinc, inde a; **እስከ፡አመ፡** usque ad. 4) **አሜሃ፡** et **አሜሁ፡** tunc, tum.

እመ፡ et **ለእመ፡** (gr. § 170, 1; 205) 1) conj. condit.: si; c. neg.: si non, nisi; **እመሰ፡** si vere, si quidem; **ወእመሰ፡** sin; **እመቦ፡ዘ፡** si quis, si quid, si quando, si forte; **እመኒ፡**, **ለእመኒ፡**, **ወእመኒ፡**, **እመሂ፡**, **ወለእመሂ፡** etsi, quamvis, (at p. 81 l. 14 et si, si quidem); **እመ፡** — **ወእመኒ፡**, **እመሂ፡** — **ወእመሂ፡**, **እመኒ፡** — **ወእመኒ፡**, **እመሂ፡** — **አው፡** sive — sive; **ወእመ፡አኮ፡**, **ወእመ፡አኮሰ፡**, **ወእማ እኮ፡** si vero non, sin minus, aut; **እመ፡አኮ፡** — **እመ፡**(**ወእመ፡**) **አኮ፡** aut — aut; **እምከመ፡** vid. sub **ከመ፡** 2) part. interrg.: an, num, -ne? (tam in interrg. directa quam in obliqua); etiam adjecto **ሁ፡**, **ኑ፡**, ut **ለእመኑ፡**

እመ፡ vel **እም፡** 1) ἄν in apodosi enunciationis condit., si quidem in protasi **ሶበ፡**, rarius si **እመ፡** (p. 130) adhibitum est. 2) optative: ὤφελον, debebam, ut: **እምያስተረክቡ፡** „vacare debebant", p. 87.

እም፡ i. e. **እምነ፡** vid. sub **መነየ፡**

እም፡ mater vid. sub **አመመ፡**

አምሐራ፡ Amhara, provincia Abyssiniae.

እምሔው፡, f. **እምሔውት፡**, pl. **እምሔዋት፡**, **እምሔዋን፡**, **አማሑት፡** avus, avia; proavus, proavia.

እመሕያው፡ vid. sub **እም፡**

አመመ፡ — **እም፡**, pl. **እማት፡** mater; **እመሕያው፡** i. e. **እመ፡ሕያው፡** mater vivi i. e. mater viventium, seu mater generis humani.

አመመ፡ — **አመት፡**, pl. **አመታት፡** cubitus, ulna (cum pars brachii anterior, tum mensura).

አመረ፡ I, 2 monstravit, ostendit, significavit, indicavit, notum fecit (etiam c. Acc. prs.: alicui). — **አእመረ፡** II, 1 1) cognovit, novit, scivit, agnovit; c. neg.: nescivit, ignoravit (**ዘኢያእመረ፡አባስ፡** quod nescit Abbas = nesciente Abbate); **አቅደመ፡አእምሮ፡** praescivit, praenovit; (p. 60 l. 3 „e singulis signis literarum suarum singuli horas suas norunt"; at emendandum est **ይኤምሩ፡** „singula signa literarum singulas horas indicant"). 2) percepit, comperit. 3) intellexit, comprehendit. 4) sciens, gnarus, intelligens fuit; **አእምሮ፡** et **አእምሮት፡** cognitio, scientia, intelligentia, disciplina. — **አአመረ፡** II, 2 demonstravit, edocuit, scientia impertivit. — **ተአምረ፡** III, 1 cognitus, agnitus, dignotus est, se cognoscendum praebuit, innotuit. — **ተአመረ፡** III, 3 rcpr.: familiaritatem contraxit. — **እሙር፡** 1) notus, cognitus. 2) noscibilis. 3) certior factus. 4) constitutus, status, certus. — **አሚር፡** 1) sol. 2) dies; **ኵሎ፡አሚረ፡** quotidie, totum diem; **ለለአሚሩ፡** quotidie. — **ማእምር፡** 1) scitus, sciens, gnarus. 2) intelligens, prudens, sapiens. 3) familiaris. — **ትእምርት፡**, pl. **ተአምር፡** (quod et ipsum pro Sing. usurpatur), et **ትእምርታት፡**, pl. pl. **ተአምራት፡** signum, a) nota, indicium; b) documentum; c) monumentum; d) miraculum, prodigium; e) typus.

አሞራዊ፡ Amoraeus.

አመት፡, pl. **አእማት፡** serva, ancilla.

እመት፡ vid. sub **አመመ፡**

አምኀ፡ I, 2 salutavit. — **ተአምኀ፡** III, 3 1) osculatus est. 2) consalutavit. 3) salutavit. — **አምኃ፡** 1) osculum. 2) salutatio. 3) munus, donum, munera (venerationis causa oblata).

አምነ፡ I, 1 subj. **ይእመን፡** 1) fidem habuit, confisus est. 2) credidit (**እመኒ፡** crede! p. 8 l. 1), nec non: ad finem conversus est. 3) confessus est (ὁμολογεῖν); **አሚን፡** πίστις et ὁμολογία. — **አእመነ፡** II, 1 1) persuasit. 2) ad fidem convertit. — **ተአምነ፡** et **ተአመነ፡** III, 1 a) refl.: 1) confisus est, fiduciam vel spem posuit. 2) credidit. 3) confessus est. 4) bono et confidenti animo fuit. b) pass.: creditus est. — **አስተአመነ፡** IV, 1 fidem fecit rei, persuasit, confirmavit, asseruit. — **እሙን፡** 1) fidus, fide dignus. 2) verus; **እሙነ፡** vere, re vera. 3) confisus. — **አማን፡** 1) fidus. 2) verus; subst.: verum, veritas; adv.: **አማን፡**, **አማነ፡**, **በአማን፡** vere, revera, recte, sane, profecto; **አማን፡ብሂል፡** verum dicere, (ἀληθεύειν); **ዘበአማን፡** verus. — **አሜን፡** ἀμήν, certo, profecto, ita sit! — **እምነት፡** fiducia, fides (qua creditur, seq. **በ፡** rei; quae creditur; „tempore regni Zaguaeorum in fide i. e. ad fidem conversorum" p. 37 l. 25). — **ምእመን፡** et **ማእምን፡** confidens, credens, fidelis, fidus, fide dignus. — **ተአማኒ፡** 1) fidelis, credens. 2) confessor.

እምነ፡ vid. **መነየ፡**

እሙንቱ፡, **እማንቱ፡** pl. vocis **ውእቱ፡**

እምአ፡ vid. **ሞአ፡**

እማእከ፡ vid. **እመ፡**

እሜከላ፡ tribulus, herba mala.

እምከመ፡ vid. **ከመ፡**

እማዐት፡ vid. **መዐወ፡**

እምገ፡ vid. **ገ፡**

አሞጽ፡ 1) Amos, pater Isaiae. 2) Amon, filius Manasse (4 Reg. 21, 23 sec. LXX).

አሠር፡, pl. **አሠራት፡** vestigium.

እራሕ፡, pl. **እራሓት፡** palma manus cum carpo, manus.

አረሚ፡ ethnici, ethnicus. — **አረማዊ፡** ethnicus.

ኤርምያስ፡ Jeremias.

አረረ፡ I, 1 decerpsit, messuit, demessuit, collegit. — **ማእረር፡** messis.

አራራይ፡ vid. **አርአረ፡**

አርስው፡ n. ignotum viri, p. 17.

አርስጥላኦስ፡ Aristolaus.

አርስጣጣሊስ፡ Aristoteles.

ኤራቅሌያ፡ Heraclea, urbs Ponti.

አረቦን፡ arrhabo, pignus.

አሪት፡ lex Mosaica.

ኤርትራ፡ erythraeus.

አሮን፡ Aaron.

አርአረ፡ — **አራራይ፡** nomen unius e tribus canendi modis (vid. **ዕዝል፡** et **ግዕዝ፡**).

አርዌ፡, pl. **አራዊት፡** bestia; **አርዌ፡ምድር፡** et **አርዌ፡** serpens. — **ተአርወየ፡** qdrl. III, 1 efferatus est, saeviit.

አርዐት፡ vid. **ረዐወ፡**

አርዝ፡ cedrus.

አረየ፡ I, 1 legit, collegit, conquisivit.

አርዩ፡ Urias.

አረገ፡ — **አረጋዊ፡** et **አረጋይ፡**, f. **አረጋይት፡** et **አረጊት፡**, pl. **አእሩግ፡** grandaevus, senex, senior; vetula, anus.

አረጋ፡ p. 153 est siglum.

አርጌንስ፡ Origenes.

አርጋኖን፡ organum, instr. musicum.

አረፍት፡, pl. **አረፋት፡** 1) paries. 2) murus.

አስሐትያ፡ vid. **ሰሐተ፡**

እስመ፡ 1) quod, quia, ὅτι (weil, daß; sicut ὅτι orationi directae praemittitur). 2) nam, enim, etenim; nempe, scilicet.

አሰረ፡ I, 1 subj. **ይእስር፡** 1) ligavit, al-, de-, col-, religavit (c. **ውስተ፡** vel **በ፡** rei, cui quid alligatur). 2) vinxit, devinxit. — **ተአሰረ፡** III, 1 pass. — **እሱር፡** 1) ligatus, alligatus. 2) vinctus. — **እስረት፡** 1) ligatio, vinctio. 2) fascis. — **ማእሰር፡**, **ማእስር፡**, **ማእሰርት፡** ligamen, vinculum.

እስራኤል፡ Israël (de p. 27 l. 6 vid. Joann. 1, 48). — **እስራኤላዊ፡** Israëlita.

አስቄጥስ፡ Sceticus, Sceticum desertum.

እሳት፡ ignis.

አስቴር፡ Esther.

ኢስታዎስ፡ εἷς θεός, p. 18.

እስከ፡ 1) conj.: a) donec, usque dum; b) adeo ut, ita ut. 2) praep.:

a) usque ad, usque in (= ad, in, p. 8 l. 22). b) intra, per (temporaliter). 3) እስከ፡ለ፡ usque ad, in.

እስኩ፡ part. excitandi: δή, tandem, -dum, quaeso!

አሰከ፡— እስኪት፡, pl. አሰክት፡ testiculi, scrotum.

አስኬማ፡ σχῆμα, stola vel vestis monastica.

እስክሬን፡ scrinium.

እስክንድር፡ Alexander; እስክንድርያ፡ Alexandria.

አሰወ፡ — አሶት፡ medela, sanatio, ars medendi.

አሰየ፡ — ትእሲት፡ scoriae.

ኢሳይያስ፡ Isaias.

እስጳኖስ፡ corruptum ex εἰς Πάνος i. e. Panos, Panopolis, oppidum Aegypti (el-Achmim) p. 59.

አስፈሬዳ፡, አስፋሪዳ፡, pl. "ዳት፡ sporta, sportula.

እስፍንቱ፡ vid. ሰፈነ፡

አቀመ፡ vid. ቆመ፡

አብ፡ (gr. § 154, d) pl. አበው፡ pater (proprie et translate); አቡነ፡ ዘበሰማያት፡ Pater noster; titulo አቡነ፡ insignitur Metropolita Abyssiniae; አበው፡ parentes p. 20. 23. 24. 26; praepositi monachorum p. 62 l. 3; ሊቀ፡አበው፡ patriarcha. — አባ፡ 1) Vocativus vocis አብ፡ (gr. § 142 s. f.). 2) titulus honorificus virorum reverendorum. — አባስ፡ abbas monasterii.

አበለ፡ vid. ብህለ፡

አባል፡, pl. አባላት፡ 1) membrum, membra. 2) corpus, persona, ipse (c. pron. suff., p. 136 str. 21).

አቤል፡ Abel.

አብሐ፡ vid. በሐ፡

አቤሜሌክ፡ Abimelech, corruptum ex 'Αβδεμέλεχ, p. 3 seq.

አቤር፡, pl. አቤራት፡ 1) grandaeva, anus. 2) vidua.

አብርሃ፡ n. regis Abyssiniae (Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII S. 344/5).

አብርሃም፡ Abraham.

አብሬት፡ vid. በረየ፡

አበሰ፡ I, 2 crimen commisit, peccavit. — እቡስ፡ criminis reus, improbus. — አባሲ፡, pl. አባስያን፡ peccator, improbus. — አበሳ፡, pl. አበሳት፡ peccatum, improbitas, culpa peccando contracta, crimen. — መአብስ፡ peccator, maleficus.

አባስ፡ vid. አብ፡

አቤሴሎም፡ Absalom.

አብቅራጥ፡ Hippocrates.

እብን፡, pl. እበን፡ et አእባን፡ lapis, lapides.

አብእ፡ vid. በአ፡

አበው፡ vid. አብ፡

አበየ፡ I, 1 subj. ይእበይ፡ 1) noluit, seq. Acc. Inf. 2) recusavit, denegavit alicui alqd (c. Acc. prs.). 3) noluit obtemperare, repugnavit (c. Acc. vel እምነ፡ rei, c. Acc. vel ለ፡ pers.).

አብደ፡ I, 1 subj. ይእበድ፡ (oberravit), amens, stultus fuit, furuit, rabiosus fuit. — አእበደ፡ II, 1 caus. — አስታእበደ፡ IV, 1 contemsit, illusit, ludibrio habuit. — እቡድ፡ 1) rabiosus. 2) insanus, vecors. — እበድ፡ amentia, stultitia, insipientia. — አ

ብድ፡, pl. አብዳን፡ 1) stultus, amens, insipiens, disciplinae expers. 2) insanus.

አትሬዎስ፡, አትሮንስ፡ thronus, sella.

አተተ፡ I, 1 a-, re-, submotus, ablatus est, recessit. — አእተተ፡ II, 1 a-, re-, submovit, abstulit. — ተአተተ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) dis-, abs-, recessit. — እቱት፡ remotus, amotus, distans.

እቶን፡, pl. እቶናት፡ clibanus, furnus, fornax.

አትናትዮስ፡ Athanasius.

አተወ፡ I, 1 subj. ይእቱ፡ domum ivit vel venit, revenit, reversus est. — አእተወ፡ II, 1 caus. — እትወት፡ reditus.

ኢትዮጵያ፡ Aethiopia. — ኢትዮጵያዊ፡ Aethiops.

እኍ፡ vid. እኅው፡

እኒል፡ massa ficuum (vel dactylorum) compressa.

አኀረ፡ I, 2 retardavit. — አእኀረ፡ II, 1 post se reliquit. — አኃሪ፡ posterior; አኃሪት፡ extremum, exitus.

እኅት፡ vid. እኅው፡

እኅው፡, እኍ፡ (gr. § 154, d) pl. አኀው፡ frater (sensu strictiori et latiori, proprie et translate). — እኅት፡, pl. አኃት፡ soror. — ተአኀወ፡ III, 1 et ተአኀወ፡ III, 3 fraterno vinculo junctus fuit, amorem fraternum coluit, foedus amicitiae junxit. — ታእኃ፡ necessitudo fratrum, amicitia; fratres, amici.

አኀዘ፡ I, 1 impf. ይእኅዝ፡, subj. ይእኅዝ፡ et የአኅዝ፡ 1) prehendit, com-, apprehendit, cepit (c. Acc. rei; c. በ፡ manus); a) አኀዘ፡ ሥርወ፡ radices cepit p. 14 ann. 7. b) prehendit i. e. aggressus est alqm p. 42. 2) tenuit; occupavit, possedit, potitus, dominatus est; inde እኂዝ፡ potentia, dominatio; pl. እኂዛት፡ virtutes vel potentiae (coelorum; angeli) p. 79 l. 4. 3) coepit, incepit (seq. Subj. verbi). — ተእኅዘ፡ III, 1 pass. — ተአኀዘ፡ III, 3 1) coagmentatus, confinis fuit. 2) pugnam commisit, aggressus est. — እኁዝ፡ 1) prehensus, captus, detentus, occupatus. 2) tenens. 3) contiguus. — አኀዝ፡ et አኅዝ፡ pignus. — እኀዘት፡ apprehensio, occupatio, dominatio. — አኃዚ፡ potens, dominator, potestate praeditus. — ምእኃዝ፡ confinium; ምእኃዘ፡ juxta, proxime.

አነ፡, pl. ንሕነ፡ ego; አንሰ፡ i. e. አነ፡ et ሰ፡ (gr. § 171).

አነመ፡ I, 1 texuit. — ተአንመ፡ III, 1 pass. — እኑም፡ textus. — እንመት፡ textura, ars textrina. — አናሚ፡ textor. — ማእነም፡ opus textorium. — ምእናም፡ jugum textorium, textrina.

አንሰ፡ vid. አነ፡

እንስሳ፡ vid. ሰውሰወ፡

አንስት፡ sing. et coll., pl. አእኑስ፡ femina, mulieres, feminae. — አንስቲያ፡, አንስትያ፡, mulieres, feminae; uxores, maritae.

አነቀ፡ forma amharizans e. q. ኀነቀ፡ p. 111 ann. 5.

እንቊ፡ accipiter.

እንቂራ፡ Ancyra Galatiae.

እንቋዕ፡ eia, evax, euge!

አንቀጽ፡ vid. **ነቀጸ፡**

እንቢ፡, **እንብየ፡** (gr. § 162) nolo, recuso; **እንብየ፡ብህለ፡** noluit, recusavit.

እንበለ፡ et **ዘእንበለ፡** 1) conj., seq. Subj. verbi: a) nisi, praeterquam. b) ita ut non, quin, quamvis non. c) priusquam, antequam. d) post sententias negativas: nisi, sed. 2) praep.: a) praeter, excepto. b) sine, absque.

እንበይነ፡ vid. **በይነ፡**

አንበጣ፡ vid. **ነበጠ፡**

አንተ፡, f. **አንቲ፡**, pl. **አንትሙ፡**, f. **አንትን፡** tu.

እንተ፡ 1) f. vocis **ዘ፡** q. v. 2) conj. a poetis usitata: quod (= **ዘ፡**, **እስመ፡**), dum, cum (= **እንዘ፡**). 3) praep.: a) versus, a (in der Richtung von). b) per (sensu locali). c) ad modum, instar (**እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡** wenigstens als Dienst p. 59 l. 6). d) aliis praepositionibus loci praemittitur (gr. § 166, 19). — **በእንተ፡** praep.: 1) quod attinet, de (**ወበእንተ፡ዘ፡** et quod attinet id quod p. 6 l. 16; **ዘበእንተ፡ርእስከ፡** τὰ κατὰ σεαυτόν p. 57; **ዘበእንተ፡ሰላም፡** τὰ περὶ τῆς εἰρήνης p. 71; **ዘበእንተዝ፡** quod attinet hoc p. 91 l. 14). 2) ob, propter, causa, gratia; **በእንቲአሁ፡**, **በእንተ፡ዝንቱ፡**, **በእንተዝ፡** propterea, propter hoc; **በእንተ፡ዘ፡** quia. 3) in gratiam alcjs, pro, ὑπέρ c. Gen.; per (in formulis obtestandi, p. 13. 50). 4) per, διά p. 89 l. 13.

አንተለ፡ — **ተአንተለ፡** qdrl. III, 1 pertaesus, impatiens fuit vel factus est, indignatus est.

እንቲአየ፡ vid. **ዘ፡**

እንትኩ፡, **እንታክቲ፡** vid. **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

አንጎ፡ vid. **ኖጎ፡**

እንከ፡ (gr. § 169, 2) 1) οὖν, igitur, ergo; **እንከሰ፡** igitur, jam, jam vero. 2) adhuc, porro, amplius, diutius.

እንዘ፡ (gr. § 170, 5. 190) dum, cum, Part. vel Gerund. Latinorum, (**እንዘ፡ዝኒ፡** haec cum ita sint p. 95 l. 5. 6); a) quamdiu, dum adhuc; b) quamvis, etsi.

አንያኖስ፡ Anianus.

አነጻ፡ cutis; pellis, corium.

እንዳዒ፡ vid. **የድዐ፡**

እንጋ፡ (gr. § 169, 3) ἄρα.

እንግልጋ፡ vid. **ገለገ፡**

አናጕንስጢስ፡ anagnosta.

አንጕዐ፡ vid. **ነገዐ፡**

እንግድአ፡ vid. **ጕድአ፡**

እንጦንዮስ፡ Antonius.

አንጥያኮስ፡ Antiochus.

አንጢዮኪያ፡ Antiochia.

እንጳንጼ፡ pustulae, ulcera elephantiaci.

አንጾኪያ፡ Antiochia.

አንጽዋ፡, pl. **አናጹት፡** mus.

አንፍ፡, pl. **አእናፍ፡** nasus.

አነፈ፡ — **ማእነፍ፡** tryblium, patella.

አከ፡ (gr. § 162. 197, b) part. neg., ad negandas singulas sententiarum voces vel in sententiis nominalibus adhibita: non; **አከ፡ዘ፡** non est quod = non; **አከ፡በሕቲቱ፡** — **አላ፡ዓዲ፡** non tantum — sed etiam; **እመ፡አከ፡** vid. **እመ፡**; **አኮኑ፡** nonne? annon?

አከለ፡ — እክል፡ 1) cibus, pabulum. 2) frumentum, fruges; **0 ውደ፡እክል፡** area.

አከለ፡ I, 1 subj. **ይእክል፡** et **ይእክል፡** reichen 1) effecit summam, fuit circiter, fere, plus minus. 2) sufficit, satis fuit (c. Acc. vel **ለ፡** pers.: = alicui; c. **ውስተ፡** ad, p. 71 l. 12, ubi **ትወሬቶሙ፡** subjectum sententiae est). — **አእከለ፡** II, 1 satis habuit. — **ተአከለ፡** III, 1 contentus fuit, satis habuit. — **እኩል፡** sufficiens. — **አካል፡**, pl. **አካላት፡** 1) corpus, statura. 2) substantia, hypostasis, persona. — **ማእከል፡** medium, media pars, medius locus; (**ማእከለ፡ አፍላግ፡ክልኤቱ፡** Mesopotamia p. 112 str. 18), **ዘማእከል፡** medius. — **ማእከለ፡** praep.: in medio, in medium, inter, (**ማእከሌነ፡ኮነ፡** μεσιτεύων mediator factus est p. 73; **ዘ ማእከሌነ፡** mediator noster p. 97); **በማእከለ፡** in medio, inter; **እማእ ከለ፡** e medio („per medios pedes et faciem" p. 120 str. 54). — **ማእ ከላዊ፡** et **ማእከላይ፡** 1) medius. 2) mediator. — **አማእከለ፡** qdrl. II ad medium pervenit, medium tenuit.

አከሊል፡ vid. **ከለለ፡**

አክሱም፡ Axuma, metropolis Abyssiniae.

አኰተ፡ — አእኰተ፡ II, 1 1) laudibus celebravit. 2) gratias egit (c. Acc. prs. = alicui). — **ተአኰተ፡** III, 1 laudibus, gratiarum actione celebratus est. — **እኩት፡** part. pass. — **አእኳቲ፡** qui gratias referre, laudibus celebrare solet. — **አኰቴት፡** 1) laudatio, laus, gloria. 2) gratiarum actio, gratiae; **አኰቴተ፡ቍር ባን፡** oratio eucharistica.

አኮት፡ sciniphes, muscae caninae.

ኢኮንያ፡ Jechonias.

አካኪዮስ፡ Acacius.

አክዓብ፡ et **አክዐብ፡** Achab.

አከየ፡ I, 1 subj. **ይእክይ፡** malus, pejor, deterior fuit vel factus est. — **አእከየ፡** II, 1 1) male egit. 2) malum reddidit. 3) male habuit. — **አስተአከየ፡** IV, 3 vilipendit, dedecoravit. — **እኩይ፡**, f. **እ ኪት፡** malus; subst. **እኩይ፡** vel **እ ኪት፡** malum; **በእኪት፡** male. — **እከይ፡**, pl. **እከያት፡** mala indoles, pravitas, malitia, facinus malum.

አው፡ aut, vel, -ve; **እመሂ፡ — አው፡** sive — sive; **አው፡ — አው፡** aut — aut, vel — vel; in quaestione disjunctiva **አው፡** vel **ወ አው፡** an?

እወ፡ sane, utique, profecto; a) in responsione: sic, ita, etiam; b) in rogatione: utique, quaeso (o ja doch p. 13. 56).

አውል፡ vapor, nebula.

ኤዊልማሮዴቅ፡ Evilmerodach.

አውልዕ፡ oleaster.

አውሴ፡ Hosea = Josua p. 139.

አውሲም፡ أوسيم Ausim, Usim, Ⲃⲟⲩϣⲏⲙ Letopolis.

አውሴብዮስ፡ Eusebius.

አውስት፡ vultur.

አዘበ፡ — አስተአዘበ፡ minxit.

አዛብ፡, **አዙብ፡** hyssopus.

አዜብ፡ auster, regio australis.

እዝኅ፡ silex.

እዝን፡, pl. **እዛን፡** et **አእዛን፡** auris. — **ማእዝን፡**, **ማእዘን፡**, **ማ እዝንት፡**, **ማእዘንት፡** angulus.

አዘዘ፡ I, 2 jussit, praecepit, man-

davit (c. Dat. vel Acc. prs., c. Acc. rei vel seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.); testamentum fecit; ኢአዘዘ፡ non permisit, vetuit. — ተአዘዘ፡ III, 1 1) jussus est. 2) paruit, obedivit. — እዙዝ፡ 1) jussus. 2) mandatus, statutus. — ትእዛዝ፡, pl. ትእዛዛት፡ 1) praeceptum, mandatum, jussus; በትእዛዝ፡ jussu. 2) testamentum p. 95. 3) potestas, imperium p. 11 ann. 1. 4) obedientia. — ተአዛዚ፡ 1) mandato instructus, praefectus. 2) obediens, se subjiciens.

አይ፡ 1) አይ፡ vel አይኑ፡ qui? qualis? 2) አይ፡ vel አይሂ፡ quilibet, quisquis, qualiscumque.

አይሁድ፡ vid. ይሁዳ፡

ኤመ፡ — ምእያም፡ caula.

አየር፡, pl. አየራት፡ aër, aether.— አየራዊ፡ aërius.

ኡዮር፡ aër, aether.

ኤሰ፡ I, 1 tabuit, liquit.

ኢያሱ፡ Josua.

ኢየሱስ፡ 1) Jesus. 2) Josua.

ኢዮስያስ፡ Josias.

ኢዮብ፡ Job.

ኢዮቤል፡ 1) jubilum. 2) annus jubili.

አይቴ፡, etiam adjecto ኑ፡ አይቴኑ፡, ubi? quo? — ኀበ፡ አይቴ፡ quorsum? — እምአይቴ፡ unde? — በአይቴ፡ ubi? qui? quomodo? — ወኢአይቴኒ፡ nec usquam, nec quopiam.

አይኅ፡ diluvium. — ኤኅ፡ I, 1 diluvio obrutus est.

ኢያኤል፡ Jahel (Jud. 4, 17 seq.).

አየየ፡ — ተአየየ፡ III, 1 aequalis, comparabilis fuit. — አያይ፡ 1) aequalis, socius. 2) species, imago. — አያት፡ et አያያት፡ similitudo, simile.

እድ፡, pl. እደው፡ et አእዳው፡ (gr. § 154, d) manus. a) በእደ፡ et በእደወ፡ per; ዲበ፡ እደወ፡ vel ላዕለ፡ እደ፡ على يد sub auspiciis alcjs, per. b) brachium, armus. c) pars (ዐሥራት፡ እድ፡ pars decima p. 141 str. 19). d) latus, locus; እደ፡ ubi.

አድል፡ indumentum, tunica.

አዳም፡ 1) Adam. 2) homo (poët.).

አዲም፡ (ruber), corium (und als ihre Gürtel Leder p. 57 l. 19).

ኤዶም፡ Eden (Gen. 2, 8).

አደመ፡ I, 2 placuit (c. Acc. = alicui). — አስተአደመ፡ IV, 2 et 1 jucundum, gratum censuit, probavit, delectatus est (c. Acc. rei). — አዳም፡ jucundus, amoenus, suavis, gratus. — መአድም፡ placens, voluptate afficiens, delectans.

አድማስ፡ adamas.

አድስዮስ፡ Aedesius.

እደው፡ vid. እድ፡

አደወ፡ I, 1 verrit, everrit. — እዳው፡ purgamenta, quisquiliae.

አድግ፡, f. አድግት፡, pl. አእዱግ፡ asinus, -a.

እጕል፡, pl. እጎል፡, pl. pl. እጎላት፡ pullus, suboles, proles. — እጎልት፡, እጕልት፡, pl. እጎላት፡, እጕላት፡ vitula, juvenca. — እጓል፡, pl. እጓላት፡ proles, suboles, pullus et pulli, natus; እጓለ፡ ማውታ፡ pupillus, pupilli; እጓለ፡ እመሕያው፡ homo, homines, genus humanum.

እገሌ፡ ὁ δεῖνα, certus quidam.

እግር፡, pl. **እገር፡** et **አእጋር፡** pes. — **እጋር፡** et **እጋሪ፡** pedes, pedester.

እግዚእ፡ vid. **ገዝአ፡**

አገዳ፡ crus, armus, tibia.

ኤጲስ፡ቆጶስ፡, pl. **ኤጲስ፡ቆጶሳት፡** episcopus; **ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ"፡** πανεπίσκοπος omnia prospiciens p. 85.

ኤጼቅጢጦስ፡ Epictetus.

ኤጲፋንያ፡ epiphania festum.

አጽብሃ፡ n. regis Abyssiniae, qui socius erat regis **አብርሃ፡**

አፍ፡ vid. **አፈወ፡**

እፎ, etiam **እፎኑ፡** quomodo? a) quam, quantopere! b) qui? quid quod? quomodo fit vel fiat ut? cur? c) **እፎ፡ፈድፋደ፡** quanto magis? d) **ዘከመ፡እፎ፡** qualis? — **እፎእፎ፡** quomodo?

አፍላጦን፡ Plato.

ኤፍሬም፡ Ephraim.

አፍሪቅያ፡ Africa.

አፍርንጅ፡ Franci i. e. Romani.

ኤፌሶን፡ Ephesus.

አፍቶኒ፡ Aphthonius.

አፍአ፡ vid. **አፈወ፡**

አፋኪያ፡ circuli, annuli.

አፈወ፡ — **አፍ፡**, pl. **አፈው፡** (gr. § 154, d) 1) os, oris. 2) ostium; acies gladii. — **አፈ፡፡ወርቅ፡** Chrysostomus. — **አፍአ፡** et **አፍአ፡** 1) adv. forâs, foris, extra; **በአፍአ፡** id., **እንተ፡አፍአ፡** extrinsecus; **ዘአፍአ፡** extraneus, exterior. 2) praep., (sive **አፍአ፡**, **በአፍአ፡** simplex, sive seq. **እምነ፡**) extra („nec extra nec aliud quid praeter mensam aspiciet“ p. 58 l. 20). — **አፍአዊ፡** exterior, externus, extraneus. — **አፈው፡**, pl. **አፈዋት፡** aroma, odor suavis.

ኬ፡ 1) igitur, ergo; (in epanalepsi:) inquam; (ubi ad novi aliquid proceditur) jam, jam vero, porro, proinde. 2) utique, quidem, vero (ad distinguenda vocabula ea, in quae vis orationis cadit), sane. (Bis in eâdem sententiâ legitur p. 83).

ከህለ፡ I, 1 imprf. **ይክል፡** subj. **ይክህል፡** 1) potuit, valuit (seq. Acc. rei, vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). 2) praevaluit, superavit (c. Acc. pers.). — **አክህለ፡** II, 1 caus. — **ተክህለ፡** III, 1 possibile fuit, fieri potuit (c. **ለ፡** vel Acc. pers. = alicui; seq. Nom. vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). — **ከሃሊ፡** potens, validus; **ከሃሌ፡ኵሉ፡**, **ከሃሊ፡በኵሉ፡** omnipotens.

ኳኺላ፡ quisquiliae, purgamenta; at p. 101 in loco e Jer. 17, 6 sumto ἀγριομυρίκη ܟܝܠܐ respondet.

ካህን፡, pl. **ካህናት፡** sacerdos (tam Judaicus quam Christianus); **ሊቀ፡ካህናት፡** et **ካህን፡ዐቢይ፡** sacerdos summus; de **፳ወ፬ካህናተ፡ሰማይ፡** p. 35 vid. Apoc. 4, 4. — **ተክህነ፡** III, 1 sacerdotio functus est, sacra peregit. — **ክህነት፡** sacerdotium, munus sacerdotale.

ከለለ፡ — **ኵሉ፡** (gr. § 157, 2) omnis, omnes; quivis, unusquisque; quilibet, ullus, c. neg.: nullus, nihil. 2) totus. 3) subst.: omnia, universum. 4) **ኵሎ፡** vel **በኵሉ፡** prorsus, omnino. — **ኵልሄ፡**, **ኵለሄ፡**

quoquoversus, ubivis, ubique; በኵለሄ፡, ውስተ፡ኵለሄ፡ id.; እምኵለሄ፡, እንተ፡ኵለሄ፡ ab omni parte, undique. — ኵለንታ፡ (gr. § 157, 2) c. pron. suff.: totus.

ከለለ፡ I, 2 coronavit, coronae instar cinxit. — ተከለለ፡ III, 2 pass. ክሉል፡ part. pass. — አክሊል፡, pl. አክሊላት፡ corona. — ተክሊል፡ consecratio nuptialis, nuptiae.

ከልሐ፡ I, 1 et 2 clamavit, ex-, proclamavit, vociferatus est. — ክላሕ፡ clamor, vociferatio.

ከለሚዳ፡ chlamys.

ከልስስት፡ manipulus frugum, merges.

ካሌብ፡ Caleb.

ከልብ፡, pl. ከለባት፡, አክልብት፡, አክላብ፡ canis.

ከልአ፡ I, 1 subj. ይክላእ፡ 1) cohibuit, retinuit. 2) prohibuit, („ut prohibeat τὰ τοῦ διακόνου p. 82 l. 10), impediit, vetuit (c. Acc. rei et pers.). 3) recusavit, denegavit. — ተከልአ፡ III, 1 1) cohibitus est. 2) prohibitus, vetitus est (c. Acc. Inf. p. 75 l. 23; „longitudinem verborum vetitus sum" p. 75 l. 25; ዘኢይት ከላእ፡ ἀκώλυτος p. 85). 3) refl.: aversatus est, abstinuit (seq. እምነ፡). — ክልኤ፡ duo, duae, ambo. — ክልኤቱ፡, ክልኤቲ፡ duo, duae. — ካልእ፡ 1) diversus. 2) alius, alter. 3) secundus, alter. 4) quivis alius (quocum vivimus), socius, proximus.

ከልከለ፡ qdrl. I retinuit, impedivit.

ከልዐ፡ I, 1 exuit, detraxit.

ከለየ፡ — መክሊት፡, pl. መክልይ፡ talentum.

ኵሊት፡, pl. ኵልያት፡ ren.

ከላዴዎን፡, ከላውዴዎን፡, ከለዳውያን፡ Chaldaei.

ከሓ፡, ከሐ፡, ከሓከ፡, ከሐከ፡, ከሐክ፡ 1) illuc, illic. 2) ultra, ulterius, supra, amplius.

ኩሓ፡, ኵሓ፡ salix.

ኰሐለ፡ I, 1 illevit oculos, fucavit stibio. — ተኵሕለ፡, ተኰሐለ፡ III, 1 refl. et pass. — ኵሕል፡ collyrium, stibium.

ከሐከ፡ vid. ከሐ፡

ክሕደ፡ I, 1 subj. ይክሐድ፡ negavit, abnegavit; a) infidelis fuit, non credidit; b) perfide egit, descivit. c) abjuravit, apostata factus est. — አክሐደ፡ II, 1 1) falsi arguit, contradixit. 2) ad apostasiam induxit. — ተክሕደ፡ III, 1 1) pass. 2) i. q. III, 3 p. 88 ann. 4. — ተካሐደ፡ III, 3 contradixit, disputavit, altercatus est (c. Acc. = alicui, cum alqo); in controversiam, dubium vocavit. — ክሕድ፡ negatio, contradictio, controversia, infidelitas, inobedientia. — ከሓዲ፡ abnegator, infidelis (ungläubig), rebellis, apostata.

ከመ፡ 1) adv. rel.: ut, sicut, quemadmodum. a) በከመ፡ id.; በከመ፡ — ከመዝ፡ vel ከማሁ፡ ut — ita. b) ዘከመ፡ sicut; quomodo (in orat. indir.). 2) praep.: ut, sicut, instar, tamquam. a) በከመ፡ secundum, juxta, pro. b) ዘከመ፡ vel ከመ፡እንተ፡ instar, secundum, juxta, ad modum. c) Componitur cum pronominibus, α) ከመዝ፡, ከመ፡እንተ፡ quasi, tamquam; ከመ፡ዝ፡ — ከማሁ፡ ut — ita p. 66. β) ከመዝ፡, ከማሁ፡ et ዘከመዝ፡ talis, tale, talia.

γ) ከማሁ፡ et ከመዝ፡ eodem modo, sic, ita, pariter; ከመዝ፡ tam, tantopere, (ከመዝ፡ — መጠነ፡ tantum — quantum p. 104 l. 4). 3) conj.: a) ὅτι, daß, Nom. vel Acc. c. Inf. Latinorum; etiam orationi directae praemittitur sicut ὅτι p. 29. b) seq. Ind.: ὡς, ὥστε ita ut, so daß. c) seq. Subj.: ut; ከመ፡ኢ፡ ne. — እም ከመ፡ (raro ለእምከመ፡) ἐάν si; ὅταν, ἡνίκα ἄν, cum, quando, quotiescumque, quamdiu, ut primum, simul ac.

ከመ፡ 1) fere, propemodum. 2) pronominibus postpositum: -met, -dem, ipse. 3) tantum, solum, modo (p. 87 l. 12 nomini suo antepositum est, neque emendandum videtur ከመ፡ንረስዮ፡).

ካም፡ Cham.

ክምር፡, pl. አክማር፡ acervus.

ከመሰ፡ — አክሞሰሰ፡ qnql. II subrisit, leniter risit.

ከሚን፡, ከሚን፡ cuminum.

ከሠተ፡ I, 1 subj. ይክሥት፡ 1) re-, detexit, nudavit. 2) aperuit, patefecit. 3) revelavit, manifestum fecit, evulgavit. — ተከሥተ፡ III, 1 pass. — ክሡት፡ retectus, apertus, manifestus, revelatus; ክሡተ፡ aperte, manifesto. — ከሣቲ፡ revelator, manifestator.

ኰሥኰሥ፡ variegatus, versicolor.

ኰርሀ፡ I, 1 invitum adegit. — ኵርህ፡ aversatio, animus invitus.

ከርመ፡ et ከረመ፡ I, 1 1) hibernavit. 2) annotinus fuit. — ክረምት፡ 1) tempus pluvium, hiems. 2) annus. — ክራሚ፡ annotinus. — መስከረም፡ mensis Abyssinorum primus, qui X° Septembris sec. Cal. Greg. incipit.

ከሬር፡ collis rotundus.

ከርሥ፡, pl. ከርሣት፡ 1) venter; stomachus. 2) uterus. 3) alveus, cavum rei.

ክርስቶስ፡ Christus. — ክርስቲያን፡ Christiani; ቤተ፡ክርስቲያን፡ ecclesia, vid. ቤት፡; ሰንበተ፡ክርስቲያን፡ dominica. — ክርስቲያናዊ፡ Christianus. — ክርስትና፡ Christianismus, religio Christiana.

ከረበ፡ — ምኵራብ፡ templum Judaeorum; delubrum, fanum ethnicorum. — ኵርቢት፡ amuletum.

ከረቢ፡ corbis, sporta.

ከርቤ፡ myrrha.

ኪሩብ፡ Cherub, Cherubim. — ኪሩቤል፡ Cherubim, Cherub. — ኪሩባዊ፡ Cherubicus.

ኮሬብ፡ Horeb mons.

ክርታስ፡ charta.

ካራን፡ Harran (Gen. 11, 31. 32).

ኵርናዕ፡, pl. ኵርናዓት፡ ulna, cubitus.

ኰረኪ፡ grus.

ከርከረ፡ — መከርከር፡ molens, molaris.

ኰርኰረ፡ — አንኰርኰረ፡ qdl. V 1) volutus, rotatus est. 2) volvit, volutavit. — ንኰርኳር፡ rotatio, turbo. — መንኰራኵር፡ rota.

ከርከንድ፡ rhinoceros.

ከርከዕ፡ nux, amygdalus.

ኰርዐ፡ I, 1 et 2 percussit caput

alcjs pugnis. — ተኰርዐ፡ III, 1 pass.

ከረየ፡ I, 1 1) fodit, ef-, de-, per-, suffodit. 2) fodicavit. — ተከርየ፡ III, 1 pass. — መክርይ፡ pala, bipalium.

ክርዳድ፡ lolium, zizania.

ኵርንኔ፡ circulus, chors, aula.

ኰስሐ፡ I, 1 cacavit. — ኵስሕ፡ stercus, excrementa.

ከሰበ፡ I, 1 circumcidit. — ክስበት፡ circumcisio.

ኰስተረ፡ qdrl. I de-, repurgavit, verrit, interpurgavit.

ኵስኵስ፡, pl. ኰሳኵሳት፡ urceus, guttus aquarius.

ኰሰየ፡ I, 1 discidit, dissolvit, diluit, refutavit. — ተኰስየ፡ III, 1 pass.

ኰሰየ፡ I, 1 ejusdem familiae fuit, idem nomen habuit. — መኵሲ፡ cognominis.

ክሳድ፡, pl. ክሳውድ፡ et ክሳዳት፡ collum, cervix.

ክብረ፡ I, 1 subj. ይክበር፡ 1) honoratus, magni aestimatus est, gloriosus fuit. 2) pretiosus fuit. — አክበረ፡ II, 1 1) magni aestimavit, honoravit, honore prosecutus est. 2) honoratum reddidit, ad gloriam et dignitatem evexit. — ተከብረ፡ III, 1 pass. — ክቡር፡ 1) honoratus, magni aestimatus, reverendus. 2) gloriosus, spectatus et honestus, illustris, nobilis, inclytus. 3) pretiosus. — ክብር፡ 1) honor. 2) gloria.

ከበሮ፡ tympanum.

ከብሪት፡ sulphur.

ከበሰ፡ — ተከብሰ፡ III, 1 sibi crines redimivit.

ኩብስ፡ aqua intercus.

ከበበ፡ I, 1 in orbem circumstitit, circuivit. — ክቡብ፡ rotundus. — ክበብ፡ circulus, orbis; glomus. — መክብብ፡ 1) circulus, concio, coetus. 2) summa, universitas. — መክብብ፡ concionator, ecclesiastes.

ከበተ፡ I, 1 subj. ይክብት፡ 1) abdidit, occultavit. 2) celavit. — ተከብተ፡ III, 1 occultus fuit, latuit. — ክቡት፡ occultus, celatus, arcanus. — ክባቱ፡ res occulta, indoles latens.

ከብካብ፡ nuptiae, solemnia nuptiarum.

ክብደ፡ I, 1 gravis, gravior fuit. — አክበደ፡ II, 1 1) gravem fecit, (አክበዱ፡ሰሚዐ፡ aurium gravitate laborant p. 88). 2) gravavit, oneri fuit. — ክቡድ፡ gravis. — ክበድ፡ gravitas. — ክብድ፡ 1) jecur. 2) venter.

ከተመ፡ — ክተማ፡ extremitas, summitas, fastigium, vertex. — ተንከተም፡ pons.

ክታብ፡ libellus, syngraphus, diploma, pittacium.

ክታን፡ linum, linteum; tunica.

ከተፈ፡ — ኩትፌት፡ constrictio.

ከነሰ፡ — ተከንሰ፡ III, 1 ad sacra obeunda (in ecclesia) congregatus est.

ከንቱ፡ (gr. § 157, 2) vanum, vanitas, inanitas; በከንቱ፡ et ከንቶ፡ a) incassum, frustra; b) temere; c) gratis.

ኩናት፡ vid. ከየነ፡

ኰነነ፡ I, 2 1) judicavit; a) dam-

navit; b) poenis vel supplicio affecit, cruciavit. 2) imperium tenuit, dominatus est (c. Acc. pers.). — አኰንነ፡ II, 2 caus. — ተኰንነ፡ III, 2 1) judicatus, condemnatus, punitus, cruciatus est. 2) imperio subjectus fuit, serviit, paruit. — ኵኑን፡ judicatus, damnatus, punitus. — ኵነኔ፡ 1) judicium. 2) condemnatio, poena, supplicium, cruciatus. 3) causa forensis. 4) jus. — መኰንን፡, pl. መኳንንት፡ 1) judex. 2) dominator, praefectus, magistratus. — ምኵናን፡ 1) tribunal. 2) locus poenae. 3) ditio, provincia, praefectura.

ከናአን፡ Chanaan.

ከነየ፡ — ምክንያት፡ 1) causa falsa, praetextus, ambages, excusatio. 2) occasio. 3) causa, ratio, αἰτία. — አምክነየ፡ qdrl. II causatus est, praetexuit, praetendit.

ክንፍ፡, pl. ክነፍ፡ et አክናፍ፡ ala. — ክንፈፍ፡ ora, margo.

ከንፈር፡, pl. ከናፍር፡ 1) labrum, labium. 2) ora, margo.

ኳኳ፡ coccum, coccinum.

ኰኵሕ፡ rupes, petra, saxum.

ከከማት፡ caldaria.

ከወለ፡ I, 2 clausit agmen. — ከወላ፡ et ከዋላ፡ pars rei postica, extremum agmen.

ኮል፡, pl. አከዋል፡ 1) mālum. 2) mālus.

ኮለለ፡ — አንኮለለ፡ V 1) vertigine circumactus est. 2) vertiginem fecit. — ነኮላል፡ vertigo.

ኮሠ፡ i. q. ኈሠ፡

ኮረ፡ — ተከወረ፡ III, 2 gubernaculum rexit, clavum tenuit.

ኮሬ፡ poculum; phiala.

ከውር፡ fornax.

ኮሰ፡ i. q. ሖሰ፡

ኮነ፡ I, 1 subj. ይኩን፡ 1) factus est, γίγνεσθαι, (ምንት፡ዘኮነ፡እምኔከ፡ quid factum est a te? p. 25); a) accidit, evenit; b) absolutus, consummatus est; c) ortus est; d) conversus est in alqd (c. Acc.); e) factus est alqs alqd = accidit ei alqd (ut: ምንት፡ኮንከ፡ quid tibi accidit? p. 2; አልቦ፡ዘኮኖ፡ nihil iis accidit p. 80 l. 15). 2) fuit (c. Acc. praed.; raro c. Nominat.). a) Perf. ኮነ፡ Imperfecto alius verbi praemissum significat Imperfectum Latinorum (ut: ኮኑ፡ይጼልዩ፡ precabantur, erant precantes p. 17. 19. 21 al.). b) c. Dat.: fuit alicui = habuit, p. 23. 25. c) c. ለ፡ vel Acc. rei: fuit in rem i. e. rei alicui (dienen, gereichen zu). d) c. በ፡ rei: versatus est in re, occupatus est re (p. 67 l. 3), habuit (p. 90 l. 7). e) ዘኮነ፡ quicumque, quidquid sit vel fuerit (p. 61 l. 23; 62; 63; ኀበ፡ዘኮነ፡ ubicumque sit p. 62 l. 11); idem significat ዘኮነ፡ከዊኖ፡ (p. 64. 67). f) ኢኮነ፡ (sicut አኮ፡) ad negandas singulas enunciationis voces usurpatur (p. 90 l. 11; 103 l. 10; ኢኮነ፡ ባሕቲቱ፡ — አላ፡ non tantum — sed etiam p. 78. 82. 83). 3) a) c. pron. suff.: satis fuit, sufficit alicui. b) c. Dat. prs.: decuit alqm. c) possibile fuit, seq. Acc. vel Nom. Inf. d) permissum, licitum fuit, seq. Inf. vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Ind. vel Subj. (p. 6. 58. 95. 97). — NB.: pronomina person. huic verbo suffixa Dativo exponenda sunt. — ኮነት፡

ortus, status, conditio. — መከን፡, pl. መከናት፡ locus.

ከከ፡ prunum, prunus.

ከከብ፡, pl. ከዋክብት፡ stella.

ከዋው፡ volubilis.

ከውከወ፡ — መንከክት፡ axis.

ከዕሴ፡ fimus, merda.

ከዐበ፡ — ክዑብ፡ duplex. — ክ ዕብ፡ 1) alter, secundus. 2) duplum. — ክዕበ፡ 1) bis. 2) iterum, rursus, secundo; vicissim, etiam. — ክዕበት፡ duplum. — ምክዕቢት፡ duplum; Acc.: dupliciter, bifariam. — ተመክዐበ፡ qdrl. III, 1 duplicatus, duplo auctus est.

ከዐወ፡ I, 1 subj. ይክዑው፡ fudit, ef-, profudit. — ተክዕወ፡ III, 1 refl. et pass.

ኪያ፡ c. pron. suff., plerumque verbo (in Acc.) subjunctum: 1) ipse. 2) idem. 3) Accusativum pronominum personalium majore vel minore cum emphasi significat (gr. § 150, a).

ከይሲ፡, pl. አክይስት፡ 1) draco, serpens. 2) litera graeca ξῖ, p. 58.

ከየነ፡ — ኲናት፡, etiam ኵናት፡, pl. ኵያንው፡ et ኲያንው፡ hasta, spiculum, mucro, ensis.

ከየነ፡ — ኪን፡ ars, ars operosa, opificium, artificium. — ኬንያ፡, pl. ኬንያት፡ et ኪነት፡ artifex, opifex. — ተኬነወ፡ qdrl. III, 1 arte confecit, artificiose fabricatus, machinatus est.

ኬደ፡ I, 1 subj. ይኪድ፡ 1) calcavit (c. Acc.), pedes imposuit (c. ውስተ፡ loci). 2) con-, proculcavit, contrivit. 3) trituravit. — አኬደ፡ II, 1 1) calcare fecit. 2) trituravit. — ተከይደ፡ III, 1 pass. — መከየድ፡ et መከየድ፡ 1) scabellum, suggestus. 2) planta, solum pedis, vestigium. 3) basis. — ምክያድ፡ 1) res conculcata. 2) area, torcular. 3) basis. 4) vestigium, planta pedis.

ኬደ፡ — አኬደ፡ II, 1 contestatus est. — ተከየደ፡ III, 3 1) obtestatus est. 2) foedus pepigit, pactus est. 3) spopondit, promissa fecit (c. Acc. = alicui). — ኪዳን፡, pl. ኪዳ ናት፡ 1) stipulatio, testamentum. 2) foedus, pactum, (Maria ipsa vocatur ኪዳነ፡አምላክ፡, ኪ፡" ምሕ ረት፡ testamentnm vel foedus Dei, misericordiae, etiam ኪ"፡ድንግል፡ testamentum virginis. Preces matutinae ኪዳን፡ዘነግህ፡ testamentum horae matutinae vocantur, quia e libro ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ inscripto sumtae sunt, p. 46). 3) promissio (in specie: promissio Sanctis moribundis a Deo facta de iis, qui eorum memoriam qualibet ratione celebraturi sunt).

ከደነ፡ I, 1 subj. ይክድን፡ 1) texit, operuit, cooperuit. 2) protexit. 3) condonavit (peccata) p. 12. — ተከድነ፡ III, 1 refl. et pass. — ክ ዱን፡ part. pass. — ክዳን፡, pl. ክ ዳናት፡ tegumentum, indumentum, tunica. — ክድነት፡ protectio p. 8. — ከዳኒ፡ tector, protector.

ከፈለ፡ I, 1 subj. ይክፍል፡ 1) divisit, partitus est. 2) distribuit, tribuit, assignavit, participem fecit (c. dupl. Acc.). — ተከፍለ፡ III, 1 1) divisus, distributus est; (divisus est animus = dubitavit, haesitavit p. 54). 2) inter se divisit et distri-

buit. — ተከፈለ፡ III, 3 inter se divisit et distribuit. — ክፉል፡ divisus („gratiâ in multos divisus“, πολυμερής p. 85). — ክፍል፡, pl. ክፍላት፡ 1) pars, portio, pars rata, sors. 2) sectio, classis. — መክፈልት፡ pars, portio, sors.

ከፈር፡, pl. አክፉር፡ cophinus, canistrum, modius.

ኰፋር፡ infula.

ከፍአ፡ I, 1 hebes fuit, obtusus est. — አክፍአ፡ II, 1 hebetavit, re-, obtudit. — ተክፍአ፡ III, 1 pass.

ከፈየ፡ — መክፈዎ፡ fascia.

ወ፡ 1) et, -que, atque; ወ — ኢ፡ nec. a) et — quidem, idque (p. 6 l. 15; 73 l. 5; 75 l. 5; 105 l. 21). b) ad subjungendas enunciationes secundarias, quibus status vel conditio alcjs describitur (gr. § 200, 1). 2) etiam, quoque (ut p. 35 l. 11; 89 l. 13, al.). 3) vel. 4) autem, sed. 5) consecutive: et statim, tum, igitur, ut (e. g. p. 10 l. 15 al.); ad introducendam apodosin (ut p. 7 12. 18. 21. 24 al.); ad epanalepsin orationis post verba absolute praemissa (ut p. 97 l. 10).

ወሀበ፡ I, 1 imprf. ይሁብ፡ subj. የሀብ፡ dedit (c. Acc. vel Dat. prs.); a) መኑ፡ይሁበኒ፡ utinam! p. 130. b) ሀብ፡, ሀቡ፡ age! agite! quaeso! c) praebuit. d) concessit, permisit. e) attribuit (p. 92 l. 2). — ተውህበ፡ III, 1 datus, traditus est (c. ለ፡ vel Acc. pers.). — ሀብት፡, pl. ሀብታት፡ donum. — ወሃቢ፡ dator, donator. — ሁብሁብ፡ donum (mulieri datum).

ዋህወሀ፡ — ተዋህወሀ፡ qdrl. III, 1 nituit; hilaris fuit.

ወላርዮስ፡ Valerianus.

ወልብ፡ ova.

ወልታ፡ scutum, clypeus, arma. — ተወልተወ፡ qdrl. III, 1 se armavit, armatus est.

ወልወለ፡ — ተወልወለ፡ qdrl. III, 1 trepide festinavit, consternatus est. — ተወላወለ፡ III, 3 huc illuc agitatus, consternatus, perturbatus, animo ambiguus fuit. — ውልዋሌ፡ perturbatio, trepidatio.

ወለደ፡ I, 1 subj. ይለድ፡ 1) peperit. 2) genuit, procreavit. — አውለደ፡ II, 1 caus. — ተወልደ፡ III, 1 1) natus est. 2) genitus, generatus, ortus est. — ተዋለደ፡ III, 3 liberos procreavit, progenie numerosus factus est. — ውሉድ፡ natus, filius. — ወልድ፡, pl. ውሉድ፡ 1) filius. 2) pl.: liberi, progenies. 3) filius = alumnus, discipulus, addictus; ውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ catechumeni p. 21 l. 5; ውሉደ፡ጥምቀት፡ p. 21 baptizati; ውሉደ፡ሃይማኖት፡ fideles p. 103. 4) puer, adolescens. 5) famulus, servus. — ወለት፡, pl. አዋልድ፡ 1) filia. 2) puella, adolescentula. 3) ancilla, serva; አዋልደ፡ p. 152 est siglum. — ልደት፡ partus, nativitas, generatio. — ወላዲ፡, f. ወላዲት፡ parens, genitor, -trix, pater, mater; ወላድያን፡ parentes. — መወልድ፡ obstetrix. — ሙላድ፡ 1) locus natalis, patria. 2) progenies. — ትውልድ፡, pl. ትውልዳት፡ 1) progenies. 2) gens, stirps, familia, genus (እምትውልደሙ፡ inde a stirpe vel familia sua

i. e. secundum vel juxta familiae suae rationem p. 72 l. 20). 3) homines eadem aetate degentes, aetas.

ወለገ፡ — **ልገት፡** tugurium, casa.

ወለጠ፡ I, 2 mutavit, com-, per-, immutavit (**ይወልጥ፡ርእሶ፡** mutet i. e. convertat caput suum p. 61 l. 12; „ut carnis meae indolem convertas in liberorum sc. indolem, p. 121 str. 59). — **ተወለጠ፡** III, 2 pass. (p. 76 l. 3 **እምዘ፡** partitive „ex iis quae ibi continentur" sumendum est). — **ውሉጥ፡** mutatus, immutatus, transformatus, diversus. — **ውላጤ፡** mutatio, ἀλλοίωσις. — **መወልጥ፡** numularius. — **ተውላጥ፡** 1) mutatio. 2) ἄλλαγμα, pretium.

ወሐሰ፡ — **አውሐሰ፡** II, 1 commodavit. — **ተውሕሰ፡** III, 1 commodato accepit, mutuatus est. — **ሕስት፡** commodum, commodatum.

ወሐከ፡ I, 2 lacessivit, irritavit.

ዋሕውሐ፡ — **ተዋሕውሐ፡** qdrl. III, 1 obambulavit, obiit.

ውሕዘ፡ I, 1 subj. **የሐዝ፡** fluxit, manavit, effluxit. — **አውሐዘ፡** II, 1 caus. — **ውሒዝ፡**, pl. **ውሒዛት፡** et **ወሓይዝት፡**, nec non **ሓይዝት፡** (p. 51) fluctus, torrens, rivus, fluvius, flumen. — **ውሕዘት፡** fluxus, fluxio. — **ሙሓዝ፡**, pl. **ሙሓዛት፡** alveus, rivus, canalis, aquaeductus.

ወሐየ፡ I, 1 circumiit, obiit. — **ዋሐየ፡** I, 3 1) obambulavit. 2) perlustravit, inspexit, visitavit, recognovit. — **ዋሕይ፡** et **ዋሒ፡** (st. c. **ዋሒ፡** pro **ዋሕየ፡**) inspiciens, prospiciens. — **ውሓይ፡** et **ውሓዮ፡** inspectio, visitatio.

ወሐደ፡ — **ተውሕደ፡** III, 1 unitus est. — **ተዋሐደ፡** III, 3 adunatus, in unum conjunctus est; **ተዋሕዶ፡** unitio, unio. — **ዋሕድ፡** unicus, unigenitus.

ወሠረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውሥር፡**, **ይሥር፡**, **ይሠር፡**) serra secuit vel dissecuit. — **ምሠርት፡** serra. — **ምሣር፡** ascia, securis.

ወሥአ፡ — **አውሥአ፡** II, 1 1) locutus est, verba fecit, (p. 29 l. 12). 2) respondit (c. Acc. prs. = alicui; c. **በ፡** *ad* alqd p. 87 l. 13. 14. 19. 20). — **ተዋሥአ፡** III, 3 oblocutus est, contradixit (c. Acc. prs.). — **ምሣእ፡**, pl. **መዋሥእት፡** responsoria, antiphonae. — **ሣእሣእ፡** facundia, eloquentia.

ወረሰ፡ I, 1 subj. **ይረስ፡** heres fuit, hereditate accepit, nactus est tamquam partem assignatam; occupavit. — **አውረሰ፡** II, 1 caus. — **ተወርሰ፡** III, 1 hereditate nactus est, sibi occupavit. — **ተዋረሰ፡** III, 3 hereditatem cum aliis partitus vel nactus est. — **ርስት፡**, pl. **ርስታት፡** hereditas, patrimonium, portio (hereditate) assignata. — **ወራሲ፡** heres. — **ምረስ፡** 1) heres institutus, coheres. 2) hereditas.

ወረቀ፡ I, 1 et 2 spuit, exspuit. — **ምራቅ፡** sputum, saliva.

ወርቅ፡ 1) aurum, 2) pecunia. — **አፈ፡ወርቅ፡** Chrysostomus.

ወርኅ፡, pl. **አውራኅ፡** 1) luna. 2) mensis. 3) tempus (apud poëtas, p. 110. 141. 144. 148).

ወርአ፡ — **ምራእ፡** subligaculum.

ወረወ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 **ይውሩ፡**), jecit, con-, in-, e-, de-, pro-

jecit. — ተወርወ፡ III, 1 et ተወረወ፡ III, 2 pass.

ወርዘወ፡ qdrl. I adolevit, juvenuit. — ውርዝው፡ adultus, juvenilis. — ወሬዛ፡, pl. ወራዙት፡ juvenis, adolescens. — ውርዙት፡ et ውርዝዌ፡ juventus, adolescentia.

ወረደ፡ I, 1 subj. ይረድ፡ descendit, delapsus, demissus, delatus est, devolavit. — አውረደ፡ II, 1 caus.: deduxit, demisit, detrusit, dejecit, deposuit; c. እደ፡ manum admovit, intulit p. 61. — ተዋረደ፡ III, 3 se demisit vel submisit. — አስተዋረደ፡ IV, 3 in inferiorem ordinem dejecit vel detrusit. — ርደት፡ descensio, descensus. — ሙራድ፡ locus declivis, descensus.

ወርድ፡ et ወረድ፡ latitudo.

ወሰቀ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum, nervo imposuit (sagittam).

ወሰበ፡ — አውሰበ፡ II, 1 1) in matrimonium duxit (uxorem). 2) nupsit. — አስተዋሰበ፡ IV, 3 in matrimonium dedit (c. dupl. Acc.). — ሰብሳብ፡ matrimonium, conjugium.

ውስተ፡ vid. ወሰጠ፡

ወሰነ፡ I, 2 definivit, terminavit, circumscripsit. — ተወሰነ፡ III, 2 pass. — ወሰን፡ terminus, limes, finis.

ወሰከ፡ I, 2 1) addidit, adjecit (c. pron. suff. = alicui, et በ፡ ad p. 45). 2) addendo auxit. — ተወሰከ፡ III, 2 1) se adjecit, adjunxit. 2) additus est. 3) auctus est, increvit. — ተውሳክ፡ id quod additur vel adjicitur.

ወሰደ፡ I, 1 subj. ይውስድ፡, ይስድ፡, ይሰድ፡ duxit, ab-, de-, ad-, induxit; tulit, at-, ob-, abstulit.

ወሰጠ፡ — ውስጥ፡ medium, intimum, interiora, a) penetrale; b) ንዋየ፡ውስጥ፡ intestina; c) እምውስጥ፡ intrinsecus, እንተ፡ውስጥ፡ intrinsecus, intus; ዘእንተ፡ውስጥ፡ qui intus est. — ውስተ፡ praep.: in c. Abl., in c. Acc., ad, versus, super, inter. — በውስተ፡ intus in, in, super, inter (tam localiter quam temporaliter p. 60 l. 23). — እምውስተ፡ e medio, ex, de, a, inter (ዘ እምውስቴቶሙ፡ quod unum ex iis est p. 59 l. 15). — እንተ፡ውስተ፡ per medium, per. — ውሳጢ፡ 1) pars interior. 2) conclave interius, penetrale. — ውሳጢ፡, ወሳጢ፡ interior, intimus.

ወቅሐ፡ — ሞቅሕ፡, pl. መዋቅሕት፡ vinculum, catena, carcer; ቤት፡ሞቅሕ፡ carcer. — ሞቅሐ፡ qdrl. I vinxit, in vincula conjecit. — ተሞቅሐ፡ III, 1 pass. — ሙቁሕ፡ in vincula conjectus, captivus. — ሙቃሒ፡ vinctura, captivitas, vincula.

ወቀሠ፡ I, 1 verba opposuit, redarguit, litigavit, causam suam defendit. — ተዋቀሠ፡ III, 3 litigavit, altercatus est, causam defendit. — ቅሥት፡ et ቅሥት፡ 1) litigatio, altercatio, controversia. 2) vindicatio sui juris. 3) lis, causa.

ወቀረ፡ I, 1 et 2 excavavit, excidit, cecidit. — ተወቅረ፡ III, 1 pass. — ውቁር፡ part. pass. — ውቅሮ፡ opus lapicidae; lapides caesi.

ወቅዐ፡ I, 1 contudit, tutudit fustibus (spicas).

ወቅዐ፡ I, 1 excoriavit.

ወቀየ፡ — አውቀየ፡ II, 1 am-

putavit, abscidit. — ተወቅየ፡ III, 1 pass.

ወቄት፡ uncia.

ወቅፍ፡, pl. አውቃፍ፡ armilla, brachiale.

ወተረ፡ I, 1 nervum adduxit. — አውተረ፡ II, 1 1) intendit, attendit, vires intendit. 2) continuavit, perseveravit, assiduus fuit. — ውቱረ፡ continenter, assidue. — ወትር፡, pl. አውታር፡ nervus, chorda, funiculus. — ወትር፡ spatium temporis continuum; ዘወትር፡ perpetuus, quotidianus, jugis; ከመ፡ወትር፡ sicut perpetuo et semper (p. 47); ወትረ፡ perpetuo, assidue, semper.

ወተገ፡ I, 1 effugit, evasit.

ውኅደ፡ I, 1 deminutus est, paucus fuit. — አውኅደ፡ II, 1 caus. — ውኁድ፡ paucus, exiguus. — ውኅዳት፡ paucitas, exiguitas.

ውኅጠ፡ et ወኀጠ፡ I, 1 subj. የኀጥ፡ voravit, devoravit.

ወነየ፡ — ተወነየ፡ III, 2 et ተዋነየ፡ III, 3 lusit (jocando, saltando, canendo, irridendo). — ተውኔት፡ oblectatio, libido, ludus, lusus, illusio.

ወንጌል፡ evangelium; ጸሎተ፡ወንጌል፡ oratio evangelica. — ወንጌላዊ፡ 1) evangelista. 2) evangelicus.

ውእቱ፡, f. ይእቲ፡, pl. እሙንቱ፡እማንቱ፡, ውእቶሙ፡ውእቶን፡ 1) is, ea, id (ዘውእቱ፡ ut qui, quippe qui p. 3; = እንዘ፡ውእቱ፡ p. 91); እምውእቱ፡እስመ፡ unum ex iis est quod p. 22 l. 19). 2) ipse, (p. 1 l. 14, al.). 3) idem (p. 8. 71. 79. 80. 100. 102). 4) Usurpatur in sententiis nominalibus pro copula verbali. 5) ὁ, ἡ, τό.

ውእደ፡ adv. 1) በውእደ፡, መንገለ፡ውእደ፡ ad latus, juxta. 2) ውእደ፡ adv. rel.: ubi, ubicumque.

ወከለ፡ — ተወከለ፡ III, 2 fiduciam posuit, fretus, confisus est (c. በ፡, vel ዲበ፡ vel Acc.). — ውኩል፡ confisus, fretus. — ትውክልት፡ confisio, fiducia.

ወከሐ፡ — ተዋከሐ፡ III, 3 rixatus, altercatus est, contendit (c. ምስለ፡ vel Acc.). — ወክሕ፡ et ወክሕ፡ contentio, rixa. — ወክሐት፡ id. (p. 95 l. 22). — ተዋካሒ፡ in controversiam vocans, pertinaciter negans.

ወከተ፡ I, 1 et አውከተ፡ II, 1 clamorem edidit, vociferatus est.

ወከዐ፡ — አውከዐ፡ II, 1 defatigavit.

ዋከየ፡ I, 3 refulsit, splenduit. — አዋከየ፡ II, 3 resplendere fecit, collustravit. — ዋክ፡ splendor, fulgor.

ወከፈ፡ — አውከፈ፡ II, 1 excepit manu. — ተወከፈ፡ III, 1 et ተወከፈ፡ III, 2 1) refl.: excepit, suscepit, recepit, accepit (gratum accepit, assensit, aurem praebuit; obsecundavit; sustentavit, opitulatus est). 2) pass.: exceptus, ac-, susceptus est. — ውኩፍ፡ acceptus, gratus.

ወውዐ፡ I, 2 alta voce clamavit, magnum clamorem edidit. — ውውዓ፡ clamor magnus, vociferatio tumultuantium.

ውዕላ፡ damae vel dorcadis species.

ወዐለ፡ et ውዕለ፡ I, 1 diem egit,

tempus transegit, commoratus est, mansit. — ዕለት፡, pl. ዕለታት፡ dies (quatenus est pars temporis); ዕለተ፡ vel በዕለተ፡ eo die quo = quum vel quo die p. 37. — ወዓሊ፡ stator, apparitor, satelles, lictor. — መዓልት፡ (ሞዓልት፡), pl. መዋዕል፡ 1) dies (opp. nocte), tempus diurnum, meridianum; በመዓልት፡ et መዓልተ፡ interdiu. 2) pl.: a) dies. b) tempus. c) vitae tempus. — መዓልታዊ፡ diurnus, meridianus.

ወዐረ፡ — ተወዐረ፡ III, 2 mente comprehendere nequivit, obstupuit ob alqd (c. Acc. rei). — ዋዕር፡ difficilis intellectu, paradoxus.

ውዕየ፡ I, 1 subj. የዐይ፡ 1) combustus, igne consumtus, conflagratus est. 2) arsit. — አውዐየ፡ II, 1 1) combussit, concremavit. 2) ussit, adussit. — ውዑይ፡ 1) ardens, fervens, incensus. 2) ustus. 3) concrematus. — ዋዕይ፡ 1) incendium. 2) ardor, fervor, aestus.

ዋዜማ፡ modus quidam cantandi hymnos ecclesiasticos; hymnus hoc modo cantatus.

ወይ፡ heu, proh, vae!

ወይሌ፡ calamitas, infortunium, vae.

ወይን፡, pl. አውያን፡ 1) vitis, vinea; ዐጸደ፡ ወይን፡ vinea. 2) vinum.

ወይጠል፡, pl. ወይጠላት፡ caprea, capreae.

ወደሰ፡ I, 2 laudavit, collaudavit (c. Acc.), laudes dixit (c. Dat.). — ተወደሰ፡ III, 2 laudatus, laudem meritus est. — ውዳሴ፡ laudatio, laus, laudes, encomium.

ወድቀ፡ I, 1 subj. ይደቅ፡ 1) cecidit (de-, in-, superin-, con-, excidit). 2) procidit, se prostravit. — አውደቀ፡ II, 1 caus., dejecit, projecit. — ውዱቅ፡ cadens, lapsus, jacens. — ድቀት፡ casus, lapsus, clades; casus = res fortuita, eventum. — ድንቀት፡ casus, res fortuita, subita; ድንቀተ፡ casu, improviso, subito, ex tempore p. 78.

ወድአ፡ I, 2 perfecit, consummavit, consumsit; seq. alio verbo finito (gr. § 88): jam, dudum. — ተወድአ፡ III, 2 pass.

ወደየ፡ I, 1 subj. ይደይ፡ indidit, injecit, immisit, imposuit. — ተወድየ፡ III, 1 pass. — አስተዋደየ፡ IV, 3 objecit crimen, criminatus est, accusavit. — ውዴት፡ criminatio, calumnia, accusatio. — ሙዳይ፡ vas quodlibet, receptaculum. — መስተዋድይ፡ calumniator, criminator.

ወደደ፡ — አውደደ፡ II, 1 immisit, inseruit, indidit. — ተዋደደ፡ III, 3 concinne conjunctus, co-, adaptatus est, congruit (seq. ለ፡ p. 90). — አስተዋደደ፡ IV, 3 apte inseruit, bene commisit, concinnavit. — ድድ፡, pl. ድዳት፡ 1) commissura. 2) basis, fundamen.

ወዳፊት፡ lacinia.

ወገረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውግር፡ et ይገር፡) 1) jecit, injecit, projecit. 2) lapidibus petiit, lapidibus obrutis necavit. — ተወግረ፡ III, 1 et 2 pass. — ወግር፡, pl. አውግር፡ collis, tumulus, clivus.

ወገሰ፡ — ሞገስ፡ gratia, χάρις (tam favor, benevolentia, quam venustas, suavitas). — ሞገሰ፡ qdrl. I

favit. — ተሞገሰ፡ III, 1 gratia affectus, favorem consecutus est.

ወገበ፡ — አውገበ፡ II, 1 subito supervenit, improviso invasit. — ግብት፡ accidens improvisum; ዘግብት፡ temere vel recens inventus, fortuitus (πρόςφατος); ግብተ፡ subito, improviso.

ወግአ፡ I, 1 subj. ይውጋእ፡ 1) ferit cornu, arietavit. 2) icit, confodit, contudit. — ውጉእ፡ 1) ictus. 2) tusus. — ሞግእ፡, ሞጋእ፡ 1) mortarium. 2) aries machina.

ወግዐ፡ I, 1 lacte aluit.

ወገዘ፡ — አውገዘ፡ II, 1 1) excommunicavit, anathematizavit. 2) diris devovit. — ተወግዘ፡ III, 1 pass. — ውጉዝ፡ part. pass. — ግዘት፡ excommunicatio, anathematismus, dirae.

ወገደ፡—ሞገድ፡, pl. መዋግድ፡ unda, fluctus.

ወገዳ፡ et ወግዳ፡ regio Schoae, (regionem hujus nominis in Amhara sitam exhibet Ludolfus in Hist. Aeth. I, 3, 10).

ወጥሐ፡ I, 2 in struem congessit, struendo coacervavit. — ሞጣሕት፡, pl. መዋጥሕ፡ linteamen, indumentum, velamen, velum. — ተሞጥሐ፡ qdrl. III, 1 amictus est indumento exteriore.

ወጠሰ፡ I, 2 accendit.

ወጠነ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውጥን፡) coepit, incepit (seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj., vel Inf.). — ተወጥነ፡ III, 1 et ተወጠነ፡ III, 2 coeptum, inceptum est. — ጥንት፡ initium, principium. — ወጣኒ፡ inceptor, inchoator.

ወጽሐ፡ — አውጽሐ፡ II, 1 1) infudit, libationem effudit. 2) stillas emisit. — ሞጸሕት፡ 1) libatio. 2) vas spondeum. — ጸሕጸሕ፡ stillicidium.

ወጽሐ፡ — ሞጸሕት፡ trabs, tignum.

ወጸበ፡ — ውጽብ፡, pl. አውጸብ፡ inauris.

ወጽአ፡ I, et 2 praevaluit, vicit in proelio.

ወዕነ፡ — ተወዕነ፡ III, 2 dolores parturientis passus est.

ወፅአ፡ I, 1 subj. ይፃእ፡ exiit, egressus est; a) emigravit p. 13. b) processit p. 76. c) progenitus, exortus est. d) excessit, decessit, recessit, declinavit (p. 75 l. 23; 90. 93. 101). e) expulsus est (p. 52). f) exclusus, privatus, expers factus est (p. 90 l. 3). g) exiit = ad finem venit p. 61. — አውፅአ፡ II, 1 exire jussit, eduxit, ejecit, expulit, emisit, extraxit, eripuit; foras extulit; produxit p. 14; exuit vel deposuit (vestes p. 61); in vulgus extulit, evulgavit p. 44; expendit, erogavit. — ውፁእ፡ 1) oriundus. 2) excedens, alienus, contrarius, absonus. 3) expers, destitutus. — ፀአት፡ exitus, egressus, a) origo, b) emigratio, c) discessus, decessus. — ሞፃ፡ donum, quod abeunti datur. — መውፃእ፡ locus unde alqd exit. — ፃእፃእ፡ 1) abortus, embryo. 2) sumtus, impensae.

ወፀፈ፡ I, 1 et 2 funda projecit. — ወፃፊ፡ funditor. — ሞፀፍ፡ funda.

ወፈረ፡ I, 1 subj. ይውፍር፡ et ፃፈር፡ rus iit, in agros exiit, ruri

fuit. — ወፍር፡ rus, agri, praedium, fundus. — ምፈርት፡ instrumentum rusticum. — ሙፋር፡ 1) agri, praedium rusticum. 2) pascua.

ወፈየ፡ — አወፈየ፡ II, 2 et አውፈየ፡ II, 1 tradidit, commisit, in potestatem permisit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ፡). — ተወፈየ፡ III, 2 et 1 traditum vel commissum accepit. — ትውፊት፡ traditio, παράδοσις.

ወፈጠ፡ igne torruit vel coxit.

ዓ፡ p. 156/7, ፆ፡ et ዕ፡ p. 158 est sive siglum sive nota musica.

ዔላ፡ Ela, pater Hoseae regis (4 Reg. 17, 1).

ዐለለ፡ I, 2 separavit, distinxit. — አዕለለ፡ II, 1 segregavit, excommunicavit. — ዕሉል፡ separatus, distinctus, versicolor.

ዐለመ፡ I, 2 consignavit literis.

ዓለም፡, pl. ዓለማት፡ 1) aevum, saeculum, tempus antiquum; ቅድመ፡ vel እምቅድመ፡ዓለም፡ πρὸ αἰώνων p. 71. 78. 2) tempus futurum, saecula, aeternitas; ለዓለም፡ in aeternum vel perpetuum; ዘለዓለም፡ aeternus; እስከ፡ለዓለም፡ in perpetuum; ለዓለመ፡ዓለም፡ in saecula saeculorum. 3) mundus, a) rerum universitas, res creatae, res mundo contentae. b) orbis terrarum, οἰκουμένη p. 72. c) mundus vel saeculum, quatenus opponitur Deo, rebus divinis et ecclesiasticis et vitae monachorum; ዘዓለም፡ saecularis, weltlich.

ዐለስ፡ zea.

ዐለቅት፡ hirudo.

ዕለት፡ vid. ወዐለ፡

ዐለወ፡ I, 1 subj. ይዕሉ፡ 1) pervertit, depravavit. 2) praevaricatus, transgresssus est, migravit (praeceptum). 3) perfide egit, rebellis, refractarius fuit. — አዕለወ፡ II, 1 1) pervertit. 2) transtulit e lingua in linguam. 3) transscripsit, descripsit p. 76. — ዕሉው፡ perversus, pravus, refractarius, ἑτερόδοξος, haereticus, apostata. — ዕልወት፡ 1) catastropha. 2) perversa et haeretica opinio, haeresis, apostasia. 3) apographum, transscriptum. — ዐላዊ፡ perversus, perfidus, transgressor, infidelis, haereticus.

ዐልዋ፡, ዓልው፡ aloe.

ዐለየ፡ — ማዕሌት፡ defectio, rebellio, reipublicae conversio.

ዐለገ፡ — ዕልገት፡ victoriae signum, tropaeum.

ዓም፡ annus; ለለዓሙ፡ quotannis. — ዓመት፡, pl. ዓመታት፡ annus.

ዐማሌቅ፡ Amalec.

ዐመቀ፡ I, 1 subj. ይዕምቅ፡ vel ይዕመቅ፡ profundus fuit vel factus est. — አዕመቀ፡ II, 1 profundum fecit, altius penetravit. — ዕሙቅ፡ profundus. — ዕመቅ፡ profunditas, profundum. — ማዕምቅ፡, pl. መዓምቅ፡ profundum, abyssus.

ዐምዐም፡ limus, stagnum.

ዐምድ፡, pl. አዕማድ፡ columna. — ምዕማድ፡ basis, stylobates.

ዐመፀ፡ I, 2 inique egit, injustus fuit, injuria affecit. — ዐማፂ፡ injustus, iniquus, improbus. — ዐመፃ፡

injustitia, injuria, improbitas. — መዐምፅ፡ inique agens, injustus.

ዓሣ፡, pl. ዓሣት፡ piscis.

ዐሠረ፡ I, 2 coetum convocavit, invitavit. — ዐሡር፡ convivium.

ዐሠረ፡ I, 2 decimam partem dedit; d. p. sumsit (c. Acc. = ab alqo). — ዐሥር፡ decem p. 114 str. 27. — ዐሥሩ፡, f. ዐሠርቱ፡ m. decem. — ዕሥር፡ decem. — ዓሥር፡ decimus. — ዐሡር፡ decem dies, decimus dies. — ዕሥራ፡ viginti. — ዓሥራት፡, ዐሥራት፡ decima pars, decimae; tributum, oblatio.

ዐሪሥ፡ umbraculum, tabernaculum.

ዐረር፡ plumbum.

ዐርቀ፡ et ዐረቀ፡ I, 1 1) nudus fuit. 2) vacuus fuit, evacuatus est. 3) orbatus, privatus est. — አዕረቀ፡ II, 1 1) nudavit, denudavit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተዐርቀ፡ III, 1 se nudavit, nudatus, privatus est. — ዕሩቅ፡ 1) nudus. 2) vacuus. — ዕራቅ፡ c. pron. suff.: 1) nudus (merus, solus p. 64). 2) vacuus, inanis. — ዕርቃን፡ nuditas; pudenda.

ዐረቀ፡ I, 1 1) aequalis, congruus fuit. 2) coaequavit; reconciliavit, gratiam composuit. — ተዐረቀ፡ III, 1 et ተዓረቀ፡ III, 3 reconciliatus est, in gratiam rediit. — ዕርቅ፡ reconciliatio. — ዐራቂ፡ reconciliator, arbiter, mediator.

ዐርበ፡ et ዐረበ፡ I, 1 occidit (sol, sidus). — ዐራቢ፡ occidens. — ዐርብ፡ feria sexta. — ምዕራብ፡ occidens, plaga occidentalis.

ዐረብ፡ Arabes. — ዐረብያ፡ Arabia.

ዐረበ፡ — ማዕረብት፡ locus mercatus, emporium.

ዐራት፡, pl. ዐራታት፡ lectus.

ዐረከ፡ — ተዓረከ፡ III, 3 amicitia vel familiaritate junctus est. — ዐርክ፡, f. ዐርክት፡, pl. አዕርክት፡, m. ዐርካን፡, f. ዐርክት፡ amicus, a.

ዐረዘ፡ I, 2 vestitum paravit vel praebuit (c. Acc. prs.). — ዐራዝ፡, pl. ዐራዛት፡ vestimentum, indumentum.

ዐረየ፡ I, 2 et 1 1) aequalis fuit vel factus est (c. Acc.), congruit. 2) exaequavit, conciliavit. — አዐረየ፡ II, 1 coaequavit, parem et aequalem reddidit. — ተዐረየ፡ III, 2 exaequatus, aequiparatus est. — ዕሩይ፡ aequalis, par; ዕሩየ፡ pariter, aeque. — ዕሪና፡ aequalitas, coaequalitas; በዕሪና፡ aequaliter.

ዐርገ፡ I, 1 subj. ይዕረግ፡ et ይዕርግ፡ ascendit, escendit. — አዕረገ፡ II, 1 1) ascendere fecit. 2) sursum duxit vel tulit. 3) obtulit (Deo sacrificium). — ዕርገት፡ ascensio, (oblatio). — ማዕርግ፡, pl. መዓርግ፡ gradus, scala; በማዕርገ፡ in gradu alcjs = sicut, tamquam p. 133 str. 9. — ምዕራግ፡ 1) ascensus, locus clivus. 2) gradus.

ዔረግ፡ decipula, tendicula, cavea.

ዐረፈ፡ — አዕረፈ፡ II, 1 1) intr.: requievit, requievit; a) quietem nactus est; b) resedit, commoratus est; c) obdormiit, obiit; d) intermisit, cessavit. 2) trs.: quiescere fecit, quietem dedit (c. Acc. prs.). — ዕሩፍ፡ quietus, considens, commorans, defunctus. — ዕረፍት፡ quies, requies; obitus; intermissio. — ምዕ

ራፍ፡ 1) locus quietis, locus quo quis residet. 2) stadium, milliarium. 3) sectio vel caput libri.

ዕርፍ፡ 1) cochlear. 2) vomer, aratrum.

ዕሱቅ፡ inter-, intextus, versicolor. — **ዐስቅ፡** textura artificiosa, vestis versicolor.

ዐሰበ፡ I, 1 mercede conduxit. — **ዐስብ፡** merces; pretium; praemium.— **ዐሳብ፡** mercenarius.

ዐሰበ፡ — **ማዕሱብ፡**, **ማዕስብ፡**, pl. **መዓስብ፡** 1) viduatus. 2) caelebs, viduus, vidua.

ዔሳው፡ Esau.

ዐሰየ፡ I, 1 rependit, retribuit, remuneratus est (c. Acc. prs.). — **ተዐስየ፡** III, 1 praemium vel remunerationem accepit. — **ዕሴት፡** remuneratio, praemium.

ዐቀለ፡ — **አዕቀለ፡** II, 1 aquas collegit in piscina. — **ምዕቃል፡**, pl. **ምዕቃላት፡** piscina.

ዐቀመ፡ I, 2 et 1 1) coërcuit, compescuit. 2) modum statuit, terminis circumscripsit, definivit. — **ዕቁም፡** statutus, definitus, praefinitus. — **ዐቅም፡** 1) modus, a) mensura, b) moderatio, temperantia; **በዐቅም፡** moderate, temperanter; c) proportio; **ዐቅመ፡ምዕራጉ፡** secundum gradum ejus p. 142 str. 27; d) justa, definita ratio; **ዐቅመ፡ውርዛዌ፡** justa juventus vel aetas. 2) finis, terminus. — **ዕቃሜ፡** constitutio, statutum.

ዐቈረ፡ I, 1 involvit, colligavit. — **ተዐቍረ፡** III, 1 pass. — **ዕቍር፡** fasciculus, marsupium, crumena.

ዐቃር፡, pl. **ዐቃቊር፡** pharmacum.

ዐቅረብ፡, pl. **ዐቃርብት፡** scorpio.

ዐቀበ፡ I, 1 subj. **ይዕቀብ፡** 1) custodivit. 2) cautionem adhibuit, cavit. 3) servavit, observavit. 4) reservavit, con-, asservavit. 5) in animo, memoria tenuit. — **አዕቀበ፡** II, 1 1) caus. 2) custodiendum vel asservandum tradidit (**ከመ፡ዘአዕቀበ፡** tamquam id quod ei asservandum tradidit = in depositum p. 62 l. 18). — **ተዐቀበ፡** et **ተዐቅበ፡** III, 1 1) custoditus, servatus, asservatus est. 2) se custodivit, se abstinuit, cavit, attendit. — **ዕቁብ፡** part. pass. — **ዕቅብት፡**, pl. **ዕቁባት፡** concubina, pellex. — **ዑቃቤ፡** custodia, tuitio (p. 137 str. 6 vim Infinitivi habet); cautio; observatio; id quod observandum est. — **ዐቃቢ፡**, pl. **ዐቃብያን፡** et **ዐቀብት፡** custos; tutelaris p. 145 str. 38; **ዐቃቤ፡ሥራይ፡** medicus. — **ማዕቀብ፡** custodia, excubiae. — **አማዕቀበ፡** qdrl. II custodiendum commisit, c. dupl. Acc.

ዐቀብ፡ locus acclivis, clivus.

ዐቀብ፡ et **ዐቃብ፡** spinae.

ዕቋን፡ lac spissum, butyrum.

ዐቀደ፡ — **ዕቁድ፡** constrictus, ligatus.

ዐቀጸ፡ I, 2 illaqueavit, intricavit. — **አዕቀጸ፡** II, 1 illaqueavit, supplantavit, defraudavit. — **ተዐቅጸ፡** III, 1 pass.

ዐቀፈ፡ — **አዕቀፈ፡** II, 1 impedivit, offendiculo fuit, scandalum praebuit (c. Acc. prs.). — **ተዐቅፈ፡** III, 1 1) impeditus est. 2) offendit. 3) offensionis causam habuit, scandalizatus est. — **ዕቅፍት፡**, pl. **ዕቅፍታት፡**

offensio, offendiculum, scandalum. — **ማዕቀፍ፡** et **ማዕቅፍ፡** id.

ዐበለ፡ — **ማዕበል፡** instrumentum, in specie: ferreum.

ዐበለ፡ — **ማዕበል፡**, pl. **ማዕበላት፡** fluctus, unda, undae.

ዐብረ፡ I, 1 subj. **ይዕበር፡** aridus, sterilis fuit vel factus est. — **ዕቡር፡** aridus, sterilis. — **ዐበር፡** sterilitas, penuria annonae.

ዕብራዊ፡ Hebraeus. — **ዕብራይስጥ፡** Hebraice.

ዐበቅ፡ scabiei vel leprae species.

ዐብየ፡ I, 1 subj. **ይዕበይ፡** magnus, major fuit vel factus est (c. pron. suff. = aliquo); **ዘየዐቢ፡** magnus, major, maximus. — **አዕበየ፡** II, 1 magnum fecit (**አዕበየ፡ገቢረ፡** magna fecit p. 100), magnificavit, exaltavit, ad dignitatem evexit. — **ተዐበየ፡** III, 2 1) refl.: se extulit, se jactavit, superbus fuit. 2) exaltatus, magnificatus est. — **ዕቡይ፡** superbus, arrogans, insolens. — **ዕበይ፡** magnitudo. — **ዐቢይ፡**, f. **ዐባይ፡**, pl. **ዐበይት፡**, m. **ዐቢያን፡**, f. **ዐቢያት፡** magnus, (**ካህን፡ዐቢይ፡** sacerdos summus; **በዐቢይ፡ቃል፡** alta voce; **ዐቢያት፡** vel **ዐበይት፡** magnalia); **ዐቢየ፡** adv. valde, alte, p. 106. — **ትዕቢት፡** superbia, insolentia, arrogantia.

ዐበጠ፡ I, 2 ad angarias vel opus praestandum coëgit.

ዐተመ፡ — **መዐትም፡** iracundus, ad iram propensus. — **መዐትማዊ፡** id. (p. 45).

ዐተር፡ faba.

ዐተበ፡ I, 1 subj. **ይዕቱብ፡** et **ይዕትብ፡** obsignavit, signo crucis signavit et consecravit. — **ተዐትበ፡** III, 1 pass. — **ማዕተብ፡** signaculum, signum. — **አማዕተበ፡** qdrl. III, 1 signo crucis signavit, in formam crucis posuit manus.

ዐንሰበ፡ — **መዐንስብ፡** hariolus, incantator.

ዐነቀ፡ I, 1 collo circumdedit vel suspendit rem. — **ዕንቍ፡**, pl. **አዕናቍ፡** gemma. — **ማዕነቅ፡** et **ማዕንቅ፡** turtur.

ዕንቄራ፡ Ancyra in Galatia.

ዐንበሪ፡ et **ዐንበር፡** bellua marina, cetus.

ዐንበሳ፡, pl. **ዐናብስት፡** leo.

ዕንባቆም፡ Habacuc.

ዐንበዘ፡ qdrl. I defecit animo, despondit. — **ተዐንበዘ፡** III, 1 id. (p. 121 str. 59). — **ዕንቡዝ፡** part. — **ዕንበዜ፡** defectio mentis, desponsio.

ዐንዘረ፡ qdrl. I fidibus, tibia cecinit. — **ዕንዚራ፡** instrumentum musicum cujusvis generis. — **መዐንዝር፡** musicus, fidicen, tibicen.

ዐነግ፡, pl. **አዕኑግ፡** inauris.

ዕንጐት፡ mandragora.

ዐንጉግ፡, **ዐንጐጕ፡** lacerta aquatica.

ዕንፎራ፡ anaphora.

ዐከከ፡ — **ማዕከክ፡** pelvis, labrum, crater.

ዐከወ፡ — **ታዕካ፡** castra regia, arx, palatium.

ዓው፡ acetabulum (femoris).

ዐውሎ፡ turbo, procella.

ዕዋል፡ pullus, in specie: asellus.

ዖመ፡ — **ዖም፡**, pl. **አዕዋም፡**,

pl. pl. አዕዋማት፡ 1) densa arborum, silva, nemus, lucus. 2) arbores. 3) arbor.

ዖረ፡ I, 1 caecus fuit vel factus est. — **አዖረ፡** II, 1 caus. — **ተዐወረ፡** III, 2 1) connivit. 2) neglexit. 3) despexit, contemsit. — **ዕዉር፡** caecus. — **ዑረት፡** caecitas.

ዖቀ፡ I, 1 (custodivit) attendit, providit, cavit. — **አዖቀ፡** II, 1 1) cognoscere fecit. 2) notum, manifestum fecit, demonstravit. — **ተዐውቀ፡** III, 1 1) animadversus (c. pron. suff. = alicui, p. 35), cognitus, agnitus est. 2) innotuit, manifestatus, revelatus est. 3) evidens fuit, apparuit. — **ዕዉቅ፡** notus, bene notus.

ዖነ፡ — **ምዕዋን፡** septentrio, plaga septentrionalis.

ዐውከከ፡ qdrl. I aberravit, declinavit.

ዐውየወ፡ qdrl. I flebilem clamorem edidit, ploravit, ejulavit. — **ዐውያት፡** ejulatio, flebilis clamor, ploratus.

ዖደ፡ I, 1 subj **ይዑድ፡** 1) se circumvertit. 2) circumivit, circumvolavit, obiit. 3) cinxit, circumvenit, circumstetit. — **አዖደ፡** II, 1 circumvertit, circumduxit. — **ዐውድ፡** 1) circuitus, orbis, circulus; periodus. 2) area (sive **ዐውድ፡** sive **ዐውደ፡ እክል፡**). 3) consessus judicum, forum. — **ዐውደ፡** praep.: circa. — **ዐዋዲ፡** circuitor, praeco. — **ምዕዋድ፡** ambitus, circuitus, orbis.

ዖገ፡ — **ተዐውገ፡** III, 1 subsannavit, irrisit.

ዖፍ፡, pl. **አዕዋፍ፡** aves; avis.

ዕዝል፡ unus e tribus cantandi modis, quibus Abyssini utuntur, p. 35.

ዐዘረ፡ — **ማዕዘር፡**, **ማዕዝር፡** nimbus splendens.

ዕዝራ፡ Esdras.

ዐዘቅት፡ puteus, cisterna.

ዐዘዘ፡ I, 2 validus, fortis, robustus fuit. — **ዐዚዝ፡** 1) validus, potens. 2) summe venerandus, eximius. — **ዕዘዝ፡** robur, potentia, dignitas dominatoris.

ዔለ፡ I, 1 et **ዐየለ፡** I, 2 circum-, ob-, pererravit, vagus fuit.

ዐየረ፡ — **ተዐየረ፡** III, 2 probro affecit, exprobravit, conviciatus est. — **ትዕይርት፡** probrum, convicium.

ዐይን፡, pl. **አዕይንት፡** 1) oculus; **ሰብአ፡ ዐይን፡** explorator, speculator p. 116. 2) fons. — **ዐየነ፡** I, 2 intente contemplatus est, dispexit. — **ተዐየነ፡** III, 1 tentoria, castra posuit, turmatim convenit, congregatus est. — **ትዕይንት፡**, pl. **ተዓይን፡** 1) castra. 2) tentorium, tabernaculum. 3) exercitus, copiae, agmen, multitudo congregata.

ዐየየ፡ I, 1 aberravit, mente erravit. — **ዕዩይ፡** mente alienatus, amens, delirans.

ዐይግ፡, pl. **አዕያግ፡** palus, stagnum. — **ዐይገን፡** et **ዐይጋን፡** urceus, labrum.

ዓዲ፡ adv. 1) adhuc, etiamnum (**ዓዲየ፡** adhuc ego (superstes) sum p. 32). 2) porro, amplius, diutius, iterum, rursus. 3) praeterea, insuper, etiam, (p. 15 l. 7 **በእንተዝ፡** vel **እስመ፡** post **ወዓዲ፡** supplendum est); **አላ፡ ዓዲ፡** sed etiam (post **አኮ፡ ባሕቲቱ፡**).

ዐደመ፡ I, 2 diem vel tempus constituit. — **ዕድሜ፡** tempus constitutum, tempus.

ዐደው፡ — **ዕድ፡**, pl. **ዕደው፡** viri (vir).

ዐደወ፡ — **ዕዳ፡** 1) res persolvenda, debitum. 2) culpa, reatus.

ዐደወ፡ I, 1 subj. **ይዕዱ፡** 1) transiit, trajecit, pertransiit. 2) excessit, superavit, (excelluit), seq. **እምነ፡** p. 35. — **አዕደወ፡** II, 1 traduxit, trajecit. — **ተዐደወ፡** III, 1 transiit, transgressus est (c. **እምነ፡** p. 41; c. Acc. mandati). — **ዕድው፡**, pl. **ዕድዋን፡** adversarius. — **ተዐዳዊ፡** transgressor, praevaricator. — **ማዕዶት፡** regio opposita, ripa ulterior, ripa; **ማዕዶት፡** trans, ultra; **በማዕዶት፡** trans, (praeter).

ዐጌ፡ linum, linteum.

ዐገለ፡ — **ተዐገለ፡** III, 2 1) fraudavit, defraudavit. 2) injuste et violenter oppressit, vim intulit. — **ተዕግልት፡** fraudatio, defraudatio, oppressio, injuria.

ዐገሠ፡ — **ተዐገሠ፡** III, 2 1) se continuit, abstinuit. 2) perseveravit, constans fuit. 3) mansit, exspectavit (c. Acc.). 4) patiens fuit, patienter tulit, constanter toleravit. — **አስተዐገሠ፡** IV, 2 1) ad continentiam, constantiam, patientiam impulit. 2) patienter sustinuit vel pertulit (p. 99). — **ተዐጋሢ፡** constans, patiens. — **ትዕግሥት፡** 1) continentia, temperantia. 2) constantia, patientia, tolerantia. — **መስተዐግሥ፡** 1) continens. 2) patiens, longanimis.

ዕጕሥታር፡ absinthium.

ዐገተ፡ I, 1 subj. **ይዕግት፡** circumvenit, circumsedit, cinxit. — **ማዕገት፡** 1) circumscriptio. 2) conclusura. 3) circumsessio, insidiae. 4) indago, cassis, plagae.

ዐጠሰ፡ sternutavit. — **ዕጠስ፡** et **ዕጣስ፡** sternutatio.

ዐጠቀ፡ I, 1 adstrinxit, accinxit, arcte cinxit.

ዐጠነ፡ I, 1 subj. **ይዕጥን፡** suffivit, adoluit thus. — **ዕጣን፡** 1) suffimentum, incensum, thus. 2) suffitio. — **ማዕጠንት፡**, pl. **መዓጥን፡** thuribulum.

ዐጠፈ፡ — **ዕጡፍ፡** textus; textum, textura.

ዐጸረ፡ I, 1 expressit.

ዐጽቅ፡, pl. **አዕጹቅ፡** ramus, ramulus.

ዐጸበ፡ I, 1 1) durus, difficilis, molestus fuit (c. pron. suff. = alicui). 2) molestiis laboravit. — **አስተዐጸበ፡** IV, 1 1) durum, difficile, molestum putavit, graviter tulit. 2) mirum putavit, demiratus est. — **ዕጹብ፡** 1) durus, asper. 2) gravis, molestus, vehemens, 3) difficilis, arduus. 4) mirus, mirandus. 5) **እምዕጹብ፡** aegre, difficulter, vix. — **ዕጸብ፡** 1) duritas, gravitas. 2) difficultas, molestia.

ዐጸወ፡ I, 1 subj. **ይዕጹ፡** 1) clausit, obseravit. 2) occlusit, praeclusit, obstruxit. — **ተዐጽው፡** III, 1 pass. — **ዕጽው፡** clausus. — **ዐጻዊ፡** janitor, ostiarius. — **ማዕጾ፡**, pl. **መዓጹት፡** 1) janua, fores. 2) sera, claustrum.

ዐጸወ፡ abscidit, concīdit.

ዐጸድ፡, pl. **አዕጻድ፡** area circum-

septa, area, chors, atrium, aula; caula, septum; ager, praedium, fundus; ዐጸደ፡ወይን፡ vinea; ዐጸደ፡ሐምል፡ p. 60 et ዐጸድ፡ p. 59 hortus, viridarium.

ዐጸፈ፡ I, 1 complicuit. — ተዐጽፈ፡ et ተዐጸፈ፡ III, 1 se amicuit, amictus est. — ዕጹፍ፡ complicatus, duplicatus, amictus. — ዐጽፍ፡ amictus, amiculum, pallium.

ዐፅም፡, pl. አዕፅምት፡ os, ossis.

ዐፀወ፡ — ዕፅ፡, pl. ዕፀው፡, pl. pl. ዕፀዋት፡ 1) arbor; arbuscula; ዕፀ፡ወይን፡ vitis. 2) patibulum, crux (sive ዕፀ፡መስቀል፡ sive ዕፅ፡). 3) lignum. 4) sors. — ዕፀት፡ arbuscula, frutex. — ተዓፀወ፡ III, 3 sortitus est. — ዕፃ፡ sors. — ዕፃዌ፡, ዑፃዌ፡ sortitio.

ዐፀየ፡ et ዐፅየ፡ I, 1 verminavit, putruit. — ዕፄ፡, pl. ዕፀያት፡ et ዕፄያት፡ vermis, vermiculus; eruca p. 34. 36.

ዐፀደ፡ I, 1 messuit, demessuit. — ተዐፅደ፡ III, 1 pass. — ዐፃዲ፡ messor. — ማዕፀድ፡ falx.

ዐፀፀ፡ injuriam intulit. — ዐፅ፡ sterilitas, terra salebrosa, inculta, vasta.

ዐፈረ፡ — ዕፍረት፡ unguentum. — ማዕፈርት፡ cidaris, mitra, tiara.

ዝ፡, f. ዛ፡, pl. m. እሉ፡, f. እላ፡ et እሎን፡ hic, haec, hoc (ዘኒ፡ Acc.: hoc quoque p. 98 l. 11); tam ዝ፡ quam እሉ፡, እላ፡ pro neutro: „hoc, haec" usurpatur; ከመዝ፡ talis, sic; በእንተዝ፡ ob hoc, propterea; እምዝ፡ post hoc, deinde, deinceps, tum.

ዘ፡ 1) pron. rel. f. እንተ፡, pl. እለ፡ qui, quae, quod; is qui, caet.; quicumque; si quis; (ዘውእቱ፡ quod est, hoc est p. 103; ዘኒ፡ — ዘኒ፡ alius — alius p. 59; ኀበ፡ዘ፡ quocumque p. 26; ዘ፡ ubi p. 84 l. 8; ad quod p. 86 l. 9; quo, in quam p. 121 str. 56). 2) quod, ὅτι, daß. 3) በዘ፡ a) cum, dum (= እንዘ፡). b) eo quod, dadurch daß p. 103. c) qua ratione. d) seq. Imprf. vel Subj.: quo c. Subj., ut. e) quasi, p. 75 l. 12. 4) እምዘ፡ ex quo, postquam.

ዘ፡ (እንተ፡ p. 82, እለ፡) nota Genitivi (gr. § 145. 186); a) τὸ τοῦ, τὰ τοῦ p. 82 l. 10; 103 l. 13. b) res alicujus, ut: ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡ „faciamus" dicere multorum est, p. 83. c) pertinens ad alqm: እለ፡ሙሴ፡ homines vel coaequales Mosis p. 115. 122. 124; vel: praeditus re, ut: ዘለምጽ፡ lepra affectus. d) ex: ዘብሩር፡ ex argento, argenteus. — ዘዘ፡ (§ 159, g) nota Genitivi cum vi distributiva p. 58.

ዚአየ፡, ዚአከ፡, ዚአሁ፡ caet., እንቲአየ፡ caet., እሊአየ፡ caet. (gr. § 150, b) pron. possessivum: meus, -a, -um, tuus caet. 1) nomini in st. c. posito subjungitur (ut: በኀይሉ፡ ዚአሁ፡ vi ejus p. 8), vel nomini suo anteponitur (ut: እሊአከ፡አግብርት፡ tui servi p. 47), nec non Subjecti vel Praedicati locum tenere potest (p. 48. 107). 2) c. ዘ፡ relat.: ዘዚአየ፡ qui mei est = meus (p. 8. 50. 62. 86 al.); at p. 62 l. 18 ዘዚአሁ፡ = cujus est. 3) ዘዘዚአሁ፡ caet. a) vim distributivam habet: suus cujusque, varius, multimodus. b) ab invicem, alius ab alio p. 67.

ዘሀለለ፡ — አንዘሀለለ፡ qdrl. V languit, emollitus, dissolutus, lasciviae et desidiae deditus est. — ንዝሀላል፡ vita dissoluta, languor, desidia, lascivia, animi levitas.

ዘለለ፡ — መዝለል፡ pertica, vectis tenuior.

ዘልሐ፡ I, 1 hausit.

ዘልገሰ፡ qdrl. I scabie ulcerosa, elephantiasi correptus est. — ዝልጉስ፡ part. pass. — ዝልጋሴ፡ lepra maligna, elephantiasis.

ዝሉፍ፡ liquor stillans, stacte.

ዘለፈ፡ — አዝለፈ፡ II, 1 continuavit, perpetuavit, perseveravit. — ዝሉፍ፡ 1) continuus; ለዝሉፉ፡ et ዝሉፈ፡ in perpetuum, perpetuo, semper. 2) pertinax; temerarius; audax. — ዘልፍ፡ tempus perpetuum, a) ዘዘልፍ፡ perpetuus; b) ዘልፈ፡ perpetuo, indesinenter, semper; crebro; c) ለዘልፍ፡ in perpetuum. — ዘላፍ፡ et ዝላፍ፡ i. q. ዘልፍ፡; ለዝላፉ፡ vel ለዘላፉ፡ in perpetuum. — ትዝልፍት፡ pertinacia, temeritas.

ዘለፈ፡ I, 1 arguit, reprehendit, corripuit, admonuit, convicit. — ተዘለፈ፡ III, 1 et 2 pass. — ተዛለፈ፡ III, 3 1) argutatus, jurgatus est. 2) redarguit, convicit. 3) reprehendit, corripuit, castigavit. — ዘለፋ፡ reprehensio, correctio, admonitio.

ዝሕለ፡ et ዘሐለ፡ I, 1 rubigine obductus est. — ዘሕል፡ rubigo, aerugo.

ዝሕነ፡ I, 1 sedatus est, tranquillus fuit. — አዝሐነ፡ II, 1 sedavit, tranquillavit. — ዝሑን፡ tranquillus. — ዘሕን፡ tranquillitas, malacia.

ዘሐቀ፡ I, 1 decorticavit, deglupsit.

ዝሕዙሕ፡ superabundans.

ጀርማ፡ sc. ባሕረ፡ጀርማ፡ Djemma fluvius Abyssiniae, qui in Abâi amnem effunditur, p. 36.

ዝማም፡ circulus naribus bestiarum alligatus.

ዘመረ፡ I, 2 1) instrumento cecinit, psallit, psalmos cantavit. 2) sancte pronuntiavit, testatus est p. 87 l. 21. — አዝመረ፡ II, 1 1) sancte professus est, publice praedicavit. 2) provocavit, appellavit ad alqm. — ዝሙር፡ testis, auctor (Gewährsmann). — ዝማሬ፡ psalmodia, hymnus sacer, psalmus. — መዘምር፡ psaltes, cantor ecclesiasticus. — መዝሙር፡, pl. መዝሙራት፡ 1) psalmus, psalmi, psalmodia. 2) psalterium. 3) chorus psallentium. — ምዝማር፡ testimonium, auctoritas.

ዘመን፡, pl. አዝማን፡, pl. pl. አዝማናት፡ tempus, tempora, tempus statutum.

ዘመወ፡ I, 2 1) scortatus, fornicatus est (c. ምስለ፡, vel c. Acc. p. 65). 2) moechatus est. — አዘመወ፡ II, 2 caus. — ዝሙት፡ scortatio, stupra, adulterium, impudicitia. — ዘማ፡, pl. ዘማት፡ scortum, meretrix, moecha. — ዘማዊ፡ scortator, moechus.

ዘመደ፡ — ተዘምደ፡ III, 1 propinquitatis vinculis conjunctus est. — ዘመድ፡, pl. አዝማድ፡ 1) cognatio, familia, stirps, gens, genus. 2) ዘመድ፡ et አዝማድ፡ parentes, consanguinei, cognati; etiam in Sing.: cognatus. —

ትዝምድ፡ cognatio, stirpes, familiae, gentes; genus.

ዘረፌ፡ n. regionis Abyssinicae.

ዘርቅ፡ fucus, verba fucata, vana.

ዘረቀ፡ — **አዝረቅ፡** caeruleus.

ዘሩባቤል፡ Zerubabel.

ዘርቤት፡ tapetum.

ዘራት፡ camelopardalis.

ዘርአ፡ I, 1 sparsit semen, seminavit, sevit. — **ተዘርአ፡** III, 1 pass. — **ዘርእ፡**, pl. **አዝርእት፡** 1) sementis, semen, satum, seges. 2) semen virile. 3) proles, suboles. — **መዘርእ፡** pl. cophini.

ዘርከየ፡ qdrl. I exprobravit, improperavit, calumniatus, conviciatus est.

ዘረወ፡ I, 1 subj. **ይዝሩ፡** 1) sparsit, dispersit, dissipavit. 2) dilargitus est; disperdidit. — **ተዘርወ፡** III, 1 pass. et refl. — **ዝርው፡** part. pass. — **ዝርወት፡** dispersio. — **ዘራዊ፡** 1) dispersor. 2) prodigus.

ዘርዐ፡ — **መዝርዕ፡** velum navis. — **መዝራዕት፡**, pl. **መዛርዕ፡** brachium.

ዘርዘረ፡ qdrl. I dispersit, discussit. — **ተዘርዘረ፡** III, 1 pass.

ዝርዚቅ፡ opus concatenatum.

ዝሰኩ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዝቅ፡, pl. **ዝቃት፡** uter.

ዝቡል፡ fimus, stercus.

ዘብሐ፡ I, 1 mactavit ad sacrificandum, sacrificavit. — **ዝብሕ፡** victima.

ዘበረ፡ — **ዘብርት፡** fragmentum. — **መዝበር፡** et **መዝብር፡** ruina, rudera, desolatum, vastatum. — **መዝበረ፡** qdrl. I dirutus, destructus, vastatus est. — **አመዝበረ፡** II diruit, desolavit. — **ምዝቡር፡** dirutus, ruinosus. — **ምዝባሬ፡** eversio, destructio, ruina, rudera. — **ተመዝባሪ፡** destructus, ruinosus.

ዘቢብ፡ uvae passae.

ዘባን፡ dorsum, tergum.

ዘበየ፡ I, 2 emit.

ዘብድ፡, **ዘብዳ፡**, **ዘብድው፡**, pl. **ዘባድው፡** pellis hispida, melote, cilicium.

ዘበጠ፡ I, 1 verberavit, percussit. — **ተዘብጠ፡** III, 1 verberatus, percussus, perculsus est. — **ዝብጠት፡** percussio, verberatio, verber, plaga. — **ዝቡጥ፡** opus malleo ductum.

ዘቲ፡ vid. **ዝንቱ፡**

ዘትር፡ scaturigo; mel favorum.

ዘኀረ፡ — **ተዝኀረ፡** et **ተዘኀረ፡** III, 2 1) gloriatus est, se jactavit. 2) rixatus est. — **ዝኁር፡** jactabundus, insolens; rixosus. — **ትዝኅርት፡** 1) gloriatio, fastus, insolentia, sui admiratio. 2) contentio, rixa.

ዝኅር፡ monumentum sepulcrale, sepulcrum.

ዘነመ፡ I, 1 pluit. — **አዝነመ፡** II, 1 caus. — **ዝናም፡**, pl. **ዝናማት፡** pluvia.

ዝናር፡, pl. **ዝናራት፡** cingulum.

ዘነብ፡, pl. **አዝናብ፡** cauda.

ዘናቢር፡ pl. crabrones, vespae.

ዝንቱ፡, pl. **ዘቲ፡**, pl. m. **እሉንቱ፡**, f. **እላንቱ፡** hic, haec, hoc; crebro **ዝንቱ፡** pro neutro usurpatur.

ዘነየ፡ — **ዝንየት፡** et **ዝኔት፡** effusio seminis virilis, semen virile effusum.

ዘንግዐ፡ qdrl. I alienatus est mente, deliravit. — **ዝንጉዕ፡** delirus, desipiens, ineptus, stupidus.

ዘንጐጐ፡ qdrl. I subsannavit, irrisit, ludibrio habuit. — **ዝንጓጔ፡** subsannatio, cavillatio, irrisio.

ዝእብ፡, pl. **አዝእብት፡** hyaena.

ዚአሁ፡ vid. **ዘ፡**

ዘእንበለ፡ vid. **እንበለ፡**

ዝኩ፡ et **ዝክቱ፡**, f. **እንትኩ፡** et **እንታክቲ፡**, pl. **እልኩ፡**, **እልኩቱ፡**, **እልክቱ፡** 1) ille, iste. 2) ὁ ἡ τό. Particulam **ሰ፡** inter **ዝ፡** et **ኩ፡** inserere licet: **ዝሰኩ፡** p. 156 l. 1 et 4.

ዘከመ፡ vid. **ከመ፡**

ዘከረ፡ I, 1 subj. **ይዝክር፡** 1) meminit, recordatus est, memor fuit (c. Acc.). 2) memoravit, mentionem fecit. — **ዘከረ፡** I, 2 1) in memoriam revocavit. 2) memoravit. — **አዘከረ፡** II, 2 1) memorem fecit, in memoriam revocavit, monuit (c. dupl. Acc.; p. 139 str. 14 suppleas: coram Deo). 2) memoravit. — **ተዘከረ፡** III, 2 recordatus est, meminit (c. Acc.). — **ዝኩር፡** 1) memor. 2) memoratus. — **ዝክር፡** 1) memoria, recordatio, mentio. 2) fama. — **ተዝካር፡** memoria, commemoratio, festum commemorationis, monumentum, res memoriae prodita.

ዘካርያስ፡ Zacharias.

ዝክቱ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዘወረ፡ I, 2 perduravit. — **አዞረ፡** II, 1 vertiginem fecit alicui. — **ዘውር፡** gyrus, orbis, circulus.

ዘዐ፡ — **ተዛውዐ፡** III, 3 sermonibus oblectatus, confabulatus est; secum collocutus, meditatus est; fabulatus est. — **ዘውዕ፡** sermones ludicri, nugae, fabulae.

ዘውግ፡ 1) par (i. e. duo vel bini). 2) par, aequalis, socius. — **ተዘውገ፡** III, 1 copulatus, consociatus est. — **ተዛወገ፡** III, 3 1) se consociavit. 2) par, aequalis fuit, aequalem secutus est.

ዘወፈ፡ — **ተዘወፈ፡** III, 2 sui ipsius amore et admiratione tumuit.

ዝዕላ፡ (ذَيْلٌ) villus (p. 58; Gr. habet: κουκουλλία ἄμαλλα).

ዘዘ፡ vid. **ዘ፡**

ዝየ፡ hoc loco, hic; huc; **በዝየ፡** hic; **እምዝየ፡** hinc.

ዜመ፡ — **ዜማ፡** melos, modulatio, cantus modulatus, modi.

ዘይት፡ 1) olea arbor. 2) oliva fructus. 3) oleum.

ዜነወ፡ qdrl. I certiorem fecit, nuntiavit, annuntiavit, narravit, enarravit (c. Acc. vel **በኀበ፡** prs., c. Acc. vel **በእንተ፡** rei). — **ተዜየነወ፡** III, 3 rcpr. — **ዜና፡**, pl. **ዜናት፡** 1) nuntius. 2) rumor, fama. 3) nuntius de valetudine alcjs. 4) narratio, historia, res. — **ዜናዊ፡** annuntiator, nuntius (p. 49 l. 12 **ለ፡** nota Genitivi est).

ዛጔ፡ nomen familiae regum Aethiopiae Zagaeae, de qua vid. Ludolfi Hist. Aeth. II, 5 et Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII p. 350.

ዘጎል፡ concha.

ዘግሐ፡ I, 1 clausit, in-, con-, occlusit. — **ተዘግሐ፡** III, 1 pass. — **ዝጉሕ፡** clausus. — **መዝግሕ፡** 1) claustrum, repagulum. 2) fibula.

ዘገበ፡ I, 1 subj. ይዝግብ፡ coacervavit, recondidit, reposuit. — ተዘግበ፡ III, 1 pass. — መዝገብ፡, pl. መዛግብት፡ thesaurus, a) opes vel copiae collectae. b) promptuarium, apotheca, horreum.

ዘግባ፡, pl. ዘግባት፡ cedrus, cupressus, taxus.

ዘገነ፡ I, 1 pugillo comprehendit.

ዘገነ፡ — አመዝገነ፡ qdrl. II gratiam retulit, gratias egit, contentus fuit (c. በ፡ rei; c. ለ፡ vel pron. suff. prs.); አመዝግኖ፡ animus gratus et contentus. — ምዝጋና፡ praemium, gratia, beneficium.

ዘፈር፡, pl. አዝፋር፡ ora, fimbria vestimenti.

ዝፍት፡ pix.

ዘፈነ፡ I, 1 saltavit. — ዘፈን፡ saltatio, chorus. — ዘፋኒ፡, f. ዘፋኒት፡ saltator, -trix. — ምዝፋን፡ locus saltandi.

ዘፍዘፈ፡ — አንዘፍዘፈ፡ qdrl. V expandit (alas).

ዬ፡ heu, ah, au, proh!

ይሁዳ፡ 1) Judas. 2) Juda, tribus Israel. 3) Judaea, Judaei; ሰብአ፡ ይሁዳ፡ Judaei. — አይሁድ፡ Judaei. — ይሁድና፡ Judaismus. — ተይሁደ፡ et ተየሁደ፡ III, 1 et 2 Judaeus fuit vel factus est.

ዮሐንስ፡ Joannes.

የማን፡ dextra manus; dextra pars. — ይምን፡ dextra pars; ይምነ፡ dextrorsum. — ይመኑ፡ probe, valde, perquam.

ያርብሐ፡, ይርባሕ፡ vid. ረብሐ፡

ያርክላ፡ Heraclas.

ያሬድ፡ Jared, n. viri.

ዮርዳኖስ፡ Jordanes fluvius.

ይስሐቅ፡ Isaac.

ዮሴዕ፡ Josua.

ዮሴፍ፡ Joseph.

ይቤ፡, ይቤሉ፡, ይብል፡, ይበል፡ vid. ብህለ፡

የብሰ፡ I, 1 subj. ይይበስ፡ siccus, aridus fuit vel factus est. — አይበሰ፡ II, 1 caus. — ይቡስ፡ siccus, aridus. — የብስ፡ aridum vel siccum, terra continens.

የበበ፡ I, 2 et 1 jubilavit, ovavit, laetum clamorem edidit. — ይባቤ፡ jubilatio, jubilum.

ዩባናሊስ፡ Juvenalis.

ይኀአ፡ — አይኀአ፡ II, 1 decidit, descendit coelitus.

ዮና፡ et ዮናስ፡ Jonas.

ዮናኒ፡ et ዮናናዊ፡ Graecus.

ይእቲ፡ vid. ውእቱ፡

ይእዜ፡ hoc tempore, nunc, jam; ይእዜኒ፡, ወይእዜኒ፡ jam vero, jam autem, igitur; ዘይእዜ፡ praesens; እምይእዜ፡ inde ab hoc tempore, amodo; እስከ፡ይእዜ፡ hucusque, adhuc.

ይክል፡ vid. ክህለ፡

የካቲት፡ mensis Abyssinorum sextus, qui VII° Februarii sec. Cal. Greg. incipit.

ያክንት፡ hyacinthus.

የውሀ፡ I, 2 et 1 1) lenem, comem, clementem se praebuit, placide locutus est. 2) permulsit, solatus est, placavit. 3) persuasit, pel-

lexit. — የውሀ፡ i. q. የዋሀ፡ — የዋሀ፡ 1) mitis, mansuetus, placidus (sanftmüthig). 2) submissus, modestus. 3) simplex, sincerus, innocens, integer. — የውሀት፡ 1) lenitas, mansuetudo. 2) simplicitas, sinceritas, integritas. — የዋሀት፡ id. — የውሀና፡ id.

ዮም፡ hodie; nunc.

ዮጊ፡ (gr. § 169, 10) 1) forsitan; num forte, an forte? 2) ne forte (seq. Imprf.).

የውጣ፡ ἰῶτα.

ያዕቆብ፡ Jacob, Jacobus.

ዮዲት፡ Judith.

የድዐ፡ — አይድዐ፡ II, 1 indicavit, narravit, nuntiavit, notum fecit, exposuit (c. Acc. prs.). — ተየድዐ፡ III, 1 pass. — እንዳዒ፡ nescio, nescio an, an forte, quis novit annon? fortasse.

ያፌት፡ Japheth.

ዮፍታሔ፡ Jephte, Jiphtah.

ዮፎኒ፡ Jephunne, pater Calebi.

ድሉል፡ pampinatus, crispatus.

ድልቅልቅ፡ 1) commotio vehemens. 2) terrae motus vel tremor. — አድለቅለቀ፡ qnql. II 1) commotus, concussus est, contremuit. 2) caus.

ደለወ፡ I, 1 subj. ይድሉ፡ 1) trs.: libravit, pĕpendit, ponderavit. 2) intrs.: a) aequus, congruus, idoneus fuit. b) decuit, par, justum fuit, c. Acc. vel ለ፡ prs.: decuit alqm = dignus fuit, seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.; ርቱዕ፡ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον p. 46. 48. c) oportuit, meum tuum ejus fuit. — አድለወ፡ II, 1 1) placuit, satisfecit, favit, gratificatus est (c. Acc. vel ለ፡ pers.). 2) adulatus, nimis admiratus, partium studio ductus est, contra jus et fas respexit alqm. — ተደለወ፡ III, 2 1) se paravit, praeparatus est. 2) omnibus rebus abundavit, bene vixit, delectatus, jucundatus est. — አስተደለወ፡ IV, 2 et አስተዳለወ፡ IV, 3 paravit, prae-, ap-, comparavit. — ድልው፡, f. ድልውት፡ 1) ponderatus. 2) decens, dignus (seq. Subj. verbi p. 30); ድልወ፡ digne, convenienter. 3) paratus (c. ውስተ፡ ad, p. 73). — ድልወት፡ 1) pondus. 2) convenientia, dignitas (seq. Subj. verbi p. 98); ድልወተ፡ pro dignitate, convenienter p. 87 l. 9. — ተድላ፡ 1) paratio. 2) congruentia, decus, dignitas. 3) affluentia rerum bonarum, vita commoda, jucunditates, deliciae, voluptas. — መድሎት፡, pl. መዳልው፡ 1) pondus. 2) መዳልው፡ libra, bilanx (መዳልወ፡አልባብ፡ = ϣⲓ-ϩⲏⲧ p. 26 l. 10). 3) i. q. دَلْوٌ amphora p. 147 str. 3 (ni በሰማይ፡ pro በማይ፡ legere et መድሎት፡ pro መዳልወ፡ usurpatum putare malueris). — መድልው፡ et መደልው፡ judex iniquus, placendi cupidus, hypocrita.

ደለገ፡ — ተደለገ፡ III, 1 animosum, strenuum se praebuit.

ደልጣ፡ δέλτα p. 58.

ደሐለ፡ — ተድሕለ፡ III, 1 se abstulit, subduxit.

ደሐረ፡ I, 1 subj. ይድሐር፡ repudio dimisit uxorem.

ድሕንጻ፡ pecten, plectrum quo fides pulsantur.

ድሕከ፡ I, 1 repsit, reptavit.

ደሐየ፡ — **መድሖ፡** meta, lapis molaris superior.

ደም፡ sanguis; **ብእሲ፡ደም፡** sanguinolentus; **ሱታፌ፡ደማ፡** consanguineus ejus p. 124.

ደምሐ፡ I, 1 infuit, inhabitavit, c. Acc. (p. 104).

ድማሕ፡ vertex (capitis).

ደመመ፡ — **ተደመ፡** III, 1 et **ተደመመ፡** III, 2 stupuit, obstupuit, miratus est. — **መድምም፡** 1) part.: stupendus, admirabilis. 2) subst., pl. **መድምማት፡** miraculum, facinus stupendum.

ድመት፡ felis, catus.

ደመረ፡ I, 2 1) inseruit, indidit. 2) ad-, commiscuit. 3) conjunxit, copulavit, consociavit, univit, communem fecit („earum quasdam communes faciunt tamquam ad unam personam pertinentes" p. 71 l. 23). — **ተደመረ፡** III, 2 1) mixtus, com-, in-, admixtus est. 2) conjunctus, copulatus, consociatus, unitus est. 3) matrimonio conjunctus est, connubium iniit. — **ድሙር፡** 1) mixtus, com-, admixtus. 2) consociatus, unitus, communione junctus. — **ድማሬ፡** 1) consertio. 2) conjunctio, unitio. — **ትድምርት፡** 1) commixtio. 2) conjunctio, copulatio, unitio, unio, commercium. 3) conjugium.

ደመሰ፡ — **ድሙስ፡** obscurus, nubilus. — **ደምሰሰ፡** qdrl. I exstinxit, delevit; obliteravit; perdidit. — **ተደምሰሰ፡** III, 1 pass. — **ድምሳሴ፡** 1) obliteratio. 2) exsti[illegible] exitium, pernicies.

ደመቀ፡ I, 1 contudit, contrivit.

ዳሞት፡ Damot, provincia Abyssiniae meridionalis p. 36. 37.

ደማቴዎስ፡ Dometius (?), p. 26.

ደምኀ፡ — **መድምኅ፡** cyathus, patera.

ደመነ፡ I, 2 1) obnubilavit. 2) nubilus fuit vel factus est, obscuratus, obfuscatus est. — **አደመነ፡** II, 2 obnubilavit, obscuravit (p. 105 ann. 2, ubi exspectaveris **ታደምን፡**). — **ድሙን፡** nubilus, fuscus. — **ደመና፡**, pl. **ደመናት፡** nubes, nubila; **ቀስተ፡ደመና፡** iris. — **ደመንማን፡** subobscurus p. 84.

ደምዐ፡ — **አድምዐ፡** II, 1 assecutus, adeptus, nactus est.

ድምድማ፡ coma, caesaries, capillus.

ድሜጥሮስ፡ Demetrius.

ደምፀ፡ I, 1 **ይድምፅ፡** et **ይድመፅ፡** strepuit, sonuit, resonuit, fremuit. — **አድመፀ፡** II, 1 caus. — **ድምፅ፡** strepitus, murmur, fremitus, sonitus, rumor.

ድርሀም፡ drachma; numus aureus.

ድርማንቅ፡ feminalia.

ደረረ፡ — **ተደረ፡** III, 1 et **ተደረረ፡** III, 2 coenavit. — **ድራር፡** coena.

ደረሰ፡ I, 1 subj. **ይድርስ፡** commentatus, interpretatus est, explanavit, homiletice vel exegetice tractavit, orationem habuit, composuit. — **ድርሰት፡** versus poëmatis, stropha, carmen. — **ደራሲ፡** interpres, commentator. — **ድርሳን፡** dissertatio,

tractatus, sermo, homilia, commentatio.

ድሩስ፡ et ድርስ፡ δρῦς quercus p. 79.

ደርበየ፡ qdrl. I jaculatus est, tela jecit, telo icit, confixit.

ድርንቅ፡ coturnix, attagen (?).

ደረከ፡ I, 1 asper, trux fuit. — ድሩክ፡ asper, durus, trux, saevus. — መድረክ፡ limen; vestibulum. — ድርኩኵት፡ cardo januae.

ደረከኖ፡ et ደርከኖ፡ purpura caerulea, hyacinthina.

ድርዕ፡ lorica, thorax.

ዳርዮስ፡ Darius.

ደርገ፡ I, 1 connexus fuit, cohaesit. — አድረገ፡ II, 1 connexuit, complicuit, junxit. — ድርግ፡ conjunctio; በደርግ፡ et ደርገ፡ conjunctim, unâ, pariter. — ድርገት፡ conjunctio, congregatio, chorus, (sertum, corona p. 103).

ድርግሓ፡ panni pars, panniculus.

ዳስ፡ casa, tugurium.

ድስክን፡ tragelaphus.

ደሰየ፡ — ደሴት፡, pl. ደሰያት፡ insula.

ደቅሐ፡ I, 1 terebravit, perforavit. — መድቅሕ፡ terebra. — መድቅሕ፡ encaenia, initiatio.

ደቀሰ፡ I, 2 dormitavit, somnolentus fuit. — ድቃስ፡ dormitio, somnolentia.

ደቀቀ፡ I, 1 et 2 contrivit, comminuit. — አድቀቀ፡ II, 1 id. — ድቁቅ፡ contritus, tenuis. — ደቂቅ፡, f. ደቃቅ፡ 1) contritus. 2) minutus, tenuis, parvus. — ደቂቅ፡ subst. coll. 1) pueri cum puellis, liberi. 2) plerumque: filii. — ደቅ፡ sing. et coll. 1) parvuli, pueri, filii. 2) famuli, servi.

ድቍንድቍ፡ securis, bipennis.

ዲበ፡ vid. ደበበ፡

ደበለ፡ — ተዳበለ፡ III, 3 se collegit, conglobatus est. — መድበል፡ coetus, chorus, conventus. — መድበለ፡ qdrl. I concilium habuit. — ዳቤላ፡ et ደቤላ፡ (mas pecoris) 1) hircus, caper. 2) taurus, p. 19.

ዴብላታ፡ Deblatha (Hez. 6, 14; 4 Reg. 25, 6 sec. LXX).

ዲበራ፡ Debora.

ደብር፡, pl. አድባር፡, pl. pl. አድባራት፡ 1) mons, regio montana. 2) regio monasteriorum, monasterium. — ደበርቢር፡ supinus (ὑπτιώτερος) p. 57.

ድቡስ፡, ድንቡስ፡ clava, tudes.

ደበበ፡ — ዲበ፡ 1) super, supra, in, ad. 2) ob, de. 3) adversus, contra, in. — በዲበ፡ 1) super, supra, in, ad. 2) inter (p. 12). — እም ዲበ፡ 1) desuper. 2) ex, p. 7 (partitive); p. 95. — ተድባብ፡ 1) tectum, operculum, uraniscus. 2) pinna, lorica pinnata, acroterion. — መደብ፡ suggestus, pulvinus, scamnum, ornamentum prominens.

ደበበ፡ — ድብ፡, pl. ድባት፡ ursus, ursa.

ደቡብ፡ septentrio, plaga septentrionalis, (in codicibus recentioribus substituitur pro ሰሜን፡).

ደብተራ፡, pl. ደባትር፡ tabernaculum, tentorium.

ደበወ፡ — ድቡት፡, sc. በድቡት፡

vel ድቡተ፡ 1) opportune, tempestive. 2) repente, improviso.

ድብዕኩል፡ 1) cavea, carcer bestiarum. 2) funis validus, quo bestiae constringuntur.

ደበየ፡ I, 1 obrepsit, repente invasit, irrupit.

ደብደበ፡ I, 1 inquietus fuit, inquietudine consumtus est.

ዲባግ፡ vestis serica, Attalica, auro intexta.

ደኅረ፡—ተድኅረ፡ et ተደኅረ፡ III, 2 1) tardus fuit, moratus, cunctatus est. 2) retro relictus est, remansit. — ድኅር፡ 1) pars rei posterior vel postica; ድኅረ፡ retro, retrorsum. 2) tempus posterum vel futurum; ድኅረ፡ postea, posthac, postremo, tandem, (ድኅረ፡ እምነ፡ postremo post p. 150 l. 11). — ድኅረ፡ 1) praep.: a) pone, post; በድኅረ፡ id.; እንተ፡ ድኅረ፡ pone, a parte posteriori. b) post (de tempore) p. 117 str. 41; እምድኅረ፡ id. (multo crebrius usurpatum quam ድኅረ፡). 2) conj.: postquam (apud poëtas); እምድኅረ፡ postquam. — ድኅሬተ፡ retrorsum. — ደኃሪ፡ posterior, postremus, futurus, novissimus; ደኃሪ፡ et crebrius ደኃሪት፡ novissimum, finis, exitus. — ዳኅራዊ፡ et ዳኅራይ፡, ደኃራዊ፡ et ደኃራይ፡ posterior, postremus.

ደኅረ፡ I, 1 fausta imprecatus est, benedixit. — መድኅር፡ benedictio.

ድኁኅ፡ excavatus, cavus.

ድኅነ፡ I, 1 subj. ይድኅን፡ 1) salvus evasit. 2) salvus, incolumis fuit, servatus, salvatus, liberatus est. — አድኀነ፡ II, 1 liberavit, servavit, salvum fecit, salvavit, redemit. — ተድኅነ፡ III, 1 se vadem dedit. — ድኁን፡ incolumis, salvus, salvatus, immunis. — ዳኅን፡ 1) adj.: incolumis, bene valens, salvus. 2) subst.: incolumitas, bona valetudo, salus. — መድኅን፡ et መድኅኒ፡ servator, liberator, salvator, redemtor. — መድኅኒት፡ liberatio, redemtio, salus; መሥዋዕት፡ መድኅኒት፡ sacrificium pro salute.

ድኅየ፡ I, 1 effodit, excavavit; defodit.

ድኅፀ፡ I, 1 subj. ይድኅፅ፡ lapsus est in lubrico, fallente vestigio cecidit, lapsavit, falsus est. — አድኀፀ፡ II, 1 caus. — ዳኅፅ፡ 1) lapsus. 2) lubricum, offendiculum. 3) abortus.

ዲናር፡ denarius.

ደነሰ፡ I, 2 pretium stupri dedit. — ተደነሰ፡ III, 2 1) conspurcatus est. 2) mercedem meretriciam accepit. — ደነስ፡ 1) spurcitia, impudicitia. 2) merces meretricia.

ድንቀት፡ vid. ወድቀ፡

ደንቀወ፡ qdrl. I surdaster fuit. — ድንቅው፡ surdaster, tardus ingenio.

ድንበዝ፡ 1) vectis. 2) furca. 3) fulcrum.

ደነነ፡ I, 1 se inclinavit, pronus fuit, corpus incurvavit. — አድነነ፡ II, 1 incurvavit, deorsum flexit, demisit.

ዳንኤል፡ Daniel.

ድንዙዝ፡ hebes, segnis, socors, tardus.

ደንደር፡ tribulus, spinae genus.

ድንግል፡, pl. ደናግል፡ 1) virgo.

2) m. castus, caelebs. — ድንግልት ፡ virginalis, casta. — ድንግልና ፡ virginitas, castitas.

ደንጕላ ፡ lilium, cnicus.

ድንጋግ ፡ ora, crepido, ripa; limes. — ድንጋጌ ፡ id.

ደንገፀ ፡ qdrl. I mente perculsus, perturbatus, consternatus, perterritus est, expavit. — አደንገፀ ፡ II caus. — ድንጉፅ ፡ part. pass. — ድንጋፄ ፡ pavor, terror repentinus, consternatio, perturbatio. — መደንግፅ ፡ perterrefaciens, terribilis, horribilis, stupendus.

ድንጽ ፡ invidia, rixa invidentium. — ደንጸወ ፡ qdrl. I invidus et avarus fuit. — ደንጻዊ ፡ invidus, avarus. — ድንጻዌ ፡ invidia, avaritia.

ዳእሙ ፡ 1) profecto, revera. 2) tantummodo, solum, tantum. 3) contra, potius, immo vero; sed; at, tamen.

ደከመ ፡ I, 1 subj. ይድክም ፡ et ይድክም ፡ 1) lassus, fessus fuit, defatigatus est. 2) infirmus, imbecillus, debilis fuit, viribus defecit. — አድከመ ፡ II, 1 caus. — ድኩም ፡ 1) tener, mollis. 2) lassus, fessus. 3) infirmus, debilis. — ድካም ፡ 1) lassitudo, fatigatio. 2) infirmitas, imbecillitas, debilitas. 3) labor, aerumna.

ደክተመ ፡ qdrl. I orbatus est, orbus fuit. — ደክታም ፡ orbus, orba, orphani. — ድክትምና ፡ orbitas.

ድኩዕ ፡ stercus, fimus.

ደወል ፡, pl. አድዋል ፡ 1) regio circumjacens, territorium, fines. 2) terminus, limes.

ደወል ፡ campana.

ዶርሆ ፡, pl. ደዋርህ ፡ gallus, gallinaceus, gallina.

ዳኬዎስ ፡ Decius.

ዳዊት ፡ David.

ደወየ ፡ I, 1 subj. ይድወይ ፡ aegrotavit, morbo affectus est et laboravit. — አድወየ ፡ II, 1 caus. — ድዉይ ፡, ድውይ ፡ aegrotus, invalidus. — ደዌ ፡, pl. ደዌያት ፡ morbus, aegrotatio.

ደይም ፡, inus., pl. አድያም ፡, pl. pl. አድያማት ፡ loca finitima et vicina, fines, provincia.

ዲያቆን ፡, pl. ዲያቆናት ፡ diaconus. — ዲቁና ፡ munus diaconi.

ዲባ ፡ vid. ዶፐ ፡

ዲበ ፡ vid. ደበበ ፡

ዲያብሎስ ፡ diabolus.

ደየነ ፡ I, 2 judicavit, punivit. — ተደየነ ፡ III, 2 et 1 damnatus, punitus est. — ደይን ፡ damnatio, judicium, judicium novissimum, poena infernalis.

ዲዮናስዮስ ፡ et ድ" ፡ Dionysius.

ዶገነ ፡ qdrl. I 1) in-, persecutus est. 2) sectatus, secutus est.

ዲዮጋንስ ፡ Diogenes.

ዶፐ ፡ I, 1 insidiatus est. — ዲፓ ፡ et ዲባ ፡ insidiae.

ድድ ፡ vid. ወደደ ፡

ዶዶ ፡, pl. ዶዳት ፡ et ዶዶያት ፡ 1) ostium, porta, fores. 2) vestibulum.

ዲድርክም ፡ didrachmum.

ደደቀ ፡ I, 2 accidit, casu et fortuito [illegible]tum est. — ተዳደቀ ፡ III, 3 accidit, incidit, supervenit alicui. —

ድድቅ፡ accidens, res fortuita, casus, malum improvisum.

ደደክ፡ frigus recreans, aura frigidula.

ድጓ፡ cantus ecclesiasticus, thesaurus canticorum ecclesiasticorum.

ድጕልማ፡ et **ድልጕማ፡** armilla, brachiale, annulus.

ደገመ፡ I, 1 repetiit, iteravit (ይደግሙኒ፡ = ይደግሙ፡ ተስእሎተኒ፡ p. 87). — **ዳግም፡** iteratus, secundus, alter; secundarius (δευτερεύων) p. 58. 59; **በዳግም፡** secunda vice, iterum; **ዳግመ፡** rursus, iterum, denuo. — **ዳግማዊ፡** et **ዳግማይ፡** secundus, alter.

ድጕር፡ bura.

ደጎብያ፡, var. **ዶጉብያ፡** bruchus, locusta.

ዳጎን፡ Dagon idolum (cujus nomen prava lectione vocis Ναβώ Jes. 46, 1 sec. LXX irrepsit).

ደጕዓሊ፡ palmae species.

ደግደገ፡ qdrl. I macer, macilentus fuit. — **ድግዱግ** et **ደግደግ፡** macer, macilentus.

ደጐጸ፡ I, 1 et 2 pupugit, fodit. — **አስተዳጐጸ፡** IV, 3 falso criminatus, calumniatus est. — **መድጕጽ፡** stimulus.

ደፈረ፡ I, 1 ausus est, audax, protervus, irreverens fuit. — **ድፍረት፡** audacia, protervitas, irreverentia.

ደፈነ፡ I, 1 subj. **ይድፍን፡** operuit, obruit, abscondidit, defodit. — **ተደፍነ፡** III, 1 pass. — **ዳፍንት፡** et **ዳፍንቃ፡** panis subcinericius, placenta hujus panis. — **መድፍን፡** 1) thesaurus. 2) monumentum sepulcrale.

ደፍዐ፡ I, 1 trusit, pro-, detrusit, prostravit.

ጓ፡ utique, sane.

ገሃሀ፡ 1) plenilunium. 2) idus.

ገሀረተ፡ — ተጋሀረተ፡ qdrl. III, 1 sedulo attentus fuit.

ጕሀን፡ et **ጕህን፡** arcanum, mysterium.

ገሃነም፡ gehenna, infernum. — **ገሃነማዊ፡** infernus, tartareus.

ገሀደ፡ I, 1 palam, aperte locutus est vel egit. — **አግሀደ፡** II, 1 1) publicavit, e-, divulgavit. 2) dilucidavit, perspicuum fecit. 3) palam, publice, aperte egit vel locutus est. — **ግሁድ፡** part. pass. — **ገሃድ፡** manifestus, apertus; **ገሃደ፡** aperte, palam, publice, perspicue, manifesto (aperte = memoriter p. 21; ἐν παῤῥησίᾳ p. 59).

ጋሀግሀ፡ qdrl. I cessare fecit, cohibuit.

ገሊላ፡ Galilaea.

ገለበ፡ I, 1 piscatus est. — **ገሉብ፡** et **መግሉብት፡** hamus.

ገልበበ፡ qdrl. I velavit, obvolvit, obtexit. — **ተገልበበ፡** III, 1 se vel sibi velavit, velamento operuit. — **ግልቡብ፡** et **ግልበቤ፡** velamentum, velum.

ጐለተ፡ I, 1 et 2 legavit vel dicavit in pium usum.

ገላትያ፡ Galatia.

ጋሊኖስ፡ Galenus.

ገለወ፡ I, 1 1) obduxit. 2) velavit. — ግላ፡ velum, tegumentum, involucrum.

ገልዕ፡, pl. ገልዓት፡ et አግልዕት፡ testa.

ገለየ፡ I, 1 resecuit.

ግልየት፡ explanatio.

ጎልያድ፡ Goliath.

ገለደ፡ I, 1 obduxit, constravit.

ገለገ፡ — አንገለገ፡ V se conglobavit, catervatim congregatus est, concursum, conventum fecit. — አንግልጋ፡ 1) congregatio, coetus. 2) catervae.

ገልገለ፡ qdrl. I evacuavit. — ተገልገለ፡ III, 1 in exilium ductus est.

ጎልጎታ፡ Golgotha.

ገለፈ፡ I, 1 sculpsit, ex-, insculpsit, coelavit. — ተገልፈ፡ III, 1 pass. — ግሉፍ፡ part. pass. — ግልፎ፡ sculptile, idolum, statua.

ግሔ፡ hyrax Abyssinicus.

ጕሕሉት፡ dolus, fraus, fraudulentia. — ተጓሕለወ፡ qdrl. III, 1 dolose, fraudulenter egit, dolo circumvenit. — ጕሕልያ፡ in dolo et fraude versatus, furator, latro. — ጕሕላዊ፡ id.

ግሕሠ፡ I, 1 devertit ad alqm. — አግሐሠ፡ II, 1 1) sevocavit, solum prendit; ad devertendum invitavit; seduxit, avertit. 2) seposuit, semovit, removit. — ተግሕሠ፡ III, 1 1) viâ declinavit, deflexit, recessit. 2) devertit. 3) abs-, discessit. 4) semotus est.

ጕሕቈ፡ I, 1 incurvatus est, curvus fuit.

ጕሐየ፡ — ምጕሕያ፡ herba inutilis.

ገሐፈ፡ I, 1 abstulit, abripuit (ventus). — ገሐፍት፡ canistrum.

ጕማ፡ sonus canorus, suavis.

ጋማ፡ γάμμα.

ገመል፡, pl. አግማል፡ camelus.

ገመረ፡ — አግመረ፡ II, 1 1) perfecit, consummavit. 2) totum comprehendit, complexus est. — ተገምረ፡ III, 1 pass. — ግሙራ፡ (gr. § 163, 2) prorsus, omnino, semper, umquam, c. neg.: numquam. — ለግሙራ፡ prorsus, in perpetuum, semper.

ጋሙስ፡ bubalus.

ግማስ፡ frustum, frustulum. — ገመስ፡ numus minutus, obolus.

ገመነ፡ I, 2 contaminavit, inquinavit, polluit. — አግመነ፡ II, 1 id. — ተገመነ፡ III, 2 pass. et rfl. — ግማኔ፡ contaminatio; res immunda.

ገምዐ፡ I, 1 et 2 totondit, rasit.

ግምዔ፡ ampulla, lecythus, urceus.

ገመደ፡ I, 1 secuit, abscidit, cecīdit, dissecuit. — ተገምደ፡ III, 1 pass. — ግምድ፡ segmentum, pars abscisa. — ግማድ፡ segmentum, frustum.

ገመጸ፡ I, 1 1) flexit, inflexit, inclinavit. 2) flexus est. — ግምጸት፡ inclinatio.

ገሥገሠ፡ — አንገሥገሠ፡ V commovit, agitavit.

ጕሥዐ፡ I, 1 eructavit, ebullivit.

ገሠጸ፡ I, 2 castigavit, redarguit, reprehendit, admonuit, correxit, instituit, erudivit. — ተገሠጸ፡ III, 2

pass. — ተግሣጽ፡, pl. ተግሣጻት፡ reprehensio, castigatio, disciplina, morum conformatio, admonitio.

ግሬ፡ favus; መዓረ፡ግሬ፡ cera.

ገራህት፡, pl. ገራውህ፡ terra arva, arvum, ager arabilis.

ጊርሎስ፡ Cyrillus.

ግርላዎስ፡ Gallus.

ገርሕ፡ merx, mercatura.

ገረመ፡ I, 1 verendus, formidabilis fuit, terruit. — ገረመ፡ I, 2 ex-, perterruit, formidare fecit. — ተገረመ፡ III, 2 verendam prae se tulit speciem, territavit, minatus est. — ግሩም፡ terribilis, formidabilis, timendus, verendus, augustus. — ግርማ፡ terror, magnificentia veneranda, dignitas, gravitas, auctoritas. — ተግርምት፡ res terrorem injiciens, terrores, minae.

ጋርሣ፡ offa.

ገረረ፡ I, 1 se submisit, subjectus est imperio, paruit, subactus est. — አግረረ፡ II, 1 caus. — መግረሪ፡ subactor, domitor.

ግሩርያ፡ n. regionis Abyssiniae.

ግረት፡ species acaciae.

ገርስ፡ cardo januae.

ግሩብ፡ uter, culeus.

ጕርን፡ area frumentaria.

ጕርዔ፡, pl. ጕሬዓት፡ guttur, gula, fauces. — ተጐርዐየ፡ qdrl. III, 1 se ipse jugulavit vel strangulavit.

ገርዜን፡ carbasinum, linteum subtilissimum.

ገርገረ፡ — አንገርገረ፡ V 1) volutatus est, se volutavit. 2) caus. — ነገርጋር፡ volutatio, epilepsiae species.

ጐርጐረ፡ — አንጐርጐረ፡ V murmuravit, fremuit, stomachatus est. — ነጐርጓር፡ murmuratio, querela, indignatio. — መንጐርጕር፡ murmurator, querulus.

ጎርጎርዮስ፡ Gregorius.

ጐረጸ፡ — መጕረጽ፡ unguis aduncus.

ገሬፍ፡ verriculum, sagena.

ጊሰም፡ vid. ጊሰ፡

ገሰሰ፡ I, 1 con-, attrectavit, tetigit, attigit. — ተገሰ፡ III, 1 pass. — ግሰት፡ contrectatio, tactus.

ገስገሰ፡ qdrl. I de-, abrasit.

ጉብላ፡ lacus vel canalis potatorius.

ጉብሎን፡ Gabala, oppidum Syriae.

ገብረ፡ I, 1 subj. ይግበር፡ 1) egit, efficax, actuosus fuit (wirken). 2) fecit, a) creavit; b) produxit; c) confecit, fabricatus est; d) paravit, subministravit; e) instituit, peregit; f) operatus est, negotium fecit; g) effecit; h) perfecit, peregit, perpetravit, exsecutus est, patravit; i) adhibuit; k) egit, fecit; l) fecit alicui aliqd, affecit, commisit in alqm, c. ለ፡, ምስለ፡, ዲበ፡, ላዕለ፡ prs.; m) fecit vel reddidit alqm alqd, c. dupl. Acc.; n) indidit, illevit p. 18 l. 15). — አግበረ፡ II, 1 caus. — አገበረ፡ II, 2 coëgit, adegit. — ተገብረ፡ III, 1 factus, con-, ef-, perfectus, peractus est. — ተገበረ፡ III, 2 1) opus fecit, operatus est, laboravit. 2) coluit agrum. 3) mercaturam fecit, negotiatus est (c. Acc.

rei). — ግቡር፡ factus, con-, perfectus. — ግብር፡, pl. ግበር፡ et ግብራት፡ 1) labor, operatio, opera; negotium, officium, administratio. 2) opus (quod quis producit), opificium. 3) actio, facinus, opus, agendi ratio, factum, res gesta; ግብረ፡ሐዋርያት፡ Acta Apostolorum (liber). 4) res (p. 24. 40. 43. 64. 65. 109. 140). 5) necessitas: በግብር፡ per vim vel necessitatem=invitus. 6) tributum, vectigal. — ገብር፡, pl. አግብርት፡ servus. — ግብረት፡ confectio, fabricatio, opus. — ገባር፡ operarius, operarii. — ገባሪ፡ factor, creator, auctor, opifex, operator, perpetrator. — ግብርናት፡ servitus, servitium. — ምግባር፡, pl. ምግባራት፡ actio, agendi ratio, institutum vitae, facinora, opus, opera, negotium, officium, res agenda. — ተግባር፡ 1) opus, res creata. 2) labor, labor operosus, agricultura, mercatura, negotium, munus, officium. 3) res labore parta, quaestus, lucrum, opes.

ገብረ፡መስቀል፡ (servus crucis), n. regis Aethiopiae.

ገብርኤል፡ Gabriel.

ግብስስ፡ gypsum.

ገበበ፡ — ግብ፡, pl. ግበብ፡ et አግባብ፡ fovea; caverna.

ግብት፡ vid. ወገበ፡

ጕብንት፡ et ግብንት፡ caseus.

ገብአ፡ I, 1 subj. ይግባእ፡ 1) rediit, reversus est. 2) devenit, transiit in vel ad alqm, se dedidit, traditus est. — አግብአ፡ II, 1 1) revertit, retro vertit. 2) reduxit, retulit, restituit, reddidit, tradidit, prodidit. — ተጋብአ፡ III, 3 1) se contraxit, clausus est, confluxit; se recepit (p. 53 l. 5); collectus est (p. 80 l. 23). 2) convenit, se congregavit, congregatus est. — አስተጋብአ፡ IV, 3 1) ad se recepit, contraxit, recuperavit. 2) collegit (etiam: animum p. 131 str. 3). 3) comprehendit, complexus est. 4) congregavit, convocavit. 4) in suam ditionem redegit, expugnavit. — ጉቡእ፡ comprehensus, congregatus. — ግብአት፡ reditus; proditio. — ገባኢ፡ mercenarius. — ጉባኤ፡ 1) collectio. 2) congregatio, coetus, concilium, synodus. — ምግባእ፡ locus quo quis se recipit, reditus.

ገባኦን፡ Gibeon.

ገቦ፡, pl. ገበዋት፡ latus (corporis).

ገበዝ፡ tutor, -rix, praefectus, -a; epitheton ecclesiae cathedralis Axumiticae.

ጉብጉብ፡ atrium vel vestibulum tentorii.

ጉብዋ፡ vermina, tormina ventris.

ግብጽ፡ Aegyptus. — ግብጻዊ፡ Aegyptius.

ገተተ፡ — ግቱት፡ sartus, resartus. — ግትት፡ vas resartum, vile.

ጌና፡ nativitas Christi, parasceue festi natalitii.

ገንሐ፡ I, 1 truculente objurgavit. — ግናሕ፡ increpatio truculenta.

ጕንባሕ — አበጕንባሕ፡ vel ያሬ፡ጕንባሕ፡ bucerus Abyssinicus, pelecanus p. 41.

ግንቦት፡ mensis Abyssinorum nonus, qui VIII° Maji sec. Cal. Greg. incipit.

ገነት፡, pl. **ገነታት፡** hortus; hortus beatorum, paradisus.

ጋኔን፡, pl. **አጋንንት፡** daemon, daemonium.

ጐነኰ፡ I, 1 et 2 congessit, coacervavit (mergites).

ገናዊ፡, pl. **ገነውት፡** sacerdos idolorum, sacrificulus.

ገንዕ፡ hydria major, cortina.

ገነዘ፡ I, 1 linteis involvit, pollinxit (mortuum). — **ተገንዘ፡** III, 1 pass. — **ግንዘት፡** involutio mortui, funus.

ገነየ፡ I, 1 subj. **ይግነይ፡** 1) pronum se inclinavit. 2) se submisit, obsequium praestitit. 3) submisse rogavit, supplicavit, humiles gratias egit, humili animo celebravit Deum. (**ግነዩ፡** p. 152 est siglum). — **አግነየ፡** II, 1 subjecit, domuit. — **ተጋነየ፡** III, 3 supplicavit, confessus est (peccatum), veniam (delicti), gratiam petiit. — **ግናይ፡** gratiae humiles.

ጕንድ፡, pl. **አጕናድ፡** et **ጕንዳት፡** 1) stipes, truncus. 2) codex (nervus) quo captivorum pedes conclusi tenentur.

ገንዶር፡ compes; jugi genus.

ጐንደየ፡ qdrl. 1 1) stabilis fuit. mansit, duravit. 2) diu mansit, sero venit, cunctatus, moratus est, tardavit. — **አጐንደየ፡** II moratus, cunctatus est, tardavit. — **ጕንዱይ፡** cunctabundus, tardus, diuturnus, longus, longinquus.

ገነጸ፡ — **ምጕንጻ፡** pharetra.

ገንጸለ፡ qdrl. I in-, pervertit, detorsit (in contrarium). — **ግንጽሊተ፡** perverse, inverse.

ገናፍ፡, **ገናፊ፡** fullo.

ግንፋል፡ later, lapis coctus.

ግእዘ፡ I, 1 subj. **ይግእዝ፡** 1) fastidivit, indignatus est. 2) vituperavit, reprehendit, exprobravit. — **ተጋእዘ፡** III, 3 stomachatus, iratus, altercatus, rixatus est, litigavit. — **ጋእዝ፡** objurgatio; altercatio, jurgium, rixa.

ጎል፡, pl. **አግዋል፡** stabulum, praesepe, caula.

ጎሐ፡ I, 1 erupit lux, di-, illuxit. — **ተጋውሐ፡** III, 3 alius post alium, sua quisque vice diluxit. — **ጎሕ፡** diluculum, aurora.

ጎር፡, pl. **አግዋር፡** 1) vicinus. 2) vicinitas, loca vicina. — **ተጋወረ፡** III, 3 1) confinis, vicinus fuit. 2) officio vicini functus est.

ገውዝ፡ nux, juglans.

ጎገወ፡ — **አንጎገወ፡** V 1) hinc illinc oberravit, aberravit, animo fluctuatus est. 2) caus. — **እንጉግው፡** errabundus, vagans. — **ንጎጋው፡** vagatio, fluctuatio, haesitatio.

ግዕረ፡ et **ገዐረ፡** I, 1 clamavit, ploravit, gemuit. — **አግዐረ፡** II, 1 caus. — **ገዐር፡** et **ግዓር፡** ploratus, gemitus, ejulatus.

ገዐተ፡ I, 1 in os indidit alimenta.

ጕዕትያ፡ 1) praestigia, artes magicae. 2) inanitas, fallacia.

ግዕዘ፡ I, 1 subj. **ይግዐዝ፡** 1) castra movit, migravit, profectus est. 2) manumissus, libertatem adeptus est. — **አግዐዘ፡** II, 1 1) transtulit, transposuit; expertem fecit alqm rei (c. Acc. et **እምነ፡** p. 121 str. 59). 2) manumisit, libertate donavit, libe-

ravit. — **ግዑዝ፡** 1) migrans. 2) libertatem adeptus, liber. — **ግዕዝ፡** 1) migratio, ii qui migraverunt et liberi facti sunt i. e. populus Aethiopum, nec non terra Aethiopum, et lingua Aethiopica. 2) ἀναστροφή, agendi et sentiendi ratio, mores, studium, indoles, natura, ratio, modus; **ግዕዝ፡አንስት፡** = menstrua (p. 112 str. 20); **በግዕዝ፡** ad modum vel rationem (p. 121 str. 60). 3) nomen primi e tribus canendi modis, quibus Abyssini utuntur i. e. simplex, communis p. 35. 150; forma literarum alphabeti simplex. — **ግዕዛን፡** manumissio, liberatio, libertas. — **ገዓዚ፡** liber; **ገዓዚ፡ሀገር፡** municipium p. 70 (si quidem lectio sana est). — **አግዓዚ፡** 1) liber. 2) hoc nomine Aethiopes ipsi sese nominant; **ብሔረ፡አግዓዚ፡** Aethiopia. — **አግዓዚይ፡** liber.

ጕዛ፡ accipiter.

ገዘመ፡ I, 1 cecīdit, abs-, succīdit (arbores, ligna). — **ተገዝመ፡** III, 1 pass.

ገዘረ፡ I, 1 circumcidit. — **ተገዝረ፡** III, 1 pass. — **ግዙር፡** part. pass. — **ግዝረት፡** circumcisio. — **ግዝር፡** circumcisura.

ገዘአ፡ — **እግዚእ፡**, pl. **አጋእዝት፡** et **አጋእስት፡** dominus, herus, possessor, (**እግዚአ፡ኀያላን፡** κύριος τῶν δυνάμεων). — **እግዚእ፡ኀረያ፡** (Dominus elegit eam) n. feminae Abyssinae p. 36. — **እግዚአብሔር፡** (Dominus, terrae vel universi) Dominus, Deus S. S. — **እግዝእት፡** et **እግዚእት፡** domina, hera. — **እግዚእና፡** dominatus, dominium.

ገዝአ፡ I, 1 ministravit convivis. — **ግዝእ፡**, **ገዝእ፡** convivium, epulae. — **ገዛእ፡** et **ገዛኢ፡** minister inter epulas, pocillator.

ገዝአ፡ — **መግዝእ፡** saginatum, altile. — **አመግዝአ፡** qdrl. II saginavit.

ገዘዐ፡ I, 1 serra secuit. — **መግዝዕ፡** serra.

ገዘዘ፡ — **አግዘዘ፡** sepsit.

ጕዛጕዝ፡ pl. stragula villosa.

ገዝፈ፡ I, 1 subj. **ይግዝፍ፡** crassus, spissus fuit vel factus est. — **አግዘፈ፡** II, 1 crassificavit, spissum reddidit, (rigidum fecit, obfirmavit). — **ግዙፍ፡** et **ገዚፍ፡** crassus, spissus, corpulentus. — **ግዘፍ፡** et **ግዝፍ፡** crassitudo, spissitas, densitas.

ጊመ፡ — **ጊሜ፡** 1) nebula. 2) tempestas nivalis.

ግዩር፡ advena, hospes peregrinus.

ገየረ፡ calce obduxit. — **መገይር፡** caementarius.

ጊራ፡ 1) galea, cassis. 2) mitra, diadema.

ጌሰ፡ I, 1 subj. **ይጊስ፡** mane surrexit vel venit vel egit vel profectus est. — **ጌሰም፡** dies posterus, crastinus; **ለለጌሰሙ፡** quovis mane (p. 133 str. 11); **ጌሰመ፡** et **ጌሰም፡** cras.

ገይብ፡ calix, scyphus.

ጊዜ፡, pl. **ጊዜያት፡** 1) tempus definitum, certum, justum, opportunum; tempus. a) crebro **ጊዜ፡** Acc. = praep. temporis; **ውእተ፡** vel **ይእተ፡ጊዜ፡** eo tempore, tunc, statim; **በኵሉ፡** vel **ኵሎ፡ጊዜ፡** omni tempore, semper; **በጊዜሃ፡** statim, illico,

confestim. b) ጊዜ፡ conj. temporis: quo tempore, quum, quando, quandocumque, simul ac; ለለ፡ ጊዜ፡ quandocumque. 2) hora. 3) vicis, vices: ብዙኅ፡ ጊዜ፡ saepenumero.

ጕየ፡ et ጕየየ፡ I, 1 subj. ይጕየይ፡ et ይጕይይ፡ fugit, aufugit. — አጕየየ፡ II, 1 1) fugavit. 2) fugiendo secum tulit, fugiendo servavit (p. 127). — ጕያ፡ et ጕየት፡ fuga. — ጕያይ፡ et ጕያዪ፡ profugus, fugitivus. — ምጕያይ፡ refugium.

ገይድ፡ velox, cursor (equus).

ጌገየ፡ qdrl. I 1) erravit, oberravit, in errorem inductus est. 2) errorem commisit, deliquit, peccavit. — አንጌገየ፡ V hinc inde oberravit. — ጊጉይ፡ 1) errans, errore captus. 2) peccator, impius, scelestus. — ጌጋይ፡, pl. ጌጋያት፡ 1) error. 2) delictum, peccatum, peccata, impietas, improbitas, crimen, culpa.

ገየጸ፡ — ተጋየጸ፡ III, 3 1) infensus fuit, insultavit, vexavit. 2) fastidivit.

ገደለ፡ — ተጋደለ፡ III, 3 luctatus, colluctatus, conflictatus est, certavit. — ገድል፡, pl. ገድላት፡ lucta, agon, certamen (martyrum, ascetarum, sanctorum). — መስተጋድል፡ luctator, certator, (miles Christi).

ገደለ፡ I, 1 occīdit, mactavit. — ገደላ፡ morticinum, cadaver bestiae.

ጐደለ፡ I, 1 mancus fuit, defecit.

ግድም፡, pl. ግደም፡ 1) latus transversum. 2) latitudo. — ገዳም፡, pl. ገዳማት፡ 1) planities, campus, agri. 2) locus incultus, eremus, desertum. — ገዳማዊ፡ eremita.

ጕድብ፡ securis, ascia.

ጐድአ፡ I, 1 subj. ይጕድእ፡ percussit, pulsavit. — ተጐድአ፡ III 1 percussus, pulsatus, collisus est. — እንግድአ፡ pectus.

ገደወ፡ — ጋዳ፡ donum, munus (superiori oblatum).

ግዱድ፡ 1) praedo. 2) serius, gravis.

ገድገድ፡ maceria, septum.

ጐድጐደ፡ qdrl. I pultavit (fores). — አንጐድጐደ፡ V tonuit, intonuit. — ነጐድጓድ፡ tonitru.

ገደፈ፡ I, 1 subj. ይግድፍ፡ 1) jecit, con-, e-, projecit. 2) rejecit, abjecit, a) repudiavit; b) dereliquit, neglexit; c) missum fecit; d) tradidit; e) amisit, perdidit. — ተገድፈ፡ III, 1 pass.; in specie: amissus, perditus est. — ግዱፍ፡ part. pass. — ጕድፍ፡ ejectamenta, purgamentum.

ጎግ፡ Gog (Ezech. 38).

ጕጋ፡, ጕጋ፡ nycticorax.

ጋግ፡, ጋጋ፡, pl. ጋጋት፡ collare ferreum, numella.

ጐጕአ፡ I, 2 1) festinavit, properavit. 2) summo studio egit, intentius studuit. — አጐጕአ፡ II, 2 caus. — ጕጉእ፡ properus, festinatus. — ጕጕኣ፡ 1) festinatio. 2) trepidatio. 3) summum studium.

ገገጸ፡ I, 2 pavit, formidavit, anxie dubitavit.

ጐጠየ፡ — ምጕጠይ፡ stimulus.

ጐጠጠ፡ — ጕጠት፡ fuscina, forceps.

ገጽ፡, pl. ገጻት፡ 1) facies, (vultus, aspectus, species); ገጸ፡ በገጽ፡ κατὰ πρόςωπον p. 71; በገጸ፡ coram

p. 144: እምገጸ፡ = מִפְּנֵי p. 110. 120. 158. 2) respectus qui habetur alcjs. 3) facies alcjs = a) is ipse, alqs praesens; መድኅኒ፡ገጸሙ፡ p. 116 str. 38 (sumtum e Ps. 41, 7. 16). b) persona p. 22. 71. 4) superficies p. 51. 5) pars anterior; latus, pars; ratio, modus (p. 113 str. 24). — ገጸወ፡ I, 2 repraesentavit. — ማጸዌ፡ 1) expositio, explicatio. 2) synopsis. 3) personalitas, personae.

ገማኅፅ፡ 1) salebrae. 2) salebrosus, asper.

ገፍትአ፡ qdrl. I in-, per-, e-, subvertit. — ተገፍትአ፡ III, 1 pass.

ገፍዐ፡ I, 1 1) compressit. 2) oppressit, vim intulit, injuria affecit — ተገፍዐ፡ III, 1 pass. — ግፉዕ፡ 1) oppressus, injuria affectus. 2) violentus. — ግፍዕ፡ oppressio, vis, violentia, injuria. — ገፋዒ፡ oppressor, tyrannus.

ጠሀረ፡ — አጥሀረ፡ II, 1 purgavit. — ጥሀረት፡ purificatio (Judaeorum).

ጠለ፡ I, 1 maduit, pinguis fuit. — አጥለለ፡ II, 1 madefecit, pinguefecit, roravit. — ጥሉል፡ madidus, humidus, roscidus, pinguis; uber; በር ሥእን፡ጥሉል፡ (e Ps. 91, 14) p. 39. — ጠል፡ ros. — መጥለሊ፡ humectans (recreans, fecundans), p. 129.

ጠለቀ፡ et ጠልቀ፡ I, 1 1) oblĭtus, contaminatus est. 2) nausea vel taedio captus est. — አጥለቀ፡ II, 1 nauseam fecit, taedio fuit. — ጥሉቅ፡ inquinatus, pollutus, profanus (βέβηλος). — ጥልቀት፡ contaminatio, macula.

ጠለየ፡ — ጠሊ፡, f. ጠሊት፡, pl. አጣሊ፡ pecus caprinum, capra, caper, capellus, hoedus.

ጠሐለ፡ I, 1 resedit, subsedit. — ጣሕል፡ faex.

ጥሑል፡ projectus.

ጥሕረ፡ et ጠሐረ፡ I, 1 rugiit (leo). — ጣሕር፡ et ጥሕረት፡ rugitus.

ጥሕን፡ polenta, farina hordacea.

ጠማር፡ tomus, codicillus, libellus, literae, diploma.

ጠመቀ፡ — አጥመቀ፡ II, 1 1) intinxit. 2) baptizavit. — ተጠምቀ፡ III, 1 pass. — ጥምቀት፡ 1) intinctio, ablutio. 2) baptismus. — ምጥማቅ፡, pl. ምጥማቃት፡ a) locus baptismi, baptisterium. b) lavacrum (ut videtur) pl 67 l. 9. c) ምጥማቃት፡ piscina. — መጥምቅ፡ baptista.

ጠምዐ፡ I, 1 intinxit, imbuit, immersit. — ተጠምዐ፡ III, 1 pass. — ጥምዐት፡ tinctura, liquor tinctorius.

ጥር፡ mensis Abyssinorum quintus, qui VIII° Januarii sec. Cal. Greg. incipit.

ጠርሰ፡ I, 1 stupuit, stupidus factus est dens. — ጥርስ፡ dens molaris.

ጢሮስ፡ Tyrus.

ጥሬቡኖስ፡ tribunus.

ጠርቤንስስ፡ vicus Tabennesis ad Tentyritem nomum pertinens, in Thebaide.

ጠርአ፡ I, 1 et 2 clamavit, vo-

ciferatus est. — ጥርኅ፡ et ጥሩኅ፡ vociferatio.

ጥሩዝ፡, pl. ጥሩዛት፡ plagulae, fasciculus chartarum.

ጠረየ፡ — አጥረየ፡ II, 1 1) acquisivit, sibi comparavit. 2) possedit. — ተጠርየ፡ III, 1 pass. — ጥሪት፡ res quaestu partae, possessio, peculium, opes, bona.

ጥሩይ፡ crudus, incoctus.

ጠረጴዛ፡ mensa sacra, altare.

ጠሰየ፡ I, 1 conculcavit, contrivit, perdidit, delevit.

ጣቃ፡ caligo.

ጥቀ፡ vid. ጠቀቀ፡

ጠቀለ፡ I, 1 mentitus, calumniatus est.

ጠቀመ፡ I, 1 muro circumdato limitavit. — ጥቅም፡ maceria, murus, moenia.

ጥቅምት፡ mensis Abyssinorum IIus, qui X° Octobris sec. Cal. Greg. incipit.

ጠቀር፡ fuligo.

ጠቀሰ፡ I, 1 signum dedit, innuit.

ጠቀቀ፡ — ጥቅ፡ sc. in Acc. ጥቀ፡ 1) accurate, exacte, diligenter. 2) valde, admodum, perquam. 3) adeo, vel, etiam (sogar). 4) saltem, quidem (p. 59); ኢ — ጥቀ፡ vel ጥቀ፡ — ኢ፡ ne quidem. — ጠቃ፡ vel ጥቃ፡ vel በጥቃ፡ praep.: proxime, juxta.

ጠቀበ፡ I, 1 suit, as-, in-, consuit. — ጥቅበት፡ suendi ars, sutura.

ጠቀዐ፡ I, 1 inflavit buccinam, buccinavit (c. በ፡ vel Acc. instr.). — መጥቅዕ፡ tuba, buccina.

ጡብ፡ vid. ጠበወ፡

ጠብለለ፡ qdrl. I involvit, obvolvit (einwickeln). — ተጠብለለ፡ III, 1 pass.

ጠብሐ፡ I, 1 1) scalpello insecuit, scarificavit. 2) mactavit. — ተጠብሐ፡ III, 1 pass. — ጥብሕ፡ mactatio, pecudes mactatae, victima, sacrificium. — ጥብሐት፡ mactatio. — መጥባሕት፡, pl. መጣብሕ፡ culter, gladius, ensis.

ጠበሰ፡ I, 1 assavit, torruit. — ጥብስ፡ assum, tostum. — መጥበስ፡ focus, craticula.

ጠበቀ፡ I, 1 appactus est, adhaesit, assecutus est. — አጥበቀ፡ II, 1 caus. — ተጣበቀ፡ III, 3 cohaesit, conglutinatus est. — ጥቡቅ፡ conglutinatus, compactus.

ጠበበ፡ et ጠበ፡ I, 1 sapiens, prudens, intelligens, disciplina imbutus, peritus fuit. — አጥበበ፡ II, 1 sapientia et disciplina imbuit. — ተጠበበ፡ III, 1 et 2 1) sapientem vel prudentem se praebuit, sapiens vel prudens sibi visus est. 2) callidus fuit, artibus circumvenit. — ጠቢብ፡, f. ጠባብ፡, pl. m. ጠቢባን፡, f. ጠቢባት፡, ጠበባት፡ c. ጠቡባት፡ 1) sapiens, prudens, scientia et disciplina imbutus, philosophus. 2) peritus, gnarus (ex. gr. architectus). — ጥበብ፡, pl. ጥበባት፡ 1) sapientia, prudentia, scientia, disciplina, philosophia. 2) peritia, ars. — መጥበቢ፡ institutor, magister. — ተጥባብ፡ artificia, artes, astutia.

ጠበወ፡ I, 1 suxit (mammas, lac). — አጥበወ፡ II, 1 lactavit

mammas praebuit. — ጥብ፡, pl. አጥባት፡ mamma, uber.

ጠብዐ፡ I, 1 1) lubens fuit animo. 2) ausus est. 3) firmiter sibi proposuit. — አጥብዐ፡ II, 1 1) promtus fuit animo, lubentem se praestitit, voluit, animum induxit (seq. verb. fin. p. 102). 2) perseveravit, constans fuit. 3) confisus est, fortis, imperterritus fuit. 4) caus.: fortem, firmum et constantem reddidit. — ጥቡዕ፡ 1) lubens, promtus, spontaneus. 2) confidens, intrepidus, audax. 3) constans, perseverans.

ጥብዮት፡ pensum, labor imperatus.

ጠባይዕ፡ pl., pl. pl. ጠባይዓት፡ natura; res naturales.

ጠብጠበ፡ — ተጠብጠበ፡ qdrl. III, 1 flagellatus est. — ጥብጣቤ፡ scutica, lorum, flagellum; flagellatio.

ጠንቈለ፡ qdrl. I hariolatus est.

ጠንቀቀ፡ qdrl. I 1) exacte congruit. 2) accurate fecit vel scrutatus est. — ተጠናቀቀ፡ III, 3 1) accuratus, subtilis fuit in facienda vel cognoscenda re, minutius scrutatus est. 2) subtiliter vel accurate cognitus est (sicut III, 1 ተጠንቀቀ፡).— ጥንቁቅ፡ subtilis, accuratus, exactus. — ጥንቃቄ፡ subtilitas, exacta convenientia, scrupulositas.

ጥንቃቅዓት፡ fissurae, rimae.

ጥንት፡ vid. ወጠነ፡

ጥንፍ፡ transtillum superimpositum.

ጥንፍሕ፡ limis oculis aspiciens.

ጣእጥአ፡ — አጣእጥአ፡ qdrl. II bene disposuit, ordinavit, concinnavit. — ተጣእጥአ፡ III, 1 pass. — ጥእጡእ፡ bene dispositus, concinnatus, rectus.

ጣእጥአ፡ — አንጣእጥአ፡ V commotus, terrefactus est.

ጦለለ፡ — አንጦለለ፡ V laxus dependit.

ጦልዐ፡ — አንጦልዐ፡ V expandit (veli instar), velo obtendit, velavit. — ተንጦልዐ፡ pass. V, impf. et subj. ይንጦላዕ፡ pro ይትንጦላዕ፡ (p. 51 et 133) pass. — መንጦላዕት፡, pl. መንጠዋልዕ፡ velum, aulaeum, quidquid obducitur rei.

ጦመ፡ I, 1 convolvit, complicuit. — ተጠውመ፡ III, 1 pass.

ጣዎስ፡ pavo.

ጦቀ፡ I, 1 1) angustus, coarctatus fuit. — አጠቀ፡ et አጥወቀ፡ II, 1 1) coangustavit, compressit. 2) oppressit, vexavit. — ተጠውቀ፡ III, 1 pass. et refl.

ጦዐ፡ I, 1 avarus fuit, avare invidit. — ጠዋዒ፡ parcus, avarus, invidus.

ጠወየ፡ I, 1 1) contortus, tortuosus, sinuosus fuit. 2) de-, retorsit, pervertit. — ጠዋይ፡ incurvus, tortus, tortuosus, pravus, perversus. — ጥውዩ፡ opus tortile. — መጥወይ፡ instrumentum torquendi.

ጡጥ፡ gossipium.

ጥዕመ፡ I, 1 subj. ይጥዐም፡ 1) gustavit. 2) sapidus, suavis, dulcis fuit. — አጥዐመ፡ II, 1 caus. — አስተጠዐመ፡ IV, 1 et አስተጣዐመ፡ IV, 3 1) sapidum, dulce, jucundum reddidit alqd. 2) dulce censuit, jucunditatem rei laudavit. — ጥዑም፡ sapidus, gustu jucundus, dulcis,

suavis. — ጣዕም፡, pl. ጣዕማት፡ 1) gustus, sapor; judicium: ዘአልቦ፡ ጣዕም፡ irrationalis p. 74. 2) dulcedo, suavitas. 3) jucunditas, deliciae, voluptas.

ጣዕዋ፡ pullus lactens; vitulus, -a; agnus, -a.

ጠዐወ፡ — ጣዖት፡, pl. ጣዖታት፡ idolum, idola. — አጣዐወ፡ qdrl. II 1) pravam superstitionem secutus est. 2) idola coluit.

ጥዕየ፡ I, 1 imprf. ይጥዒ፡ et ይጠዒ፡ p. 72 annot., subj. ይጥዐይ፡ 1) sanus fuit, bene valuit, belle se habuit, saluber fuit. 2) consanuit, convaluit. — አጥዐየ፡ II, 1 1) sanum, incolumem servavit. 2) sanavit. — ጥዑይ፡ sanus, valens; saluber; incolumis. — ጥዒና፡ 1) sanitas, bona valetudo. 2) salus.

ጠየረ፡ — ተጠየረ፡ III, 2 auguratus, ominatus est. — ተጠያሪ፡ auspex, augur, ominator.

ጤሰ፡ I, 1 subj. ይጢስ፡ fumavit. — አጤሰ፡ II, 1 fumigavit. — ጢስ፡ fumus.

ጠየቀ፡ I, 2 1) perspexit, contemplatus est. 2) attendit, animadvertit, cavit. 3) sciscitatus, percontatus est. 4) exploratum habuit, certo scivit, bene cognovit. — አጠየቀ፡ II, 2 1) certiorem fecit. 2) docuit, exposuit, demonstravit. — ተጠየቀ፡ III, 2 1) diligenter sciscitatus est, pro certo cognovit. 2) perspectus, compertus, eventu probatus est. — ጥዩቅ፡ 1) perspicax. 2) subtilis, accuratus. 3) exploratus, certus, indubitatus, evidens.

ጤወ፡ I, 1 1) ob-, col-, illevit. 2) obturavit.

ጤገን፡ sartago, frixorium. — ጤገነ፡ qdrl. I in sartagine frixit.

ጠግዐ፡ I, 1 subj. ይጥጋዕ፡ compactus, af-, infixus fuit, co-, ad-, inhaesit. — አስተጣግዐ፡ IV, 3 con-, agglutinavit, coagmentavit.

ጥጥ፡ i. q. ጡጥ፡

ጠፍላሕት፡ numus argenteus.

ጠፍሐ፡ I, 1 complosit, plausit.

ጠፈረ፡ I, 1 texit domum, contabulavit, laquearibus texit. — ጠፈር፡ laqueare, tectum.

ጠፍአ፡ I, 1 subj. ይጥፋእ፡ 1) exstinctus est. 2) evanuit, disparuit. 3) deletus, perditus est, interiit, periit. — አጥፍአ፡ II, 1 1) re-, exstinxit. 2) delevit, perdidit, ad nihilum redegit.

ጣፍያ፡ splen, lien.

ጠፈፈ፡ — ጠፍ፡ infans, parvulus.

ጲላጦስ፡ Pilatus.

ጰራቅሊጦስ፡ paracletus.

ጳስኮር፡ Paschur (Jer. 20).

ጳንገለ፡ — አጳንገለ፡ qdrl. II ἀπαγγέλλειν, (memoriter) recitavit, meditatus est; exposuit.

ጳንጦስ፡ Pontus.

ጵንፍልያ፡ Pamphylia.

ጳኰሚስ፡ Pachomius.

ጳኰሲማ፡ paxamas, paximatium, buccella.

ጳጕሜን፡ Epagomenai, mensis Abyssinorum XIII[us].

ጴጥሮስ፡ Petrus.

ጳጳስ፡, pl. ጳጳሳት፡ 1) episcopus, archiepiscopus. 2) metropolita.

3) ሊቀ፡ጳጳሳት፡ (etiam ሊቀ፡ጳጳስ፡ p. 88), pl. ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ patriarcha. — ጵጵስና፡ munus a) episcopi, b) metropolitae, c) patriarchae.

ጽሀርት፡, **ጸሀርት፡** lebes, ahenum.

ጽሀቀ፡ I, 1 subj. **ይጽሀቅ፡** desideravit, desiderio affectus est, studiosus, sollicitus fuit, studuit, curam habuit. — **አጽሀቀ፡** II, 1 desiderio affecit, curae fuit. — **ጽሁቅ፡** desiderio affectus, studiosus, sollicitus. — **ጸሀቅ፡** desiderium, cura, studium, sollicitudo.

ጽሌ፡, pl. **ጽላት፡** tabula.

ጸለለ፡ I, 2 1) innatavit, supernatavit. 2) libere latus est, volitavit (in aëre).

ጸለለ፡ I, 2 et 1 1) ob-, inumbravit; umbra protexit; obscuravit. 2) umbraculi instar expandit. — **አጽለለ፡** II, 1 1) umbram captavit vel subiit. 2) consedit, habitavit. 3) umbram praebuit. — **ተጸለለ፡** III, 2 obscuratus, obtenebratus est. — **ጸሎ፡** fuligo. — **ጽላሎት፡** 1) umbra. 2) tenebrae, nigror p. 145. — **ምጽላል፡** locus umbrosus; umbraculum. — **መጸለት፡** umbraculum, tabernaculum; **በዓለ፡መጸለት፡** festum tabernaculorum.

ጸለለ፡ — **መጸለት፡** panis merus, azymus.

ጽላልሽ፡ n. loci Abyssinicum.

ጸልሐወ፡ qdrl. I dolose egit. — **ጽልሕው፡** dolosus, subdolus, maliliosus. — **ጽልሑት፡** 1) dolus. 2) malitia, impietas.

ጸልመ፡ et **ጸለመ፡** I, 1 1) obscuratus, tenebris circumfusus fuit, caligavit. 2) niger fuit vel factus est. — **አጽለመ፡** II, 1 1) obscurum reddidit, obnubilavit, obfuscavit. 2) nigrum fecit, denigravit. — **ጸሊም፡**, f. **ጸላም፡** niger, ater, fuscus. — **ጽልመት፡** 1) obscuratio, eclipsis. 2) tenebrae. — **ጸልመተ፡** qdrl. I tenebricavit. — **ጽልሙት፡** tenebris circumfusus, tenebricosus.

ጸለበ፡ — **ተጸልበ፡** III, 1 crucifixus est. — **ጸልበ፡** crux, patibulum.

ጽላት፡ vid. **ጽሌ፡**

ጸልአ፡ I, 1 subj. **ይጽላእ፡** odit. — **ተጸልአ፡** III, 1 1) odio habitus est, in odio fuit. 2) sese invicem odit. — **ተጸልአ፡** III, 3 repr. — **ጽሉእ፡** odio habitus, invisus, odibilis. — **ጽልእ፡**, **ጸልእ፡** odium, inimicitia. — **ጸላኢ፡**, pl. **ጸላእያን፡** et **ጸላእት፡** osor, inimicus.

ጸለወ፡ I, 1 subj. **ይጽሉ፡** 1) inclinavit (aures). 2) auscultavit, audivit. — **ጸሎት፡** vid. **ጸለየ፡**

ጸለወ፡ I, 1 assavit.

ጸልዕ፡, pl. **አጽልዕት፡** vulnus, ulcus.

ጸላዕ፡, pl. **ጸልዓት፡** et **ጸላዕት፡** rupes, saxum.

ጸለየ፡ I, 2 1) precatus est, preces fecit, oravit (c. **ኀበ፡** vel **በ፡** ad alqm). 2) exoravit, vovit. 3) precibus consecravit vel benedixit (c. Acc., p. 155; **ጸለየ፡** p. 153 siglum est). — **ጸሎት፡**, pl. **ጸሎታት፡** 1) precatio, preces, oratio. 2) votum. — **ምጽላይ፡** oratorium, sacellum.

ጸሐል፡ 1) patina, lanx, paropsis. 2) acerra, patera.

ጽሕም፡ barba.

ጸሐረ፡ I, 1 perfregit, discussit.

ጽሕበ፡ — አጽሐበ፡ II, 1 1) molestus fuit, defatigavit alqm. 2) ursit, importune institit. — ጻሕብ፡ molestia, difficultas.

ጸሕብ፡, pl. አጽሕብት፡ vas testaceum; urceus, amphora.

ጽሕወ፡ et ጸሐወ፡ I, 1 1) serenum fuit (coelum). 2) evigilavit, crapulam exhalavit, sobrius fuit. — ጽሑው፡ serenus.

ጸሐየ፡ — መጽሐት፡, pl. መጻሕይ፡ speculum. — ተጻሐየየ፡ qdrl. III, 1 in speculum inspexit, in speculo conspexit.

ጸሐየየ፡ qdrl. I runcavit, eruncavit.

ጽሕደ፡ I, 1 laevis, mollis fuit vel factus est. — አጽሐደ፡ II, 1 1) oblevit unguento. 2) laevem reddidit, emollivit. — ጽሑድ፡ laevis, mollis, tener.

ጻሕጻሕ፡ vid. ወጽሐ፡

ጸሐፈ፡ I, 1 subj. ይጽሐፍ፡ scripsit, in-, per-, con-, de-, prae-, ad-, subscripsit. — አጽሐፈ፡ II, 1 caus. — ተጽሕፈ፡ III, 1 pass. — ጽሑፍ፡ scriptus, in-, per-, conscriptus. — ጽሕፈት፡ scriptio, scriptura. — ጸሓፊ፡, pl. ጸሐፍት፡ scriba, notarius, librarius, literatus, legis peritus, scriptor. — መጽሐፍ፡, pl. መጻሕፍት፡ scriptura, inscriptio, literae, liber, epistola; scriptura sacra vel biblia.

ጻማ፡ vid. sub ጻመወ፡

ጸምሀየ፡ qdrl. I et ጸምሀየየ፡ qnql. I marcuit, flaccuit.

ጸምላጥ፡ depalpebratus, lippus.

ጸመ፡ I, 1 surdus fuit, obsurduit. — አጽመመ፡ II, 1 obturavit, surdum reddidit. — ተጸመመ፡ III, 1 1) obmutuit. 2) surdus factus est. 3) surdum vel mutum se praebuit, non audivit, silentio praetermisit (c. ለ፡ vel Acc. prs.). — ጽሙም፡ 1) surdus. 2) mutus.

ጸመመ፡ — ጽም፡ sc. Acc. ጽመ፡ in secreto, in latrina vel -am. — ጽምሚት፡ vel ጽሚት፡ sc. Acc. ጽሚት፡ vel በጽምሚት፡ in secreto, clam, occulte, cum silentio.

ጸመተ፡ — አጽመተ፡ II, 1 internecione delevit.

ጸምአ፡ I, 1 subj. ይጽማእ፡ sitivit. — አጽምአ፡ II, 1 caus. — ጽሙእ፡ sitiens, siticulosus. — ጽምእ፡ sitis.

ጻማ፡ 1) labor, opera. 2) molestia, aerumna. — ጻመወ፡ qdrl. I subj. ይጻሙ፡ laboravit, labore defatigatus est; labores, aerumnas subiit. — አጻመወ፡ II laborem et molestiam attulit (c. Acc. prs. et በ፡ rei); labore defatigavit, afflictavit.

ጽርሕ፡, pl. አጽራሕ፡ et አጽርሕት፡ 1) conclave superius, coenaculum. 2) cubiculum, thalamus. 3) aedes.

ጸሪቅ፡ 1) numus minutus aeneus. 2) aes. — ጸሪቀት፡ placenta tenuis, laganum.

ጸረበ፡ I, 1 dolavit, asciavit, fabricatus est. — ጽርበት፡ fabricatio (lapidaria et lignaria). — ጸራቢ፡ faber, fabricator.

ጸርኀ፡ I, 1 subj. ይጽራኅ፡ clamavit, vociferatus est; acclamavit, inclamavit (c. ለ፡ vel ኀበ፡). — ጽራኅ፡ clamor.

ጽርንዐት፡ porrigo, impetigo.

ጽርዕ፡ Graecia, Graeci; በጽርዕ፡ Graece; ጸርዓዊ፡ Graecus p. 125 ann. 5.

ጸራዊት፡ pl., lumbi, inguina (bestiae).

ጸርየ፡ I, 1 liquando purgatus est, purus fuit. — አጽረየ፡ II, 1 liquavit, e-, deliquavit, liquando purgavit. — ጽሩይ፡ liquatus, defaecatus, limpidus, merus, purus, sincerus. — ጽርየት፡ limpitudo, puritas, sinceritas. — መጽርይ፡ crocus.

ጸቀወ፡ I, 1 tundendo vel pangendo infixit.

ጸቃውዕ፡ pl. mel favorum liquidum.

ጽቍጽቋን፡ crocodilus terrester.

ጸበል፡ pulvis. — ጽቡል፡ pulverulentus.

ጸብሐ፡ I, 1 subj. ይጽባሕ፡ illuxit, diluxit (ጸቢሖ፡ cum illucesceret dies, p. 4). — ተጸብሐ፡ III, 3 mane salutavit. — ጽባሕ፡ 1) tempus matutinum, mane. 2) oriens, plaga orientalis. — ጸብሓዊ፡ 1) matutinus. 2) orientalis.

ጸብሐ፡ I, 2 tributum, vectigal pependit. — አጸብሐ፡ II, 2 caus. — ጸባሕት፡ tributum, vectigal (p. 14, coll. Hen. 100, 12). — መጸብሕ፡ telonarius, publicanus. — መጸብሒ፡ 1) tributarius, vectigalis. 2) telonarius, publicanus. — ምጽባሕ፡ telonium.

ጸበረ፡ I, 1 subegit lutum. — አጽበረ፡ II, 1 id. — ጽቡር፡ lutum, argilla, coenum.

ጸበርት፡ sing. et coll., pl. ጸበራት፡ frondes palmeae, spathula, palma.

ጸብረቀ፡ — አንጸብረቀ፡ V fulsit, scintillavit, coruscavit. — ነጸብራቅ፡ fulgor, nitor.

ጸበ፡ et ጸበበ፡ I, 1 subj. ይጽቡብ፡ angustus, nimis angustus fuit, coangustavit. — አጽበበ፡ II, 1 caus. — ጸቢብ፡, f. ጸባብ፡ angustus, arctus. — ጽብት፡ angustia. — መጽብብ፡ angustum, angustiae (viarum).

ጸበተ፡ I, 1 navit, natavit, tranavit.

ጸብኀ፡ I, 1 1) intinxit. 2) embamma paravit. — ጸብኅ፡ embamma, jusculum, ferculum. — መጽብኅ፡ tryblium, scutella, lanx.

ጸብአ፡ I, 1 subj. ይጽባእ፡ bellum gessit, bellum intulit, bello aggressus est (c. Acc. prs.). — ተጻብአ፡ III, 3 bellum gessit cum alqo (ምስለ፡); bellum intulit alicui (c. Acc.). — ጸብእ፡, pl. አጽባእ፡ bellum. — ጸባኢ፡ bellator, bellicosus. — ጸባኢት፡ exercitus. — ጸባኦት፡ Zebaoth, Deus exercituum.

ጸብአ፡ I, 1 vastus fuit. — ጽቡእ፡ vastus, desolatus.

ጸብዐ፡ — አጽባዕት፡, pl. አጻብዕ፡ digitus (manus et pedis).

ጸበየ፡ I, 1 fluxit; natavit, innavit.

ጼተሎ፡ potus inebrians, zythum.

ጸተመ፡ contudit, contrivit.

ጽኅድ፡ et **ጽኁድ፡** juniperus excelsa, cedrus.

ጸንሐ፡ I, 1 subj. **ይጽናሕ፡** 1) insedit viam, insidiatus est. 2) exspectavit, mansit (c. Acc.). — **አጽንሐ፡** II, 1 caus. — **ጽኑሕ፡** 1) insidians. 2) manens, exspectans. 3) paratus, imminens, instans, reservatus. — **ጸናሒ፡** 1) insessor viae. 2) exspectans, manens. — **አጽናሒ፡** dilator, retardator.

ጽንሐሕ፡ holocaustum, sacrificium, suffimentum. — **አጸንሐሐ፡** qdrl. II igne combussit sacrificium, sacrificavit.

ጸነሰ፡ — **ተጸነሰ፡** III, 2 ad egestatem, inopiam, miseriam redactus est, inopia laboravit. — **አስተጸነሰ፡** IV, 2 caus. — **ጽኑስ፡** inops, egenus, miser, impotens. — **ተጽናስ፡** inopia, egestas, miseria, necessitas.

ጸንቈቈ፡ qdrl. I intingendo inquinavit. — **ጽንቁቅ፡** inquinatus.

ጸናታም፡ ruta.

ጸነ፡ et **ጸነነ፡** I, 1 se inclinavit, versit. — **አጽነነ፡** II, 1 1) deorsum inclinavit, demisit, deflexit. 2) deorsum versit, inclinatus est, se demisit. — **ጽነት፡** inclinatio, declinatio.

ጸንዐ፡ I, 1 subj. **ይጽናዕ፡** 1) firmus, durus, arduus, difficilis fuit. 2) firmatus est; stabilis, ratus, certus fuit, duravit. 3) confirmatus, corroboratus, confortatus; fortis, validus, potens fuit; praevaluit, superior factus est; vehemens fuit. — **አጽንዐ፡** II, 1 1) durum reddidit, induravit, obfirmavit. 2) firmavit; stabilivit, durare fecit; firme constrinxit; intendit, contendit. 3) confirmavit, confortavit, corroboravit, validum reddidit. 4) firmiter comprehendit, apprehendit, tenuit; prehensum tenuit; memoriâ prehendit; continuit. — **ጽኑዕ፡** 1) durus, rigidus, severus. 2) solidus. 3) firmus; certus, ratus, munitus; **ጽኑዐ፡** firmiter. 4) robustus. 5) fortis, validus, strenuus, potens. 6) validus, vehemens, gravis. — **ጽንዕ፡** durities, firmitas, robur, potentia, fortitudo, virtus, vehementia. — **ምጽናዕ፡** firmamen, firmamentum. — **መጽንዒ፡** corroborans, confortans.

ጽንጕን፡ coenum, lutum.

ጽንጉፍ፡ magnae molis, ponderosus.

ጸንጸወ፡ — **አጸንጸወ፡** qdrl. II compressit; distorsit.

ጸነጽለት፡, pl. **ጸናጽል፡** 1) tintinnabulum. 2) **ጸናጽል፡** cymbala. — **አጸንጸለ፡** qdrl. II sistrum, cymbalum pulsavit.

ጸንጸነ፡ qdrl. I fragilis, putridus fuit. — **ጽንጹን፡** fragilis, caducus, putridus, futilis.

ጽንጽንያ፡, **ጽንጽያ፡** musca.

ጽንፍ፡, pl. **ጽነፍ፡** et **አጽናፍ፡** 1) ora, lacinia, fimbria, limbus. 2) margo, litus. 3) extremitas, finis, terminus. — **ጸናፊ፡** exterior, extremus.

ጸአመ፡ — **መጽአም፡** sonus repercussus, echo, locus vocibus resonans.

ጸእጽእ፡ — **ተጸእጽእ፡** qdrl. III, 1 coluit, veneratus est deos.

ጸመ፡ I, 1 subj. **ይጸውም፡** jejunavit. — **ጽዉም፡** jejunans, jejunus. — **ጸም፡**, pl. **አጽዋም፡** jejunium.

ጸማዕት፡, pl. **ጸማዕታት፡** cella, recessus vel sedes anachoretae, monachi.

ጾረ፡ I, 1 subj. **ይጹር፡** 1) portavit, gestavit, bajulavit, tulit, (ferre nomen i. e. inditum habere nomen). 2) pertulit, sustinuit, toleravit. — **አጾረ፡** II, 1 portare jussit, ferendum imposuit (c. dupl. Acc.). — **ተጸውረ፡** III, 1 pass. — **ጽዉር፡** 1) onustus. 2) portatus. — **ጾር፡**, pl. **አጽዋር፡** onus. — **ጸዋሪ፡** gestator, bajulus; ferens, gerens, habens. — **መጽወር፡** sella gestatoria. — **መጽወርት፡** vectis, pertica.

ጸወተ፡ — **ጾታ፡**, pl. **ጸዋትው፡** 1) series, ordo. 2) genus, species, classis. 3) ratio, modus (plures quam e ratione temporis ejus = „quam ejus aequales" p. 134 str. 12).

ጸወነ፡ — **ተጸወነ፡** III, 2 et 1 1) confugit vel se recepit in tutelam vel praesidium alcjs (c. **በ፡** prs.). 2) pass.: munitus, munitionibus clausus est. — **ጸወን፡** locus tutus, praesidium, refugium, castellum, munimentum, (**ጸወን፡** p. 152 siglum est).

ጸውዐ፡ I, 2 vocavit, ad-, convocavit, invitavit, invocavit. — **ተጸውዐ፡** III, 1 pass. — **ጽዉዕ፡** vocatus, vocatio.

ጽዋዕ፡ poculum, calix.

ጸጥ፡ coenum, lutum.

ጸዐለ፡ I, 2 et 1 contumelia, probris affecit, conviciatus est, maledixit. — **ተጽዕለ፡** et **ተጸዐለ፡** III, 2 pass. — **ጽዑል፡** contumelia affectus. — **ጽዕለት፡** contumelia, convicium, probrum, maledictio. — **ጸዓሊ፡** conviciator, maledicus.

ጽዕረ፡ I, 1 dolores sensit. — **አጽዐረ፡** II, 1 et **አጸዐረ፡** II, 2 dolore affecit, cruciavit, graviter afflixit. — **ተጽዕረ፡** III, 2 pass. — **ጽዑር፡** part. pass. — **ጻዕር፡** cruciatus, tormentum, dolor acerbus vel vehemens, afflictio gravis.

ጽዕቀ፡ — **አጽዐቀ፡** II, 1 coangustavit, coarctavit, pressit. — **ጽዑቅ፡** angustus. — **ጻዕቅ፡** angustia, necessitas. — **መጽዕቅ፡** coarctans, premens.

ጸዐነ፡ I, 1 et 2 imposuit onera (jumentis, plaustris, navibus); oneravit. — **ተጽዕነ፡** III, 2 1) conscendit, inscendit (jumentum, vehiculum). 2) vectus est, equitavit; etiam: insedit vel obsedit alqm daemon (p. 30). — **ጽዑን፡** 1) impositus, insidens. 2) onustus. — **መስተጽዕን፡** eques.

ጸዐደወ፡ qdrl. I candidus, albus fuit vel factus est. — **አጸዐደወ፡** II caus. — **ጽዕድው፡** albus. — **ጸዕዳ፡** et **ጸዐዳ፡**, pl. **ጸዓድው፡** albus. — **ጽዕዳዌ፡** albitudo. — **ጸዐድዒድ፡** albicans.

ጸዐመ፡ I, 1 unguenta condivit, aromata temperavit. — **መጽዕም፡** unguentarius, pigmentarius.

ጸዕፍ፡ vinum mustum.

ጼሐ፡ I, 1 subj. **ይጼሕ፡** complanavit, stravit viam. — **ተጼሐ፡** III, 1 pass. — **ጽዩሕ፡** complanatus, stratus, pervius, facilis. — **መጽየሕት፡** via strata, munita, publica.

ጽዮን፡ Sion.

ጼነወ፡ qdrl. I oluit, red-, oboluit, odorem exhalavit. — **አጼነወ፡** II olfecit, odoratus est. — **ጼና፡** odor.

ጼአ፡ I, 1 1) foetidus fuit. 2) putruit, computruit. — ጽዩእ፡ foetidus, putidus. — ጼአት፡ foetor, putor.

ጼው፡ sal.

ጸያፍ፡ balbutiens, blaesus.

ጼጸየ፡ — መጼጼት፡ corium rubricatum.

ጸደለ፡ I, 1 splenduit, nituit. — አጽደለ፡ II, 1 lucem sparsit, splendorem emisit. — ጽዱል፡ splendens, nitens. — ጸዳል፡ splendor, nitor, claritas.

ጸድቀ፡ I, 1 subj. ይጽድቅ፡ 1) justus fuit, justificatus est. 2) verus fuit, verum dixit. — አጽደቀ፡ II, 1 justum reddidit, justum, insontem declaravit, justificavit. — ተጸደቀ፡ III, 2 sibi justus visus est. — ጽድቅ፡, pl. ጽድቃት፡ 1) rectum, jus et fas; በጽድቅ፡ jure. 2) justitia, bonum et rectum. 3) veritas; ዘጽድቅ፡ verus; በጽድቅ፡ vere, recte, revera. — ጻድቅ፡ 1) justus. 2) verus.

ጸደና፡ apis terrestris.

ጼዳንት፡ daemonion agreste vel silvestre.

ጸዳይ፡ auctumnus; aestas.

ጸድፈ፡ I, 1 in praeceps ruit, praecipitatus est. — አጽደፈ፡ II, 1 praecipitem dedit, deturbavit, dejecit. — ጸድፍ፡, pl. አጽዳፍ፡ locus praeruptus, praecipitium, vorago, abyssus.

ጸጋ፡ vid. ጸገወ፡

ጸጕር፡ pili (hominum et bestiarum; nec non pennae et plumae avium; fibrae palmarum). — ጸጓር፡ pilosus, hirsutus.

ጸግበ፡ I, 1 1) satiatus est, satur fuit. 2) nausea, taedio captus est. — አጽገበ፡ II, 1 satiavit. — ጽጉብ፡ satiatus, satur. — ጽጋብ፡ 1) satietas. 2) abundantia, ubertas.

ጽግንት፡ vespertilio.

ጸገወ፡ I, 2 beneficia vel gratiam exhibuit, donavit, dona dedit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ፡). — ተጸገወ፡ III, 2 beneficiis affectus est, dono vel gratis accepit. — ጸጋ፡ 1) gratia. 2) beneficium, donum, dona; በጸጋ፡ gratis. — ጸጋ፡ዘአብ፡ (donum Patris) n. viri Abyssini, p. 36. — ጸጋዊ፡ donator, largitor, liberalis.

ጸገየ፡ I, 1 floruit, flores produxit. — ጽጉይ፡ florens, floribus ornatus. — ጽጌ፡, pl. ጽጌያት፡ flos.

ጸጐጐ፡ — ጽጕ፡, pl. ጽጐጕ፡ platea, vicus, forum.

ጸጥ፡ sile! ጸጥ፡ብሀለ፡ siluit, obmutuit.

ጸጺት፡ culex, culices.

ጽፍሕ፡ (= ስፍሕ፡) latitudo.

ጽፍር፡, pl. ጽፈር፡ et አጽፋር፡ unguis. — ጸፈረ፡ I, 2 ungues praesecuit.

ጸፈቀ፡ — አጽፈቀ፡ II, 1 densavit, crebro fecit alqd. — ተጸፍቀ፡ III, 1 confertus, constipatus fuit. — ጽፉቅ፡ 1) densus, opacus, confertus. 2) frequens, creber.

ጽፍንት፡ pera.

ጸፍዐ፡ I, 1 percussit palma, alapam duxit (c. Acc. prs.). — ተጸፍዐ፡ III, 1 pass. — ጽፍዐት፡ percussio faciei, alapa.

ጸፍጸፈ፡ qdrl. I pavivit, stravit lapidibus (viam). — ጸፍጸፍ፡ pavi-

mentum e lapidibus stratum, tesselatum.

ጸፍጸፈ፡ — **አንጸፍጸፈ፡** V 1) intrs.: stillavit, destillavit. 2) trs.: stillatim effudit vel emisit. — **ነጸፍጻፍ፡** stillicidium, guttae. — **ጸፍጻፍ፡** id. (p. 141 annot. 2).

ፀሐሰ፡ I, 1 motitavit pedes, tripudiavit. — **አፅሐሰ፡** II, 1 supplosit pedem, tripudiavit.

ፀሓይ፡ sol.

ፀመመ፡ I, 1 praeligavit, obligavit (vulnera).

ፀመረ፡ I, 1 et 2 af-, confixit, connexuit. — **ተፃመረ፡** III, 3 consociatus est cum alqo, adhaesit alicui. — **አስተፃመረ፡** IV, 3 conjugavit, copulavit inter se. — **ፅምረት፡** conjunctio, copulatio. — (**መፅምር፡** pl.) **መፃምር፡** et **መፃምርት፡** conjugium, a) compar, socius; b) conjux.

ፀምር፡ lana.

ፀምአ፡ — **አፅምአ፡** II, 1 auscultavit, aurem praebuit, audivit (c. Acc.).

ፀመወ፡ — **ፅምው፡** tranquillus, animo sedatus, modestus. — **ፅማዌ፡** tranquillitas, animus sedatus, modestia; **ለፅማዌከ፡** τῇ σῇ θεοσεβείᾳ quo titulo honorifico compellatur episcopus p. 71. — **ፅሙና፡** 1) tranquillitas. 2) vita tranquilla et solitaria (anachoretae).

ፀመደ፡ I, 1 junxit (curru jumenta), alligavit, subjunxit. — **ተፀምደ፡** III, 1 1) alligatus, subjunctus est. 2) se adjunxit vel addixit alicui, eum sectatus est; magistrum sectatus est; assiduus fuit, maxime in exercitationibus sacris, devotus, ascesi deditus fuit. 3) se subjunxit vel submisit, famulatus est, serviit; ministravit Deo. — **ፅሙድ፡** 1) subjunctus, subditus. 2) famulus, minister. 3) assiduus. 4) exercitationibus sacris deditus, asceticus, devotus. — **ፅምድ፡** jugum, par, biga. — **ፀማድ፡** sectator, addictus, minister. — **መፅመድ፡** lorum, funis.

ፀረረ፡ — **አፅረረ፡** II, 1 hostilis fuit, rebellavit. — **ተፃረረ፡** III, 3 inimicitias suscepit cum alqo, hostili modo pressit, adversatus est. — **ፀር፡**, pl. **አፅራር፡** adversarius, hostis. — **ፀራዊ፡** hostilis, inimicus, adversarius.

ፀርሰ፡ I, 1 stupidus, hebes fuit vel factus est dens. — **ፅርስ፡**, pl. **ፅረስ፡** dens molaris.

ፀርቅ፡, pl. **አፅርቅት፡** pars vestis lacerae, pannus; **ዘፀርቅ፡** pannosus.

ፀርዐ፡ I, 1 cessavit (p. 131 ann. 1). — **አፅርዐ፡** II, 1 1) intermisit, cessavit, feriatus est, otiosus fuit. 2) caus.: cessare fecit. — **ተፀርዐ፡** III, 1 intermissus est, cessavit, irritus fuit, (**ይፀሩዕ፡በሢጥ፡** cessatur i. e. cessatio fit mercaturae p. 144). — **ፅሩዕ፡** 1) otiosus, deses, iners. 2) intermissus, abolitus. — **ፅርዐት፡** 1) intermissio, cessatio. 2) otium, desidia, inertia. 3) res otiosa vel inutilis.

ፀረፈ፡ et **ፀርፈ፡** I, 1 conviciatus est, maledixit, blasphemavit (c. **ላዕለ፡** vel Acc.). — **ፅሩፍ፡** maledicus, blasphemus, impius. — **ፅርፈት፡** convicium, maledictio, blasphemia. — **ፀራፊ፡** blasphemator.

ዐቄነ፡ I, 1 sepsit, sepem vel maceriam circumdedit rei. — **ዐቄን፡** et **ዐቀኍ፡** sepes, maceria.

ዑበሰ፡ I, 1 debilis, infirmus fuit.— **አዕበሰ፡** II, 1 caus. — **ዕቡስ፡** debilis, infirmus, lassus. — **ዕበስ፡** infirmitas, languor.

ዑበን፡ ansa vel annulus.

ዐበጠ፡ I, 1 firmiter prehendit et tenuit. — **ዕቡጥ፡** part. pass. — **ዐበጢ፡** qui comprehendit vel continet.

ዐነሰ፡ I, 1 subj. **ይዕነስ፡** et **ይዕንስ፡** concepit, in utero habuit. — **ተዐነሰ፡** III, 1 conceptus est. — (**ዕኑስ፡** f.) **ዕንስት፡** gravida, praegnans. — **ዕንስ፡** conceptio, graviditas.

ዐንገዐ፡ — **ምዕንጋዕ፡** 1) locus vel pars corporis, ubi quis recumbit i. e. nititur, adminiculum. 2) praesepe.

ዐንፈርት፡ decipula, tendicula.

ዐእት፡ vid. **ወዕአ፡**

ዐኮ፡ vel **ዓኮ፡** coxa, coxendix.

ዖረረ — **አንዖረረ፡** V se torsit, circumactus est. — **ነዖሩር፡** tormenta, dolores vehementes.

ዐወሰ፡ — **አዐወሰ፡** II, 2 debilitavit vel laesit membra alcjs. — **ዕዉስ፡** debilis, debilitatus.

ዖገ፡ I, 1 perversus, malignus, trux fuit. — **ዕዉግ፡** pravus, perversus (φαῦλος p. 72). — **ዑግ፡** perversitas, perversum (opp. **ርቱዕ፡** p. 76), malitia, truculentia. — **ዐዋግ፡** pravus, perversus, malignus, saevus, truculentus.

ዐዓዕ፡, pl. **ዐዓዓት፡** fragor tonitrus, fulmen cum tonitru.

ጼወወ፡ qdrl. I cepit armis, captivum fecit, vel duxit vel tenuit, in exsilium abduxit. — **ተጼወወ፡** III, 1 captus est, captivus, exsul fuit vel factus est. — **ጺዉዉ፡** vel **ጼዉዉ፡** captus, captivus. — **ጼዋ፡** 1) captivitas, exsilium. 2) captivi, exsules. — **ጺዋዌ፡** et **ጼዋዌ፡** captivitas, exsilium.

ጺዖት፡ locus graminosus, pratum, pascuum.

ዐጋም፡ sinister, laevus; manus sinistra; latus sinistrum. — **ዕግም፡** pars sinistra, latus sinistrum.

ዐገዐ፡ — **አስተዓገዐ፡** IV, 3 lecto vel rei substratae superimposuit. — **ዕግዕ፡** et **ዕጋዕ፡** pulvillus, culcita. — **ምዕጋዕ፡** i. q. **ምዕንጋዕ፡** — **መዓጉዕ፡** paralyticus.

ዓጼ፡ blatta, tinea.

ዐፈረ፡ I, 1 subj. **ይዕፍር፡** plexuit, texuit, nexuit. — **ተዐፍረ፡** III, 1 rfl. et pass. — **ዕፉር፡** part. pass. — **ዕፍሮ፡** opus plexum, tortile. — **ዕፍረት፡** connexio, contextio. — **መዕፈርት፡** cassis, crates.

ዕፍዕ፡ et **ዐፍዕ፡** excrementa, stercus.

ፈሀረ፡ I, 1 fodit, ef-, defodit.

ፉል፡ faba, cicer. — Vid. **ፈወለ፡**

ፈልሐ፡ I, 1 subj. **ይፍላሕ፡** bullivit, ebullivit, aestuavit. — **አፍልሐ፡** II, 1 caus. — **ፍሉሕ፡** bulliens, aestuans, fervidus.

ፈለሰ፡ I, 1 subj. **ይፍልስ፡** 1) migravit, transiit, excessit, decessit, deportatus, peregrinatus est. 2) trans-

latus, assumtus est. — አፍለሰ፡ II, 1 expulit, ejecit e sede, deportavit, transtulit, removit, amovit. — ተፋለሰ፡ III, 3 huc illuc migravit vel transiit vel translatus est. — ፍልሰት፡ migratio; peregrinatio; exsilium; decessus, obitus; assumtio; translatio. — ፈላሲ፡ extra patriam degens, alienigena, accola, peregrinus, peregrinator.

ፈላስፋ፡ et ፈለስፋ፡ philosophi. — ተፈልሰፈ፡ III, 1 philosophatus est. — ፍልሱፍ፡ philosophus.

ፈለክ፡ orbis coelestis.

ፈለየ፡ I, 1 separavit, divisit.

ፈለግ፡, pl. አፍላግ፡ 1) fluvius, amnis. 2) vallis, (ማእከለ፡አፍላግ፡ ክልኤቱ፡ Mesopotamia).

ፈለጠ፡ I, 1 subj. ይፍልጥ፡ 1) separavit, disjunxit, dissociavit; („divisim attribuunt" p. 71 l. 23). 2) sejunxit, segregavit. 3) discrevit, distinxit, dignovit. — አፍለጠ፡ II, 1 distinctionem fecit, distincte dixit. — ተፈልጠ፡ III, 1 rfl. et pass.; (ተፈልጦ፡ dissidium p. 44). — ተፋለጠ፡ III, 3 rcpr. — ፍሉጥ፡ 1) separatus, disjunctus. 2) segregatus. 3) distinctus, diversus. — ፍልጠት፡ separatio, discessus, dissidium, segregatio, discrimen. — ፍልጣን፡ dissidium, divortium, discrimen, res segregata.

ፊልጶስ፡ Philippus.

ፈለጸ፡ — ተፋለጸ፡ III, 3 minutatim diffractus est.

ፈልፈለ፡ qdrl. I erupit, prorupit, scaturiit (fons, aqua). — አፈልፈለ፡ II caus. — ፈልፈል፡ scaturigo, fons.

ፈልፈል፡ piper.

ፈሐለ፡ I, 1 lascivus, salax, petulans fuit. — ፈሐል፡ et ፋሕል፡ lascivia, salacitas, petulantia.

ፍሕም፡, pl. አፍሓም፡ carbo, pruna.

ፈሐቀ፡ I, 1 1) abstersit, rasit, ab-, derasit. 2) radula expolivit. — ፍሑቅ፡ rasus, caelatus, tornatus. — ፍሕቆ፡ opus rasile, sculptile, toreuma.

ፈሥሐ፡ — ተፈሥሐ፡ III, 2 gavisus, laetatus est, hilaris fuit vel factus est (c. በበይናት፡ congratulari, συγχαίρειν ἀλλήλοις p. 74). — አስተፍሥሐ፡ IV, 1 et አስተፈሥሐ፡ IV, 2 gaudio, laetitia, solatio affecit alqm. — ፍሡሕ፡ 1) laetus, gaudens, hilaris. 2) laetabilis, jucundus. — ፍሥሓ፡ gaudium, laetitia, solatium (= χαίρειν, gaudium, salus p. 70. 72; cfr. p. 9 ann.). — ፍሥሓ፡ጽዮን፡ (gaudium Sionis), n. viri Abyssini p. 37. — ትፍሥሕት፡, pl. ትፍሥሕታት፡ gaudium, laetitia, (causa gaudii), solatium, laetus nuntius. — መስተፍሥሒ፡ laetificans, exhilarans, consolator.

ፍሥሕ፡ fauces montanae; locus clivosus, arduus.

ፍሥሕ፡ pascha.

ፈርሀ፡ I, 1 subj. ይፍራሁ፡ 1) timuit, metuit. 2) veritus, reveritus est. — አፍርሀ፡ II, 1 metum injecit, terruit. — ፍሩሁ፡ timore correptus, timens. — ፈራሁ፡ timidus, pavidus. — ፍርሀት፡ 1) timor, metus. 2) reverentia. — ፈራሂ፡ timens, reverens. — መፍርህ፡ timendus, terribilis.

ፈርሞን፡ Firmus.

ፍሬምናጦስ፡ Frumentius.

ፈረሰ፡ — **አፍረሰ፡** II, 1 diruit, destruxit, demolitus est.

ፈረስ፡, pl. **አፍራስ፡** equus, equa. — **ፈረሳዊ፡** eques.

ፋርስ፡ Persia, Babylonia.

ፈሪሳዊ፡ Pharisaeus.

ፈረቀ፡ — **ፈራቂ፡** redemtor, salvator. — **ፍርቃን፡** salus.

ፈርኅ፡ — **አፍርኅት፡** et **አፍኅርት፡** pulli avium.

ፈርነሰ፡ — **ተፈርነሰ፡** qdrl. III, 1 oblectationi se dedidit, laetitia exsultavit.

ፈርዖን፡ Pharao.

ፈርዐጸ፡ — **አንፈርዐጸ፡** V saliit, exsiluit, exsultavit. — **ነፈርዓጽ፡** exsultatio, lascivia.

ፈርዘዘ፡ — **ተፈርዘዘ፡** III, 1 1) ruptus est, se pandit. 2) erupit in cachinnos.

ፈርየ፡ et **ፈረየ፡** I, 1 subj. **ይፍረይ፡** 1) gemmas et flores emisit, floruit. 2) fructum tulit, fructificavit. — **አፍረየ፡** II, 1 1) caus. 2) fructum tulit p. 45. — **ፍሬ**, pl. **ፍሬያት፡** 1) flos. 2) fructus; **ዘያወፅእ፡ ፍሬ፡** fructifer p. 14; etiam: proles p. 152. — **መፍርይ፡** ferax, fructifer.

ፍርግያ፡ Phrygia.

ፍርፋር፡, **ፍርፉር፡** mica, fragmentum panis.

ፍርፍርት፡ coturnix.

ፈሰሰ፡ — **ተፋሰሰ፡** III, 3 1) sortitus est. 2) micuit digitis.

ፋሲካ፡ pascha.

ፈሰው፡ crepitus ventris.

ፈቀረ፡ — **አፍቀረ፡** II, 1 carum habuit, amavit, dilexit. — **ተፈቅረ፡** III, 1 pass. — **ተፋቀረ፡** III, 3 rcpr. — **ፍቁር፡** carus, dilectus, amatus. — **ፍቅር፡** amor, dilectio, caritas (c. **ምስለ፡** erga); amicitia. — **መፍቀሪ፡** amans, amator, studiosus.

ፌቃር፡ 1) cingulum, zona. 2) casula, cucullus.

ፈቅአ፡ I, 1 1) diffidit, diffregit. 2) mulcavit, vulneravit. — **ፍቅአት፡** vulnus, plaga inflicta.

ፈቀደ፡ I, 1 subj. **ይፍቅድ፡** 1) invisit. 2) respexit, reputavit, aestimavit. 3) requisivit, expetiit. 4) cupiit, voluit (c. neg.: noluit), seq. Acc., vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj. („ich wünsche ihm nicht zu sehen, nolim eum videre“ p. 3 l. 18/19). 5) indiguit, opus fuit alicui (c. Acc. rei, vel Subj. verbi.). — **ተፈቅደ፡** III, 1 pass. (opus, necessarium fuit, desideratum est p. 61). — **ፍቅድ፡** numeratio, computus, numerus. — **ፈቃድ፡**, pl. **ፈቃዳት፡** 1) desiderium, necessarium. 2) voluntas; **በፈቃዱ፡** vel **እምፈቃዱ፡** ultro, sponte, voluntate sua; **ዘእንበለ፡ ፈቃዱ፡** invitus, invite („duae voluntates“ p. 109 str. 6; dicit matrimonium et caelibatum). — **መፍቅድ፡**, pl. **መፍቅዳት፡** res desiderata, desiderium; res necessaria, necessitas.

ፈተለ፡ I, 1 subj. **ይፍትል፡** torsit, nevit, fila deduxit. — **ተፈትለ፡** III, 1 pass. — **ፍቱል፡** netus, tortus, contortus. — **ፈትል፡**, pl. **አፍታል፡** et **አፍትልት፡** filum, funiculus. — **ፍትሎ፡** opus filorum.

ፈትሐ፡ I, 1 subj. **ይፍታሕ፡** 1) aperuit. 2) solvit, ex-, resolvit; absolvit a peccato p. 64. 3) jus dixit, judicavit, dijudicavit. — **ተፈትሐ፡** III, 1 pass. — **ተፋትሐ፡** III, 3 litigavit. — **ፍቱሕ፡** 1) apertus. 2) solutus. 3) absolutus (a poena). — **ፍትሕ፡** 1) judicium, sententia judicis. 2) jus, quod justum et legitimum est. — **ፈታሒ፡** 1) aperiens, solvens, liberator. 2) judex, vindex.

ፈተተ፡ I, 1 et 2 1) fregit, in specie panem. 2) donavit, tribuit portionem. — **ተፈተተ፡** III, 1 et 2 pass. — **ፍት፡**, pl. **ፍተት፡** 1) frustum, frustulum. 2) portio. 3) munus, datum. — **ፍታ፡** id. — **ፍተት፡**, pl. **ፍተታት፡** fragmen, frustum, frustulum.

ፈተነ፡ I, 1 subj. **ይፍትን፡** 1) scrutatus est, exploravit, investigavit. 2) tentavit, probavit, examinavit. — **አፍተነ፡** II, 1 explorandum, tentandum dedit alqm. — **ተፈተነ፡** III, 1 pass. — **ፍቱን፡** part. pass. — **ፈታኒ፡** scrutator, explorator, tentans.

ፈተወ፡ I, 1 subj. **ይፍተው፡** et **ይፍቶ፡** cupivit, concupivit, appetiit, desideravit, exoptavit (seq. Subj. verbi). — **አፍተወ፡** II, 1 appetitu, desiderio affecit, placuit, libuit alicui. — **ፍትው፡** exoptatus, jucundus, suavis. — **ፍትወት፡**, pl. **ፍትወታት፡** cupiditas, concupiscentia, libido, desiderium, res desiderata, deliciae. — **ፍትወታዊ፡** libidinosus, voluptarius. — **መፍትው፡** 1) desiderabilis, exoptatus, necessarius. 2) decet, convenit, oportet, seq. Inf. vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj.

ፊታጎርስ፡ Pythagoras.

ፈኀረ፡ I, 1 subj. **ይፍኅር፡** despondit (feminam). — **ተፍኅረ፡** vel **ተፈኀረ፡** III, 1 pass. — **ፍኅርት፡** sponsa. — **ፈኃሪ፡** sponsus.

ፍና፡ vid. **ፈነወ፡**

ፊንሐስ፡ Phinees, Pinehas.

ፈንቀለ፡ qdrl. I refodit, rimatus est.

ፈነወ፡ I, 2 1) misit. 2) dimisit, missum fecit; deduxit, prosecutus est funus p. 62. — **ተፈነወ፡** III, 2 pass. — **ተፋነወ፡** III, 3 sibi invicem valedixit. — **አስተፋነወ፡** IV, 3 prosecutus est, deduxit abeuntem, valedixit. — **ፍንው፡** missus. — **ፍኖት፡**, pl. **ፍናው፡** et **ፍናዌ፡** via; iter; vivendi agendique ratio; ratio, modus. — **ፍና፡** 1) conversio, directio, sc. Acc. **ፍና፡** sub, versus. 2) via (apud poëtas). 3) τρόπος, ratio, modus, genus. — **ፈናዊ፡** mittens.

ፋእም፡, pl. **አፍእምት፡** et **አፍእምት፡** 1) orificium tunicae. 2) offa, buccella. 3) trama, subtemen. — **አፍአመ፡** II, 1 in os indidit buccellas, mendicanti panem praebuit. — **ተፍአመ፡** III, 1 1) bucceas deglutivit. 2) panem mendicavit. — **አስተፍአመ፡** IV, 1 mendicavit.

ፈከረ፡ I, 2 interpretatus est, exposuit, explanavit, explicuit. — **ተፈከረ፡** III, 2 pass. — **ፍካሬ፡**, pl. **ፍካርያት፡** expositio, explanatio, interpretatio. — **መፈክር፡** interpres; fatidicus, hariolus.

ፈወለ፡ — **ተፋወለ፡** III, 3 omina captavit, ominatus est. — **ፋሌ፡**, pl. **ፋላት፡** omen.

ፈወሰ፡ I, 2 sanavit, medicatus est (c. Acc. vel ለ፡). — **ተፈወሰ፡** III, 2 pass. (c. Acc. morbi p. 77). — **ፈውስ፡**, pl. **ፈውሳት፡** 1) medela, sanatio, curatio. 2) medicamen, remedium. — **ፈዋሲ፡** medicus, sanans. — **መፈውስ፡** sanator, medicus. — **ምፍዋስ፡** nosocomium.

ፊዘ፡ I, 1 de-, abstersit.

ፈዐወ፡ — **እፍዖት፡** vipera.

ፍያል፡ phiala, crater.

ፈየተ፡ praedatus est, expilavit. — **ተፈይተ፡** III, 1 latrocinatus, praedatus est. — **ፈያት፡** latro, latrones, praedones. — **ፈያታዊ፡** latro, praedo.

ፍዳ፡ vid. **ፈደየ፡**

ፊደል፡, pl. **ፊደላት፡** litera alphabeti.

ፈደየ፡ I, 1 subj. **ይፍዲ፡** 1) persolvit debitum. 2) reddidit, restituit. 3) rependit, retribuit. 4) debuit. — **ተፈድየ፡** III, 1 1) exegit, repetiit sive remunerationem sive poenas. 2) accepit redditum, repensum, praemio vel poena affectus est. — **ፍዳ፡** retributio, remuneratio; poena, vindicta. — **ፈዳይ፡** et **ፈዳዪ፡** solutor, retributor. — **መፍደ፡** 1) pecunia. 2) praemium.

ፈድፈደ፡ qdrl. I 1) crevit, multiplicatus est. 2) copiosior, uberior fuit vel factus est, abundavit, superabundavit, redundavit; superavit, excessit (numero) seq. **እምነ፡** rei. 3) superior fuit, excelluit (c. **እምነ፡** vel c. pron. suff.). — **አፈድፈደ፡** II 1) adauxit, cumulavit, magis fecit (seq. Acc. Inf.). 2) superavit, excelluit (c. dupl. Acc. p. 134). — **ፍድፉድ፡** abundans, major, nimius, excellens. — **ፈድፋድ፡** 1) pars excedens, redundans; praestantia. 2) Acc. **ፈድፋደ፡** a) valde, vehementer, magnopere. b) abundanter, eximie. c) seq. **እምነ፡** magis quam, plus quam, (= praeter p. 62 l. 2/3). d) nimis. e) **እፎ፡ፈድፋደ፡** quanto magis! f) maxime, imprimis; **ወፈድፋደሰ፡** μάλιστα δέ, **ወዓዲ፡ፈድፋደ፡** ferner ganz besonders. — **ፍድፋዴ፡** abundantia, praestantia.

ፈገዐ፡ I, 1 et 2 laute vixit, vitae voluptatibus et jucunditatibus fruitus, luxuriatus est. — **ተፈገዐ፡** III, 1 et 2 id. — **ፍግዕ፡** delectatio, voluptas, vita delicata. — **ፍግዓ፡** id. — **ትፍግዕት፡** id.

ፈገገ፡ graviter oluit. — **ፍጉግ፡** graviter olens, foetidus.

ፈጠረ፡ I, 1 subj. **ይፍጥር፡** 1) creavit (Deus); genuit (p. 40). 2) ex animo suo produxit, excogitavit, ementitus est. 3) literas (magicas) incidit. — **ተፈጥረ፡** III, 1 1) creatus est. 2) genitus, natura factus est. — **ፍጡር፡** creatus. — **ፍጥረት፡**, pl. **ፍጥረታት፡** 1) creatio, principium, primordia rerum. 2) res creata, creatura, creaturae. 3) natura. 4) origo, ortus, nativitas, generatio. — **ፈጣሪ፡** creator, conditor, auctor. — **ፈጠራ፡** 1) notae vel literae incisae, characteres superstitiosi. 2) res ficta, commentum.

ፈጠነ፡ I, 1 subj. **ይፍጥን፡** celer, velox, properus fuit („ut citior nobis esset" = ut citius rem conficeret, p. 71 l. 3). — **አፍጠነ፡** II, 1 festinavit, properavit (seq. Acc. Inf.). — **አስተፋጠነ፡** IV, 3 festinavit, pro-

peravit, acceleravit. — ፍጡን፡ citus, properus, festinans; ፍጡነ፡ propere, cito, festinanter, mox.

ፈጽሐ፡ I, 1 1) malleo contudit. 2) fidit, cecidit, excidit, (lapides). — ተፈጽሐ፡ III, 1 pass. — መፍጽሕ፡ malleus, instrumentum dolatorium, securis.

ፈጸመ፡ I, 2 1) im-, re-, ex-, complevit, πληροῦν. 2) peregit, perfecit. 3) consummavit, finivit, absolvit, ad finem perduxit. — ተፈጸመ፡ III, 2 pass. — ፍጹም፡ 1) impletus, plenus. 2) perfectus, absolutus, a) consummatus; b) τέλειος vollkommen; c) integer; ፍጹመ፡ plene, perfecte, prorsus, plane, penitus. — ፈጻሚ፡ complens, perfector, consummator, peragens; finalis (p. 148 str. 1, ni malueris ፍጻሜ፡). — ፍጻሜ፡ completio, perfectio, consummatio, finis. — ተፍጻሜት፡ plenitudo, perfectio, absolutio, consummatio, finis.

ፍጽም፡, pl. ፍጽማት፡ 1) frons. 2) pars anterior (agminis, primum agmen).

ፈጸየ፡ — ፋጽ፡ sibilus, susurrus. — ተፋጸየ፡ III, 3 sibilavit, (exsibilavit, fistula cecinit).

ፈፀመ፡ I, 1 et 2 obstruxit, occlusit, obturavit. — ተፈፅመ፡ III, 1 et ተፈፀመ፡ III, 2 1) pass. 2) obmutuit, obsurduit.

ፈፀነ፡ I, 1 febri correptus est vel laboravit. — ፈፀንት፡ febris.

ፓሳ፡ pascha.

ፒሳ፡ pix.

ፐፒራ፡, ፒፒራ፡ purpura.

ፐፐሬ፡ piper.

LIPSIAE: IMPRESSIT F. A. BROCKHAUS.

Errata:

Pag.	5 l. 13	legas	ኢፌርሀ፡ pro ኢፌረሀ፡
—	19 - 4	—	ይሔውጻ፡ pro ይሔውጽዎ፡
—	29 - 12	—	ወይ pro ወወይ
—	— - 22	—	ወኅቡአቲሁ፡ pro ወኅቡአታሁ፡
—	47 - 1	—	አተ፡ pro አት፡
—	59 ann. 3	—	ἀριθμὸν — ἀριθμῶν.
—	93 l. 1	—	ሔር፡ — ሕር፡
—	95 - 18	—	በቅንአት፡ pro በቅንዐት፡
—	102 - 1	—	ወሰረረ፡ pro ወሰረረ
—	111 - 17	—	ከመ፡ pro ከመ፡
—	139 - 13	inseras	ዐሥራተ፡ post ንሥኢ፡
—	173ª - 13	—	II, 1 post አሕጸጸ፡
—	177ᵇ - 16	—	1 post I,
—	225ª - 16	—	II, 1 post አንቀኍ፡
—	239ª - 31	legas	አፌ፡ pro አፌ።